

*În acest volum este scrisă povestea tinereții mele, dela 19 la 34
de ani, cu simțirile, credința, gândurile, faptele și greselile ei.*

CORNELIU ZELEA-CODREANU

6 Decembrie 1935,
Carmen Sylva

LEGIONARI,

Scriu pentru familia noastră legionară. Pentru toți legionarii: din sat, din fabrică și din universitate.

Nu țin seamă de nici un fel de regulă impusă autorilor de cărți. N'am timp. Scriu în fuga condeiului, de pe câmpul de luptă, din mijlocul atacurilor. La ora aceasta suntem înconjurați din toate părțile. Dusmanii ne izbesc miseleste și trădarea muscă din noi.

De doi ani de zile stăm legați cu lanțurile infamei cenzuri.

De doi ani de zile numele nostru și acela de legionar nu sunt tolerate în ziare decât pentru a fi insultate. Curge asupra noastră ploaie de miselii în aplauzele dusmanilor și în speranțele lor că vom pieri. Dar acești cavaleri ai lasității, ca și stăpânii lor, se vor convinge, de altfel, în curând, că toate atacurile în care și-au acumulat nădejdlile de nimicire a mișcării legionare, toate frământările și toate eforturile disperate, rămân încercări zadarnice. Legionarii nu mor. Drepti, nemiscați, neînvinși și nemuritori, privesc pururea biruitori la toate svârcolirile urii neputincioase.

*

Îmi este indiferentă părerea pe care ar putea s'o aibă lumea nelegionară despre rândurile ce urmează și nu mă interesează efectul pe care ele l-ar avea în acea lume.

Eu vreau ca voi, soldați ai unor alte orizonturi românești, citind aceste amintiri, să recunoașteți în ele propriul vostru trecut și să vă aduceți aminte de luptele voastre. Să re trăiți suferințele îndurate și

loviturile primite pentru neam. Să vă umpleți inimile de foc si de hotărâre în lupta grea si dreaptă, în care v'ati înclestat si din care avem cu totii poruncă de a iesi: biruitori sau morti. La voi mă gândesc când scriu. La voi, acei cari veti trebui să muriti, primind cu seninătate strămosilor Thraci botezul mortii. Și la voi, acei ce veti trebui să păsiți peste morti si mormintele lor, ducând în mâinile voastre steagurile triumfătoare ale Românilor.

PĂȘIND ÎN VIAȚĂ

ÎN PĂDUREA DOBRINA

În primăvara anului 1919, iată-ne adunați într-o după amiază în pădurea Dobrina care stă de strajă pe înălțimile din jurul Husului. Cine? Un grup de vreo 20 elevi de liceu din cursul superior. A 6-a, a 7-a, a 8-a.

Convocasem pe acești tineri camarazi, pentru a discuta cu ei o problemă gravă, deși viața noastră abia înmugurea. Ce facem dacă vin bolșevicii peste noi? Părerea mea, asupra căreia au căzut și ceilalți de acord, era aceasta: dacă armata bolșevică va trece Nistrul și apoi Prutul ajungând să încalce și locurile noastre, noi să nu ne supunem, ci să ne retragem cu toții în pădure înarmați. Aici să organizăm un centru de acțiune și de rezistență românească, și prin lovituri date cu măiestrie să zdruncinăm inamicul, să menținem o stare de spirit de neaplecare, și să întretinem o scânteie de nădejde în mijlocul masei românești din sate și orase. Am depus cu toții jurământ în mijlocul pădurii seculare. Era această pădure un colt al celui vestit codru al Tigheciului, pe cărările căruia, în decursul istoriei Moldovei, mulți dușmani își găsiseră moartea.

Am hotărât să ne procurăm arme și munitii, să păstrăm un secret desăvârșit, să facem recunoașteri și exerciții de luptă în pădure și să găsim o formă care să mascheze intenția noastră.

Forma am găsit-o ușor și în scurt timp am pus-o în practică: o societate cultural-națională a elevilor liceului din Husi, căreia i-am dat numele: „Mihail Kogălniceanu”. Ea a fost aprobată de direcțiunea liceului. Au început sezători și conferințe în oras. În public tratam obisnuitele subiecte, dar în pădure făceam exerciții de luptă. Arme pe vremea aceea erau pe toate drumurile încât în vreo două săptămâni ne adunasem tot ce ne trebuia.

* * *

Era în timpul acela o stare de haos în țară, pe care noi, deși copii, abia trecuți de 18 ani, o înțelegeam prea bine. Lumea se afla sub impresia revoluției bolșevice care se desfășura în toiul ei la câțiva pași de noi. Țărâtimea din instinct se opunea acestui val distrugător, dar complet desorganizată, nu prezenta o posibilitate serioasă de rezistență. Muncitorimea însă aluneca vertiginos spre

comunism, întreținută sistematic în cultul acestor idei, de presa jidănească, și în general de toată jidănimia oraselor. Fiecare jidan, comerciant, intelectual sau bancher-capitalist, în raza sa de acțiune, era un agent al acestor idei revolutionare anti-românești. Românii intelectuali erau indecisi, aparatul de stat desorganizat. Din moment în moment, te puteai aștepta, fie la o izbucnire internă a unor elemente organizate și decise, fie la o năvălire de peste Nistru. Această acțiune externă coordonată cu cea a bandelor iudeo-comuniste din interior, care, năpustindu-se asupra noastră, distrugând podurile și aruncând în aer depozitele de munitii, ar fi hotărât de soarta noastră ca neam.

În atari împrejurări, frământați de gânduri și tremurând de grija vieții și libertății țării noastre abia unită, în urma unui greu război, a încolțit în mintea noastră de tineri ideea unei acțiuni care ne-a dus la jurământul din pădurea Dobrinei.

Făcusem cinci ani de liceu militar la Mănăstirea Dealului, la umbra capului lui Mihai Viteazul și sub ochiul cercetător al lui Nicolae Filipescu: Acolo sub comanda Maiorului și apoi Colonelului Marcel Olteanu, Comandantul școlii, a Căpitanului Virgil Bădulescu, a Locotenentului Emil Pălăngeanu și sub îndrumarea profesorilor, mi-am făcut o severă educație ostășească și mi-am câpătat o sănătoasă încredere în puterile mele.

De altfel, educația militară de la Mănăstire mă va urmări toată viața. Ordinea, disciplina și ierarhia turnate la o vârstă fragedă în sângele meu, alături de sentimentul demnității ostășești, vor forma un fir roșu dealungul întregii mele activități viitoare.

Tot aici am fost învățat să vorbesc puțin, fapt care mai târziu mă va duce la ura contra vorbăriei și a spiritului retoric. Aici am învățat să-mi placă transeia și să disprețuiesc salonul.

Notiunile de știință militară câpătate acum mă vor face să judec mai târziu totul prin prisma acestei științe.

Iar cultul sentimentului demnității de om și de ostas, în care m-au crescut ofiterii, îmi va crea greutate și mă va expune la suferințe, într-o lume lipsită adesea și de onoare și de simțul demnității.

Vara lui 1916 am petrecut-o acasă, la Husi.

Tatăl meu era concentrat de doi ani și plecat cu regimentul în Carpați.

Într-o noapte m'a trezit din somn mama mea care, plângând și închinându-se, mi-a spus: „Scoală, că trag clopotele la toate bisericile”. Era 15 August 1916, Sfânta Maria. Am înțeles că s'a decretat mobilizarea și că în acel moment armata română a trecut muntii.

Cuprins de emotie, îmi tremura trupul. Peste trei zile am plecat de acasă după tatăl meu, împins de dorul de a fi și eu printre luptătorii de pe front. În sfârșit, după multe peripetii, am ajuns la același regiment în care era și tatăl meu comandant de companie, Regimentul 25 Infanterie de sub comanda colonelului V. Piperescu, pe când înainta în Ardeal pe valea Oituzului.

Nenorocul meu a fost mare, deoarece, neavând decât 17 ani, comandantul regimentului a refuzat să mă primească voluntar. Totuși am luat parte la înaintarea și retragerea din Ardeal, iar la 20 Septembrie când tatăl meu a căzut rănit deasupra Sovatei pe muntele Ceres-Domu, i-am fost de folos, ajutându-l în fața inamicului care înainta. Deși rănit, a refuzat să se lase evacuat conducându-și compania tot timpul retragerii și apoi în grelele lupte cari au urmat la Oituz.

Într-o noapte pe la ora două, regimentul a primit ordin de înaintare. Ofițerii își inspectau în tăcere de mormânt trupele masate pe sosea.

Tatăl meu fusese chemat de colonel. Revenind după puțin îmi spune: „N’ar fi bine să te întorci tu acasă? Noi o să intrăm în lupte și nu e bine să murim amândoi aici, căci mama rămâne acasă cu sase copii mici, fără niciun sprijin. Și Colonelul m’a chemat și mi-a spus că nu vrea să-și ia răspunderea rămânerii tale pe front”.

Simteam că e cu sufletul îndoit: ezita să mă lase în miezul nopții singur, în câmp, pe drumuri necunoscute, la 40 km de linia ferată.

Observând insistența lui, am predat carabina și cele două cartusiere și în timp ce coloanele regimentului păseau înainte, pierzându-se în liniștea și întunericul nopții, eu am rămas singur pe marginea unui sant, luându-mi apoi drumul către vechea frontieră.

Mai târziu, peste un an, la 1 Septembrie, am intrat în Școala Militară de Infanterie, de la Botosani, cu același gând de a putea ajunge pe front. Aici mi-am complectat educația și cunoștințele militare, de la 1 Septembrie 1917 la 17 Iulie 1918, în compania activă a Școlii Militare. Cei patru ofițeri distinsi: Colonelul Slăvescu, Căpitanul Ciurea, Locotenentul Florin Rădulescu și Maiorul Șteflea, mi-au îndrumat pașii pe căile luptelor și ale sacrificiilor pentru țară.

Și acum, după un an – 1919 – era pace. Iar noi, copiii cei gata de moarte, eram răspândiți pe la casele noastre.

Tatăl meu, profesor de liceu, a fost o viață întreagă luptător nationalist. Bunicul meu a fost pădurar, străbunicul tot pădurar. Neamul meu a fost din începuturi, în vremuri de restrîns, neamul

codrilor si al muntilor. De aceea educatia ostăsească si sângele din vine imprimau actiunii dela Dobrina – naivă ca manifestare – o notă de seriozitate, pe care vârsta noastră fragedă n’ar fi presupus-o.

În acele momente, noi simteam în inimi, cu sfatul si experienta lor, prezenta sirurilor de strămosi, cari au luptat pentru Moldova pe aceleasi căări nepătrunse de dusmani.

LA UNIVERSITATEA DIN IAȘI SEPTEMBRIE 1919

Vara a trecut. În toamnă mi-am dat bacalaureatul si grupul nostru s-a despărțit îndreptându-ne fiecare spre universități.

Dela Dobrina nu ne-au rămas decât amintirile de a ne apăra tara în contra valurilor de vrăjmășie cari se ridicau amenințătoare si dinlăuntru si dinafara hotarelor.

* * *

Plecam din Husi în momentul acestei răspântii pentru fiecare tânăr, înscrierea la universitate, mult asteptata înscriere la universitate! Ca pregătire aveam bagajul de cunostinte pe care mi-l dăduse liceul. Literatura de senzatie, de pervertire sufletească ce astăzi ocupă un loc important în procesul de formatie al elevului de liceu – spre nenorocirea lui – eu n’am gustat-o. Pe lângă literatura firească a clasicilor români citisem toate articolele din „Semănătorul” si „Neamul Românesc” ale lui N. Iorga si A.C. Cuza. Tatăl meu le avea în niste lăzi, în podul casei. În ceasurile libere, mă suiam acolo si mă ocupam cu acest soi de literatură. Esenta acestor articole cuprindea manifestarea într’o formă înaltă, a celor trei idealuri de viață ale poporului român:

1) *Unirea tuturor Românilor.*

2) *Ridicarea țărănimii prin împroprietărire si drepturi politice.*

3) *Rezolvarea problemei jidănesti.*

Două maxime însotiau manseta tuturor publicatiilor nationaliste din acea vreme :

„România Românilor, numai a Românilor si a tuturor Românilor”.

N. Iorga

„Nationalitatea este puterea creatoare a culturii umane, cultura e puterea creatoare a nationalității”.

A. C. Cuza

Cu mare evlavie mă apropiam de Iasul pe care nu e român să nu-l iubească, să nu-l înțeleagă sau măcar să nu dorească a-l vedea.

Multe orase din Moldova au câte o fărâmbă de glorie. Nu putem pronunța numele: Hotin, Bârlad, Vaslui, Tighina, Cetatea-Albă, Soroca, fără ca să nu ne simțim sufletul răscolit.

Deasupra tuturor însă se ridică Suceava și Iasul.

Suceava cetatea lui Ștefan cel Mare, Iasul orasul lui Cuza-Vodă.

Orasul unirii dela 1859, care prin înființarea Universității, devine orasul tinereții și a celor mai curate aspirații ale ei.

În Iasi au trăit: Miron Costin, Bogdan Petriceicu Hasdeu, Mihail Eminescu, Ion Creangă, Vasile Alecsandri, Costache Negri, Iacob Negruzzi, Mihail Kogălniceanu, Simion Bărnuțiu, Vasile Conta, N. Iorga, Ion Găvănescul. Aici luminează ca un far, la catedra de Economie Politică, marea personalitate a profesorului Cuza. Universitatea devine o școală a naționalismului, Iasul, orasul marilor aventuri românești, al înălțimilor, al idealurilor, al aspirațiilor noastre naționale. Mare prin durerile dela 1917, când aici și-a găsit refugiul în ceasurile grele mult chinutul suflet al Regelui Ferdinand, mare prin destinul de a fi la 1918 orasul unirii tuturor Românilor, mare prin trecutul său și mare prin tragedia lui prezentă – căci orasul celor patruzeci de biserici moare uitat în fiecare zi sub nemiloasa ciotropire jidănească. Iasul zidit pe șapte dealuri, ca Roma, este și rămâne cetatea eternă a românismului.

Câte amintiri glorioase!

Aici s'au auzit pentru prima dată răsunând acele armonioase versuri ale lui Alecsandri:

„Hai să dăm mână cu mână,
„Cei cu inima română,
.....

Aici, ca nicăieri în altă parte, studentul simte plutind prin văzduh pe deasupra Iasului tăcut, cu chemări nepătrunse și cu îndemnul lor sfinte, duhurile marilor înaintași. Studentul iese, în liniștea nopții târzii, aude alergând înnebunit de durere pe străzile întortochiate și străine ale Iasului, sufletul lui Mihail Eminescu care cântă ca o nălucă:

„Cine-a îndrăgit străinii,
„Mânca-i-ar inima câinii,
„Mânca-i-ar casa pustia

„Și neamul nemernicia . . .

De acest oras mă apropiam, cu adâncă evlavie, în toamna lui 1919 atras de marea lui aureolă, dar și miscat pentru că mă născusem aici, cu douăzeci de ani în urmă. Și ca orice copil veneam emotionat să revăd și să sărut pământul natal.

* * *

M'am înscris la Facultatea de Drept.

*

Universitatea iesenă, întreruptă în timpul războiului, se re-deschisese de un an. Studentii vechi, întorși acum de pe front, păstrau linia tradiției naționaliste a vieții studentesti dinainte de războiu. Erau împărțiți în două tabere: una sub conducerea lui Lăbuscă dela Litere și alta sub aceea a lui Nelu Ionescu, dela Drept. Grupul acestora, redus ca număr, era copleșit de masa imensă a studenților jidani veniți din Basarabia, toți agenți și propagatori ai comunismului.

Profesorii Universității, afară de un grup foarte restrâns în frunte cu A.C. Cuza, Ion Găvănescul și Corneliu Șumuleanu, erau părtașii aceleasi idei de stânga. Profesorul Paul Bujor, unul din exponenții majorității, rostise chiar lapidar în plin senat al României: „Lumina vine de la Răsărit”, adică de peste Nistru.

Această atitudine a profesorilor cari considerau ca „barbarie” orice idee și notă naționalistă, a avut ca efect desorientarea totală a studenților. Unii susțineau bolșevismul pe față, alții – cei mai mulți – spuneau: „Orice s'ar zice, a trecut timpul naționalismului, omenirea merge spre stânga”. Grupul Lăbuscă a alunecat deabinelea în direcția aceasta. Grupul Nelu Ionescu, căruia mă afiliasem și eu, s'a risipit cu timpul în urma unor alegeri din cari ieseam înfrânti.

Înaintarea acestor idei antiromânești, susținută de o masă compactă de profesori și studenți și încurajată de toți dușmanii României întregite, nu mai găsea în lumea studențească nicio rezistentă românească. Câtiva cari mai încercam să rămânem pe poziție eram învăluiți într'o atmosferă de dispreț și dușmănie. Colegii de alte păreri, cei cu „libertatea de conștiință” și cu principiul tuturor libertăților, scui-pau în urma noastră, când treceam pe stradă sau pe sălile facultăților și deveniseră agresivi, din ce în ce mai agresivi. Întruniri peste întruniri cu mii de studenți, în care se propaga bolșevismul, se ataca Armata, Justiția, Biserica, Coroana. O singură societate își mai păstra un caracter românesc: „Avram

Iancu” a Bucovinenilor si Ardelenilor de sub conducerea studentului Vasile Iasinski.

Universitatea cu traditie de nationalism dela 1860, devenise un focar de antiromânism.

SE PREGĂTEA REVOLUȚIA

Dar nu numai în universitate era această situație. Masa muncitorească iesană, cuprinsă aproape în întregime de comunism, stătea gata să izbucniască în revoluție. În fabrici se lucra foarte puțin. Se țineau ceasuri întregi comitete, consilii, adunări. Se făcea mai mult politică. Ne găseam în plină sabotare sistematică, făcută cu plan și din ordin: „sfârâmati, distrugeti masini, creiati starea de mizerie materială generală care duce la izbucnirea revoluției”. Și într’adevăr, cu cât ordinul se executa mai bine, cu atât mizeria se întindea, foamea se proiecta mai amenințătoare și revolta creștea în sufletul multilor.

La fiecare 3-4 zile, pe străzile Iasului, mari demonstrații comuniste. Cele 10-15.000 de lucrători, înflăcărați și manevrați de mâna criminală iudaică dela Moscova, parcurgeau străzile în cântecul Internationalei, în strigăte de: „Jos Armata!”, „Jos Regele!”, purtând placcarde pe care se putea citi: „Trăiască revoluția comunistă!”, „Trăiască Rusia Sovietică!”.

Dacă ar fi învins aceștia? Am fi avut cel puțin o Românie condusă de un regim muncitoresc românesc? Ar fi devenit muncitorii români stăpânii țării? Nu! Ar fi devenit de a doua zi robii celei mai murdare tiranii: tirania talmudică, jidănească.

România Mare, după mai puțin de o secundă de viață, s’ar fi prăbusit.

Noi, poporul român, am fi fost exterminați fără milă, ucisi sau deportați pe drumurile Siberiei: țărani, muncitori, intelectuali, cu totii de-a-valma.

Pământul din Maramureș până la Marea Neagră, rupt din mâna Românilor, ar fi fost colonizat de mase jidănești. Aici s’ar fi ridicat adevărata Palestină.

Aveam conștiința clară, că în acele ceasuri juca balanța vieții și a morții poporului român.

Aceeași conștiință o aveau toți jidanii, cari împingeau dela spate pe muncitorii români la revoluție. N’aveau nimic comun cu îngrijorarea, care în acele clipe, tâsnea din ochii și din inimile

noastre. Erau constienti. *Numai intelectualii români erau inconştienti*. Intelectualii cari au învăţat carte si cari aveau chemarea de a lumina calea poporului în clipe grele – căci pentru aceasta erau intelectuali – lipseau dela datoria lor. Acesti nevrednici în ceasurile *acelea hotărâtoare* sustineau cu o inconştientă criminală, că „lumina vine dela Răsărit”. Coloanelor revolutionare, care străbăteau ameninţătoare străzile tuturor oraselor, cine să li se opună? Studentimea? Nu! Intelectualii? Nu! Politia? Siguranta? Acestia, când auzeau că se apropie coloanele, intrau în panică si dispăreau. Nici armata nu le putea sta în cale. Căci nu era vorba de 1.000 de oameni, ci de 15.000, de 20.000, organizati si înflămnăziti.

GARDA CONŞTIINŢEI NAŢIONALE

Într’o seară ploioasă din toamna lui 1919, în sala de mese a Şcolii de Arte si Meserii, unde eram pedagog, un prieten îmi arată o notită dintr’un ziar.

„Garda Conştiintei Nationale tine sedintă astă seară, Joi, ora 9 în Str. Alecsandri Nr. 3”.

Am plecat imediat în goană cu o mare nerăbdare de-a cunoaste si a mă înrola în rândurile acestei organizatii ale cărei manifeste de luptă anticomunistă le citisem cu câteva luni înainte.

În camera din Str. Alecsandri Nr. 3, amenajată cu bănci de lemn de curând făcute, am găsit un singur om de vreo 40 de ani. Stătea la o masă, posomorât si aspru, așteptând să se adune lumea pentru consfătuire. Un cap mare, niste brate puternice, pumni grei, statură mijlocie. Era Constantin Pancu, presedintele Gărzii Conştiintei Nationale.

M’am prezentat, spunându-i că sunt student si că doresc să fiu primit ca soldat în Gardă. M’a primit. Am asistat la consfătuire. Veniseră vreo 20 de persoane: un tipograf culegător, Voinescu, un student, vreo 4 mecanici dela R.M.S., vreo doi dela calea ferată, câtiva meseriasi si muncitori, avocatul Victor Climescu, un preot. S’au discutat câteva chestiuni în legătură cu dezvoltarea si avântul luat de miscarea comunistă în diverse fabrici si cartiere si apoi probleme de organizare a Gărzii.

Din seara aceea drumul meu se bifurca: jumătate în lupta dela universitate si jumătate cu Constantin Pancu, în rândurile

muncitorimii. Eu m'am legat sufleteste de acest om si am rămas cu el, sub conducerea lui, tot timpul până la desfiintarea organizatiei.

CONSTANTIN PANCU

Constantin Pancu, numele acesta care flutura pe acea vreme pe buzele tuturor Iesenilor din ambele tabere, rostit cu nădejde de Români si cu groază de ceilalti, nu era un intelectual.

Era meserias. Instalator de apă si electricitate. Nu avea mai mult decât patru clase primare. Avea o minte clară, asezată, pe care si-o îmbogătise singur cu suficiente cunostinte. Douăzeci de ani se ocupase cu problemele muncitoresti. De mai multi ani era presedintele corporatiei metalurgice. Vorbitor de mâna întâia. La tribună, în fata multimii, impunea. Un suflet si o constiintă clar românească. Îsi iubea tara, armata, Regele. Un bun crestin. O musculatură de luptător de circ si o forță în adevăr herculeană. Iesenii îl cunosteau încă demult.

Înainte de războiu venise la Iasi un circ cu atleti. Luptau toate natiile: Unguri, Turci, Români, Rusi etc. Într'una din seri, când unul singur bătuse pe toti ceilalti luptători, din mijlocul multimii spectatorilor se ridică un cetătean, care cere să lupte si el cu învingătorul. I se admite. Se desbracă si lupta începe. În două minute Ungurul a fost trântit la pământ, învins. Românul care biruise în mijlocul sentimentelor de admiratie ale multimii, era Constantin Pancu.

De aceea când a apărut pentru prima dată pe străzile Iasului chemarea la luptă a lui Pancu, lumea, care are cultul fortei, a primit-o cu încredere.

Actiunea lui a durat un an. S'a mărit în măsura primejdiei bolsevice si apoi s'a micsorat în măsura scăderii ei.

La început consfătuiri, apoi întruniri care ajungeau până la 5-6 si chiar 10.000 de oameni. Acestea erau, în perioada critică, săptămânale. Aveau loc în sala Principele Mircea si uneori chiar în Piata Unirii. Printre cei cari luau cuvântul regulat eram si eu. Aici am învățat să vorbesc în fata multimii. Este incontestabil că Garda Constiintei Nationale a înăltat într'un moment critic constiinta națională a Românilor într'un punct de importanță ca acela al Iasului si a asezat-o ca o barieră în fata valului comunist.

Activitatea aceasta nu s'a mărginit numai la Iasi. Ne-am deplasat si în alte orase. Apoi foaia „Constiinta”, care apărea regulat,

pătrunsese cu strigătul ei de alarmă aproape în toate orasele din Moldova și Basarabia.

În domeniul acțiunii, ciocnirile între cele două tabere, ciocniri inerente, sângeroase, erau aproape zilnice.

Din ele noi ieșeam cu mai mulți răniți. Situația aceasta de încordare a durat până în primăvară. După două mari victorii ale noastre puterea ofensivă a adversarilor a fost cu mult redusă.

OCUPAREA REGIEI MONOPOLURILOR STATULUI DE CĂTRE GARDA CONȘTIINȚEI NAȚIONALE

Era pe la 10 sau 11 Februarie 1920. De două săptămâni se vorbea de greva generală în toată țara. Se apropia bătălia decisivă. Pe la ora 12, se sunește în oras că la Regie, unde erau circa 1.000 de lucrători, s'a declarat greva, a fost arborat drapelul roșu, tablourile Regelui au fost date jos și sfărâmate în picioare, iar în locul lor așezate fotografiile lui Karl Marx, Troțki și Racowski.

Oamenii noștri au fost bătuti, mecanicii dela mașini, cari erau din Gardă, răniți. La ora 1, suntem la sediu adunați cam o sută. Ce facem? Păncu prezidează discuția. Două păreri. Unii susțineau să trimitem telegramă guvernului, cerând intervenția armatei. Eu eram de părere să mergem toți cei prezenți la Regie și cu orice risc să dăm steagul jos. Se admite punctul meu de vedere. Am luat steagul nostru și la ora 1 am pornit cu Păncu în frunte pe Lăpusneanu și Păcurari, în mars forțat, cântând „Desteaptă-te Române”. În apropierea fabricii, în stradă, câteva grupuri de comunisti sunt date peste cap.

Intrăm în curtea fabricii. Pătrundem în clădire. Mă urc cu steagul până la acoperiș și îl înfig sus. De acolo încep să vorbesc. Apare armata și ocupă fabrica. Noi ne retragem cântând. Ne reîntoarcem la sediu. Ne gândim: Incursiunea noastră rapidă a fost bună. În oras vestea atitudinii pe care am avut-o se răspândește ca fulgerul. Totuși greva continuă. Armata nu poate decât să păzească steagul, ea nu poate pune fabrica în mișcare. Ce facem? În mintea noastră încolteste o idee. Să căutăm în tot Iașul mână de lucru și să deschidem fabrica. În trei zile, 400 de lucrători noi, adunați din toate colturile Iașului, sunt introdusi în fabrică. Aceasta începe să funcționeze. Greva a esuat. Peste două săptămâni, jumătate din greviști cer să fie reprimiți la lucru. Victoria noastră e mare.

Cel dintâiu pas către greva generală este respins. Planurile consorțiului iudeo-comunist încep să fie dejucate. Acțiunea aceasta a avut un răsunet puternic în rândurile românești, ridicându-le moralul.

STEAGUL TRICOLOR DEASUPRA ATELIERELOR DELA NICOLINA

Cel mai puternic centru comunist îl formau Atelierele C.F.R. dela Nicolina. Aici erau peste 4.000 de lucrători, aproape toți bolșevizați. Cartierele din jurul acestor ateliere, Podul Ros, Socola și Nicolina erau cotoprite de un număr considerabil de jidani. De aceea conducătorul din Iași al mișcării comuniste, Doctorul Ghelerter și aghiotantul său, Gheler, își fixaseră aici punctul de rezistență.

Nu trecuse o lună dela înfrângerea suferită la Regie și ca un semnal de începere a grevei generale și a luptei decisive, apare steagul roșu fluturând pe ateliere. Greva este declarată. Miile de lucrători părăsesc atelierele. Autoritățile sunt neputincioase.

Noi convocăm pentru a doua zi, prin manifeste, pe toți Românii la o întrunire în sala Principele Mircea. După discursuri, iesim cu steagurile afară și pornim întreaga multime spre Nicolina. În Piața Unirii, autoritățile ne opresc și ne sfătuiesc să nu mergem, deoarece sunt peste 5.000 de comunisti înarmați cari ne asteaptă și vor fi mari vărsări de sânge.

Noi apucăm atunci din Piața Unirii spre gară.

Aici arborăm drapele pe depou și pe clădirea gării. Apoi ocupăm un tren care se afla la peron și pornim cu el spre Nicolina. În gara Nicolina cineva schimbă macazul și pătrundem cu trenul cu tot în ateliere. Coborâm. În ateliere, nimeni. Pe una din clădiri, steagul roșu. Eu încep să mă catăr pe niste trepte de fier prinse în perete luând în gură un steag tricolor. Cu oarecare greutate, pentru că era o înălțime mare, ajung până la acoperiș. Mă ridic deasupra și mă târăsc până la vârf. Smulg steagul roșu în mijlocul uralelor în adevăr de nedescris, cari se prelungesc câteva minute, ridic și leg steagul tricolor. De acolo am vorbit. Dincolo de ziduri, comunistii se adună mereu în masă compactă și manifestează amenințător. O muzică infernală. Înăuntru urale, afară huidueli și înjurături. Cobor încet până jos. Pancu dă ordin de plecare. La poartă însă comunistii mascați barează ieșirea și strigă: „Să vină Pancu și Codreanu!” Trecem 30 de metri înaintea mulțimii și pornim spre poartă. La mijloc, Pancu, în dreapta un meserias, Mărgărint și în stânga eu. Toți

trei cu mâinile în buzunare pe revolvere înaintăm fără să vorbim nimic. Cei din poartă ne privesc tăcuți și nemiscăți. Iată-ne la câțiva pași. Mă aștept la un tiuit de glont pe la ureche. Pășim înainte drepti și hotărâți. Totus un moment sufletesc neobisnuit. Suntem la doi pași. Comunistii se dau într-o parte și alta lăsându-ne loc liber. Pe o distanță de aproape zece metri, trecem într-o tăcere mormântală, prin mijlocul lor. Nu ne uităm nici la dreapta nici la stânga. Nu se aude nimic, nici măcar răsuflarea omenească.

Din urmă vin ai noștri. Trec și ei, dar nu se mai păstrează tăcerea. Încep înjurături, amenințări de ambele părți. Nici o încăerare. Ne îndreptăm compacti pe linia ferată spre gara Iași. Pe deasupra atelierelor bate vântul în pânza tricolorului biruitor.

Efectul moral al acestei acțiuni este incomparabil. Iasul huieste. Pe stradă nu se vorbește decât de Garda Conștiinței Naționale. Un curent de redesteptare românească pluteste prin aer. Trenurile duc mai departe, spre cele patru părți ale țării, reînvierea.

Ne dăm seama, că bolșevismul va fi învins, pentru că în fața lui, la dreapta, la stânga s'a ridicat o barieră de conștiință care nu-i va mai permite să se extindă.

Toate drumurile de înaintare îi sunt închise. De acum va trebui să dea înapoi.

Nu mult după aceasta a intervenit și acțiunea întreprinsă de guvernul Generalului Averescu care a tăiat orice perspectivă acestei miscări.

SOCIALISMUL NAȚIONAL-CREȘTIN. SINDICATELE NAȚIONALE

Garda Conștiinței Naționale a fost o organizație de luptă, de dărâmare a adversarului.

De multe ori vorbeam cu Pancu în serile lui 1919, căci neconținut eram împreună și aproape regulat la masa sa. Și-i spuneam:

– Nu-i deajuns să învingem comunismul. Trebuie să și luptăm pentru dreptatea muncitorilor. Au dreptul la pâine și dreptul la onoare. Trebuie să luptăm în contra partidelor oligarhice, creând organizații muncitorești naționale care să-si poată câștiga dreptatea în cadrul statului, nu în contra statului.

Nu admitem nimănui ca să caute și să ridice pe pământul românesc alt steag decât acela al istoriei noastre naționale. Oricâtă dreptate ar putea avea clasa muncitoare, nu-i admitem ca să se

ridice peste si împotriva hotarelor țării. Nu va admite nimeni ca pentru pâinea ta să pustiesti si să dai pe mâna unei natii străine de bancheri si cămătari, tot ce a agonisit truda de două ori milenară a unui neam de muncitori si de viteji. Dreptatea ta, în cadrul dreptății neamului. Nu se admite ca pentru dreptatea ta să sfărmi în bucăți dreptatea istorică a nației căreia apartii.

Dar nici nu vom admite ca la adăpostul formulelor tricolore, să se instaleze o clasă oligarhică si tiranică, pe spatele muncitorilor de toate categoriile si să-i jupoaie literalmente de piele, fluturând prin văzduh neconținut: Patrie – pe care n’o iubesc, Dumnezeu – în care nu cred, Biserică – în care nu intră niciodată, si Armată – pe care o trimit la războiu cu bratele goale.

Acestea sunt realități, cari nu pot fi embleme pentru escrocherie politică în mâna unor scamatori imorali.

Am început apoi organizarea muncitorilor în sindicate nationale si chiar a unui partid politic: „Socialismul national-creștin”¹. Pancu a scris atunci:

CREZUL SOCIALISMULUI NAȚIONAL-CREȘTIN

„Cred într’unul si nedespărțit Stat Român dela Nistru la Tisa, cuprinzătorul tuturor Românilor si numai al Românilor, iubitor de muncă, cinste si în frica lui Dumnezeu cu durere de țară si neam. Dăătorul de drepturi egale, civile si politice la bărbați si la femei. Protector al familiei, salariind functionarii si muncitorii pe baza numărului de copii si pe baza muncii depuse, înțelegând cantitatea si calitatea, si într’unul Stat sprijinitor al armoniei sociale prin restrângerea numărului de grade; iar pe deasupra salariului socializând fabricile, proprietatea tuturor muncitorilor, si pământul distribuit tuturor plugarilor.

„Repartizarea beneficiilor între patron (stat sau particular) si muncitori. Patronul (particular) pe lângă salarizarea muncii sale va primi un procent descrescând proportional cu mărimea capitalului. Și într’unul Stat asigurător al muncitorilor prin fondul riscurilor, întemeietor de depozite de hrană si îmbrăcăminte pentru muncitori si functionari cari organizati în sindicate nationale vor avea

---

¹ Nu auzisem pe acea vreme de Adolf Hitler si de National-Socialismul german.

reprezentanti în comitetele administrative de pe lângă diferite institutii industriale, agricole si comerciale.

„Și într'unul mare si puternic „părinte al muncitorilor” si Rege al țăranilor, „Ferdinand I-iu”, care pentru fericirea României totul a jertfit si care pentru mântuirea noastră una cu poporul s'a făcut, Care în fruntea ostilor dela Mărăști si Mărăsești a biruit, si care din nou cu dragoste si încredere se uită către ostasii ce-i datoresc credință, si cari vor găsi în cazărmi o adevărată școală a natiunii, pe care să o treacă în termenul de un an.

„Într'un tricolor înconjurat cu razele Socialismului National-Crestin, simbol de armonie între fratii si surorile României Mari.

„Într'una Sfântă Biserică Crestină cu Preoti trăind din Evanghelie si numai pentru Evanghelie si cari să se jertfească apostoleste pentru luminarea celor multi.

„Mărturisesc alegerea ministrilor de către Cameră, suprimarea Senatului, organizarea politiei rurale, impozitul progresiv pe venit, școli de agricultură si meserii la sate, „cercusoare” pentru gospodine si adulti, azile pentru invalizi si bătrâni, case nationale, cercetarea paternității, aducerea legilor efectiv la cunostinta tuturor, încurajarea initiativei particulare în interesul Neamului si dezvoltarea industriei casnice țăranesti.

„Aștept învierea constiintei nationale la cel din urmă păstor si coborârea celor luminati în mijlocul celor truditii spre a-i întări si ajuta în adevărată frăție, temelia României de mâine. Amin!

„Garda Constiintei Nationale”.

Ziarul „Constiinta”, Luni 9 Februarie 1920.

Ne-am apucat apoi de organizarea sindicatelor nationale. Iată un proces-verbal de constituire a unui sindicat. Îl public pentru a scoate în relief constiinta muncitorimii iesene în acele ceasuri:

„Proces-verbal”

„Subsemnatii meseriasi, muncitori si functionari ai Fabricii de tutun R.M.S., întruniti astăseară, Luni 2 Februarie 1920 în localul Gărzii Constiintei Nationale Str. V. Alecsandri No. 3, sub presidentia D-lui C. Pancu, presedinte activ al Gărzii, fată cu tendintele criminale ale

unor indivizi cari servesc alte interese decât acelea ale Neamului lor si fată cu propaganda pe care o fac, pentru a lovi si în bunul mers al acestei institutii si în existenta noastră a acelor cari muncim de o viață întreagă pentru bucătica de pâine, care e si singura hrană a noastră si a copiilor nostri, noi muncitorii români cinstiti si legali cari înțelegem să mergem sub steagul țării noastre, si care înțelegem să mergem pe drumul pe care îl dictează interesele supreme ale neamului acestuia, pentru bunul mers al acestei institutii, pentru a face să se înceteze odată propaganda dusmanului printre rândurile noastre, am hotărât să ne constituim într'un sindicat national profesional, pentru care am ales următorul comitet si un delegat al „Gărzii Conștiintei Nationale”.

Urmează 183 de semnături.

„Constiinta” 9 Februarie 1920. Nr. 17 si 18.

UN TABLOU FIDEL AL SITUAȚIEI LA 1919

Încerc să redau momentul dela 1919-20, luând din ziare si manifeste ceea ce cred a fi semnificativ.

Primul manifest lansat de Constantin Pancu în Iasi în August 1919, lipit pe toate zidurile Iasului, într'un moment de desorientare generală, este semnalul de luptă al Iasului muncitoresc românesc:

„APEL CĂTRE MESERIAȘI, MUNCITORI, SOLDAȚI
ȘI ȚĂRANI ROMÂNI”

„*Fraților,*

„După ani de groaznice lupte lumea sărbătorește pacea între oameni, conducătorii luminati din toate țările civilizate se silesc să înlăture războiul prin întemeierea unei legi pentru garantarea unei vieti pasnice în viitor.

„Dar iată că din răsărit se aud glasuri de ură cari vădesc năzuinta dusmanilor nostri de a ne sfâșia, prin învrăjbire si neînțelegerile dintre noi. Din Rusia, stăpânită de întunericul învățăturilor gresite, pornesc îndemnuri de luptă la foc si la uciderea fratilor de același sânge.

„Din Ungaria, care-si plânge mărirea de altădată, se aud aceleași îndemnuri. Dusmanii din răsărit s'au unit cu cei

din apus ca să tulbure linistea noastră pentru ca apoi să ne poată cotropi.

„Străinii de peste hotare încearcă să împartă paharul cu otravă între noi, prin înstrăinatii cari trăesc la sânul țării noastre. Ei au cutezanta să spună că îndemnurile lor le fac în numele păcii, în numele dreptății si al libertății, în numele muncitorilor. Cuvântul lor e minciună, îndemnul lor e venin omorător, căci:

„Ei zic că voiesc pacea, dar ei singuri o nimicesc omorând pe cei mai vrednici.

„Cer libertatea, dar cu amenintări de moarte, silesc lumea să li se supună.

„Doresc înfrățirea, dar ei seamănă ura, nedreptatea, si desfrâu în mijlocul popoarelor.

„Mai mult încă: ei zic că voiesc desfiintarea capitalului câstigat prin sudoarea fruntii:

„Ne spun că nu voiesc războiul dar ei se războesc.

„Cer desfiintarea armatei, dar ei se înarmează. Ne îndeamnă să aruncăm steagul tricolor, dar voiesc să ridice în locul lui steagul rosu al urii. Să nu dati crezare manifestelor si îndemnurilor lor precum n'ati dat crezare manifestelor dusmane când luptati la Oituz, Mărăști si Mărăsești.

„Datoria oricărui bun Român este de a se îngriji ca si pe viitor sământa neînțelegerii, pe care o încearcă să o arunce între noi, să nu prindă rădăcini.

„Desăvârșiti lucrul început prin munca si cinstea voastră. Dusmanii vostri sunt: lenea, ura si necinstea care domnesc peste hotare si care ne amenintă si pe noi.

„Fiti cu luare aminte! Păstrati-vă sufletul curat, nu uitati că mântuirea noastră este munca, unirea si cinstea.

„*Frati soldati,*

„Cu credință în Dumnezeu ati înfrânt puterea vrăjmasului. Cu armele voastre ati tras pentru vesnicie hotarele țării.

„Cu sângele vostru ati desăvârșit si pecetluit jertfele voastre.

„De aceea nu îngăduiti ca mâini străine si nelegiuite să strice ceea ce voi ati săvârșit. Păstrati mai departe iubirea de țară si credinta către Rege. Ati jurat că veti apăra cu ultima picătură de sânge hotarele Patriei. Păziti-le în luare aminte,

contra relelor porniri ale vrăjmasilor, căci așa au făcut părintii și străbunii noștri.

„Frati țărani,

„Dumnezeul părintilor noștri s'a înduiosat de suferințele noastre și ne-a dat un an îmbelsugat cum rar s'a văzut. Fiti recunoscători față de bunul Dumnezeu prin munca și credința voastră. Înnoți-vă puterile de muncă, strângeți cu sânguintă roadele pământului. Fiti liniștiți căci pământul dintre Tisa, Dunăre și Marea Neagră, l-ati câștigat în întregime. Păstrați-l cu sfîntenie, apărați bogăția lui prin munca și iubirea voastră.

„Frati români,

„În voi stă nădejdea și puterea acestei țări. Voi sunteți și fericirea zilei de mâine. Iar voi să nu vă agonisiți blesteme, ci binecuvîntări.

„Dusmanii ne atacă la Nistru și la Tisa. Ei încearcă să tulbure și pacea înăuntrul țării.

„Mântuirea noastră e munca, cinstea, iubirea de neam și credința în Dumnezeu.

„Fiti cu luare aminte, chemați la calea adevărată și pe cei care s'au rătăcit și au trecut în rîndurile celor fără neam și credință. Strânși în jurul tronului și uniți sub umbra steagului tricolor veghiati la liniștea țării.

„Spuneti străinilor și înstrăinaților care încearcă să ne tulbure, că în jurul nostru s'a format o gardă națională care veghiază și va lupta contra celor ce voiesc să semene neînțelegeri între noi.

„Români de pretutindeni, muncitori, meseriași, soldați și țărani, fiti vrednici de strămoșii noștri și de înălțimea vremurilor pe cari le trăim.

„(ss) Cercul român al meseriasilor, Sindicatul tractiunii C.F.R., Sindicatul profesional C.F.R., Societatea invalizilor de războiu, Breasla fierarilor etc.

„Constiinta” Anul I. Nr. 1, 30 August 1919.

CONDUCĂTORII MUNCITORILOR ROMÂNI

Conducătorii muncitorilor români comunisti, nu erau nici români si nici muncitori.

La Iasi: Dr. Ghelerter, jidan; Gheler, jidan; Spiegler, jidan, Schreiber, jidan etc.

La Bucuresti: Ilie Moscovici, jidan; Pauker, jidan etc.

În jurul lor o serie de muncitori români răătăciti.

În caz de reusită a revolutiei, presedinte de republică, ce ar fi uzurpat locul măritului Rege Ferdinand, trebuia să fie Ilie Moscovici.

În parlamentul României Mari la 1919, în timp ce toti deputatii si senatorii tuturor tinuturilor românești unite, înfiorati de marele act al Unirii, se ridicaseră în picioare si aplaudau pe Marele Rege întregitor, acest domn Ilie Moscovici a refuzat să se ridice, stând jos ostentativ.

ATITUDINEA PRESEI JIDĂNEȘTI

Este necesar de subliniat atitudinea presei jidănesti în acele momente de mare primejdie pentru neamul românesc. Ori de câte ori natia românească a fost amenintată în existenta ei, această presă a sustinut tezele cari conveneau mai bine dusmanilor nostri.

După cum, urmărind evenimentele, usor se poate vedea că aceleasi teze au fost combătute cu înversunare ori decâte ori ele erau în favoarea unei miscări de renastere românească.

Îngrijorările noastre au fost pentru ei zile de bucurie, iar bucuriile noastre au fost pentru ei zile de doliu.

LIBERTATEA

Libertatea asa de mult contestată azi miscării nationale, era atunci ridicată la rangul de dogmă, întru cât ea trebuia să servească cauza nimicirii noastre.

Iată de pildă ce scria „Adevărul” din 28 Decembrie 1919 sub semnătura lui Emil D. Fagure (Honigmann):

. . . „Acordându-se dreptul de liberă manifestare partidului socialist, nu se poate sustine că se acordă un privilegiu acestui partid. *Oricare ar fi partidul care ar voi să manifesteze, va trebui să se respecte acest drept*”...

URA

În aceeași foaie putem citi:

„Ura trebuie să fie vesnic călăuza contra partidului de ucigasi care a domnit în cap cu Ion Brătianu”.

Ura iudaică împotriva Românilor e binecuvântată. E susținută; se face apel la ea. Nu e o crimă. Nu e o rusine medievală.

Când e vorba însă ca Românii să-si apere drepturile lor încălcate, acțiunea lor este etichetată drept ură și ura devine un semn al barbariei, un sentiment înjositor pe care nimic nu se poate clădi.

ORDINEA LEGALĂ
(ADEVĂRUL 5 OCT. 1919)

„S’a isprăvit! Prin „înaltul” decret lege, pe timpul perioadei electorale se instituie un nou regim mult mai aspru ca înainte, al stării de asediu și al cenzurii, opoziția și țara întreagă este scoasă în afară de lege.

„Este pur și simplu regimul dictaturii militare în care singură coroana este atotputernică. Coroana și partidul liberal, iar ca executor al acestor două vointi este guvernul de generali . . . . astfel decretul lege ne interzice *atacurile contra coroanei*. Dacă va fi luat ca atac spunerea adevărului că coroana și-a asumat greua sarcină de a conduce singură și cu „partidul liberal țara, *acest atac va trebui totuși să-l dăm*.

Decretul ne interzice atacul contra formei actuale de guvernământ, dacă prin aceasta se înțelege că nu avem dreptul să protestăm cu toată vehemența contra guvernului actual care este rezultatul vointei neconstituționale a două persoane, noi vom protesta . . .

„Dacă altă cale nu este deschisă împotriva acestei stări de lucruri, dacă am ști că *incitarea la revoltă* sau contra ordinei așa zise legale, ar avea un efect, ceea ce din nenorocire nu este, *n’am ezita un singur moment să o facem*, căci *contra unui regim dictatorial și de teroare nu există alt mijloc de luptă*.

... „Ne socotim în fața unei bande înarmate care se pun în afară de legi și uzează de forțe brutale.

„Cu toate acestea vom flutura acest steag si căzând vom striga totusi: jos tirania; trăiască libertatea”.

Iată presa jidănească de la 1919.

Deci: incitarea la revoltă contra *Coroanei*, contra formeii de guvernământ si ordinii legale.

INCITAREA LA REVOLTĂ („ADEVĂRUL” DIN 11 OCT. 1919)

„*Nebunii! Unde sunt nebunii?*”

„Cum am zis, avem prea multi oameni cuminti si nici un nebun. Ori nebuni ne trebuie. Cei dela 1848 erau nebuni si au desrădăcinat regimul boeresc de atunci...

„Ne trebuie si nouă nebuni. Cu oameni cuminti care despică un păr în 14 si tot nu se hotărăsc, nu este nimic de făcut. Ne trebuie cel putin un nebun, dacă nu mai multi nebuni. Ce va face nebunul ăsta, de unde vreți să știu eu? . .

„Se cere dar un nebun. Să vină dar nebunii.

„Până si socialistii s’au cumintit. Ei au realmente un partid în dosul lor si oameni cari n’ar trebui să aibă frică de nimeni. Frică văd că n’au. Dar sunt si cuminti. Ca si altădată I. Nădejde, *se tin grăpis de starea legală*. Cei dela putere civili si militari vor să-i scoată. Inutilă încercare. Tactica lor e starea legală. Chiar când sunt împuscati ca la 13 Decembrie 1918, când sunt snopiti în bătai, când Frimu este coborât în mormânt de sbirii săi, socialistii protestează ce-i drept cu multă demnitate, *dar nu se abat dela calea legilor*.

„În orice caz ne trebuie nebuni.

„Să iasă nebunii care să înceapă actiunea ilegală *sau în contra legii*, împotriva stării de lucruri de azi.

COROANA

Coroana a constituit totdeauna pentru Români un patrimoniu scump. Ea fiind garanția unității si a rezistenței noastre în fata oricăror primejdii, jidanii n’au pregetat de a o ataca, de a o insulta si de a o compromite prin orice mijloace.

Iată, de pildă, cum tratează „Dimineata” din 16 Noembrie 1919, pe Regele Ferdinand.

„Din cauza unei greseli”

„Un animal are nevoie de preocupări mărginite, însă mintea lui ajunge ca să le satisfacă. Rareori, foarte rareori, animalul se înseală. Și astfel tot inteligenta lui, oricât de mică, îl împiedică de a cădea în greseli grosolane.

„Nu tot astfel se întâmplă cu Regele.

„Voesc să vorbesc de regele creiațiunii.

„Regele creiațiunii este mult mai inteligent decât un câne, un cal, un măgar. E cert. Dar pe când nici unul din aceste trei animale n-ar călca pe marginea unei prăpăstii, nu s’ar arunca pe valurile apei spre a se îneca ori n’ar încerca o miscare vătămătoare, regele creiațiunii săvârșeste în fiecare zi greseli de neiertat.

.....
„Întelegiunea cerea ca Regele să nu se lase prizonier în mâna unui singur om și a unui singur partid.

„Cu tot respectul sunt dator să spun Majestății sale că a gresit. Situația atât de neclară este opera Majestății Sale. Fiindcă Majestatea Sa cedând unor obsesiuni vinovate și interesate, a fugit de soluțiile firești pe cari le poruncește situația internă.

„Dacă nici astăzi coroana nu se va hotărî să intre pe căile firești care sunt despărțite de interesele viitoare, natura își va lua drepturile ei cu încă și mai mare hotărâre.

„Regele creiațiunii este avizat”.

BISERICA CREȘTINĂ
(„OPINIA” DIN 10 AUGUST 1919)

„Nationalistii din Iasi încep să se agite: sunt însă prea puțin și prea bicisnici; de aceea agitația lor care altă dată revolta, astăzi este pur și simplu ridicolă.

„Nationalistii au format o „Gardă a Conștiinței Naționale”. S’au lansat manifeste. Se țin întruniri... Au fost chemați și studenți sovini. Au venit și preoți de rigoare... Când pretutindeni, din legiunile cele mai despotice se sterg deosebiriile dintre naționalități, la noi naționalistii vor să

accentueze aceste deosebiri... si mai ales în momentul când conferinta păcii vrea să ne impună în tratat controlul minoritarilor...

„Când pretutindeni Biserica se desparte de stat, rămânând o afacere particulară a fiecăruia, la noi nationalistii fac apel la cler pentru propaganda religioasă organizată si cu caracter de principii...

„Atunci intervine *preotul*: cu duhul blândetii, el *își implântă mâna în chica poporului pe care îl bate cu fruntea de lespezile Bisericii până când îl ameteste*. Poporul în Biserică învătă umilinta si resemnarea. Asa a dat Dumnezeu.

„Minciunile acum nu mai amăgesc pe nimeni. În zadar nationalistii își anină benzi tricolore la mânecă, în zadar asmută vulgul intelectual împotriva evreilor, în zadar pun preotii în Biserici să ne afurisească. Nu se mai teme nimeni astăzi de afuriseala Dumnealor.

... „Propovăduim dragostea între oameni. Și *dăm cu piciorul în usa templelor cari adăpostesc ura si răzbunarea*”.

.....
Iscălit: *M. Sevastos*

„PROCESIUNEA”

(„OPINIA” DIN 26 OCTOMBRIE 1919)

„La apelul „Gărzii Conștiinței Nationale”, onoratul cler si-a pus la dispozitia manifestanților *bărbile, odăjdile si praporii* ...

„Luxul însă de a avea la dispozitie un Dumnezeu cu un întreg stat major ar trebui plătit. Noi preferăm ca din birul nostru să se tocmească un profesor, nu un preot. Dorim deci separatia Bisericii de stat. Căci nu admitem să se încurajeze – prin contributia noastră forțată – obscurantismul, renuntarea si spiritul de resemnare cari mentin regimurile politiste ...

„Îndărăt spre Evul mediu? Spre inchizitie? Suntem exasperati de teroarea în sacou si în tunică, nu mai putem suporta si teroarea în rasă... Cu durere privim manifestatiile de pe străzi cu sfori si cu epolete – si nu vrem să mai asistăm la defilarea mitrelor si a basmalelor rosii ...

„De ajuns.

„Boltile Bisericilor apasă pe umeri neamul omenesc – metaniile îl atrag la pământ.

„Va fi o procesiune fadă. Vor trece pe străzi odăjdii de muzeu, sceptre cu briliante, mitre... Vor trece cruci si patrafire.

„Vor trece bărbi. Oratori cu gesturi crâncene își vor desface pieptul arătând multimii coasta lor însângerată – vor suge între dinti bureti cu otet . . .

Iscălit: *M. Sevastos*.

* * *

Este clar. De aici si până la atacarea ofiterilor pentru ruperea epoletilor nu mai este decât un pas. Și tot numai un pas până la dărâmare bisericilor cu târnăcoapele sau până la transformarea lor în grajduri sau localuri de petrecere sadică pentru jidănasii dela „Opinia”, „Adevărul”, „Dimineata” si neamul lor.

Am văzut în coloanele acestor ziare, într'un ceas de grea cumpănă românească, toată ura si vicleana uneltire a unei natii vrăjmase, asezată si tolerată aici din mila si numai din mila Românilor. Lipsă de respect pentru gloria armatei române si pentru sutele de mii de morti în uniforma ei sfântită; lipsă de respect pentru credinta crestină a unui popor întreg.

Nu era zi să nu se arunce pe fiecare pagină venin în inimile noastre.

Din lectura acelor ziare cari mi-au crispat sufletul, am cunoscut adevăratele sentimente ale acestor venetici pe care si le-au desvăluit, fără nici un fel de retinere, în momente în care ne-au crezut doborâti la pământ.

Într'un an de zile am învățat atâta antisemitism ca să-mi ajungă pe trei vieti de om. Căci nu poti să izbesti în credintele sfinte ale unui popor, în ceea ce inima lui iubeste si respectă fără ca să nu rănesti în adâncuri si fără ca din rana făcută să nu picure sânge. Sunt 17 ani de atunci si rana sângerează mereu.

* * *

Să-mi fie îngăduit încă odată a-mi îndeplini o datorie sacră, amintind aici de acest erou, atlet al muncitorimii crestine, meseriasul Constantin Pancu, sub a cărei comandă am fost si alături de care am stat până când „Bestia rosie”, asa cum îi spunea el, a fost înfrântă.

Acestui om – curajului si pieptului lui – se datoreste salvarea Iasului dela nimicire.

Șapte ani mai târziu, acest urias, slăbit de suferință și de sărăcie, umbla ca o umbră pe străzile Iasului, cerând ajutor pentru a merge să se caute de o boală de inimă.

A murit bolnav și sărac, uitat și neajutat, în mijlocul unei țări nepăsătoare și a unui oras pe care l-a apărut cu pieptul său, în ceasurile cele mai grele.

PRIMUL CONGRES STUDENTESC DUPĂ RĂZBOIU CLUJ – 4, 5, 6 SEPTEMBRIE 1920

Congresul acesta a avut loc în sala Teatrului National din Cluj, într-o atmosferă de mare entuziasm, datorită unirii neamului românesc prin forța armelor și jertfelor lui. Era cea dintâi întâlnire a tinerilor intelectuali ai unui popor răsletit în cele patru vânturi de soartă și de nenoroc. Două mii de ani de nedreptăți și suferințe se încheiau acum.

Cât entuziasm, câte emoții sfinte, câte lacrimi n'am vărsat cu totii!

Dar pe cât era de mare entuziasmul pentru prezentul care ne copleșea inimile prin măreția lui, pe atât era de mare desorientarea față de linia viitorului. De această desorientare a căutat să profite puterea iudaică. Ea a sugerat și până la sfârșit a făcut presiuni prin minister, prin masonerie și oamenii politici, ca la ordinea de zi a congresului să se pună: intrarea studenților evrei în centrele studentesti.

Cu alte cuvinte se încerca transformarea unor centre românești în centre mixte româno-jidănești. Primejdia era mare cu bolșevismul bătând la ușă și cu perspectiva de a fi copleșiți ca număr de elementele iudeo-comuniste în propriile noastre centre. Cel puțin în două din ele, Iasi și Cernăuți, situația era tragică.

Cu toate acestea, conducătorii congresului, Lăbuscă, presedintele Iasului, cu întreg comitetul, Nazarie, presedintele Bucureștiului, cu întreg comitetul și cu toate societățile, Puscaru, presedintele Clujului erau câștigați acestei idei. Tinerii studenți sunt foarte ușor influențabili mai ales când le lipsește o credință. Ei se lasă amăgiți nu atât prin avantajile materiale imediate – cari li s'ar oferi – cât mai ales prin măgulirile ce li se aduc și prin perspectivele de mare viitor ce li se oferă.

Tânărul însă va trebui să stie că în orice post va fi, este o santinelă în slujba neamului și că a se lăsa cumpărat, flatat, ademenit, însemnează o părăsire de post, poate însemna o dezertare sau chiar o trădare.

Micul nostru grup dela Iasi, invincibil prin hotărârea sa, unit cu grupul Bucovinenilor, s'a luptat timp de două zile cu îndârjire. Până la sfârșit a învins. Congresul a admis motiunea propusă de mine, prin vot nominal, împotriva motiunii susținută de întreaga conducere studentească. Votul acesta cred că nu l-a dat congresul din convingere, ci mai mult impresionat de hotărârea și disperarea cu care a fost dusă lupta.

Studentimea cernăuteană, care nu trecea de 60 la număr, s'a purtat admirabil. Micul nostru grup al Iesenilor, care nu trecea de 20, de asemenea. Dacă mai adăugăm încă 20, grupul Ciochină, tot dela Iasi, lupta de două zile a fost de 100 contra 5.000.

Victoria noastră de atunci a fost hotărâtoare. Centrele studentesti, dacă punctul nostru de vedere ar fi căzut, și-ar fi pierdut caracterul lor românesc, și în contact cu jidanii, ar fi apucat pe calea bolșevismului. Studentimea română a fost la o mare răspântie.

Iar mai târziu, la 1922, n'am mai fi avut o izbucnire a unei mișcări studentesti românești, ci poate o izbucnire a revoluției comuniste.

DESCHIDEREA UNIVERSITĂȚII DIN IAȘI ÎN TOAMNA ANULUI 1920

La celelalte centre universitare, liniste. Noi eram însă condamnați la războire.

Pentru prima oară în istoria Universității iesene senatul universitar anunță deschiderea cursurilor, fără preoți și fără serviciul religios. Pentru a înțelege cineva durerea noastră, trebuie să stie, că această solemnitate era neîntrerupt, de o jumătate de veac, cea mai frumoasă sărbătoare a universității. Veneau: tot senatul universitar, toți profesorii, toți studenții și cei noi înscriși; era prezentă elita intelectuală a Iasului. Mitropolitul Moldovei sau Vicarul oficia slujba în aulă, binecuvântând începutul muncii pentru cultura poporului român. Dar acum universitatea noastră se desbrăca, printr'un gest al senatului universitar, de podoaba tradițiilor ei semiseculare.

Mai grav: universitatea Iasului creștin, cea mai înaltă școală românească, proclama în ceasurile grele de atunci, lupta contra lui Dumnezeu, alungarea lui Dumnezeu din școală, din instituții, din țară.

Profesorii Universității din Iași, afară de cei 4-5 cunoscuți, au primit cu mare satisfacție hotărârea păgână a senatului, acest pas înainte, care va scoate „știința românească” din „barbarie” și din „prejudecățile medievale”. Studenții comunisti jubilau, jidănimea triumfa, iar noi, câțiva, ne întrebam cu durere: Oare cât mai este până când vor fi dărâmate bisericile iar preoții în odăjdii răstigniti în altare?

Un număr de vreo opt studenți naționaliști, cari ne aflam în Iași, am umblat zadarnic pe la ușile multor profesori, încercând să-i convingem a reveni asupra măsurii luate. Repetitele noastre intervenții n’au dus la niciun rezultat.

Și atunci, în ajun, am hotărât un lucru grav: să ne opunem cu forța la deschiderea universității.

Ne-am culcat totuși în strada Suhupan Nr. 4, sediul acțiunii noastre, pentru a rămâne grupați. La șase dimineața eu am plecat înainte la universitate cu Vladimir Frimu, urmând ca ceilalți să vină după noi. Am închis și baricadat ușa din dos a universității lăsându-l pe Frimu acolo.

Eu am făcut un afiș scris cu creionul roșu pe care l-am lipit pe ușa cea mare dela intrare: „Aduc la cunoștința domnilor studenți precum și a domnilor profesori, că această universitate nu se deschide decât în urma slujbei religioase tradiționale”.

Restul camarazilor n’a venit decât târziu, prea târziu.

Dela ora 8 au început să vină studenții. Eu am rezistat singur la ușă până la ora 9 și jumătate, când în fața universității, se adunaseră peste 300 de studenți.

În momentul când profesorul Müller dela Matematici voia să intre cu forța, i-am spus: – Când ați intrat profesor la universitate, ați jurat pe cruce. Pentru ce vă ridicați acum împotriva crucii? Sunteți un sperjur, pentru că ați jurat într’un lucru în care n’ati crezut, iar acum vă călcați jurământul.

Atunci studenții, peste 300, în frunte cu Marin, seful comunistilor, cu Hritcu, cu Ionescu dela Botosani, s’au repezit asupra mea, m’au ridicat pe sus, au deschis ușa dela universitate, m’au introdus în sala pasilor pierduți, unde m’au purtat ca într’un vârtej, dela un capăt la celălalt al sălii, timp de aproape o jumătate de oră, dându-mi cu bastoanele și cu pumnii în cap. Nicio apărare și nicio

ripostă nu mai era posibilă, deoarece eram prins la mijloc și împins din toate părțile primind lovituri de pretutindeni.

În sfârșit am fost lăsat. Pe când stăteam într'un colț și mă gândeam la nenorocul înfrângerii mele, au sosit și cei sase. Biruinta adversarilor n'a durat însă mult pentru că peste puțin timp secretarul universității s'a coborât dela rectorat și a afisat următoarele: „Se aduce la cunostința tuturor că rectoratul a hotărât ca universitatea să rămână închisă până Miercuri, când se va deschide cu serviciul religios”. Era un mare triumf pe care l-am primit cu o bucurie nespusă.

Miercuri dimineata, peste două zile, în sala arhiplină de lume din întreg orasul, s'a oficiat serviciul religios. Pe mine m'au felicitat toti. A vorbit neîntrecut de frumos profesorul A.C. Cuza.

De atunci mi s'a înrădăcinat credința care nu mă va părăsi, că cel care luptă, chiar singur, pentru Dumnezeu și neamul său, nu va fi învins niciodată.

* * *

În opinia publică a Iasului, aceste lupte, în special cele dela Regie și Ateliere și acum în urmă cea dela Universitate au avut un puternic răsunet. Adversarii au început să-si dea seama că bolșevismul nu poate înainta fără obstacole serioase, chiar atunci când de partea lui sunt aproape toti profesorii universității, toată presa, toată jidănimea, marea majoritate a muncitorilor, iar de cealaltă parte numai un minim grup de tineri cari nu opun altceva acestor valuri uriașe, decât uriasa lor credință în viitorul țării. Tinerii acestia prezentau rezistența unor vointe înfipite în pământ ca niste stânci peste cari lumea ușor putea vedea, nu numai că nu se poate păși fără pericol, dar că nu se poate păși niciodată.

Adversarilor le era teamă, nu de noi, ci de hotărârea noastră. Lumea cealaltă, Iasul creștin și românesc, ne încuraja și ne urmărea cu simpatie.

ANUL UNIVERSITAR 1920-1921

Început în condițiunile arătate mai sus, anul acesta a fost un sir neîntrerupt de lupte și ciocniri. Noi, studentii luptători, ne-am organizat în jurul cercului studentesc „Ștefan Vodă” al cărui presedinte eram. De aici ne-am atacat adversarii, biruindu-i rând pe rând.

Dispretuitori față de cultura românească, acestia ne priveau de sus universitatea si tot ce aveam noi în tara aceasta, cu pretentii de savanti si îndrumători, ca niste oameni sositi dintr'o mare tară pe un păcătos si înapoiat pământ românesc.

Or fi avut ei dreptate în unele privinti, dar în curând vor avea să se izbească în mica noastră tară, de un mare bun simt românesc secular, pe care acolo, în marea lor împărătie de peste Nistru, s'a dovedit a nu-l fi avut de loc.

În universitate întrunirile deveniseră imposibile. Nicio hotărâre nu se mai putea lua. Marea majoritate a studentilor era formată din comunisti si simpatizanti de-ai lor. Dar nu putea face niciun pas înainte deoarece grupul nostru, care nu trecea de 40, era totdeauna prezent. El atacă si nu mai permite vânturarea ideilor si practicelor comuniste.

Greva generală încercată în Universitatea iesană, cu ocazia arestării studentului comunist Spiegler, esuiază după o zi, deoarece grupul nostru ocupă cantina si interzice intrarea la masă a grevistilor, bazându-se pe principiul: „Cine nu muncește, nu mănâncă”. Toate interventiile rectorului si ale profesorilor de a ne convinge ca acesti studenti să fie lăsați la masă, rămân zadarnice.

* * *

Peste puțin timp, grupul nostru va câștiga o altă victorie: schimbarea uniforme.

Studentii comunisti purtau sepci rusesti. Nu pentru că nu aveau altceva, ci ostentativ, ca să afirme bolsevismul. Cu ocazia unei încăerări la universitate, aceste sepci au fost luate si arse în Piata Unirii. Apoi, în fiecare zi, la universitate, pe străzi, prin localuri începe vânătoarea. Toate sepcile sunt arse. După o săptămână au dispărut complet si pentru totdeauna.

*

Grupul nostru trece mai departe. Se ia la luptă cu presa iudeo-comunistă. El însă n'are presă ca să se lupte pe calea scrisului. În urma unor articole necuviincioase la adresa Regelui, Armatei si Bisericii, grupul nostru scos din răbdări pătrunde în redactiile si tipografiile ziarului „Lumea”, condus de jidanul Hefter, si „Opinia”, si sfarmă tiparnitele care împrăstiau otravă si insultă.

Provocam desordini, fără îndoială, dar acele desordini vor opri marea desordine, ireparabila desordine pe care o pregăteau, în tara aceasta, simbrasiile revolutiei comuniste.

*

Toate acestea însă mă vor fixa în obiectivul răsbunărilor.

Presa jidănească ne atacă. Eu voi riposta violent.

Întâlnind pe stradă pe redactorii „Opinie”, în urma unui schimb de cuvinte, după ce le cer socoteală pentru ofensele aduse, ne încăerăm. Adversarii mei sunt bătuti bine.

A doua zi însă toate ziarele din Iasi fac front contra mea: „Opinia”, „Lumea”, „Miscarea”.

ELIMINAT PENTRU TOTDEAUNA DIN UNIVERSITATEA IEȘANĂ

Lucrurile nu se opresc aici. Imediat intervine senatul universitar, se întrunește și, fără a mă audia, mă elimină pentru totdeauna din Universitatea ieșană.

În sfârșit Universitatea și Iasul vor scăpa de turburătorul ordinii publice, care timp de doi ani, a stricat pacea iudeo-comunistilor și s'a opus la toate încercările acestora de a deslăntui revoluția pentru detronarea Regelui, arderea Bisericilor, împuscarea ofiterilor și masacrarea a sute de mii de Români.

Oamenii *ordinei și legalității* sunt, pentru senatul universitar, comunistii. Eu sunt *turburătorul* acestei ordini.

CONSILIUL FACULTĂȚII DE DREPT

Dar planurile lor se sfarmă. Pentru că intervine un fapt într'adevăr unic, în manifestările obisnuite ale vieții noastre universitare. Consiliul Facultății de Drept se sesizează de eliminarea pronunțată de senat, și având în frunte pe profesorii Cuza, decan, Matei Cantacuzino și Dimitrie Alexandrescu, se opune acestei eliminări.

Încercările consiliului de a tempera furia senatului universitar, dau gres. Senatul nu renunță la pedeapsa dată.

Atunci Facultatea de Drept își retrage reprezentantul din senat, nu se supune hotărârii acestuia și se declară independentă.

Pe mine facultatea mă anunță că mă pot prezenta la cursuri, deoarece consiliul profesoral refuză să recunoască hotărârea senatului universitar.

Am rămas astfel pe mai departe, student la Universitatea din Iasi.

În urma acestui fapt, timp de trei ani, consiliul Facultății de Drept nu și-a mai trimis reprezentantul în senat. Conflictul a durat ani de zile, chiar după plecarea mea din universitate.

Mai târziu, când mi-am luat licența, rectoratul a refuzat să-mi elibereze diploma. Nu mi-a eliberat-o nici până în ziua de azi. Pentru înscrierea în barou și pentru continuarea cursurilor în străinătate m'am servit numai de certificatul eliberat de Facultate.

ANUL UNIVERSITAR 1921-1922

Noul an universitar s'a deschis în condiții normale. Cu serviciu religios. Din nou universitatea și Iasul sunt în sărbătoare.

În București, acest mare eveniment trece aproape neobservat.

Acolo, la sosirea studenților, masa studențească se pierde în multimea sutelor de mii de oameni, a sgomotului, a luminilor, a intereselor care se ciocnesc brutal. La Iasi, când pleacă studenții, e melancolie generală, ca la plecarea cocorilor și a păsărilor, toamna când vin studenții, vine tinerețea, vine viața. E zi de sărbătoare. La București, studentul se simte singur în mijlocul unei lumi imense care nu-l vede, nu-l apreciază, nu-l mustră, nu se interesează de el, nu-l iubește.

Educația studentului, la Iasi, este incomparabilă, pentru că el se desvoltă, ca și un copil sub iubirea mamei sale, la adăpostul dragostei Românilor. Aici neamul își crește studenții. Eu însumi datorez acestui Iasi o parte însemnată de recunoștință pentru tot ce am putut să fac. Am simțit totdeauna grija pe care mi-a purtat-o acest suflet al Iasului, am simțit raza iubirii lui, i-am simțit mustrarea, încurajarea, îndemnul, chemarea la luptă.

Pe noi, studenții dela Iasi, ne urmăresc acestea și acum și ne vor urmări până la sfârșitul vieții, ca amintirea îndemnurilor și dragostei mereu prezente a mamei.

Din toate generațiile studentesti care s'au perindat prin Iasi, pe câți nu i-a urmărit toată viața îndemnul, chemarea la luptă a Iasului! Pe câți nu i-a urmărit, până în mormânt, pe câți nu-i urmărește și astăzi, mustrarea lui! . . .

* * *

Dela începutul anului se observă că iudeo-comunismul dădea înapoi desorientat și cu moralul aproape pierdut. Nicio încercare de rezistență.

Noul val de studenți, acum înscriși, auziseră cu toții de luptele noastre și de mult așteptau să vină alături de noi. Ajunși aci, au intrat în rânduri.

PREȘEDINTE LA SOCIETATEA STUDENȚILOR ÎN DREPT

În toamna aceea am fost ales președinte al Societății Studenților în Drept. Senatul universitar n'a voit să mă valideze sub pretext că sunt eliminat din universitate. M'am validat singur.

Societatea Studenților în Drept ca și toate celelalte societăți pe facultăți, avea ca scop activitatea științifică, de complectare și aprofundare a studiilor în domeniul respectiv.

Asa bunăoară, sub președinția lui Nelu Ionescu, cu doi ani înainte de mine, Societatea Studenților în Drept ținea sedințe aproape săptămânal. Un student citea o carte de drept sau în legătură cu dreptul, o rezuma în sedință, o critica, și apoi urmau discuții contradictorii.

Eu am păstrat norma generală, dar am venit cu ceva nou. *Toate aceste lucrări și referate nu se puteau face decât având ca obiect problema jidănească în lumina științei.*

Se citeau lucrări asupra acestei probleme în România și în străinătate, asupra puterii iudaice internaționale, asupra istoricului acestei probleme la noi și aiurea. Studiam mijloacele de luptă întrebuintate contra noastră, spiritul și mentalitatea iudaică, și preconizam mijloace de luptă și de apărare.

Urmau după fiecare expunere, discuții, complectări și la urmă *formularea adevărului stabilit pentru ca fiecare să poată pleca lămurit.* Apoi, în continuare, căutam în aceleași sedințe să realizăm:

a) *Identificarea* la orice pas a acestui spirit și mentalități iudaice infiltrate pe nesimțite în felul de a cugeta și a simți al unei însemnate părți dintre Români.

b) *Desintoxicarea noastră, eliminarea iudaismului* introdus în cugetarea noastră, prin cărți de școală, de literatură, prin profesori, prin conferințe, prin teatru, prin cinematografică.

c) *Înțelegerea și demascarea planurilor jidănesti* mascate sub atâtea forme. Căci avem partide politice, conduse de Români, prin care vorbește iudaismul; ziare românești, scrise de Români, prin care vorbește jidanul cu interesele lui; conferențieri români, autori români, gândind, scriind și vorbind jidănește în limba română.

Am început să ne dăm seama, studiind toate acestea, că pentru prima dată în istorie, poporul român a venit în contact cu un neam care întrebuințează ca arme de luptă și distrugere, ca armă națională, viclenia și perfidia.

Românul n'a cunoscut decât lupta dreaptă. În fața nouilor mijloace jidănesti, el s'a găsit desarmat. Ne-am dat seama că totul se reduce la cunoașterea inamicilor și că în momentul în care, noi Românii, îi vom cunoaște, îi vom învinge.

* * *

Sedintele noastre au urmat regulat timp de un an de zile. Ele atrăgeau studenți de la toate facultățile în număr din ce în ce mai mare, încât Centrul Studentesc își pierduse aproape ființa. Întreaga studentime gravita în jurul activității Societății Studenților în Drept.

Amfiteatrul devenise neîncăpător pentru multimea de studenți care ținea să ia parte la aceste sedințe.

În număr din ce în ce mai mare participau studenții basarabeni. O jumătate de an de activitate ne aduce un adevărat miracol: trei sferturi dintre studenții basarabeni creștini se trezesc, se simt chemați la o viață nouă, se luminează la față.

În scurt timp, ei vor deveni cei mai credincioși soldați ai luptei noastre, ajungând prin credință, devotament, curățenie sufletească și spirit de jertfă în fruntea mișcării care începuse a se înfîrșa. Momentul acesta de înfrățire între noi, în aceeași lumină și de legământ de luptă pentru țara creștină în contra hoardelor iudaice înșelătoare, nu-l vom uita niciodată. Cei ce ne războisem până ieri, acum ne îmbrățișăm.

* * *

Îndreptările de orientare la aceste sedințe erau scrierile genilor noastre naționale Bogdan Petriceicu Hasdeu, Vasile Conta, Mihail Eminescu, Vasile Alecsandri etc., și mai cu seamă, scrierile și

prelegerile profesorului Cuza, scrierile profesorului Paulescu, lectiile de educatie natională ale profesorului Găvănescul.

Toate scrierile profesorului Cuza erau, nu odată citite, ci de trei-patru ori citite si studiate. În special cursurile sale de Economie Politică ce tratau, de la înăltimea catedrei, în chip strălucit, chestiunea jidănească, chemând pe Români la înțelegerea celei mai grave *probleme prezente* a lor, ne-au fost călăuză de fiecare moment în eforturile pentru cunoasterea ei. Cel mai mare noroc al nostru si deci al românilor a fost profesorul Cuza, unul dintre cei mai străluciti cunoscători ai problemei jidănesti din lume, căruia îi datorăm puterea noastră de *a ne orienta față de toate manoperile jidănesti*.

Cursurile lui, de o mare înăltime academică, erau urmărite de toti studentii cu o neîntâlnită atentie. Amfiteatrul Facultății de Drept era totdeauna neîncăpător. Încă multă vreme de acum încolo, Universitatea ieseană nu va mai avea un profesor ale cărui predici de nationalism să trezească un interes asemănător.

*

În acest timp viata multora dintre noi începe să-si găsească un rost unic pe deasupra tuturor intereselor: acela de a lupta pentru neamul nostru primejduit în existenta sa.

VIZITA LA UNIVERSITATEA DIN CERNĂUȚI

La celelalte universități, liniste. La Cernăuti încă din primăvara anului trecut 1921, au început miscări pe tema românizării teatrului. O luptă aprigă de câteva zile s'a sfârșit cu victoria studentilor. Acum, în primăvara anului 1922, am organizat cu Societatea Studentilor în Drept o vizită a Iesenilor la Cernăuti. Am fost bine primiti de profesori si studenti. Cei peste 100 de vizitatori, în timpul celor trei zile, cât am stat acolo, n'am făcut alta, decât să împărtășim si colegilor cernăuteni *credinta cea nouă, care se înfiripase în sufletul nostru*.

N'a fost greu. Pentru că Cernăutii ca si Iasul si mai mult încă, gemea, cu străzile lui întregi, cu comertul lui, cu bisericile lui părăginite, cu pământul si cu Românii lui, sub cotropirea jidănească. În scurt, s'a făurit între noi o strânsă legătură sufletească, bazată pe dorul si visul comun de a ne vedea odată neamul trezit la constiinta demnității, puterii si drepturilor lui de stăpân pe soarta si pe tara sa.

Această legătură s'a întărit apoi prin vizita pe care ne-au întors-o Cernăutenii o lună mai târziu. Acum l-am cunoscut întâi pe Tudose Popescu, acea figură frumoasă de tânăr luptător, cu chip de pandur, care a fost mai târziu unul dintre conducătorii mișcării studentesti și care astăzi doarme într-un cimitir sărac, sub o biată cruce uitată.

REVISTA „APĂRAREA NAȚIONALĂ”

La 1 Aprilie 1922, apare revista bilunară „Apărarea Națională”, sub conducerea profesorilor Cuza și N.C. Paulescu. Oricine își poate da seama ce a însemnat pentru noi, în mijlocul gândurilor și frământărilor noastre, apariția acestei reviste.

În ea găseam tot ce ne trebuia pentru o perfectă lămurire și înarmare a noastră. Articolele profesorilor Cuza și Paulescu, erau citite cu religiozitate de tot tineretul și aveau pretutindeni în rândurile studenților și la București și la Cluj, un mare răsunet.

La 1 și 15 ale lunii, pentru noi era un triumf. Numerele revistei erau adevărate transporturi de munitii prin care noi învingeam argumentările presei jidănești.

Cred nemerit să dau aici câteva articole ale profesorilor Cuza și Paulescu apărute în acea vreme.

„Spiritul divin al adevărului va apăra în veci omenirea”

„În rezumat, Talmudul, – legislația politico-religioasă a oarelor, – în loc să combată, ca Evanghelia, patimile de *proprietate și de dominație, el împinge din contră aceste vicii la o culme nemaipomenită*, pentru ca să realizeze visul lui Iuda de a fi, în același timp, și proprietarul întregului pământ și stăpânul întregii omeniri.

„Dar, – pe când apostolii creștini predică idealul lor în fața cerului, – Talmudul se ascunde; iar cele două apendice ale sale, Cahalul și Francmasoneria, sunt încă și mai invizibile ca dânsul.

„Tus-trei întrebuințează, pentru a rămâne în întuneric, un mijloc scârbos și blestemat, adică *minciuna*.

„Minciuna este deci baza sistemului jidovesc căruia i se poate zice: „vorbesti, deci minți”.

„Dar minciuna are un dusman pe care-l urăște de moarte – *anume adevărul*.

„Or, *adevărul* este trăsătura distinctivă a *Crestinismului*. Hristos a zis: *Eu sunt adevărul* – si deaceea doctrina Lui este în execrație înaintea lui Israel.

„Minciuna, din contră, caracterizează ceea ce se numeste *Spiritul răului* sau Diavolului. Astfel Iisus, adresându-se ovreilor, le zise:

«Voi din tatăl vostru Diavolul sunteți și poftele tatălui vostru voți să faceți. Acela ucigător de oameni a fost dintru început și întru *adevăr* n'a stătut, *căci nu este adevăr întru dânsul*».

«Când grăeste *minciuna*, dintru ale sale grăeste, *căci mincinos este și tatăl ei*».

„Părăsind lumea, Hristos a trimis ucenicilor săi o armă invincibilă, – adică *Duhul Său. Spiritul divin al Adevărului*, care va apăra în veci omenirea, în *contra spiritului diavolesc al minciunii*.

„Înaintea acestui Spirit al Adevărului mă închin strigând din adâncul sufletului: CRED ÎN DUHUL SFÂNT!”

(Prof. Dr. N. C. Paulescu, din „Fiziologie Fiziologică. Talmudul, Cahalul, Francmasoneria”, vol. II., Buc. 1913, pag. 300-301.)

„Știința antisemitismului”

„Încă o împărechiere de vorbe, oribilă: *știința antisemitismului*. Cum poate fi antisemitismul, știință? Se vor întreba indignați savanții cu *rocele*, savanții cu *foccele*, savanții cu *ixele*, savanții cu *sufixe*, savanții cu *fixele* lor pretinse „idei” de cultură?

„*Antisemitismul*? Pentru savanții aceștia, e doar numai o sălbătecie: Manifestație oarbă de instincte brutale, rămăsite ale unor timpuri preistorice. O rusine în mijlocul civilizației noastre, pe care o condamnă deopotrivă știința și conștiința luminată a omului liber de prejudecăți și patimi.

„Aceasta este „atmosfera” pe care au creiat-o, mai cu deosebire jidanii – și pe care o întretin jidănitii – în jurul antisemitismului, prostind pe naivi sau exploatând naivitatea celor prosti, cu pretenții: de a fi și ei „la înălțimea civilizației moderne”. Și cine nu voeste să fie ?

„De pildă, e un caz interesant al unui jidănit, de origine el însuși jumătate jidan, vorbind, cu câțiva ani mai înainte, cu aere de strasnic savant despre antisemitismul nostru, care era și pe vremea aceea ceea ce este acum, neschimbat.

„Și iată ce ne spune acest autor, *nomen-odiosum* – trădător atunci al gândirii naționale, precum a fost mai pe urmă, trădător al acțiunii naționale, în timpul războiului – în revista „*VIATA ROMÂNEASCĂ*” Anul II, No. 11, din Noembrie 1907 (pagina 186, 204-207).

„Vreau să vorbesc despre chestiunea evreiască ... cu desăvârșire denaturată de judofagia vulgară și feroce a antisemitelor nostri, care astfel ... ne compromit în fața lumii civilizate ...

„Cu arme ruginite, scoase din arsenalul prigonirilor medievale cu propaganda de ură, cu pătimasa atâtare la excese, cu răscolirea în masele populare a instinctelor bestiale ... se poate numai compromite o cauză dreaptă, – care nu este cauza antisemitismului ...

„A da, însă, acestui conflict ... un aer *fals* de prigonirea unei rase, de prigonire religioasă, de antisemitism într'un cuvânt, poate servi numai cauza adversarilor, bucuroși să exploateze divagările câtorva maniaci ... scandalagii antisemiti, provoacă punerea la ordinea zilei a întregii chestiuni premature ...

„Nici un popor, cu atât mai puțin al nostru, nu se poate îngrădi până la infinit, fără pedeapsă, împotriva ideilor moderne și nici împotriva acțiunii politice din afară... (Puncte. Punctele de la urmă, sunt ale autorului. Așa dar, nu suspensive, ci amenințătoare, părăd a cuprinde o stranică prevedere politică. N. R.)

„A pune, deci, chestiunea noastră pe terenul antisemitismului, pe al urei de rasă, înseamnă a ne duce la o înfrângere rusinoasă și fatală pentru noi ... Porniri asiatice ... demagogie violentă, agitație nesănătoasă ... încercare de a specula asupra patimilor întunecate” ... (Puncte. Punctele de la urmă, sunt iar ale autorului, cuprinzând aceiași amenințări: pentru asemenea oribile crime, ale antisemitismului nostru. N. R.)

„Am reprodus această *concepție tipică* – a tuturor jidănitilor. Și se vede la ce se reduce: clișee (lumea civilizată, ideile moderne), dar mai cu deosebire, *injurii* (judofagia vulgară și feroce, arme ruginite, instincte

bestiale, divagările câtorva maniaci, scandalagii antisemiti, porniri asiatice, patimi întunecate)...

„Asemenea „aprecieri”, le găsim nu numai la jidănitii vulgari, ci uneori chiar la unii reprezentanți de altfel distinsi ai culturii, în alte domenii. Astfel, de pildă, eminentul jurisconsult, profesor universitar, orator, om politic, fost ministru al instrucției publice, dl. C. Arion, mi-a servit din cauza antisemitismului meu, în plină adunare a deputatilor, apostrofa – putem zice, celebră, venind dela un bărbat ca acesta – numindu-mă: *omul cavernelor*.

„Cât pentru jidani – explicația pe care o dau ei antisemitismului este încă și mai caracteristică. Pe lângă obisnuitul cliseu, cu sălbăcie și ură, – firește, *fără motiv*, căci nu le convine să discute motivele antisemitismului este după dânsii: *o nebunie*, o degenerare intelectuală, o boală a spiritului. În modul acesta consideră unul din „intelectualii” moderni cei mai distinsi ai jidanilor, Dr. K. Lippe, de ilustră origine, ca strănepot al vestitului comentator al Talmudului, *Rasi*, din veacul de mijloc – cel cu *tob sebegaim harog*, pe cel mai bun dintre goimi, omoară-l.

„Med. Dr. K. Lippe, pripăsit, la noi, din Galitia, și stabilit la Iasi – unde a fost închis, omorând prin avort o creștină – a publicat chiar o scriere specială cu titlul: *Symptome ale boalei mintale antisemite* (*Symptome der Antisemitischen Geistes Krankheit*, Iassy 1887).

„Și ca o dovadă că argumentele de care se servesc jidanii paraziti, împotriva antisemitismului, sunt de o extremă sărăcie – ca și ale jidănitilor și pururea aceleași – iată ce spune, chiar acum în urmă, *Curierul Israelit*, oficialul organ al Uniunii Evreilor pământeni, în articolul de fond al numărului său de Vineri, 15 Septembrie 1922, sub titlul injurios pentru noi, cari scriem la „APĂRAREA NAȚIONALĂ” numindu-ne o *bandă de misei*:

„E la antisemiti o stare de degenerare intelectuală ajunsă la perversitatea simturilor, un fel de sadism mental, de care cei loviți sunt împinsi la minciună și calomnie”.

„Cum vedeti, este o explicație foarte simplă dar și extrem de naivă: tot ce se spune contra jidanilor, este minciună și calomnie, datorită unei degenerări intelectuale specifice.

„Definiția antisemitismului – de către jidăniți și jidani – se rezumă, dar, în aceste două cuvinte: *sălbăcie și*

nebunie. Se înțelege ale antisemitilor. Cât pentru jidani – ca fenomen social – ei nici nu intră în explicația aceasta. Ca și cum nu ar fi.

„*Sălbătecia și nebunia* au făcut ca toate popoarele, în toate timpurile, Egiptenii, Persii, Grecii, Romanii, Arabii precum și națiile moderne până în ultimul timp, să considere pe jidani ca un pericol național, și să ia măsuri împotriva lor.

„*Sălbătecia și nebunia*, au întunecat înțelegerea celor mai străluciți reprezentanți ai culturii tuturor națiilor, ca Cicero, Seneca, Tacit, Mohamed, Martin Luther, Giordano Bruno, Friederich cel Mare, Voltaire, Joseph al II-lea, Napoleon I, Goethe, Herder, Immanuel Kant, Fichte, Schopenhauer, Charles Fournier, Ludwig Feuerbach, Richard Wagner, Bismarck, Rudolf Virchow, Theodor Billroth, Eugen Dühring și alții nenumărați, în toate domeniile, – ca să se pronunțe contra jidanilor.

„*Sălbătecia și nebunia*, în sfârșit, explică antisemitismul celor mai alesi reprezentanți ai culturii noastre, ca Simeon Bărnut, B. P. Hajdău, Vasile Alecsandri, Vasile Conta, Mihail Eminescu.

„*Sălbateci și nebuni: toți aceștia. Civilizați și cuminti: jidănitii. Iar jidanii: inexistenți.*

„Asemenea aberații – se sfarmă de sine. Cu toate acestea, pentru a confuziona spiritul masselor, ele se produc neconținut. De aceea tocmai și pentru că asemenea „teorie” – vrednică de capul jidanilor și de imbecilitatea sau venalitatea jidănitilor – nu este capabilă să explice antisemitismul, ca fenomen social, noi îi vom spune *teoria antisemită*.

„După această teorie, a noastră, în alcătuirea antisemitismului, trebuie să deosebim trei momente: instinctul, conștiința, știința.

„*Instinctul*, a făcut ca întotdeauna multimea, care se preocupă în primul rând de interesele sale materiale, imediate, să se împotrivescă parazitismului jidanilor, prin mișcări populare, adeseori sângeroase și generale, precum a fost între altele multe, pretutindeni, teribila mișcare a cazacilor, din Ucraina, conduși de Bogdan Hmelnicșy și în care au pierit peste 250.000 de jidani la 1649.

„*Conștiința* pericolului jidănesc, se trezește treptat, mai întâi în clasele culte, și apoi se întinde la tot mai mulți, cari

se unesc cu multimea, sprijinind revendicările ei, ele însile devenind constiente.

„*Știința*, începe cu cercetări parțiale, până când ajunge – abia în zilele noastre – la determinarea obiectului ei, cercetând judaismul ca fenomen social, despărțit de mediul în care caută să se confunde, și, constatând că el este o problemă umană, și cea mai mare, a cărei soluție trebuie găsită.

„Cercetările parțiale, prin rezultatele la cari ajung, am putut zice că formează *antisemitismul științei*. Aceasta este baza, care nu se confundă însă, cu *știința antisemitismului*. Ceeace le deosebeste, este obiectul lor diferit. Și iată definiția – prin determinarea obiectului – a acestei științe, care se vede că este o adevărată știință cu domeniul ei propriu.

„*Știința antisemitismului are ca obiect judaismul ca problemă socială, fiind astfel, în mod necesar, sinteza tuturor științelor care pot contribui la soluția ei.*

„Care sunt aceste științe, care prin cercetările lor parțiale contribuie la cunoașterea judaismului, am văzut. Și iată în ce fel știința antisemitismului se folosește de rezultatele lor, pentru a îndruma soluția ei.

„*Istoria*: constată că de la început jidanii sunt un popor rătăcitor printre celelalte popoare, nomad, fără patrie. Știința antisemitismului stabilește că acest nomadism este contrar existenței popoarelor sedentare, agricole, și nu poate fi tolerat.

„*Antropologia*: constată că jidanii sunt un amestec de rase diferind între dânsese, neînrudite, ca semitii, arianii, negrii, mongolii. Știința antisemitismului explică sterilitatea nației jidănești, în domeniul culturii, ca un efect al acestei corciri, și arată că această corcitură nu poate servi cu nimic cultura celorlalte nații, pe care numai o falsifică, denaturând caracterele ei.

„*Teologia*: constată că religia jidănească este o religie particularistă, bazată pe legământul special încheiat de Dumnezeu lor, Iahve, cu jidanii, considerați ca popor ales ca popor sfânt (am codes), despărțit de celelalte popoare.

„Știința antisemitismului deduce cu rigurozitate că o asemenea concepție exclude posibilitatea oricărei conlucrări pasnice și a oricărei asimilări cu jidanii.

„*Politica*: constată că pretutindeni, în mijlocul celorlalte nații, jidanii au organizat lor socială deosebită, constituind Stat în Stat. Știința antisemitismului conchide că jidanii sunt un element anarhic, periculos existenței tuturor statelor.

„*Economia politică*: constată că jidanii au trăit în toate timpurile, chiar în Palestina, ca popor suprapus celorlalte nații, exploatând munca lor, fără ca ei să fie direct producători. Știința antisemitismului zice că orice nație are dreptul să-și apere munca sa productivă de exploatarea jidanilor, cari nu pot fi tolerați a trăi ca paraziti, compromițând existența popoarelor.

„*Filosofia*: constată că concepția iudaismului despre „viață este un anahronism contrar propășirii umane. Știința antisemitismului impune, ca o datorie către civilizație, că această monstruoasă culturală să fie înlăturată prin silintele unite ale tuturor națiilor.

„Pe constatările obiective, ale diferitelor științe speciale, – deosebite de dânsa – știința antisemitismului își bazează concluziile ei, care toate duc, cu necesitate, la aceeași soluție:

„*Eliminarea jidanilor din mijlocul celorlalte popoare, punând capăt existenței lor nefirești, parazitare, datorită unei concepții anahronice, contrară civilizației și liniștii tuturor națiilor și pe care ele nu o mai pot tolera.*

„*Această teorie antisemită* diferă, cum se vede, de *teoria jidănească* și a jidănitilor, care reduce explicația antisemitismului la cele două manifestări sufletești, individuale, – și care de îndată ce se manifestă în masă, sunt ele însăși o problemă socială: *sălbătecie și ură*. Și o explică și pe aceasta.

Instinctul antisemitismului: poate fi insolit, uneori de sălbătecie și ură. Pentru că instinctul e orb – cum se zice – desi e așa de sigur în apărarea vieții.

„*Conștiința antisemitismului*, se adaugă, însă, instinctului, întărind pornirile lui, oricât ar fi de „sălbatece”. Căci pentru a fi „civilizat” – trebuie, mai întâi, să existe.

„*Știința antisemitismului*: vine, în sfârșit, și explică fenomenul, luminând tot mai mult conștiința multimei și dând satisfacție deplină instinctului ei, cu izbucnirile lui violente, pe care le legitimează, desvăluind cauza lor, în parazitismul jidanilor. Astfel, ea ne dă *formula soluției*

stiintifice, a problemei judaismului – pe care nu ne mai rămâne decât *s'o punem în funcție*, pentru a o realiza.

„Antisemitismul modern întrunește dar *toate energiile*: Energia instinctului, energia conștiinței, energia științei, a adevărului, deplin dovedit – formând o formidabilă putere socială, capabilă desigur, să rezolve cea mai mare problemă a civilizației timpului nostru care este problema jidănească. Și cu ce se apără jidanii și jidănitii împotriva acestei puteri uriase, căutând să prelungească existența condamnată a parazitismului lor? Am văzut: cu clisee, injurii și mofturi.

„*Judofagia vulgară și feroce a antisemitelor nostri... ne compromite în fața lumii civilizate... Arme ruginite, scoase din arsenalul prigonirilor medievale... Răscolirea în masele populare a instinctelor bestiale... Porniri asiatice... Nebunie... Sadism mental...*

„Acestea sunt toate argumentele – căci altele nu au – pe cari le opun antisemitismului nostru, crezând a-l înlătura cu prostii.

„Pe când în sânul tuturor națiilor, revoltate împotriva parazitismului Judei nomade, – clocotesc *energiile răzbunătoare...*

(A. C. Cuza, „Apărarea Națională”, No. 16, 15 Nov. 1922, an. I.)

ÎNFIINȚAREA ASOCIAȚIEI STUDENȚILOR CREȘTINI

La 20 Mai 1922, într-o adunare restrânsă am declarat desființat Centrul Studentesc Iași, care se afla încă în mâinile unei rămăsite de adversari susținuți de rectorat și am înființat „Asociația Studenților Creștini”, care trăiește și astăzi. Pornisem un grup restrâns, înființasem un cerc studentesc, trecusem la Societatea Studenților în Drept, iar spre sfârșit, se năstea din truda noastră adevăratul Centru Studentesc sub denumirea de „ASOCIAȚIA STUDENȚILOR CREȘTINI” către care băteau acum toate inimile studentimii ieșene. Alta însă, decât cea de la 1919.

* * *

De acum mă apropiam, nu cu puțină melancolie în suflet, după trei ani de lupte și de scumpe legături călitate în focul atâtor încercări, de ziua despărțirii mele de universitate, de viața de student, de

camarazii mei de luptă. Mai aveam o lună până la examenul de licență și nu mă puteam deprinde cu ideea că va trebui să plec, că noi, seria dela 1919, așa strâns încheșgati sufleteste, vom pleca și ne vom răspândi fiecare, cine stie în ce colț de țară.

De aceea, după ce am aranjat succesorii în locul meu la Drept pe Sava Mărgineanu, iar la „Asociația Studentilor Crestini”, pe Ilie Gârneată, am făcut un jurământ cu 26 de camarazi, cari ne simteam mai legați, în scopul de a lupta pe ori unde vom fi pentru crezul ce ne-a legat pe băncile universității. Legământul acesta l-am iscălit cu totii, l-am pus într’o sticlă și l-am îngropat în pământ.

După ce mi-am trecut examenele de licență, am făcut un alt legământ cu un al doilea grup mai nou în luptă, în număr de 46.

Acestia au fost invitații mei la Husi, unde timp de patru zile am ținut sedințe, lămurindu-ne în cele mai mici amănunte asupra activității noastre viitoare. Aici, tatăl meu a vorbit camarazilor în mai multe rânduri, îndemnându-i la luptă.

După acestea ne-am despărțit purtând fiecare în suflet dorul unor zile mai bune și mai drepte pentru neamul nostru.

ANGAJAMENT DE ONOARE

„Subsemnatii studenți ai Universității din Iași, văzând situația grea în care se găsește poporul român, amenințat în existența sa de către un neam străin, care ne-a acaparat moșia și tinde să pună mâna pe conducerea țării; pentru ca urmașii noștri să nu părăsească prin țări străine, alungați de sărăcie și mizerie din țara lor, și pentru ca neamul nostru să nu sângereze sub tirania unui neam străin, ne ridicăm hotărâți împrejurul unui nou și sfânt ideal, acel al apărării patriei noastre în contra copleșirii jidovesti.

„În jurul acestui ideal am format „Asociația Studentilor Români Crestini” dela Universitatea din Iași.

„Cu acest ideal plecăm în suflet cei cari părăsim astăzi băncile școlii.

„A lupta, pe oriunde vom fi, pentru dreptatea noastră, pentru viața amenințată a neamului, socotim a fi cea dintâi a noastră datorie de onoare.

„Deaceia întruniți azi Sâmbătă 27 Mai 1922, ne luăm un angajament comun ca, împrăștiindu-ne în toate colțurile țării, să ducem cu noi pretutindeni din focul care ne-a însuflețit în vremurile tinereții și să aprindem în sufletele

necăjite făclia adevărului, a dreptului de viață liberă a neamului nostru pe aceste meleaguri.

„Vom păstra cea mai strânsă legătură cu Asociația pe care azi o părăsim și în care rămânem ca membrii sprijinitori, ea fiind punctul central care ne va uni mereu în lupta noastră unitară. Ne vom întâlni peste 8 ani, adică în anul 1930, 1/14 Mai la Universitatea din Iași. Comitetul Asociației va avea grijă să anunțe pe toți membrii cu două luni înainte de această zi și să pregătească primirea lor.

„Lăsăm cuvântul nostru tuturor generațiilor de studenți cari vor trece prin această Asociație și cari vor înțelege să-și închine munca lor pe altarul patriei să se întrunească în acel an și în aceeași zi cu noi la Universitatea din Iași.

27 Mai 1922

Corneliu Zelea-Codreanu, – Husi.
 N. Nădejde, Str. Universității 21 – Iași.
 Grig. Ghica, Str. Carol 23 – Iași.
 I. Sârbu, Oficiul Attachi, Com. Rudi, Jud. Soroca.
 Grigoriev Eusevie, Oficiul Ivanovca-Rusă, Jud. Cetatea Albă, Comuna Caragaiani.
 Ilie Gârneată, Str. Muzelor 40 – Iași.
 Alexandru P. Hagiu, Chetresti – Vaslui.
 Ioan Blănaru, Str. Tăbăcari 35 – Husi.
 Constantin C. Zotta, Maior Teleman 13 – Husi.
 A. Ibrăileanu, Str. Ghica Vodă 3 – Galați.
 M. Berthet, Com. Purcari, Jud. Cetatea Albă.
 Iacob I. Filipescu, Tg. Fălciu, Jud. Fălciu.
 Leonid Bondac, Soroca – Str. I. Heliade Rădulescu 5.
 C. Mădărjac, Str. Apostol 71 – Galați.
 I. Miculescu, Portului 165 – Galați.
 Ionel I. Teodorescu, Muzelor – Galați.
 Lascu Nicolae, Chisinău – Str. Sinadino 22.
 Bobov Mihail, Chisinău, Str. Podolskaia 85.
 Mihail V. Sârbul, Com. Măscăuți, Jud. Orhei.
 Nicolae B. Ionescu – R. Sărat, Str. Constantin Brâncoveanu 59.
 Pavel Epure – Cetatea Albă, Catedrală.
 Gh. Boca, Bălăceana, Jud. Suceava – Bucovina.
 Vasile Nicolau, Str. Lascăr Catargiu 61 – Husi.

Andronic Zaharia, Partestii de sus p.u. Cacia – Bucovina.
 Vasile N. Popa, Comuna Păunesti, Putna.
 Vasile Corniciuc, Putrăuți, Suceava – Bucovina.
 Nicolae N. Aurite, Tereblecea, Sirete – Bucovina.
 Gr. Mihută, Scheia, Suceava – Bucovina.
 Ciobanu Ștefan – Suceava, Str. Sturza 9, Bucovina.
 Eugeniu Cârdeiu, Com. Bilca, jud. Rădăuți, Bucovina.
 Eug. N. Manoilescu, Epureni, Fălciu.
 Vladimir Frimu, Com. Călmățui, Jud. Cahul.
 Gh. Zarojeanu – Iasi, Str. Muzelor 40.
 Prelipceanu Tit. Vasile, Horodnicul de Jos, Jud. Rădăuți.
 Prelipceanu Gr. Vasile, Horodnicul de Jos, Jud. Rădăuți.
 Constantin Darie, Horodnicul de sus, Jud. Rădăuți.
 Pascaru Ioan a Ștefan, Tereblecea, Jud. Siret.
 Mihail I. Babor, Bălăceana, Suceava – Bucovina.
 Sava Mărgineanu, Stroesti, Suceava – Bucovina.
 Țăranu Traian, Stroesti, Suceava – Bucovina.
 Al. Pistuga, Com. Târnauca, Jud. Dorohoi.
 Dragomir Lăzărescu, Târnauca, Jud. Dorohoi.
 Constantin C. Câmpeanu, Scheia, Jud. Suceava – Bucovina.
 D. Porosnicu, Gurmezoaia, Fălciu.
 N. Gh. Ursu, Mălusteni, Covurlui.
 C. Ghica, Str. Carol 23 – Iasi.

LA SFÂRȘITUL STUDIILOR UNIVERSITARE

Rămas acasă, îmi treceau pe dinaintea ochilor cei trei ani petrecuți în universitate și mă întrebam: cum am putut noi răzbi peste atâtea obstacole, cum am putut înfrânge mentalitatea, vointa a mii de oameni, cum am învins senat universitare și cum am muiat cutezanta unei întregi prese vrăjmase? Am avut noi bani să plătim mercenari, să ne scoatem foi, să facem deplasări, să întretinem acest adevărat războiu? N'am avut nimic.

Când m'am aruncat în cea dintâi luptă, n'am făcut-o în urma vreunui îndemn din partea cuiva. Nici în urma vreunei consfătuiri, a vreunei hotărâri prealabile cu executarea căreia asi fi fost eu însărcinat. Nici măcar sub impulsul unei mari si îndelungate frământări interioare sau cugetări adânci, în care să-mi fi pus această problemă.

Nimic din toate acestea. N'asi putea să definesc cum am intrat în luptă. Poate ca un om care, mergând pe stradă cu grijile, nevoile si gândurile lui, surprins de focul care mistueste o casă, își aruncă haina si sare în ajutorul celor cuprinsi de flăcări.

Eu, cu mintea unui tânăr de 19-20 de ani, am înțeles numai atât din toate cele ce vedeam: că ne pierdem țara, că n'o să mai avem țară; că, prin concursul inconstient al bietilor muncitori români sărăciti si exploatați, va veni peste noi stăpânitoare si pustiitoare hoarda jidănească.

Am pornit din porunca inimii, dintr'un instinct de apărare pe care îl are cel din urmă vierme târător, nu din instinctul de conservare personală, ci din acela de apărare a neamului din care făceam parte.

De aceea, tot timpul, aveam senzația că în spatele nostru stă neamul tot, cu viii, cu alaiul de morți pentru țară, cu tot viitorul lui. Că neamul luptă si vorbește prin noi, că multimea vrăjmase oricât de mare, în fata acestei entități istorice, nu-i decât un pumn de fărâmituri omenesti pe care le vom împrăstia si le vom învinge.

Pentru aceasta au căzut cu totii, în frunte cu necugetatele senatelor universitare, cari crezând că luptă cu noi, o mână de tineri nebuni, luptau în realitate si loveau în propriul lor neam.

Există o lege a firii, care asează pe fiecare la locul său; răzvrătirii în contra firii, dela Lucifer si până azi, toti răzvrătirii acestia, de multe ori foarte inteligenti, dar totdeauna lipsiti de înțelepciune, au căzut străfulgerati.

În cadrul acestei legi a firii, acestei înțelepte așezări, oricine poate lupta, are dreptul, are datoria să lupte pentru mai bine. În afară, în contra, peste această așezare, nimeni nu poate activa nepedepsit si neînfrânt.

Globula de sânge trebuie să rămână în cadrul si în slujba organismului omenesc.

O răzvrătire ar fi nu când s'ar ridica în contra organismului, ci mai puțin: când ar sta în propria ei slujbă, când nu s'ar satisface decât pe ea însăși, când n'ar avea altă menire si alt ideal, în afară de ea, când ar deveni propriul ei Dumnezeu.

Individul în cadrul si în slujba neamului său.

Neamul în cadrul si în slujba lui Dumnezeu si a legilor Dumnezeirei.

Cine va înțelege aceste lucruri, va învinge, chiar de va fi si singur. Cine nu va înțelege, va cădea învins. Sub imperiul acestor gânduri îmi terminam cel de al treilea an universitar.

Din punctul de vedere al organizării ne statornicisem pe ideea de sef si de disciplină. Democratia era înlăturată, nu din calcule, si nici din convingere născută pe cale de teorie.

Antidemocratia noi o trăisem din primul moment. Eu am condus mereu. O singură dată în trei ani am fost ales: Presedinte la Societatea Studentilor în Drept. – Tot restul timpului nu m’au ales pe mine sef luptătorii, ci eu mi i-am ales.

Niciodată n’am avut comitete si n-am pus la vot propuneri. Totdeauna însă, când am simtit nevoia, m’am sfătuit cu toti, dar pe a mea răspundere, am luat singur hotărârea. De aceea, grupul nostru mic era totdeauna o unitate nesdruncinată. Tabere cu păreri împărțite, majorități si minorități, ciocnindu-se între ele pe chestiuni de actiune sau de teorie, n’au existat.

La toti ceilalti era exact contrariu. De aceea, au si căzut învinsi.

O mare credință, ca o flacără care ardea neconținut în inimile noastre, luminându-ne calea, o mare si neuitată iubire între noi, o mare disciplină, o deciziune în timpul luptei, si o cumpănită pregătire a planului de luptă; acestea, binecuvântarea Patriei si a lui Dumnezeu, ne-au asigurat biruintele în cei trei ani.

VARA ANULUI 1922

Vara anului 1922 n’a trecut în liniste. Pe scena teatrelor nationale românești sau comunale din orasele moldovene încep să se joace în idis, piese jidănești de către trupa „Kanapof”. Tineretul nostru a considerat aceasta ca o primejdie, pentru că a văzut un început de înstrăinare a acestei institutii menite să facă educatie natională si morală poporului român. Expropriati în comert, expropriati în industrie, expropriati în bogățiile solului si subsolului românesc, expropriati în presă, ne vom vedea într’o bună zi expropriati si de pe scenele teatrelor nationale. Teatrul, alături de școală si de biserică, poate înălta o natie decăzută, la constiinta drepturilor si misiunii ei istorice. El poate pregăti si înălta la luptă desrobitoare o natie. De acum ni se va lua si această rețută. Teatrele noastre ridicate din truda si banul Românului vor sluji jidănimii

pentru pregătirea și întărirea forțelor ei în lupta contra noastră. Iar, pe de altă parte, de pe aceste scene românești, ne vor servi ca hrană sufletească nouă Românilor, tot ce va contribui la demoralizarea, la decăderea și la nimicirea noastră națională și morală.

Era de datoria altora, a guvernului, a oricărei autorități, a profesorilor, să ia atitudine în fața acestui nou atac antiromânesc. Absență totală. Numai tineretul riscând lovituri, acoperindu-se de nenumărate insulte *și negăsind nicăieri niciun sprijin, a reactionat așa cum a putut.*

Această luptă a fost continuată în toate orasele: la Husi, Vaslui, Bârlad, Botosani, Pascani etc., de grupul studenților iesești ajutați pretutindeni de elevii de liceu. Ei pătrundeau în sălile pline de jidani, aruncând peste artiștii satanei cu tot ce le cădea în mână și alungându-i astfel de pe scena românească.

Poate necivilizat, vor zice unii. Poate, zic și eu. Dar întrucât este civilizat ca o nație străină să mă deposezeze rând pe rând de toate bunurile țării mele? Întrucât este civilizat ca aceeași nație să-mi otrăvească cultura și să mi-o servească apoi pe scenă pentru a mă ucide?

Întrucât au fost civilizate mijloacele întrebuințate în Rusia de jidănimă? Întrucât e civilizat să căsăpești milioane de oameni fără judecată? Întrucât e civilizat să dai foc bisericilor sau să le transformi în cabarete?

Eu, în sărăcia și după slabele mele puteri, mă apăr în contra atacului, cum pot. Cu presa, dacă am. Cu autoritățile, dacă mai sunt românești. Cu cuvântul, dacă mă ascultă cineva. Cu forța, dacă nu mai am cu ce, și dacă totuși tac. E las și nedemn acela care din vânzare sau lasitate nu-și apără țara sa. Și nu reactionează în niciun fel.

Oricum, era un protest această luptă, era singurul protest în mijlocul unei lăse, și îngrozitoare tăceri. A doua zi se întorceau camarazii plini de lovituri și de răni, căci nu era puțin lucru, ca un grup de 15 tineri să intre într'un teatru cu 3-4.000 de jidani. Și mai ales se întorceau plini de ocară și de batjocură din partea Românilor noștri.

De multe ori mă întreb: ce ne-a menținut pe noi un grup așa de mic, în fața atâtor lovituri, a atâtor ocări venite de pretutindeni din jurul nostru? N'am găsit niciun sprijin nicăieri. În această luptă cu toată lumea, singurul sprijin l-am găsit în noi. În credința noastră că suntem pe marea linie a istoriei noastre naționale, alături de toți cei ce au luptat, suferit și murit, ca martiri, pentru pământul și neamul nostru.

ÎN GERMANIA

În toamna anului 1922, m'am întors la Iasi. Acolo am împărtășit camarazilor un vechiu gând al meu, de a mă duce în Germania, pentru a-mi continua studiile de Economie Politică și în același timp a încerca să realizez cât de puțin gândul de a duce ideile și credințele noastre peste hotare. Noi ne dădeam bine seama, din studiile pe care le făcusem, că problema jidovească are un caracter internațional și că reacțiunea nu poate fi decât tot pe plan internațional; că o rezolvare totală a acestei probleme nu se poate obține decât printr-o acțiune a tuturor neamurilor creștine trezite la conștiința primejdiei jidănești.

Nu aveam însă nici bani, nici haine. Camarazii mi-au procurat haine și au împrumutat suma de 8.000 lei de la inginerul Grigore Bejan, pe care urmau să o plătească lunar, contribuind fiecare după puteri. Cu această sumă am plecat la Berlin, condus la gară de toți acei de care mă despărteam și care rămăneau să lupte mai departe acasă.

Ajuns la Berlin, mi-au fost de mare ajutor doi prieteni, studenți și ei, Bălan și C. Zotta. M'am înscris la universitate.

În ziua înscrierii m'am îmbrăcat în costum național și m'am prezentat la acea frumoasă solemnitate, când rectorul după un străvechi obicei, strânge mâna fiecărui nou înscris. Pe sălile Universității am fost obiectul curiozității generale, din cauza costumului meu românesc.

* * *

Pe cetitorul acestor rânduri, l-ar interesa cu deosebire două chestiuni din Germania de la 1922. O privire asupra situației generale și stadiul mișcărilor antisemite.

Rănilor, lăsate de războiul care se terminase de curând și de înfrângere, sângerau. Mizeria materială se întindea peste Berlin și peste restul țării, deopotrivă. În ultimul timp fusese ocupată și Valea Ruhrului, un însemnat centru de bogăție. Asistam la prăbusirea vertiginoasă și catastrofală a mărcii. Lipsă de pâine, lipsă de alimente, lipsă de lucru, prin cartierele muncitorești. Sute de copii acostau lumea pe stradă, cerând ajutor. Căderea mărcii aruncă în aceeași mizerie și aristocrația germană. Oameni cari avuseseră bani,

în câteva zile nu mai aveau nimic. Cei cu pământuri și imobile, cari și le vindeau atrasi de mirajul unui mare pret, numai în câteva săptămâni rămâneau săraci. Capitalurile jidănesti din țară și străinătate făceau afaceri colosale. Cu câteva sute de dolari, detinătorii de valută forte, deveneau proprietari ai unor imobile uriase de câte 50 de apartamente. Samsarii misunau pe toate străzile, dând lovituri formidabile.

Părtasi ai acestei mari mizerii erau și câțiva străini, printre cari mă număram și eu: fiindcă n'aveam niciun ban. Cei 8.000 lei ai mei cu cari venisem îi terminasem. Atunci a început foamea. Dar, în mijlocul unei suferinți generale, suferința ta e mai ușoară. Fiind o fire care nu mă încovoie în fața greutăților, nu m'am supus mizeriei, ci am încercat să mă lupt cu ea. Am studiat toate posibilitățile și m'am hotărât să mă apuc de comerț. Îmi trebuia un capital foarte mic, pentru ca să procur produse alimentare din provincie, pe care apoi să le aduc și să le revând în Berlin la restaurante. Acest fapt m'a determinat să mă mut în ajunul sărbătorilor la Iena, unde viața era mai ieftină. M'a impresionat acolo, în mijlocul acestei mizerii în care se sbătea poporul german, spiritul de disciplină, puterea lui de muncă, simțul datoriei, corectitudinea, puterea de rezistență și credința în zile mai bune. Era un popor sănătos și vedeam că nu se va lăsa doborât la pământ și că va învia cu puteri nebănuite de sub piatra tuturor greutăților care-l apăsau.

Miscarea antisemită. Existau în Germania mai multe organizații politice și doctrinare antisemite, cu multe foi, cu manifeste cu insigne, toate însă subrede. Studentimea dela Berlin și cea dela Iena era împărțită în sute de societăți și număra foarte puțini antisemiți. Masa studentescă cunostea vag problema. De o acțiune studentescă antisemită sau măcar de o orientare doctrinară similară celei dela Iasi, nu putea fi vorba. Am avut multe discutii cu studenții dela Berlin, la 1922, cari desigur astăzi sunt hitleristi și mă mândresc a le fi fost eu profesorul în antisemitism, ducându-le acolo din adevărurile învățate la Iasi.

De Adolf Hitler am auzit pentru prima dată pe la mijlocul lunii Octombrie 1922. Mă dusesem în Nord-Berlin, la un muncitor care făcea „svastici” și cu care legasem bune relații. Numele său era Strumpf și locuia în Saltzwedeler Strasse 3. Acesta mi-a spus: „Se aude de o mișcare antisemită pornită la München de un tânăr pictor de 36 ani: Hitler. Mi se pare că acesta este acela pe care îl așteptăm noi, Germanii”. Viziunea acestui muncitor s'a împlinit. Eu am rămas cu admirație pentru puterea lui de intuiție datorită căreia el a putut desprinde cu antenele sufletului lui din zeci de oameni și fără să-l

cunoască, cu zece ani înainte, pe acela care va birui la 1932, unind sub o singură mare comandă întreg poporul german.

* * *

Tot acolo la Berlin și cam în același timp, am auzit vestea uriașei izbucniri fasciste: marsul asupra Romei și victoria lui Mussolini. M'am bucurat ca de victoria țării mele. Există o legătură de simpatie între toți acei cari în diferite părți ale pământului, își servesc neamul, după cum există o legătură de simpatie între toți acei cari lucrează la nimicirea neamurilor.

Mussolini, viteazul care călca balaurul în picioare, era din lumea noastră, de aceea toate capetele de balaur se năpusteau asupra lui jurându-i moarte. Pentru noi ceilalți el va fi un luceafăr luminos care ne va da speranțe; ne va fi dovadă vie că hidra poate fi învinsă. O dovadă a posibilităților noastre de biruință.

Dar Mussolini nu e antisemit. Degeaba vă bucurați, soptea presa jidovească la urechile noastre.

Nu e vorba de ce ne bucurăm noi; e vorba de ce vă supărați D-voastră de victoria lui, dacă nu e antisemit. Care e ratiunea atacurilor mondiale ale presei jidănești în contra lui?

În Italia sunt atâți jidani câți Ciangăi în România pe Valea Siretului. O mișcare antisemită în Italia ar fi, ca și cum noi Românii, am porni o mișcare contra Ciangăilor. Dar dacă Mussolini ar fi trăit în România, n'ar fi putut fi decât antisemit, pentru că fascism înseamnă în primul rând, apărarea nației tale împotriva primejdiilor care o pândesc. Înseamnă desființarea acestor primejdii și deschidere de drum liber către viață și mărire pentru națiunea ta.

În România, fascismul nu putea să însemne decât înlăturarea primejdiilor care amenință poporul român, adică înlăturarea primejdiei jidănești și deschidere de drum liber către viața și mărirea la care au dreptul să aspire Românii.

Iudaismul a ajuns la stăpânire în lume prin masonerie și în Rusia prin comunism. Mussolini a distrus la el acasă aceste două capete iudaice care amenințau Italia cu moartea: comunismul și masoneria. Acolo, iudaismul a fost desființat prin ce a avut el. La noi, va trebui desființat prin ce are: Jidanii, comunistii și masonii. Aceste gânduri le opuneam noi, tinerii români, în general, încercărilor iudaice de a ne despărți de bucuria biruintei lui Mussolini.

MIȘCAREA STUDENȚEASCĂ

10 DECEMBRIE 1922

Eram încă la Iena, când într'o bună zi, am fost surprins de vestea, că întreaga studentime română dela toate universitățile, s'a ridicat la luptă. Această nebănuită de nimeni manifestare colectivă a tineretii românești a fost o izbucnire vulcanică pornită din adâncurile nației. Ea s'a manifestat mai întâi la Cluj, în inima aceluia Ardeal care a luat poziție ori de câte ori neamul s'a găsit în impas, pentru ca aproape concomitent să irumpă violent în toate celelalte centre universitare.

Într'adevăr, la 3-4 Decembrie, la București, Iași, Cernăuți, sunt mari manifestatii de stradă. Întreaga studentime română este în picioare, ca într'un ceas de mare răspântie. Pentru a mia oară rasa aceasta, a pământului, amenintată de atâtea ori în decursul veacurilor, își arunca tineretul în fata primejdiei spre a-si salva fiinta. Un mare moment de electrizare colectivă, fără pregătire prealabilă, fără discutii pro si contra, fără decizii luate în comitete, fără ca cel puțin cei din Cluj să se cunoască cu cei din Iași, Cernăuți, București. Un mare moment de iluminatie colectivă ca lumina unui fulger în mijlocul unei nopți întunecoase, în care o tinerime întreagă își vedea linia de viață a ei si a neamului.

Această linie trece luminoasă dealungul întregii noastre istorii nationale si continuă virtual dealungul întregului nostru viitor românesc, indicând calea de viață si de onoare pe care va trebui să mergem si noi si strănepotii nostri, dacă voim *viață si onoare* pentru neamul nostru.

Generatiile se pot aseza pe această linie, se pot apropia sau îndepărta de ea. Având putinta deci, de a da pentru neam dela maximum de viață si onoare, până la maximum de desonore si rusine.

Câteodată pe această linie se ridică numai indivizi izolati părăsiti de generatiile lor. În momentul acela, ei sunt neamul. Ei vorbesc în numele lui. Cu ei sunt toate milioanele de morti si de martiri ai trecutului si viata de mâine a neamului.

Aici nu interesează majoritatea, fie ea de 99%, cu părerile ei.

Nu părerile majorității determină această linie de viață a neamului. Ele, majoritățile, se pot numai apropia sau îndepărta de ea, după starea lor de constiință si virtute sau de inconstientă si decădere.

Neamul nostru n'a trăit prin milioanele de robi cari si-au pus gâtul în jugul străinilor, ci prin Horia, prin Avram Iancu, prin Tudor, prin Iancu Jianu, prin toti haiducii, cari în fata jugului străin nu s'au supus, ci si-au pus flinta în spate si s'au ridicat pe potecile muntilor, ducând cu ei onoarea si scânteia libertății. Prin ei a vorbit atunci neamul nostru, iar nu prin „majoritățile” lase si „cuminti”. Ei înving sau mor; indiferent. Pentru că atunci când mor, neamul trăiește întreg din moartea lor si se onorează din onoarea lor. Ei strălucesc în istorie ca niste chipuri de aur care, fiind pe înălțimi, sunt bătute în amurg de lumina soarelui, în timp ce peste întinderile cele de jos, fie ele cât de mari si cât de numeroase, se aterne întunericul uitării si al mortii. Apartine istoriei nationale, nu acela care va trăi sau va învinge – cu sacrificarea liniei vietii neamului – ci acela care, indiferent dacă va învinge sau nu, se va mentine pe această linie.

Ea este predeterminată de înțelepciunea lui Dumnezeu; ea a fost văzută, în ziua de 10 Decembrie, de studentii români. Și în aceasta stă valoarea zilei: o întreagă tinerime românească a văzut lumina.

La 10 Decembrie, delegati din toate centrele, se adună la Bucuresti, își fixează în zece puncte ceea ce au crezut că formează esenta mișcării lor si se declară greva generală pentru toate Universitățile, cerându-se realizarea acestor puncte. Nu este 10 Decembrie mare prin valoarea formulării care s'a făcut atunci, după cât au putut delegatii formula din esenta adevărului care frământa sufletul întreg al studentimii române. Este mare prin miracolul trezirii acestei tinerimi la lumina pe care a văzut-o sufletul ei. Este însemnată ca zi a hotărârii. A hotărârii la actiune, a declarării războiului sfânt, care va cere acestei tinerimi române atâta tărie de suflet, atâta eroism, atâta maturitate, atâtea jertfe cunoscute si necunoscute, atâtea morminte! 10 Decembrie 1922 cheamă tineretul pământului acestuia la un mare examen.

Nici cei din Bucuresti si nici eu care eram departe si nici altii, care poate erau copii prin liceu, dar care astăzi lăncezesc în adânci închisori sau dorm sub pământ, n'am crezut că ziua aceasta ne va purta prin atâtea primejdii, si ne va aduce atâtea lovituri si atâtea răni în lupte pentru apărarea țării noastre.

La Bucuresti, Cluj, Iasi si Cernăuți, izbucniri formidabile ale masselor studentesti care, conduse de puterea lor de intuitie, – accentuez: nu de conducători – se îndreaptă spre dusman. Ele vizează în primul rând presa jidănească „Adevărul”, „Dimineata”, „Mântuirea”, „Opinia”, „Lumea”, focare de infectie morală, de otrăvire si zăpăcire a Românilor.

Se îndreaptă pentru a le distruge, dar și pentru a arăta poporului român primejdia primei linii inamice, față de care el va trebui să fie în gardă. Manifestația contra presei înseamnă: *declararea ei de dușmană a intereselor naționale* și prin aceasta atragerea luării aminte a Românilor de a nu se lăsa indusi în eroare, orbiti sau conduși de presa scrisă de jidani sau de Români jidăniți.

Presa aceasta atacă ideea religioasă la Români, slăbindu-le astfel rezistența morală și rupându-le contactul cu Dumnezeu.

Presa aceasta împrăstie teorii anti-naționale, slăbindu-le credința în națiune și rupându-i de pământul țării, de dragostea pentru el, pământ care în toate timpurile a fost îndemn la luptă și sacrificiu.

Presa aceasta prezintă fals interesele noastre românești, desorientând și îndreptând pe Români pe linii opuse intereselor naționale.

Presa aceasta înalță mediocritățile și oamenii capabili de corupțiune pentru ca străinul să-și poată satisface interesele lui, și coboară valorile morale care nu se vor preta a face servicii iudaismului și intereselor acestuia.

Presa aceasta otrăvește sufletul neamului, dând zilnic și sistematic publicitate crimelor senzationale, legăturilor imorale, avorturilor, aventurilor.

Presa aceasta omoară adevărul și slujește minciuna cu perseverență diabolică, întrebuintează calomnia ca armă de distrugere a luptătorilor români.

De aceea un Român trebuie să fie atent când citește o foaie jidănească, stând în gardă față de fiecare cuvânt care nu e la întâmplare aruncat și căutând *a descifra planul iudaic* cu care el a fost scris. Asupra acestor chestiuni voinște mișcarea studentească să atragă luarea aminte tuturor a Românilor, atunci când ea se îndreaptă către redacțiile jidănești, *declarându-le vrăjmășie ale poporului român*.

Am accentuat că izbucnirile formidabile ale masselor studentesti erau conduse de puterea lor de intuiție și nu de conducători. Pentru că e ușor ca cineva să îndrepte câțiva indivizi către casa cuiva, pentru a-i face manifestație ostilă. Când însă marile mulțimi se îndreaptă cu ostilitate, din porunca instinctului lor, către cineva, acela este condamnat fără apel ca vrăjmas național.

NUMERUS CLAUSUS

În timpul luptelor studentesti trece din gură în gură formula „numerus clausus”. Dar nu ca o formulă salvatoare, căci masele nu dau formule, ci indică primejdii.

„Numerus clausus” înseamnă că marea primejdie jidănească stă în număr, mai cu seamă în număr, pe care nu-l mai putem suporta nici în scoli, nici în comert, nici în industrie, nici în profesiunile libere. „Atentie la număr”, voieste să spună „numerus clausus”, căci el trece peste puterile noastre de rezistență națională și dacă nu luăm măsuri, murim ca neam.

Atâta valoare are această formulă. Sau, dacă voiti, ca măsură salvatoare, are valoarea unei formule de urgență, de primă îngrijire necesară, dar cu totul insuficientă pentru vindecarea boalei. „Numerus clausus” în sine, înseamnă: limitarea numărului jidanilor în scoli, profesiuni libere, etc. Până la ce număr, limitare? Până la proportia dintre numărul tuturor jidanilor față de acela al Românilor în cuprinsul României. Adică, dacă în România sunt 15 milioane de Români și 3 milioane de Jidani, proportia este de 20%. După formula „numerus clausus” jidanii urmează să fie admisi în scoli, medicină, barou, etc., în proportia de 20%.

„Numerus clausus” înseamnă limitarea numărului jidanilor până la proportia dintre numărul lor și numărul total al Românilor.

„Numerus clausus” este numai o formulă de repartitie a jidanilor în sânul natiilor, dar nu o formulă de rezolvare a problemei. Această formulă nu rezolvă aproape nimic, căci ea se ocupă de respectarea proportiilor, dar nu atacă proportia în sine. Dacă jidanii sunt 3 milioane, îi lasă 3 milioane. Mai ales nu se ocupă de cauza acestei proportii și nu arată mijloacele prin care s’ar putea micșora această proportie, adică nu cuprinde în sine mijloacele de rezolvare a problemei jidănești.

PROBLEMA JIDĂNEASCĂ

NUMĂRUL JIDANILOR

Numărul mare al jidanilor ridică o serie de probleme: 1. Problema pământului românesc; 2. Problema oraselor; 3. Problema scoalei românești și a clasei conducătoare; 4. Problema culturii naționale.

Toate acestea sunt tratate impecabil de profesorul A.C. Cuza în scrierile sale: „Poporata”, „Nationalitatea în Artă”, „Articole”, „Discursuri parlamentare”, „Curs de Economie Politică”. Cele ce susțin mai jos aparțin în esență gândirii profesorului Cuza.

Numărul Jidanilor din România nu se cunoaște exact. Pentru că statisticile încercate au fost făcute cu cea mai mare lipsă de interes de către politicienii români, pentru a-și ascunde opera de trădare națională și pentru că Jidani de pretutindeni fug de adevărul statisticei. Un proverb spune: „Jidanul trăiește din minciună și moare în contact cu adevărul”. De altfel, multă vreme, Directorul Statisticii Statului din Ministerul de Finanțe era Leon Colescu = Leon Coler.

Și au dreptate din punctul lor de vedere, pentru că Românii puși în fața numărului exact al populației jidănești, și-ar da seama că se află în fața unei adevărate primejdii naționale și s’ar ridica pentru a-și apăra patria. Deci, în fața adevărului statisticei, puterea iudaică se stinge, moare. Ea nu poate trăi decât din ascunderea adevărului, din falsificarea lui, din minciună.

Noi credem că sunt în România între 2-2½ milioane de jidani. Dar chiar dacă ar fi numai un milion – așa cum susțin ei – poporul român s’ar găsi în fața unui pericol de moarte. Pentru că nu interesează numai numărul în sine, cantitatea, ci și calitatea celor cari îl reprezintă și mai ales interesează pozițiile pe care le ocupă jidani în structura funcțională a unui stat și în viața, sub toate formele, a unei națiuni.

Pământul nostru a fost pământul năvălirilor. El însă n’a cunoscut niciodată în decursul istoriei ca vreo armată să fi ajuns la formidabilul număr al jidanilor de azi. Năvălirile treceau peste noi mai departe; năvălitorii de azi nu mai pleacă. Se stabilesc aici pe pământul nostru într’un număr neîntâlnit până astăzi, și se prind ca râia în trupul pământului și al nației.

Când începe năvălirea jidanilor? În jurul anului 1800 găsim un număr de abia câteva mii de jidani în toată Moldova. La 1821, în București, se aflau 120 de familii.

Această târzie asezare pe pământul nostru se datorește faptului că jidanii s'au ocupat totdeauna cu comerțul. Ori comerțul, pentru a se putea desvolta, cere: libertate și siguranță în exercitarea lui.

Pe pământul românesc, aceste două condițiuni lipseau, lipsea libertatea de exploatare a solului românesc, deci perspectivele unui comerț mai mare și lipsea mai cu seamă siguranța. Pământul românesc a fost cel mai nesigur pământ din lume. N'avea țaranul român siguranța casei lui, a vitelor, a muncii, a recoltei sale de un an. Loc de năvălire și de lupte, teatru de războiu de secole nesfârșite, iar după ele de multe ori dominație străină cu biruri sângeroase.

Ce era să caute jidănimă pe acest pământ? Să se bată cu Hunii, cu Tătarii, cu Turcii?

Năvala jidănească începe abia acum 100 de ani. În urma păcii dela Adrianopol 1829, se capătă libertatea de comerț și în acelasi timp încep să se arate zărilor unei vieti mai linistite.

De acum începe năvala care va crește an cu an peste capul nostru, al Românilor, și în special al Moldovenilor, secătându-ne de averi, nimicindu-ne moralicește și amenințându-ne cu peirea.

La 1848 comercianții și industriștii moldoveni încep să se plângă domnului Mihail Sturza, cerând măsuri împotriva comercianților jidani și a concurenței neloiale practicate de ei.

De atunci năvala crește mereu. Poate nu e bine zis năvală, căci aceasta presupune ideea de violență, de curaj moral și fizic. Infiltratia iudaică este termenul cel mai potrivit, pentru că cuprinde mai mult ideea de strecurare pe nesimțite, strecurarea lase și perfidă. Căci nu e puțin lucru ca să răpesti pământul și avutiile unui neam, fără ca măcar să-ți fi justificat prin luptă, prin înfruntarea riscului, printr'o mare jertfă, cucerirea făcută.

Ei au acaparat încetul cu încetul comerțul mic și industria mică românească, apoi au atacat prin aceleasi manopere frauduloase comerțul și industria mare și astfel au pus stăpânire pe orasele din jumătatea de nord a țării.

Atacul asupra clasei de mijloc românești a fost dat cu precizia pe care o întâlnim numai la unele insecte de pradă care, pentru a-și paraliza adversarul, îl împung cu acul în sira spinării.

Nu se putea un loc de atac mai bine ales.

Clasa de mijloc atacată cu succes, însemnează spargerea în două a neamului românesc.

E singura clasă care are un dublu contact: în jos cu cea țărănească pe care stă suprapusă, exercitând asupra ei o putere de autoritate și prin starea economică mai bună și prin aceea de cultură; în sus, cu cea conducătoare, pe care o sustine pe umerii ei.

Atacul reusit asupra clasei de mijloc, adică nimicirea ei, atrage după sine, ca o consecință fatală, fără efort din partea atacatorului: a) *Năruirea clasei conducătoare*. (Această clasă conducătoare va termina prin a se prăbusi). b) *Imposibilitatea refacerii ei*. c) *Zăpăcirea si îndobitocirea, înfrângerea si robirea clasei țărănești*.

În ultimă analiză, atacul iudaic asupra clasei de mijloc românești aici tinde: moartea, pieirea poporului român nu însemnează moartea celui din urmă Român, după cum își imaginează unii. Moartea aceasta însemnează viață în sclavie. Reducerea la starea de viață de rob a câtorva milioane de țărani români, care să muncească pentru jidănim.

Iată constatările prof. Nicolae Iorga cu privire la numărul jidanilor si la data așezării lor la noi. Profesorul Iorga în „Istoria Evreilor în țările noastre”, comunicare făcută la Academia Română în sedinta dela 13 Septembrie 1913, expunând această chestiune, printre altele precizează :

„La *Neamt*, câțiva evrei se așază unul lângă altul pe pământurile Mănăstirii între 1764-1766 (pag. 18).

„La *Botosani* vreun act domnesc ca acel din 1757 nici nu pomeneste pe evrei între ceilalti locuitori ai orasului. (pag. 17).

„Câte un evreu apare la *Suceava* ca orândar pe locul Mitropoliei si altii ca mici negustori, la *Ocna*, la *Hârlău*, la *Siretiu*, la *Galati*, la *Bârlad* (era vreme când despre bârlădenii crestini se putea scrie că se îndeletnicesc cu negotul mai mult decât cu orice altă muncă), (pag. 10), apoi la *Roman* unde la 1741 nu se stia decât de „moldoveni” si „armeni”, la *Târgul Frumos* unde în 1755 se pomenesc „două cârciumi” si „orânda jidovească ce sunt acolo în târg”. (pag. 17-18).

În Bucovina în jurul anexării dela 1775:

„În aceste tinuturi ale *Cernăutului* si *Câmpulungului* la care se adăuseseră părți din ale *Hotinului* si *Sucevei* (în toate aceste tinuturi) nu erau decât 206 familii „jidovesti” înaintea stăpânirii împărătești.

„La 1775 ajunseseră a fi prin scurgere din Galitia, 780-800 familii.

„Cel dintâi guvernator al țării, generalul Enzenberg constată că ei se îndeletnicesc în rândul întâi cu cârciumăritul, cu vin, holercă (rachiu) si bere...

„Sunt, spune generalul, neamul cel mai deadreptul stricat, dedat trândăviei, se hrănește fără a fi prea mult supărat, din sudoarea creștinilor muncitori”.

O comisiune care funcționa la 1781 arată că :

„Aici în țară, evreii obisnuiesc a cumpăra țăranului dinaintea puiului în ou, mierea în floare și mielul în pântecele mamei, pe un pret mic și prin această camătă a suga cu totul pe locuitori și a-i aduce la sărăcie, așa încât țăranii împovărați astfel de datorii și pentru viitor nu află alt mijloc de mântuire decât *să fugă din țară*.”

„Vedem pe divanul acestei țări (Moldova) apoi pe domni, mai ales pe Constantin Moruzi apărându-se cu disperare împotriva lor.

„...*Cum i se oferise lui Enzenberg de cahaluri, în scris 5.000 galbeni pe an pentru a tolera vechea stare de lucruri, se încearcă și coruperea Domnului, dar acesta respinge BANII mai bine decât să expuie țara pieirii totale*” (pag. 20²).

Și mai târziu pe la 1840–48, iată ce constată profesorul Iorga:

„Cu zecile se numără aceste asezări de exploatare și depravatie, cârciumă lângă cârciumă, cu sticle de rachiu de cartofi și alte otrăvuri, în tot cuprinsul Moldovei, istovind o rasă pentru hrănirea viciilor civilizate ale clasei dominante”. (pag. 34).

Și scrie mai departe profesorul Iorga:

„Totuși intervențiile străine hrănite de elementele evreiești din țară, nu se opriă. În 1878 ele puseră conditii *recunoașterii independenței*, câștigate cu jertfe de sânge a țării și grămădiră *umilinte asupra României independente*, care nu se putea *sinucide* dând politicește jumătate din ea în puterea evreilor moldoveni. ... Și precum Kogălniceanu apăraseră satele de alcoolul și camăta evreiască, dl. Maiorescu apăra demnitatea României de *insulta* primirii străinilor, *prin voința străinilor...*” (pag. 39).

* *

---

² O întrebare: cât dau astăzi cahalele conducătorilor României?

Am dat acestea aici pentru ca să stabilesc după o mare, recunoscută și necontestată autoritate științifică, începuturile asezării jidanilor pe pământul românesc.

PROBLEMA PĂMÂNTULUI ROMÂNESC

Nu se poate ca un neam din lume, fie el chiar numai un trib de sălbatici, să nu-și pună cu durere sfâșietoare problema pământului său, în fața unei năvăliri străine. Toate neamurile din lume, dela începutul istoriei până astăzi, și-au apărat pământul Patriei. Istoria tuturor popoarelor, ca și istoria noastră românească, e plină de lupte pentru apărarea pământului. Să fie oare o anomalie, o stare bolnăvicioasă, a noastră, a tineretului românesc, faptul de a ne ridica să ne apărăm pământul amenințat? Sau anomalie, a nu ni-l apăra atunci când ni-l vedem primejduit? Anomalie este a nu ne apăra, adică a nu face ceea ce toate neamurile au făcut și fac. Anomalie și stare bolnăvicioasă este a ne pune în contradicție cu toată lumea și cu întreaga noastră istorie.

De ce oare toate neamurile s'au luptat, se luptă și se vor lupta neconștient pentru apărarea pământului lor ?

Pământul este *baza de existență* a nației. Națiunea stă, ca un pom, cu rădăcinile ei înfipite în pământul țării, de unde își trage hrana și viața. Nu există neam, care să poată trăi fără pământ, după cum nu există pom care să trăiască atârnat în aer. O nație care nu are pământul său, nu poate trăi, decât dacă se așază sau pe pământul altei nații, sau pe trupul acesteia, sugându-i vlagă.

Sunt legi făcute de Dumnezeu, care orânduiesc viața popoarelor. Una din aceste legi este legea *teritoriului*. Dumnezeu a lăsat un teritoriu determinat fiecărui popor pentru ca să trăiască, să crească, să se desvolte și să-și creeze pe el cultura sa proprie.

Problema jidănească în România ca și aiurea constă în *încălcarea de către jidani a acestei legi naturale a teritoriului*. Ei ne-au încălcat teritoriul nostru. Ei sunt infractorii, și nu eu, popor român, sunt chemat să suport consecințele infractiunii lor. Logica elementară ne spune: infractorul trebuie să suporte consecințele infractiunii săvârșite. Va suferi? N'are decât să sufere. Toti infractorii suferă. Nicio logică din lume nu-mi va spune, să mor eu pentru infractiunea săvârșită de alții.

Deci problema jidănească nu naste din „*ură de rasă*”. Ea naste dintr’un delict săvârșit de jidani față de legile și ordinea naturală în care trăiesc toate popoarele lumii.

Rezolvarea problemei jidănești?

Iată-o: reintrarea delicventilor în această ordine naturală universală și respectarea legalității naturale.

Dar și legile țării opresc invazia jidănească. Art. 3 din constituție spune: „Teritoriul României nu se poate coloniza cu populație de gintă străină”.

Ce însemnează, dacă nu *colonizare*, faptul instalării a două milioane de jidani pe teritoriul românesc?

Dar acest teritoriu este proprietate *inalienabilă și imprescriptibilă* a poporului român. Și după cum scria cineva, poporul român, nu după 50, nu după 100 de ani, ci chiar și după mii de ani, ne vom revendica dreptul asupra acestui pământ, după cum ne-am recucerit pământul Ardealului, după 1000 de ani de stăpânire maghiară.

NOI ȘI PĂMÂNTUL NOSTRU

Toate popoarele din jurul nostru au venit de undeva și s’au asezat pe pământul pe care trăiesc. Istoria ne dă date precise despre venirea Bulgarilor, Turcilor, Maghiarilor etc. Un singur neam n’a venit de nicăieri. Acela suntem noi. Ne-am născut din negura vremii pe acest pământ odată cu stejarii și cu brazii. De el suntem legați nu numai prin pâinea și existența pe care ne-o dă muncindu-l din greu, dar și, prin toate oasele strămosilor care dorm în țărâna lui. Toți părinții noștri sunt aici. Toate amintirile noastre, toată gloria noastră războinică, întreaga noastră istorie aici, în acest pământ stă îngropată.

Aici e Sarmisegetuza cu țărâna regelui Decebal, cel nemuritor, pentru că cine știe să moară ca Decebal, nu moare niciodată. Aici odihnesc Musatinii și Basarabii, aici la Podul Înalt, la Războeni, la Suceava, la Baia, la Hotin, la Soroca, la Tighina, la Cetatea Albă, la Chilia, dorm Românii, căzuți în lupte, boeri și țărani, mulți ca frunza și ca iarba.

La Posada, la Călugăreni, pe Olt, pe Jiu, pe Cerna, la Turda. În munții nefericitorilor și uitatilor Moti din Vidra, până în Huedin și până la Alba-Iulia, locul de tortură a lui Horia și fraților lui de arme, sunt numai urme de lupte și morminte de viteji.

În Carpatii totii, din muntii oltenesti la Dragoslave si la Predeal, dela Oituz la Vatra Dornei, pe vârfuri si în fund de văi, pretutindeni a curs sângele românesc în valuri.

În miezuri de noapte, în ceasurile grele ale neamului, noi auzim glasul pământului românesc, care ne îndeamnă la lupte. Întreb si astept răspuns: Pe ce drept voiesc jidanii să ne ia acest pământ?

Pe ce urmă istorică își întemeiază pretentiile si mai ales îndrăzneala cu care ne înfruntă pe noi, pe Români, aici, acasă la noi? Suntem legati de acest pământ prin milioane de morminte si prin milioane de fire nevăzute pe care numai sufletul nostru le simte si *rău* de acei ce vor încerca să ne smulgă de pe el.

PROBLEMA ORAȘELOR

În cadrul acestui pământ românesc jidanii însă, nu s'au asezat ori unde, la întâmplare. Ei s'au plasat în orase, formând în ele adevărate insule de populatie jidănească compactă.

La început au fost invadate si cucerite orasele si târgurile din nordul Moldovei: Cernăuți, Hotin, Suceava, Dorohoi, Botosani, Soroca, Burdujeni, Itcani, Briceni, Securenii etc.

În fata lor au dispărut negustorul si meseriasul român. Azi o stradă, mâine alta, poimâine un cartier, în mai puțin de 100 de ani, centre românești de un vechiu renume, si-au pierdut cu totul caracterul lor românesc, luând înfățișare de adevărate cetăți jidănești. Repede au căzut si celelalte orase moldovenesti: Roman, Piatra, Fălticeni, Bacău, Vaslui, Bârlad, Husi, Tecuci, Galati si Iasi, a doua capitală a Moldovei, după ce prima si străvechea noastră Suceavă, a fost transformată pur si simplu într'un murdar cuib jidănesc, care înconjoară bieteile ruine glorioase ale cetății lui Ștefan cel Mare.

La Iasi, parcurgi străzi si cartiere întregi si nu mai întâlnești niciun Român, nicio casă românească, niciun magazin românesc. Trece lume pe lângă mari biserici în ruină si sărăcie: biserica Talpalarilor, făcută de breasla talpalarilor români, biserica Curelarilor, făcută de aceea a curelarilor români. Tot se dărâmă. Nu mai este în Iasi acela mare niciun talpalar român, niciun curelar român. Biserica Sfântul Nicolae cel Sărac, a vechii boierii moldovenesti s'a dărâmat până la temelie; iar peste mormintele din jurul ei, bodegile jidănești aruncă si astăzi lăturile, gunoarele si murdăriile.

Biserica din Piata Mare, unde este cea mai mare aglomeratie de oameni, închisă din *lipsă de enoriasi*. Aglomeratia de oameni o constituie numai populatia jidănească.

Pe strada Lăpusneanu geme de durere palatul domnesc al lui Cuza-Vodă, transformat în bancă jidănească. În fosta lui grădină se ridică teatru jidănesc în stil palestinian. Străinul ne calcă în picioare tot ce avem mai sfânt.

Geme inima în noi de durere. Ne întrebăm, noi copii, sfâșiati sufleteste, cum de s'au găsit Români cari să se poarte cu atâta vrăjmăsie față de neamul lor? Cum de s'au găsit așa de multi trădători? Cum de n'au fost pusi la zid cu totii sau arsi de vii în clipa trădării lor? Cum de stă toată lumea? Cum de stăm noi? Sunt probleme de conștiință care ne apasă, care nelinistesc sufletul nostru, care ne tulbură viața. Știm că în niciun fel nu ne vom putea găsi linistea, decât în lupte, în suferință sau în morminte. Tăcerea noastră ne acopere de lasitate și orice minut de întârziere pare că ne omoară.

Nu mai vorbim de orasele și târgurile Basarabiei care stau ca niste plăgi deschise pe trupul istovit și stors al țării.

Nu mai vorbim de Maramures, unde Românii, ajunși în stare de robie, mor în fiecare zi. Nu sunt cuvinte care să poată descrie marea tragedie a Maramuresului.

Dar boala s'a întins ca un cancer; ea a atins Râmnicul Sărat, a atins Buzăul, a atins Ploestii și a pătruns în capitala țării. În 15 ani de zile au căzut Văcărestii, vechiu cartier românesc, au căzut în întregime Duceștii, au căzut negustorii români de pe calea Grivitei. Mor înlocuiri de jidani vestitii comercianți din Obor, a căzut calea Victoriei. Ea nu mai este astăzi decât o adevărată cale a „înfrângerii” românești; căci $\frac{3}{4}$ din proprietățile de pe calea Victoriei sunt proprietăți jidănești. De 10 ani, au pătruns în Oltenia și au intrat în Craiova lui Mihai Viteazul, au intrat în Râmnicu Vâlcea, au intrat în Severin, sub protecția politicianilor români, cari, bine plătiți, pretind că nu există problemă jidănească. Acestor politicieni, a căror trădare față de neam este așa de îngrozitoare, dacă sunt vii, neamul va trebui să le scoată ochii; dacă sunt morți, va trebui să-i scoată din morminte și să le dea foc ciolanelor, în pietele publice. Pe copiii și nepotii lor, neamul va trebui să-i urmărească în averi, confiscându-le și să-i stigmatizeze cu epitetul de „copii de trădători”.

Pierderea oraselor noastre românești are consecințe nimicitoare pentru noi, căci orasele sunt *centrele economice* ale unei națiuni. În ele se acumulează toată bogăția nației. Încât cine este stăpân pe orase acela este stăpân pe mijloacele de subsistență, pe bogăția națiunii.

Să ne fie nouă, Românilor, oare indiferent cine sunt stăpânii bogăției naționale? Noi sau jidanii? Niciunui neam din lume nu-i poate fi indiferent acest lucru. *Pentru că o poporație se înmulțește și se dezvoltă în limita mijloacelor de subsistență de care dispune.* Cu cât aceste mijloace sunt mai puține, cu atât mai puține vor fi posibilitățile de creștere și de dezvoltare ale populației respective și invers. (Aceste adevăruri asupra legii populației au fost cercetate de toți economistii și formulate inegalabil de profesorul Cuza).

Trecerea bogățiilor din mâinile Românilor în mâinile jidanilor nu însemnează numai *aservirea economică* a Românilor și numai *aservirea politică*, – pentru că cine nu are libertate economică, nu are libertate politică, – ci însemnează mai mult: o *primejdie națională*, care macină însăși *puterea noastră ca nație*. În măsura în care ne dispar mijloacele de subsistență, în aceeași măsură, noi, Românii ne vom stinge de pe pământul nostru, lăsând locurile noastre în mâinile populației jidănești, al cărei număr crește pe zi ce merge și din cauza năvălirii din afară și din aceea a acaparării mijloacelor noastre de subsistență, a bogățiilor noastre.

Orasele sunt, în al doilea rând, *centrele culturale ale unei națiuni*.³) Aici în orase sunt plasate școlile, bibliotecile, teatrele, sălile de conferințe, toate la îndemâna orăsenilor. O familie jidănească își poate ușor întreține tot 5-6 copii la carte. O familie a unui țaran român, din cine știe ce fundătură de sat, departe de oras, rar își poate întreține un singur copil la școli până la sfârșit. Și în acest caz este complect sleit de puteri și avere încât periclitează existența celorlalți 4 sau 5 copii rămași acasă. Deci cine stăpânește orasele, stăpânește posibilitățile de a se adăpa la cultură.

Dar nu numai atât, în orase și în școli, o nație își împlineste misiunea ei culturală în lume. Cum este posibil ca Românii să-si poată împlini misiunea lor culturală, prin glasuri, prin condeie, prin inimi, prin minti jidănești?

În sfârșit, orasele sunt *centrele politice ale unei nații*. Din orase se conduc națiile. Cine stăpânește orasele, are direct sau *indirect* conducerea politică a țării.

Ce mai rămâne din țară – în afară de orase? O gloată de câteva milioane de țărani, fără mijloace de existență omenească, supti și săraciți; fără cultură, otrăviti de băutură și conduși de jidanii îmbogățiti, deveniți stăpânii oraselor românești, sau de Românii, (prefecți, primari, politai, jandarmi, miniștri), care numai de formă conduc, pentru că nu sunt altceva decât *executori umili* ai planurilor

³ Vezi A. C. Cuza, „Apărarea Națională”, No. 3, 1 Mai 1922.

jidănești. Pe acestia, puterea economică iudaică îi sustine, îi lingusește, le face cadouri, îi cooptează în consilii de administrație, îi plătește cu luna (lui Iuda i s'a plătit, o singură dată; aici se plătește lunar), le excită poftile de bani, îndemnându-i spre lux și viciu, iar când nu se supun directivelor și vederilor jidănești, sunt dați pur și simplu afară, chiar dacă sunt miniștri, li se taie subvențiile și plățile, li se dau pe față hotiile și afacerile necorecte făcute cu ei împreună, pentru a-i compromite. Iată ce a mai rămas din această patrie românească în momentul în care ne-am pierdut orasele: o clasă conducătoare, fără onoare, un popor de țărani, fără libertate și toți copiii de Români, fără țară și fără viitor.

PROBLEMA ȘCOLII ROMÂNEȘTI

Cine stăpânește orasele, stăpânește școlile și cine stăpânește azi școlile, mâine stăpânește țara.

Iată câteva statistici din anul 1920:

Situația la Universitatea din Cernăuți

„Facultatea de Filosofie:

„Semestrul de vară,

„Români: 174

„Evrei: 574

„La Drept în același oras:

„Semestrul de vară,

„După religie :

„Ortodocși . . . . . 237 (Români și Ruteni)

„Catolici 98

„Luterani 26

„Alte religii 31

„Mozaici 506

(Din „Situația demografică a României” de Em. Vasiliu-Cluj” pag. 84).

În Basarabia

„Învățământul primar rural:

„Băieți: 72.889 Români, 1974 streini creștini, 1281 Evrei

„Fete: 27.555 „ 1302 „ „ 2147 „

„Învățământul primar urban:

„Băeti: 6.385 Români, 2435 streini din care 1351 Evrei

„Fete: 5.501 „ 2435 „ „ „ 2492 „

„Școli secundare si profesionale:

„1535 ortodocsi, 6302 mozaici.

„Școli secundare mixte:

„690 ortodocsi, 1341 mozaici.

(Op. cit. pag. 84-85).

În Vechiul Regat

„Liceul din Bacău ...	Români 363	Evrei 198
„ „ Botosani ...	„ 229	„ 127
„ de fete, Botosani ...	„ 155	„ 173
„ din Dorohoi ...	„ 177	„ 167
„ din Fălțiceni ...	„ 152	„ 100
„ National, Iasi ...	„ 292	„ 201
„ Gimn. Alexandru cel Bun, Iasi „	93	„ 315
„ Ștefan cel Mare, Iasi ...	„ 94	„ 120
„Liceul din Roman ...	„ 256	„ 157
„ „ Piatra-Neamt ...	„ 347	„ 179

Școli particulare

„Bucuresti	Români 441	Evrei 781
„Iasi	„ 37	„ 108
„Galati	„ 190	„ 199

(Opera cit. pag. 85-87).

Situatia la Universitatea din Iasi

„Facultatea de Medicină. . .	Români 546	Evrei 831
„ „ Farmacie . . .	„ 97	„ 299
„ „ Litere	„ 351	„ 100
„ „ Științe . . .	„ 722	„ 321
„ „ Drept . . .	„ 1743	„ 370

(Op. cit. pag. 87-88).

Școala românească, distrusă în modul acesta, prin numărul mare al jidanilor, naste două probleme grave :

I. – *Problema păturii conducătoare românești*, pentru că școala creiază pe conducătorii de mâine ai neamului, nu numai pe conducătorii politici, ci pe toți conducătorii din toate domeniile de activitate.

II. – *Problema culturii naționale*, pentru că școala este laboratorul în care se pregătește cultura unui popor.

Pentru a sublinia tragedia acestei școli românești copleșită de jidani, găsesc că e deosebit de important să citez mai jos dureroasele constatări făcute de unul dintre cei mai străluciți pedagogi ai nației noastre, prof. Ion Găvănescul dela Universitatea din Iași:

„Nu vrem să mai vedem spectacolul ce-l oferă Liceul National din Iași, unde majoritatea zdrobitoare a elevilor o alcătuiește elementul evreesc. Putinii elevi de Români se simt streini; în pauzele dintre ore stau retrasi, stingheriti și jenați prin colțuri. Sunt minoritatea tolerată.

„Majoritarii trăesc aparte, vorbesc între ei de preocupările lor, de jocurile lor, de societățile lor, Macaby, Hacoah, Macoah etc., de sezătorile și conferințele lor, de sporturile lor, de planurile lor de lucru și petrecere. Și când vor să se ferească de indiscreția Românilor, minoritarii-majoritari, sosotesc între ei, ori o dau deadreptul prin idis ...

„Bietii profesori români, în fața unor astfel de suflete de elevi! Te gândești involuntar la găina care a clocit ouă de rată. Uite-o cum stă cloncănind, speriată pe marginea lacului, cum își chiamă cu disperare bobocii, puii ei de altă spetă, care au sărit în apă și alunecă sburdând să treacă pe tărnul celălalt, unde ea nu-i poate urmări.

„Ce școală de naționalism să faci cu astfel de auditori? Poti să vorbești, dacă simți în tine flacăra patriotismului, de aspirațiile și idealul românesc? Poti măcar să deschizi gura? Ți se înclestează fălcile, îți îngheață cuvintele pe buze.

„Marele Kogălniceanu, în fața unor astfel de bănci cu școlari streini... ar fi putut pronunța el celebrul discurs de introducere la istoria Românilor pe care l'a rostit tocmai pe acele locuri unde azi liceul „National” românesc a devenit un liceu „National” evreesc?

„I-ar fi pierit inspiratia care-si trage puterea din simpatia ochilor scripitori de înțelegere si credință”.

I. Găvănescul, „Imperativul momentului istoric”, pag. 67.

Și mai departe:

„Unde s’a văzut vreodată în Anglia, în Franta, în Italia, vreo școală de orice grad, ca să ne mărginim la o singură latură a vieții naționale, în care numărul *preponderant* al scolarilor să aparțină altui neam decât neamului ce alcătueste populația de bastină a țării si care a întemeiat Statul Național respectiv?

„Se poate închipui bunăoară, că la o Facultate de Drept a vre-unei Universități din Anglia să fie 547 evrei si 234 englezi, proporția dintre evrei si români dela Facultatea de Drept din Cernăuți, în anul 1920?

„Sau la o facultate de Filosofie din Italia, să fie 574 evrei si 174 italieni, proporția dintre evrei si români la aceiași Universitate din Cernăuți?

„Sunt aceste raporturi normale? Nu sunt monstruoșități de biologie etnică, inadmisibile, inconceptibile? Nu sunt un semn de inconstiență criminală pentru pătura conducătoare responsabilă a neamului românesc?”

I. Găvănescul, op. cit.

PROBLEMA PĂTURII CONDUCĂTOARE ROMÂNEȘTI

Dar cine sunt elevii si studentii de astăzi? Elevii si studentii de azi sunt: profesorii de mâine, medicii de mâine, inginerii de mâine, magistratii de mâine, avocatii de mâine, prefectii de mâine, deputatii de mâine, ministrii de mâine, cu un cuvânt, conducătorii de mâine ai neamului în toate domeniile de activitate.

Dacă elevii de astăzi sunt 50%, 60%, 70% jidani, mâine în mod logic vom avea 50%, 60%, 70% conducători jidani ai acestui neam românesc.

Se mai poate pune problema dacă un neam are dreptul să-si limiteze numărul străinilor în Universitățile sale?

Iată ce răspunde acestei întrebări, în Buletinul Universității din Harvard, citat de profesorul Cuza în „Numerus Clausus”, pag. 11,

Morris Gray, fost student al acestei Universități (promotia 1906), studiind problema jidănească de acolo.

Morris Gray începe prin a formula problema în principiu, întrebându-se:

„Mai întâi, care este funcția unei Universități? Care sunt datoriile ei?

„Dacă datoria ei este o *datorie către individ*, admiterea trebuie să fie bazată în mod franc și manifest, pe *principiul democratic*: orice candidat trebuie să fie admis cu condiția să-și treacă examenele de intrare și de a plăti primul termen al redevențelor școlare. Și aceasta fără anchetă serioasă asupra personalității candidatului, nici asupra posibilităților latente de progres, de eminentă, de folos pentru el însuși sau pentru ceilalți.

„Dacă însă, datoria Universității e *datorie către nație*, atitudinea ei în ce privește admiterea studenților trebuie să fie bazată în chip firesc pe un principiu deosebit.

„După părerea mea, datoria unei Universități este de a forma oameni în diferite domenii ale gândirii, în așa fel, încât o parte din ei, cel puțin să poată deveni sefi în domeniile lor respective și să facă servicii națiunii”.

Va să zică, iată un principiu bine stabilit, adaugă profesorul Cuza.

„*Datoria universităților este către nația lor, pentru care trebuie să pregătească conducători în toate domeniile și cari nu pot fi decât naționali*”.

„Căci doar nu se va admite ca o nație să-și formeze *conducători streini* în universitățile sale”.

Din cele expuse mai sus se poate desprinde grava problemă a clasei conducătoare românești de mâine.

Rămâne un adevăr bine stabilit: România trebuie să fie condusă de Români.

Este cineva care susține că România trebuie să fie condusă de jidani?

Dacă nu, atunci trebuie să admită că studentimea română are dreptate, și că toate campaniile, toate injuriile, toate infamiile, toate atârările, toate uneltirile, toate nedreptățile cari se aruncă și se vor arunca asupra acestui tineret românesc, își găsesc justificarea în războiul pe care jidănia îl duce pentru exterminarea Românilor și a celor mai buni luptători ai lor.

PROBLEMA CULTURII NAȚIONALE

Un neam, punându-si această problemă, cea mai gravă dintre toate, este ca si cum un pom si-ar pune problema fructelor sale. Când s'ar vedea, că din cauza *coplesirii omizilor*, el nu-si mai poate împlini *rostul său pe lume*, nu mai poate rodi, atunci si-ar pune cea mai tristă problemă, mai mare decât problema însăși a vietii, pentru că, văzându-si desfiintat scopul vietii, ar fi mai dureros pentru el decât dacă i s'ar desfiinta viața însăși. Cele mai mari dureri sunt ale sfortărilor inutile, fiindcă sunt durerile care rezultă din constiinta îngrozitoare a *inutilității* vietei.

* * *

E îngrozitor! Noi, poporul român, să nu mai putem da roadele noastre? Să nu avem o cultură românească, a noastră, a neamului, a sângelui nostru, care să strălucească în lume alături de roadele altor neamuri? Să fim noi condamnați astăzi de a ne prezenta în fața lumii cu produse de esență jidănească?

Astăzi, în ultimul moment, când lumea asteaptă, ca poporul român să apară cu rodul sângelui și geniului său național, noi să ne prezentăm cu o infecție de caricatură culturală iudaică?

Cu inima strânsă de durere, privim această problemă și nu va fi Român, care văzându-si periclitată o întreagă istorie, să nu pună mâna pe armele sale, pentru a se apăra.

Extrag din „Imperativul momentului istoric”, al profesorului Ion Găvănescul, aceste nemuritoare rânduri:

„Grija de căpetenie a neamului românesc tot așa de hotărâtoare pentru fiinta lui ca și conservarea fizică este afirmarea lui în sfera vietii ideale a omenirii.

„Crearea unei culturi cu caracter propriu românesc”.

„Nu se poate ca o cultură românească să crească dintr'o școală, organizație politică sau economică de caracter strein.

„O instituție ca funcțiune a vietii naționale poartă caracter românesc atunci când factorul uman ce-i dă ființă este românesc”.

În fața situației nenorocite, în fața numărului invadatorilor cari ne copleșesc, profesorul Găvănescul se întreabă plin de îngrijorare, punând problema școlii și a culturii naționale:

„Unde să se refugieze sufletele românești? Unde să scape de penibila impresie obsedantă a stării de exiliu în propria lor patrie?

„Afară de biserică, unde intră să se reculeagă, în tihnă, sub ocrotirea crucei mântuitoare, singurul lor azil rămâne școala.

„Școala este cuibul ideal în care geniul național își adună progenitura, ca să o hrănească, să o crească, să o învețe a sbura, să-i arate drumurile înălțimilor pe care numai el le cunoaște, ca să ajungă acolo unde numai lui îi este dat să ajungă.

„Școala este locul de refugiu, unde se acordează, se pregătesc strunele și organele sufletesti ale neamului, ca să întoneze o nouă simfonie, ne mai auzită în lume, prima simfonie a darurilor lui naturale, prescrise ființei lui și numai ființei lui.

„Școala este sanctuarul unde se săvârșeste marea taină a vieții unui popor, unde sufletul etnic își distilează, în picături de lumină, esența lui nemuritoare, ca să fie turnată în forma ideală predestinată lui și numai lui, de gândul creator al lumilor.

„Nu pot instrumentele melodice ale altor suflete etnice ca să participe armonic, la simfonia culturii noastre. Ele nu cunosc din felul construcției lor, și nu știu să sune decât nota neamului lor.

„Ce simfonie românească vei scoate din ele?

„Nu poate esența geniului național al altor suflete etnice să cristalizeze în altă formă decât cea hotărâtă lor de zămislitoarea popoarelor. Să scoateti chip de neam românesc din esența națională ebraică, maghiară, germană?

I. Găvănescul, „Imperativul momentului istoric”, pag. 64-68.

Dar nu numai că nu vor putea să creeze cultură românească, ci jidanii vor falsifica-o și pe aceea pe care o avem, pentru a ne-o servi otrăvită.

Școala românească fiind masacrată în modul acesta, noi suntem puși în situația de a renunța la misiunea noastră de neam, de a renunța la crearea unei culturi românești și de a pieri otrăviți.

REÎNTOARCEREA ÎN ȚARĂ

Acestea toate, noi studentii ieseni, spre deosebire de colegii nostri dela celelalte universități, le cunosteam, înainte de începerea mișcării studentesti, dela catedra profesorului Cuza, din scrierile prof. Paulescu si Găvănescul, din studiile si cercetările făcute de noi la Soc. Studentilor în Drept si din ceea ce văzuserăm cu proprii nostri ochi si simtiserăm cu sufletul nostru.

Era o problemă de mare constiință care ni se punea. Fiecare zi ne aducea câte o dovadă în plus; vedeam perfidia presei jidănesti, vedeam reaua ei credință în toate împrejurările, vedeam atârările ei în tot ce era antiromânesc, vedeam opera de lingusire si de ridicare a oamenilor politici, a functionarilor, a autorităților, a scriitorilor, a preotilor crestini, cari se pretau a face jocul intereselor jidănesti; vedeam batjocura de care se învredniceau toti cei ce aveau o atitudine românească, corectă, demnă, sau care îndrăsneau să demaste primejdia jidănească; vedeam necuviinta cu care eram tratati, noi, în propria noastră casă, ca si cum ei ar fi fost aici stăpâni de mii de ani; vedeam cu indignare crescândă amestecul îndrăsnit al acestor musafiri nepoftiti în cele mai intime probleme de viață românească: religie, cultură, artă, politică; căutând ei a trasa liniile pe cari să se miste destinul neamului nostru.

Pe mine, cu mintea mea de tânăr, aproape copil, multă vreme m'au chinuit aceste gânduri, în căutarea unor solutii.

Elementele care m'au impresionat mai mult, care m'au determinat apoi la luptă si care m'au mângâiat si întărit în ceasuri de suferință au fost:

1. Constiinta primejdiei de moarte în care se află neamul nostru si viitorul lui.
2. Dragostea pentru pământ si mila pentru orice loc glorios si sfânt, batjocorit si pângărit astăzi de jidani.
3. Mila de oasele celor care au murit pentru țară.
4. Sentimentul de revoltă față de ofensele, de batjocura si de călcarea în picioare, de către străinul dusman, a demnității noastre de oameni si de Români.

De aceea, când, în Decembrie 1922, am auzit vestea cea mare: vulcanica izbucnire a mișcării studentesti, m'am hotărât să mă întorc în țară, pentru ca să lupt si eu alături de camarazii mei.

Peste puțin timp trenul mă ducea spre casă. Dela Cracovia, am dat o telegramă studenților din Cernăuți, cari m'au așteptat la gară. Aici am stat două zile. Universitatea era închisă. Studenții cari o străjuiau păreau niste soldați în slujba țării lor, cu sufletul luminat de Dumnezeu. Niciun pic de interes personal nu adumbrea frumoasa și sfânta lor acțiune. Cauza pentru care se înfrățiseră și luptau într'un singur suflet era cu mult deasupra lor, cu mult deasupra nesfârșitelor lor lipsuri și nevoi.

Fruntașii luptători dela Cernăuți erau: Tudose Popescu, fiul bătrânului preot din Mărcești, Dâmbovita, student în al treilea an la Teologie, apoi Dănilăanu, Pavelescu, Cârșteanu etc.

M'am informat asupra planului de luptă. Era greva generală până la victorie, adică până la rezolvarea de către guvern a punctelor din motiunea dela 10 Decembrie în frunte cu „*numerus clausus*”.

Nu mi s'a părut bun.

În capul meu a încolțit planul următor:

a) Miscarea universitară trebuie să se extindă asupra întregului popor român. Miscarea studentească mărginită în cadrul Universității să se transforme în mișcare națională a Românilor pentru că, pe de o parte, problema jidănească nu este o problemă numai a Universității, ci a nației românești și pe de altă parte, Universitatea singură nu o poate rezolva.

b) Această mișcare națională trebuie încadrată într'o organizație sub o singură comandă.

c) Scopul acestei organizații trebuie să fie lupta pentru aducerea la guvernare a mișcării naționale, care va rezolva și „*numerus clausus*” și toate celelalte probleme, deoarece niciun guvern al partidelor politice din afara acestei mișcări, nu va rezolva problema națională.

d) În vederea acestora studentimea să pregătească o mare adunare națională a Românilor din toate straturile sociale, care să însemneze și începutul noii organizații.

e) Pentru executarea *adunării*, fiecare universitate să facă atâtea steaguri câte județe are provincia respectivă. Pânza acestor steaguri să fie dusă și predată de către o delegație de studenți, unui cunoscut naționalist pe care delegația îl va socoti ca cel mai apt pentru acest lucru. Acesta își va aduna în jurul lui un grup de fruntași din oraș și întreg județul și la primirea telegramelor, care urma să anunțe cu o săptămână înainte data și locul adunării, să pornească cu pânza steagului și cu toți oamenii săi spre locul indicat.

f) Pentru ca adunarea să nu fie împiedecată de guvern, toate pregătirile se vor face în tăcere, păstrându-se discreția asupra datei.

Într'o sală a căminului, am expus acest plan în fata unui număr de 50 de luptători.

Ei l-au găsit bun. Atunci s'au strâns bani dela toti, s'a cumpărat pâna necesară si pe loc, în acea sală, studentele au făcut steaguri pentru judetele Bucovinei.

LA IAȘI

La Iasi m'am întâlnit cu toti fostii mei camarazi.

Le-am expus si lor planul. S'au făcut si aici steagurile, în prima zi, de către studente, pentru toate orasele din Moldova si Basarabia.

Pe profesorul Cuza nu l-am găsit. Era plecat la Bucuresti cu profesorul Șumuleanu si cu tatăl meu, în vederea unei adunări în Capitală.

LA BUCUREȘTI

A doua zi am plecat la Bucuresti. Aici, m'am prezentat profesorului Cuza, prof. Șumuleanu si tatălui meu, cari de peste un sfert de veac luptau împreună în contra primejdiei jidănesti, fiind coplesiti de batjocuri, de lovituri si chiar de răni, si cari astăzi trăiau marea satisfacție de a vedea tot tineretul cult al țării, în număr de peste 30.000, înălțând steaguri de luptă pentru credinta pe care ei o viață întreagă o slujiseră.

La Bucuresti însă, gândurile mele n'au fost primite cu același entuziasm. Întâi, pentru că am găsit oarecare rezistentă la profesorul Cuza. Expunându-i planul, după care urma să creiem o miscare natională si să-l proclamăm sef al acestei mișcări, în adunarea ce urma să se țină, profesorul Cuza a găsit că planul nu e bun, deoarece, spunea el: – Noi n'avem nevoie de organizare, miscarea noastră se bazează pe un formidabil curent de masse.

Eu am insistat, comparând o miscare de masse cu un put de petrol, care, nefiind captat într'un sistem organizat, chiar dacă izbucneste, nu e de niciun folos, deoarece petrolul se va împrăstia în toate părțile. Am plecat însă fără rezultat. A doua zi, profesorul Șumuleanu si cu tatăl meu l-au convins.

Dar mă izbesc de o greutate, la care nu mă așteptam. Era pe la începutul lunei Februarie. Masa mare a studentilor se găsea în plină vigoare sufletească. Desi i se închisese toate cantinele, desi i se

închisese portile tuturor căminelor, studentimea rămânând pe drumuri fără masă și casă în miezul iernii, totuși se afla în plin avânt sub protecția admirabilă a Românilor din Capitală, cari, de a doua zi, și-au deschis larg portile caselor, găzduind și dând masă la peste 8.000 de studenți luptători. Era în aceasta o aprobare, un îndemn la luptă, o solidarizare, o mângâiere pentru cei ce primeau răni.

Eu însă, nu aveam nicio legătură cu această masă. Nu cunoșteam pe nimeni. Prin studentul Fănică Anastasescu, care era administratorul revistei „Apărarea Națională”, am început a cunoaște pe câte cineva. Conducătorii mișcării studentesti din București, aveam impresia că nu erau suficient de orientați, pentru că, deși elemente de elită, cu distinse calități intelectuale, fapt verificat prin locurile pe care le-au ocupat mai târziu în societate, s’au găsit pe neașteptate în fruntea unei mișcări, la care nu se gândiseră până atunci. De altfel, fiind mulți, fiecare avea câte o părere deosebită. Printre elementele valoroase dela conducere figurau în prima linie: Cretu, Dănuțescu, Simionescu, Râpeanu, Roventa și alții. Masa era războinică, o parte din conducători însă, credeau că-i mai cuminte să potolească spiritele.

Pe de altă parte și lipsa lor de pregătire în această direcție, și contactul nepotrivit cu oamenii politici îi făcuseră să încerce într-o oarecare măsură, cel puțin pe unii dintre ei, transpunerea mișcării pe plan material, lucru neadmisibil, după părerea mea. Căci aceasta ar fi fost ca și cum cineva ar spune :

1. Luptăm pentru a cuceri țara din mâinile jidanilor,
  2. Luptăm pentru ca să ni se dea câte o pâine albă la masă,
  3. Luptăm pentru două feluri de mâncare,
  4. Luptăm pentru un pat bun,
  5. Luptăm pentru aparate de laboratorii, pentru instrumente de disecții etc.,
  6. Luptăm pentru cămine ;
- pentru ca la urmă să se spună, cu voce tare, de către autorități:
- Cererile studenților au fost satisfăcute, Guvernul a recunoscut starea de plâns a studentimii și marea ei mizerie etc. Din cele șase puncte cerute de studenți, cinci au fost admise și anume: aparate pentru disecții, aparate pentru laboratorii, câte două pâini albe pe fiecare zi, câte două feluri de mâncare, trei cămine studentesti cu paturi bune etc.

Iar despre punctul întâiu: *salvarea țării din mâinile jidănimii*, să nu se spună nimic, motivându-se, că au fost admise de Guvern cinci puncte din șase.

Dela începutul mișcării studentesti, întreaga presă jidănească a căutat să transpună mișcarea pe acest plan material. Obiectivul mișcării să fie „o pâine”.

Pentru ca adevăratul obiectiv – *jidantul* – să scape neobservat. De altfel, cine va reciti foile, va putea observa că și politicieni români puneau problema la fel: – trebuie să li se dea studentilor cămine, hrană etc.

După cum am mai spus, o parte din conducerea dela București, înclina pe această pantă, pe care dacă ar fi apucat studentimea, s’ar fi abătut dela adevărata ei misiune.

Părerea mea a fost totdeauna contrară acestui punct de vedere. Contrară oricărui amestec de ordin material în doleanțele formulate de studentime.

Pentru că, ziceam eu, și zic și astăzi, nu nevoile, nu lipsurile îi împinseseră la marea mișcare pe studenți, ci dimpotrivă, părăsirea grijei oricăror nevoi și oricăror lipsuri, oricăror interese, oricăror suferințe personale sau chiar familiare, uitarea acestora de către studenții români și integrarea lor cu toată ființa în *grijile, nevoile și aspirațiile neamului lor*. Aceasta și numai aceasta le dădea lumina sfântă din ochi.

Mișcarea studentească n’a fost o mișcare de revendicări materiale. Ea se ridica dincolo de nevoile unei generații, împletindu-se cu liniile mari ale neamului.

Pe de altă parte, aici la București predomina ideea: mișcarea studentească trebuie să se mențină în cadrul universității, să rămână o mișcare academică, să nu se transforme într’o mișcare cu caracter politic. Această opinie însă era complet gresită, căci coincidea cu interesele jidanilor și ale partidelor care aveau tot interesul să localizeze chestiunea numai la universitate și acolo, printr’un mijloc oarecare, s’o stingă.

Părerea noastră era că, noi nu facem mișcare pentru mișcare, ci mișcare pentru victorie. Ori forțele studentesti nu sunt suficiente pentru victorie. Ne trebuie forțele studenților, unite cu ale celorlalți Români.

Conducătorii bucureșteni mai erau împotriva proclamării profesorului Cuza ca președinte al unei *eventuale organizații*. Ei susțineau că nu e profesorul Cuza bun pentru o asemenea acțiune. Eu susțineam că trebuie să-l ajutăm, așa cum este.

În sfârșit, cei dela București aveau o foarte mare rezervă față de mine. Mă durea, căci eu veneam cu tot ce poate avea un om mai curat și mai sfânt în inima lui, cu dorința vie de a conlucra pe calea

cea mai bună, *pentru țară*. Poate că necunoscându-mă, erau îndreptățiți să fie rezervati.

Pentru aceste motive, la București, am întâmpinat rezistență. De aceea am început să lucrez în afara comitetului, și nu am făcut decât 3-4 steaguri.

LA CLUJ

La Cluj am plecat cu Alexandru Ghica, unul din cei trei copii ai doamnei Constanta Ghica din Iași, strănepoti de domnitor și cari, în tot timpul mișcării studentesti, s'au purtat impecabil.

La președinția centrului studentesc era Alexa, un element cumpătat și bun. M'a întâmpinat cu aceleași argumentări și în privința orientării studentimii și cu privire la proclamarea profesorului Cuza ca președinte al noii mișcări. Masa studentească era dârză și plină de avânt. Atunci l-am cunoscut pe Mota: un tânăr ager și de talent. Avea aceleași păreri ca Alexa. Am încercat să-l conving pe el, dar fără rezultat. Îmi era tare greu.

Nu cunosteam pe nimeni. Totuși am găsit câțiva studenți: Corneliu Georgescu, student în Farmacie, Isac Mocanu dela Litere, Crâsmaru dela Medicină, Justin Iliesu etc. Am făcut un steag și în casă la căpitanul Șiancu, care din primul moment s'a alăturat cu dragoste acțiunii noastre, am jurat cu toții pe acest steag.

ADUNAREA DELA IAȘI DIN 4 MARTIE 1923 ÎNFIINȚAREA LIGII APĂRĂRII NAȚIONALE CREȘTINE

Reîntors la Iași, aveam în față două drumuri pe care trebuia să activez paralel:

I. Pregătirea adunării pentru care se făcuseră steagurile la toate universitățile.

II. Continuarea mișcării studentesti, menținerea grevei generale.

La primul punct, cea mai mare dificultate, nu era: nici lipsa de oameni, nici lipsa de organizare, nici măsurile guvernului. Cea mai mare dificultate o aveam de data aceasta, nu în desaprobarea acestui plan, ci în lipsa de entuziasm pentru el a profesorului Cuza.

Profesorul Cuza nu era suficient convins de necesitatea organizării, iar pe de altă parte nu credea în posibilitatea reușitei adunării care urma să aibă loc.

La punctul II, aveam dificultăți serioase în conducerea centrelor din București și Cluj, cari dificultăți împiedecau existența unui punct de vedere unitar, ca plan de luptă, în jurul căruia să se poată realiza o unitate perfectă a acestei lumi noi, ridicată cu toate puterile ei ca să înfrunte și vrăjmasul și toate păcatele noastre trecute.

Nici conducătorii și nici masa acestor centre:

a) Nu cunosteau problema jidănească și mai ales nu cunosteau pe jidan. Nu cunosteau puterea iudaică, modul ei de a gândi și de a acționa. Pornisem la război și nu ne cunosteam adversarul;

b) Credeau că guvernul de atunci, liberal, sau eventual un altul, care ar veni după el și căruia noi i-am promis sprijinul nostru, ne-ar satisface doleanțele cerute.

De aceea, ei se azeau mai mult pe terenul diplomatiei. Credeau că până la sfârșit vor putea convinge pe oamenii politici de dreptatea cauzei studentesti. Cred că nimic nu e mai penibil decât să discuți o problemă cu oameni cari nu cunosc nici cele mai elementare linii ale ei. Fată de această situație dela punctul II, am luat următoarele măsuri :

I. Câtiva delegați buni ai centrului Iasi să ia parte regulat la sedințele comitetului central dela București. (Sedințele acestui comitet se țineau regulat de două și de trei ori pe săptămână. Începeau pe la 9 seara și continuau până la 3 noaptea, 4, 5 și chiar 7 dimineața, discutându-se în contradictoriu. Pentru mulți dintre participanții de atunci, singurele amintiri despre mișcarea studentească au rămas aceste sedințe și lupte retorice din sânul comitetului).

2. Creierea, la București și Cluj, a câte unui grup din cei mai buni luptători din masa studentească, care să lucreze în afară de directivele centrului respectiv.

La Cluj și la București, aceste grupuri s'au constituit foarte repede. La București existau chiar în comitet, unde conducerea se izbea în fiecare sedință de o fermă opoziție. La București, Ibrăileanu, delegatul Iasului, a fost de un real folos. De asemeni atitudinea dâră a lui Simionescu, conducătorul medicinistilor, a menținut studentimea în spiritul cel adevărat.

În chestiunea pregătirii adunării, situația era aceasta, după vestile primite dela Iasi:

În două săptămâni se împărtiseră peste 40 de steaguri în 40 de județe, la oameni de încredere. Era și natural ca după două luni de mișcare studentească, de grevă generală la toate universitățile, sufletul Românilor să clocotească și ei să se ridice de pretutindeni,

asteptând un cuvânt de ordine. Steagurile si vestea adunării sosiseră la timp.

Profesorul Cuza voia să fixeze data adunării prin luna Mai ca fiind primăvară să vină lume mai multă. Părerea mea însă era ca adunarea să se facă cât mai repede pentru următoarele ratiuni:

1. Toată lumea, ridicată în jurul miscării studentesti, astepta un semnal de comandă de undeva pentru a se putea închea, a se lămuri si pentru a putea actiona după un plan stabilit.

2. Îmi era teamă că jidănimea si masoneria, dându-si seamă de situatie, să nu pornească initiativa unei organizatii pseudo-nationaliste, pentru a capta elementele si a îndruma astfel miscarea pe o linie moartă. În orice caz, aceasta ar fi născut o confuzie în mintile Românilor, fapt care nu era deloc de dorit.

3. Era necesară însăsi mentinerea frontului miscării studentesti, pentru că războiul nu e usor de purtat: lovituri din partea guvernului, lovituri din partea autorităților, lovituri din partea părintilor, lovituri din partea profesorilor, sărăcie, foame, frig. O ridicare de masse românești care să ia apărarea cauzei lor, care să le trimită un cuvânt de bine, de îndemn, de îmbărbătare, ar fi înviorat întreg frontul acestei miscări.

4. În sfârșit, pentru că mii de studenti stăteau si nu stiau ce să facă; făcuseră o manifestatie două, trei; o întrunire două, trei... Dar sunt două luni. Lumea aceasta trebuie să aibă ceva de făcut. Odată născută noua organizatie, pentru toată această multime, ajunsă la epuizarea mijloacelor ei de actiune, se va deschide larg câmp de activitate.

Ea va avea, de a doua zi, de lucru, îndreptându-se asupra satelor spre a le organiza si spre a le insufla credinta cea nouă.

4 MARTIE 1923

Profesorul Cuza fixează ziua de Duminică, 4 Martie. Locul adunării, la Iasi.

Fusesem invitat la masă de profesor. Acolo s'a pus problema numelui organizatiei care trebuia să ia ființă. Căpitanul Lefter spune: *Partidul Apărării Nationale* ca în Franta. Mie mi s'a părut frumos. Profesorul Cuza a adăugat: – Nu partid, ligă: „Liga Apărării Nationale Crestine”. Asa a rămas.

Eu am dat atunci telegrame la Cernăuți, București si Cluj, cu următorul continut: „Nunta la Iasi, 4 Martie”.

Apoi, m'am ocupat până în cele mai mici amănunte cu pregătirea adunării. Planul a fost fixat de profesorul Cuza, de acord cu profesorul Șumuleanu și tatăl meu: la Mitropolie, rugăciune; la Universitate, omagiu pentru Simion Bărnuțiu și Gh. Mărzescu; în sala Bejan, întrunire publică.

S'au făcut afișe anunțându-se marea adunare națională. Vestea unei mari adunări românești la Iași, în scopul înființării unei organizații de luptă, a mers ca fulgerul printre studenții celor patru Universități și de acolo în mijlocul Românilor.

Încă din seara de 3 Martie au început să sosească vagoane întregi cu grupuri având în frunte pe conducători cari aduceau pâna steagurilor.

Până dimineața, sosiseră 42 grupuri, cu 42 de steaguri. Pâna acestor steaguri era neagră, în semn de doliu; la mijloc o pată albă rotundă, semnificând nădejtile noastre încercuite de întunericul pe care ele vor trebui să-l învingă; în mijlocul albului, o svastică, semnul luptei antisemite din întreaga lume, iar de jur împrejurul steagului, tricolorul românesc. Profesorul Cuza aprobase la București și forma acestor steaguri. Acum le-am prins de prăjini, le-am învelit în jurnale și am plecat cu toții la Mitropolie, unde s'a oficiat serviciul religios, în fața a peste 10.000 de oameni.

În momentul în care urma să fie sfintite, s'au desfășurat cele 42 de steaguri negre în fala altarului. Odată sfintite, ele vor pleca pe tot întinsul țării, în jurul fiecărui steag ridicându-se o adevărată cetate de suflete românești. Aceste steaguri aruncate în fiecare județ, vor fi chiaguri cari vor aduna laolaltă pe toți cei de un gând și de o simțire. Cu sfintirea lor sărbătorească, înfățișarea lor impresionantă și cu fixarea lor în fiecare județ, o mare problemă de organizare și de orientare populară se rezolva.

Dela Mitropolie, mii de oameni în cortegii cu steagurile desfășurate, s'au îndreptat prin Piața Unirii, Lăpusneanu și Carol, spre Universitate. Aici s'au pus coroane de omagiu și de venerație pentru Mihail Kogălniceanu, Simion Bărnuțiu și Gheorghe Mărzescu, acesta din urmă apărător al art. 7 din Constituție la 1879, tatăl ministrului liberal, George Mărzescu, apărător al jidanilor.

Aici în aula Universității, s'a iscălit actul de înființare a „Ligii Apărării Naționale Crestine”.

După masă a avut loc întrunirea în sala Bejan, prezidată de Generalul Ion Tarnoschi. Multă lume, care nu avusese loc în sală aștepta în stradă. Cu mare însufletire, profesorul Cuza a fost proclamat presedinte al „Ligii Apărării Naționale Crestine”. Au vorbit: profesorul Cuza, profesorul Șumuleanu, General Tarnoschi,

tatăl meu, reprezentantii tuturor judetelor, si centrelor studentesti: Tudose Popescu, Prelipceanu, Alex. Ventonic, Donca Manea, Novitchi, Șofron Robotă. Printre acestia si eu. La urmă, după cetirea motiunii, profesorul Cuza, drept încheere, mi-a încredintat o misiune, spunând :

– Însărcinez cu organizarea L. A. N. C., pe întreaga țară, sub directa mea conducere, pe tânărul avocat C.Z. Codreanu. Apoi a fixat pe sefii de judete. Adunarea s'a terminat într'o ordine desăvârșită si într'un mare entuziasm.

ALTE ORGANIZAȚII ANTISEMITE SAU NAȚIONALISTE

Mici organizatii antisemite cu caracter politic si economic au mai fost si înainte de 1900 si după. Erau slabe încercări de ale oamenilor cu prevedere si iubire de țară, de a se opune năvălirii iudaice, mereu crescânde. Cea mai serioasă organizatie antisemită a fost însă „Partidul nationalist-democrat”, înfiintat la 23 Aprilie 1910, sub conducerea profesorilor: N. Iorga si A. C. Cuza. Acest partid avea un întreg program de guvernământ. În art. 45 se dădea solutia problemei jidănesti:

„Solutia problemei jidănesti prin eliminarea jidanilor, desvoltând puterile productive ale Românilor si proteguind întreprinderile lor”.

La urma acestor puncte de program era următoarea declaratie solemnă:

„Acest program îl vom păstra, răspândi si apăra cu toată puterea si statornicia noastră, privind aceasta ca întâia noastră datorie de cinste”.

A. C. Cuza

N. Iorga

Această organizatie adunase în ea pe toti luptătorii cari se formaseră în decursul timpului dela 1900 si apoi pe cei pe cari i-a creiat dela 1910 încoace. Printre fruntasi se numărau: prof. Universitar Șumuleanu, prof. Ion Zelea-Codreanu, Butureanu la Dorohoi, Țoni la Galati, C. N. Ifrim si apoi mai târziu Ștefan Petrovici, C. C. Coroiu s. a.

Acestia toti la 1914 se aflau în fruntea miscării care cerea intrarea Românilor în războiul pentru cucerirea si desrobirea Ardealului; iar la 1916 majoritatea au fost pe linia I-a a frontului, făcându-si datoria în chip strălucit.

Încă dela 1910-11 Dorohoiul sub conducerea avocatului Butureanu, Iasii sub aceea a prof. Cuza si Suceava sub conducerea tatălui meu, deveniseră cetăți de renastere românească.

La 1912 curentul era asa de puternic în aceste judete, încât în alegeri, regimul nu s'a putut feri de o mare înfrângere decât întrebuintând teroarea. Cu această împrejurare tatăl meu a fost grav rănit.

* * *

Imediat după războiu, când tărâtimea se întorcea de pe front, cu dor si hotărâre de viață nouă, în primele alegeri a intrat în parlament prof. Cuza la Iasi si tatăl meu la Suceava. Aici au dat o aprigă luptă parlamentară, în aplauzele țării întregi. Lupta se dădea în special împotriva păcii care încerca să ni se impună de către Germani, ale căror armate dușmane ne încălcaseră țara.

Răsunetul acestor lupte, în adevăr frumoase, au strâns în jurul „Partidului nationalist democrat” nădejile țării, încât la alegerile care au urmat, s'au putut vedea biruinti în adevăr formidabile. La Suceava biruinta a fost fără seamăn. Din sapte deputati, guvernul a luat unul, celelalte grupări nimic, iar lista tatălui meu sase. La Dorohoi, la Iasi, aproape în aceeasi măsură. Trenurile duceau spre Bucuresti un număr de 34 deputati nationalisti.

Dar spre nenorocul neamului românesc, întreagă această oaste, care se ridica din toate părțile țării, sfârșeste printr'o mare înfrângere. Aceasta cade ca un trăsnet peste capetele Românilor. Fortele iudeo-masonice reusesc să despartă pe cei doi sefi ai partidului, pe profesorul Nicolae Iorga, de A. C. Cuza. Nicolae Iorga nu combate tratatul care ne impunea „clauza minorităților” si se declară pentru iscălirea lui. Profesorul Cuza, pe baricada cealaltă, arată că această infamă clauză a minorităților, este o sfidare pentru tot sângele vărsat de Români, un amestec nepermis în treburile noastre interne si un început de nenorocire pentru noi. Ni se impunea acordarea drepturilor politice în massă jidanilor.

De câțva timp N. Iorga nu mai este antisemit. Se înțelege, ruptura s'a făcut ireparabilă.

Și amărățul acesta de neam si-a frânt din nou în inimi nădejile lui de mântuire. Majoritatea membrilor si parlamentarilor au plecat

cu prof. Nicolae Iorga, crezând că atitudinea prof. Cuza îi depărtează de perspectivele puterii. Cu prof. Cuza n'a mai rămas decât prof. Șumuleanu și tatăl meu.

FASCIA NAȚIONALĂ ROMÂNĂ ȘI ACȚIUNEA ROMÂNEASCĂ

La 1923, în timpul mișcării studentesti, sub impulsul curentului nationalist, apar la București, „*Fascia Națională Română*”, sub conducerea D-lor Vifor, Lungulescu, Băgulescu, iar la Cluj „*Acțiunea Românească*”, cu profesorii universitari: Cătuneanu, Ciortea, Iuliu Hatiegan, avocatul Em. Vasiliu–Cluj și un grup de studenți în frunte cu Ion Mota.

Cei dintâi scot foaia săptămânală „Fascismul”, bine scrisă, cu suflăt. Sunt însă necunosători ai problemei jidănești. Cei din rândul al doilea scot revista bilunară „*Acțiunea Românească*” și apoi „*Înfrățirea Românească*”, deasemeni foarte bine scrisă, dar se mărginesc numai la atât. Nu pot determina o acțiune și nu pot crea o organizație temeinică.

În acest timp, studentul Ion Mota traduce din Limba franceză „*Protocoalele*” care sunt comentate de profesorul Cătuneanu și Em. Vasiliu–Cluj și publicate în volum. Tot în acea vreme, Em. Vasiliu–Cluj își publică lucrarea sa „*Situația demografică a României*”, în care arată cu date statistice starea îngrozitoare a orașelor românești.

Aceste două organizații n'au nici puterea de acțiune, nici cea de organizare și nici cea de doctrină a „*Ligii Apărării Naționale*” și vor sfârși, la 1925, în a se contopi cu aceasta,

* * *

După înființarea „*Ligii Apărării Naționale Crestine*”, activitatea mea avea să meargă pe două linii: pe aceea a mișcării studentesti, care rămânea o unitate aparte, cu organizarea ei pe centre, cu obiectivele imediate, problemele și luptele proprii în care era angajată de trei luni; și pe aceea a L.A.N.C. în care, căpătasem funcțiunea de organizator sub conducerea prof. Cuza.

Pe latura studențească aveam a lupta pentru:

a. Menținerea poziției pe linia grevei generale, în care studentimea română era angajată cu onoarea ei, lucrul destul de greu în fața atacurilor, loviturilor, presiunilor, ademenirilor, care curgeau peste capul studenților de pretutindeni. Pe deasupra mai erau și

grupuri de studenti defetisti, partizani ai credintei în înfrângere, care trebuiau tinuti în respect.

b. Întrebuintarea sistematică a elementelor studentesti disponibile pentru lărgirea miscării în toate masele romănesti si organizarea ei într'o singură armată: L.A.N.C.

Pe latura L.A.N.C. aveam sefi si steaguri în circa 40 judete. Ne trebuia :

1. Complectarea lor în restul judetelor,
2. O cât mai strânsă legătură cu sefi respectivi.
3. Crearea neîntârziată a unor norme precise de orientare în materie de organizare, care nu existau si pe care toti sefi judeteni le cereau, nestiind cum să lucreze.

În rezumat: defensivă pe linia studentească, ofensivă pe linia L. A. N. C.

Marea masă studentească mergea călăuzită de instinctul sănătos al rasei si de umbrele mortilor. Mergea pe linia ei glorioasă înfrângând nenumăratele greutate.

Cu „Liga” problemele se puneau ceva mai greu.

Şefii de judete cereau lămuriri si norme de organizare. Oamenii ridicati de curent trebuiau întăriti în credinta lor, îndoctrinati, lămuriti deplin asupra organizării si obiectivelor pe care aveau să le atingă în lupta lor. Trebuia să li se facă scoala disciplinei si a încrederii în sef.

Noi nu dădeam nastere acum unei miscări, ci aveam gata o miscare pe care trebuia s'o încadrăm, s'o disciplinăm, s'o îndoctrinăm si s'o conducem în luptă.

Când mă duceam la profesorul Cuza cu scrisorile si cererile sosite, el se găsea desarmat în fata acestor cereri, care-l introduceau într'o lume străină lui. Strălucitor ca un soare si de necombătut pe înălţimile din lumea teoriei, coborât pe teren, pe câmpul de luptă, devenea neputincios :

– N'avem nevoie de niciun regulament. Să se organizeze singuri.

Sau:

– N'avem nevoie de disciplină căci nu suntem la cazarmă ne spunea, adeseori.

Atunci m'am apucat si am făcut singur un regulament până în cele mai mici amănuntimi. Dându-mi seama însă, că pentru vârsta mea era o problemă grea, m'am dus cu el la tatăl meu si în câteva zile de lucru i-am adus modificările de formă si fond necesare.

Sistemul de organizare era simplu, dar deosebit de al partidelor politice de până acum. Deosebirea consta în aceea, că în afară de

organizarea politică propriu zisă, bazată pe comitete județene, comunale și membri, formasem un corp al tineretului aparte organizat în decurii și centurii. Acesta nu existase până acum în organizațiile noastre politice. Mai târziu și l-au înșusit și ele sub forma de tineret liberal, țărănist etc.

Când l-am prezentat profesorului Cuza, chestiunea a luat un caracter de adevărat războiu. El nici n'a vrut să audă de așa ceva. Atunci s'a încins o discuție de câteva ore, penibilă, între prof. Cuza și tatăl meu, discuție care m'a înlemnit și, bănuind că va duce iar la cine știe ce nenorocit de conflict, regretam că am provocat această discuție. Tatăl meu, un om violent și aspru, a luat regulamentul și a plecat la tipografie să-l tipărească fără aprobarea profesorului Cuza.

Acesta însă, cu mai mult tact, mai calm și pe cât de îndărătnic în unele privințe, pe atât de maleabil în cazuri de acestea, a știut să împace lucrurile. L-a chemat înapoi spunându-i:

– Ei, să-l tipărim, dar să-l cercetez și eu.

L-a corectat, i-a refăcut forma, i-a adăos partea doctrinară, chemări, manifeste și l-a dat la tipar. Acesta a constituit „Călăuza Bunului Român” și apoi a L.A.N.C., cartea de bază a „Ligii” tot timpul până la 1935.

Eu am rămas multumit, că s'a putut face într'adevăr ceva bun și absolut necesar pentru organizație, dar în sufletul meu îmi spuneam: – Greu vor merge lucrurile dacă pentru asemenea chestiuni elementare trebuie atâta discuție. Într'o organizație nu sunt bune nici nelămuririle sefului, nici discuțiile.

MODIFICAREA ART. 7 DIN CONSTITUȚIE

MARTIE 1923

ACORDAREA DREPTURILOR POLITICE JIDANILOR

De multă vreme se zvonea că Parlamentul liberal, care era Adunare Constituantă, având deci misiunea de a modifica Constituția, are intenția să modifice art. 7 din Constituție, în sensul de a acorda „*cetățenia și drepturi politice tuturor jidanilor aflați în România*”.

Până acum, acest articol din vechea Constituție, oprea în-cetățenirea străinilor și constituia astfel o adevărată pavăză de ocrotire a țării împotriva năvălirii și amestecului jidanilor în conducerea propriilor noastre destine românești. Acordarea acestui drept de amestec în treburile publice ale României a unui număr de două

milioane de jidani, acordarea unui drept de egalitate a jidanului pripăsit la noi de curând, cu Românul înfipt de milenii în acest pământ, era totodată o nedreptate strigătoare la cer și o mare primejdie națională, care nu putea să nu îngrijoreze și să nu cutremure pe orice Român cu iubire pentru țara lui.

Profesorul Cuza, în fața acestei situații, a scris o serie de articole nemuritoare, arătând primejdia care amenință viitorul acestei nații, iar „Liga” a răspândit în toată țara liste pentru a fi iscălite de Români, prin care se cerea menținerea art. 7 din Constituție. Listele au fost acoperite de sute de mii de iscălituri și au fost înaintate Adunării Constituante.

Eu am cugetat, că noi studenții, în timpul desbaterilor acestei grave chestiuni, să plecăm din toate centrele la București și acolo, împreună cu studentimea bucuresteană și cu populația, să manifestăm și să oprim actul care avea să ne robească viitorul nostru. Am plecat la Cernăuți, Cluj și București.

Studenții au primit propunerea și au început organizarea în vederea plecării. Pentru momentul acesta trebuia să trimit o telegramă convențională.

Planul însă a căzut. Pentru că noi ne așteptam ca desbaterile în jurul acestei chestiuni să dureze cel puțin trei zile, în care timp ne-am fi putut deplasa la București.

Ori, la 26 Martie, desbaterile n’au durat nici o jumătate de oră. Guvernul liberal ca și Adunarea – pare că conștienți de actul de mare rusine pe care-l făceau, au căutat să-l ascundă, trecându-l cât mai neobservat.

A doua zi după acest mare act de trădare națională, presa așa zis românească ca și cea jidănească, trecea sub tăcere actul infam. „Dimineata”, „Lupta”, „Adevărul”, publicau în fiecare zi pagini întregi cu litere groase, conflictul dintre proprietari și chiriași la București și într-un colț câteva vorbe prin care anunțau simplu și perfid: Art. 7 din vechea Constituție a fost înlocuit prin art. 133.

Partidul liberal și ticăloasa Adunare dela 1923 au pus, și pecetluit astfel, piatra de mormânt peste viitorul acestui neam.

Niciun blestem al copiilor, al mamelor, al bătrânilor, al tuturor Românilor în suferință pe acest pământ, acum și în veacul veacului, nu va fi suficient pentru a răsplăti pe acești trădători de neam.

Astfel în tăcere și într-o atmosferă de lasitate generală se consuma marele act de trădare națională.

Numai glasul profesorului Cuza, personalitatea care predomina acum peste toată nația românească, se auzea:

„Români,
 „Constitutia dela 28 Martie 1923 trebuie desfiintată
 imediat. Protestati în contra votului ei. Cereti alegeri libere.
 Organizati-vă pentru a vă asigura biruinta. O nouă
 constitutie trebuie să garanteze drepturile de întâietate ale
 natiei românesti, ca natie dominantă în Stat”.

Când am auzit la Iasi, m’a podidit plânsul. Și mi-am zis:

– Nu se poate! Cel puțin trebuie să se stie că am protestat. Căci
 neamul căruia i se pune asemenea jug pe grumaji si nici măcar nu
 protestează, este un neam de imbecili.

Am făcut atunci un manifest către ieseni, chemând pe toti
 Românii la o adunare de protestare în Universitate. Vestea acordării
 drepturilor la jidani s’a împrăstiat în toate casele ca fulgerul. Orasul
 clocotea.

Autoritățile din ordinul guvernului au scos armata, jandarmii,
 politia; au început provocările si interdictia de circulatie. Atunci
 planul s’a schimbat. Adunarea nu s’a mai făcut la Universitate ci în
 14 puncte ale orasului. Aici au început manifestatiile si ciocnirile
 care au durat toată noaptea.

Autoritățile, armata si fortele politienesti au fost complet
 derutate prin schimbarea bruscă a planului de luptă, al locului de
 adunare si prin purtarea lor în fugă dela un capăt al orasului la
 celălalt, după cum erau anuntati de agenti despre aparitia
 manifestantilor, cari apăreau din jumătate în jumătate de oră, la
 puncte contrarii.

Grupul de sub comanda mea s’a întrunit la punctul greu: Podul
 Rosu (Socola) si Tg. Cucului; acolo unde obrăsnicia jidănească
 sustinea că niciodată nu va putea intra vreun manifestant antisemit
 nepedepsit cu moartea.

Pe acolo nu locuieste niciun Român. Mii de jidani s’au trezit si
 forfoteau ca un cuib de viermi. Când am fost primiti cu focuri de
 armă, am răspuns cu focuri de armă.

Noi ne-am făcut datoria dând peste cap tot ce ne stătea în cale si
 arătând jidănimii că Iasul, străvechea capitală a Moldovei, este încă
 românească, si că acolo e barajul nostru care stăpânește, care poate
 îngădui sau nu, care detine pacea sau războiul, care pedepseste sau
 iartă.

A doua zi a sosit la Iasi în ajutorul celor două regimente, a
 politiei, jandarmeriei si jidănimei, cavaleria din Bârlad, iar foile din
 Capitală au apărut în editie specială: „Iasul a trăit o noapte si o zi de
 revolutie”.

Atât am putut face noi, niste copii; atât ne-am priceput în momentul în care ni s'a pus jugul pe umeri. Nu l-am primit cu seninătate, cu resemnare de iobag, cu lasitate. Atât, si jurământul sacru pentru toată viața de a sfârâma acest jug, oricâte lupte si jertfe ni s'ar cere.

A doua zi m'am dus la prefectura de politie să duc mâncare la cei arestati. Acolo, tocmai era interogat si retinut Iulian Sârbu, pentru motivul de a fi fost autorul manifestului. Văzând aceasta, m'am prezentat anchetatorului si i-am spus :

– Nu e Sârbu autorul manifestului; eu sunt.

PRIMA MEA ARESTARE

La politie mi s'a spus :

– Domnule Codreanu, trebuie să mergi până la Tribunal cu agentul.

– De ce cu agentul? am ripostat. Merg singur. Era prima dată când mi se punea cuvântul la îndoială. Mă simteam ofensat.

– Nu, eu cu agentul nu merg. N'are decât să meargă la 20 m, în urma mea. Eu mă duc singur. Cuvântul meu face mai mult decât 20 de agenti de politie. Am plecat cu agentul la 20 de pasi după mine.

Ajung la Tribunal. Agentul intră si mă introduce si pe mine în fața D-lui judecător de instructie Catichi. Dl. judecător îmi spune:

– Esti arestat si trebuie să te trimit la penitenciar.

Când am auzit, mi s'a făcut negru înaintea ochilor. Pe acea vreme „arestat”, era ceva infamant. Nimeni dintre Ieseni nu mai fusese arestat si nu se auzise ca un student nationalist să fie arestat. Dar eu cu trecutul meu de luptător?

M'am apropiat de masa judecătorului de instructie si i-am spus:

– Domnule judecător, eu nu primesc să fiu arestat si nimeni nu va putea să mă ridice pentru a mă duce la penitenciar. Bietul om, pentru a nu mai provoca discutie, a dat ordin agentului să mă ducă la penitenciar si m'a sfătuit să nu mă opun. Apoi a plecat. Agentul a încercat să mă ducă. I-am spus:

– Du-te acasă, omule, si lasă-mă în plata Domnului, că nu mă poti dumneata duce de aici. Au venit si altii. Eu am rămas acolo dela ora 11 ziua până seara la ora 8. Toate interventiile de a mă scoate au fost zadarnice.

Eu mă gândeam:

– Nu sunt vinovat cu nimic. Mi-am făcut datoria către neamul meu. Dacă e cineva vinovat care trebuie arestat, sunt acei cari au făcut rău neamului lor: Parlamentul care a acordat drepturi politice jidanilor.

Însfârșit au plecat toti functionarii dela Tribunal, rând pe rând, până la usieri. Eu am rămas cu agentii lângă miue.

Pe la ora 8 sosesc trei ofiteri.

– Domnule Codreanu, avem ordin să evacuăm acest Tribunal.

– Bine, domnilor ofiteri, voi ieși afară.

Am coborât scările și am ieșit. Spre surprinderea mea, acolo văd o companie de jandarmi în semicerc, procurori, judecători și politie.

Atunci, eu merg drept înainte și mă asez jos în mijlocul curții. Vin autoritățile și-mi spun :

– Trebuie să mergi la penitenciar.

– Nu merg.

M'au ridicat pe sus, m'au pus într'o trăsură și m'au dus la penitenciar, la pas, cu compania de jandarmi după mine. În ultimul moment când intram pe poartă, băietii s'au repezit să mă scoată, dar revolverele agentilor i-au oprit.

Era o protestare contra legilor? Nu. Era contra jugului nedreptăților.

* * *

Pare că această protestare a mea de a intra pe linia arestărilor era un presentiment că multă suferință va trebui să îndur, odată intrat pe această cale, între zidurile reci ale închisorilor.

Am rămas o săptămână acolo până în ajunul Pastilor. Primele mele zile de închisoare! Le-am suportat foarte greu moraliceste, pentru că nu puteam înțelege ca cineva să fie arestat atunci când luptă pentru neamul său, și din ordinul acelora cari luptă contra neamului.

La ieșire am plecat acasă. Multi Români mi-au ieșit înainte prin gări, făcându-mi manifestatie de simpatie și îndemnându-mă să duc lupta mai departe, căci este a neamului și neamul până la sfârșit va învinge.

* * *

Neamul întreg, în tot ce avea el mai bun, dela țaran și până la intelectual, a primit cu nespusă durere trista veste a modificării art. 7; dar nu putea face nimic, căci s'a trezit vândut și trădat de conducătorii lui. Oare ce blestem pe capul nostru și ce păcate ne-au

condamnat pe noi, Românii, ca să avem parte de asemenea canalii de conducători?

* * *

Iată fată în fată: două momente istorice, în două Românii deosebite, cu două rânduri de oameni și cu aceeași problemă.

Constituanta dela 1879, din România mică, mică de tot, care avea curajul să suporte presiunea Europei și Constituanta dela 1923, din România Mare, înălțată din jertfa sângelui nostru, care din slugărnice interesată, sub presiunea aceleasi Europe, nu pregetă să umilească și să pună în pericol viața unei națiuni întregi.

*VASILE CONTA, VASILE ALECSANDRI, MIHAIL
KOGĂLNICEANU, MIHAIL EMINESCU, ION HELIADE
RĂDULESCU, BOGDAN PETRICEICU HÂJDEU,
COSTACHE NEGRI, A. D. XENOPOL*

În paginile cari urmează, cetitorii acestei cărți vor întâlni cu oarecare surprindere, o serie de extrase din opera câtorva din culmile de gândire, de simțire și de caracter ale neamului nostru, cari la 1879 au luptat cu îndârjire pentru drepturile la viață ale poporului român, înfruntând cu bărbăție fulgerile amenințătoare ale unei întregi Europe.

Deși intercalarea acestor fragmente îngreuiază și complică planul de dezvoltare normală al volumului de fată, călcând regulile impuse în această materie, am redat aceste extrase, nu atât din dorința de a le întrebuința ca argumente istorice, ci mai ales pentru considerentul de a scoate din nou la lumină aceste perle de cugetare și de exprimare ale acelor străluciti înaintași pe cari conspirația oculte iudeo-masonice i-a prigonit închizându-i cu peceti grele sub lespezi de uitare tocmai pentru că, au scris, au cugetat și au luptat ca niste adevărați uriași ai românismului.

Generația noastră, sărind peste cincizeci de ani de abdicare practică de politicieni în fața primejdiei jidănești, se regăsește pe aceeași linie de credință, de simțire și de caracter, cu cei dela 1879 și în momentul acestei sfinte întâlniri, se închină cu recunoscătoare și evlavie în fața marilor lor umbre.

VASILE CONTA

Iată atitudinea pe care a avut-o în camera dela 1879 marele Vasile Conta.

Cu cizeci de ani înainte, filosoful român demonstra cu argumente stiintifice de nesdruncinat, încadrate într'un sistem de logică, impecabil, temeinicia adevărilor rasei care trebuie să stea la baza statului national. Teorie adoptată după cincizeci de ani de acelasi Berlin care la 1879 ne impunea acordarea drepturilor la jidani.

De aici se poate vedea subrezenia argumentelor acelora cari atacă miscarea natională ca fiind inspirată de noua ideologie germană, când în realitate, după atâția zeci de ani, Berlinul este acela care intră pe linia lui Vasile Conta, Mihail Eminescu si ceilalti.

„Noi, dacă nu vom lupta în contra elementului jidovesc, vom pieri ca natiune.

„Este recunoscut, de către chiar acei cari ne atacă azi, că cea dintâiu conditie pentru ca un Stat să poată exista si prospera este ca cetățenii acelui Stat să fie din aceeași rasă, din acelasi sânge, si aceasta este usor de înțeles. Mai întâiu indivizii de aceeași rasă se căsătoresc obisnuit numai între dânsii; căci numai prin căsătorie între dânsii se mentine unitatea de rasă pentru toti acei indivizi; apoi căsătoria dă nastere la sentimentele de familie, care sunt legăturile cele mai puternice si cele mai durabile din câte leagă vreodată pe indivizi între dânsii; si când tinem seama că aceste legături de familie se întind dela individ la individ până când cuprind întregul popor al unui Stat, vedem că toti cetățenii care constituiesc Statul, sunt atrasi unul către altul prin un sentiment general de iubire, prin aceea ce se numeste simpatia de rasă. Mai mult decât atât. Dacă tinem seamă că acelasi sânge curge în vinele tuturor membrilor unui popor, înțelegem că toti acesti membri vor avea, prin efectul eredității, cam aceleasi sentimente, cam aceleasi tendinte, si chiar cam aceleasi idei; asa încât la vreme de nevoie, la ocaziuni mari, inima tuturor va bate în acelasi fel, mintea tuturor va adopta aceeași opinie, actiunea tuturor va urmări acelasi scop; cu alte cuvinte natiunea care va fi de o singură rasă va avea un singur centru de gravitate; si Statul care va fi format din o astfel de natiune, acela si numai acela va fi în

cele mai bune conditii de tărie, de trăinicie si de progres. Prin urmare, după cerintele chiar ale fiintei, cea dintăiu conditiune pentru existenta unui Stat, este ca poporul să fie din aceeași rasă. Ei bine, acest adevăr este acela pe care se bazează principiul nationalităților, de care se face atăta vorbă în lumea civilizată. Acest principiu al nationalităților, se înțelege că nu se raportă decât la rasă, si nici de cum la ceea ce se numeste *supusii aceluiași Stat, fără deosebire de rasă*, căci atunci principiul n'ar mai avea nici o aplicare. Ei bine, acest principiu este atât de adânc înrădăcinat astăzi în constiinta tuturor oamenilor, fie oameni de Stat, fie simpli cetățeni, încât astăzi toate constituirile si toate reconstituirile de State nu se mai fac în lumea civilizată decât după principiul nationalităților. Apoi să nu se mai zică atunci de către publicistii evrei, sau evreofili că baza Statului ar fi numai simplu interes material comun al cetățenilor fiindcă vedem din contră că tocmai veacul nostru este acel care a dat nastere principiului nationalităților, tocmai principiul acesta prevalează astăzi din ce în ce mai mult...

„Este adevărat că aceasta nu împiedecă admiterea străinilor la cetățenia unui Stat, dar cu o conditiune: ca acei străini să se contopească în natiunea dominantă; cu alte cuvinte, să se amestece cu totul așa încât la urma urmei, să rămâie în stat tot unul si același sânge.

„Acestea sunt singurele principii stiintifice ale naturalizatiunii. Asa dar, pentru ca naturalizarea să fie folositoare, ratională si conformă cu stiinta, ea nu trebuie acordată decât acelor străini care se contopesc, sau se dispun a se contopi, prin căsătorie cu indigeni. Altmintrelea, înțelegeți bine că dacă s'ar acorda cetățenia la indivizi cari nu au aplicarea si nici nu o pot avea, de a se contopi în sângele rasei dominante atunci ar fi a expune acea țară la o luptă perpetuă între tendinte contrare.

„Nu zic că nu se poate ca diferitele rase ce ar exista într'o țară să aibă câte odată un interes comun, ca tendintele ereditare ale uneia să fie deopotrivă favorizate, ca si tendintele ereditare ale alteia de aceleasi împrejurări. Cât timp această stare de lucruri ar dura, împământeniti si pământeni ar trăi negresit în pace. Dar împrejurările se schimbă si cu ele se poate schimba si interesul diferitelor rase; si *dacă nu astăzi, mâne; dacă nu mâne, poimâne, tendintele împământenitilor* se vor găsi în conflict cu

tendintele pământenilor, si atunci interesul unora nu se va mai împăca cu interesul celorlalti, si atunci interesele unora nu vor putea fi satisfăcute fără sacrificiile intereselor celorlalti; *si atunci va fi lupta de existentă între o rasă si alta*, vor fi lupte înversunate, care nu vor putea fi terminate decât sau prin disolvarea complectă a Statului, sau când una din rase va fi zdrobită cu totul pentru a rămâne iarăsi o singură rasă dominantă în Stat... Ei bine, istoria noastră natională si experientele de toată ziua ne-au dovedit si ne dovedesc că dintre toti străinii care vin la noi, turcii si mai cu seamă jidanii sunt aceia care nu se amestecă niciodată cu noi prin căsătorie, pe când ceilalti străini: rusi, greci, italieni, germani, se amestecă cu noi prin căsătorie si se contopesc cu noi, dacă nu la întâia generatiune, la a doua sau la a treia, dar în fine vine un timp când nu mai este nici o deosebire între acesti străini si noi, nici în privinta sângelui, nici în privinta iubirii de patrie. Nu tot asa este si cu jidanii...

„...Oricum s’ar pune chestiunea, ori cum s’ar interpreta, noi dacă nu vom lupta în contra elementului jidovesc, vom pieri ca natiune.

(Din discursul contra revizuirii art. 7 din Constitutie, tinut în Camera Deputatilor, sesiunea extraordinară, sedinta dela 4 Septembrie 1879 si publicat în Monitorul Oficial cu Nr. 201 cu data de Miercuri 5 (17) Septembrie 1879, paginile 5755 si 5756).

VASILE ALECSANDRI

În timp ce în Cameră, Vasile Conta tinea discursul de mai sus, la Senat, poetul Unirii, Vasile Alexandri, exprima sentimentul Românilor, în felul următor:

„Astăzi România se prezintă nouă cu istoria sa în mână pentru ca noi să înscriem pe paginile sale *sau umilirea si pierderea neamului nostru sau demnitatea si salvarea lui*.

„În prezenta acestei situatii, fără seamăn în analele istorice ale lumii, trebuie să stim a ne ridica cu inima si cu cugetul la înăltimea datoriei noastre, fără patimi, fără

violentă, dar cu spirit linistit, cu patriotism luminat și cu nobilul curagiu ce se cere dela oamenii chemați a decide de soarta țării lor...

„Ce este această nouă cumpănă? Ce este această nouă năvălire? Cine sunt năvălitorii, de unde vin, ce vreau? Și cine este noul Moisi, care-i conduce la noul pământ al făgăduinții, așezat de astă dată pe malurile Dunării ?

„Ce sunt năvălitorii? Sunt un popor activ, inteligent, neobosit întru îndeplinirea misiunii sale; sunt adeptii celui mai orb fanatism religios; cei mai exclusivisti din toți locuitorii pământului, cei mai neasimilabili cu celelalte popoare ale lumii...

„Ce vreau ei dela noi?

„Să devie proprietari ai pământului acestui popor, iar din vechii stăpâni ai țării să facă niste iloti, precum sunt astăzi țărani din Galitia și din o parte a Bucovinei.

„Țara e frumoasă, îmbelsugată; ea are orase mari, drumuri de fier, institutii dezvoltate, și un popor cam neprevăzător, ca toate popoarele de vită latină... Ce este mai ușor, decât a se substitui locuitorilor acestei țări, și de a face din țara întreagă o proprietate izraelită?

„Dacă este acesta planul năvălitorilor de astăzi, precum totul ne induce a o crede, el probează încă odată spiritul întreprinzător al neamului israelit, și departe de a merita un blam, el e de natură a-i atrage lauda și admirarea oamenilor practici.

„Blamul s'ar cuveni nouă, Românilor, dacă prin nepăsarea noastră sau prin aplicarea unor fatale și absurde teorii umanitare, am da însine o mână de ajutor la îndeplinirea acestui plan. Blamul ar cădea pe capul nostru, dacă înșelați de aceleași teorii, înțelese pe dos, *sau dominati de o spaimă imaginară sub influența unor amenințări imaginate*, am uita că patria românească este un depozit sacru încredintat nouă de părinții noștri, pentru ca să-l transmitem întreg și nepătat copiilor noștri...

„Ce ar zice dar țara întreagă, dacă i-am crea o asemenea situație în istorie? Ce ar zice românul care s'a luptat voios pentru independenta moșiei strămoșești?

„Țara și-ar întoarce ochii cu durere dela noi.

„*Românul* ar zice: Nu-mi mai cereti de astăzi înainte *sângele meu*, dacă acel sânge vărsat nu slujeste decât la trunchierea țării și la înjosirea demnității naționale.

„Pentru aceste considerente, când astăzi România vine cu istoria sa în mână pentru ca noi să înscriem pe paginile sale, al nostru veto, eu unul rup pagina destinată pentru înscrierea umilirii țării, iar pe cealaltă pagină scriu cu inima mea: demnitatea si salvarea ei!

(Din discursul contra revizuirii art. 7 din Constituție, rostit în Senatul României, sesiunea extraordinară, sedinta dela 10 Octombrie 1879 si publicat în Monitorul Oficial Nr. 230 de Joi 11/23 Octomvrie 1879, paginile 6552 până la 6558).

MIHAIL KOGĂLNICEANU

Iată pozitia de mândră tinută națională pe care înțelegea să se aseze, în raport cu problema jidănească si cu presiunile exercitate din afară, ministrul de interne Mihail Kogălniceanu, titular al aceluiasi departament care astăzi a devenit locul de unde pornesc ordinele de tortură împotriva celor cari mai luptăm ca să ne apărăm neamul:

„Toti cei ce poartă un interes viu pentru tara lor s’au preocupat a opri exploatarea poporului prin jidovi.

„În România, cestiunea jidovilor nu este o cestiune religioasă; ea este o cestiune *națională* si totdeauna o cestiune *economică*.

„În România jidovii nu constituiesc numai o comunitate religioasă deosebită; ei constituiesc în toată puterea cuvântului o *naționalitate*, străină de Români prin origină, prin limbă, prin port, prin moravuri, si chiar prin sentimente.

„Nu este, prin urmare, la mijloc persecutiune religioasă; căci, de ar fi așa, israelitii ar întâmpina interdictiunea sau restrictiunea în exercitiul cultului lor, ceea ce nu este. Sinagoge lor nu s’ar ridica libere alături cu bisericile crestine. Învățământul lor religios, publicarea lor de cult, asemenea nu ar fi învoite.

„Toti acei care au vizitat Principatele, si îndeosebi Moldova, s’au înspăimântat de aspectul trist, spre a nu zice mai mult, ce-l înfățișează israelitii polonezi care împoporează orasele noastre. Când ei au cercetat mai în

fond comertul, industria si mediile de convietuire a acestei multimi, acesti călători s'au spăimântat si mai mult, căci au văzut că *jidovii sunt consumători fără a fi producători*. Și că marea, si pot zice, singura si principala lor industrie, este debitul băuturilor...

...,Eu nu am scos pe nici un evreu din domiciliul său pe simplul cuvânt că după toate legile țării, israelitii din România nu au drept de domiciliu la sate, precum acesta este cazul si în Serbia.

...,Eu am mărginit închirierea pe viitor de cârciume si accisuri la israeliti, si mai în special, la cei ce se numesc Galitiani si Podoliani. Măsura aceasta este întemeiată pe regulamentul organic si pe legea votată de adunarea generală, si sanctionată de Domnul Mihai Sturza si pe care nici o lege posterioară n'a desfiintat-o până astăzi, ba chiar toti ministrii de Interne si înainte si în urma conventiunii, au ordonat si mentinut aplicarea ei. Dovadă sunt ordinele predecesorilor mei si anume: din 17 si 28 Iunie 1861, din timpul ministerului Costa Foru, din 5 Februarie 1866, subscris de generalul Florescu, din 11 Martie si 11 Aprilie 1866, către Prefectura de Râmnicul-Sărat, subscris de Principele Dimitrie Ghica, etc. etc.

„În această situatiune nu un ministru, ci zece ministrii, succedându-se la putere, unul după altul, n'ar putea face altfel decât ceea ce am făcut eu si predecesorii mei.

„Ministrii ai României, ai unei țări cu un regim constitutional, noi nu putem guverna decât conform cu vointa natiunii.

„Suntem datori a tine seamă de trebuintele, de păsurile, si până la un oarecare punct si chiar si de prejuditiile ei...

... „Aceasta dovedeste marea iritatiune din partea populatiunilor române, provenită din grele suferinte si din o legitimă îngrijire, căci *este vocea unei natiuni ce se simte amenintată în nationalitatea sa si în interesele sale economice*. Această voce străinii o pot înăbusi, *dar nu este permis nici unui ministru român, de orice partid ar fi, de a nu o asculta*.

„De aceea, nu de astăzi, ci de pururea, în tot timpul si sub toate regimurile, toti domnii, toti bărbatii de stat ai României, *toti acei ce poartă un interes viu pentru tara lor, s'au preocupat de necesitatea de a opri exploatarea poporului român printr'un alt popor străin lui, prin jidovi*.

(Din comunicarea Ministrului de Interne, Mihail Kogălniceanu către Ministerul de Externe, în Iunie 1869, privitor la chestiunea jidovească. Publicată în „Colecțiunea de legiurile României vechi și noi câte s’au promulgat până la finele anului 1870”, de Ioan M. Bujoreanu, București 1873, Noua tipografie a laboratorilor români, Partea F. Titlul: Dispozițiuni și circulare, capitolul X, paginile 813-816).

MIHAIL EMINESCU

„Dacă astăzi, când n’au plenitudinea drepturilor civile și nici pe cele politice, au pus mâna pe tot negotul și pe toată industria mică din Moldova, dacă astăzi se lăfăesc înspăimântător asupra sesului românesc, dacă astăzi se încuibă în vatra harnicilor olteni, ce va fi oare mâne, când vor avea drepturi egale, când vor avea putinta de a-si zice români, când vor avea înscris în legi dreptul formal că patria aceasta este a lor tot deopotrivă cu noi !

(Opere complete. Chestiunea israelită, Iasi, librăria românească Ionescu-Georgescu, 1914. Citat de Alex. Naum).

* *

„Prin ce muncă sau sacrificii și-au câștigat dreptul de a aspira la egalitate cu cetățenii români! Ei au luptat cu Turcii, Tătarii, Polonii și Ungurii? Lor le-au pus Turcii, când au înfrânt tratatele vechi, capul în poale? Prin munca lor s’a ridicat vaza acestei țări, s’a desgropat din învăluirile trecutului această limbă? Prin unul din ei și-a câștigat neamul românesc dreptul la soare?

(Op. cit. pag. 481).

ION HELIADE RĂDULESCU

„Nu vedeti Dumneavoastră că Târtanii din Englitera si Franta nu cer drepturi de cetățeni în România ci privilegiu, suprematia; vor a fonda o aristocrație a banilor, a Vitelului de Aur?

„Cer aceea ce noi nu putem da până la ultimul Român.

„Cred oare, Târtanii din Englitera si din Franta, credeti oare si Dumneavoastră dimpreună cu dânsii, că Românii se vor uita cu sânge rece la a se stabili între dânsii cea mai sordidă si imundă, cea mai bătărană dintre aristocrații, dominatia de martafoi, de jidani, de rusiani ai lui Mamona?

„Pe ce cuvânt însă, si pe ce drept se va putea stabili o asemenea abominabilă dominatie înaintea atriului, înaintea portilor secolului Douăzeci, unde umanitatea întreagă, afară de fiii pieirii, se va prezenta ca o mireasă înaintea divinului său Mire?

„Vin Târtanii din Englitera si Franta cu dreptul Omului bazat pe egalitate să pretindă numai ei privilegiu si suprematie?

„Și fiindcă nu pot invoca dreptul acesta, cutează, după cum le-a plesnit în cap paradoxul de *Român de ritul Israelit*, să-si împingă cutezanta si mai jidănească de a ne ameninta cu numele suveranilor Europei! . . .

„Cu ce oare ne vor cuceri Jidanii? Cu cantitatea? Cu numărul? Cu forța?

„Pentru binele ce le dorim si le-am dorit, în numele regenerării popoarelor si însusi a Evreilor pe pământul Palestinei, îi plângem de pietate si le dăm tot sfatul ce le poate da un Crestin – gelos de mântuirea umanității întregi, prin rănilor lui Christ ce din înălțimea Crucii ierta pe însisi călăii Săi, – să nu cumva să încerce la una ca aceasta si nici să cuteze nici a cugeta, necum a pretinde ceva în această epocă de agitatie provocată de îngerii Satanei ce i-a indus în tentatiune, să nu cerce la una ca aceasta că Dumnezeu stie unde vor ajunge Românii în legitima lor si cea mai sacră din toate urgiile, apărându-si drepturile lor ca orice natiune ce își are instinctul de conservare!

(Din „Echilibrul între antithese sau spiritul si materia”, de I. Heliade R., Bucuresti, publicat dela 1859 până la 1869; partea III, titlul „Israelitii si Jidanii”, capitolul X, pag. 380-383).

BOGDAN PETRICEICU HÂJDEU

„Asa dară, Talmudul prevede pentru Jidani două căi de purtare în privinta noastră:

„Dacă sunteți mai puternici decât creștinii, exterminați-i.

„Dacă sunteți mai slabi decât creștinii, lingusiti-i... Însă un om mai slab decât mine, pentru ca să poată ajunge odată a fi mai tare decât mine, trebuie mai întâiu să treacă prin o treaptă de mijloc, în care să fie egal cu mine.

„Acum înțelegeți oare ce va să zică a acorda Jidanilor drepturile așa numite politice?

(Din „Studii asupra Judaismului. Talmudul ca profesiune de credință a poporului israelit”, de B. P. Hâjdeu, Directorul „Arhivei istorice a României”, presedintele secțiunii științelor morale și politice a Atheneului Român, București. Tipografia Theodor Vaidescu, Casa Bossel, Nr. 34, 1866; pag. 30, 31)

COSTACHE NEGRI

„Jidovimea, adică 1/7 parte din populațiunea noastră totală, este cea mai tristă lepră cu care ne-au osândit slăbiciunea, neprevăderea și venalitatea noastră.

(Din scrisoarea către Lupascu trimisă din Ocna, cu data de 12 Ianuarie 1869 și publicată în vol. „C. Negri. Versuri, proză, scrisori”, cu un studiu asupra vieții și scrierilor sale de E. Gârleanu, Editura „Minerva”. B-dul Academiei 3, București 1909, pag. 116).

A. D. XENOPOL

Ne permitem a introduce în aceeași culegere de citate, părerea aceluia care a fost marele istoric A. D. Xenopol, profesor la

Universitatea din Iasi, aceasta, având în vedere necontestata autoritate stiintifică a savantului care a trăit si a văzut cu proprii săi ochi dureroasele realități pe care le constată.

„Dacă un Român s’ar hotărî să deschidă o prăvălie, nici un jidan nu-i va trece pragul, fiind astfel ocolit de o clientelă numeroasă, în timp ce Românii nu se opresc deloc de a cumpăra dela Jidani. Se înțelege dar că chiar fără cartelarea preturilor, rezistenta negustorului si meseriasului român poate fi înfrântă.

„Niciodată un jidan nu va primi în întreprinderea sa un Român dacă acesta din urmă ar putea să învete dela el câte ceva; căci Românii nu sunt primiti în casele jidovesti decât ca slugi sau hamali. Acest sistem de exclusivism persistă cu toată puterea. Nu se află, în nenumăratele ateliere sau prăvălii ale jidanilor care au întăsat Moldova dela un capăt la altul, nici *un singur crestin sau Român* ca ucenic, lucrător, contra-maistru, contabil, casier, vânzător.

„Jidanii practică deci față de Români exclusivismul economic cel mai riguros si nu pot renunta la el căci le este prescris de însăși religia lor.

(Din „La question israelite en Roumanie” par A. D. Xenopol, studiu apărut în „La renaissance latine” Rue Boissy-d’Anglas 25, Paris, 1902, pag. 17).

GREVA GENERALĂ A STUDENȚIMII CONTINUĂ

După Pasti lupta reîncepe.

Pe frontul L.A.N.C, profesorul Cuza continuă actiunea prin presă, iar noi ceilalti ne ocupăm de organizare. Începe seria întrunirilor prin orase si sate.

Pe frontul studentesc, modificarea art. 7 din Constitutie aduce schimbări. Conducătorii dela Bucuresti si Cluj, cari crezuseră că până la capăt o miscare studentească va putea convinge guvernul să recunoască cererile drepte ale studentimii, văzând că acesta nu numai că nu recunoaste nimic, dar că acordă drepturi politice

jidaniilor, se descurajează amărâți, și încep să fluture tot mai mult ideea capitulării.

La Cluj, chiar presedintele convoacă o adunare unde sustine teza intrării la cursuri. Masa studentească respinge propunerea și declară că ea luptă pentru onoare și că lupta va trebui dusă până la limita cea de pe urmă a rezistenței. Sustinătorii acestei teze sunt: Ion Mota, Corneliu Georgescu, Isac Mocanu, împreună cu tot grupul nostru.

Alexa își dă demisia și este ales în locul lui presedinte al centrului studentesc „Petru Maior”, Ion Mota cu un comitet nou.

Asaltul guvernului pentru a determina pe studenți să intre la cursuri cade și de astă dată, dar cu sacrificarea conducătorilor. Ion Mota și încă șase sunt eliminați pentru totdeauna din toate Universitățile pentru ținuta lor dâră.

La București, un grup în frunte cu Simionescu și Dănuțescu, începe să ia locul conducerii din ce în ce mai nehotărâte și mai slabe. Nici aici guvernul nu reușește să deschidă cursurile după Paști.

IUNIE 1923

Au trecut încă două luni de rezistență eroică, de mizerie, de presiuni. Studentimea era epuizată. La București se fixează deschiderea Universității în vederea examenelor, fie chiar numai pentru studenții jidani și pentru renegați. În ziua deschiderii, în Universitate se introduce armata. Slabele ciocniri din fata Universității nu mai pot determina închiderea acesteia.

Planul guvernului era să le deschidă pe rând, lăsând Iasul la urmă și punându-l în fata a trei Universități deschise. Peste o săptămână, la Cluj, și încă peste câteva zile la Cernăuți, Universitățile se deschid cu armata, în aceleași condiții ca la București. Peste o altă săptămână venea și ceasul greu al Iasului, care izolat prin măsurile guvernului, rămăsese singur cu puterile mult scăzute.

În ajunul deschiderii, știind că a doua zi dimineața armata va intra în Universitate, am făcut planul de a o ocupa noi, în timpul nopții.

De cu ziuă, am trimis un student de încredere care a intrat în sala pasilor pierduți și a desfăcut zăvoarele la două geamuri mari, fără ca să se observe, în așa fel încât numai împinse din stradă ele să se deschidă. Fără a comunica planul, am convocat, la ora 9, o sută de

studenti în sala Bejan. La ora 10, Universitatea a fost ocupată de noi. Pe frontispiciul ei se arborase drapelul cu svastică.

Peste puțin a sosit și Rectorul Universității, profesorul Simionescu, căruia i-am deschis. El ne-a vorbit, îndemnându-ne să părăsim Universitatea. Noi i-am răspuns, explicându-i cauza noastră. Peste câteva ore, a plecat. Ne-am organizat pentru pază și am rămas toată noaptea de veghe acolo.

A doua zi dimineata, studentii au sosit la Universitate în număr mare. Înviorati, au hotărât în unanimitate continuarea luptei.

Ziarele jidănesti ne atacau furibund.

Peste două zile, Clujul, într'o luptă, încearcă reluarea Universității din mâinile jandarmilor. Peste alte două zile, Bucurestii și Cernăuții. Aceste lupte duc la ridicarea din nou a studentimii și la închiderea din nou a tuturor Universităților. Anul școlar se terminase. Tineretul românesc dăduse un examen unic de rezistență, de caracter și de solidaritate.

*

Onoare studentimii care pentru credința ei, înfruntând atâtea lovituri, a dat un exemplu de voință colectivă ne mai întâlnit în istoria Universităților din întreaga lume. În nicio țară nu s'a văzut, ca studentimea, unită într'un singur suflet, asumându-și toate responsabilitățile și toate riscurile, să poată mentine greva generală, timp de un an de zile, pentru a-și impune credințele, urmărind prin demonstrația ei, trezirea la conștiință a nației întregi, față de cea mai grea problemă a existenței sale.

Este o pagină frumoasă, o pagină eroică scrisă cu suferința acestei tinereții în cartea neamului românesc.

PLANURILE IUDAISMULUI

PLANURILE FAȚĂ DE PĂMÂNTUL ȘI NEAMUL ROMÂNESC

– PLANURILE FAȚĂ DE MIȘCAREA STUDENȚEASCĂ –

Cine își închipue că jidanii sunt niste biete nenorociti, veniti aici la întâmplare, adusi de vânt, mânati de soartă etc., se înșală. Toti jidanii de pe fața pământului formează o mare colectivitate legată prin sânge și prin religia *talmudică*. Ei sunt încadrați într'un adevărat

stat foarte sever, având legi, planuri si conducători cari formulează aceste planuri si-i conduc. La bază, au Cahalul. Asa că noi nu ne găsim în fata unor jidani izolati, ci în fata unei puteri constituite, comunitatea jidănească.

În fiecare oras sau târg, unde se strânge un număr de jidani, se formează imediat *Cahalul* sau comunitatea jidănească. Acest Cahal își are conducătorii lui, justitie separată, impozite etc., si tine strâns unită în jurul lui întreaga populatie jidănească din localitate.

Aici în acest Cahal mărunț, de târg sau de oras, se fac toate planurile: cum să capteze pe oamenii politici locali; cum să capteze autoritățile; cum să se strecoare în diverse cercuri, unde ar fi interesati ca de pildă printre magistrati, ofițeri, functionari superiori; ce planuri să întrebuinteze pentru a cuceri cutare ramură a comerțului din mâinile unui Român; cum ar putea răpune pe un antisemit local; cum ar putea distruge pe un reprezentant corect al unei autorități care s'ar opune intereselor iudaice; ce planuri să aplice când, stoarsă, populatia se revoltă si izbucnește în miscări antisemite.

Nu vom aprofunda aici aceste planuri. În general se întrebuintează următoarele sisteme:

I. Pentru captarea oamenilor politici locali:

1. Cadouri; 2. servicii personale; 3. finanțarea organizatiei politice pentru propagandă, tipărire de manifeste, deplasări cu automobile etc. Dacă în localitate sunt mai multi bancheri sau bogătași jidani, ei se împart la toate partidele politice.

II. Pentru captarea autorităților:

1. Coruptiunea, mituirea. Un politai din cel mai mic oras din Moldova, în afară de leafa lui dela Stat, mai primește lunar încă o leafă sau două. Odată ce a primit mita, devine robul jidanilor, pentru că altfel se întrebuintează a doua armă: 2. santajul: dacă nu se supune, îi dă pe față mituirea. 3. A treia armă este distrugerea. Dacă văd că nu te pot îndupleca si supune, atunci vor încerca să te distrugă. Cercetându-ti bine slăbiciunile; dacă bei, vor căuta prilejul să te compromită prin aceasta; dacă esti afemeiat, îți vor trimite o femeie care te va compromite sau te va lovi în inimă, distrugându-ti familia; dacă esti violent, îți vor trimite în cale pe un alt violent, care te va omorî sau îl vei omorî si vei intra la închisoare. 4. Dacă nu vei avea aceste defecte atunci vor întrebuinta: minciuna, calomnia la ureche sau prin presă, pâra față de sefi.

În târgurile si orasele invadate de jidani, nu există autoritate decât în stare de mituire, în stare de santaj sau în stare de distrugere.

* *

III. Pentru a se strecura în diferite cercuri sau în jurul unor oameni de frunte folosesc: 1. slugărnicia; 2. consilii de administratie; 3. servicii personale josnice; 4. lingusiri.

Astfel toti oamenii politici au secretari jidani, pentru că: aduc din piață, fac ghetele, leagăna copiii, tin geanta etc., lingusesc, se insinuiază.

Românul nu va fi asa bun, pentru că este mai puțin rafinat, nu e perfid, e venit dela plug, si mai ales pentru că vrea să fie un *soldat credincios*, bucurându-se de *onoare*, dar nu *slugă*.

IV. Planuri pentru distrugerea unui comerciant român.

1. Flancarea Românului cu un comerciant jidan sau încadrarea lui între doi comercianti jidani.

2. Vânzarea mărfurilor sub pretul de cost, pierderea aco-perindu-se cu sume speciale date de Cahal.

Asa au căzut răpusi comerciantii români, unul după altul. Dacă la acestea mai adăugăm:

a) Superioritatea comercială a jidanului, rezultând dintr'o *practică comercială* cu mult mai îndelungată decât aceea a Românului.

b) Superioritatea jidanului luptând sub *protectia Cahalului*. Românul neavând nicio protectie din partea statului românesc, ci numai mizerii din partea autorităților corupte de jidani. Românul nu luptă cu jidanul de alături, ci cu Cahalul si de aceea se înțelege că *individul* va fi răpus în luptă cu *coalitia*. Românul n'are pe nimeni, n'are un stat părinte, care să-l crească, să-l îndrumeze, să-l ajute. El este lăsat singur, în voia sortii, în fata coalitiei jidănesti.

E usor de repetat formula tuturor politicianilor de categoria d-lui Mihalache: „Românul să se facă comerciant”. Să ne arate însă acesti oameni politici români, un singur comerciant român, ajutat de statul român, o singură scoală făcută de el care să creieze cu adevărat comercianti, iar nu functionari de bancă sau de birouri. Să ni se arate o singură institutiune făcută de ei care să fi ajutat cu un mic capital si să fi îndrumat pe tânărul absolvent de scoală comercială pe calea comertului.

Nu Românul a dezertat de pe linia comertului, ci acești oameni politici au dezertat de la datoria lor de conducători și îndrumători ai nației.

Românul, părăsit de conducătorii lui, a rămas *singur* în fața coaliției organizate jidănești, a manoperelor frauduloase și a concurenței neloiale și a căzut înfrânt. Va veni însă un ceas în care acești conducători vor trebui să răspundă.

PLANURILE MARI ALE JUDAISMULUI FAȚĂ DE PĂMÂNTUL ȘI NEAMUL ROMÂNESC

Deci, încă o dată: nu ne aflăm în fața unor biete indivizi veniți la întâmplare, de capul lor, după adăpost aici la noi.

Ne aflăm în fața unui *stat iudaic*, a unei *armate* care vine la noi cu planuri de cucerire. Mișcările de populație, jidănești sunt împinse spre România după un plan stabilit. Probabil, marele sfat iudaic urmărește crearea unei noi Palestine, pe o porțiune de pământ care pleacă de la Marea Baltică, cuprinde o parte din Polonia și din Cehoslovacia, jumătate din România până la Marea Neagră, de unde ușor ar putea avea legătură pe apă cu cealaltă Palestină. Cine este naivul care să creadă că mișcările de populație ale maselor jidănești se fac la voia întâmplării?

Ei vin cu plan, dar nu au curajul armelor, al înfruntării riscului, al sângelui vărsat, ca măcar acestea să le creeze o bază de drept pe acest pământ.

*

De unde cunoaștem aceste planuri? Le cunoaștem sigur, trăgând concluzii din mișcările adversarului. Orice comandant de trupă, urmărind cu atenție acțiunea adversarului, își dă seama de planurile pe care acestea le urmărește. Este un lucru elementar. În toate războaiele lumii a fost vreun conducător care a cunoscut planurile adversarului pentru că ar fi asistat la facerea lor? Nu! Le-a cunoscut perfect din mișcările adversarului său.

* * *

Pentru ca poporul român să-și frângă orice putere de rezistență, jidanii vor aplica un plan unic și în adevăr diabolic.

1. Vor căuta să rupă legăturile sufletești ale neamului cu *cerul* și cu *pământul*.

Pentru ruperea legăturilor cu *cerul*, vor întrebuința împrăștierea, pe scară întinsă, a teoriilor ateiste, pentru a face din poporul român, sau măcar numai din conducătorii lui, un popor despărțit de Dumnezeu; despărțit de Dumnezeu și de morții lui, pentru a-l omorî, nu cu sabia, ci tăindu-i rădăcinile de viață spirituală.

Pentru ruperea legăturilor cu *pământul*, izvorul material de existență al unui neam, vor ataca *nationalismul* ca o idee învechită și tot ce se leagă de ideea de patrie și pământ, pentru ca să rupă firul iubirii care unește poporul român de brazda lui.

2. Pentru ca acestea să reușească, vor căuta să pună mâna pe presă.

3. Vor întrebuința orice prilej, pentru ca în tabăra poporului român să fie desbinare, neînțelegeri, ceartă, și dacă e posibil, chiar îl vor împărți în mai multe tabere, care să se lupte între ele.

4. Vor căuta să acapareze cât mai mult mijloacele de existență ale Românilor.

5. Îi vor îndemna sistematic pe calea desfrâului, nimicindu-le familia și puterea morală.

6. Îi vor otrăvi și amete cu tot felul de băuturi și otrăvuri.

Oricine va voi să omoare și să cucerească un neam va putea să o facă întrebuințând acest sistem:

Ruperea legăturilor lui cu *cerul* și cu *pământul*, introducerea certurilor și luptelor fratricide, introducerea imoralității și a desfrâului, constrângerea materială prin limitarea la maximum a mijloacelor de subsistență, otrăvirea fizică, betia. Toate acestea nimicesc o nație mai rău decât dacă ai bate-o cu mii de tunuri sau cu mii de aeroplane.

Să privească puțin în urmă, Românii și să vadă dacă în contra lor nu s'a întrebuințat cu precizie și cu tenacitate acest sistem, în adevăr ucigător.

Să deschidă Românii ochii și să citească presa de 40 de ani încoace; de când stă sub conducerea jidănească. Să recitească: „Adevărul”, „Dimineata”, „Lupta”, „Opinia”, „Lumea” etc. și să vadă, dacă din fiecare pagină, nu tâsneste fără întrerupere acest plan.

Să deschidă Românii ochii și să si-i arunce asupra vieții publice românești desbinate, să-i deschidă și să vadă bine.

Aceste planuri sunt însă ca și gazele de războiu. Să le întrebuințezi pentru adversar, dar să nu te atingă pe tine. Propovăduiesc ateismul pentru Români, dar ei nu sunt ateii, ci tin cu habotnicie la respectarea celor mai mici precepte religioase. Vor să deslege pe Români de dragostea pământului lor, dar ei acaparează

pământuri. Se ridică împotriva ideii naționale, dar ei rămân naționaliști sovini.

PLANURILE JUDAISMULUI FAȚĂ DE MIȘCAREA STUDENTEASCĂ

Cine crede, că forțele puterii iudaice au rămas fără plan în fața mișcării studentești, se înșală.

Pentru un moment jidănia, lovită în directivele ei de până acum, rămâne desorientată. Încearcă să opună studenților pe muncitorii din mișcarea comunistă, adică tot pe Români, dar fără rezultat, căci, pe de o parte, muncitorii erau sleiți de puteri, iar pe de alta, începuseră și ei să vadă că noi luptăm și suferim pentru drepturile lor și ale neamului. Multi dintre dânsii erau alături de noi cu sufletul.

Văzând, că nu pot reuși să ne pună în față pe muncitori, ridică în fața studentimii *guvernul* și întregul politicianism.

Prin ce mijloace?

Partidele au nevoie de *bani*, de împrumuturi în străinătate, când sunt la guvern, de voturi și de presă bună, în opoziție. Jidanii vor amenința cu tăierea subvențiilor necesare propagandei electorale a partidului respectiv. Vor amenința cu finanța internațională-jidănească, ne mai acordând împrumuturi. Vor specula cu jocul unei mari mase de voturi prin care pot determina victoria sau înfrângerea, în sistemul democratic, având acum drepturi politice. Vor amenința cu presa pe care o stăpânesc aproape în întregime și fără de care un partid sau un guvern poate cădea înfrânt.

Banii, presa și voturile hotărăsc viața sau moartea, în democrație. Jidanii le au pe toate și prin acestea, partidele politice românești devin simple unelte în mâinile puterii iudaice.

Încât noi, cari începusem lupta împotriva jidanilor, ne vedem la un moment dat luptându-ne cu guvernul, partidele, autoritățile, armata, iar jidanii stând liniștiți de o parte.

ARGUMENTE ȘI ATITUDINI JIDĂNEȘTI

Ce va zice străinătatea de miscarea antisemită din România care s'a întors la barbarie? Ce vor zice oamenii de știință, ce va zice civilizația?

Oamenii nostri politici ne vor repeta nouă la fiecare pas argumentul jidănesc, tipărit în toate foile și în fiecare zi. Când în sfârșit, după 8 ani de zile, Germania, cu toată civilizația și cultura ei, se ridică împotriva jidănimii și birueste hidra prin Adolf Hitler, argumentul cade. Atunci apare un altul: – Sunteți în slujba Germaniei, plătiți de Germani ca să faceți antisemitism.

– De unde aveți fonduri?

Și iarăși politicienii români fără suflet, fără caracter și fără onoare, repetă după presa jidănească: – De unde bani? Sunteți în solda Germaniei.

La 1919, 20, 21, întreaga presă jidănească dădea asalt statului român, deslănțuind pretutindeni desordinea și îndemnând la violență în contra regimului, a formei de guvernământ, a bisericii, a ordinii românești, a ideii naționale, a patriotismului.

Acum, ca prin farmec, aceeași presă, condusă exact de aceiași oameni, s'a transformat în apărătoarea ordinei de stat, a legilor; se declară în contra violenței, iar noi am devenit: „dusmanii țării”, „extremistii de dreapta”, „în solda și serviciul dusmanilor românismului” etc. Și până la sfârșit vom auzi-o și pe aceasta: suntem subvenționați chiar de jidani.

Oare când va veni ziua aceea în care tot Românul să înțeleagă argumentările mincinoase și perfide ale jidanilor și să le respingă ca pe ceva de origină satanică? Oare când va veni momentul ca să înțeleagă murdara construcție sufletească a acestei nații?

Iată acum un exemplu de modul în care erau tratați trei profesori universitari români: *A. C. Cuza, Paulescu și Șumuleanu*.

„Curierul Israelit”, organ al Uniunii evreilor pământeni, din 23 Aprilie 1922, publică în articolul de fond sub titlul „Strigoii”, următoarele:

„O tagmă de măscărici și de insultători publici s'au strâns să formeze o bandă de făcători de rele.

„Și spre rusinea țării în această tagmă se află trei profesori dela universitățile noastre.

„Și acești ipochimeni, acești strigoi întârziati, vor să reînvie antisemitismul... și au să reușească să o facă niste caraghioși întârziati, acum când antisemitismul oficial dispare

si când votul universal va aduce fatal după sine si democratizarea vietii noastre publice si sociale. Nu! E muncă zadarnică, strigoii nu vor opri omenirea în mersul ei înainte, nici nu va fi nevoie să le bată câte un par în piept, îi va sfârși definitiv ridicolul ticălosiei lor...

„Ne-am ocupat de actiunea sălbatică pornită de asa zisa „Uniune Natională Crestină”, compusă din vreo 5 caraghiosi si jumătate pentru ca să-i fixăm odată în infama lor postură si pentru a atrage atentia evreilor că mai sunt făcători de rele împotriva cărora vor trebui să se apere.

Asa dar: *tagmă de măscărici, insultători publici, bandă de făcători de rele, ipochimeni, strigoi întârziati, ticălosie, actiune sălbatică, infamă postură; iată ce sunt profesorii românismului: Cuza, Paulescu si Șumuleanu*, si iată ce este actiunea lor mântuitoare de neam.

* * *

Primum peste obraz si peste sufletele noastre românești batjocură peste batjocură, palme peste palme, până la aceea de a ne vedea cu adevărat în grozava situație: *jidanii apărătorii românismului*, la adăpost de orice neajuns, trăind în liniste si belsug, iar noi, *dușmanii românismului*, cu libertatea si viața în pericol, urmăriti, ca niste câini turbati, de toate autoritățile românești.

Eu am văzut cu ochii si am trăit aceste ceasuri, amărât până în adâncul sufletului. Să pornești la luptă pentru țara ta, curat la suflet ca lacrima ochilor, si să lupți ani dearândul într'o sărăcie si foame ascunsă, dar sfâșietoare, pentru ca să te vezi la un moment dat declarat *în rândurile dușmanilor țării*, urmărit de *Români* si spunându-ti-se că *lupți pentru că esti plătit de străini*, iar alături, să vezi întreaga jidănime stăpână pe țara ta, erijată în apărătoare si purtătoare de grijă a românismului si a statului român amenintat de tine, tineret al țării, este ceva îngrozitor.

Nopti dearândul ne munceau aceste gânduri si în unele ceasuri, în cari eram scârbiti si rusinati peste măsură, ne cuprindea jalea si ne gândeam, dacă nu ar fi mai bine să plecăm în lume, sau dacă nu ar fi mai nimerit să provocăm o răsbunare în care să ne găsim cu totii moartea; si noi si Români cei ticălosi si capetele hidrei iudaice.

CONGRESUL CONDUCĂTORILOR MIȘCĂRII
STUDENTEȘTI
IAȘI, 22-25 AUGUST 1923

Într'un comitet restrâns la București, se fixează tinerea celui dintâiu congres al conducătorilor și delegaților mișcării studentești după un an de luptă.

Acest congres urma să aibă loc la Cluj, în zilele de 22, 23, 24 și 25 August 1923. Mota, președintele centrului „Petru Maior”, ne comunică printr'o adresă, că autoritățile i-au pus în vedere ordinul de interdicere al acestui congres. Noi, Iasul, am răspuns Clujului, precum și celorlalte centre, că ne luăm răspunderea ca acest congres să se țină la Iași, chiar dacă guvernul va voi să-l interzică. Centrele au aprobat, iar noi ne-am făcut datoria de a îngriji de încartiruirea celor 40 de delegați anunțați.

În dimineața zilei de 22, am primit la gară pe rând delegația Clujului, în frunte cu Ion Mota, a Cernăuților, în frunte cu Tudose Popescu și Cârșteanu, a Bucureștilor, în frunte cu Napoleon Cretu, Simionescu și Râpeanu.

La ora 10, am plecat în corpore la Mitropolie pentru a face o rugăciune și un parastas în amintirea studenților căzuți în războiu, printre cari era și căpitanul Ștefan Petrovici, fost președinte al Centrului Studentesc Iași.

Spre marea noastră mâhnire, am găsit însă portile Mitropoliei legate cu lanțuri și păzite de jandarmi.

Între timp sosește și bătrânul profesor Găvănescul. Atunci ne așezăm cu toții în genunchi, și descoperiți, ne facem rugăciunea în mijlocul străzii, în fața bisericii, pe care nici Turcii n'au închis-o celor ce vroiau să se roage. Sosind din întâmplare preotul Știrbei și văzându-ne îngenunchiați, a venit și ne-a citit rugăciuni.

Apoi, descoperiți, tăcuți și plini de durere, am parcurs prin mijlocul străzii drumul până la Universitate, sub privirile jidănimii, cari ni se păreau niste săgeți aruncate din usile și ferestrele prăvăliilor.

Pe scările Universității se aflau autoritățile, flancate de numeroase forte politienesti, care ne-au anunțat că Ministerul de Interne a interzis congresul. Procurorul ne-a oprit, somându-ne să ne împrăștiem. Enervat am răspuns:

– Domnule Procuror, eu știu că suntem într'o țară condusă de legi. Constituția ne garantează drepturile de întrunire și Dv. stiti mai bine decât mine că un ministru nu poate abroga drepturile garantate

nouă de către Constituție. De aceea în numele legii pe care nu noi, ci D-voastră o călcați, vă somăm să vă dați la o parte.

Îndârjiți de sacrilegiul care fusese comis, cu o oră înainte, când ni se închisese cu lanțuri usile bisericii, răpindu-ni-se dreptul de a ne închina, văzându-ne acum în fața unei a doua încercări nedrepte, provocatoare și umilitoare, aceea de a ni se fereca intrarea în propria noastră casă, Universitatea, și dându-ne seamă, că aceste măsuri constituiau o sfruntată călcare a legii, am răsturnat tot ce ni se opunea în cale și în urma unei lupte, am ocupat prin forță Universitatea.

Regimentul 13, apărut un moment mai târziu, înconjoară Universitatea. Noi ne baricadasem apărând intrările. În dreptul fiecărui geam sunt postati câte trei soldați cu baionetele la arme.

În această situație, într-o atmosferă apăsătoare, adunarea se deschide în amfiteatrul Facultății de Drept, la ora 12. Congresistii, palizi de enervare și muti de durerea celor petrecute la Mitropolie și aici, răspândesc în jurul sălilor pustii un aer de adâncă tristete. Domnește în totți îngrijorarea atacului armatei, a intrării ei în Universitate, peste noi și a consecințelor care vor urma.

Nu ținem discursuri, dar congresul înțelege tragedia situației și presimte că se vor întâmpla lucruri grave.

Pentru prima zi sunt ales președinte eu. Se începe cu înfierarea celor petrecute. Câtiva cer cuvântul și protestează. Apoi se încep discuțiile asupra mișcării.

Ce atitudine adoptăm la începutul anului care se deschide? Capitulăm? Greu! Un an de luptă fără niciun rezultat. Din contră, rusinați, umiliți, bătuti. Mergem înainte? Iarăși greu! Studenții sunt sleiți de puteri; ei nu mai pot începe un al doilea an de luptă.

Totusi Mota, Tudose Popescu, Simionescu și eu, susținem teza luptei mai departe. Pentru jertfă. Din capitularea noastră nu va ieși nimic decât rusine și umilintă. Din jertfa noastră nu se poate să nu rodească ceva mai bun pentru neamul acesta.

Pe la ora 8 se înserase. Auzim larmă și sgomot în stradă. Constantin Pancu, vechiul luptător dela 1919, înconjurat de studenții rămași afară, de un mare număr de cetățeni, se adunaseră la Tufli, cu făclii aprinse în mâini și încercau să înainteze în sus spre Universitate, pentru a ne aduce câțiva saci cu pâine.

Noi sărim cu toții la geamuri și privim. Manifestanții rup cordonul dela Tufli și urcă în pas alergător la deal. Al doilea cordon din dreptul străzii Coroiu, este rupt într-o luptă grea. Auzim izbucniri de urale. Al treilea cordon este de asemenea rupt. Noi ne pregătim să asaltăm dinăuntru, să iesim, dar la al patrulea cordon ai

nostri nu mai pot răzbi. Se aude glasul lui Pancu care stă cu sacul de pâine la picioare:

– Sunt copiii nostri.

Nouă ne curg lacrimi de bucurie. Pentru neamul acesta luptăm noi și el nu ne lasă.

La ora 9, încep tratativele între noi și autorități, prin Napoleon Cretu. Acestea promit imediată eliberare a tuturor studenților încercuți în Universitate, cu condiția ca ei să mă predea, pe mine. Studenții refuză. Pe la ora 11, ne trimit vorbă că se admite eliberarea în grupuri de câte trei. Desigur cu intenția de a mă prinde pe mine la ieseire. Noi primim.

Din cinci în cinci minute, ies grupuri de câte trei. La ușă sunt observați cu atenție de 4 comisari și agenți. Eu mă desbrac la repezeală de hainele mele naționale, le dau unui camarad și mă îmbrac cu ale lui. Ies cu Simionescu și cu un altul. La deschiderea ușei, scap din buzunar câțiva lei. La sgomotul lor toți comisarii se uită în jos și întreabă: – Ce ați pierdut, d-lor? Noi toți cu capetele aplecate, căutând împreună cu ei, răspundem: – Niste bani.

Simionescu mai rămâne de vorbă cu ei, căutând și aprinzând chibrituri, iar eu scap.

* * *

În cel mai mare secret fixăm continuarea congresului a doua zi, afară din oras, la Mănăstirea Cetățuia.

Mă strecoar până acolo îmbrăcat în hainele unui fochist și am norocul să nu mă cunoască nici congresistii. Prezidează Ion Mota. Cu observatori plasați în locuri bune, lucrăm în liniște, pentru că din deal orice apropiere de om se observă dela 2 km. Stăm acolo până seara târziu. Se fac propuneri și se iau hotărâri.

Tot în această sedință se proclamă ziua de 10 Decembrie ca sărbătoare națională a studentimii române.

* * *

A treia zi, congresul continuă într-o pădurice din dealul Galatei. În majoritate, se decide continuarea luptei. Se alege un comitet de acțiune de cinci care să dea directive de acțiune întregii mișcări studentesti dela toate Universitățile. Comitetul e compus din: Ion Mota-Cluj, Tudose Popescu-Cernăuți, Ilie Gârneată-Iasi, Simionescu-București și eu.

Prin înființarea acestui comitet, vechea conducere studentească dela București, insuficient lămurită și decisă, cade pentru totdeauna. Rămâne ca formă, dar nu mai conduce.

Acum se hotărăște oficial, pentru prima dată, o nouă orientare: *lupta împotriva partidelor politice*, socotite ca înstrăinate de neam, și credință într-o nouă mișcare românească pe care studentimea trebuie să o ajute oficial pentru a birui: „Liga Apărării Naționale Crestine”.

A patra zi, congresul își încheie lucrările în casele d-nei Ghica din str. Carol.

Seara, studenții pleacă fiecare pe la centrele lor, iar eu plec la Câmpul-Lung pentru a organiza congresul L. A. N. C. din Bucovina, la care va lua parte prof. Cuza cu toți frunții mișcării. Mă strecor cu greu, deoarece mi se lansase mandat de arestare.

Pe drum, mă bucuram de toate hotărârile acestui congres care era în spiritul vederilor noastre, dar mai ales pentru că în grupul nostru câștigasem un om: pe Ion Mota, președintele centrului „Petru Maior” din Cluj.

CONGRESUL DELA CÂMPUL-LUNG AL L. A. N. C.

Congresul dela Câmpul-Lung a avut loc în ziua de Luni 17 Septembrie 1923.

S’a putut tine numai după o luptă grea, deoarece guvernul l-a interzis și a trimis pentru împiedecare trupe din Cernăuți sub comanda unui colonel. La toate intrările au fost postate puternice cordoane.

Noi am concentrat toate forțele noastre la bariera dinspre apus a orașului Sadova, Pojorâta. Acolo am rupt cordoanele datorită arcașilor din Vatra-Dornei și Cândreni, asigurând timp de o oră, trecerea întregului convoi, compus din mai multe sute de căruțe.

Congresul s’a ținut în curtea bisericii din oras. Au vorbit: profesorul Cuza, tatăl meu, Dr. Cătălin – președintele Bucovinei, Tudose Popescu, frații Octav și Valerian Dănieleanu, cari cu suflet plin de credință au organizat, alături de Dr. Cătălin, acest impunător congres.

Țăranii aceia mândri din munte, cu plete mari, îmbrăcați în cămăși albe și sumane, s’au adunat la sunetele buciului din munti, în orașul lor, mulți la număr și vijeliosi ca niciodată.

Credeau că au sosit ceasul, de veacuri asteptat, ca Românul să calce în picioare hidra care-l suge și să se înalte în drepturile de stăpân al țării, al muntilor, al apelor, al oraselor sale.

Războiul l-au purtat din greu. Jertfa lor de sânge de pe toate fronturile a creiat România Mare. Dar spre marea lor durere și desamăgire, România Mare nu le-a adus tot ceea ce așteptau. Pentru că România Mare *a refuzat* să le rupă lanțurile robiei jidănești, care-i chinuise atât de mult de vreme.

România Mare i-a dat pe mai departe *în exploatare* la jidani și le-a adus pe cap politicianismul, care-i va bate cu biciul și-i va trimite în temnite, când vor încerca să-și reclame istoricele drepturi furate.

Toate pădurile din Bucovina, toți munții aceia încărcati de brazi, aparținând *Bisericii Ortodoxe*, politicianizată și înstrăinată și ea, sunt dați în exploatare *jidanelor Anhau* cu pretul ne mai pomenit de 10 lei m.c., în timp ce țărânul român îl plătea cu 350 lei.

Cad pădurile de pe munți sub nemiloasa secură jidănească. Se întinde sărăcia și jalea peste satele românești, rămân munții numai stâncă goală, și cară mereu, cară fără odihnă geamantane pline cu aur peste hotare, Anhau și cu toate neamurile lui.

Și din acest fabulos câștig se înfruptă politicianul român, tovarăș cu jidovul în exploatarea mizeriei miilor de țărani.

* * *

Adunarea delegă un număr de 30 țărani fruntași cari să meargă la București sub conducerea dr. Cătălin și Valer Dănilău, pentru a se prezenta Primului-Ministru, spre a-l ruga să ia măsuri în contra pustiirii muntilor, reziliind contractul Anhau – Fondul Bisericesc, iar pe de altă parte, spre a-i cere „*numerus clausus*” în școli, pentru ca în modul acesta să-și arate dragostea și recunoștința față de tineretul care i-a trezit la luptă.

Adunarea ne-a ales și pe noi, pe Tudose Popescu și pe mine, să mergem la București alături de ceilalți 30 țărani, ca reprezentanți ai lor.

Eu am plecat mai înainte, pentru a face ca acești țărani, cari veneau pentru prima oară în Capitala țării lor, cu atâtă curățenie în suflete, cu atâtă durere și cu atâtă nădejde, cari veneau și pentru noi, studenții, făcând cheltuieli uriase față de punga lor săracă, să fie bine primiți de studentimea română.

În ziua sosirii, pe peronul gării din București, studentimea i-a primit regeste – pe acești regi din toate timpurile ai pământului

românesc – iar ei coborau din vagoane cu ochii plini de lacrimi în sfânta lor Capitală.

În dosul gării aștepta procurorul Răscanu, comisari de poliție și cordoane de jandarmi, cari opreau trecerea. Se dă ordin jandarmilor și comisarilor să lovească. Paturi de armă și cauciucuri se astern unul după altul peste pletele albe ale țăranilor și peste fetele lor blajine. Noi, studentimea, băgăm la mijloc pe bătrâni și rupem primul cordon. La Politehnică sfărâmăm pe al doilea, apoi pe al treilea și scăpăm în Piața Matache Măcelaru. Țăranii plâng. Unul cuprins de o indignare, pe care nu și-o poate stăpâni, își rupe cămasa de pe el.

A doua zi, ne ducem cu toții să ne primească Primul Ministru la Consiliul de Miniștri, din str. Gogu Cantacuzino. Ne amână pe a doua zi; în sfârșit, suntem anunțați că vom fi primiți a treia zi. Venim.

Intrăm într-o sală și așteptăm. Așteptăm vreo oră, tăcuți, vorbind în soapte și umblând în vârful degetelor. Apare seful de cabinet: – Domnilor, plecați, că Dl Prim-Ministru nu vă poate primi. Intră acum în Consiliul de Miniștri.

– Dar suntem de departe - încercăm noi să spunem. Ni se închide usa. Mă gândesc: fiecare om a cheltuit câte 1 000 lei numai pentru tren. Să ne întoarcem înapoi fără rezultat? Ei nu mai pot sta.

Apuc usa cu amândouă mâinile și încep să o sgâlțâesc din toate puterile și strig cât pot de tare:

– Dati drumul că sparg usa și intru cu forta. Izbesc cu piciorul în ușă. Țăranii încep să vocifereze și pun umărul la ușă.

Se deschide usa și apar vreo zece inși speriați cu părul vâlvoi și galbeni la față. Cred că erau ziaristi.

– Ce vreți, Domnilor?, întreabă ei.

– Spuneti Primului Ministru că dacă nu ne dă drumul înăuntru, spargem tot de aici și intrăm cu forta.

Peste câteva minute ni se deschid usile larg și intrăm. Ne suim pe o scară, ajungem sus. Acolo, într-o sală, în picioare, înalt și drept ca o linie, Ion Brătianu; în spatele lui: Ministrul Angelescu, Florescu, Constantinescu, Vintilă Brătianu și alții.

– Ce vreți oameni buni, întreabă el.

Noi eram încă stăpâniti de revoltă și am fi voit să apărem mai dârji, dând nota reală a stării de spirit, dar țăranii, pășind cu opincile pe scările de marmoră și covoarele fine, se muiaseră.

– Măria-Voastră, Domnule Prim-Ministru, vă sărutăm mâinile și stăm plecați la picioarele Măriei-Voastre; ce să vrem? Vrem Dreptate, că ne-au năpădit jidanii. Ei cară lemnele cu sutele de

vagoane, iar pe noi ne plouă în case, căci nu avem nici măcar draniță cu ce să le acoperim.

– Nu mai putem să ne tinem copiii la școli. Ei ne-au umplut și școlile, iar copiii nostri vor ajunge slugi la ei. Au mai vorbit apoi și alți țărani.

Ionel Brătianu a ascultat, n-a făcut nicio aluzie la răsmerița noastră anterioară audienței și la urmă, după ce țărani au adăugat:

– Cerem și pentru studenți, copiii nostri, să li se facă așa. Cum au cerut ei: „*numerus clausus*”, Ionel Brătianu, a răspuns:

– Duceți-vă acasă și aveți răbdare, căci am să pun să se cerceteze chestiunea pădurilor; cât privește „*numerus clausus*”, nu se poate. Arătați-mi un singur Stat din Europa care a introdus măsura aceasta și o voi introduce și eu.

* * *

Dar Europa se va trezi abia peste 10 ani și va introduce „*numerus clausus*”, dând dreptate credinței noastre, însă Ionel Brătianu nu va mai fi, ca să se poată ține de cuvânt, iar urmașii lui se vor fi transformat în niste slugi *ordinare* ale iudaismului care-și vor ridica pumnul să ne lovească și ne vor omorî din ordinul stăpânilor străini.

*

Am plecat cu toții fără nicio nădejde. Nu se va face nimic.

Ca rezultat imediat al audienței, peste câteva ore, au fost arestați dr. Cătălin, șeful delegației, și Valer Dănieleanu.

Un grup de studenți am făcut seara o manifestație ostilă în fața casei Ministrului de Interne.

A fost prins studentul Vladimir Frimu și încarcerat la Văcărești. Am plecat apoi la Câmpul-Lung.

COMLOTUL STUDENȚESC DIN OCTOMBRIE 1923 O ÎNCERCARE DE RĂZBUNARE CARE SĂ SERVEASCĂ DREPT PILDĂ VEACURILOR VIITOARE

La Câmpul-Lung a venit și Mota ca să mergem la Schitul de pe Rarău al lui Petru Rares, muntele pe care îl iubesc eu cu deosebire. Urcând Rarăul, Mota începe să-mi spună frământările lui sufletești:

– Studentii nu mai pot rezista în toamnă si decât o capitulare rusinoasă, a noastră a tuturor, după un an de luptă, mai bine să-i îndemnăm să intre la cursuri, iar noi, cari i-am condus, să terminăm frumos miscarea sacrificându-ne, dar făcând să cadă alături de noi, toti acei pe cari îi vom găsi mai vinovati de trădarea intereselor românești. Să ne procurăm revolvere si să tragem în ei, dând un exemplu groaznic care să rămână dealungul istoriei noastre românești. Ce se va alege după aceasta de noi, vom muri sau vom rămâne toată viața în închisoare, nu mai interesează.

Eu am fost de acord, că actul final al luptei noastre să fie, cu însuși pretul prăbusirii noastre, un act de pedeapsă a pigmeilor cari, dezertând dela posturile de mare răspundere pe cari le detineau, au umilit si au expus tuturor primejdiilor Natia Românească.

Și am simțit în momentul acela clocotind în noi sângele care cerea răzbunarea nedreptăților si a lungului lant de umiliri suportate de neamul nostru.

În scurt timp după aceea, ne găseam adunati la Iasi, în casele d-lui Butnaru din str. Săvescu 12, următorii: Ion Mota, Corneliu Georgescu si Vernichescu dela Cluj, Ilie Gârneată, Radu Mironovici, Leonida Bandac si eu dela Iasi, Tudose Popescu dela Cernăuți.

Cea dintâi problemă care ni se punea era aceasta: Cine trebuie să răspundă mai întâi? Cine sunt mai vinovati pentru starea de nenorocire în care se sbate Țara: Românii sau jidanii? Am căzut unanim de acord, că cei dintâi si mai mari vinovati sunt Românii ticăloși, cari pentru argatii Iudei si-au trădat neamul. Jidanii ne sunt dusmani si în această calitate ne urăsc, ne otrăvesc, ne extermină. Conducătorii români cari se asează pe aceeași linie cu ei, sunt mai mult decât dusmani; sunt trădători. Pedeapsa cea dintâi si cea mai cruntă se cuvine în primul rând trădătorului si în al doilea rând dusmanului.

Dacă as avea un singur glont, iar în fata mea un dusman si un trădător, glontul l-as trimite în trădător.

Ne-am pus de acord asupra câtorva elemente aflate pe linia trădării si am ales șase ministri în frunte cu George Mârzescu. În sfârșit, venea si acel ceas în care, cei cu atitudini de canalie, care niciodată nu si-au imaginat că vor răspunde pentru faptele lor, într’o țară în care se considerau stăpâni absoluti, peste un popor incapabil de orice reacțiune, aveau să răspundă cu viața lor.

De data aceasta natia își trimetea, prin firele nevăzute ale sufletului, răzbunătorii.

Am trecut apoi la a doua categorie: Jidanii. Pe cari să-i luăm din cele două milioane?

Am stat, ne-am gândit, am discutat și la sfârșit am găsit că adevărații comandanți ai atacului iudaic asupra României, sunt *rabinii*, toți rabinii din toate târgurile și orasele. Ei conduc masa jidănească la atac și oriunde cade un Român, n'a căzut la întâmplare. El cade ochit de rabinul respectiv. În dosul fiecărui om politic cumpărat, există un cap de rabin care a studiat și a ordonat Cahalului sau bancherului jidan respectiv, să plătească. În dosul fiecărui ziar jidănesc și a fiecărei metode: calomnia, minciuna, atătarea, există planul unui rabin.

Noi eram însă puțini și i-am luat numai pe cei mari din București. Dacă am fi avut însă posibilitatea numerică, i-am fi luat absolut pe toți.

Apoi, am luat bancherii: Aristide și Mauritiu Blank, cari au corupt toate partidele și toți oamenii politici români, punându-i membri în consiliile de administrație și copleșindu-i cu bani; *Bercovici*, care finanțează partidul liberal. (Blank luase asupra sa cu deosebire pe național-tărăniști, dar se simtea în stare să cumpere și pe liberali).

Apoi, pe jidani din *presă*. Pe cei mai obraznici. Pe otrăvitori de suflete: Rosenthal, Filderman, Honigman (Fagure), directorii ziarelor: „Dimineata”, „Adevărul”, „Lupta”, toți acești dușmani ai românismului.

Am plecat în grupuri spre București, luându-ne rămas bun pentru totdeauna de Iași. Eu am lăsat o scrisoare studenților prin care le explicam gestul nostru, îmi luam rămas bun de la ei și-i îndemnam să intre la cursuri, dar să păstreze credința intactă până la victoria finală. Fiecare am lăsat scrisori către părinți și către camarazii de luptă.

La București ne-am întâlnit din nou. Ne-am dus la Dănulescu pe care-l cunosteam de câțiva vreme și care ne făcuse o impresie bună. El nu intra în această echipă, dar l-am rugat să ne adăpostească, lucru pe care l-a făcut cu multă bunăvoință.

Dela Dănulescu am plecat, pe la ora 8 seara, acasă la Dragos, în str. 13 Septembrie 41, unde urma să precizăm unele lucruri rămase nelămurite și să discutăm asupra stabilirii datei la care urma să pornim acțiunea.

Abia ne adunasem, când Dragos intră palid pe ușă spunând:

– Fratilor, politica a înconjurat casa.

Era în seara zilei de 8 Octombrie 1923, pe la orele 9.

O secundă de nelămurire, în care n'am mai avut timp nici măcar să vorbim. Ne-am încrucișat privirile, uitându-ne fiecare în ochii celorlalți.

În a doua secundă, eu am iesit în sală și prin geamul usei am văzut figura Generalului Nicoleanu și a comisarilor cari fortau usa. În a treia secundă, ușile s'au deschis și casa s'a umplut de comisari. Generalul Nicoleanu strigă:

– Măinile sus!

Dar n'am mai avut vreme, pentru că am și fost prinși fiecare de câte doi comisari și așezați în linie: la flancul drept eram eu, apoi Mota, Corneliu Georgescu, Tudose Popescu, Radu Mironovici, Vernichescu, Dragos.

– Scoateți revolverele!

– Nu avem, am răspuns noi. Avea numai Mota un Browning 6,35 și Vernichescu.

Apoi ne-au scos pe rând din casă, ținuți de brat de câte 2 comisari și am fost puși fiecare în câte o mașină care aștepta în stradă.

Din casă se auzea cum plânge bătrâna mamă a lui Dragos.

Mașinile pornesc. Oare unde ne duc? Nu vorbim niciun cuvânt, nu întrebam nimic pe cei cărora le suntem prizonieri. Nici ei nu ne întreabă. După ce străbatem mai multe străzi, intrăm la Prefectura Poliției. Suntem coborâți, apoi introdusi într'o cameră. Acolo suntem căutați prin buzunare. Ni se ia tot ce aveam asupra noastră, plus guler și cravată. Această căutare prin buzunare, această despuiere de gulere, acest tratament de pungăsi de buzunare ne umilește până la ultima expresie. Dar suntem abia la începutul acestui drum al umilintei. Puși apoi, în picioare cu fata la perete, fără a avea dreptul să întoarcem capul și ținuți mai multă vreme în situația aceasta, ne gândeam: Oameni de acum câteva ceasuri, liberi, mândri și hotărâți de a sfârâma lanturile neamului nostru, iată ce am ajuns: niste bieti neputincioși, stând cu fetele la perete nemiscăți, la porunca unor nenorociți de agenți de poliție, căutați prin buzunare ca pungașii, despuiați de gulere, cravate, batiste, inele.

De acum va veni marea noastră suferință, care încetul cu încetul ne va sfâșia inima. Ea începea prin umilirea noastră.

Cred că nu există suferință mai mare pentru un luptător, care trăiește din mândrie și din onoare, decât desarmarea și apoi umilirea lui. Totdeauna, moartea e mult mai dulce decât aceasta.

Suntem introdusi apoi într'o cameră cu bănci și așezați la câte 5 m cu agenții lângă noi, fără voie de a ne uita unul la altul. Așa am stat ore întregi până a început să ne cheme la interogator. Părtași ai acestor ore lungi, apăsătoare, eram: Mota, Tudose Popescu, Radu Mironovici, Corneliu Georgescu, Vernichescu, Dragos și eu.

După un timp am fost chemați câte unul la interogator. Acesta se făcea într-o cameră mare în prezenta procurorului, judecătorului de instrucție, a Generalului Nicolescu și a unor reprezentanți ai ministrilor. Mie mi-a venit rândul spre dimineață. Acolo, mi s'a pus în față niste scrisori de ale mele și, două cosuri în cari erau toate revolverele noastre pe cari le ascunsesem într'un loc bun. Și nu stiam cum de ajunseră acolo. Înțelegeam: pe noi ne-au prins, dar cine a spus unde sunt revolverele?

Începe interogatoriul meu. Eu nu stiam ce au declarat ceilalți și nici nu avusesem vreo înțelegere anterioară între noi, ce să declarăm, deoarece nu ne-am imaginat că am putea ajunge într'o asemenea situație. De aceea am judecat singur situația și am luat hotărârea pe care am crezut-o eu cea mai bună.

Un minut de răspântie.

Când mi s'a pus prima întrebare, deși trecuseră peste 3 minute de la intrarea mea în sală, încă nu parvenisem să judec situația în care mă aflam și să pot lua vreo hotărâre. Eram copleșit de oboseală și sbuciumat sufletește.

De aceea când mi s'a cerut să răspund, am zis:

– Domnilor! Vă rog dați-mi un minut de gândire înainte de a răspunde.

Se pune problema: a nega, sau a nu nega. În acele minute mi-am încordat toate puterile minții și ale sufletului și am ajuns la hotărârea de a nu nega. De a afirma adevărul. Și nu cu timiditate și cu regrete, ci de a sarja cu el.

– Da, ale noastre sunt revolverele; cu ele am vrut să împuscăm pe miniștri, pe rabini și pe marii bancheri jidani.

M'au întrebat numele acestora.

Când am început să le spun numele, începând eu Alex. Constantinescu și terminând cu jidanii Blank, Filderman, Bercovici, Honigman, toți cei de față își holbau ochii din ce în ce mai mari, îngroziti. De aici am bănuț, că ceilalți camarazi, ascultați până la mine, negaseră.

– *Dar pentru ce, Domnule, să-i omorâți ?*

– Pe cei dintâi pentru că și-au vândut țara. Pe cei de ai doilea ca dusmani și corupători.

– Și nu regretați?

– Nu regretăm... Dacă am căzut noi, nu e nimic; în urma noastră mai sunt zeci de mii cari gândesc ca noi !

Spunând acestea, parcă mă eliberam de sub pietroiul umilirii, sub care atitudinea de negare m'ar fi cufundat mai mult. Acum stăteam pe credința mea, care mă adusese aici și înfruntam cu

mândrie și soarta grea care mă aștepta și pe cei cari păreau stăpânii mei pe viață și pe moarte.

Pe tema negării trebuia să stau în defensivă, să mă apăr de acuzațiile cari mi le aduceau, să cer indulgență, să captez bunăvoința lor. La procesul care ar fi urmat, pe baza probelor scrise pe cari ei le posedau, ar fi trebuit să trecem printr'o dureroasă și rusinoasă situație, negându-ne propriul nostru scris și propria noastră credință, negând adevărul. Ceeace era în contra conștiinței noastre și în contra onoarei întregii noastre mișcări. Reprezentanți ai unei mari mișcări studentesti, să nu avem curajul răspunderii faptelor și credințelor noastre?

Iar pe deasupra, ai noștri și țara nu ne-ar fi știut gândurile, ori singurul rod al suferinței noastre, oricât de lungă ar fi fost, acesta era: o țară nelămurită să-și cunoască măcar bine dusmanii ei.

Pe urmă am fost pus să scriu aceste declarații cu mâna mea. Le-am scris.

La sfârșit însă am adăugat: termenul nu era fixat. Pe noi ne-a prins în discuție, eu sustineam fixarea datei peste o săptămână sau două, atunci anchetatorii s'au oprit, insistând din ce în ce mai mult ca să mă facă să renunț la această precizare.

Mai târziu mi-am dat seama de ce insistau. Pentru că această ultimă frază desființa valoarea juridică a întregii acuzații și forma punctul nostru de apărare, deoarece un complot cere patru lucruri: 1. o asociere în acest scop; 2. fixarea persoanelor; 3. adunarea armelor; 4. fixarea datei acțiunii. Noi nu aveam data fixată și ne aflam în faza discuției.

Termenul era de o importantă capitală, căci în două săptămâni se putea întâmpla: ori să ne îmbolnăvim noi, ori să moară persoanele fixate de noi, ori să cadă guvernul, ori să cedeze etc.

Întreaga noastră apărare juridică se va baza pe acest punct.

* * *

După această declarație am fost condus de agenți într'un beci, băgat acolo într'o celulă singur și închis cu lacăt pe dinafară. În celulele vecine am înțeles că sunt camarazii mei. Am bătut cu pumnul în perete și am întrebat cine mai este, Am auzit prin zid răspunzând: Mota. M'am așezat pe scânduri să adorm, fiindcă eram distrus de oboseală, dar, neavând palton, m'a apucat frigul și am început să tremur. Apoi au început să mă mănânce păduchii. Misunau cu zecile. Am întors scândurile pe partea cealaltă; ei se

ridicau deasupra. Am făcut de mai multe ori această operație până ce am înțeles că s'a făcut ziuă.

Am auzit sgomot la ușă. S'a deschis și am fost scoși totți afară, apoi conduși separat și așezați în câte o mașină, însoțiți fiecare de câte doi jandarmi și doi comisari. Mașinile au pornit una după alta. Și aceeași întrebare: Oare unde mergem?

Am străbătut mai multe străzi necunoscute, cu oameni curioși cari se uitau după noi. Iesim afară din Capitală și mașinile se opresc în fața unor porți mari, deasupra cărora era scris: „Închisoarea Văcărești”.

Suntem dați jos și puși între baionete, la distanță de 10 m unul de altul. Se aude un uruit de lacăte și de lanturi și portile mari se deschid. Unul câte unul ne facem cruce și păsim înăuntru. Conduși sus la direcție, ni se dau mandatele de arestare. Ne dăm seama că suntem arestați pentru complot contra siguranței Statului, cu pedeapsă prevăzută: *muncă silnică*.

Am fost introdusi într'o altă curte, în mijlocul căreia stăpânește o biserică înaltă. De jur-împrejur sunt ziduri și pe lângă ele celule și încăperi. Am fost băgat într'o celulă din fund, lată de 1 m și lungă de 2 m și închis pe dinafară cu lacăte. Înăuntru este numai un pat de scânduri, lângă ușă, o mică fereastră cu gratii de fier. Mă întreb unde or fi ceilalți. Mă culc apoi cu capul pe scânduri și adorm. După vreo două ore mă trezesc tremurând. Era frig și în celulă nu intra nicio rază de soare. Privesc buimăcit în jurul meu și nu-mi vine să cred unde sunt. Mă uit bine și văd mizeria de lângă mine. Îmi zic: în grea situație am ajuns. Un val de durere mi se coboară în inimă. Dar mă mângâi singur: – E pentru Neamul nostru.

Apoi încep să fac mișcări de gimnastică cu bratele, pentru a mă încălzi.

Pe la ora 11, aud pași. Un gardian îmi deschide ușa. Mă uit la el. Poate să-l fi cunoscut vreodată în viață. E un om străin și ursuz. Se uită la mine cu ochi răi. Îmi dă o pâine neagră și o strachină cu bors. Îl întreb:

– Domnule Gardian, nu cumva ai să-mi dai o țigară?

– N'am!

Mă închide din nou cu lacătul și pleacă. Eu rup din pâinea neagră și sorb câteva linguri din strachina de bors. Le asez apoi jos pe cimentul din celulă și încep să-mi adun gândurile. Nu puteam să mă lămuresc cum de ne-a prins poliția. A spus vreunul dintre noi din gresală cuiva? Ne-a trădat cineva? Cum de au găsit revolverele?

Iar aud pași. Mă uit pe fereastră. Un preot și mai mulți domni se apropie de ușa mea și încep să-mi spună:

– Bine Domnilor, se poate Dvs. tineri culti să faceți una ca aceasta?

– Dacă se poate ca acest popor român să piară invadat de jidănime și copleșit de vânzarea, desfrâul și batjocura conducătorilor lui, se poate și ceeace am făcut noi.

– Dar aveți atâtea căi legale!

– Am bătut noi toate căile legale până când am ajuns aici. Și dacă ni se deschidea vreuna, poate nu ajungeam nici noi în aceste celule.

– Și acum e bine? Va trebui să suferiți pentru ceeace ați făcut!

– Poate din suferința noastră va ieși ceva mai bun pentru neamul acesta.

Au plecat.

Pe la ora 4, a venit un gardian și mi-a adus o pătură roasă de vremi și un sac mare plin cu paie în loc de saltea. Mi le-am așezat cât am putut mai bine. Am mai mâncat puțină pâine și m'am culcat.

Mă gândeam la discuția cu preotul și-mi spuneam: Din petrecerile și din traiul tihnit al fiilor lui, un neam nu a câștigat niciodată nimic. Din suferință totdeauna a ieșit ceva mai bun pentru el.

Izbutisem să găsesc un rost al suferinței noastre și în acelasi timp un suport moral pentru aceste ceasuri triste.

M'am sculat atunci, m'am pus în genunchi și m'am rugat:

– Doamne! Ne luăm asupra noastră toate păcatele neamului acestuia. Primește-ne suferința de acum. Fă ca din această suferință să rodească o zi mai bună pentru el.

M'am gândit apoi la mama mea și la cei de acasă, cari poate vor fi auzit de soarta mea și se gândesc la mine, M'am rugat pentru ei și m'am culcat.

Deși m'am culcat îmbrăcat și m'am învelit cu pătură mi-a fost frig și am dormit rău din cauza saltelei de paie. M'am trezit la ora opt când îmi deschidea un gardian ușa, întrebându-mă dacă nu vreau să ies câteva minute afară. Am ieșit și am început să fac gimnastică pentru a mă încălzi.

Rândul meu de celule era mai ridicat și vedeam toată curtea. La un moment dat văd pe cineva îmbrăcat în costum național plimbându-se printre hoti. Era tatăl meu. Dar nu-mi venea să cred. Ce să caute el aici? L'or fi arestat și pe el? Fac câteva semne și mă vede. Gardianul mă oprește :

– Domnule, nu ai voie să faci niciun semn!

– E tatăl meu, îi răspund eu.

– Poate să fie, dar nu ai voie să faci semne.

Mă uit la el si-i spun :

– Camarade, lasă-ne în plata lui Dumnezeu cu suferinta pe care ne-a dat-o El; nu mai pune si tu deasupra.

Și am intrat în celulă.

După masă m’au scos din nou. M’au luat între baionete si m’au condus afară din închisoare. Acolo, în drum, erau asezati toti prin flanc câte unul, la câte 10 m. distantă, fiecare între două baionete. În cap era tatăl meu, între doi soldati cu baioneta la armă. Mai veniseră câtiva noi: Traian Breazu dela Cluj, Leonida Bandac dela Iasi, Dănulescu. N’aveam voie să ne întoarcem capul sau să ne facem semne unul altuia. O secundă doar am putut să prind cu privirea fetele slăbite ale bietilor mei camarazi de suferintă.

Ceeace îmi rodea inima, era situatia nedreaptă în care era pus tatăl meu. Nu era vinovat cu nimic. Luptător de o viață pentru neamul acesta, profesor de liceu, maior, fost comandant de batalion pe linia I-a a frontului tot timpul războiului, de mai multe ori parlamentar si nu dintre cei obscuri, era purtat acum între baionete pe străzile Capitalei.

Am plecat astfel încolonati spre tribunal. Românii se uitau la noi nepăsători. Când am ajuns însă în cartierul jidănesc, jidanii au iesit cu totii la usi si la geamuri. Unii ne aruncau priviri bat-jocoritoare si râdeau; altii făceau comentarii în gura mare, altii scuipau.

Noi am plecat capul în pământ si am mers asa tot timpul cu inima încărcată de durere.

Tribunalul ne-a confirmat mandatele. Am fost apărați de D-l avocat Paul Iliescu, care s’a oferit cel dintâiu să pledeze pentru noi.

Am fost trimisi înapoi în aceeași formatie si pe acelasi drum. Pe la chioscuri vedeam anunturile ziarului „Dimineata” si a celorlalte foi jidănesti scrise cu literă mare „Complotul studentesc. Arestarea complotistilor”.

Și iarăși am ajuns în celula mea. Timp de două săptămâni am stat acolo în frig, fără ca să mai stiu nimic de ceilalti si fără, ca să am vreo veste de afară.

* * *

După două săptămâni, lungi ca două veacuri, am fost scosi din celulă si am fost pusi în camere cu sobe, câte trei în fiecare. Ni s’a îngăduit să ne facem de mâncare în comun, si să luăm masa împreună.

Când ne-am revăzut a fost o adevărată sărbătoare.

Eu am fost pus în aceeași cameră cu Dragos și Dănulescu. Între timp se predase și Gârneată, președintele Asociației Studenților Crestini din Iași, așa încât numărul nostru crescuse la 13. Tatăl meu, fără nicio vină, Mota, Gârneată, Tudose Popescu, Corneliu Georgescu, Radu Mironovici, Leonida Bandac, Vernichescu, Traian Breazu și eu, acuzați de complot; Dragos și Dănulescu reținuți pentru că fuseserăm în casă la ei. În afară de aceștia mai era și Vladimir Frimu, pe care l-am găsit aici, arestat cu prilejul manifestației de la casa Ministrului de Interne. Am obținut un primus și cu alimente pe care începuseră a ni le trimite rudele și cunoscuții de afară ne făceam singuri mâncarea. Masa care se dădea deținuților era în adevăr ceva înspăimântător, iar mizeria în care trăiau era de nedescris.

Tatăl meu obținuse de la Direcție permisiunea ca la fiecare dimineață, la ora 7, să ne ducem la biserică din curtea închisorii, pentru a ne închina. Ne așezam cu toții în genunchi în fața altarului și spuneam „Tatăl nostru” iar Tudose Popescu cânta „Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu”.

Acolo găseam mângâiere pentru viața noastră tristă din închisoare și nădejde pentru ziua de mâine.

Ne făcusem apoi fiecare program de muncă. Mota se ocupa de proces, Dănulescu își pregătea examenele de la Medicină. Eu lucram la un plan de organizare al tineretului în vederea luptei naționale; organizarea centrelor studențești, a flăcăilor de la sate și elevilor de liceu. La el am lucrat până la Crăciun și-l pusesem la punct până în cele mai mici amănunte, urmând ca atunci când vom ieși din închisoare, să-l punem în practică; dacă nu, să găsim pe cineva din afară pentru a începe organizarea. Aceasta trebuia să se facă în cadrul „Ligii”. „Liga” să fie organizația politică, iar alcătuirea noastră, organizație de educație și de luptă a tineretului.

În ziua de 8 Noiembrie, Sfântul Arhangel Mihail și Gavril, discutam ce nume să dăm acestei organizații tineresti. Eu am spus „Arhangelul Mihail”.

Tatăl meu spune: – Este în biserică o icoană a Sfântului Mihail, pe usa din stânga altarului.

– Să mergem să o vedem! M’am dus cu Mota, Gârneată, Corneliu Georgescu, Radu Mironovici și Tudose.

Ne uităm și în adevăr rămânem uimiți. Icoana ni s’a arătat de o frumusețe neasemuită. Eu niciodată nu fusesem atras de frumusețea vreunei icoane. Acum însă mă simteam legat de aceasta cu tot sufletul și îmi făcea impresia că Sfântul Arhangel e viu. De atunci am început să iubesc icoana.

De câte ori găseam biserica deschisă intram și ne închinam la icoană. Ni se umplea sufletul de liniste și de bucurie.

Începe chinul drumurilor la Tribunal. Pe jos, între baionete, prin noroi, cu ghetete rupte și uzi la picioare.

Niste samsari jidani, cari furaseră Statul cu câteva sute de milioane, erau duși cu mașinile, iar noi pe jos. De multe ori deplasările erau făcute degeaba, numai ca să fim chinuți. Pe mine, judecătorul de instrucție m'a chemat de 25 ori, pentru a mă interoga numai de două ori. Din declarațiile noastre dela început, n'am schimbat nimic.

* * *

Un gând ne frământa neconținut: Cine ne-a trădat? Stam nopti întregi și căutam să deslegăm această enigmă. Ajunseserăm să ne bănuim unii pe alții.

Într-o dimineață m'am dus în biserică și m'am rugat la icoană, să ne descopere pe acel care ne-a trădat. În seara aceleiasi zile, așezându-ne cu toții la masă m'am adresat camarazilor:

– Sunt nevoit să vă aduc o veste tristă. Trădătorul a fost descoperit. El se află în mijlocul nostru și stă la masă cu noi.

Toți se uitau unul la celălalt. Eu cu Mota urmăream figurile fiecăruia, căutând să surprindem vreun gest care ar fi putut să ne dea o cât de slabă indicație. Am dus mâna la buzunarul dela piept și-am spus:

– Acum să vă arăt și actele.

În acest moment, Vernichescu s'a ridicat drept în picioare, a stat o clipă nelămurit, apoi a dat cheia dela lada cu alimente lui Bandac și a zis:

– Eu plec.

Nouă ni s'a părut curioasă plecarea lui Vernichescu, dar ne-am continuat discuțiile pe tema actelor pe cari refuzam să le arăt, deoarece nu le aveam.

Când am plecat dela masă, l-am găsit pe Vernichescu singur. Ni s'a adresat:

– Codreanu mă bănuiește pe mine.

I-am spus că eu nu bănuiesc pe nimeni și ne-am împăcat.

* * *

Trecuseră săptămâni peste săptămâni și viața noastră se scurgea cu greu în închisoare. Pe peretele din dreptul patului însemnam fiecare zi care trecea prin câte o liniuță făcută cu creionul. Viața din

închisoare e grea, istovitoare pentru omul care s'a născut liber si care a trăit mândru. E îngrozitor să te simți înlăntuit, între ziduri înalte si dusmănoase departe de ai tăi despre cari nu mai stii nimic. Și nici măcar aici între aceste ziduri nu esti liber; trei sferturi din timp stai sub lacăt, în celulă sau în cameră. În fiecare seară sgomotul sinistru al zăvoarelor cari se închid la usa ta, te aruncă într'o atmosferă de tristete. Afară, dusmanii acestui neam stau liberi, se bucură de onoare, de toate bunătățile, iar noi, pe deasupra mizeriilor morale de multe ori ne culcăm flămânzi si tremurăm toată noaptea de frig pe paturile de scânduri si pe paie.

Dar iată, ne vin si zile de bucurie. După două luni de închisoare ne vine vestea că a sosit ordinul ca tatăl meu si Dănulescu, să fie eliberati.

O mare bucurie pentru noi. Le ajutăm să-si facă pachetele si în scurt timp sunt dusi din mijlocul nostru. Îi privim cum pleacă, urmându-i cu ochii până ce ies pe prima poartă. Am rugat pe tatăl meu să-i spună mamei si celor de acasă să nu aibă nicio grije.

Orice eliberare este un prilej de mare bucurie pentru cei ce rămân. Toti se bucură. Probabil că prin eliberarea unuia, fiecare se întărește în speranta propriei sale eliberări.

După puțin timp au plecat: Dragos, Bandac, Breazu si Vernichescu, fiind si ei ca si tatăl meu si Dănulescu scosi din proces. Am rămas numai sase, dati în judecată pentru „complot contra sigurantiei Statului”.

Dragos, după câteva zile, ne-a trimis vestea că Vernichescu este acela care ne-a denuntat. El a copiat si declaratiile acestuia care se aflau la dosar. Am primit această veste cu sufletul plin de amărăciune. Neamul nostru mereu a avut parte de trădători.

AFARĂ

La toate Universitățile, studentii au reintrat la cursuri. Se pare că ne găsim în fata unui moment de desorientare. De două luni ei trăesc sub teroarea presei jidănesti. Aceasta exagerează necontenit gravitatea încercării noastre răzbunătoare si consecintele „dezastruoase” pentru țară. Ea strigă, că ne-am pierdut orice încredere în fata „lumii civilizate”; că suntem un stat balcanic. Neîncetat se întreabă: ce va spune Berlinul, ce va spune Viena, ce va spune Parisul. Și astfel, transformati în apărătorii „intereselor permanente ale Statului”, jidanii îndeamnă în fiecare zi pe

conducători la măsuri radicale în contra miscării nationale care trebuie reprimată cu „ultima violentă”.

Cu un an în urmă, pe când Max Goldstein punea bomba la Senat si politia aresta pe jidanii comunisti, aceeasi presă striga:

„Un stat nu se poate mentine prin violentă împotriva vointei populare. Unde este Constitutia? Unde sunt legile? Unde sunt libertățile garantate de Constitutie? Ce va zice străinătatea în fata unui stat care ia asemenea măsuri restrictive. Nu se poate mentine un stat prin arestări, închisori, baionete, teroare. Pentru că la violenta statului multimea sau indivizii izolati vor răspunde cu violentă. La forță, cu forta. La teroare, cu teroare. Și nu vor fi vinovati ei, ci vinovat va fi Statul care i-a provocat.

Iar acum cu o nerusinare pe care numai cei legati la ochi nu o văd, tot această presă scrie:

„Nu-i deajuns că au fost arestati acesti teroristi. Ei trebuiesc condamnati în asa fel încât să se dea un exemplu. Și nici atât nu-i de ajuns: trebuie arestati, toti acei cari vântură asemenea idei antisemite care aduc atâtă rău țării noastre. Această buruiană antisemită trebuie smulsă din rădăcini. Și trebuie procedat fără crutare si fără milă.

Acestui puhoi de vrăjmășie, presa natională îi opune o dârză rezistentă. În afară de ziarul „Universul”, care a avut totdeauna o atitudine corectă față de manifestatiunile constiintei nationale, miscarea nationalistă avea atunci următoarele foi:

„*Cuvântul Studentesc*”, foaie îngrijită de studentimea bucuresteană, care intrase abia acum sub conducerea neobositilor nostri camarazi de afară: Simionescu, Râpeanu, Fănică Anastasescu, Dănulescu si altii, ale căror nume îmi scapă.

„*Dacia Nouă*”, organ al studentilor din Cluj, cu Șuiaga, Mocanu, poetul Iustin Iliesu, autorul „Imnului Studentesc” etc.

„*Cuvântul Iasului*”, organ al studentimii iesene.

„*Desteaptă-te Române*”, organ al studentimii din Cernăuți, mutat de curând la Câmpul-Lung sub conducerea Dr. Cătălin si Dănieleanu.

„*Apărarea Natională*”, organ al L. A. N. C., Bucuresti, cu articolele sfinte ale profesorului Paulescu, din care desprindem următoarele rânduri:

„... S'a aplicat constrângerea prin frig, foame si teroare întrebuintate cu succes de jidanii bolsevici. Cine a putut să-si închipuie vreodată, că va veni o vreme când copiii nostri, floarea natiei românești, vor fi siliti să sărbătorească închisi în beciurile unei temnite, sau alungati în viscol fără adăpost si fără hrană, sărbătoarea unirii tuturor românilor.

„E probabil că nu v'ati dat seama că vă războiti împotriva întregii natii românești”.

„Unirea”, organ al L. A. N. C., Iasi, sub conducerea profesorului Cuza, cu articole de logică nemuritoare.

„Nationalistul”, organ popular al Ligii-Iasi.

„Libertatea”, foaie populară din Orăstie, a părintelui Mota, care arată gestul nostru în adevărata lumină, despicând primul, fără nici o ezitare, valul de tăcere care ne înconjură în cele dintâi momente.

* * *

Studentimea înțelege jertfa noastră. De aceea miscarea studentească se va strânge tot mai mult în jurul acestor ziduri ale închisorii „Văcărești”, unde fiecare centru studentesc își are pe ai săi.

Țăranii încep să ne poarte de grije. Ei ne trimit bani si fac slujbe prin biserici pentru noi, îndeosebi în muntii Bucovinei si în Ardeal, unde străbătea „Libertatea”.

Iată un mic exemplu:

OBOLUL MOȚILOR PENTRU STUDENȚII DELA VĂCĂREȘTI („Cuvântul Studentesc” Nr. 7, Anul II din 4 Martie 1924)

„Printre darurile de bani pe cari le-au primit studentii închisi la Văcărești, dela țărani multor sate din cuprinsul țării, se găsește unul mai strălucitor si mai de presus decât toate. E darul trimis de Motii din Muntii Apuseni. Câte 2, câte 3, câte 5 Lei si-au scormonit si ei dintr'un colt de serpar ori de năframă, si i-au îndreptat la vale, pe potecile bătute de Iancu, i-au trimis, împreună cu sufletul lor, hăt acolo, departe, la Văcăreștii de peste munte, unde au auzit ei că stau întemnitati fiii lor, cari au vrut să-i scape de nevoi si de nedreptate, de sărăcie si obidă. Din cel mai sărac colt de țară, despre care cântecul spune, cu atâta amar si jale...

„Muntii nostri aur poartă

„Noi cersim din poartă 'n poartă.

„Li s'a trimis studentilor dela Văcăresti cel mai scump dar: o mână de bănuți si o frântură de suflet de cersetor „flămând si gol fără adăpost”, suflet care ascunde sub o sdreantă comoara cea mai de pret: sănătatea, izvorul nesecat de tărie, din care porneste la vreme de cumpănă mântuirea Neamului!

„Motii se gândesc la studenti! Sufletul lor începe a înțelege, a misca, a-si făuri un nou ideal.

„E semnul cel mai bun si mai mult grăitor!

„Ascultati si câteva din numele lor:

„Din Risca, de lângă Baia de Cris, au trimis: Nicolae Oprea, 2 lei; Nicolae Florea, 3 lei; N. Hărăgus, Aron Grecu, Tigan Adam, A. Hentiu, N. Bulg, Ion Asileu, Al. Vlad, N. Borza, N. Leucian, Antonie Florea, A. Leucian, toti câte 5 lei; N. Ciscut, A. Riscută, Ion Ancu, Saliu Faur, câte 10 lei; N. Florea, preot si N. Rusu, câte 15 lei; N. Baia, notar si Dutu Riscută, câte 20 lei. Total 210 lei.

Țăranii, vor înțelege în curând, se vor lega de noi cu sufletul lor tare si îndelung răbdător, în asteptarea unui ceas de dreptate.

GÂNDURI DE VIAȚĂ NOUĂ

Vin si sărbătorile Crăciunului. Noi rămasi acolo singuri, ne gândeam la cei de acasă si în noptile lungi, în care nu puteam dormi, ne frământau mereu gândurile. Oare când vor învinge ai nostri? Când vom iesi de aici? Dacă vom fi condamnat la 10-15 ani, vom putea rezista până la sfârșit sau suferinta si grijiile ne vor măcina sănătatea zi cu zi si vom muri în închisoare?

Pluteam în necunoscut. Starea aceasta de incertitudine ne consuma. Am fi dorit să se fixeze odată termenul procesului pentru a sti ce e cu noi si ce soartă ne așteaptă.

Suferinta si soarta comună care ne aștepta ne legau unul de altul din ce în ce mai mult, iar discutiile asupra nenumăratelor probleme, pe cari ni le puneam ne duceau la aceeasi concluzie, ne formau încetul cu încetul acelasi mod de a gândi. Cele mai mici chestiuni interesând miscarea natională ne frământau ore si zile întregi. Acolo ne-am învățat a gândi adânc si a urmări o problemă până în cele mai mici amănunte. Am reluat cercetarea problemei jidănesti, a cauzelor

ei, a posibilităților de rezolvare. Am stabilit planuri de organizare și acțiune. După un timp terminaserăm cu discuțiile. Ajunseserăm la legi, la adevăruri indiscutabile, la axiome.

Priveam la dibuirile celor ce încercau să se ocupe cu problema națională, dând naștere fie unei foi, fie vreunei parodii de organizație, la concluziile false la cari ajungeau pe linia doctrinară, la incertitudinile în materie de organizare, la lipsa de concepție în materie de acțiune.

Ne dădeam seama acum și mai mult în urma unei cugetări mai adânci că:

1. *Problema jidănească* nu este o utopie, ci o gravă problemă de viață și de moarte pentru poporul român; conducătorii țării grupati în partide politice, devin din ce în ce mai mult o jucărie în mâna puterii iudaice;

2. *Politicianismul acesta*, prin concepția lui de viață, prin morala lui, prin sistemul democratic din care-si trage fiinta, constituie un adevărat blestem căzut peste capul țării;

3. Poporul român nu va putea rezolva problema jidănească mai înainte de a-si fi rezolvat *problema politicianismului său*.

Prima țintă de atins a poporului român, în drumul său de năruire a puterii iudaice care-l apasă și sugrumă, va trebui să fie *năruirea acestui politicianism*. O țară își are și jidanii și conducătorii pe care îi merită. După cum tântarii nu se pot aseza și nu pot trăi decât în mlastinii, tot așa și acestia nu pot trăi decât înfipți pe mlastina păcatelor noastre românești. Deci, pentru a-i birui, va trebui să ne stărpim întâi propriile noastre păcate. Problema este mai adâncă chiar decât ne-a arătat-o profesorul Cuza. Misiunea acestei lupte este încredintată tineretului românesc, care, dacă vrea să răspundă acestei misiuni istorice, dacă vrea să mai trăiască, dacă vrea să mai aibă țară, trebuie să se pregătească și să-si adune toate puterile pentru a duce lupta și a birui. Ne-am hotărât ca atunci când vom iesi de aici, dacă ne va ajuta Dumnezeu să nu ne mai despărțim, să rămânem uniti și să ne închinăm viața acestui scop.

Dar până să ne ocupăm de defectele neamului, am început să ne ocupăm de propriile noastre păcate. Țineam sedinte de ore întregi și fiecare spunea celui alt defectele pe care le-a observat. Și căutam să facem eforturi pentru a ni le îndrepta. Era o problemă delicată, deoarece așa e făcut omul: nu-si ascultă cu inimă ușoară critica propriilor defecte. Fiecare crede sau vrea să se arate că e perfect. Dar noi spunem: Întâi să ne cunoaștem și să ne îndreptăm păcatele noastre și pe urmă vom vedea dacă avem dreptul sau nu de a ne ocupa și de ale altora.

Asa ne-au trecut sărbătorile si după sărbători si iarna. A venit primăvara. Despre soarta noastră viitoare, încă nu stiam nimic. Atât doar, că afară se determinase un mare curent popular pentru noi si pentru cauza noastră, cu toate încercările disperate ale presei jidănesti de a-i pune stavilă. Acest curent creștea mereu printre studenți, orășeni si țărani, deopotrivă de puternic în Ardeal, în Basarabia, în Bucovina si în Vechiul Regat Acum, de pretutindeni primeam scrisori de încurajare si de îndemn.

* * *

Primăvara ne aduce în sfârșit o mare bucurie. Fixarea procesului pentru 29 Martie, la Curtea cu Jurați de Ilfov. Începem să ne pregătim. Dar ce pregătire să facem? Noi am declarat totul. Am spus tot ce am avut de spus. Se înscriu avocați cari ne vizitează. Ne atrag atenția că situația noastră e grea, din cauza declarațiilor făcute si că ar fi bine să renunțăm la ele si la atitudinea noastră de până acum. Că ar fi mai prudent a ne pune pe tema negării. Noi refuzăm categoric si rugăm, dacă pot să ne apere în cadrul declarațiilor făcute de noi, pe care nu înțelegem să le schimbăm întru nimic, oricare ar fi rezultatul procesului.

* * *

Dacă printr'o întâmplare ne achită, cum ne despărțim de icoana noastră la care ne-am rugat în fiecare dimineată ?

Am căutat printre totii arestații si am găsit un pictor. Am vorbit cu el si în timp de trei săptămâni ne-a făcut o icoană mare de peste 2 m lungime, copiată exact după aceea din biserică, una mică pe care s'o port cu mine si alta mijlocie pe care s'o dau mamei mele. Mota își face si el una pe care s'o dea părinților.

Apoi ne facem socoteala că față de declarațiile noastre, cel puțin cinci ani, e mai mult ca sigur că vom primi. Și atunci ne rugăm în fata icoanei:

– Doamne! Noi tot îi socotim pierduti acești cinci ani. Dacă vom scăpa ne legăm ca acest timp să-l întrebuintăm în luptă.

Și ne-am hotărât ca în caz de vom fi achitați să ne mutăm la Iasi cu totii. Acolo să ne facem centrul nostru de acțiune. De acolo să începem, după planurile cari erau gata, organizarea întregului tineret al țării cu elevii si elevele cursului superior de liceu si chiar cu cei din cursul inferior, cu scolile normale, cu scolile de meserii, cu seminarele, cu scolile comerciale si cu flăcăii dela țară. În sfârșit urma reorganizarea centrelor studentesti. Toti acestia trebuiau să

crească în spiritul credinței care ne însufletea pe noi, pentru ca până la majorat, să apară pe câmpul politic, unde se va decide soarta luptei noastre, serii după serii, ca niste valuri de asalt care vin din urmă și nu se mai sfârșesc.

IZOLAREA POLITICIANISMULUI

Politicianismul infectează viața noastră națională. Organizarea acestui tineret, în afară de necesitatea autoeducării, mai este necesară și spre a-l feri și izola de politicianism și de infecția lui. Coborârea infecției spre tineretul românesc însemnează nimicirea noastră și victoria deplină a lui Israel.

Mai mult! Această organizare a tineretului va rezolva însăși problema politicianismului care ne mai primind elemente tinere, va fi condamnat la moarte *prin inanție*, prin lipsă de alimentare. Lozinca întregei generații tinere trebuie să fie: *niciun tânăr nu va mai intra pe poarta vreunui partid politic. Acela ce se va duce, este un trădător al generației sale și al neamului*. Pentru că el, prin prezența lui, prin numele lui, prin banul lui, prin munca lui contribuie la înălțarea puterii politicianiste. Trădător este acel tânăr, după cum trădător este acela care pleacă de pe frontul fraților săi și trece pe poziția inamicului. Desi poate nu va trage cu propria sa armă, dar chiar dacă va aduce numai apă pentru a răcori pe cei ce trag, el este părtaş la uciderea acelor care cad din rândurile camarazilor săi și deci trădător al cauzei.

Teoria care ne îndeamnă să intrăm totuși în partide, pentru a le face bune, dacă zicem că sunt rele, e falsă și perfidă. După cum dela începutul lumii curge, zi și noapte, neconținut, prin mii de râuri, prin fluvii numai apă dulce în Marea Neagră și nu reușește să-i îndulcească apa, ci din contră se face sărată și cea dulce, *tot așa și noi în cloaca partidelor politice*, nu numai că nu le vom îndrepta, dar ne vom strica și pe noi.

* * *

Cu aceste gânduri și hotărâri, plecam în cazul că am fi fost achitați. Sistemul de organizare era gata. Planul nostru de acțiune era stabilit până în cele mai mici amănunte. Rostul fiecăruia era fixat. Foaia, ce trebuia să apară, avea să poarte numele „GENERAȚIA NOUĂ”, iar întreaga noastră organizare trebuia să se cheme

„ARHANGHELUL MHAIL”. Toate steagurile trebuiau să poarte pe ele chipul Sfântului Arhanghel Mihail, din biserica dela Văcărești.

Această organizare, așa cum o vedeam noi, a unei întregi generații tinere românești, urma să fie secția tinerească a organizației politice L. A. N. C., cu scop de educație.

Pentru noi, această concepție zămislită între zidurile închisorii „Văcărești”, era *un început de viață*. Era ceva nou, ceva complet și ca gândire și ca organizare și ca plan de acțiune, deosebit de tot ce gândiserăm mai înainte. Era un început de lume. O temelie pe care vom clădi de acum ani de-a rândul.

La ieșire, urma să mergem pe la toate centrele universitare și să împărtășim studenților hotărârile noastre, arătându-le că manifestările de stradă, ciocnirile, nu-si mai au nicio rațiune în fața noului plan. Ne însușim manifestările din trecut, nu negăm a fi fost ale noastre, nu ne este rusine de ele, dar timpul lor a trecut. Va trebui să pornim cu toții la o mare organizare care va aduce biruința.

PEDEPSIREA TRĂDĂRII ȘI PROCESUL

Pe Mota îl vedeam îngândurat. El mereu ne spunea că de vom ieși de aici nu vom putea face niciun pas înainte fără pedepsirea trădătorului. Trădarea ne-a măcinat puterile neamului. Noi, Românii, nu ne-am așezat niciodată, cu arma în mână în fața ei; de aceea a prins rădăcini, de aceea trădătorii s’au înmulțit pe toate cărările, de aceea toată viața noastră de stat nu e decât o trădare permanentă de neam. Dacă nu rezolvăm problema trădării, opera noastră va fi compromisă.

Măine dimineată e procesul. Îl așteptăm cu emoție. În sfârșit acum se va hotărî cu noi.

Suntem la cancelarie unde așteptam să ne vadă familiile. Erau părinții lui Corneliu Georgescu, veniți din Poiana Sibiului. La un moment dat intră și Vernichescu. Mota îl apucă de brat ca și cum ar vrea să-i spună ceva și pleacă cu el în camera vecină, în birourile funcționarilor.

Peste câteva minute auzim șapte detunături de revolver și strigăte. Iesim pe sală. Mota trăsese în Vernichescu pentru ca să pedepsească trădarea.

Eu mă reped lângă el să-l apăr, căci era înconjurat de gardieni și funcționari cari îl amenințau. Lumea enervată se potolește. Noi suntem luați imediat și încarcerati, fiecare într-o celulă. Pe

ferestruică observăm cum Vernichescu este scos din infirmerie și dus la spital pe targă. Începem să fluerăm cu totii din celule imnul nostru de luptă „Studenti Crestini din România Mare”, și-l petrecem cu acest cântec până iese pe poarta închisorii.

Peste două ore a sosit judecătorul de instrucție, Papadopol. Ne cheamă pe rând sus. Noi toți ne solidarizăm cu Mota.

A doua zi, după o noapte dormită pe ciment, am fost duși la Tribunal. Situația noastră era acum foarte grea. Noi însă, în arestul din subsolul Tribunalului, am cântat tot timpul cântecele noastre de luptă.

Procesul începe la ora unu. Încă dela ora zece, mii de studenți și cetățeni au început să se adune în jurul Tribunalului. Pe la ora 12, au fost scoase toate regimentele din Capitală pentru a putea ține piept multimei.

La ora unu, am fost introdusi în sala Curtii cu Jurați. Președintele Curtii era Dl Davidoglu, iar Procuror Dl Racoviceanu. Pe banca apărării se aflau; profesorul Paulescu, Paul Iliescu, Nelu Ionescu, Teodorescu, Donca Manea, Tache Poticrat, Naum etc. Se trag jurații la sorti. Ni se citește ordonanța definitivă într'o mare tăcere. Noi ascultăm. Ne dăm seama că se joacă soarta noastră. Ne vine rândul să vorbim. Începe interogatorul. Noi recunoaștem totul, afară de faptul de a fi luat o hotărâre finală. Nu hotărâsem data, dar am arătat motivele cari ne-au împins pe acest făgăș. Am arătat pericolul problemei jidănești și am acuzat pe politicieni de trădare de neam și de corupție.

Cu toate întreruperile președintelui, noi am continuat până la capăt mărturisirile.

Urmează un aspru și în multe locuri nedrept și insinuant rechizitoriu al procurorului. Simțim că balanța a trecut de partea sa. Succesul acuzării nu ține mult, căci profesorul Paulescu își citește declarația într'o atmosferă de biserică, pe care o creia marele său prestigiu și figura sa de sfânt. Declarația a fost scurtă, dar a desființat rechizitorul procurorului care se retrăgea jenat, parcă mai în fundul scaunului.

S'a făcut o pauză; era acum ora 8 seara. Afară multimea aștepta în număr și mai mare. Au vorbit strălucit: Nelu Ionescu, Tache Policrat etc. și la urmă Paul Iliescu. Era acum 5 dimineata. Procurorul, printr'un nou rechizitoriu, încearcă să-și refacă poziția și să-și recâștige curtea. I se răspunde. La ora 6 avem ultimul cuvânt. Suntem scosi afară. Jurații intră în deliberare. No așteptăm, peste o jumătate de oră, care ni se pare lungă ca o jumătate de an. Peste puțin auzim urale. Un ofiter ne aduce vestea:

– Sunteti achitati.

Imediat apoi, am fost introdusi în sală, unde ni se citește verdictul de achitare. Lumea încă mai astepta afară. La auzul achitării a izbucnit în urale si cântece.

Suntem pusi într'un automobil si condusi pe niste străzi necunoscute la Văcăresti, pentru îndeplinirea formalităților de eliberare.

Ne luăm bagajele si icoanele pregătindu-ne să iesim din mormântul acela cu lungile lui nopti de frământare, cu suferintele lui. Însă bietul Mota rămâne si mai departe, cine stie până când, să se chinuiască de acum înainte singur.

Trebuie să ne luăm rămas bun dela el. Îl îmbrățisăm cu lacrimi în ochi si ne despărțim cu adâncă durere. Noi plecam afară, iar el intra din nou în celulă, la secret. Și câte săptămâni de acum va mai trebui să stea acolo singur, pe cimentul acela!

Ne-am dus la Dănulescu si la Dragos, să cerem iertare familiilor pentru supărarea pe care le-am pricinuit-o si să le multumim pentru grija, pe care au avut-o tot timpul cât am stat închisi.

Apoi am plecat acasă, unde pe fiecare, mamele noastre cu întreaga familie ne-au primit cu lacrimi de bucurie în ochi.

LA IAȘI

La Iasi, nerăbdători, mă asteptau camarazii cei mai tineri. Dintre colegii mei de ani, nu mai găsiam pe nimeni. De astă toamnă până acuma se răspândiseră toti prin orasele lor.

Am dus icoana la biserica Sf. Spiridon si am asezat-o în altar.

Rând pe rând m'am întâlnit cu toată lumea si cu studentii, bucurându-ne. Dar bucuria noastră n'a durat mult, căci plimbându-mă pe strada Lăpusneanu cu cele două surori ale mele si cu vreo 10 studenti, a sărit politia, fără niciun motiv, asupra noastră si au început să ne bată cu cauciucurile în cap si cu paturile de armă.

Provocati în modul acesta si loviti fără nicio vină în Iasul în care am dat atâtea lupte? În Iasul în care am învins iudeo-comunismul în Universitate la 1919, 1920 si 1922? În Iasul în care am pus la respect si am tinut la distanță ani dearândul jidănimea coplesitoare si presa ei? Lovit în casă la mine?

Atunci, m'am întors să ripostez. Indignarea pare că îmi dăduse o putere de leu si as fi fost în stare să mă lupt cu toată politia. Dar

studentii si studentele cu cari eram, m'au prins unii de mâini, iar altii mi-au apucat picioarele în brate. Ținut asa, am mai căpătat câteva lovituri cu paturile de armă. Lumea care era pe trotuare a început să huiduiască politia si să strige. Eu am plecat acasă amărât si supărat pe cei ce m'au ținut. Ei însă îmi spuneau:

– Au ordin să te provoace si dacă ripostezi, să tragă ca să scape de tine.

După masă, m'am dus împreună cu Gârneată si Radu Mironovici la un cămin, unde într'o cameră mare s'au adunat fruntasii studentimii. Ei au început să ne povestească cum au luptat si ce au avut de îndurat timp de o jumătate de an de când nu ne mai văzusem. Cum au intrat la cursuri si cum au procedat ca să nu fie umiliti. Cum la 1 Noembrie, în ziua deschiderii, s'a adunat în aulă întreaga studentime împreună cu toti profesorii, s'a făcut serviciul religios, si ce a spus studentul Lăzăreanu cu acel prilej.

– Noi vom intra la cursuri, dar nu acum. Întâi facem un memoriu profesorilor nostri, senatului universitar, si asteptăm un răspuns binevoitor.

Ne-a povestit apoi cum s'a înaintat memoriul si cum profesorii universitari, în frunte cu prorectorul Bacaloglu, au înțeles să țină în seamă cea mai mare parte din punctele memoriului. La 6 Noembrie, studentimea a intrat la cursuri. Profesorii au stiut să ocolească o umilire nedreaptă a studentimii care luptase un an întreg pentru credinta ei.

Ne-au spus mai departe, cum Ministrul Mârzescu a adus un om de al său ca Prefect de Politie cu misiunea de a strivi miscarea studentească si miscarea națională din Iasi. Cum acesta cu întreaga politie s'a pus în urmărirea miscării.

Însă, deoarece studentii intraseră la cursuri si se făcuse liniste, si nestiind în ce mod ar putea să-si culeagă laurii si să capete bani, prefectul a început să provoace.

Ne povesteau mai departe, cum la 10 Decembrie, studentele care mergeau spre Mitropolie au fost întâmpinate de politisti îmbătăti, lovite cu cauciucurile, apucate de păr în văzul profesorilor universitari, târâte prin noroiul străzii. Cum, rând pe rând studentii au fost bătuti. Cum la 10 Decembrie studentul Gheorghe Manoliu, conducătorul corului, a fost lovit cu betele peste fluerele picioarelor si apoi arestat; cum acesta, ținut la politie într'o stare de mare mizerie, s'a îmbolnăvit de gălbănare si a murit în spital.

Studentii dela Iasi trecuseră prin mari greutăti timp de o jumătate de an.

Noi, la rândul nostru, le-am povestit cele ce înduraserăm. Le-am adus aminte că avem o datorie să-l scoatem pe Mota din închisoare.

La urmă le-am făcut o expunere asupra planului nostru de viitor. Cum va trebui să organizăm întreaga noastră generație, s'o creștem și s'o educăm într'un spirit eroic. Cum va trebui să izolăm politicianismul, pentru ca niciun tânăr să nu mai pătrundă în rândurile lui. Cum acesta va fi învins și atunci va ajunge la guvern L. A. N. C. cu profesorul Cuza. Cum numai printr'un *guvern nationalist*, expresie a conștiinței, a fortei și a sănătății noastre românești, se va putea rezolva problema jidănească, *luându-se măsuri legale de protejare a elementului românesc* și de înfrânare a acțiunii de cotorpărire a jidanilor; cum în crearea acestei conștiințe, acestei forte și acestei sănătăți, generația noastră are o mare și sfântă misiune. Că noi, „Văcăreștii”, ne-am hotărât să venim totuși la Iași, pentru a stabili aici centrul acestei acțiuni pe care s'o așezăm sub protecția Sfântului Arhangel Mihail.

Camarazii noștri au ascultat și au primit cu mare bucurie planurile noastre de viitor.

Pe urmă am vizitat pe profesorii: Cuza, Găvănescul, Șumuleanu etc., împărtășindu-le și lor aceste gânduri.

UN AN DE MARI ÎNCERCĂRI
MAI 1924 - MAI 1925

CĂMINUL CULTURAL CREȘTIN

Ședintele noastre, în vederea planului ce urmăream, se făceau foarte anevoios, din cauza lipsei de local. Fiind totți săraci, nu ne dădea mâna să închiriem două camere cel puțin, pentru începerea organizării tineretului. Ședintele le tineam într'o baracă de scânduri care se afla din timpul războiului în curtea d-nei Ghica. Într'o zi ne-am hotărât să ne facem singuri o casă de câteva camere. Cum?

Am adunat la 6 Mai 1924 vreo 60 de tineri, studenti si elevi de liceu (membrii primei Frății de Cruce care luase fiintă la Iasi). Iată cum le-am vorbit:

– Dragi camarazi, cât timp o să ne mai chinuim, tinând sedintele noastre în aceste barăci? Până acum, studentimea română avea dreptul să se întrunească în Universitatea sa. Noi am fost izgoniti din ea. Până ieri aveam dreptul să ne întrunim în căminuri. Am fost alungati. Astăzi, am ajuns în niste barăci de lemn, dărăpănate, în care ne plouă. În toate orasele, studentimea este ajutată în scopurile ei nobile. Aici n'are cine să ne ajute. Pentrucă lumea din jur este compusă din populatie jidănească vrăjmasă si din politiciani sterpi la suflet. Românii nostri sunt împinsi la periferia oraselor trăind într'o neagră mizerie. Suntem singuri. Puterea de a ne croi o altă soartă si acum ca si mâine, nu vom găsi-o decât în noi. Trebuie să ne învățăm cu această idee, că dela Dumnezeu si până la noi nu mai este nimeni care să ne ajute.

De aceea nu există altă deslegare decât de a ne face singuri, cu bratele noastre, casa de care avem nevoie. Desigur, niciunul dintre noi n'am zidit case si nici n'am făcut cărămizi. Înțeleg că ne trebuie în primul rând curajul de a sfărma mentalitatea în care crestem noi, mentalitatea care face pe tânărul intelectual să-i fie rusine, de a doua zi, după ce a devenit student, să mai ducă un pachet în mână pe stradă. Ne trebuie curajul si vointa de a porni dela nimic. Vointa de a răsturna obstacolele si înfrânge greutățile.

Olimpiu Lascăr, un mic antreprenor cu suflet mare, care avea casă la Ungheni, m'a întărit în ideea mea, spunându-ne:

– Domnilor, eu vă propun să mergeti si să faceti cărămizile la Ungheni, pe malul Prutului. Am un loc si vi-l cedez Dv. Vă pun casa mea la dispozitie.

Am primit propunerea. Dar n'aveam bani de drum până la Ungheni. Ne trebuiau trei sute de lei pentru vreo douăzeci de persoane. Acesti bani ni i-a dat tot Olimpiu Lascăr.

PRIMA TABĂRĂ DE MUNCĂ

8 MAI 1924

În ziua de 8 Mai am plecat, unii cu trenul, alții pe jos. Total 26.

N'aveam nimic: nici sape, niciun fel de unealtă, nici bani, nici mâncare. Am tras la Lascăr, care ne aștepta bucuros.

– Bine ati venit, Domnilor, căci târgul Ungheni e plin ca un stup de jidani. Poate, văzându-vă, își vor mai tăia din obrăznicie. Noi, o mână de creștini, suntem terorizați de ei.

În sfârșit s'au format mai multe delegații care să meargă pe la casele creștinilor să ceară cu împrumut sape, hârlete și alte unelte trebuitoare. A doua zi ne-am dus la locul de pe malul Prutului. Preotul satului ne-a făcut o rugăciune. Mai mult de o săptămână am muncit cu toții, să ajungem la pământ sănătos, căci spre nenorocul nostru pe locul acela, timp de 50 ani, tot târgul aruncase gunoi care ajunsese în unele locuri până la 2 m grosime. Ajutați de câțiva cărămidari de meserie, dintre care mi-aduc cu drag aminte de Mos Chiroasca, am început să frământăm lutul și să facem cărămizi. Eram împărțiți în echipe de câte 5, și fiecare făcea câte 600 cărămizi, în total 3.000 cărămizi pe zi. Mai târziu, când numărul nostru a crescut, făcea și mai multe, muncind de la 4 dimineața până seara. Problema cea mare era masa. La început ne-au ajutat oamenii din Ungheni, mai târziu ne-au venit alimente și de la Iași. Bătrânii, atât profesorul Cuza cât și profesorul Șumuleanu, priveau cu oarecare neîncredere încercarea noastră. Găseau că e ceva copilăresc, că nu vom putea ajunge la niciun rezultat. După un timp însă au început să aprecieze ceea ce făcea și să ne ajute.

Când a venit Corneliu Georgescu la Iași, retrăgându-se de la Universitatea din Cluj, unde făcuse un an la Farmacie, de comun acord cu ceilalți, am dat la cărămidărie cei 17.000 lei pe care îl strânsesem noi din donații, cât timp am stat la Văcărești.

Totusi problema hranei fiind grea, am luat în Iași o grădină de 1 Ha., de la d-na Ghica spre a semăna, cu alte echipe de studenți, zarzavaturi și cele necesare hranei la Ungheni, așa încât munca noastră era acum împărțită în două. O parte din studenți lucrau la

Ungheni, o alta la Iasi la grădină. Studentii făceau cu schimbul; fiecare câte trei-patru zile.

Prima noastră tabără de muncă a avut efectul unui început de revoluție în mentalitatea curentă. Toată lumea din jur – țărani, muncitori, si nu mai puțin, intelectuali – se aduna plină de curiozitate să ne privească. Această lume era învățată să-i vadă pe studenți plimbându-se, eleganti, pe Lăpusneanu sau cântând cântece de veselie în jurul meselor din berării, în ceasurile lor libere. Acum îi privea cum frământă lutul cu picioarele, plini de noroi până la brâu, cum cară apă din Prut cu căldările, cum stau aplecați pe sapă sub arsita soarelui. Lumea asista la sfărșimarea unei mentalități stăpânitoare până atunci: e rusine pentru un intelectual să muncească cu bratele, mai ales în muncile greoaie, rezervate în trecut robilor sau claselor disprețuite.

Cei dintâi cari au înțeles valoarea din acest punct de vedere, a taberei, au fost tocmai cei din clasele disprețuite.

Țăranii si muncitorii, despărțiti sufletește de celelalte categorii si sfioși, pentru că munca lor nu era pretuită, s'au luminat la față, văzând în aceasta, din primul moment, un semn al pretuirii muncii istovitoare si a pretuirii lor.

Ei s'au simțit onorati si poate au întrezărit în viitor zile mai bune pentru ei si pentru copiii lor.

De aceea, din puținul pe care-l aveau ne aduceau zilnic, cu drag, hrană.

* *

Viata studentească curgea linistită, manifestatii si incidente nu mai erau. Munceam plini de voie bună, de nădejdi, cu gândul că în curând vom avea: *casa noastră*.

O NOUĂ LOVIRE

Într'o zi a venit tatăl meu la Iasi si m'am dus să-l văd.

Pela 10 seara, mă întorceam acasă. La un restaurant din Piata Unirii aud scandal. Mă opresc să văd ce este. Doi studenți, frații Tutoveanu din Bârlad, avuseseră un conflict cu profesorul Constantinescu-Iasi. Sosise Prefectul de Politie la fata locului, le pusesese cătusi la mâini si-i ducea spre politie, lovindu-i. Eu, fără să spun ceva, mă uitam la acest tablou, cuprins de durere.

Observ că vine spre mine comisarul Clos, însoțit de 3-4 politisti. Apropiindu-se la doi pași, îmi strigă:

– Ce cauți pe stradă la ora asta, derbedeule?

Stau și mă uit la el nedumerit. Pentru că el mă cunostea de atâția ani, nici nu mi-am închipuit că ar putea vreodată să mi se adreseze astfel. Am crezut că mă confundă cu cineva. Dar, mă văd apucat de gât și îmbrâncit înapoi. Și iarăși:

– Te mai uiti încă la mine, haimana? . . . escrocule! . . .

Eu nu am spus nimic, dar am rămas pe loc, uitându-mă la el. Atunci din lovitură în lovitură, urmat de cei patru politisti, m'au dus peste 30 metri, până în colt la Smirnov. Aici mi-am scos pălăria din cap, i-am salutat și le-am spus:

– Vă mulțumesc, Domnilor.

Rănit în suflet, înecat de durere și rusinat, m'am dus acasă unde m'am chinuit toată noaptea. Pentru a doua oară în viață eram lovit, în interval de o lună. M'am stăpânit. Dar, voi, asupritori, din toată lumea, nu contați pe puterea de stăpânire a omului, pentru că cel ce se stăpânește, la urmă răbufnește îngrozitor.

A doua zi am povestit tatălui meu ceea ce pătisem.

– Lasă-l în pace, mi-a zis. Să nu faci nimic. A trage două palme unui asemenea individ este a-ti murdări palmele. Va sosi și timpul judecății lui. Probabil că sunt puși să vă provoace. Dar tu trebuie să-ți păstrezi calmul și să te ferești de a mai umbla singur.

I-am primit sfatul. Dar un om lovit pare că nu mai este om. Se simte rusinat, desonorat. Purtam această ofensă ca un pietroi pe inimă.

Dar peste câteva zile avea să vină și mai rău.

COPLEȘIT DE LOVITURI LA GRĂDINĂ

Terminasem de săpat grădina. Venisem dela Ungheni să punem roșii. În dimineața de 31 Mai, la orele cinci erau în front, gata să înceapă lucrul, 50 de studenți. Făcusem apelul. Nu terminasem bine, când observ câțiva soldați prin dosul grădinii. Apoi un număr de peste 200 năvălesc în curte încărcând armele. Ne înconjoară. Eu spun băieților:

– Toată lumea stă pe loc și nu face nimic.

În același minut văd dinspre poartă ca un nour negru, vreo 40 de persoane venind în pas alergător, cu revolvă în mână, scotând strigăte și înjurând. Era Prefectul Manciu cu poliția. În scurt timp au

fost lângă noi. Doi comisari si Directorul de Politie îmi pun trei revolvere în frunte. Se uită la mine cu ochii injectati si mă înjură. Manciu strigă:

– Legati-l cu mâinile la spate!

Mă loveste. Alti doi se reped la mine, îmi scot brâul cu forta, mă leagă cu mâinile la spate, cât de strâns pot. Apoi simt o lovitură trasă pe la spate, cu pumnul în maxilarul drept. Un altul, Vasiliu Voinea, se apropie si-mi sopteste la ureche:

– Până diseară te omorâm. Nu mai ajungi tu să dai jidanii afară!

Mă înjură si-mi trage un picior. Au urmat mai multe loviri peste față, după care unii m’au scuipat în obraz. Tot frontul nostru, fixat si el între arme si revolvere, stătea nemiscat si se uita la mine, fără să-mi poată veni în ajutor. De sus coborâse D-na Ghica, întrebând:

– Ce-i asta, Domnule Prefect?

Acesta i-a răspuns:

– Te arestez si pe d-ta !

Mai la o parte am zărit si pe procurorul Buzea, asistând la cele ce se petreceau.

Apoi cu revolverele în mână au perchezitionat pe rând pe cei din front. Cine se misca era lovit si trântit la pământ.

După aceasta, pe mine m’au pus la 10 m înainte, încadrat de 8 jandarmi cu baionetele la armă; pe ceilalti i-au încadrat la fel între 200 de jandarmi. Și ne-au pornit. Eu mergeam înainte, legat cu mâinile la spate si scuipat pe obraz; iar ceilalti în urma mea. Am fost purtati asa pe toată strada Carol, prin fata Universității, pe str. Lăpusneanu, Piata Unirii si Cuza-Vodă, până la Prefectura de Politie.

Prefectul si cu politistii mergeau pe trotuar frecându-si mâinile. Jidanii iesiau plini de multumire în usile prăvăliilor si-i salutau respectuos. Eu, de supărare, aproape nu mai vedeam înaintea ochilor. Simteam că de acum s’a sfârșit totul. Câtiva elevi de liceu, din cursul superior, trecând pe lângă mine, s’au oprit si m’au salutat. Au fost imediat prinsi, loviti si introdusi între cordoane.

După ce am fost purtati aproape 2 km prin mijlocul orasului si prin fata populatiei jidănesti, în această stare de umilire îngrozitoare, am fost băgati la Prefectura de Politie. Pe mine m’au aruncat asa legat într’o încăpere infectă, iar ceilalti au fost tinuti în curte.

SUS, ÎN CABINETUL PREFECTULUI

Acolo sus, în cabinetul prefectului, tinerii prizonieri din curte erau chemați la interogator câte unul. Prefectul stătea la birou, iar ceilalți, peste 30 la număr, pe scaune în jurul său.

– Ce v’a spus Codreanu?

– Nu ne-a spus nimic, Domnule Prefect, răspundea tânărul student sau elev.

– Ai să declari acum tot ce v’a spus !

Cel interogat era descăltat de ghețe și legat cu lanțuri la picioare. I se introducea între picioare o armă și apoi era ridicat cu tălpile în sus, arma fiind ținută pe umeri de doi soldați. Manciu desbrăcat de haină începea să bată la tălpi cu o râncă de bou. Sărmanii copii, spânzurați cu capul în jos și loviți peste tălpile picioarelor, ne mai putând suporta durerile, începeau să răcnească.

Văzându-se în fața călăilor de comisari, rânjind cu poftă la înfrîntorul tablou – în care copiii neamului românesc erau torturați de niste canalii plătite de dușmani – departe de orice inimă care să plângă și să intervină pentru ei, strigau:

– Ajutor!

Atunci, comisarul Vasiliu îi băga cu capul într’o căldare cu apă pentru ca să nu se audă afară strigătele de durere și disperare.

Când, în sfârșit, durerile ajungeau la culme și când simteau că trupul lor nu mai putea suporta loviturile, atunci strigau că declară totul.

Prefectul trecea la masă în așteptarea destăinuirilor, iar ei, deslegati de lanțuri, priveau ametiți în jur. Apoi izbucneau în plâns și cădeau în genunchi în fața prefectului:

– Iartă-ne, Domnule, căci nu stim ce să declarăm.

– Nu? Nu știi? Mai ridicati-l odată, striga comisarilor și jandarmilor.

Și bietul copil, cu inima înghețată, privea cum i se fac din nou preparativele supliciului.

Din nou ridicati pe armă, și spânzurați cu capul în jos și cu picioarele în sus. Din nou lovituri peste picioare. Din nou simteau cum cad peste tălpile lor una câte una râncile prefectului nemilos. Tălpile deveniau negre de sânge ca abanosul și picioarele umflate, încât tinerii nu se mai puteau încălța. Printre cei schingiuiți astfel au fost copilul actualului procuror de Ilfov, Dimitriu, băiatul maiorului Ambrozie, căruia i s’a spart timpanul și care a ajuns și el comisar la aceeași prefectură de poliție și alții.

Bătuti în modul acesta, erau dusi pe brate într'o cameră separată, secretă. Pe la ora 9, m'au chemat pe mine. Cu mâinile legate si amortite, m'au dus sus într'o cameră, doi jandarmi. Acolo, la birou stătea prefectul, iar în jurul lui, pe scaune peste 30 de persoane, comisari, subcomisari si agenti.

M'am uitat în ochii lor. Poate din toti voiui găsi pe vreunul cu durere. Nimic! O satisfactie generală. Surâdeau: Șeful Sigurantei, Botez, Dimitriu, Directorul Prefecturii, comisarul Vasiliu, Clos si ceilalti.

Prefectul ia o coală de hârtie. Îmi scrie numele. Apoi:

– Cum te cheamă exact ?

– Sunt Corneliu Codreanu, student la doctoratul juridic si avocat în acelas barou cu Dv.

– Puneti-l jos.

Trei, cu inima de slugă, se reped si mă trântesc jos, în fata biroului.

– Descăltati-l de ghetе!

Doi mă descaltă, unul de o gheată si altul de alta.

– Puneti-i lanturi!

Îmi leagă picioarele în lanturi.

Le spun:

– Domnule Prefect, acum esti d-ta mai puternic, stăpân pe viață si pe moarte, dar mâine când voi iesi de aici, mă voi răsbuna si pe d-ta si pe d-lui care m'a înjurat.

În acest moment aud sgomot si glasuri în sală.

Veniseră profesorul Cuza, profesorul Șumuleanu, si părinti de ai copiilor: Col. Nădejde, Maior Dumitriu, Butnariu, Maior Ambrozie si altii, cu procurorul si cu medicul legist, profesor universitar, Bogdan.

Prefectul si cu ceilalti sar de pe scaune si ies pe sală. Aud pe prefect:

– Ce căutati aici? Vă poftesc să iesiti afară!

Apoi, glasul profesorului Cuza:

– Pe cine dai D-ta afară? Am venit în vizită la D-ta ca să ne dai afară? Noi am venit cu procurorul ca reclamanti în contra d-tale.

– Jandarmi, dati-i afară!

Profesorul Șumuleanu se postează la usa camerei în care erau închisi cei bătuti si spune:

– Domnule Procuror, nu plecăm de aici până nu ni se deschide această cameră!

Mai multi comisari:

– Nu e nimeni în camera asta. E goală.

Profesorul Șumuleanu :

– Să se deschidă acum această cameră!

Cu interventia procurorului se deschide camera si sase tineri sunt scosi aproape pe brate de părintii lor si introdusi în cabinetul prefectului. Medicul legist, profesorul Bogdan, cercetează pe toti si eliberează certificate medicale. Peste câteva ore sunt eliberati toti ceilalti din curte. Eu sunt însă retinut două zile, după care sunt trimis la judecătorul de instructie.

Îmi dă drumul. Îi spun:

– Domnule Judecător de instructie, dacă nu mi se va face dreptate, am să mi-o fac eu singur.

M'am dus acasă. Acolo a venit profesorul Cuza cu Liviu Sadoveanu:

– Am auzit că ai spus că vrei să-ti faci singur dreptate. Să nu faci una ca asta. O să raportăm la Minister si o să cerem anchetă. Nu se poate să nu ni se dea satisfacție.

Eu eram sdrobotit sufleteste. Mi s'au năruit toate planurile. Am lăsat în voia sortii si cărămidăria si grădina si am plecat cu primul tren în Bucovina la Câmpul-Lung. De acolo, pe cărările înverzite, m'am ridicat încet în munte, ducând poveri în suflet, durerile umilintei de ieri si chinurile nelămuririi pentru ziua de mâine.

Pare că nu mai aveam niciun prieten în lume în afară de muntele acesta, Rarăul, cu schitul de pe el. Sus, m'am oprit, la aproape 1500 m. înăltime. Privesc peste munti si peste dealuri la sute de kilometri, dar nicio priveliste nu-mi putea alunga dinaintea ochilor privelistea infamiei si umilirei la care am fost expus, alături de tinerii mei camarazi. Plânsul lor îl auzeam si acum si mă durea.

Se înserează!

Nicio tipenie de om. Numai copaci si vulturi cari tipă la stânci.

Cu mine nu am decât sumanul si o pâine. Mănânc puțină pâine si beau apă dintr'un isvor care serpuieste printre pietre.

Îmi adun lemn cu lemn si-mi fac un adăpost. O colibă. Aici în această locuintă am rămas o lună si jumătate. Putina hrană, de care aveam nevoie, mi-o aduceau ciobanii dela stâna lui mos Piticar.

Stăteam pe gânduri si-mi era rusine să mă dau jos printre oameni. Oare ce păcate voi fi făcut de mi-a trimis Dumnezeu această nenorocire pe cap, tocmai acum când voiam să încep un plan asa de mare si de frumos?

Îi scriu lui Mota: „Nu stiu ce am; parcă nu mai sunt eu! M'a părăsit norocul. Mă urmăreste pas cu pas nenorocul de o bucată de vreme; de orice mă apuc, îmi merge rău. Și când în luptă nu te mai

slujeste norocul, încep să te părăsească toti cei din jur. Cu 30 de victorii îi aduni, e suficient o singură înfrângere ca să te părăsească”.

Sufletul îmi era străbătut de îndoeli. Eram la răspântie de drumuri. Luptam pentru țară și eram tratați ca inamici ai neamului. Eram loviți fără milă de guvern, de poliție, de jandarmi, de armată.

Să întrebuintăm și noi forța? Ei sunt Statul: cu Zeci de mii, cu sute de mii. Noi, o mână de tineri, cu trup istovit de greutate, de foame, de frig, de închisoare. Ce forță suntem noi ca să putem avea măcar o mică șansă de victorie? Dacă încercăm vom cădea striviti. Și la urmă, Țara zăpăcită de presa jidănească, va zice că am fost niste nebuni.

Să nu întrebuintăm violenta și forța, cum o întrebuintează ei? Te provoacă, îți schingiuiesc oamenii, ti-i împrăstie și te omoară.

Să ne lăsăm omorâți? Dar până la vârsta noastră, noi n'am apucat să scriem nimic și lumea nici măcar nu va ști pentru ce ne-au omorât.

Mai bine să plecăm cu totii din țară. Să plecăm și să blestemăm; să pribegim prin lumea largă. Mai bine să cersim din țară în țară, decât să fim umiliți aici pe pământul nostru, până la ultima expresie a umilirii.

Sau să cobor de aici cu arma în mână și să fac dreptate.

Să înlătur fiara care s'a pus deacurmezisul drumului și a vietii unui neam. Dar ce mai facem cu planurile noastre după aceea? Voiu muri, atunci pe loc, ori voiu muri în închisoare; căci eu nu mai pot rezista regimului de temniță. Mie-mi place libertatea. Dacă nu o am, mor. Dar cu Mota ce fac? Căci o astfel de încercare înseamnă și sacrificarea mea și sacrificarea lui Mota, ale cărui sorti de achitare vor scădea complect. Tot grupul nostru va fi sfârșit. Degeaba toate gândurile noastre, toate planurile de organizare; totul se sfârșeste aici.

O lună jumătate, stând acolo în vârful muntelui, m'au chinuit aceste gânduri fără să le pot da o deslegare. De griji, de chinuri, începuse să mă doară pieptul și simteam cum mi se sleiesc puterile.

Eu fusesem un om aprig, căruia nimeni nu-i stătea înaintea. Aveam siguranță și încredere în puterile mele. Oriunde mă duceam, învingeam. Acum mă încovoiaseră greutatea vremii!

Mă cobor. Las totul în voia sortii; eu nu pot să dau nicio deslegare. De acum însă umblu cu revolverul la mine. Și la cea dintâi, cea mai mică provocare, trag; dela această hotărâre nu mă va mai clinti nimeni.

Plec la cărămidărie. Acolo, Grigore Ghica, rămas sef, și-a făcut datoria în mod exemplar. Numărul cărămizilor se înmultiseră în mod

simtitor. Se făcuseră două cuptoare de câte 40.000 de cărămizi. Era pe la 15 Iulie. Băetii m'au primit cu duiosie. Pe santier nu se întâmplase nimic deosebit.

La Iasi am găsit schimbări. Comisarii cari nu aveau ghetă în picioare, acum erau înnoiti din tălpi până în creștet. Îmbrăcați de jidănimie. Prefectura de Poliție avea automobil pus la dispoziție de jidani. Acestia se simțeau stăpâni absoluți. Erau de o obrăznicie pe care nu o mai întâlnisem dela 1919, din timpul mișcărilor comuniste, când se credeau în ajunul revoluției și fiecare jidănas, de peste Prut sau din Iasi, își lua aere de comisar al poporului.

ÎNCERCAREA DE SFĂRÂMARE A BLOCULUI NOSTRU

Puterea iudeo-liberală a auzit de blocul nostru, de legământul făcut la Văcărești. Ea își dădea seama că în jurul acestui bloc, studentimea se va ridica unitară. Nimic nu înspăimântă mai mult pe jidani decât *unitatea perfectă*: blocul sufleteș al unei mișcări, al unui popor. De aceea ei vor fi neconținut pentru „*democrație*” care are un singur avantaj și acela pentru inamicul nației. Pentru că democrația va sparge *unitatea* și blocul sufleteș al unui neam și în fața unității și solidarității perfecte a iudaismului din țară și din întreaga lume, nația, divizată în *partidele democrației*, se va prezenta desbinată și va fi înfrântă.

Tot astfel și în mișcarea studentească; până acuma, nefiind o unitate perfectă, jidanii găseau fracțiuni sau conducători pe cari îi convingeau *masonic*, adică le sugerau anumite idei, care nu aveau alt rost decât acela de a desbina.

Ori, grupul nostru se prezenta într-o unitate nesdruncinată și cu posibilități de a strânge în jurul său întreaga mișcare studentească.

Și atunci, ne pomenim cu o nesfârșită serie de *minciuni*, de *intrigi* tesute cu grijă, în scopul de a-l rupe pe Mota de mine și pe ceilalți unul de altul.

Jidanii găseau în mijlocul studenților elemente slabe pe care le întrebuințau, – fără ca ele să-și dea seama, – ca unelte. Făcându-se că li se încredințează mari secrete, lansau intrigi. Acestea ajunseră să prindă până și la părinți cari deveniseră unii dintre ei, cei mai îndârjiți adepți ai rușiei legăturilor fiilor lor de acest grup.

Cum am putut rezista? Numai datorită prevederilor noastre dela Văcărești. Noi ne-am dat seama, din primul moment, că vom primi

si acest atac clasic întrebuintat de masonerie si iudaism. Ne-am pus în gardă. Asa în cât, în momentul în care el s'a afirmat, noi am rezistat chiar în contra celor mai apropiate rude. Imediat când se semnala o intrigă, ne adunam si o comunicam grupului întreg.

Dau cu această ocazie un sfat tuturor organizatiilor, atrăgându-le atentia asupra acestui sistem care se întrebuintează frecvent si pretutindeni. Pentru pararea atacului: a) a nu se da niciodată crezare ori de unde ar veni informatia; b) a se comunica imediat încercarea de intrigă grupului respectiv, persoanelor vizate si sefilor. În modul acesta atacul va fi respins.

LOGODNA

La cărămidăria dela Ungheni, la 10 August 1924, în mijlocul camarazilor si al părintilor, am făcut logodna cu d-ra Elena Ilinoiu, fiica d-lui Constantin Ilinoiu, controlor la calea ferată. Un om de o mare bunătate si de o mare delicatetă sufletească. În casa lor m'am mutat după aceea si m'au primit cu bratele deschise, pe lângă cei cinci copii pe cari îi mai aveau, Familia aceasta mi-a fost un sprijin permanent în lupta pe care o duceam, prin îngrijirea si întreținerea ce mi-a asigurat-o tot timpul.

La 13 Septembrie, m'am dus acasă, la Husi si mi-am sărbătorit în casa părintească ziua numelui si a nasterii.

Împlineam 25 de ani.

PROCESUL MOȚA – VLAD

La 26 Septembrie 1924, se fixase spre judecare procesul lui Mota si al studentului Leonida Vlad care procurase revolverul. Acesta se predase si el după câteva zile si rămăsese arestat tot timpul cu Mota.

Am plecat la Bucuresti. Acolo au început desbaterile în fata Curtii cu Jurati. Mota si-a sustinut cu tărie tema, că trădarea trebuie pedepsită. Opinia publică, sătulă de trădători, urmărea cu viu interes si cu entuziasm desfășurarea procesului. Ea vedea în gestul lui Mota un început de actiune în contra trădătorilor si o dovadă de sănătate morală. Gestul lui apărea ca o lumină în mijlocul vietii românești, în care, veac de veac, luptătorii pentru neam nu fost doborâti prin trădare.

Întreaga studentime dela toate universitățile a făcut mari manifestatii pentru achitarea lui. La Bucuresti, în jurul Tribunalului, erau masati din nou mii de oameni, cari doreau o viață nouă pentru tara lor si cereau eliberarea lui Mota.

În zorii zilei, Justitia populară a adus un verdict de achitare, primit în întreaga țară, cu un mare entuziasm.

Mota, după ce-si vede părintii, părăseste Clujul si se stabileste la Iasi, conform legământului nostru.

ÎN JURUL CELOR PETRECUTE LA GRĂDINĂ

Nelegiuirile dela 31 Mai ne-au strivit sufleteste prin loviturile, umilinta si desonoarea la care am fost expusi. O rană deschisă, care se adâncea tot mai mult, ne consuma viata si parcă ne atrăgea spre mormânt.

Umilirea pe care o simti când ai fost desonorat, tu si toti ai tăi, îti dă un sentiment de profundă durere, care te face să ocolesti lumea din cauza rusinii de a te mai întâlni cu ea. Pare că simti că această lume te disprețuiește, rânzându-ti în față, că n'ai fost capabil să-ti aperi onoarea; că primejduiesti însăși societatea, lăsând să se creadă, prin lasitatea ta, că un sbir are putinta, nepedepsit, să o desonoreze si să o lovească după bunul său plac.

Aceste dureri creșteau în măsura în care încercările noastre de a căpăta o satisfacție legală erau respinse cu un cinism care ducea la desperare. La procesele pe care, cei lezati le intentaseră, acestia riscau să fie bătuti din nou de politie, de astădată în chiar pretoriul justitiei si chiar în fata judecătorilor. Iar la urmă, ieseau condamnati, reclamantii.

Faptul petrecut la 31 Maiu n'a rămas fără răsunet. Extrag din ziare, mai jos, ecoul acestor fapte în lumea românească si în acelasi timp încercările ei de a căpăta o satisfacție.

„Universul” din 8 Iunie 1924, publică sub titlul:

POLIȚIA DIN IAȘI STUDENȚII AU FOST BĂTUȚI DE ÎNSUȘI PREFECTUL POLIȚIE!

„Ni-l închipuim pe Dl Manciu, prefectul politiei din Iasi, ca pe unul din cei mai străluciti politisti ai veacului trecut, ilustrat prin violentă si brutalitate.

„Dl prefect Manciu, desi politist din 1924 si într'un oras de cărturari ca Iasi, si-a inaugurat sistemul de anacronice violente politienesti, anul trecut la congresul profesorilor universitari. D-sa a fost în stare să tie în loc un congres de dascăli universitari, fiindcă asa-i dictau impulsurile politiste.

„Degeaba s'a protestat apoi, căci Dl prefect al politiei Iasi își avea temeiuri sprijinitoare politice, împotriva jicnirii aduse celei mai alese categorii de intelectuali.

„Și de atunci Dl Manciu si-a continuat cu osârdie procedeele politienesti, pe care le-a ilustrat mai ales zilele trecute, când a bătut, a bătut cu sete, a lovit cu stăruintă, a însângerat cu răutate pe studenti si a ordonat apoi subalternilor d-sale să imiteze cu aceeași râvnă de brutalitate.

„Orice ar fi făcut studentii dela Iasi, dacă ar fi fost asasini chiar, nu trebuia să fie bătuti.

„Întâiu, să se fi făcut anchetă, să se fi sesizat parchetul, să fi fost arestati, legati în fiare dar nu snopiti în bătae.

„Dl Prefect Manciu e desigur obligat în însărcinările sale să aplice si anume ordonante în ce priveste protectia animalelor. Credem chiar că le aplică.

„Prin urmare D-sa păzește să nu fie bătuti caii, să nu fie torturati porcii.

„Și totusi Dl Manciu, care va fi făcut ca student, studii de drept penal si va fi cetit ceva din literatura penală, pe care poate că îi va fi recomandat-o chiar distinsul penalist, Dl Iulian Teodorescu, care propovădueste spulberarea sanctiunilor brutale si din puscării, a bătut personal pe studenti, i-a schingiuit, i-a umplut de sânge.

„Dar dacă studentii bătuti nu vor fi vinovati de niciuna din absurditățile ce li se aruncă în spate?

„Atunci? Bătaia se întoarce?

„E desigur nevoie de o anchetă judecătorească. Dar mai e nevoie de o sanctiune care să pue pe Dl Manciu în imposibilitate de a-si mai fortifica muschii pe capetele studentilor.

B. Cecropide

„Universul” din 9 Iunie 1924, continuă, sub titlul:

STUDENȚII DELA IAȘI AU FOST BĂTUȚI

„Ei au fost provocați de Poliție schingiuiți fără nici o vină. Un Prefect de poliție bățuș. Manciu trebuie destituit.

„Am scris într'un număr precedent asupra banditismelor săvârșite de Dl Manciu, Prefectul Poliției din Iasi, împotriva studenților.

„Pentru azi vom reproduce câteva pasagii din Memoriul studenților, înaintat Ministerului de Interne.

„Studentii zidari”.

„În memoriu se spune:

„Studentimea creștină dela Universitatea din Iasi a luat hotărârea încă de acum o lună, să clădească prin muncă proprie, un cămin cultural...

„Provocarea prefectului de poliție.

„Abia întruniti, ne-am și văzut înconjurați de o companie de jandarmi și întreg aparatul politienesc, în frunte cu prefectul Manciu.

„În vreme ce noi stăteam cu toții foarte liniștiți, ei cu armele întinse s'au repezit asupra noastră începând a ne înjura și a ne lovi în modul cel mai barbar posibil. Crezând că vor găsi arme la noi ne-au perchezitionat pe toți fără însă a găsi ceva la vreunul. În timpul perchezitiei, au încercat să introducă colegului Corneliu Zelea Codreanu un revolver și niste hârtii, contra cărui fapt el a protestat. Pentru aceasta a fost bătut de către politaiul Manciu, inspectorul Clos, comisarul Vasiliu și împreună cu toți ceilalți agenți și jandarmi l-au legat ca pe cel din urmă bofăș. La fel ni s'a întâmplat și la o bună parte din cei ce eram acolo. Am fost declarați arestați și împrejmuiți de cordoane de armată, duși la Prefectura de Poliție.

„Și copiii de pe drum au fost bătuti.

„Pe drum au fost întâlniți mai mulți elevi dela diferite licee din localitate, cari mergeau la parcul sportiv pentru a exercita jocul oina, convocați fiind de d-nii directori ai liceelor respective. Toți aceștia au fost arestați și duși împreună cu noi, studenții, la poliție, după ce bineînțeles au fost bătuti în văzul tuturor, de însuși politaiul Manciu și ceilalți politisti. La poliție au fost ținuți toată ziua. Pe o parte dintre noi ne-a bătut până la lesin și ne-a eliberat; o

parte am dat declaratii scoase prin amenintare, iar altă parte am fost eliberati fără să ni se mai ia vreo declaratie.

Și ca încheiere „Universul” adaugă:

„Faptele de mai sus nu pot rămâne nepedepsite. Prefectul de politie Manciu, dovedit agent producător si vinovat de torturarea studentilor si elevilor de liceu din Iasi, trebuie să-si primească pedeapsa fărădelegilor sale.

Între altele „Universul”, din 10 Iunie 1924, publică sub titlul:

IAȘII SUB TEROAREA PREFECTULUI DE POLIȚIE

..., „Transportati în beciurile Politiei, acesti studenti au fost supusi la cele mai groaznice chinuri.

„Unii din ei au fost spânzurați cu capul în jos, loviti peste tălpile picioarelor cu vâna de bou. Studentul Corneliu Codreanu a fost legat, apoi pălmuit, si torturat de însusi Prefectul de politie. Sănătatea lui e sdruncinată.

„Ceilalti studenti arestati prezintă grave leziuni corporale.

„Trei sute studenti au reclamat faptele de mai sus procurorului general, cerând ca medicul legist să examineze starea colegilor torturati.

CUVÂNTUL D-LUI PROF. A. C. CUZA

În editia specială a ziarului „Unirea” din 1 Iunie 1924, Dl Prof. A. C. Cuza publică un judicios articol din care extrag:

„Dar în fata acestor necontenite brutalități si samavolniciei nenumărat, fără motiv – făcute anume ca prin teroare să îngrijească studentimea creștină – două întrebări se pun hotărâtoare:

„Ce vrea guvernul, care sustine un asemenea politai în fruntea unui oras ca Iasul?

„Ce vrea politaiul el însusi?

„Voesc ei însisi ca din mijlocul acestei continui enervări să se producă *reactiuni* necugetate, la cari ea este pare că anume provocată, pe fiecare zi?

„Această provocare este cu atât mai nedemnă si mai iritantă, cu cât în același timp politaiul Manciu se duce la

întrunirile societății jidănești „Macabi” și se pune în fruntea acestor macabei sportivi cu cari pleacă ostentativ în excursie, având în frunte steagul bicolor alb albastru.

„Iar zilnic îl vezi tolănit în automobil – *nu în acel cu care a călătorit deunăzi la Ciurea*, – ci în acel nou care se pare că i-a fost hărăzit prin subscripție publică de comunitatea israelită din Iași încurajându-l și prin ziare, la orice ocazie, pentru atitudinea sa în contra studentimii creștine.

„Protestând cu toată indignarea contra acestei acțiuni de provocare continuă, cerem ca autoritățile superioare să intervină pentru ca să pună capăt unei situații nedemne și primejdioase, pe care Iașul și studentimea lui creștină nu o mai pot tolera.

A. C. Cuza

ÎNTRUNIRILE DE PROTESTARE CONTRA LUI MANCIU DIN 3 ȘI 5 Iunie

S’au expediat următoarele telegrame:

M. SALE REGELUI

„Fată de nelegalitățile politaiului Manciu împotriva studenților și copiilor noștri loviți și insultați zilnic, voind a ne întruni, am fost împiedecați de poliție și jandarmi cu toate că procurorul a aprobat întrunirea.

„Supunem respectuos Majestății Voastre plângerea noastră și rugăm a fi ocrotiți. (Urmează 1200 semnături).

MINISTERULUI DE INTERNE

„Copiii noștri luați de pe stradă și sălbatec maltratați de prefectul de poliție Manciu, cerem anchetă imediată, urmată de sancțiuni severe.

„Loviti în sentimentele noastre părintești și pierzând orice răbdare, așteptăm neîntârziat dreptate.

„ss. Maior I. Dumitriu, Maior Ambrozie, D. Butnaru, Elena Olănescu, Căpitan Oarză, Gheorghiu, etc.

„ACȚIUNEA ROMÂNEASCĂ”
ANUL 1. Nr. 2, 15 NOEMBRIE 1924

sub semnătura cunoscutului publicist Dr. Ion Istrate, serie:

„În ziua de 8 Iunie 1924 s'a ținut în sala Bejan o grandioasă manifestatie publică de protestare sub presidentia de onoare a d-lui General Tarnovschi. Au înfierat procedurile lui Manciu d-nii: Prof. Univ. A. C. Cuza, studentul Grigorescu în numele studentilor crestini, meseriasul Artur Rus, metalurgistul C. Pancu, Prof. univ, C. Șumuleanu dela Facultatea de medicină care a făcut un tablou impresionant de ceea ce a văzut la politie: timpane aparte, urechi umflate, ochi însângerați, mâini rupte și picioare vinete de loviturile răncilor sălbaticilor lui Manciu:

„Declară că de ar fi avut un copil care să fi fost schilodit de barbarul din capul politiei *n'ar fi ezitat o clipă să-i sboare creierii canaliei*. Vorbeste apoi d. Maior I. Dumitriu care încheie: am încredere că justitia țării ne va face dreptate. Altfel jur aici în fata D-vs, si voi sti să-mi respect jurământul, că-mi voi face *singur dreptate*.

„Mai vorbeste avocatul Bacalaoglu, meseriasul Cristea, avocatul Nelu Ionescu și Profesorul Ion Zelea Codreanu. La urmă s'a votat o motiune de protestare prin care se cerea justitiei satisfacție și guvernului *destituirea lui Manciu*.

UN AVERTISMENT ZADARNIC

În „Țara Noastră” Nr. 24, din 15 Iunie 1924, cunoscutul scriitor Al. O. Teodoreanu publică un articol din care reproducem ultimele pasagii:

„Justitia chemată să-si spună cuvântul îi declară pe toti „studentii arestați” nevinovați și dispune să fie puși imediat în libertate.

„Studentul Zelea Codreanu e ținut totuși arestat, trimis judecătii de către politaiul Manciu care e și avocat, pentru *complot*.

„Cele mai elementare manuale de drept si cel mai bun simt ne spun că în căsătorie, duel sau complot nu poate figura o singură persoană.

„Pentru a da o calificare ca cea de mai sus, cel dela care emană trebuie să se găsească într'o particulară stare de ebrietate, care să-i permită viziunea cel puțin dublă.

„Prin urmare cu el nu putem vorbi.

„E loc însă *în numele întregii suflări românești ultragiată*, din care scoatem, bucurosi si fără pagubă pentru nimeni, pe timizii ei reprezentanti din parlament si presă, să întrebăm guvernul, dacă socoate util să lase sanctiunea (inevitabilă) în sarcina celor lezati si dacă nu găseste oportun s'o previe.

„Întăriti de cuvântul hotărâtor al justitiei nu ezităm a taxa „complotul” dela Iasi ca o ticăloasă înscenare . . .

Al. O. Teodoreanu

SE ORDONĂ ANCHETĂ ADMINISTRATIVĂ MEMORIUL D-LUI MAIOR AMBROZIE

În urma celor întâmplate a venit în anchetă Inspectorul Administrativ Văraru. Iată memoriul înaintat de DI Maior Ambrozie, Inspectorului Văraru:

„Domnule Inspector,

„Hotărât lucru că DI Ministru de Interne, dorind să stie adevărul adevărat asupra celor raportate de noi telegrafic cu schingiuirea fiilor nostri, v'a trimis pe D-vs. si, cum credem că doriti a face complectă lumină, am făcut acest memoriu cu naratiunea faptelor.

„Faptul s'a petrecut după cum urmează: Era lucru stiut în Iasi de către directorii de scoli si de părintii elevilor, că acestia fabrică cărămidă la Ungheni, pentru a construi o casă proprie în Iasi si că lucrează la o grădină de zarzavat, pusă la dispozitia lor de D-na Ghica, în str. Carol. O parte din studenti si elevi se întrunea odată pe săptămână, sub conducerea studentului Zelea Codreanu, când se făcea repartitia la muncă, adică: 40 studenti erau trimisi la Ungheni la facerea de cărămizii, iar 20-25 elevi erau repartizati pentru a uda grădina de zarzavat.

„Despre cele arătate mai sus a aflat si Prefectul de politie; pentruce oare nu ar inventa ceva de senzatie la Iasi, de exemplu „complot”, mai ales că jurnalele din Iasi sunt socotite ca o proprietate a D-sale si-i vor bate în strună si atunci; zis si făcut. În ziua de 31 Mai 1924, ora 4½-5 dimineata, când stia că în curtea D-nei Ghica erau adunati vreo 65 studenti si elevi, a dat năvală peste ei cu întregul aparat de politie si cu multă armată, după gravitatea faptului închipuit.

„Mintea omenească refuză să priceapă ce s’a petrecut atunci, când studentii si elevii au fost înconjurați ca cei mai ordinari criminali si chiar pe loc loviti barbar de agenti, armată si chiar de politaiul Manciu.

„După o jumătate de oră, cu totii, în cap cu studentul Zelea Codreanu, bine încadrati si în convoi, mergeau la vale pe strada mare către politie; în drum au întâlnit un alt grup de elevi de liceu, cari din ordinul profesorilor mergeau la joc de oină la Copou. Acestia, fiindcă si-au permis luxul să salute pe cei aflatii în fiare, imediat au fost arestati, bătuti si dusi la politie, ca complici cu cei dintâi.

„Ajunsi la politie, prefectul, fără să anunte parchetul, după gravitatea faptului, a început singur interogarea. Deci si bătaia, maltratarea si schingiuirea studentilor si elevilor, pentru a declara că au luat parte la complot si să spuie ce stiu. Dar ce era să spună acestia, când nu stiau nimic? Aproape toti studentii si elevii au fost bătuti. Mai grav însă au fost:

1. „Fiul meu, Cezar Ambrozie, elev cl. VIII seminarul pedagogic, căruia prefectul, personal, i-a aplicat lovituri peste cap cu rânca de bou, iar la urmă, fiindcă nu a răspuns cum vroia el, i-a aplicat un pumn puternic peste urechea stângă, spărgându-i timpanul.

2. „Elevul Dimitriu Spinti, fiul maiorului Dumitriu; acesta a fost legat cu lanturi de ambele picioare si întors cu capul în jos; după ce i-a băgat o armă printre picioare, (tinută de sergentul Cojocaru si caporalul Teodoroiu), a fost bătut la tălpi cu rânca, personal, de prefect, până când a lesionat.

3. „Elevul de școală Gurgută Gh. a fost legat de mâini si picioare si pus cu fata în jos pe podea apoi bătut cu rânca, iar pentru a nu se auzi tipetele sale, i s’a pus în dreptul gurei

un lighian cu apă si un agent avea grijă să-l apese cu capul în apă când striga mai tare.

„La toate schingiurile acestea, au fost de fată si doi ofiteri de jandarmi: *căpitanul Velciu si locot. Tomida*, pe cari, nu cred că demnitatea de ostas să-i lase a nu spune adevărul, desi nu era de demnitatea lor de a sta acolo, întrebuintând oameni de trupă la schingiuri si întrebuintând si o armă militară ca unealtă de tortură, când este stiut ce menire are aceasta.

„După spusele studentilor si ale elevilor, în timpul când politistul Manciu se îndeletnicea cu asemenea operatii, au trecut în cabinetul său d-nii procurori Culianu si Buzea. Cred că d-lor vor arăta adevărul.

„Toate bățiile si schingiurile nu au încetat decât mai târziu, când domnul prim-procuror Catichi a venit la politie, fiind cerut de o comisiune compusă din d-nii: profesor Cuza, Șumuleanu, avocat Bacaloglu, colonel Nădejde si medicul legist Bogdan care a constatat cele arătate în copie după actul alăturat si chiar în localul prefecturii.

„După cum vedeti, Domnule Inspector, noi până astăzi am procedat legal, adică:

1. „Am chemat pe domnul prim-procuror si medicul legist chiar la prefectură, unde am constatat băția studentilor si elevilor.

2. „Am dat în judecată pe schingiuitori la Judecătoria Ocolului II.

3. „Am sesizat parchetul, unde s'a trimis si actul medico-legal, afacerea fiind repartizată d-lui Jude Instructor Iesanu.

4. „Ca oameni de onoare si ofiteri am fi putut, cere d-lui Manciu satisfactie pe calea armelor, dar d-sa este descalificat de când a refuzat să se bată în duel cu căpitanul Ciulei.

„În mod cinstit, acesta este adevărul.

„Vă rog a cunoaste, că între toti părintii ofensati, suntem doi ofiteri superiori, cari până în prezent, fiindcă am procedat legal, suntem descoperiti, deoarece nu ni s'a dat nici o satisfactie până astăzi de către nimeni. Credinta noastră este că dl Minstru de Interne ne va da satisfactie complectă, dând în judecată pe prefectul Manciu pentru faptele arătate si va interveni la Ministerul de Război, căci

prefectul Manciu, fiind ofiter inferior de rezervă⁴) cu bună știință a schingiuit pe copiii camaradului superior față de gradul său.

Maior (ss.) *Ambrozie*

Rezultatul anchetei este următorul:

1. Prefectul Manciu a fost decorat cu „Steaua României” în gradul de comandor.
2. Toti comisarii cari ne-au schingiuit au fost avansati.
3. Încurajati de aceste măsuri, ei deslăntuie o nouă prigoană în contra noastră; de astă dată extinsă în întreaga Moldovă. Orice comisar, pentru a-si face o sursă de venituri de la jidani sau pentru o avansare, pune mâna în piept, unui student, îl bătea până la sânge în stradă sau la politie, fără a fi obligat să răspundă pentru faptele sale.

ZIUA FATALĂ, 25 OCTOMBRIE 1924

În atari conditiuni sufletesti si de fapt m’am prezentat la Judecătoria Ocolului 2 Iasi, Sâmbătă dimineata, ca avocat alături de colegul Dumbravă, în procesul studentului Comârzan, schingiuit de Manciu.

Prefectul s’a prezentat cu întreaga politie si în plină sedintă, în fata avocatilor si a judecătorului Spiridoneanu, care presida, s’a năpustit asupra noastră.

În aceste împrejurări, cu riscul de a mă pierde, strivit de cei douăzeci de politisti înarmati, am scos revolverul si am tras.

Am tintit în cine se apropia de mine.

Primul, a căzut Manciu. Al doilea, a căzut inspectorul Clos, al treilea, un om cu mult mai puțin vinovat, comisarul Husanu.

Ceilalti au dispărut.

Peste câteva minute, în fata Judecătoriei, se găseau câteva mii de jidani, cari cu mâinile ridicate în sus si cu degetele crispate de ură, asteptau să ies pentru a mă sfâșia.

Eu am luat în mâna dreaptă pistolul, în care mai aveam cinci cartuse si cu stânga am apucat de brat pe d-l Victor Climescu, avocat din Iasi, rugându-l să mă însotească până la Tribunal.

Am iesit si astfel am străbătut printre jidănimea care urla, dar care a avut totusi bunul simt, ca, în fata revolverului, să-mi facă loc.

---

⁴ Sublt. de rezervă Manciu, face parte din Reg. 10 Vânători, iar pentru mobilizare este la adăpost la atelierul de reparatie al Corpului III Armată.

Pe drum m'au prins jandarmii, m'au despărțit de DI Climescu și m'au introdus în curtea Prefecturii de Politie. Aici comisarii au sărit pe mine să-mi ia revolverul. Era singurul prieten pe care-l aveam în mijlocul acestei nenorociri. Mi-am adunat toate puterile opunând, cinci minute, rezistentă ca să nu-l scap din mână. Dar până la sfârșit am cedat. Mi s'au legat mâinile la spate cu lanturi și am fost așezat între patru soldați cu baioneta la armă.

Peste puțin, m'au scos din biurul în care eram și m'au dus în fundul curții, așezându-mă lângă un gard înalt. Jandarmii s'au retras și m'au lăsat singur acolo. Am bănuț că vor să mă împuste. Am stat așa mai multe ore până seara târziu, așteptând să fiu împuscat. Această așteptare nu mi-a provocat niciun sentiment.

Vestea tragiceii răzbunări s'a răspândit cu o viteză în adevăr fulgerătoare. La căminuri, când s'a aflat, a fost o adevărată explozie. Dela toate cantinele și căminurile, studenți și studențe s'au ridicat și au pornit în fugă pe străzi, coborând spre Piața Unirii. Aici au manifestat îndelung cântând, apoi au încercat să se îndrepte spre Prefectura de Politie. Dar armata, care sosise între timp, i-a oprit cu mare greutate. Am auzit cântecul studenților și, deși eram în lanturi, mă bucuram că ei au fost eliberați.

Târziu am fost chemat sus, în același cabinet al supliciilor, unde acum la masă era instalat judecătorul de instrucție Esanu, acela căruia mă plânseam acum patru luni în urmă, cerându-i, să mi se facă, dreptate. M'a interogat sumar după care mi-a lansat mandat de arestare.

Am fost urcat în dubă și dus la Galata, sus pe deal, deasupra Iasului, în jurul Mănăstirii zidită de Petre Schiopul, Domnul Moldovei.

Am fost introdus într'o cameră în care mai erau 10 arestați. Acolo mi s'au luat lanturile. Cei din cameră mi-au dat un ceai după care m'am culcat. A doua zi, am fost pus la secret. Singur, într'o cameră cu ciment pe jos, cu un pat de scânduri, fără pătură, fără pernă și închis cu lacăt. Camera avea două geamuri vopsite cu var pe dinafară. Nu vedeam nimic. Un perete era așa de umed încât curgea apa pe el. În prima zi, un gardian – Mos Matei – mi-a adus o pâine neagră. A deschis usa și mi-a întins-o, căci nici el nu avea voie să intre înăuntru. Nu-mi era foame de loc. Noaptea m'am culcat pe scânduri și m'am învelit cu sumanul. Sub cap n'am putut să-mi pun nimic. Mi-a fost frig.

Dimineata, am fost scos afară două minute, apoi din nou închis. În cursul zilei, studentul Miluță Popovici, care era arestat, s'a putut apropia de fereastră, a sters geamul cât un vârf de deget, prin care

puteam să văd afară. Apoi s'a dus la o distanță de 20 m și cu mare atenție îmi făcea semne cu degetele. Am înțeles că-mi făcea semnalizare prin alfabetul Morse. Astfel, am putut afla, că fuseseră arestați din nou toți Văcăreștii: Mota, Gârneată, Tudose Popescu, Radu Mironovici; afară de Corneliu Georgescu pe care nu-l prinseseră. Ei fuseseră aduși în aceeași închisoare și puși tot într-o cameră. Am aflat că fusese adus și tatăl meu. A doua noapte am dus-o mai rău. Mi-a fost foarte frig și nu am putut atipi deloc. Aproape toată noaptea m'am plimbat prin cameră.

Dimineata, iar m'au scos afară două minute și iar m'au închis; Mos Matei mi-a dat o pâine. La ora 12, mi s'au pus cătușele cu lacăt la mâni. Am fost urcat în dubă și dus la Tribunal pentru confirmarea mandatului. După confirmare, readus la Galata, m'am văzut din nou în aceeași cameră întunecoasă. Afară începuse vreme rea. Lipsit de foc, m'a cuprins frigul. Am încercat să adorm pe scânduri. Am atipit vreo jumătate de oră, dar mă dureau oasele. Din cauza frigului ce venea de la cimentul de jos, începusem să am dureri la rinichi. Văzând că-mi pierd puterile, am făcut apel la voință și la gimnastică. Toată noaptea, din oră în oră, mă sculam, făceam câte 10 minute gimnastică și căutam cu îndârjire să mă țin în puteri.

Ziua următoare nu mă simteam bine. Îmi scădeau puterile, văzând cu ochii, cu toată lupta pe care o duceam cu ajutorul vointei și încăpătânării. Noaptea care a urmat, frigul a fost mai mare și vointa n'a mai functionat; am fost doborât. Mi s'a întunecat înaintea ochilor și am căzut. Cât mă tinuse vointa, nu aveam nicio grijă. Îmi dădeam seama că de acum e rău. Îmi tremura tot corpul și nu mă puteam opri. Cât de grele erau nopțile acelea care păreau că nu se mai sfârșesc!

A doua zi a venit procurorul și a intrat în celulă la mine. Am căutat să ascund starea în care mă aflam.

- Cum stai aici?
- Foarte bine! . . . Domnule Procuror.
- Nu ai nimic de raportat?
- Nu am nimic!

Am rămas așa timp de 13 zile; apoi mi s'a făcut puțin foc. Mi s'a dat asternut și rogojini care au fost puse pe perete. O oră pe zi, mi se îngăduise să stau afară. Într'una din zile i-am zărit pe Mota și pe Tudose, departe în fundul curții și le-am făcut semn. Tot atunci am aflat că tatăl meu fusese eliberat. De asemenea Dl Liviu Sadoveanu, Ion Sava și încă un student cari fuseseră și ei arestați.

DOUĂ ARTICOLE ÎN JURUL CAZULUI MANCIU

Afară, a doua zi după întâmplarea din Târgul-Cucului, a apărut în „Cuvântul Iasului” din 27 Oct. 1924, un articol al lui Nelu Ionescu, avocat, fost presedinte al Soc. Stud. în Drept, din care extrag:

„Comentariile făcute de presa liberală jidănească, în jurul mortii lui C. Manciú, sunt de rea credință și interesate; ele pornesc dela falsificările grosolane de fapte, pentru a face cu orice pret un erou din acel ce nu a fost decât un instrument, și a da pe seama unor preținse comploturi fascisto-antisemite, ceiace nu a fost decât consecința inevitabilă a unui regim de inegalități și abuzuri.

„Studentii au fost împiedecați cu forța să intre să se închine în Mitropolie, au fost împiedecați să ia masa în comun la restaurant, au fost bruscați și împiedecați să circule pe stradă, împiedecați să se întrunească în universitate, împiedecați să se întrunească la sediul societății lor, împiedecați să-și lucreze grădina pentru propriul lor cămin, bătuti pe stradă, în beciurile poliției și în pietile publice dela cel din urmă sbir, până la acela care mai deunăzi fusese prefectul de poliție al acestui oraș.

„Studentii cu o stăpânire de sine demnă de admirat, și o încredere în justiție, care le face cinste, au deschis o serie de procese în contra Prefectului Manciú, și a subalternilor lui, pentru loviri grave, abuzuri de putere și atentate la libertatea individuală, cu credința în hotărârea justiției.

„Acest gest al studentimii nu a fost înțeles. Și cu regret spunem că justiția nu a răspuns speranțelor, pe cari o tinerime întreagă însufletită de cel mai cald sentiment de legalitate și ordine și-a pus-o în ea.

„Studenta Silvia Teodorescu, lovită de către Manciú în plină stradă cu piciorul în spate, în str. Carol, în ziua de 11 Decembrie 1923, în dreptul casei Colonelului Velsa – fapt afirmat și depus prin prestare de jurământ de numerosi martori, – nu numai că nu reusește să-l condamne pe Manciú în fața Jud. de Ocol I Urban, dar reclamanta rămâne condamnată pentru ultraj, întrucât judecata constată că în timpul lovirilor ar fi adresat lui Manciú cuvintele: aceasta este o salvăcie.

„În seara de 14 Decembrie 1923, studentul dela drept Lefter, Galati, în momentul în care intra la hotelul Bejan, unde locuia, fără nici un motiv *a fost înconjurat de o bandă de politisti si jandarmi, cari împreună cu Manciu si din ordinul lui l-au lovit cu tesace, bastoane, paturi de armă, picioare si pumni, până ce a căzut jos în nesimtire, după care, târât de toti acestia a fost svârilit fără de nici un ajutor pe o stradă laterală.*

„Studentul Lefter a făcut proces lui Manciu si Manciu a fost achitat fără să aibă nevoie să depună măcar un singur martor în contra dovedă.

„Dar barbaria si sălbătăcia de astă vară, cu studentii cari lucrau la grădina imobilului Ghica!

„25 de studenti *bătuti hoteste* la tălpi timp de o zi întreagă, fapt constatat de primul-procuror si medicul legist al Tribunalului pentru *fapte închipuite cari măcar n’au fost de natură să motiveze o instructie în privinta lor.*

„Dar nu numai atât, studentii au cerut si o anchetă administrativă. Aceasta a avut loc astă vară si s’a efectuat de Dl Văraru, *care a rămas profund indignat de abuzurile constatate, dar asupra cărui raport Ministerul de resort a pus ordinul de decorare al lui Manciu, cu Coroana României.*

„Iată omul care a murit; de morti nu se spune decât bine, dar aceasta nu ne împiedecă să spunem adevărul.

„*Manciu suprimă întruniri, Manciu te împiedecă să intri la Mitropolie. Manciu bătea în stradă, la Politie si în piete, insulta pe cei cari reclamau, ameninta pe apărătorii lor, Manciu lovea cu o bestialitate de posedat la adăpostul cordoanelor de sergenti si jandarmi, atunci când studentii legati de mâini si de picioare nu puteau svârli prin ploaia de scuipat si loviri a subalternilor lui inconstienti, decât priviri de dispret si momentană resemnare.*

„Iată omul datoriei si iată ce fel de ordine făcea acest om!

„*Opinia publică este alături de Corneliu Codreanu. Ei îi plac gesturile hotărâte si apreciind mobilul superior al acestui gest, care avertizează un regim si serveste o idee, îl deslăntue de considerentele obisnuite de incriminare unor atari fapte, îl justifică în totul si-l aprobă în special.*

„Personal salut gestul eroic al lui Corneliu Zelea Codreanu, care rămâne și de această dată intransigent pe chestiuni de onoare și hotărât când este vorba de demnitate.

Peste câteva zile, în ziarul „Unirea”, din ... Oct. 1924, apare articolul profesorului Cuza:

MOARTEA PREFECTULUI MANCIU, SISTEMUL FATAL ȘI URMĂRILE LUI

„Politia din Iasi – de un an încheiat – trăeste o adevărată tragedie cu ultimul act pe care îl stim, datorită înlăturirii fatale a faptelor, ale căror victime au căzut:

„Prefectul Manciu, Inspectorul Closs, subcomisarul Husanu și nu mai puțin, studentul doctorand Corneliu Zelea-Codreanu.

„Prefectul Manciu a murit; subcomisarul Husanu se luptă cu moartea; inspectorul Closs are o rană adâncă; Corneliu Zelea Codreanu zace în închisoare.

„Ce este această tragedie care face atâtea victime? În ce fel putem vorbi de înlăturirea fatală a faptelor? Cine sunt vinovații?

„Manciu a fost prefectul de politie al D-lui G. G. Mârzescu.

„Numai în calitate aceasta a fost adus și menținut până la urmă – cu toate excesele de cari s-a făcut vinovat la Prefectura Politiei. Ceiace o dovedeste cu prisosință, că a fost *aprobat*; că a lucrat după un plan stabilit, din inspirația directă a D-lui G. G. Mârzescu, care-l susținea, sunt distincțiile ce i s’au acordat, „meritele” lui în serviciu și înaintările personalului său.

„Sistemul fatal inspirat lui Manciu a fost terorizarea studentimii creștine: ca să dea satisfacție jidanilor și să facă dovadă că „ordinea” se poate mentine „prin mijloace energice”.

„Sistemul fatal, nefericitul Manciu, lipsit de orice însusiri speciale, l-a pus în aplicare, cu o deosebită brutalitate față chiar de profesorii universitari *debutând* în carieră cu prilejul adunării generale a Asociației profesorilor universitari din România, care s’a ținut la Iasi, sub președinția

eminentului nostru coleg, Dl Prof. I. Găvănescul, în zilele de 23, 24 și 25 Septembrie 1923.

„Prefectul Manciu a insultat Universitățile și a brutalizat și arestat pe studenți fără nici o vină ceiace a provocat protestarea profesorilor lor, cerând satisfacție.

„Comisiunea celor 4 Universități – compusă din d-nii profesori: Dr. Hurmuzescu – București; Dr. Șumuleanu – Iași; M. Ștefănescu – Cluj și Hacman – Cernăuți, a redactat apoi, imediat în sedință chiar, următoarea telegramă cu trei adrese: 1. D-lui Președinte al Consiliului de Miniștri; 2. D-lui Ministru de Interne; 3. D-lui Ministru al Instrucției Publice, semnată de Dl I. Găvănescul:

„Asociația Generală a Profesorilor Universitari din România, în sedința sa de deschidere, blamează intervenția jicnitoare a poliției Iași și strâns unită în jurul Președintelui, cere autorităților superioare cercetările cuvenite și să i se dea deplină satisfacție.

Președintele Asociației (ss.) *I. Găvănescul.*

„Aceeași comisie redactează și trimite d-lui Primar al Iașului următoarea adresă :

Domnule Primar,

„Asociația Generală a Profesorilor universitari, în sedința de deschidere, văzând măsurile jicnitoare ale d-lui Prefect de poliție, față de congresul ei, regretă că, în starea sufletească în care a fost pusă, nu poate lua parte la banchetul oferit de Primăria orașului, mulțumindu-vă pentru bunele dvs. intențiuni.

Președintele Asociației (ss.) *I. Găvănescul*

„Sustinut cu mandat imperativ, ca să terorizeze studentimea, Manciu a lucrat în conformitate cu scopurile urmărite și după planul stabilit: mergând pe căile fatalității. Vom enumăra pe scurt fapte petrecute, numerotându-le.

1. *„Introducerea poliției și armatei în Universitate la 10 Decembrie 1923.*

„Cu prilejul manifestațiilor studentesti care au urmat, printre alții a fost bătut așa de grav de poliție studentul G. Manoliu, în cât îmbolnăvinduse de icter a murit peste câteva zile.

2. *„Brutalizările dela gară.* Cu prilejul sosirii profesorului Ion Zelea-Codreanu la Iași, după eliberarea sa din închisoare, prefectul Manciu s'a aruncat încă odată fără nici un motiv cu poliția și armata asupra cetățenilor și studenților

cari veniseră la gară să-l primească, brutalizându-i și gonindu-i pe străzi ca pe niste răufăcători.

3. *„Vizita Printului Carol.* Cu prilejul acestei vizite Manciuc a înscenat alte scandaluri, cari au făcut pe studenți să se plângă Altetei Sale Regale.

4. *„Scandalul dela Teatrul Sidoli.* Artistii români retrași dela Operă, venind la Iași, studenții le-au făcut o manifestatie de simpatie. Această manifestatie absolut pasnică, a dat prilej prefectului Manciuc să însceneze încă un scandal împotriva studenților, cari au fost bătuti și împrăstiați cu brutalizări odioase.

5. *„Complotul din str. Carol.* Prin buna voință a d-nei Constanta Ghica, în grădina d-sale din str. Carol, studenții au plantat o bucată de teren cu zarzavaturi, pentru întreținerea lor. În ziua de 31 Mai, în anul acesta, pe când studenții se adunaseră la lucru, a apărut prefectul Manciuc, cu toată poliția și jandarmii având baioneta la arme și au arestat pe studenți. Corneliu Zelea Codreanu a fost descins și legat cu brâul său, cu mâinile la spate și condus astfel pe străzi împreună cu alți 25 de studenți și elevi la poliție, unde au fost crunt bătuti.

„Corneliu Zelea Codreanu, ofiter de rezervă, doctorand în drept, a fost lovit peste față și insultat în mod trivial cu cele mai degradatoare injurii.

„Elevul Ambrozie, fiu al maiorului veteran Ambrozie, a fost bătut cu palmele peste obraz, până ce i s'a spart timpanul, fapt constatat cu certificatul medicului legist Prof. Dr. Gh. Bogdan.

„Ceilalți studenți și elevi au fost bătuti la tălpi cu râncele de bou, spânzurându-i de picioare și vârandu-i capul în căldări cu apă ca să nu poată striga.

„Părinții copiilor bătuti: dl maior Ambrozie, Dimitriu, Butnaru au reclamat pe prefectul Manciuc, Ministerului și l-au dat apoi în judecată, înaintea căreia Manciuc a avut atitudini revoltătoare.

„Nu numai că Prefectul Manciuc a fost mentinut, dar a fost răsplătit pentru atitudinea lui și încurajat ca să-și aplice sistemul fatal, mai departe.

„Presa jidănească îi aduce zilnic cele mai mari laude, slăvindu-l ca pe un salvator al ordinei și ca pe un om superior.

„*Guvernul*, având ca reprezentant la Iasi pe G. G. Mârzescu, în loc să dea curs celor stabilite de inspectorul Văraru, a decorat pe Manciu cu Coroana României si a înaintat personalul de care s'a servit pentru săvârșirea nelegiuirilor lui. Astfel comisarul Closs, unul dintre cei mai vinovati, a fost înaintat ca inspector.

„*Justitia*, având ca ministru pe același G. G. Mârzescu, susținătorul lui Manciu, în loc să intervină energic si repede împotriva abuzurilor săvârșite, a condamnat pe victimele lui.

„*Jidănimea* din Iasi satisfăcută a dăruit prefecturei un automobil pe care Manciu l-a primit în scandalul tuturor Românilor, provocând astfel si mai mult resentimentul studentilor cu deosebire: văzând pe Manciu că-i sfidează din automobilul jidanilor cu care se plimba falnic pe străzi.

„Mentinut, susținut si încurajat în modul acesta, prefectul Manciu, prin temperament impulsiv, lipsit de orice rezervă lăuntrică, si-a închipuit că a atins culmea gloriei prin aplicarea sistemului său.

„*Înlăntuirea fatală a faptelor* l-a dus pe prefectul Manciu la ultimul act al tragediei.

„*Corneliu Zelea Codreanu a fost în legitimă apărare.*

„Răspunderea mortii prefectului Manciu o are acela în primul rând, care l-a pus si l-a susținut în fruntea politiei:

„*Ministrul Justitiei G. G. Mârzescu.*

„Răspunderea o are *presa jidănească* si toti acei cari l-au îndemnat si l-au încurajat, felicitându-l să-si aplice *sistemul fatal*”.

GREVA FOAMEI

Cu vreo 10 zile înainte de Crăciun: Mota, Gârneată, Tudose si Radu Mironovici au declarat greva foamei si a setei, fiind arestati de 60 de zile, fără să aibă nicio vină. Ei spuneau: ori eliberarea, ori moartea.

Încercarea diferitelor autorități de a vorbi cu ei dădea gres, deoarece se baricadaseră în camera lor, ne mai lăsând pe nimeni să intre.

Tinerii acestia deveniseră încă de mult o icoană a întregii studentimi române. Un simbol. Când s'a auzit afară de greva lor,

studentii si lumea au înteles gravitatea faptului, cunoscându-le puterea de hotărâre. Să moară acesti tineri, între zidurile Galatei? Spiritele erau atât de agitate la Iasi si la Cluj, încât ar fi urmat o răzbunare în massă asupra acelor pe cari multimea i-ar fi crezut vinovati. Nu numai studentii, dar oameni bătrâni si cu situatie în societate strigau în gura mare: Dacă acesti copii mor acolo cu totii, tragem cu revolvele. Guvernul a început să simtă că se află în fata unei hotărâri si a unei încordări generale; că natia aceasta a început să aibă *vointa si demnitatea ei*.

Tatăl meu a lansat atunci în Iasi un manifest din care extrag:

CHEMARE

Frati Români,

„Studentii: Ion I. Mota, Ilie Gârneată, Tudose Popescu si Radu Mironovici, mentinuti de două luni în închisoarea Galata, au declarat Marti, la ora 1 p.m., greva foamei si a setei.

„Au luat aceasta grea hotărâre fiindcă sunt cu totul nevinovati, fiindcă tot nevinovati au stat în temnita dela Văcăresti si fiindcă au văzut că anumiți oameni politici, voesc prin temnită nedreaptă să le ruineze pe încetul sănătatea si viata.

„Pe acesti tineri eroi, floarea cea mai aleasă a viitorului țării, Dumnezeu i-a înzestrat între altele cu o vointă de otel. *Deci, hotărârea lor de a muri prin foame si sete – spre a protesta contra nedreptății ce li se face si contra robiei Neamului nostru de către jidani prin mijlocirea anumitor politicieni – nu este o glumă, ci o gravă hotărâre.*

ORI ELIBERARE ORI MOARTE!

Frati Români,

„Vom astepta oare să vedem peste 2-3 zile trecând în patru sicrie trupurile acestor eroi?

„*Bătrâni si tineri, gânditi-vă: în cele patru cosciuguri nu ar fi trupurile celor patru studenti, ci în ele ar fi trupurile propriilor vostri copii.*

„Datoria noastră a tuturor este să luăm grabnice măsuri de protestare contra acestui guvern si prin protestare legală si pasnică, dar energică si neînfrântă, *să oprim nelegiuirea, să oprim asasinarea copiilor nostri.*

În sărbătorile Crăciunului, după unsprezece zile de grevă a foamei și a setei, ei au fost eliberați. Erau însă așa de slăbiți, încât au fost scoși din închisoare pe targă și duse la spital. Unii ieșiseră dintr-o grea închisoare, de abia de câteva luni, iar Mota numai de o lună, după un an de închisoare neîntreruptă, așa încât puterile lor erau sleite.

Urmările acestei greve le mai suportă unii din ei și astăzi după zece ani, iar bietul Tudose le-a dus cu el în mormânt.

SINGUR LA GALATA

În aceeași celulă umedă și întunecoasă, stând pe marginea tare a patului cu bratele la piept și cu capul aplecat de greutatea gândurilor, trece timpul minut după minut.

E grozavă singurătatea!

Cu părere de rău mă gândesc la acele vremuri:

„Gaudeamus igitur,

Juvenes dum sumus”.

Să ne bucurăm așa dar, cât suntem tineri! Versuri cari au încălzit, au bucurat, au încununit cu cununa veseliei tinerețea tuturor generațiilor de studenți. Este un drept al tinereții de a se veseli, de a petrece, mai înainte de a fi sosit vârsta care începe să apese sub greutate și griji, tot mai multe și tot mai mari, viața omului.

Mie nu mi s'a acordat acest drept. N'am avut timp când să petrec. Viața universitară, în timpul căreia tot petrec și cântă, am terminat-o. Nici nu știu când a trecut. Peste tinerețea mea au năvălit, mai înainte de vreme, grijile, greutatea și loviturile și mi-am sfârtecat-o. Ce mi-a mai rămas din ea, mi-o macină acești patru pereti posomorâți și reci. Acum mi-a fost luat și soarele. Sunt atâtea săptămâni de când stau în întunerecul acesta și nu mă pot bucura de soare decât o oră pe zi.

Genunchii îmi sunt înghețați tot timpul. Simt cum urcă răceala din cimentul de jos, în sus, prin oase.

Ceasurile trec greu. Greu de tot. La 12 și seara iau câteva îmbucături. Nu pot mai mult. Noaptea începe adevăratul chin: nu pot adormi decât pe la orele 2-3. Afară viscoleste. Aici pe vârful dealului viscolul e mai puternic. Prin crăpăturile usii, vântul împinge zăpada, care devine tot mai groasă, ocupându-mi un sfert din suprafața celulei. Spre dimineață găsesc totdeauna un strat destul de gros. Tăcerea apăsătoare a nopții nu este întretăiată decât de cântecul

cucuvaelor, care locuiesc prin turnurile bisericii si din timp în timp, de glasul santinelor care ne păzesc, strigând cât pot:

„Numărul unu! – Bine! Numărul doi! – Bine.

Stau asa, mă întreb; mă frământ si nu pot deslega: o lună? două? un an, doi? Cât? O viață? Toată viața cât o mai am?

Da. Mandatul de arestare îmi prevesteste muncă silnică pe toată viața. Se va judeca procesul? Desigur; dar e un proces greu. În contra mea sunt coalizate trei forte:

Guvernul care va căuta să dea un exemplu prin pedepsirea mea, mai ales că e primul caz în România, când cineva se așază cu revolverul în mână în fața sbirului, ce vine să-i calce în picioare demnitatea, să-i jicnească onoarea si să-i sfășie, în numele principiului autorității de stat, carnea de pe el.

Puterea jidănească din țară care va face tot posibilul să nu mă scape din mâini.

Puterea jidănească din străinătate, cu banii, cu împrumuturile, cu presiunile ei.

Toate aceste trei forte sunt interesate în a mă face să nu mai ies de aici. În contra lor se ridică studentimea si miscarea națională românească. Cine va învinge? Îmi dau seama că procesul meu este mai mult un proces de forte. Oricâtă dreptate asi avea, dacă forțele adverse vor fi numai cu un dram mai puternice decât ale noastre, nu vor pregeta niciun moment de a mă nimici. Sunt atâția ani de când mă așteaptă să mă prindă, pentru că le-am stat deacurmezisul în toate planurile lor. Își vor pune toate puterile ca să nu le scap.

Acasă, mama mea, an după an, la auzul atâtor îngrozitoare vesti pentru ea, cu casa călcată noaptea de procurori si perchizitionată de comisari brutali, primea în inimă lovitură după lovitură.

Cu gândul la soarta asa de tristă a vietii mele, mi-a trimis Acatistul Maicii Domnului, cu îndemnul ca să-l citesc la ora douăsprezece noaptea, timp de 42 de nopti în sir. L-am citit regulat si în măsură ce numărul noptilor se mărea, parcă ai nostri creșteau în puteri, adversarii se retrăgeau si primejdiile dispăreau.

MUTAREA PROCESULUI LA FOCȘANI

În Ianuarie, mi s'a adus la cunostintă că procesul a fost strămutat *din oficiu* la Focsani.

Focsanii erau cea mai puternică citadelă liberală din țară. Din acel oras erau trei ministri în guvern: G-ral Văitoianu, N. N. Săveanu

si Chirculescu. Era singurul loc din tară unde miscarea natională nu prinsese. Încercările noastre de a face ceva, dăduseră gres. Acolo nu avem pe nimeni. Era doar D-na Tita Pavelescu, o veche nationalistă, cu foaia „Santinela”, care semăna în pustiu. Studentii dela Iasi auzind despre această mutare, au rămas foarte îngrijorati.

Echipe nenumărate, la plecarea fiecărui tren, asteptau în gările de pe lângă Iasi ca să mă însotească până la Focsani, deoarece se svonise că paznicii mei ar căuta să mă împuste cu ocazia acestei mutări, sub pretextul de a fi vrut să fug de sub escortă.

După aproape două săptămâni de asteptare, într'o seară, a venit Botez, Șeful Sigurantei, cu câțiva agenti si m'au ridicat. Am plecat într'o masină escortată de o alta. Am fost scos din Iasi pe la bariera Păcurari si dus în gara Cucuteni.

Acolo, am găsit o echipă de studenti, iar cu trenul care sosea a mai venit încă una. N'am putut să vorbesc cu niciunul dintre ei. În timp ce politia mă urca în vagonul dubă, ei mi-au făcut o manifestatie de simpatie. Am mers cu trenul aproape toată noaptea. Mă apropiam de Focsani cu siguranta osândirii.

În gară mă astepta politia si directorul închisorii cari m'au dus si m'au încarcerat.

La început am avut un regim mai sever decât la Iasi. Prefectul de judet Gavrilesco, care părea un om rău la suflet, fără niciun drept – căci un prefect nu are dreptul să se amestece în regimul închisorii – voia să-mi impue un regim aspru. El a fost si în celula mea, unde am avut împreună o discutie nu tocmai plăcută.

Minunea, la care nu mă asteptam nici eu si mai ales la care nu se asteptau cei ce mă aduseseră acolo, a fost că a treia zi după ce sosisem, *întreaga populatie*, fără deosebire de partid politic, si cu toate încercările autorităților de a mi-o face ostilă, trecuse spontan de partea mea.

Pe oamenii politici liberali, nu-i părăsise numai partizanii, ci si membrii familiei. Asa de exemplu, d-rele Chirculescu, eleve în cursul superior al liceului, mi-au trimis mâncare si mi-au cusut, împreună cu alte fete, o cămase natională. Am auzit chiar că refuzau să stea cu tatăl lor la masă.

Atunci l-am cunoscut pe generalul dr. Macridesco, cea mai venerabilă figură a Focsanilor, pe Hristache Solomon, proprietar nu prea bogat, dar un om de o mare autoritate morală, în fata căruia se descopereau si dusmanii, pe d-nii Georgică Niculescu, Colonel Blezu care prin fetita lui, Fluturas, îmi trimitea de mâncare, Vasilache, Ștefan si Nicusor Graur; familiile Olteanu, Ciudin, Montanu, Son, Maior Cristopol, Caras, Gurită Ștefăniu, Nicolau,

Tudoroncescu etc. Toti acestia si altii m'au îngrijit mai mult decât părinteste. Totusi sănătatea nu-mi era dintre cele mai bune. Mă dureau rinichii, pieptul si genunchii.

Procesul a fost fixat pentru ziua de 14 Martie 1925.

În vederea lui, la toate centrele universitare si chiar în celelalte orase, au început să se tipărească mii de manifeste. La Cluj Căpitanul Beleută a tipărit si răspândit prin țară zeci de mii de manifeste. Casa lui, deschisă zi si noapte luptătorilor nationalisti, se transformase într'un adevărat cartier general. La Orăștie, la părintele Mota, se tipăriseră zeci de mii de broșuri cu poezii populare si sute de mii de manifeste. Tot aici, camarazii mi-au tipărit niste scrisori pe cari eu le făcusem în închisoarea Văcărești. Ele au apărut în broșură sub titlul: „*Scrisori studentesti din închisoare*”.

Guvernul a tipărit manifeste contrarii si broșuri, răspândindu-le din abundență. Ele însă n-au avut niciun efect, deoarece valul miscării nationale se ridica impunător si irezistibil. Cu două zile înainte de data procesului, încep să sosească sute de oameni din toată țara si studenti dela toate universitățile. Numai dela Iasi au venit peste trei sute, ocupând un tren întreg.

Pe mine m'au luat autoritățile cu o trăsură si m'au dus la Teatrul National, unde urma să se judece procesul. Din ordin însă, acesta s'a amânat, după ce juratii fuseseră trasi la sorti. Am fost condus din nou la închisoare. Afară însă, amânarea nejustificată a procesului a produs o indignare generală, care s'a transformat într'o enormă manifestatie de stradă. Ea a durat toată amiaza până noaptea târziu.

Încercările armatei de a potoli spiritele au fost zadarnice. Manifestatia a fost îndreptată împotriva jidanilor si a guvernului. Jidanii si-au dat atunci seama că toate presiunile lor în acest proces se întorc si se vor întoarce asupra lor. Această manifestatie a fost de o importantă covârșitoare pentru soarta procesului. Ea a scos jidănimea din luptă. Aceasta, dându-si seama că o condamnare ar putea avea urmări dezastruoase pentru ea, dacă nu s'a retras întru totul, în orice caz, a exercitat o presiune mai slabă asupra autorităților.

Între timp, mi-au venit sugestii de a face cerere de punere în libertate si asigurări că voi fi eliberat. Am refuzat.

Au venit sărbătorile Pastilor. Eu am sărbătorit Învierea singur, în celula mea si când clopotele au început să sune la toate bisericile, m'am asezat în genunchi si m'am rugat, pentru mine si pentru logodnica mea, pentru mama mea si pentru cei de acasă, pentru sufletele celor morti si pentru cei ce luptă afară, – ca Dumnezeu să-i

binecuvânteze, să le dea tărie și să-i poarte biruitori pe deasupra vrăjmasilor.

LA TURNUL SEVERIN

Într-o noapte, pe la ora două, m'am trezit pe când cineva umbla să deschidă lacătul. Veniseră autoritățile să mă ia, căci pe neașteptate, procesul meu se mutase, prin intervenția guvernului, la Turnul-Severin, în cealaltă extremă a României.

Mi-am strâns în grabă putinele lucruri pe care le aveam și apoi, înconjurat de o gardă, am fost pus într-o trăsură și dus la marginea orasului Focsani, lângă o linie de cale ferată. După puțin timp, în fața noastră s'a oprit un tren și am fost urcat în vagonul dubă.

Astfel am părăsit acest oras care la un moment dat și-a ridicat vijelios fruntea în fața presiunilor uriase ce se făceau și ai cărui oameni și-au rupt toate legăturile fie cu partidele fie chiar cu familiile, pentru a apărea într-o superbă și nesdruncinată unanimitate de simțire.

Pe drum mă gândeam: oare ce lume va fi la Turnul-Severin? Nu fusesem niciodată în acest oras. Nu cunosteam pe nimeni.

Prin gări, auzeam lume vorbind, râzând, scoborând sau urcând, dar nu puteam vedea nimic, căci vagonul meu nu avea geamuri. Doi cm de perete mă despărteau de tot restul lumii, de libertate. Poate printre cei ce se plimbau prin aceste gări vor fi și multi cunoscuti sau prieteni de ai mei. Dar ei nu știu că eu sunt aici.

Fiecare merge undeva. Numai eu nu știu unde. Toti umblă ușor și sprinten, dar eu duc în suflet, mai grea decât un pietroi de moară, povara grijilor acestui imens necunoscut care îmi stă în față. Voiu fi condamnat pe viață? Pe mai puțin? Voiu mai ieși dintre zidurile urâte și negre ale închisorii, sau soarta îmi va fi să mor aici? Îmi dau seama bine: că procesul nu mai e problemă de dreptate; este o problemă de forță: care dintre aceste două forte va fi mai tare, aceea va avea dreptate. Va fi mai tare curentul nostru, sau presiunea iudeo-guvernamentală? Dar nu se poate. Cine va avea dreptate, acela va fi mai tare și va putea deci câștiga și dreptatea sa prin forță.

Și cu cât trenul mergea, simteam dureri în suflet. Sufletul pare că-mi era legat de fiecare piatră din Moldova și cu cât mă depărtam de ea, simțiam că se rupea ceva din el.

Am mers așa toată ziua singur, închis într'un vagon întreg. Spre seară am ajuns într'o stație, mi se pare, Balotă. Un ofiter de jandarmi a intrat înăuntru însoțit de agenți și m'a invitat să mă dau jos.

M'au dus apoi în dosul gării, m'au urcat într'o mașină și au pornit cu mine. Mi s'au părut oameni foarte de treabă. Încereau să prindă o discuție cu mine, să glumească, dar, dus de alte gânduri și nevoi, nu-mi venea să vorbesc. Le răspundeam cu bunăvoință, dar scurt.

Am intrat în Turnul-Severin. Am trecut pe câteva străzi și am simțit o adevărată bucurie pentru suflet și desfătare pentru ochi, văzând oamenii cum se plimbă pe stradă.

Ne-am oprit la poarta închisorii. Nu știu pentru a câta oară s'au deschis iar portile cu lacăte, ca să se închidă din nou după mine.

Directorul și funcționarii m'au primit ca pe un oaspete ales și mi-au dat o cameră bună, care nu mai era ca până acum cu ciment pe jos, ci cu podea de scânduri. Și aici, arestatii, ca și în celelalte închisori s'au apropiat de mine cu dragoste; iar eu i-am ajutat mai târziu în nesfârșita lor mizerie materială și morală.

A doua zi, am ieșit în curte. Era un loc de unde se vedea în stradă. Pe la ora 12, am văzut massati în fața închisorii, peste 200 copii mici, între 6-7 ani cari, când m'au zărit trecând, au început să facă semne din mânuțele lor, unii cu batiste iar alții cu sepci. Erau copii din scolile primare, cari auziseră că am venit la Turnul-Severin și că mă aflu în închisoare. Acești copii vor fi de acum, în fiecare zi, nelipsiti din fața închisorii. Mă vor aștepta să trec ca să-și ridice micuțele lor mâini, pentru a-și manifesta simpatia față de mine.

Am fost dus la Tribunal, unde Presedintele Varlam, un om de o mare bunătate, s'a purtat foarte frumos cu mine. Mai puțin frumos, procurorul Constantinescu, despre care, lumea spunea, că si-ar fi luat împreună cu prefectul Marius Vorvoreanu angajamentul condamnării. Eu însă nu credeam. La început au fost mai severi. În dosul acestei severități vedeam și ceva răutate. Dar au fost, încetul cu încetul, înmuiați, de valul de opinie publică, de entuziasmul care se ridica dela copiii și până la bătrânii orașului. Acum totți simteau româneste și vedeau în lupta noastră o luptă sfântă pentru viitorul țării acesteia. Cunosteau nenorocirile mele și vedeau în gestul meu un gest de răzvrătire a sentimentului de demnitate omenească, gest pe care orice om liber l-ar fi făcut.

Oamenii din țara lui Iancu Jianu și a Domnului Tudor, ale căror pistoale răsunară pentru neam și pentru demnitate, în contra *umilirii seculare*, au înțeles ușor ceea ce fusese la Iași.

Nicio argumentare nu i-a mai putut clinti din loc. În zadar strigau procurorii si prefectii. În închisoare am fost înconjurat de dragostea si grija tuturor familiilor din oras, chiar si ale acelor cari aveau un rol oficial, cum era aceea a primarului Corneliu Rădulescu, pentru care am rămas cu multă admirație; dar mai ales înconjurat, ca nicăeri în altă parte, de dragostea copiilor si de înțelegerea lor pentru suferintele mele. Ei făcuseră prima manifestatie pentru mine la Turnul-Severin. Îmi amintesc cu duiosie cum copiii mici din mahala, cari abia umblau în picioare, văzând pe cei mai mărisori, că se adunau regulat, în număr mare, în fata închisorii si dădeau din mâini, au început să vină si ei în fiecare zi. La oră fixă, îi vedeam cum încep să se adune din toate părțile, ca la un program pe care îl aveau de executat. Toti erau tăcuti si cuminti. Nu se jucau, nu cântau. Se uitau numai, așteptând să mă vadă trecând prin dreptul unei deschizături, pentru a-mi face semne din mâini si pe urmă plecau acasă. Înțelegeau ei că e ceva trist în această închisoare si bunul lor simt le spunea că nu e loc pentru răs aici. Într'o zi, au început să-i alunge jandarmii. A doua zi, nu i-am mai văzut. Se puseseră santinele cari i-au oprit de a mai veni.

PROCESUL

Procesul a fost fixat la 20 Mai.

Presedintele Tribunalului a primit 19.300 înscrieri de apărători din toată tara. Cu două zile înainte, au început să sosească trenuri întregi cu studenti. Iesenii au venit si aici în număr de trei sute. De asemenea, în număr mare, au venit si Bucurestenii, Clujenii, Cernăutenii. Printre sositi era si o delegatie a Focsanilor, în frunte cu fostul prim-jurat dela 14 Martie, Mihail Caras care acum se înscrisese ca apărător în numele juratilor focsăneni. Sosiseră si martorii acuzării: politistii din Iasi. Desbaterile procesului s'au deschis în sala Teatrului National, presedinte fiind Dl Consilier Varlam. Pe banca acuzării, alături de mine, erau: Mota, Tudose Popescu; Gârneată, Corneliu Georgescu, Radu Mironovici. Pe banca apărării: prof. Cuza, prof. Găvănescul, Paul Iliescu, prof. Șumuleanu, Em. Vasiliu-Cluj, Nicusor Graur, întreg baroul din Turnul Severin etc.

Sala era arhiplină, iar afară, în jur teatrului, așteptau peste 10.000 de oameni.

S'au tras la sorti juratii. Au iesit următorii: N. Palea, G. N. Grigorescu, J. Caluda, I. Preoteasa, G. N. Grecescu, D. I. Bora, V. B. Jujescu, C. Vărgatu, C. Surdulescu, Adolf Petayn, P. I. Zaharia, G. N. Boiangiu, I. Munteanu si G. N. Ispas. Au depus jurământul si s'au asezat grav pe locurile lor. S'a citit actul de acuzare. Au urmat interogatoriile. Am povestit lucrurile asa cum s'au întâmplat. Ceilalti cinci au răspuns si ei la interogatoriul ce li s'a făcut, spunând adevărul: că nu au fost amestecati în niciun fel în faptele care se judecă.

Martori ai acuzării erau: un jidan si politistii dela Iasi. În sedintă au negat totul. Nu era nimic adevărat. Toate bătăile, toate schingiuirile erau pură inventie. Negau chiar si certificatele medicale eliberate de prof. Bogdan, medicul legist.

Atitudinea aceasta, după ce juraseră pe cruce că vor spune adevărul si numai adevărul, a provocat indignarea întregii săli. Pe unul din martori, comisarul Vasiliu Spanchiu, pe care-l vedeam transformat acum în cea mai blândă fiintă, nu văzuse si nu făcuse nimic, ridicându-mă, cu voia presedintelui, l-am întrebat tare si plin de indignare:

– Nu esti d-ta acela care m'ai lovit cu pumnul peste față în grădină la d-na Ghica?

– Nu sunt.

– Nu esti d-ta acela care băgai pe studenti cu capul în căldarea cu apă, atunci când, spânzurate cu picioarele în sus, erau bătuti la tălpi?

– Nici nu am fost pe acolo; eram în oras pe atunci.

Pe fata lui, din gesturile lui, din atitudinea lui întreagă, se vedea că minte, că jură pe cruce si minte. Multimea din sală clocotea de indignare. Deodată, ca o expresie a acestei indignări colective, un domn sare din mijlocul multimii, îl apucă pe comisar în brate si-l scoate pe sus afară din sală.

Era dl Tilică Ioanid. Îl auzim îmbrâncind pe comisar pe scările din dos:

– Canalie, să pleci de aici că nu-ti garantăm viata! Apoi adresându-se tuturor comisarilor din Iasi:

– Ati schingiuit în mod barbar, cu mâinile voastre pe acesti copii. Dacă ati fi făcut asa ceva la Turnul-Severin, ati fi fost măcelăriti pe stradă de lume. Prezenta voastră aici murdăreste acest oras; plecati cu primul tren, altfel va fi rău de voi.

Acest gest a fost de altfel bine-venit căci lumea era cu sufletele încărcate. El a produs o usurare în întreaga sală.

Călăii erau umiliti și umblau salutând până la pământ și cersind o cât de mică atenție de la cel mai umil purtător de fundă tricoloră.

– Parcă noi nu suntem buni români! dar ce să facem? Am avut ordin.

– Nu! Canalii! N’ati avut suflet de părinte și de român. N’ati avut onoare de oameni. N’ati avut respect pentru lege. Ați avut ordin? Nu! Ați avut suflete de trădători. Așa le spunea lumea pe străzi.

* *

Urmează apoi timp de vreo două zile, audierea martorilor apărării, printre cari bătrânul profesor Ion Găvănescul, de la Universitatea din Iași, el însuși bruscat de prefectul Manciu cu ocazia congresului profesorilor universitari, al cărui președinte era; ofițerii, foști comandanți și profesori ai mei la Liceul Militar și Școala de Infanterie.

Vin pe rând copiii schingiuiți și părinții lor să refacă în fața judecătorilor, aproape plângând, scenele de durere și umilire la care au fost părtași.

Partea civilă a fost reprezentată de Dl Costa-Foru, seful unei loji masonice din Capitală.

* *

Apărătorii au vorbit în ordinea următoare: D-nii Paul Iliescu, Tache Policrat, Valer Roman, Valer Pop, Sandu Bacaloglu, Em. Vasiliu-Cluj, Cananău, Donca Manea, Mitulescu, Virgil Neta, Neagu Negriștii, Henrietta Gavrilăscu, prof. Dr. Șumuleanu, prof. Ion. Găvănescul, prof. A. C. Cuza.

Urmează o serie de declarații scurte, făcute de D-nii: Mihail Caras, Colonel Vasilescu Lascăr, bătrânul preot Dumitrescu din București, Colonel Cătuneanu, studentul Ion Sava în numele studenților din Iași, Dr. Istrate în numele studenților din Cluj, studentul I. Rob pentru studenții din Cernăuți, Dragos în numele studenților din Capitală, studentul Camenită pentru Turnul-Severin, Ion Blănaru pentru studenții fălcieni, Comandor Manolescu, Alexandru Ventonic pentru negustorii creștini din Iași, Costică Ungureanu, Petru Vasiliu, Grecea, Căpitan invalid Petru-Ploesti, M. Negru-Chisinau.

Ultimul cuvânt l-am avut eu. Eu am spus: – Domnilor Jurați, noi am luptat și tot ce am făcut, am făcut numai din credință și

dragoste pentru țară. Ne luăm angajamentul de a lupta până la capăt. Acesta este ultimul meu cuvânt.

Era în după amiaza zilei a șasea a procesului, 26 Mai 1925.

* * *

Am fost introdusi toti sase într-o cameră. Așteptam rezultatul. Cu mai puțină emoție, dar totuși cu emoție. Peste câteva minute, auzim în sala cea mare tunete de aplauze, strigăte, urale. N'am avut vreme să judecăm mai mult, pentru că ușile s'au deschis și multimea ne-a luat, ducându-ne în sala de sedințe. Lumea, când am apărut purtați pe umeri, s'a ridicat în picioare, strigând și fluturând batistele.

Presedintele Varlam era cuprins și el în valul de entuziasm căruia nu i-a putut rezista. Jurații erau fiecare la locurile lor, la piept purtând totuși câte o fundă tricoloră cu svastică.

Mi s'a citit verdictul de achitare, după care am fost luat pe sus și dus afară, unde se aflau peste zece mii de oameni. Cu totii au format un cortegiu și ne-au dus pe brate, pe străzi, în timp ce lumea de pe trotuare arunca flori. Am fost condus în balconul d-lui Tilică Ioanid, de unde, în câteva cuvinte, am mulțumit tuturor Românilor din Turnul-Severin, pentru marea dragoste pe care mi-au arătat-o cu prilejul acestui proces.

SPRE IAȘI

După ce am mulțumit, prin câteva vizite făcute Severinenilor, pentru modul cum s'au purtat cu mine, am plecat a doua zi spre Iași cu un tren special.

În gară erau mii de oameni cu flori, cari veniseră să ne petreacă și să ne împodobească vagoanele. Trenul special nu era pentru mine; el era al celor peste 300 Ieseni cari veniseră la proces, la care se mai adăugaseră vagoanele Focsănenilor, Bârlădenilor și Vasluienilor.

Am plecat. În urmă, a rămas multimea fluturând din batiste și manifestându-și dragostea și dorința ei de luptă, prin urale care făceau să clocotească văzduhul. Stând la geam, mă uitam înapoi spre multimea aceea mare de oameni, din care nu cunoscusem mai înainte pe nimeni și care acum se despărteau de noi cu lacrimi în ochi, ca și cum ne-am fi cunoscut de zeci de ani. În gând mi-am făcut o rugăciune, mulțumind lui Dumnezeu pentru biruința pe care ne-o dăduse.

Abia acum, trecând din vagon în vagon, am putut să-mi revăd camarazii dela Iasi, vorbind cu fiecare în parte și bucurându-ne tot că Dumnezeu ne-a făcut biruitori și ne-a scăpat din această primejdie, din care, totii dusmanii nostri credeau, că nu voiu mai putea scăpa.

Într'un compartiment era prof. Cuza și prof. Șumuleanu cu d-na. Mergeau satisfăcuți, înconjurați de dragostea noastră.

Toate compartimentele erau, care de care, mai frumos împodobite cu flori și cu verdeată. Mai ales că la statia următoare Turnului-Severin, un nou val de flori ni-l aduseseră, fără să ne fi așteptat, țăranii cu preotii lor, cu învățătorii și cu copiii de școală, cu totii îmbrăcați în costume naționale.

În toate gările, lume multă aștepta sosirea trenului. Nu era o primire din acelea oficiale și reci. Nu-i aduseseră pe oameni nici datoria, nici teama, nici interesul. Pe la marginea multimii am văzut bătrâni cari plângeau. Oare de ce? Ei nu cunosteau pe nimeni din cei cari eram în tren. Pare că cineva necunoscut îi împingea, șoptindu-le tainic: – Veniți la gară, pentru că din toate trenurile cari trec, este unul care merge astăzi pe linia destinului românesc. Toate merg pentru interesul celor din trenuri, acesta merge pe linia neamului, pentru neam. Multimile au câteodată contactul cu sufletul neamului. Un minut de viziune. Multimile văd neamul, cu mortii, cu tot trecutul lui. Îi simt toate clipele de mărire, ca și acelea ale înfrângerii. Simt cum clocoteste viitorul. Contactul acesta cu neamul întreg e plin de înfrigurare, de cutremur. Atunci multimile plâng.

Aceasta va fi fiind *mistica națională* pe care unii o critică, pentru că nu știu ce este și pe care alții nu o pot defini, pentru că nu o pot trăi.

Dacă mistica creștină cu finalul ei, extazul, este contactul omului cu Dumnezeu, printr'un „salt din natura umană în natura divină” (Crainic), mistica națională nu este altceva decât *contactul omului* sau al multimilor cu sufletul neamului lor, printr'un salt pe care acestea îl fac, din lumea preocupărilor personale, în lumea eternă a neamului. Nu cu mintea, căci aceasta o face orice istoric, *ci trăind*, cu sufletul lor.

Când trenul, împodobit cu drapele și verdeată, a intrat în Craiova, peronul gării era plin de peste zece mii de oameni, cari ne-au ridicat pe sus și ne-au dus în dosul gării, unde cineva ne-a urat bun venit și biruință. A vorbit prof. Cuza și am vorbit și eu, câteva cuvinte.

La fel am fost primiți în toate gările mari și mici, dar cu deosebire la Piatra-Olt, Slatina și Pitesti. În cele mai multe din aceste

localități, asezate dealungul liniei ferate, nu erau organizatii nationaliste, nu făcuse nimeni manifeste, ca să-i cheme pe oameni la gară și totuși peroanele erau pline cu mii de oameni.

La București am sosit pe la orele opt seara. Am fost luat în brate de pe peron și scos în dosul gării. Acolo pe întreg pătratul acela era o mare de capete ce se prelungea pe Calea Grivitei până dincolo de Școala Politehnică. Cred că erau peste 50.000 oameni, cuprinși de un entuziasm căruia nu-i putea sta nimic în cale. A vorbit prof. Cuza. Am vorbit și eu.

De altfel în toată țara era un curent nationalist așa de puternic încât ar fi putut conduce L. A. N. C. la guvernarea țării. Treceau nefolosite, în acele zile, cele mai mari momente tactice politice ale acestei mișcări, cu care ea nu se va mai întâlni niciodată.

Profesorul Cuza n'a știut să valorifice un mare moment tactic cu care atât de rar se întâlnesc mișcările politice.

Pentru orice observator obiectiv, cunoscător al luptelor politice, soarta L. A. N. C. a fost pecetluită din acel moment.

* * *

Am plecat. Toată noaptea ne-au ieseți oameni înainte prin gări. La Focsani erau în gară peste o mie. Era ora trei noaptea. Ei asteptau aici de cu seară, dela ora patru. Voiau să ne oprim măcar o zi la ei. Dar am plecat înainte.

În tren s'a suit o delegatie cu Hristache Solomon, Aristotel Gheorghiu, Georgică Niculescu și alții.

Mi-au spus: – Dacă nu am avut bucuria să avem procesul la noi, trebuie să faci nunta. La 14 Iunie dimineata, trebuie să sosești la Focsani. Vei găsi totul aranjat.

Delegatia s-a dat jos la Mărăsești, după ce am promis că la 14 Iunie voi fi la Focsani.

Dimineata, peste măsură de obosit, am ajuns la Iasi. Studentimea și lumea din oras erau în gară. Ne-au luat pe sus și ne-au dus prin oras până la Universitate. Acolo erau cordoane de jandarmi. Multimea a rupt cordoanele și a pătruns înăuntru ducându-ne pe sus în aulă. Aici a vorbit prof. Cuza. După aceea lumea s'a împrăștiat în ordine. Ne-am dus fiecare pe la casele noastre. Eu am revăzut cu drag căsuta din str. Florilor, de care mă despărtisem cu opt luni în urmă. A doua zi, am plecat la Husi, unde mama mă aștepta, plângând, în pragul casei.

Câteva zile în urmă, am făcut cununia civilă la Primăria din acest oras.

IUNIE 1925 – IUNIE 1927

NUNTA

La 13 Iunie, am plecat la Focsani cu mama mea, tatăl meu, frații, surorile, mireasa și socrii. Ajunși acolo, am fost găzduiti de Generalul Macridescu.

Acolo a venit, seara, comitetul de organizare al nuntii și ne-a spus că totul este aranjat și că din celelalte orașe sosiseră peste 30.000 oameni, cari fuseseră încartiruiți cu totii și că vor mai sosi în timpul nopții. Că toată lumea din Focsani primește cu plăcere să găzduiască pe oaspeti.

A doua zi dimineata, mi s'a adus un cal – așa era programul – și după ce am trecut călare pe la casa miresei, am pornit în capul unei coloane afară din oraș, la Crâng. Pe marginile soselei, de o parte și de alta era lume, prin copaci erau copii, iar pe sosea veneau în urma mea nașii, în trăsurile ornate, în frunte cu profesorul Cuza și Generalul Macridescu, Hristache Solomon, Col. Blezu, Col. Cambureanu, Tudoronescu, Georgică Niculescu, Maior Băgulescu și alții. Venea apoi carul miresei cu șase boi, împodobit cu flori. Apoi alte care ale nuntasilor. În total 2.300 care, trăsurile și automobile, toate încărcate cu flori și lume îmbrăcată în costume naționale. Eu ajunsesem la 7 km. de oraș, în Crâng și coada coloanei încă nu iese din Focsani.

În Crâng s'a oficiat nunta pe o estradă de scânduri, pregătită anume. Erau de față între 80-100.000 de oameni. După oficierea slujbei religioase au început hora, jocurile și petrecerea. Apoi a urmat masa întinsă pe iarbă verde. Fiecare își adusese de mâncare, iar Focsănenii avuseseră grije și pentru lumea venită din alte părți.

Toată această desfășurare de costume naționale, de care românii, de viață și de entuziasm, a fost filmată.

Peste câteva săptămâni s'a reprezentat la București. Dar numai de două ori, căci Ministrul de Interne a confiscat și filmul și copia lui și le-a dat foc.

Spre seară, nunta s'a terminat într-o înfrățire și însufletire generală. Eu am plecat în aceeași noapte cu soția și câțiva camarazi la Băile Herculane, unde am rămas două săptămâni la o veche familie de cunoscuți, Șt. Martalog.

Mota s'a dus la Iași, unde a început săparea temeliei Căminului Cultural Creștin, pe locul donat de ing. Grigore Bejan.

BOTEZUL DELA CIORĂȘTI

La 10 August, am botezat la Ciorăști, lângă Focsani, 100 de copii cari se născuseră în vremea aceea în județul Putna și împrejurimi.

Botezul trebuia să aibă loc în Focsani. Guvernul însă, pentru a-l împiedeca, a decretat starea de asediu în acest oras. Ne-am retras atunci la Ciorăști și prin foarte multe greutăți, am reușit până la sfârșit să botezăm sub baionete, copiii.

DUPĂ UN AN REÎNCEPE MUNCA

M'am reîntors apoi la Iasi, ca să lucrez alături de ceilalți camarazi, la ridicarea căminului. Ne urmăream vechiul plan al clădirii, precum și cel al organizării tineretului, planuri întrerupte de soartă aproape un an de zile.

Au început să ne vină donații. Familia Moruzzi din Dorohoi a donat 100.000 lei, Generalul Cantacuzino a donat 3 vagoane de ciment, Românii din America, prin foaia „Libertatea”, au donat peste 400.000 lei. Țăranii din cele mai îndepărtate sate ale Ardealului, Bucovinei, Basarabiei, contribuiau din puținul lor pentru „Casa dela Iasi”.

Toate donatiile veneau din cauza simpatiei mari de care se bucura acum miscarea în toate straturile sociale. Mai cu seamă, stârniseră un adevărat entuziasm fotografiile cari arătau cum studenții și studentele își construiau singuri casa. Era ceva cu totul nou, neîntâlnit încă nici la noi nici în străinătate. Creiase, faptul acesta, atâta simpatie în Iasi, încât funcționarii când ieșeau dela birou, veneau acolo, își aruncau hainele și puneau mâna pe lopată, pe târnăcop sau pe targa cu beton. La această muncă s'au întâlnit studenții dela Cluj, din Basarabia, din Bucovina și din București. Frații de cruce se făcuseră acum în multe orase sub conducerea lui Mota, așa că din toate părțile veneau tinerii elevi și lucrau, plecând apoi educați și organizați.

Doi ani de luptă studențească, de frământări și suferințe comune ale întregului tineret al țării, realizează o mare minune: restabilirea blocului unitar sufleteș al neamului, amenințat de in-

capacitatea de solidarizare si contopire a bătrânilor în marea comunitate națională.

Acum tineretul adunat din toate părțile, consolida si sfîntea această unitate sufletească, prin sfortările lui comune, în scoala muncii pentru țară.

PRIMEJDII CARI PÂNDESC O MIȘCARE POLITICĂ

Curentul din țară era formidabil. Nu cred să fi fost de multe ori pe pământul românesc un curent popular mai unanim ca acesta. Dar Liga nu mergea bine. Lipsă de organizare, lipsă de plan de acțiune. La acestea se mai adăugase în urma marelui curent, pericolul amestecului în cadrul mișcării a unor elemente compromițătoare si primejdioase. O mișcare niciodată nu moare din cauza dusmanilor dinafară. Ea moare din cauza dusmanilor dinlăuntru. Ca orice organism omenesc. Nu moare omul decât unul la un milion din cauze exterioare (călcat de tren, de masină, împuscat, înecat). Omul moare din cauza toxinelor interne. Moare intoxicat.

Ori, în urma proceselor dela Văcărești, Focsani si Severin, a venit în mișcare oricine a vrut. Unii au venit să facă escrocherii: încasări de abonamente, vânzări de broșuri, împrumuturi etc., cari oriunde apăreau, compromiteau mișcarea; altii veniseră să-si creeze situatii politice si începuseră să se lupte între ei, să se pârască, să se submineze unul pe altul pentru sefie, locuri de deputati etc. Altii erau de bună credință, însă nu aveau educatia disciplinei, neînțelegând să se supună sefilor si directivelor date, ci înțelegând să discute la infinit orice dispoziție si să lucreze fiecare după capul lui. Altii, deasemenea de bună credință, dar incapabili de a se încadra.

Sunt elemente foarte bune, care au structura sufletească în asa fel alcătuită, încât nu se pot încadra, iar dacă se încadrează distrug totul. O parte sunt intriganti din nastere. Oriunde intră, prin sistemul de a vorbi despre altul la ureche, strică întreaga armonie a organizatiei si o desfiintează.

O altă categorie o constitue acei cari au câte o idee fixă: cred sincer că au găsit cheia tuturor *solutiilor*, căutând să te convingă de valoarea lor. Altii sufăr de boala ziaristice. Voiesc cu orice pret să fie directori de ziare sau cel puțin să-si vadă numele iscălit la sfârșitul unui articol. Altii au o purtare în societate de asa natură, încât oriunde apar, compromit întreaga luptă si macină încrederea de care se bucură organizatia. În sfârșit, altii sunt plătitii anume ca să

bage intrigi, să spioneze și să compromită orice încercare nobilă a miscării.

Câtă grije, câtă atenție, prin urmare, trebuie să aibă un șef de miscare față de elementele ce vor să vină sub conducerea lui. Câtă educație trebuie să le facă și câtă neobosită supraveghere trebuie să exercite asupra lor. Fără acestea, miscarea se compromite *iremediabil*. Ori profesorul Cuza era cu totul străin de aceste lucruri. Lozinca lui: „*În Ligă intră cine vrea și rămâne cine poate*”, va aduce un adevărat dezastru.

Într-o organizație nu intră „cine vrea”, ci intră cine trebuie și rămâne cine e, și atâta vreme cât e om corect, muncitor, disciplinat, credincios.

N’au trecut câteva luni și biata Ligă devenise un cazan de intrigi, un adevărat iad.

Credința mea de atunci pe care mi-o păstrez și astăzi este:

Dacă într-o organizație apar aceste începuturi de cangrenă, ele trebuiesc imediat localizate și apoi extirpate cu cea mai mare energie. Dacă nu se pot localiza și se întind ca un cancer în întregul organism al miscării, cauza este pierdută. Viitorul și misiunea organizației sunt compromise. Ea va muri sau își va târî zilele între viață și moarte, fără ca să poată realiza ceva.

Încercările noastre pe lângă profesorul Cuza, de a-l determina să îndrepteze situația, au dat gres, deoarece pe de o parte el era cu totul străin de aceste principii elementare în conducerea unei miscări; iar pe de altă parte intrigile ne izolaseră și pe noi și începuseră să paralizeze și puterea noastră de intervenție.

Noi, grupul dela Văcărești, văzând acestea și văzând și asalturile disperate, valurile de intrigă care se izbeau în noi, și între noi și prof. Cuza, ne-am dus acasă la el, jurându-i din nou credință și rugându-l să aibă încredere în noi, căci vom face ce este cu putință pentru a îndrepta miscarea.

Încercarea a rămas zadarnică, deoarece el observa că noi vedeam lucrurile cu totul altfel, și ca organizare și ca acțiune și chiar ca fundament doctrinar al miscării. Noi plecăm dela ideea de *om ca valoare morală*, iar nu ca valoare numerică, electorală, democratică.

El credea însă, că noi susținem acestea pentru că suntem victimele unor intrigi.

CRITICA CONDUCĂTORULUI

Cine este vinovat de această stare de lucruri?

Cauza acestor stări de nenorocire este *conducătorul*.

O asemenea miscare avea nevoie de un mare conducător, iar nu de un mare doctrinar, peste capul căruia să treacă valul miscării; el trebuie să domine miscarea și s'o stăpânească.

Nu oricine poate să îndeplinească această funcțiune. Trebuie un om de meserie, un om cu calități înnăscute, cunoscător al legilor de organizare, de dezvoltare și de luptă ale unei miscări populare. Nu e suficient să fii profesor universitar, pentru a putea lua comanda unei astfel de miscări.

Aici avem nevoie de barcagii sau de comandanti de vapor, cari să ne conducă pe valuri, cari să cunoască legile și să fie deprinși cu secretul acestei conduceri, cari să cunoască vânturile, cari să cunoască adâncimea mării, cari să cunoască locurile primejdioase cu stânci, cari în sfârșit, să fie stăpâni pe bratele lor.

Nu e suficient ca cineva să demonstreze că Ardealul este al Românilor, pentru ca să ia și comanda trupelor spre a merge să desrobească Ardealul. După cum nu e suficient ca cineva să demonstreze teoretic existența primejdiei jidănești, pentru ca să poată lua comanda unei miscări politice populare de rezolvare a acestei probleme.

Ne găsim pe două planuri de activitate cu totul deosebite, planuri cari cer persoanelor *aptitudini și însusiri* cu totul deosebite.

Primul plan ni-l putem închipui la 1.000 m. înălțime. Lumea teoriei. Câmpul abstract al legilor. Acolo omul cu anumite însusiri se ocupă cu *cercetarea adevărului și formularea lui teoretică*. Pleacă de jos, dela realități concrete, *de pe pământ* și urcă în sus până la legi. Acolo, în acest plan, este locul lui de creație.

Celălalt plan se află pe pământ. Aici omul cu anumite însusiri se ocupă cu *arta impunerii adevărului* prin jocul fortelor. El se înalță în sus pentru a se pune de acord cu legile, dar locul lui de creație este aici jos pe câmpul de luptă, în câmpul strategic și tactic.

Cei dintâi conturează obiective, creează idealuri, cei de ai doilea le ating, le împlinesc.

Din cauza principiului natural al diviziunii muncii, sunt extrem de rare excepțiile care ar putea întruni la un loc, într'un singur om, însusirile celor două feluri de îndeletniciri.

Profesorul Cuza se află pe planul întâiu. Aici el strălucește ca soarele. Opera profesorului Cuza este aceasta:

a) Cercetarea și formularea adevărului legii naționalității.

b) Descoperirea și identificarea perfectă a inamicului naționalității: jidanul.

c) Postularea solutiilor problemei jidănesti. Atât ! Dar e colosal. Pentru că, desi toată stiinta e cu el, toti oamenii de stiinta sunt contra lui. Îl lovesc din toate părțile si încearcă să-i răstoarne adevărurile. El rezistă.

Acest prim plan nu cere întrebuintare de oameni, de forte omenesti. Dimpotrivă, omul planului întâiu fuge de oameni.

Planul al doilea cere în primul rând: *oameni*. Dar, simpli oameni? Nu! Ci oameni transformati în *forte omenesti*.

Aceasta însemnează:

1. *Organizare* (cu toate legile ei),
2. *Educatie tehnică si eroică* pentru mărirea puterii, adică pentru transformarea omului în *putere omenească*.

3. *Conducerea* acestor forte, organizate si educate, pe câmpul strategic si tactic în luptă cu alte forte omenesti sau cu natura.

Dacă doctrinarului i se cere să stăpânească *stiinta cercetării si formulării adevărului*, conducătorului unei miscări i se cere să stăpânească *stiinta si arta organizării, stiinta si arta educatiei, stiinta si arta conducerii*.

Profesorul Cuza, strălucitor si neînvins în planul întâiu, coborât în planul al doilea, devine necunoscător, neîndemânatec, naiv ca un copil, incapabil de organizare, incapabil de educatie tehnică si eroică, incapabil de a conduce forte.

Pe planul al doilea învingătorul din planul întâiu, nu va putea repurta absolut nicio victorie. El va fi un învins sau în cel mai bun caz se va multumi cu micile succese pe care i le vor procura cei din jur,

* * *

Cari sunt liniile spirituale ale unui conducător de miscare politică? După părerea mea următoarele:

- I. *O putere lăuntrică de atractie*. În lume nu există oameni liberi (independenti). După cum în sistemul solar, fiecare stea se află într'o orbită în cadrul căreia se miscă în jurul unei puteri de atractie mai mari, tot asa si oamenii, cu deosebire în domeniul actiunii politice, gravitează în jurul unor puteri de atractie. La fel si în lumea cugetării. Rămân bine înțeles în afară acei ce nu vor nici să se miste nici să cugete.

Un sef trebuie să aibă o asemenea putere de atractie. Unii au pentru zece oameni, numai pentru atâti putând fi sefi; altii pentru un sat întreg, altii pentru un judet, altii pentru o provincie, altii pentru o țară, altii depășesc hotarele unei țări. Șefia unui conducător e limitată

de marginile puterii lui lăuntrice de atracție. E un fel de putere magnetică, pe care, dacă cineva nu o are, nu poate fi conducător.

II. *Capacitate de dragoste*. Un sef trebuie să iubească pe toti camarazii lui de luptă. Fluidul dragostei lui trebuie să străbată până la marginea comunității unei mișcări.

III. *Știință și simț al organizării*. Lumea atrasă unei mișcări, trebuie să fie organizată.

IV. *Cunoaștere a oamenilor*. În organizare trebuie să se țină seamă de principiul diviziunii muncii, întrebuintând pe *fiecare la locul său*; după *aptitudinile pe care le are* și neprimind pe cei care nu le au de loc.

V. *Putere de educație și de însuflare a eroismului*.

VI. *Stăpânirea legilor conducerii*. Un sef având o trupă organizată și educată, trebuie să știe a o conduce pe câmpul de luptă politic în concurență cu celelalte forte.

VII. *Simțul băătăliei*. Un sef trebuie să aibă un simț special care-i arată când trebuie să dea băătălia. E ceva lăuntric care spune: Acum! în minutul acesta nici mai târziu nici mai de vreme.

VIII. *Curajul*. Un sef, când aude această poruncă lăuntrică, trebuie să aibă curajul de a trage sabia.

IX. *Conștiința obiectivelor drepte și morale și a mijloacelor loiale*. Nu există biruință care să dăinuiască în afară de aceste îndreptare.

În sfârșit, un conducător trebuie să aibă toate virtuțile unui luptător: jertfă, rezistență, devotament etc.

UN PROCES DE CONȘTIINȚĂ

Nu era vinovat profesorul Cuza de starea în care se afla Liga. Cred, că profesorul Cuza, atunci când se opunea organizării, avea conștiința clară a planului pe care lucra el și a lipsei lui de putere în planul al doilea. Noi suntem vinovați și în special eu, pentru că tot îl-am forțat, în contra vointei lui, să pornească pe o cale, pe care nu se simtea puternic. De altfel în toate evenimentele importante din timpul celor doi ani de lupte, el fusese absent. Toate luptele care au cutremurat țara și au înălțat masele românești, s'au dat fără contribuția inițială a profesorului Cuza. El a fost la toate de mare folos, dar totdeauna în urmă: inițiativa nu i-a aparținut.

Am gresit; și cum nu este greșală care să nu se întoarcă în contra celor ce au săvârșit-o, și această greșală se va întoarce

curând în contra noastră. Dar se va întoarce și în contra miscării. Și aceasta va începe din momentul ce profesorul Cuza, neputându-ne înțelege, va lucra singur fără sprijinul nostru.

* * *

Anul acesta fusese un an greu și pentru el.

După 30 ani de apostolat la Universitatea din Iași, guvernul făcuse ne mai pomenita nelegiuire de a-l scoate de la catedra sa.

La ancheta sumară făcută, acuzat fiind că instigă spiritele, profesorul Cuza a răspuns:

– Sunt un instigator al energiei naționale.

O viață de luptă și de cursuri strălucite în slujba nației românești se termina cu această recompensă din partea neamului condus de iudeo-politicianismul român.

La această lovitură s'a mai adăugat și faptul că, fiind singur pe stradă, a fost provocat și lovit de un jidan cu pumnul peste față. Când s'a auzit de această infamă îndrăzneală, studenții au pătruns în toate localurile, lovind la fel în față pe fiecare jidan pe care-l întâlneau. Cu prilejul manifestatiei, au fost arestați 10 studenți, în frunte cu Mota, Iulian Sârbu, etc. și condamnați la o lună închisoare, pe care au și executat-o la Galați. Studentul Uniceanu a tras mai multe focuri de revolver, dar fără rezultat, asupra celui care era bănuț ca autor moral al agresiunii săvârșite.

ÎN FRANȚA, LA CARTE

După ce, la 13 Septembrie 1925, am pus împreună piatra fundamentală la cămin și după ce zidurile se ridicaseră la 1 m., iar miscării îi dădusem tot ce putusem la vârsta mea, m'am gândit că ar fi nimerit să mă reîntorc în străinătate, pentru a-mi desăvârși studiile. Mai ales, că nici sănătatea nu-mi era într-o stare prea fericită în urma grelelor încercări prin care trecusem. M'a împins la această hotărâre și faptul că, în păreri: mele asupra organizării și luptei, mă simteam cam izolat. Îmi spuneam: e posibil ca să fiu gresit și e mult mai bine, să nu împiedec o linie care se poate dovedi totuși bună. Mai cu seamă că, în ultimul timp, Liga căpătase forte noi prin unirea cu „Actiunea Românească”, de sub conducerea profesorului Cătuneanu, în care era un frumos număr de intelectuali de valoare din Ardeal, în frunte cu Valer Pop și preotul Titus Mălai și prin unirea cu „Fascia Națională”, o mișcare mai mică dar

sănătoasă. Scăderile nevinovate ale conducerii, poate se vor remedia acum prin prezenta atâtor oameni de elită, printre cari erau: avocatul nostru, Paul Iliescu din Bucuresti, cu un însemnat grup de intelectuali, Generalul Macridescu cu alt grup de elită din Focsani si distinsul profesor de Sociologie, Traian Brăileanu dela Universitatea din Cernăuți, vechiu nationalist, precum si ilustrul profesor pedagog, Ion Găvănescul dela Universitatea din Iasi, care nu se înregimentase până acum în miscare, desi propovăduise o viață întreagă si el, dela catedra de Pedagogie, ideea națională.

Nu mai vorbesc că la Bucuresti strălucia si lumina miscarea națională savantul profesor de Fiziologie, Nicolae Paulescu, cunosător neîntrecut al manoperilor iudeo-masoneriei.

La aceste figuri, care înnobilau miscarea si-i dădeau un prestigiu neîntrecut, se mai adăuga si sprijinul pretios al „Libertății”, cea mai răspândită si mai bine apreciată foaie populară din România, redactată de părintele Mota.

Mota, care fusese eliminat dela Universitatea din Cluj si care abia era în anul II, s’a hotărât să meargă si el pentru a-si termina studiile.

Ne-am înțeles să mergem amândoi în Franta, într’un oras mai mic. Am ales Grenoble. Eu aveam din cadourile de nuntă si din vânzarea brosurii „Scrisori studentesti din închisoare”, 60.000 lei; Mota avea ajutor de acasă, lunar. După ce am fost pe acasă pe la părinti, ne-am luat rămas bun dela profesorul Cuza si dela camarazi. Ne-am dus la schit, la Rarău, să ne închinăm si am plecat. Întâiu, eu cu sotia si după două săptămâni, Mota.

LA GRENOBLE

După o călătorie lungă prin Ceho-Slovia si Germania, după o întrerupere de câteva zile la Berlin si la Iena, am intrat în Franta si am poposit la Strasbourg. Ceeace m’a impresionat peste măsură, a fost faptul de a vedea acest oras, în contra tuturor așteptărilor mele, transformat într’un adevărat cuibar de infectie jidănească. Coborându-mă din tren, așteptam să-mi apară în față tipul rasei galice, care a luminat cu vitejia ei neegalată veacurile istoriei.

Mi-a apărut însă, tipul coroiat si ahtiat după câștig al jidanului, care mă trăgea de mânecă să intru, fie în prăvălie la el, fie în restaurant. Majoritatea restaurantelor de pe strada gării erau jidănesti. În Franta jidanilor asimilati, toate erau cuser. Am intrat din

restaurant în restaurant, pentru ca să găsesc unul creștin. În fiecare însă, găseam tăblită scrisă în idis: „Restaurant cuser”. Cu mare greutate în sfârșit am găsit unul francez, unde am luat masa.

Între jidanii din Târgul-Cucului și cei din Strasbourg n’am găsit nicio deosebire: aceeași figură, aceleași maniere, același jargon, aceiași ochi satanici în care citeai și descopereai, sub privirea curtenitoare, pofta de a te jefui. După încă o noapte de drum am sosit dimineata, în Grenoble. Ce minune mi s’a deschis înaintea ochilor! Ce privelistă! Un oraș așezat din negura vremii la poalele Alpilor. O stâncă uriasă înaintată spre mijlocul orașului ca și cum ar fi voit să-l taie în două. Sură, aspră și cutezătoare, se înălța deasupra caselor, care, deși cu etaje multe, rămâneau pe lângă ea niste biete cămăruțe de furnici.

Mai departe, dar tot lângă oraș, un alt munte plin de vechi întărituri și tranșee, de parapete, era transformat într’un imens fort. În fund de tot, peste toate acestea, alb ca onoarea, strălucește de zăpadă, iarna și vara, masivul impunător al Alpilor.

Minunat de cele ce vedeam și mergând ca într’o cetate fermecată din povești, îmi spuneam: acesta este orașul vitejiei.

Înaintând mai departe, m’am încredințat că nu mă înșelasem, pentru că, oprindu-mă în fața unei statui, am cetit: „Bayard, chevalier sans peur et sans reproche”.

Un mare viteaz de epopee din secolul al XV-lea, care după o viață întreagă de bătălii, bătrân, murea rănit în luptă, tinându-și în mână sabia al cărei mâner se transformase în cruce și dela care primea bătrânul viteaz, acum în ceasul morții, cea din urmă binecuvântare.

Ne-am luat o cameră cu chirie în Grenoble vechiu. Există și Grenoble nou, modern. Mi-a plăcut mai mult cel vechiu.

În curând a sosit și Mota. Ne-am înscris la Universitate, El, la licență, eu, la doctoratul economic. Am început audierea cursurilor din anul I și anul al II-lea. Dar nu înțelegeam absolut nimic. Erau primele lectii. Nu puteam desprinde decât cuvinte izolate. Continuând audierea cu stăruință, aproape de Crăciun, am început să înțeleg binisor prelegerile. La doctorat nu eram decât 8 studenți. De aceea cursurile aveau un caracter familiar de strânsă legătură între student și profesor. Profesorii, foarte buni, ei făceau numai profesorat, nu și deputăție.

Masa o pregătea soția mea pentru mine și pentru Mota.

Am început să fac, în zilele de sărbătoare, mici excursii în jurul orașului. Mă impresionau ruinele castelurilor și turnurilor vechi. Oare cine vor fi locuit aici pe vremuri? Vor fi fiind uitați de toată

lumea. Să mă duc să le fac vizită. Intram pe sub ruine și stăteam acolo câte o oră, în liniste netulburată, de vorbă cu mortii.

Într-o margine a orasului am vizitat o bisericuță străveche din secolul al IV-lea, Sfântul Laurentiu și spre marea mea uimire, am găsit pe plafonul acesteia de culoare albastră, peste 50 svastici aurite.

În oras, pe Prefectură, Palatul de Justiție și alte instituții era steaua masonică. Simbol al stăpânirii absolute a acestei hidre jidănești peste Franta. De aceea mă retrăsesem în vechiul Grenoble, acolo unde erau bisericile și crucile lor, înnegrite de vremuri și uitare. Refuzam cinematografele moderne, teatrele și cafenelele, găsindu-mi loc de petrecere pe sub rămășițele de ziduri, pe unde bănuiam că a trăit Bayard. Mă afundam în trecut și acolo, spre marea mea mulțumire sufletească, trăiam în Franta istorică, în Franta creștină, în Franta naționalistă. Nu în Franta iudeo-masonică, atee și cosmopolită. În Franta lui Bayard! Nu în Franta lui Leon Blum!

Piata, „Marché des puces”, cum îi spunea Francezii, era plină de jidani, de unde își trăgea și numele.

De altfel însăși Universitatea era copleșită de ei. Numai din România își făceau studiile aici 60 de studenți jidani, pe lângă cei cinci studenți români.

Am vizitat și vechea mănăstire, „Grande Chartreuse”, din care, cei 1.000 de călugări fuseseră alungați de statul ateu. Pe diferitele icoane am văzut urmele pietrelor cu care mulțimea în timpul revoluției, bătuse pe Dumnezeu.

* * *

Dela un timp, au început să vină peste noi grijile materiale. Bani mei se cam apropiau de sfârșit. Din țară nu mai speram să mai vină, iar cât primea Mota nu putea să ne ajungă pentru toți trei, cu toată economia severă pe care o făceam. Am stat multă vreme și ne-am gândit în ce mod am putea să ne câștigăm un ban, fără a ne periclita frecventarea regulată a cursurilor.

Dându-ne seama că în Franta sunt apreciate și bine plătite cusăturile de mână, ne-am hotărât să învățăm dela soția mea a lucra cusături naționale românești, pe care apoi să încercăm a le vinde.

În câteva săptămâni meseria a fost învățată. În timpul liber lucram la cusături, pe care apoi le expuneam în vitrina unui magazin. Se vindeau și cu puținul ce câștigam, adăugam la ce primea Mota și ne întrețineam o viață foarte modestă.

ALEGERI GENERALE ÎN ȚARĂ
MAI 1926

În preajma Pastilor, ziarele din țară, pe cari le primeam regulat si scrisorile, mi-au adus vestea căderii liberalilor si venirii la guvern a Generalului Averescu. Noile alegeri generale urmau să aibă loc pe la jumătatea lunii Mai.

Liga intra pentru prima dată într'o mare luptă. Mi-am zis:

– Trebuie să plec în țară, să iau parte la luptă si apoi să mă reîntorc la studii.

Am scris profesorului Cuza, rugându-l să-mi trimită bani de drum. Neprimind niciun răspuns, am scris la Focsani D-lui Hristache Solomon; care mi-a trimis zece mii de lei, din cari, o parte am lăsat sotiei mele, iar cu alta am plecat spre țară.

Am ajuns la Bucuresti pe la începutul lui Mai si în plină luptă electorală. M'am prezentat profesorului Cuza, care nu s'a bucurat prea tare de prezenta mea, spunându-mi că nu era nevoie să mă deplasez, căci miscarea poate merge bine si fără mine. M'a durut puțin, dar nu m'am supărat.

Într'o organizatie nu încapă supărarea la o observatie a sefului. Ea poate fi dreaptă, ea poate fi nedreaptă, dar supărarea nu încapă; acesta e principiul care trebuie să călăuzească pe un om într'o organizatie.

* * *

Am plecat în judetul Dorohoi ca să dau concurs profesorului Șumuleanu. De acolo am trecut si în alte judete. La Câmpul-Lung, la Iasi, la Brăila etc.

Între timp, în urma unei scrisori a profesorului Paulescu si a interventiei Generalului Macridescu, m'am hotărât să candidez la Focsani. Iată-mă deci în cea mai desgustătoare si mai nedorită de mine situatie: mergând să cersesc voturi pentru mine. Unde? În mijlocul multimei, care, tocmai în momentul în care ar fi trebuit să fie stăpânită de cele mai sfinte sentimente, fiind vorba de țară si de viitorul ei, e buimăcită de băutura oferită din belsug de către; agentii electorali si stăpânită de patimile deslăntuite de duhul rău al politicianilor. Se coboară, în aceste momente, peste viata linistită si curată a satelor, valurile pline de infectie ale politicianismului. În țara întreagă se întinde iadul. Din acest iad iese conducerea pentru un an, doi, trei' sau patru, a unei țări.

Din ce noian de păcate scoate democrația, „sfânta” democrație, conducerea unei țări!

* * *

Am ajuns la Focsani. Acolo era încă stare de asediu din timpul botezului dela Ciorăști. Pentru ca să poți pleca în propagandă electorală îți trebuia bilet de liberă petrecere, eliberat de comandantul garnizoanei. M'am prezentat și l-am luat. Pe la ora 10 dimineata, însoțit de Domnul Hristache Solomon și alții, am plecat în două automobile. Dar la 500 m. de marginea orașului am găsit drumul oprit de două căruțe puse de-a-curmezisul soselei. Lângă ele câțiva jandarmi. Am oprit. Jandarmii s'au apropiat și ne-au spus că nu avem voie să trecem. Eu le-am scos ordinul generalului și li l-am arătat. Ei l-au citit și apoi ne-au spus:

– Totuși nu aveți voie.

Am dat ordin celor ce mă însoțeau să dea căruțele la o parte. După o mică busculadă, drumul s'a eliberat. Mașinile au pornit încet înainte. Jandarmii, retrași câțiva metri de sosea, s'au așezat în trăgători și au început să tragă focuri. Eu am spus:

– Mergeți înainte, căci trag în vânt.

Un glonte a izbit în aripa mașinii. Un altul lângă noi. Ne-am continuat drumul. Două gloante însă ne-au oprit în loc. Unul a spart rezervorul de benzină și altul un cauciuc. De mers înainte, cu neputință. Am coborât din mașină și ne-am întors înapoi pe jos.

Ne-am dus la generalul care ne dăduse biletul de liberă circulație. I-am povestit cele întâmplate, de față fiind și Generalul Macridescu. Ne-a răspuns:

– Sunteți liberi să mergeți. Eu nu am dat ordin să vă oprească. Poate, autoritățile administrative.

Am plecat la Prefectură cu Generalul Macridescu. Prefect era Nitulescu, un om ursuz și brutal. Foarte liniștit, am intrat în cabinetul lui. Generalul Macridescu a povestit cele întâmplate. Prefectul însă, chiar din primele momente, ne-a tratat în mod necivilizat. A început să ne țină dela înălțime un discurs interminabil:

– Domnilor, interesele superioare ale Statului, cer . . .

– Sunt legi; noi suntem în cadrul legilor. Avem dreptul, încearcă să explice Generalul Macridescu. Dar prefectul continuă:

– Țara cere în aceste momente grele . . .

Din nou încearcă Generalul Macridescu să explice. Prefectul autoritar:

– Vointa țării este . . .

– Ascultă, Domnule Prefect, văd că D-ta nu vrei să înțelegi de vorbă bună, îi spun eu enervat. Plec mâine dimineată în propagandă și dacă jandarmii vor trage din nou în mine, vin aici în cabinet și trag eu și în D-ta.

Fără să mai aștept vreun răspuns, întorc spatele și plec, lăsându-i pe ceilalți acolo. După câteva ore, sunt invitat la Consiliul de Război. Mă duc. Un Comisar regal îmi ia interogatoriul. Declar în scris exact ce a fost. Sunt arestat. Spun:

– Bine, Domnilor, celui care trage în mine nu-i faceți nimic, iar pe mine, care numai spun că trag, mă arestați!

Iată-mă din nou, într-o cameră de închisoare, în cazarma unui regiment.

După 3 zile, sunt chemat la general. Un ofițer mă conduce în cabinet:

– Domnule Codreanu. D-ta trebuie să părăsești orasul Focsani.

– Domnule General, sunt candidat aici. Și ceea ce îmi cereti Dvs. e contra legii. Desigur, că nu mă voi opune măsurii, căci nu pot, dar vă rog să-mi dați ordinul Dv. în scris.

– Nu pot da în scris.

– Atunci voi pleca la București, pentru ca să mă plâng împotriva Dvs.

Generalul mă eliberează, cerându-mi cuvântul de onoare că voi pleca cu primul tren.

Cu primul tren am și plecat la București. A doua zi, m'am prezentat Ministrului de Interne, dl Octavian Goga, care m'a primit bine. I-am povestit cele ce am pățit și am cerut să mi se facă dreptate.

Mi-a spus că va trimite un inspector administrativ să cerceteze cazul, dar să vin a doua zi.

Am venit a doua zi. M'a amânat pe a treia. Zilele treceau și mai rămăsese puține până la alegeri. În sfârșit, a patra zi am plecat.

Iar am luat bilet de la general și iar am pornit cu mașinile.

Nu mai erau decât două zile până la alegeri.

Am ajuns în primul sat. Erau câțiva oameni adunați, cum stau de obicei în preajma alegerilor, însă speriați de teroarea care se exercita. Vin jandarmii:

– Aveți voie să vorbiți cu oamenii, dar numai un minut. Așa am primit ordin!

Vorbim un minut și plecăm mai departe. La fel în toate satele, câte un minut. Vai de dreptatea și legalitatea din țara aceasta! Îmi dai drept de vot, mă chemi la vot, dacă nu vin, mă condamni la amendă,

iar dacă vin, mă snopesti în băta. Politicianii, români, indiferent dacă sunt liberali, averescani, sau national-tărănisti, nu sunt decât o ceată de tirani, cari la adăpostul: „legalității”, „libertății”, „drepturilor omului”, calcă fără rusine și fără teamă, în picioarele lor, o țară, cu toate legile, cu toate libertățile și cu toate drepturile ei. *Oare pe viitor ce cale ne va rămâne de apucat?*

* *

În ziua de alegeri, delegatii nostri au fost bătuti, umpluti de sânge și opriti de a ajunge la sălile de votare: sate întregi nu s’au putut prezenta. Rezultatul: Am căzut. Desi în oras bătusem toate partidele.

– Nu-i nimic, mi-am zis. O reusită mi-ar fi stricat planurile de a-mi continua studiile.

Peste două zile am aflat cu mare bucurie rezultatul pe întreaga țară. Liga avusese 120.000 voturi și intrase în Parlament cu 10 deputati: profesor Cuza, la Iasi; profesor Găvănescul, la Iasi; profesor Șumuleanu, la Dorohoi; tatăl meu, la Rădăuți; Paul Iliescu, la Câmpul-Lung; profesor Cârlan, la Suceava; Dr. Haralamb Vasiliu, la Botosani; Valer Pop, la Satul-Mare; ing. Mîsu Florescu, la Piatra-Neamt; Iuniu Lecca, la Bacău.

Se alesese în adevăr, un buchet de oameni de elită cari făceau cinste mișcării nationale și către cari lumea se uita cu o netărmurită dragoste și cu vii nădejdi. Cele 120.000 voturi reprezentau tot ce era mai bun și mai curat în poporul român. Alegătorii străbătuseră prin toate amenințările, prin toate ademenirile, peste toate obstacolele până la secțiile de votare. Dar multi au fost acei cari n’au putut străbate. Mai multi decât cei cari au străbătut. Cel puțin încă 120.000 de voturi au fost fie oprite, fie furate din urne.

Am plecat înapoi în Franta, multumit de rezultat, dar urmărit mereu de o întrebare:

– *Cum se va putea învinge, dacă toate guvernele vor face alegeri la fel întrebuintând coruptia, furtul, și forța statului în contra vointei populare?*

ÎN MUNȚII ALPI

Ajuns în Franta, nu m’am mai putut prezenta la examene, în sesiunea de Iunie. O problemă grea mi se punea acum în față. Mota trebuia să plece în țară. Din toamnă urma să-si facă serviciul militar.

Cum voiu putea trăi acolo, căci din cusături iese insuficient pentru a putea trăi un singur om, necum două suflete.... Am încercat să găsesc ceva de lucru în oras: orice. Imposibil. M'am gândit că poate la țară, prin împrejurimile orasului, voiu găsi ceva. Am plecat împreună cu Mota să caut de lucru în mai multe părți; dar ne-am întors seara fără rezultat.

Într-o zi am plecat cu tramvaiul, ne-am coborât la vreo 10 km. de Grenoble, la „Uriages les Bains”. (Acolo tramvaiele nu circulă numai în oras, ci până la 20 km. în toate direcțiile, fiind din abundență energie electrică, captată din căderile de apă de pe munti.)

Ne-am îndreptat apoi pe niste cărări, în sus spre munte. După vreo jumătate de oră, am ajuns la Saint Martin, o comună destul de mare, cu un drum bine pavat prin mijlocul ei, cu case îngrijite, făcute din piatră, cu câteva prăvălii și cu o biserică înaltă, frumoasă. Am trecut mai departe. După o altă oră demers, urcând mereu pe o căldură care ne topea, am ajuns într'un mic cătun, „Pinet d'Uriage”.

Era la o înălțime de cca. 800-900 m. În sus se deschidea o admirabilă perspectivă a Alpilor, acoperiti de zăpadă. Începuturile zăpezii păreau a fi la câțiva kilometri de noi. În stânga se deschidea o vale minunată în spre Chateau de Vizile, iar în dreapta, alta, spre Grenoble. Pe firul văii serpuia soseaua betonată, lucitoare ca apa unui pârau bătut de soare.

Oamenii erau pe câmp la lucru. Ne miram cum acolo, pe o coastă de munte, la câțiva kilometri de zăpezi, cari nu se topesc niciodată, crește grâul înalt până la umărul omului, ovăz și orz, precum și tot felul de legume. Probabil, din cauza climei mai dulci și a pământului care nu-i stâncos. Nu era nici de calitate prea bună, era chiar sărac; dar oamenii îl îngrășau mereu cu gunoi sau cu îngrășăminte chimice.

Vedeam lumea pe ogoare, dar ne loveam de aceeași problemă ca și în celelalte sate: cum să intrăm în vorbă cu oamenii și cum să le spunem că am vrea să găsim ceva de muncă. Trecem pe lângă ei și nu îndrăsnim să le vorbim. Mai sus, sunt încă vreo 5-6 case. Mergem acolo. Ajungem la ultima casă. Dincolo nu mai era nimic. Era ultima locuință omenească spre masivul Beldona, afară de cabanele pentru turiști. În apropiere cosiea un bătrân. Trebuie să vorbim cu el. Îi dăm bună ziua și intrăm în vorbă. Ne vede că suntem străini și ne întreabă ce suntem. Îi spunem că suntem români, că ne place mult aici și că am vrea să căutăm o cameră și să stăm câteva luni la aer. Mosneagul e sfătos. Și probabil, gândindu-se că a găsit pe cineva dela care ar putea să afle multe lucruri, ne cheamă la o masă așezată afară, aduce o sticlă de vin negru astrigent, și trei pahare ca să ne cinstească și

apoi începe să ne întrebe, urmărind cu mare curiozitate răspunsurile noastre :

- Va să zică, sunteți români.
- Da, români, români din România.
- E departe de aici, România?
- Vreo 3.000 de kilometri.
- Sunt și pe la D-vs. țărani așa ca pe la noi?
- Sunt multi, pere Trük – căci așa îl chema.
- Crește și pe acolo fân? Dar boi sunt? Vaci? Cai? În fine, îi

răspundem la toate, și ne împrietenim repede.

Nu-i spunem însă nimic din ceea ce ne dădea pe noi, căci mosneagul a văzut că noi suntem niște oameni învățați „domni” și și-ar fi pierdut toate iluziile, aflând că noi căutam de lucru la el.

Îl întrebăm numai, dacă nu știe vreo cameră de închiriat la cineva. Ne-a dat o adresă sigură, și ne-a repetat să spunem că ne-a trimis el, „pere Trük”.

Despărțindu-ne, îi mulțumim și-i promitem că o să venim să-i ajutăm la coasă. Câteva case mai la vale, găsim adresa dată de el.

Chenevas Paul, pensionar. Un alt bătrân de vreo 70 ani, îmbrăcat bine, fost plutonier și acum pensionar, (se mândrește că e singurul pensionar din tot satul). Era proprietar a două case, una lângă alta, în care locuia numai el singur, căci nu mai avea pe nimeni. Toti ai lui muriseră. Ne închiriază toată casa cea mică, compusă, jos, dintr-o cameră și o cămăruță, iar, sus, la etaj, din altă cameră. (Acolo toate casele au câte un etaj). În camera de jos, o plită de gătit. În cea de sus, un pat cu un asternut simplu. Are un aspect de pustiu. Se vede că de multă vreme nu mai intrase nimeni în ea. Ne împăcăm cu patru sute franci până la Crăciun. (Pe șase luni). La oras plăteam 150 franci pe lună. Am plătit pe trei luni înainte, urmând ca peste câteva zile să ne aducem bagajele și să ne mutăm în noua locuință. Ne-am reîntors bucuroși la Grenoble. Mă gândeam, că având frecvența pentru amândoi anii de doctorat, îmi voi prepara examenele aici și mă voi cobori numai pentru ca să mă prezint la ele.

Peste câteva zile urcam pe aceleași cărări cu bagajele în spate, eu, soția mea și Mota, spre noua noastră locuință. În sfârșit, iată-ne instalați. Mota și-a luat rămas bun de la noi și a plecat spre țară. Noi am rămas cu ultimii bani: vreo câțiva franci. Grea situație! Ce o să mâncăm?

A doua zi dimineata, îngândurat, plec la pere Trük, îi ajut până seara la coasă și la încărcatul fânului. La amiază m'a invitat la masă și am mâncat cu el. Seara, de asemenea. Dacă as fi putut să-i duc

ceva si sotiei mele, ar fi fost perfect, dar m'am întors fără nimic. Dimineata următoare, mă duc din nou. Mosneagul mai avea încă un om la lucru. Mic de statură, cu părul roscat, neîngrijit, cu niste ochi sclipitori, care-i alergau în orbite, în lumina căroră nu puteam prinde o rază de bunătate. Părea a fi un om răutăcios. Se numea Corbelă. Probabil, în limba literară si oficială, Corbelle. Dar tărani din regiune vorbesc toti „patois” adică un dialect tărănesc care se deosebeste mult de limba oficială, atât prin pronuntie cât si prin structura cuvintelor. Diferenta este asa de mare încât un Francez dela oras nu poate înțelege pe un Francez dela sat care vorbește în „patois”. Acestia din urmă cunosc însă si limba oficială.

La prânz am fost toti trei chemati la masă de o gospodină, femeea mosneagului, o bătrână, ca bătrânele de pe la noi. Acolo tărani nu mănâncă la 12 ceapă cu mămligă ca la noi. Masa lor obisnuită cuprinde întâi o mâncare de legume, apoi o mâncare cu carne, iar la urmă brânză. Și totdeauna un pahar cu vin. Eu m'am apropiat, le-am multumit, dar le-am spus că nu mănânc. Ei au crezut că mă jenez si au insistat. Atunci le-am spus că e Vineri si că postesc. Nu mănânc nimic până seara. Era un vechiu obicei, pe care de trei ani, din timpul primei închisori dela Văcăresti, îl tinusem regulat.

Corbelă, când a auzit că postesc m'a întrebat răstit:

– Dar de ce postesti ?

– Pentru că eu cred în Dumnezeu.

– De unde stii că există Dumnezeu? L-ai văzut D-ta pe Iisus Hristos? continuă mai departe Corbelă.

– Nu L-am văzut, dar asa sunt eu: nu te cred pe D-ta care-mi spui că nu există, ci cred sirurile de martiri, cari atunci când erau răstigniti pe cruce si li se băteau piroanele în mâini, spuneau: „Puteti să ne omorâti, dar L-am văzut”.

– A! Preotii! Șarlatanii! Eu îi strivesc sub călcâi, apăsând si rotind călcâiul în pământ, ca si cum ar strivi un gândac.

Văzându-l asa pornit, am rupt discutia.

Seara am plecat acasă, de astădată cu un cos de cartofi si cu o bucată de slănină pe cari mi le-a dat bătrânul. Sâmbătă am lucrat la fel. Duminecă m'am dus la biserică. Era lume adunată din tot satul. Într'o strană, în apropierea altarului, solemn ca un sfânt, stătea un om care părea că samănă cu Corbelă. Mă uit mai bine. Urmărea cu mare atentie pe preot. La un moment dat se apropie de preot si foarte smerit îi ajută. El e, Corbelă! Dascăl, ajutorul preotului si clopotar la biserică.

Mai târziu, când m'am împrietenit cu oamenii, le-am povestit întâmplarea mea cu Corbelă, făcând cu totii mare haz.

– Sunt și pe la noi nebuni de ăstia, îmi spuneau ei. S'au învățat dela cei mari cari sunt contra Bisericii. Dar noi, țărani francezi, credem în Dumnezeu, așa cum am apucat dela părinții noștri.

Preotul, un om de o vastă cultură, doctor în Filosofie și Teologie, trăia într'o mare mizerie, fără leafă dela statul ateu, care prigonea pe preoti ca pe niste dusmani. Ei trăiesc numai din ajutorul putinilor oameni ai satului.

* * *

Săptămâna următoare am lucrat la un alt om, la scos cartofii. De aici am căpătat o cantitate mai mare de cartofi, baza noastră de existență pentru mai multă vreme. Apoi am trecut la altul; la legatul snopilor de grâu. Pe urmă la treierat. Acolo, în toate satele, obstea satului are masini de treierat. Ea trece din casă în casă, treierând la fiecare. Recolta este bogată și frumoasă ca aurul.

Nu este țăran care să nu fie abonat la câte o revistă săptămânală agricolă, plină de sfaturi bune pentru agricultură, grădinărit, creșterea vitelor și îngrijirea lor, stupărie etc. Ei citesc aceste reviste cu multă atenție, din scoartă în scoartă, căutând, într'o mare întrecere, ca fiecare să aplice cât mai bine acele sfaturi și să folosească cât mai mult din ele. Grajdurile lor sunt tot așa de îngrijite ca și casele. Vitele sunt bine păzite și de frig și de foame. Țesălate în fiecare zi. De aceea ele sunt, frumoase, muncesc mult și produc mult.

În grajdurile lor am găsit adesea scris de țărani pe câte o bucată de carton: „Iubiti animalele, prietenii noștri de muncă!”

După vreo lună, satul s'a învățat cu mine. Eram cunoscut sub numele de „Le roumain” (Românul). Auziseră că sunt student la doctorat și seara stăteam de vorbă cu ei. Îi interesau problemele de filosofie, chestiuni politice, situația internațională, iar din Economia Politică, cu deosebire, problema preturilor, legea cererii și ofertei și altele, care stabilesc pretul; cauzele scăderii sau urcării preturilor și timpul potrivit pentru vinderea produselor lor. Țăranii între 25-40 ani, se orientau foarte bine în toate aceste chestiuni și puteai discuta cu ei probleme oricât de înalte. Le înțelegeau.

* * *

Dela un timp am început să-mi prepar examenele. Mota îsi dăduse examenele în Iunie, înainte de plecare, cu mare succes.

Ziua munceam, iar seara si noaptea cât puteam sta, citeam. Pentru anul I: aveam 4 obiecte: Economia Politică, Istoria Doctrinelor Economice, Legislatia Industrială si Legislatia Financiară. După două luni însă au început să-mi slăbească puterile. Alimentatia nu era suficientă. În ultimele zile mâncam numai cartofi fierti. La două trei zile, câte un kg. de lapte, iar carne, odată pe săptămână. Uneori brânză. Atât puteam eu câștiga cu munca mea. Mai rău decât mine, era însă sotia mea care se anemiase mult.

În Octombrie m'am prezentat la examen.

Am căzut, desi la obiectul principal, Economia Politică, luasem cea mai mare notă si la celelalte obiecte note de trecere, la Legislatia Financiară obținând numai nouă, limita pentru doctorat fiind zece. Pentru moment am rămas desorientat. Nu fusesem un element strălucit la carte niciodată, dar nu căzusem niciodată până acum la vreun examen, fiind cotate printre elementele bunișoare.

În greua situatie materială în care mă aflam, era o lovitură. Greutatea stătea în aceea că nu mă mai puteam prezenta de cât peste trei luni si din nou la toate materiile. M'am încăpăținat si m'am hotărât să reiau munca dela capăt. Lucrul la țară se terminase. Căzuse zăpadă. Numai la tăiatul lemnului în pădure puteam să mă mai duc. În schimbul ajutorului pe care-l dădeam, am căpătat si eu un car cu lemne.

Au început însă să-mi vină ajutoare din țară. De acasă si dela părintele Mota, dintr'un împrumut pe care-l făcuse în numele meu, la o bancă.

Am petrecut iarna si sărbătorile Crăciunului, în mijlocul țăranilor si cu deosebire în mijlocul familiei Belmain-David.

În sesiunea de Februarie m'am prezentat din nou si mi-am luat examenele anului întâiu de doctorat.

Imediat m'am apucat de prepararea celui de al doilea an Drept Administrativ, Filosofia Dreptului, Istoria Dreptului Francez si Dreptul International Public. În primăvară mi-am luat si eu o grădină, pe care am început s'o lucrez pe cont propriu.

Dar în luna Mai 1927, primesc o scrisoare disperată dela Mota si apoi altele dela Focsani si dela studenti, prin care eram chemat de urgentă în țară, deoarece Liga se rupsese în două. Dela Mota si Hristache Solomon primesc si bani de drum. Până la examene însă, mai aveam o lună de zile. Mă prezint Decanului Facultății si spunându-i, că trebuie să plec de urgentă în țară, îi cer să-mi îngăduie a mă prezenta mai înainte pentru a-mi da examenele. Cererea mi-a

fost aprobată. La 16 Mai, am dat examenele si le-am luat. La 18 Mai, am pornit spre tara, luându-mi rămas bun dela locuitorii din Pinet, în mijlocul cărora trăisem aproape un an de zile. Unii dintre ei, cei mai bătrâni, când am plecat, plângeau. Alții m'au condus până la gara din Grenoble.

Venisem în Franta cu îngrijorarea că voi întâlni un popor imoral, putred si decăzut, asa cum se flutura de multă vreme prin lume. M'am convins că poporul francez, țaranul si orășanul, este un popor de o moralitate severă. Imoralitățile apartin străinilor stricati, bogatilor tuturor neamurilor, atrasi de Paris si de alte orase mari.

Clasa conducătoare, după părerea mea, însă, este iremediabil compromisă, gândind, trăind si actionând sub influenta si numai sub influenta iudeo-masoneriei si a bancherilor ei. Iudeo-masoneria si-a făcut din Paris sediu pentru întreaga lume. (Londra cu ritul scotian este numai o filială). Această clasă conducătoare este ruptă de întreaga istorie a Frantei si de natiunea franceză. De aceea plecând din Franta, făceam o mare deosebire între poporul francez si între statul masonic francez.

Am rămas nu numai cu dragoste pentru poporul francez, dar si cu credinta, care nu mi se va clătina niciodată, în învierea si biruinta acestui neam în contra hidrei care s'a asezat peste el, întunecându-i gândirea, sugându-i vloga, si compromițându-i si onoarea si viitorul.

LA BUCUREȘTI, LIGA APĂRĂRII NAȚIONALE CREȘTINE S'A RUPT ÎN DOUĂ

Am sosit în București. Era un dezastru. „Liga Apărării Nationale Crestine” se rupsese în două. Sperantele natiei acesteia se prăbuseau. Un neam care-si încordase puterile sleite, într'un greu moment al istoriei sale, în luptă cu cea mai mare primejdie care i-a amenintat vreodată viata, cădea acum la pământ cu toate sperantele lui nimicite. Acest naufragiu în inimile viteze ale miilor de luptători, văzându-si cu totii, într'o clipă, năruite jertfele făcute în trecut si toate sperantele, inspira un sentiment de durere chiar si acelora cari stătuseră departe de miscare. O mai mare durere colectivă nu mi se întâmplase să văd până atunci. Toate valurile acelea de entuziasm dela Severin la Focsani, dela Câmpul-Lung la Cluj, se transformaseră în valuri de durere si desnădejde.

M'am dus la Parlament si m'am prezentat profesorului Cuza. Spre marea mea surprindere, am găsit pe un singur om vesel în mijlocul durerii generale. Acesta era prof. Cuza. Redau textual si cu cea mai mare constiinciozitate convorbirea avută.

– Bine ai venit, Corneliu dragă, apropiindu-se de mine si întinzându-mi mâna. Tu esti un băiat bun. Să-ti cauti ca si până acum de treabă si va fi foarte bine.

– Domnule Profesor, sunt amărât până în adâncul inimii mele de nenorocirea care s'a abătut asupra noastră.

– Dar nu s'a întâmplat nicio nenorocire. Liga este mai puternică decât oricând. Iată, am venit dela Brăila ieri. Acolo a fost ceva ne mai pomenit. M'a primit poporul cu muzici, cu tobe, cu urale nesfârșite. Ai să vezi ce e în țară. Tu nu sti ce e. Toată țara e cu noi.

Încă vreo câteva vorbe si am plecat. Mă întrebam apoi năucit...

– Un sef, văzându-si trupa lui sfâșiata de dureri, ruptă în două si cuprinsă de desnădejde, să se afle în cea mai perfectă voie bună si veselie? Să nu-si dea seama de dezastrul care fierbe sub el? Sau își dă seama, si atunci cum este cu putintă să-i pară bine?

CE SE ÎNTÂMPLASE

Cei 10 parlamentari ai Ligii au lăsat de dorit, după părerea mea, în toată activitatea parlamentară si extraparlamentară din timpul anului ce trecuse. Erau elemente slabe? Hotărât, nu. Erau de rea credinta? Hotărât, nu. Erau de absolută bună credință, dar cu mici insuficiente, fie de pregătire în materie de cunoastere a problemei jidănesti, cei mai recenti; fie mai greoi în deplasări si actiune, cei mai bătrâni. Dar acestea sunt inerente oricăror oameni adunati într'o organizatie si trebuiesc modelate si complinite de conducere si corectate cu multă dragoste, Atunci, care au fost cauzele adevărate ale acestei situatii?

După părerea mea:

1. Lipsa de coordonare a actiunii lor parlamentare si extraparlamentare.

2. Lipsa de unitate sufletească, absolut necesară unei asemenea organizatii, înconjurată din toate părțile de ochi inamici cari încearcă să profite de orice neînțelegere internă.

Aceste două însă, au la bază o altă cauză si anume:

Lipsurile conducătorului, greselile lui. Un conducător trebuie să facă neconținut școală, în sensul vederilor lui, cu toti luptătorii din

jur, pentru ca să asigure *unitatea de gândire* a blocului respectiv. Să elaboreze un plan de luptă. Să dea directive în materie de acțiune. Să fie un permanent slujitor al *unității miscării*, încercând cu dragostea lui, cu chemările lui, cu observațiile, cu pedepsele, să netezească neînțelegerile și nepotrivirile inerente oricărei organizații. Să fie un neîncetat îndemn către toți la îndeplinirea datoriei lor. Să procedeze cu dreptate, respectând normele de conducere pe cari și le-a impus și în baza cărora și-a adunat oamenii.

Din toate acestea, profesorul Cuza n'a făcut nimic. N'a făcut școală cu oamenii săi și nici măcar consfătuiri.

– Să facem o consfătuire, D-le Cuza, îi spuneau unii din ei, ca să știm și noi ce atitudine să luăm și cum să ne prezentăm în Parlament.

– N'avem nevoie de nicio consfătuire, pentru că noi nu suntem partid politic.

N'a dat niciodată nicio directivă nimănui. Veti găsi volume de valoare, zeci de broșuri scrise de prof. Cuza, veti găsi sute de articole, dar desfid pe oricine s'ar încumeta să-mi aducă zece circulări sau ordine de organizare sau de acțiune date celei mai sbuciumate organizații politice, dela 4 Martie 1923, data înființării ei, și până la 20 Mai 1927, momentul desființării ei.

Nu veti găsi, nu zece, nici cinci, nici trei.

Profesorul Cuza a îndemnat, dar el n'a fost un animator. Profesorul Cuza a pedepsit, dar atunci când a pedepsit, a provocat un adevărat dezastru, fiindcă a procedat fără înțelepciune.

Între timp, din cauza situației înfățișate mai sus, se înțelege că o parte dintre parlamentari, văzând și simțind că lucrurile nu merg cum trebuie, își manifestau nemulțumirile lor. Ei vedeau că, încetul cu încetul, mișcarea merge spre ruină, mai ales, că pe lângă lipsa unor directive, mai interveneau, din timp în timp, și unele ieșiri ale prof. Cuza la tribuna Parlamentului, care aveau în adevăr un efect uluitor și descurajator pentru mișcarea întreagă. Așa bunăoară, când imediat după deschiderea Parlamentului, unul din deputații Ligii protesta împotriva stării de asediu și a samavolnicilor ne mai pomenite, întâmplate la Focsani, prof. Cuza s'a ridicat și a spus că bine a făcut guvernul că a instituit starea de asediu și că și el ar fi făcut la fel, spiritele fiind agitate din cauza jidanilor.

Altădată, vorbind la mesaj, spunea, combătând pe țărăniști (care de altfel erau în opoziție): că Partidul poporului ar putea deveni un factor de guvernământ prin sistemul rotativei cu Partidul liberal, dacă Generalul Averescu și-ar însuși doctrina „Ligii Apărării Naționale Crestine”.

Aceste lucruri aruncate dela tribună, tocmai în momentul în care mii de oameni loviți, schingiuiți și nedreptățiți, așteptau cu înfrigurare, ca o slabă mângâiere pentru suferințele lor, măcar un cuvânt de înfierare a guvernului ale cărui victime erau, împrăstiau o atmosferă de descurajare pretutindeni.

În cele ce urmează, redau după Monitorul Oficial, un pasagiu din discursul amintit:

„Rămân dar actualmente în slujba Statului 2 partide mature, partide de ordine, ale ordinei actuale, partide de guvernământ, care se completează și care asigură jocul normal al mecanismului constituțional: Partidul Poporului și Partidul Liberal.

„Ele sunt asezate pe baze solide, rezemându-se pe interese de producțiune, desi diferite, totuși ambele generale, reale și permanente care le asigură dăinuirea și eficacitatea acțiunii lor. Noua operă de organizare constituțională și politică a țării este opera la care au lucrat împreună aceste partide, fiecare în măsura răspunderii și rolului pe care l-au avut: de guvern și opoziție. Partidul Poporului va continua opera începută căreia îi va aduce toate ameliorările pe care practica sinceră și de bună credință le va învedera ca necesare pentru mai departea consolidare a Statului și unificare desăvârșită a țării...

„Partidul Liberal este exponentul intereselor burgheziei, românești, al intereselor financiare, comerciale și industriale legitime și indispensabile bunului mers al țării.

„Partidul Poporului chemat să desăvârșască organizatia economică a Statului, așezând-o pe temelii reale, preocupat de nevoile tuturor în cadrul intereselor superioare ale țării, se reazimă în special pe interesele generale, reale și permanente ale producțiunii agricole, factor precumpănitor al vieții noastre economice.

„Partidul Poporului care are rădăcinile cele mai adânci și cele mai întinse pe tot cuprinsul țării, în cadrul armoniei sociale... vrea să dea plugarilor stăpânitori de pământ rolul ce li se cuvine în economia Statului potrivit muncii și numărul lor.

(Monitorul Oficial, 30 Iulie 1926, pag. 395.)

Această atitudine din partea unui conducător de mișcare națională este incalificabilă. A face apologia partidelor pe care mișcarea națională le denunță ca pe o nenorocire abătută deasupra

României și în contra cărora ea luptă cu sacrificii dureroase, pentru a crea o nouă soartă acestei țări, alta decât cea hărăzită de politicianii partidelor, este tot una cu a-li condamna la moarte propria miscare.

A ridica în slavă sistemul rotativei reprezentat prin Partidul liberal și averescan, denunțate de tine însuși, timp de o viață întreagă, ca dusmane ale neamului, înseamnă a înlătura orice perspectivă de biruință a mișcării naționale pe care o conduci dovedind totodată, prin acest fapt, că tu însuți nu crezi în ea.

Ce ar zice lumea de un comandant de trupe eroice, care se luptă, face jertfe supreme, cred în biruința lor, trăiesc și sunt gata să moară cu gândul la ea, comandant care, într'un discurs în timpul luptei și în fața miilor de răniți căzuți, le-ar vorbi ridicând în slavă trupele inamice și prevestind victoria acestora.

Ce s'ar întâmpla cu biata trupă care în loc de a auzi un cuvânt de înălțare a nădejdelor ei în biruință, ar auzi pe însuși comandantul ei vorbind despre frumoasele perspective de victorie ale trupelor inamice?

Ce s'ar întâmpla? Trupa aceea s'ar împrăstia demoralizată.

Asa s'a întâmplat. Multi luptători pe frontul mișcării naționale s'au împrăștiat desnădăjduiti.

Datorită acestei atitudini ciudate, deputatii Ligii au început să-și manifeste nemulțumirea. Ei au gresit, după părerea mea. Nu aveau dreptul să-și manifeste aceste nemulțumiri decât numai față de președinte și în cadrul restrâns al conducerii. Ei însă au depășit acest cadru. În condițiile acestea, fiecare vorbă aruncată însemnează o nenorocire în plus peste aceea provocată de însuși președintele mișcării.

Încetul cu încetul, greselile unora și ale altora au dus la răcirea relațiilor dintre ei. Până când, într'o zi, deputatul Paul Iliescu, fără un motiv binecuvântat și fără o judecată prealabilă, deci fără respectarea normelor și legilor organizației, este eliminat din „Liga Apărării Naționale Creștine”. Nu numai atât, dar fără ca președintele să spună măcar vreunui din parlamentari ceva, ci pur și simplu, anunțând dela tribună, că a eliminat pe Paul Iliescu din L. A. N. C. și cerând în același timp ca să fie dat afară din Parlament, iar locul dela Câmpul-Lung să fie declarat vacant.

Aceasta a căzut ca un trăsnet pe capul bietilor deputați ai Ligii. Peste două zile, prof. Șumuleanu, care între timp venise dela Iași, a făcut o comunicare Camerei, iscălită și de ceilalți deputați: Ion Zelea-Codreanu, Valer Pop, Dr. Haralamb Vasiliu, prof. Cârlan, prin care afirmau că declarația prof. Cuza, în orice caz, e prematură, deoarece statutele prevăd că excluderile se pronunță de comitet. În

cazul de față comitetul habar nu avea de această chestiune. El nu cunostea nicio vină acestui om, dar nu cerea să nu fie eliminat. Comitetul cerea ca omul să fie întâi judecat, ca să se poată apăra. Cereau, prin urmare, să se respecte statutul; să se respecte legea pe care au jurat totii.

În aceiași timp s’au făcut intervenții în acest sens la profesorul Cuza.

Rezultatul acestor intervenții:

Toti semnatarii sunt eliminați din „Liga Apărării Naționale Crestine”, în frunte cu prof. universitar Șumuleanu și cu tatăl meu, unii dintre acestia având merite de muncă și de jertfă la formarea acestei ligi mai mari decât însuși prof. Cuza. Prof. Șumuleanu era însuși vicepresedintele Ligii. Și acestia dati afară tot fără nicio judecată; fără a li se spune ceva, fără a fi fost întrebați.

După părerea mea, procedarea prof. Cuza, în calitate de presedinte al organizației, căruia îi incumba datoria de a avea cea mai mare grijă pentru viața organizației, și cea mai mare atenție la orice măsură în stare să-i periclitaze existența, a fost fundamental *gresită*. În fond *nedreaptă* și cu totul ne la locul ei, mai ales având în vedere persoanele în joc. Era însuși comitetul de conducere al Ligii. Erau creatorii acestei organizații. Măsura era *nejudecată*, fiindcă profesorul Cuza n’a prevăzut consecințele care decurgeau din ea, pentru mișcare.

Imediat după această eliminare se scoate „Apărarea Națională” prin care se afirmă, că acești oameni în frunte cu prof. Șumuleanu și Ion Zelea-Codreanu s’au vândut jidanilor, răspândindu-se în toată masa Românilor această insinuire.

Prof. Șumuleanu, prieten nedespărțit de un sfert de veac, om de o corectitudine exemplară, a fost *oribil și incalificabil* atacat în „Apărarea Națională” de sub direcția și îndrumarea D-lui Cuza. Umbla pe stradă copleșit de durere, sub acuzația de trădare. Atunci prof. Șumuleanu a scos, drept răspuns, o broșură intitulată „Miselia unor prieteni”.

De data aceasta, prof. Cuza, după părerea mea, nu numai că a fost nedrept, a fost mai mult decât nedrept.

Eliminații, la rândul lor, au gresit scotând manifeste cu atacuri deopotrivă de nedrepte, dar gresala acestora, era consecința greselii profesorului Cuza.

Toate acestea se petreceau în durerea sfâșietoare a tuturor luptătorilor și în marea satisfacție și bătaie de joc a jidănimii.

Eu am sosit în acest moment. În Parlament se judeca chestiunea dacă deputatii dati afară din Ligă își pierd mandatele de parlamentari.

Mă întreb si acum: Oare profesorul Cuza, când a luat aceste măsuri, a fost victima unor sugestii sau a unor intrigi, sau asa a judecat singur, că e bine?

Peste câteva zile, intervenind si ceilalti din afară, înmărmuriti de măsurile profesorului Cuza si cerând să se împace lucrurile, prin revenirea asupra eliminărilor făcute si prin respectarea dispozițiilor statutare, ne pomenim cu o a treia măsură prin care sunt considerati eliminati si acestia. Printre ei erau: Generalul Macridescu, prof. Traian Brăileanu, Hristache Solomon, prof. Cătuneanu, etc.

Prin lume se împrăstia sistematic svonul, că toti cei eliminati s'au vândut jidanilor. Printre agentii activi în împrăștierea acestor svonuri erau: Colonelul Neculcea si Liviu Sadoveanu, unul mâna dreaptă si altul cea stângă a profesorului Cuza.

Eliminatii s'au constituit atunci în „Liga Apărării Nationale Crestine-Statutare”, voind să spună prin această denumire, că ei se păstrează în cadrul statutului. În acest timp profesorul Cuza convoacă la Iasi, în sala Bejan, o mare adunare natională, la care iau parte vreo mie de oameni si cari ratifică eliminările pe baza că s'au vândut jidanilor.

Mă opresc aici si nu trec la observatii asupra celor ce se scriau, fie de o tabără, fie de alta, considerând, atât cât am consemnat, ca fiind suficient pentru înțelegerea situatiei miscării în acea vreme. Atât doar asi vrea să adaug: că timpul (au trecut nouă ani) a dovedit că prof. Cuza a gresit; pentru că, nici prof. Șumuleanu, asa de crunt lovit în onoarea lui, nu s'a vândut jidanilor, nici tatăl meu care a primit lovituri aproape mortale din partea puterii iudaice (de care prof. Cuza nu s'a învrednicit), nici Generalul Macridescu; nici prof. Găvănescul, nici prof. Traian Brăileanu, nici prof. Cătuneanu, nici Dr. Vasiliu, nici prof. Cârlan, nici preotul Mota etc.

Ani după aceea, după ce dezastrul s'a întins ca un pustiu peste Ligă, a venit prof. Cuza la vechiul său prieten, prof. Șumuleanu, pe care îl lovise asa de crud, si i-a spus:

– Dragă Șumulene, n'am nimic cu tine. Hai să ne împăcăm! Profesorul Șumuleanu însă, s'a întors si plecând i-a zis:

– E prea târziu.

Nu pentru că prof. Șumuleanu n'a vrut să ierte o lovitură crudă, pe care o primise, ci pentru că jos, era cenusa unei miscări si a unor sperante românești.

CUM AM PROCEDAT ÎN FAȚA ACESTEI SITUAȚII:

Am sosit din Franta, în mijlocul acestui dezastru care se abătuse peste miscarea națională, cu intenția de a se salva ceea ce se mai putea salva. Am convocat la Iasi, în cea mai mare grabă, grupul „Văcărești”, și o parte din conducătorii tineretului universitar din cele patru centre.

Intenția mea a fost să localizez desbinarea produsă, realizând un bloc al tineretului. Să fac imposibilă coborârea în spre tineret a atmosferei de vrăjmășie care măcina rândurile bătrânilor. După cum era și natural, acest bloc voiam să-l bazez, în primul rând, pe conștiința, că desunirea și ura dintre noi însemnează moarte pentru miscarea națională.

Odată, acest bloc înfăptuit, voiam ca să ne îndreptăm spre liniile care ardeau ale bătrânilor și prin intervenții, făcând cele mai hotărâte presiuni pentru restabilirea unității, să putem salva situația.

Planul meu însă a căzut. Tineretul era deja cuprins de flăcările mistuitoare ale învrăjbirii, încât la Iasi, propunerea mea, cu toate legăturile care existau între mine și acest tineret, n'a găsit niciun răsunet în inimi. Și aceasta cu atât mai mult cu cât la conducerea studentimii din Iasi, care ar fi putut da în aceste ceasuri semnalul unei direcții salvatoare, se ridicase o serie de elemente slabe, cu porniri sufletesti spre rău.

Din tot tineretul n'a rămas în picioare, în jurul acestei propuneri, decât vechiul grup dela Văcărești. Și pe lângă el câțiva tineri studenți ieșeni, în număr de 10-12, printre cari din cei mai vechi: Ion Blănaru, Ion Sava, Ion Bordeianu, Victor Silaghi, iar din cei mai noi, un grup de Ardeleni în frunte cu Ion Banea, Emil Eremieiu, Misu Crisan. Din tot tineretul, atât rămăsese în jurul nostru.

Mi-am continuat planul.

Am plecat la București cu întregul grup ca să mă prezint celor două fracțiuni. Ne-am prezentat întâiu „Statutarilor”, cerându-le să facă orice sacrificii pentru a putea restabili unitatea mișcării. După câteva ore, ei au consimțit la reunire, fiind gata a face și sacrificii, dar cerând ca pe viitor să se respecte statutul.

După aceasta ne-am prezentat profesorului Cuza. El însă, în urma rugămintilor și argumentărilor noastre, a refuzat. Discuția avută cu acest prilej e bine să n'o mai redau.

Am plecat. În sufletele noastre se coborâse pustiul. Tot ce se ridicase, toată strălucirea de ieri a acestei mișcări nu venise ca un dar

al norocului. Totul crescuse din luptă purtată, pas cu pas, si metru cu metru. Îngrămădisem hotărâri grele peste hotărâri, înfruntasem primejdii peste primejdii, riscuri peste riscuri, dureri fizice si morale, care de care mai sfredelitoare, sănătate din sănătatea noastră, sânge din sângele nostru, luptă si jertfă cu fiecare zi.

Acum totul se prefăcea în scrum.

LEGIUNEA
ARHANGHELUL MIHAIL

LEGIUNEA ARHANGHELUL MIHAIL

În fata situatiei de mai sus, m'am hotărât să nu merg nici cu o tabără, nici cu cealaltă. Nici să mă resemnez, ci să încep organizarea tineretului pe răspunderea mea, după sufletul si capul meu si să continui lupta iar nu să capitulez.

În mijlocul acestor frământări si ceasuri de răscruce ne-am adus aminte de icoana care ne-a ocrotit în închisoarea Văcăresti. Ne-am hotărât să strângem rândurile si să continuăm lupta sub protecția aceleiasi Sfinte Icoane. În acest scop, ea a fost adusă la căminul nostru din Iasi, din altarul bisericii Sfântul Spiridon, unde o lăsasem cu trei ani în urmă.

La aceste gânduri, grupul „Văcăresti” s'a alăturat imediat. Peste câteva zile am convocat la Iasi pentru Vineri 24 Iunie 1927, ora zece seara, în camera mea din str. Florilor No. 20, pe Văcăresteni si pe putinii studenti cari mai rămăseseră legati de noi.

Într'o condică, cu câteva minute înainte, scrisesem următorul ordin de zi, numerotat cu No. 1:

„Astăzi, Vineri 24 Iunie 1927 (Sf. Ion Botezătorul), ora zece seara, se înființează: „LEGIUNEA ARHANGHELUL MIHAIL”, sub conducerea mea. Să vină în aceste rânduri cel ce crede nelimitat. Să rămână în afară cel ce are îndoieli.
„Fixez ca sef al gărzii dela Icoană pe Radu Mironovici.

Corneliu Z. Codreanu

Această primă sedintă a durat un minut, adică atât cât am citit ordinul de mai sus, după care cei prezenti s'au retras, rămânând ca să cugete dacă se simt destul de hotărâti si tari sufleteste, pentru a pasi într'o asemenea organizatie, unde nu era niciun program, singurul program fiind viața mea de lupte de până atunci si a camarazilor mei de închisoare.

Chiar si pentru cei din grupul „Văcăresti” am lăsat timp de gândire si de cercetare a conștiinței lor, pentru a vedea dacă nu au

vreo îndoială sau rezervă deoarece pășind aici vor trebui toată viața lor să meargă înainte fără nicio sovăire.

Intima noastră stare sufletească din care s'a născut Legiunea a fost aceasta: nu ne interesa dacă vom birui, dacă vom cădea înfrânți sau dacă vom muri. Scopul nostru era altul: de a merge înainte, uniți. Mergând împreună, uniți, cu Dumnezeu înainte și cu dreptatea neamului românesc, orice soartă ne-ar fi dăruită, înfrângerea sau moartea, ea va fi binecuvântată și va da roade pentru neamul nostru. Sunt înfrângeri și sunt morți cari trezesc un neam la viață, după cum sunt și biruințe dintre acelea care-l adorm, spunea profesorul Iorga, odată.

* * *

În aceeași noapte și în aceeași condică, am redactat o scrisoare către profesorul Cuza și alta către profesorul Șumuleanu. A doua zi la 10 dimineata, ne-am adunat toți „Văcăreștii”, și am plecat la profesorul Cuza, acasă, în str. Codrescu No. 3.

După atâția ani de lupte și grele încercări, mergeam acum să ne luăm rămas bun de la profesorul Cuza și să-i cerem să ne deslege de jurămintele pe care le-am depus.

Profesorul Cuza ne-a primit în aceeași cameră în care mă botezase pe mine cu 28 ani în urmă.

Aici, el, stând în picioare de o parte a biroului, iar noi de altă parte, i-am citit următoarea scrisoare:

„Domnule Profesor,

„Am venit acum pentru cea din urmă dată la Dvs. ca să ne luăm rămas bun și să vă rugăm să ne deslegati de toate jurămintele depuse.

„Pe calea care mergeti acum, noi nu vă mai putem urma; deoarece nu mai credem într'însa. A merge fără credință nu putem, deoarece, nouă, credința ne-a dat tot avântul în luptă.

„Rugându-vă să ne deslegati de jurămintele, noi rămânem să luptăm singuri, după cum ne va conduce mintea și inima noastră.

Profesorul Cuza ne-a vorbit apoi în felul următor :

– Dragii mei, vă desleg de jurămintele pe care le-ati depus și vă sfătuiesc, ca mergând în viață, de acum înainte singuri, să nu cumva să faceti greseli. Pentru că, mai ales în politică, greselile se plătesc

scump. Iată, aveți în față greselile pe care le-a făcut în politică Petre Carp și care i-au fost fatale.

Eu, din partea mea, vă doresc tot binele în viață aceasta ne-a întins mâna fiecăruia și am plecat.

*

Asa am crezut noi că este corect să procedăm și că aceasta este calea de onoare pe care ne obliga să mergem numele nostru de luptători.

De acolo am trecut la profesorul Șumuleanu, în str. Săulescu și i-am citit și lui o altă scrisoare, cam în aceiași termeni, prin care anunțam pe „Statutari”, că nu-i putem nici pe ei urma și înțelegem să ne croim deacuma: *calea noastră*.

* * *

Plecând și de la el, am simțit în inimi singurătatea pe lume.

Acum eram singuri ca într'un pustiu și va trebui să ne tăiem, prin propriile noastre puteri, drum în viață.

Ne-am strâns și mai mult în jurul icoanei. Și cu cât greutățile ne vor asalta și lovirile lumii vor curge mai grele peste noi, cu atât vom sta mai mult sub scutul Sfântului Arhanghel Mihail și la umbra sabiei lui. El nu mai era pentru noi o fotografie pe o icoană, ci îl simțiam viu. Acolo la icoană, făceam de gardă cu schimbul, zi și noapte, cu candela aprinsă.

MATERIA

Când ne-am adunat în camera dela cămin cu toții, noi cinci și încă vreo zece studenți din anul I și II și când am voit să scriem câteva scrisori, vestind hotărârea noastră d-lui Hristache Solomon și altora, abia atunci ne-am dat seama cât suntem de săraci, pentru că totuși la un loc nu aveam bani nici măcar cât ne trebuiau pentru plicuri și mărci. Până atunci ne duceam, de câte ori aveam nevoie, la bătrâni și ceream. De acum înainte nu mai avem de unde cere. Să pornesti la o organizație politică fără niciun ban. Era și o greutate și o cutezanță. În acest secol, în care materia este atotstăpânitoare, în care nimeni nu porneste la ceva cât de mic fără să se întrebe mai întâi „câți bani are”, Dumnezeu a vrut să arate, că, în lupta și biruința legionară, materia n'a jucat niciun rol.

Prin gestul nostru cutezător, ne desolidarizăm de o mentalitate atotstăpânitoare peste veac și peste lume. Ucidem în noi o lume, pentru a înălța o alta, înălță până la cer. Domnia absolută a materiei era răsturnată, pentru a fi înlocuită cu domnia spiritului, a valorilor morale.

Nu negam și nu vom nega existența, rostul, și necesitatea materiei în lume, dar negam și vom nega de-a-pururi dreptul stăpânirii ei absolute. Izbeam, așa dar, într-o mentalitate în care vitelul de aur era socotit ca centru și înțeles al vieții. Ne-am dat seama că pe calea aceasta, a raporturilor răsturnate, dintre spirit și materie, am fi secătuit în noi orice curaj, orice putere, orice credință și orice nădejde. Singura forță morală în începuturile noastre nu am găsit-o decât numai în credința nestrămutată, că plasându-ne în armonia originară a vieții – subordonarea materiei spiritului – vom putea înfrânge adversitățile și vom putea birui în contra puterilor satanice, coalizate în scopul de a ne nimici.

RĂȚIUNEA

O altă caracteristică a începutului nostru, *în afară de lipsa de bani*, a fost *lipsa de program*.

Noi nu am avut niciun program. Și acest fapt va naște desigur un mare semn de întrebare. Organizatie politică fără niciun program isvorât din *rațiune*, din capul unui om sau al mai multora?

Dar nu ne-am legat împreună cei ce *cugetam* la fel, ci acei ce *simteam* la fel. Nu cei ce aveam același fel de a gândi, ci acei ce aveam aceeași construcție sufletească.

Era un semnal că statuia unei alte zeite – Ratiunea – va fi sfărâmată. Pe aceea pe care o ridicase lumea în contra lui Dumnezeu, noi, fără a o arunca și disprețui, vom pune-o acolo unde e locul ei, în slujba lui Dumnezeu și a rosturilor vieții.

Dacă nu aveam, așa dar, nici bani, nici programe, aveam în schimb pe Dumnezeu în suflete și el ne insufla puterea nebiruită a credinței.

ÎN CONTRA MIȘELIEI

Apariția noastră a fost salutăată cu un uragan de ură și de ironii. Cele două tabere ale Ligii au rupt raporturile cu noi. Studentii dela

Iasi ne-au părăsit toti, iar atacurile „Cuzistilor”, date până acum împotriva „Statutarilor”, se vor îndrepta de acum si se vor înfige ca niste săgeti în inimile noastre.

Nu ne vor durea rănilile săgetilor, ci vom rămâne ceea ce vom descoperi în oameni.

În scurt, vom fi răsplătiți si onorati pentru tot ce făcusem noi până acum, cu cele mai grele ofense si vom primi peste obraz lovitură după lovitură. Nu vom simți numai ura, dar vom vedea în toată goliciunea lor, lipsa de caracter si incorectitudinea sufletească.

În curând vom deveni „exploatatori ai ideii nationale”, în interesul persoanelor noastre. Nu credeam că acei ce se băteau acum un an cu pumnii în piept, cerând răsplată pentru pretenziile lor suferinte, vor avea acum si acest curaj de a ne arunca în față ofensa de mai sus. În curând se va afla că ne-am . . . „vândut jidanilor” si chiar se vor scrie articole pline de insulte si vor fi țărani cari vor crede si oameni cari ne vor întoarce spatele. Pe nedrept. Insulte, pe care n’au îndrăsnit niciodată să ni le adreseze dusmanii, din teamă, ni le aruncau acum prietenii, fără teamă si fără să le fie rusine.

Dacă este adevărat că noi, cari am trecut pe unde am trecut si ale căror trupuri au suferit ce au suferit, am fi în stare de *asemenea infamie, de a ne vinde în grup la inamic*, atunci nu rămâne decât *să se pună dinamită* acestui neam si să fie aruncat în aer. Nu merită să mai trăiască un neam care a născut si a crescut la sânul său asemenea copii.

Dar dacă *nu-i adevărat*, cei ce le inventează si le colportează sunt niste *misei*, care seacă încrederea natiei în propriul ei viitor si destin. Pentru acestia nicio pedeapsă din partea țării nu este prea mare.

Ce încredere să mai aibă neamul acesta în biruinta si viitorul lui, dacă în toiul luptei grele pe care o duce aude că noi, copiii, pe care el ne-a ridicat în bratele lui, punându-si în noi nădejtile cele mai sfinte, *l-am vândut*.

Las acele zile numai în amintirea acelor ce le-au trăit. Lor, camarazilor mei de atunci, martori ai acelor ceasuri, le-am spus :

– Să n’aveți teamă de acesti pigmei, căci cine are asemenea suflet, nu poate niciodată birui. Pe acestia îi veti vedea odată căzând în genunchi la picioarele voastre. Să nu-i iertati. Pentru că nu vor face-o din conștiinta păcatului săvârșit, ci dintr’o miselie. Iar acum de s’ar coborî peste noi iadul cu toate duhurile lui necurate, neclintiti pe pozitie, îl vom învinge.

Până la acea dată văzusem *fiara din om*. Acum am văzut *miselul din om*. Păziti-vă pe voi si copiii de azi si de mâine ai

neamului românesc si ai oricărui neam din lume, de această racilă îngrozitoare; miselia.

Toată inteligenta, toată învățătura, toate talentele, educatia nu ne vor servi la nimic, dacă vom fi misei.

Învătați pe copiii vostri să nu întrebuințeze miselia nici în contra prietenului si nici în contra celui mai mare dusman al lor. Căci nu vor învinge, ci vor fi mai mult decât învinsi, vor fi striviti. Nici în contra miselului si a armelor lui miselești să nu întrebuințeze miselia, pentru că de vor învinge, nu va fi decât un schimb de persoane. Miselia va rămâne neschimbată. Miselia învinsului va fi înlocuită cu miselia învingătorului. În esență, aceeași miselie va stăpâni peste lume. Întunecul miseliei din lume nu poate fi alungat prin alt întunec, ci numai prin lumina pe care o aduce sufletul viteazului, plin de caracter si de onoare.

* * *

Și totuși, prin acest baraj de ură si de miselie, au venit la noi, din prima zi, ca la un liman dătător de nădejde: Hristache Solomon, omul acela de mare cuvânt si de mare onoare, inginerul Clime, inginerul Blănaru, avocatul Mille Lefter, Andrei C. Ionescu, Alexandru Ventonic, Dumitru Ifrim, Costăchescu, Ion Butnaru, ierodiaconul Isihie Antohie etc.

Toti distinsi si vechi luptători în Ligă, îmi făceau acum impresia unor naufragiați, al căror vapor se scufundase în largul mării, iar ei soseau obosiți si turburați pe mica noastră insulă, unde vor găsi si liniste sufletească si încredere în ziua de mâine.

Generalul Macridescu ne-a spus:

– Desi bătrân, voi merge cu voi si vă voi ajuta, cu o singură condiție: să nu mai întindeți mâna acestor oameni, lipsiti de onoare, pentru că aceasta m'ar degusta peste măsură si mi-as pierde toate iluziile.

Prof. Ion Găvănescul a început să se intereseze de noi si de ceea ce făceam.

PRIMELE ÎNCEPUTURI DE VIAȚĂ LEGIONARĂ

Patru linii brăzdează mica noastră viață initială:

1. *Credinta în Dumnezeu.* Toti credeam în Dumnezeu. Nu era niciun ateu printre noi. Cu cât eram mai încercuiti si mai singuri, cu atât preocupările noastre se ridicau mai mult spre Dumnezeu si spre

contactul cu mortii nostri si ai neamului. Aceasta ne dădea o tărie invincibilă si o seninătate luminoasă în fata tuturor loviturilor.

2. *Încrederea în misiunea noastră.* Nimănuia nu i se putea servi nici cel mai mic argument despre posibilitatea victoriei. Eram asa de putini, asa de tineri, asa de săraci, asa de urți si urmăriti de toată lumea, încât toate argumentele scoase din starea de fapt pledau contra unor perspective de biruință. Totusi mergeam înainte, datorită numai încrederii în rosturile noastre, o încredere nelimitată în steaua noastră si a neamului.

3. *Dragostea dintre noi.* Unii ne cunosteau mai dinainte, având mari legături sufletești, alții însă erau copii, studenti în primul sau al doilea an, pe cari nu-i cunoscusem niciodată. Din cele dintâi zile s'a stabilit între noi toti o legătură de dragoste ca si cum am fi fost din aceeasi familie si ne-am fi cunoscut de mici copii.

Era nevoie de un echilibru interior pentru a putea rezista. Dragostea dinăuntru trebuia să fie de aceeași intensitate si forță, cu presiunea noianului de ură din afară. Viata noastră în acest cuib nu era o viață oficială si rece, cu distanță între sef si soldat, cu teatru, cu declaratii retorice si ifose de sefie. Cuibul nostru era cald. Raporturile dintre noi erau absolut familiare. Cineva nu intra aici ca într'o cazarmă rece, ci ca în casa lui, ca în familia lui. Aici nu venea numai pentru a primi ordine. Aici găsea o rază de dragoste, un ceas de liniste sufletească, un cuvânt de încurajare, o mângâiere, un ajutor la nenorocire sau la nevoie.

Din partea legionarului nu se cerea atât disciplină, în sens de cazarmă, cât bună cuviință, credință, devotament si zel la lucru.

4. *Cântecul.* Probabil, nepornind pe drumul ratiunii, cu alcătuire de programe, discutii contradictorii, argumentări filosofice, conferinte, singura posibilitate de manifestare a stării noastre lăuntrice era cântecul. Cântam acele cântece în cari simțămintele noastre își găseau multumire.

„Pe o stâncă neagră”, cântecul lui Ștefan cel Mare, a cărui melodie, se spune, că s'a păstrat din timpul lui, din generație în generație. Se spune că în sunetul acestei melodii intra Ștefan triumfător în cetatea sa dela Suceava, acum 500 de ani. Când îl cântam, simteam trăind acele vremuri de mărire si de glorie românească, ne afundam în cinci sute de ani de istorie si trăiam câteva clipe acolo în contact cu vechii soldati si arcasi ai lui Ștefan si însusi cu el.

„Ca un glob de aur”, cântecul lui Mihai Viteazul. Cântecul lui Avram Iancu: „Să sune iarăși goarna”, cântecul Școlii Militare de

Infanterie dela 1917. „Sculati Români”, compus de Justin Iliesu si de Istrati, pe care noi l-am proclamat Imn al Legiunii etc.

*

Pentru a putea să cânti, îți trebuie o anumită stare sufletească. O armonie în sufletul tău. Cel ce merge să fure pe cineva, acela nu poate cânta. Nici cel ce merge să facă o nedreptate. Nici cel al cărui suflet e ros de patimi si de vrăjmășie față de camaradul său. Și nici acela al cărui suflet e sterp de credință.

De aceea, voi, legionari de azi sau de mâine, de câte ori veti avea nevoie de a vă orienta în spiritul legionar, să vă reîntoarceți la aceste patru linii de început, care stau la baza vietii noastre. Iar cântecul vă va fi un îndreptar. De nu veti putea cânta, să stiti că este o boală care vă roade în adâncul fiintei voastre sufletesti sau că vremea v'a turnat păcate peste sufletul curat; iar dacă nu le veti putea vindeca, să vă dati de o parte si să lăsați locul vostru, celor ce vor putea cânta.

Ducându-ne viata pe liniile de mai sus, chiar din primele zile am început să actionăm. Am fixat sefi, cari primeau si dădeau ordine.

*

N'am pornit prin cine stie ce mari actiuni. În măsura în care ni se puneau problemele în, față, noi le rezolvam.

Cea dintâi actiune a fost aranjarea camerei din cămin, în care era icoana Sfântului Arhanghel Mihail. Ne-am vărut-o sin guri, am spălat pe jos. Legionarele au început să coasă perdelute. Apoi, legionarii au scris mai multe maxime strânse de mine. Acestea erau luate, fie din Sfânta Scriptură, fie din alte scrieri. Cu ele am împodobit peretii.

Iată o parte din ele:

„Dumnezeu care ne poartă cu carul lui de biruintă”.

„Cel ce va birui . . . Eu voi fi Dumnezeul lui”.

„Cel ce n'are sabie să-si vândă haina si să-si cumpere”.

„Luptati cu vitejie pentru credință”.

„Feriti-vă de poftetele cărnii, care omoară sufletul”.

„Fiti treji”.

„Nu alunga eroul din tine”.

„Frati la bine . . . si la rău”.

„Cine stie să moară, nu va fi rob niciodată”.

„Aștept învierea Patriei mele și nimicirea cetelor de vânzători”
etc.

În timp de o săptămână, sediul nostru era aranjat.

O a doua măsură a fost de altă natură: atitudinea noastră față de atacurile din afară.

Nu răspundeam. Era ceva greu pentru toți. Ni se sfâșia fiinta noastră morală. Era însă timpul eroismului răbdării.

O altă măsură: nimeni nu va căuta să convingă pe cineva pentru a-l determina să se facă legionar. Obisnuita tragere de mânecă și pescuire de membri, nu mi-au plăcut niciodată. Sistemul este și a rămas contrar, până în ziua de astăzi, spiritului legionar. Noi ne vom fixa punctul de vedere și atât. Cine va voi, va veni. Și va intra, dacă va fi primit.

Dar cine venea? Veneau oameni de aceeași esență sufletească cu noi. Mulți? Foarte puțini. La Iași, după un an, eram cu doi sau trei, mai mulți decât în prima zi. Din țară însă, erau mai mulți și se înscriau în măsura în care se afla de existența noastră.

Toți acei cari veneau la noi aveau două linii distincte pe care le puteai vedea clar:

1. O mare corectitudine sufletească.

2. Lipsa de interes personal. La noi nu se putea câștiga nimic. Nicio perspectivă surâzătoare nu se deschidea. Aici toți, nu aveau decât de dat: suflet, avere, viață, capacitate de dragoste și încredere.

Chiar dacă se strecura vreun incorect sau vreun interesat, nu putea rămâne printre noi. Nu-si găsea mediul prielnic aici. Iesea automat. Peste o lună, un an, doi sau trei, retrăgându-se, dezertând sau trădând.

PROGRAMUL NOSTRU

Cuibul acesta de tineri era primul început de viață legionară. Era prima piatră din temelie. Trebuia pusă pe pământ sănătos.

De aceea nu am spus: – Să mergem să cucerim România! Plecați prin sate și strigați:

– S’a făcut o nouă organizație politică, înscrieți-vă cu toții într’însa.

N’am făcut un nou *program politic*, pe lângă celelalte zece existente în România, toate „perfecte” în conștiința autorilor și partizanilor lor, și nu am trimis pe legionari cu el să-l fluture prin sate, chemând oamenii să se alăture acestuia pentru a salva țara.

Și din acest punct de vedere ne vom deosebi fundamental de toate celelalte organizații politice, plus cuzismul. Toti cred că țara moare din lipsă de programe bune. Și de aceea își alcătuiesc câte un program perfect încheiat și pleacă cu el să adune oameni. De aceea toată lumea întreabă: – Ce program ai?

Țara aceasta pierde din lipsă de *oameni*, nu din lipsă de programe. Aceasta este părerea noastră. Că deci, nu programe trebuie să creiem, ci *oameni*, *oameni noi*. Pentru că așa cum sunt astăzi oamenii *crescuți de politicianism* și *infecțati* de influența iudaică, vor compromite cele mai strălucite programe.

Acest fel de om, care trăiește astăzi în politica românească l-am mai întâlnit în istorie. *Sub domnia lui* au murit națiuni și s'au dăruit state.

Cel mai mare rău pe care ni l-au făcut jidanii și politicianismul, cea mai mare primejdie națională la care ne-au expus acestia, nu stă nici în acapararea bogățiilor solului și subsolului românesc, nici chiar în tragica desființare a clasei de mijloc românești, nici în numărul mare al lor în școli, profesii libere etc., și nici chiar în influența pe care o exercită asupra vieții noastre politice, deși fiecare în parte sunt primejdii de moarte pentru neam. Cea mai mare primejdie națională stă în aceea de a ne fi deformat, de a ne fi deformat structura noastră rasială daco-romană, dând naștere acestui *tip de om, creind această căzătură, această stărpitură morală*: politicianul care nu mai are nimic cu nobletea rasei noastre; care *ne desonorează și ne omoară*.

Dacă acest tip de om va continua să mai conducă această țară, neamul românesc, va închide ochii pentru totdeauna și România se va prăbui, cu toate strălucirile programe cu care „smecheria” degeneratului va ști să ungi ochii multilor nenorociți. Dintre toate relele pe care ni le-a adus invazia jidănească, acesta este cel mai îngrozitor!

* * *

Toate popoarele cu cari am venit în contact și ne-am luptat noi, Românii, de la năvălirea barbarilor și până astăzi, ne-au atacat pe linie materială, fizică și politică, lăsându-ne intactă *fînta morală* din care, mai devreme sau mai târziu, a izbucnit biruința; noastră, sfărâmarea jugului străin. Chiar dacă s'au așezat în număr mare peste noi, chiar dacă ne-au luat toate bogățiile, chiar dacă ne-au stăpânit politiceste.

Este pentru prima dată în istoria noastră, și de aceea ne simțim desarmați și cădem învinsi, când Românii se întâlnesc cu un neam, care nu-i atacă cu sabia, ci cu armele proprii rasei iudaice cu care izbesc și paralizează mai întâi instinctul moral al neamurilor, împrăștiind în mod sistematic toate bolile morale și distrugând astfel orice posibilitate de reacțiune.

De aceea piatra unghiulară dela care porneste Legiunea este *omul*; nu programul politic, Reforma omului, nu reforma programelor politice. „Legiunea Arhanghelul Mihail” va fi, prin urmare, mai mult o școală și o oaste decât un partid politic.

Poporul român în aceste zile ale lui, nu are nevoie de *un mare om politic*, așa cum gresit se crede, ci de un mare educator și conducător, care să biruiască puterile răului și să sdrobească tagma celor răi. Pentru aceasta însă, el va trebui să biruiască mai întâi *răul* din el și din ai lui.

Din această școală legionară va trebui să iasă *un om nou*, un om cu calități de erou. Un urias în mijlocul istoriei noastre, care să lupte și să biruiască împotriva tuturor dusmanilor Patriei, lupta sa și biruinta sa trebuind să se prelungească și dincolo, asupra inamicilor nevăzuți, asupra puterilor răului. Tot ce-și poate imagina mintea noastră mai frumos ca suflet, tot ce poate rodi rasa noastră mai mândru, mai înalt, mai drept, mai puternic, mai înțelept, mai curat, mai muncitor și mai viteaz, iată ce trebuie să ne dea școala legionară! Un om, în care să fie dezvoltate, până la maximum, toate posibilitățile de mărire omenească ce se află sădite de Dumnezeu în sângele neamului nostru.

Acest erou iese din școala legionară, *va ști* să facă și programe, *va ști* să rezolve și problema jidănească, *va ști* să dea și o bună organizare statului, *va ști* să convingă și pe ceilalți Români; iar dacă nu, *va ști să învingă*, căci pentru aceasta este erou.

Acest erou, acest legionar al vitejiei, al muncii, al dreptății; cu puterile lui Dumnezeu înfipte în suflet, va duce neamul nostru pe căile mării lui.

* * *

Un nou partid politic, fie el chiar cuzist, nu poate să dea decât cel mult un nou guvern și o nouă guvernare; o școală legionară însă, poate să dea țării acesteia un mare *tip de român*. Poate să iasă din ea ceva mare, cum n'a mai fost, care să frângă în două întreaga noastră istorie, și să pună temeliile începutului unei alte istorii românești, la care acest popor are dreptul, datorită suferințelor și răbdării lui

milenare, precum si curăteniei si nobletei sale sufletesti, căci este, poate, singurul popor din lume, care, în toată istoria sa, n'a cunoscut păcatul robirii, încălcării, sau nedreptătirii altor popoare.

* * *

Vom crea un mediu sufletesc, un mediu moral în care să se nască si din care, să se hrănească si să crească omul erou. Mediul acesta trebuie izolat de restul lumii prin întărituri sufletesti cât mai înalte. Trebuie apărat de toate vânturile primejdioase ale lasității, coruptiei, desfrăului si tuturor patimilor, care înmormântează natiunile si ucid indivizii.

După ce legionarul se va fi dezvoltat într'un astfel de mediu, în cuib, în tabăra de muncă, în însăsi organizatia si în familia legionară, va fi trimis în mijlocul lumii: *să trăiască*, pentru a învăta să fie corect; *să lupte*, pentru a se învăta viteaz si tare; *să muncească*, pentru a se învăta muncitor, iubitor de toti cei ce muncesc; *să sufere*, pentru a se oteli; *să se jertfească*, pentru a se deprinde cu depășirea propriei lui persoane, slujindu-si neamul.

Oriunde se va duce, va crea un mediu nou de aceeași natură. Va fi un exemplu. Va face alti legionari. Și lumea, în căutarea unor zile mai bune, îl va urma.

Cei noi veniti vor trebui să trăiască în respectul acelorasi norme de *viață legionară*.

Toti la un loc, în aceeași oaste, vor fi o fortă, care va lupta si va birui.

Aceasta va fi „Legiunea Arhanghelul Mihail”.

PRIVELIȘTI DIN VIAȚA PUBLICĂ ROMÂNEASCĂ

În cele ce urmează înfățișez în câteva linii aspectul general al vietii noastre publice în mijlocul si în contra căreia se înfiripa organizatia „Arhanghelul Mihail”.

Guvernul Averescu căzuse de vreo lună. La 7 Iulie 1927 au venit liberalii. Au făcut alegeri noi. Ca de obicei guvernul a avut majoritate. Totusi el avea de înfrânt, prin orice mijloace, marele curent popular născut în jurul Partidului national-tărănesc. Biata masă a poporului român alerga dela partid la partid, dela promisiune la promisiune, legându-si de fiecare, cu credinta ei seculară, cele mai curate nădejdi, dar întorcându-se înșelată si amărâtă, cu toate sperantele zdrobite, când dela unul, când dela altul.

Aceasta, până când va înțelege odată, că a intrat în mâna unor cete puse pe câștig și pe pradă.

Erau trei partide mai mari: liberal, averescan și național-tărănesc. Pe lângă ele și altele mai mici.

În fond, nu exista între ele nicio deosebire. Numai formele și interesele personale le deosebeau. Același lucru sub alte forme. Nu aveau nici măcar justificarea unor păreri deosebite.

Singurul lor mobil sufletește adevărat era: *religia interesului personal*, pe deasupra oricăror dureri ale țării și a oricăror interese ale neamului.

De aceea spectacolul luptelor politice era desgustător. Fuga după bani, după situații personale, după avere și plăceri, după pradă, dădea un aspect de dușmănie neasemuită, acestor lupte. Partidele apăreau ca adevărate cete organizate care se învrăjbeau, se mâncau și se luptau unele cu altele pentru pradă.

Numai lupta pentru neam sau pentru orice ideal, care depășește interesul, egoismul și poftele personale, este blândă, cuviincioasă, nobilă și fără deslănțuire oarbă de patimi. În ea poate fi pasiune, dar nu patimă oarbă și josnică.

Aspectul de vrăjmășie și de josnicie al acestor lupte putea fi o dovadă suficientă, că ele nu se dădeau în lumea unui ideal înalt și sfânt și nici în aceea a principiilor, ci în adâncul cel mai trist al celor mai nerusinate interese personale.

Lumea politicianilor trăiește în lux și în petreceri scandaloase, în imoralitatea cea mai desgustătoare, pe spinarea unei țări din ce în ce mai demoralizată. Cine să se mai ocupe de nevoile ei?

Politicianii acestia cu familiile și cu agenții lor, au nevoie de bani. Bani pentru petrecere, bani pentru a-și întreține clientela politică, bani pentru voturi, bani pentru cumpărarea de conștiințe omenesti. Rând pe rând, cetele lor se vor năpusti și vor *spolia țara*. Aceasta va însemna, în ultimă analiză, *guvernarea ei, opera de guvernare*. Vor secătui bugetele statului, ale prefecturilor, primăriilor.

Se vor înfinge ca niste căpuși în *consiliile de administrație* ale tuturor întreprinderilor, de unde vor încasa tantieme, de zeci de milioane, fără nicio muncă, din sudoarea și din sângele muncitorului istovit.

Vor fi încadrați în consiliile bancherilor jidani, de unde vor primi jetoane, de alte milioane și zeci de milioane, ca pret al vânzării lor de neam.

Vor da nastere la afaceri scandaloase care vor îngrozi lumea. Coruptia se va întinde în viața publică a țării ca o plagă, dela cel mai umil slujbas și până la ministri. Se vor vinde oricui. Oricine va avea bani, va putea să-i cumpere pe acești monștri și prin ei țara întreagă.

De aceea, când țara stoarsă nu va mai putea să le dea bani, vor ceda consorțiilor de bancheri străini, rînd pe rînd, bogățiile pămîntului și cu ele și independența noastră națională.

O adevărată pleoră de oameni de afaceri se va întinde ca o pânză peste toată România, cari nu vor mai munci, cari nu vor mai produce nimic, ci vor suge vîlaga țării.

Acesta este politicianismul.

Jos, se vor întinde: mizeria, demoralizarea și desnădejdea. Vor muri copiii cu zecile de mii, secerati de boli și de mizerii, slăbindu-se astfel puterea de rezistență a neamului în lupta pe care o duce singur în contra poporului jidănesc organizat și susținut de politicianismul înstrăinat și de tot aparatul de stat.

Cei câțiva oameni politici cinstiți, cîteva zeci, poate chiar conducători de partide, nu vor mai putea face nimic. Vor fi niste biete marionete în mîna presei jidănesti, a bancherilor jidani sau străini și a propriilor lor politicieni.

Această batjocură, această demoralizare, această infecție, va fi susținută, pas cu pas, de toată falanga jidănească, interesată la distrugerea noastră, pentru a ne lua locul în această țară și a ne fura bogățiile. Prin presa ei, care a uzurpat rolul presei românești, prin sute de fituici imunde, printr-o literatură atee și imorală, prin cinematografe și teatre provocatoare la desfrâu, prin bănci, Jidanii au devenit stăpîni în țara noastră.

Cine să se opună? Astăzi când ei sunt pregătitorii dezastrului și apariția lor e semnalul morții noastre naționale, cine să le apară în față?

* * *

Miscarea națională zăcea acum la pămînt.

În alegerile acestea, Liga scăzuse cu 70.000 voturi, neîntrunind decît 50.000, sub 2% pe țară. Din 10 parlamentari, cîți avea ieri, azi nu mai avea niciunul.

Va trebui să vină o zi, când *legionarul* va ști să stea față cu acest monstru și să se încingă cu el la luptă pe viață și pe moarte. Singur, el.

GÂNDURI ÎN FAȚA ACESTEI LUMI

Numărul nostru mic, fată de forta uriasă a acestor puteri atotstăpânitoare, ne făcea să ne punem adeseori întrebări ca acestea:

Dar dacă vom fi scoși înafară de lege? Dacă aceste hidre își vor da seama de ceea ce pregătim noi, ele ne vor ridica în cale toate obstacolele și vor încerca să ne strivească.

Ochii lor stau atintiti asupra noastră. Ei pot să ne provoace. Am mai pornit odată tăcuti și liniștiți la Ungheni și am fost provocați și dusi apoi până în marginea prăpastiei cu toate planurile noastre.

Ce vom face dacă ne vor provoca? Vom scoate din nou pistoalele și vom trage pentru ca să ne putrezească oasele în închisori și planurile noastre să se sfărme? În fata acestor perspective ce ni se deschideau, ne-a încolțit în minte *gândul retragerii în munti*. Acolo unde Românul a primit lupta cu toate puhoaiile dușmane. Muntele e demult legat de noi, de viața noastră. El ne cunoaște. Decât să ni se usuce trupurile și să ne sece sângele din vine, în închisorile urâte și triste, mai bine să ne terminăm viața murind cu totii în munti, pentru credința noastră.

Respingeam, așa dar, umilinta de a ne vedea din nou în lanțuri.

Vom ataca de acolo, coborând în toate viesparele jidănești. Sus, vom apăra viața copacilor și munții de pustiire. Jos, vom împrăstia moarte și milă.

Vor trimite să ne prindă și să ne omoare. Vom fugi; ne vom ascunde; vom lupta; iar la urmă, vom fi desigur, răpuși. Căci noi vom fi putini, urmăriti de batalioane și de regimente românești. Atunci vom primi moartea. Sângele nostru al tuturor va curge.

Acest moment va fi cel mai mare discurs al nostru adresat neamului românesc și cel din urmă.

* *

Am chemat pe Mota, Gârneată, Corneliu Georgescu și Radu Mironovici, și le-am împărtășit aceste gânduri. Trebuia să ne gândim și la zile bune și la zile rele. Trebuia să avem soluții și să fim pregătiți pentru toate. Nimic nu trebuia să ne surprindă. Vom merge pe *linia legilor țării*, neprovocând, ocolind orice provocare, nerăspunzând la nicio provocare. Când însă nu vom mai putea suferi, sau când piedici de netrecut ni se vor pune în cale, drumul nostru va trebui să fie spre munte.

Nu e bine să încercăm răscoale de masse, căci astăzi ar fi măcinate cu tunul și ar fi să împrăștiem numai nenorocire și jale.

Trebue, din contră, să lucrăm singuri, în număr restrâns și numai pe a noastră întreagă răspundere.

Toti au căzut de acord.

– Nu se poate – spuneau ei – ca sângele nostru, a douăzeci de tineri, să nu răscumpere păcatele neamului acestuia. Nu se poate ca această jertfă a noastră să nu fie înțeleasă de Români, să nu le cutremure sufletul și conștiințele și să nu fie un punct de pornire, un punct de înviere a lumii românești.

Moartea noastră, în modul acesta, ar putea aduce acestui neam mai mult bine, decât toate sfortările zădărnice ale vieții noastre întregi. Dar nici politicianii, cari ne vor omori, nu vor rămâne nepedepsiți.

Mai sunt alții din rândurile noastre cari ne vor răzbuna. Neputând învinge în viață fiind, vom învinge murind.

Am trăit, așa dar, cu gândul și cu hotărârea morții. Aveam soluția sigură a biruinței pentru orice împrejurări. Ea ne dădea liniște, ea ne dădea tărie. Ea ne va face să zâmbim în fața oricărui vrăjmas și a oricăror încercări de distrugere.

ETAPELE DE DESVOLTARE ALE LEGIUNII

La 24 Iunie, ne născusem. Câteva zile mai târziu, ne-am făcut sediu. Acum simteam nevoia unei foi. Pentru a ne lărgi, mediul de influență, pentru a ne formula în ea normele de viață și pentru a ne dirija acțiunile.

Ce nume să-i dăm?: „Generația nouă”. Nu mi-a plăcut. E o definiție. Ne definește pe noi față de altă generație. Dar nu-i suficient.

„Pământul Strămosesc”. Acesta să fie.

El ne înfige în pământul țării. În pământul în care ne dorm strămosii. Pământul care trebuie apărut. Acest titlu ne coboară în adânc, în lumi nedefinite. El va fi mai mult decât o definiție, va fi o chemare permanentă. *Chemarea la luptă. Apelul la vitejie. Răscolirea calităților războinice ale rasei noastre.*

Pe lângă cele arătate cu câteva pagini în urmă, titlul acesta brăzdează încă o linie în structura sufletească a legionarului: vitejia. Fără aceasta un om este incomplet. Pentru că, dacă ar fi numai drept, corect, iubitor, credincios, muncitor și dar avea calități vitejeste, cu ajutorul cărora să se lupte împotriva vrăjmasilor nedrepti, necredinciosi, ne iubitori și incorecti, ar muri înghitit de acestia.

Iată-ne acum și cu granitele mișcării noastre fixate. Cu un capăt înfipt în pământul țării și cu celălalt în cer: Arhanghelul Mihail și Pământul strămosesc.

Dar o foaie costă bani și noi nu aveam. Ce facem? Să scriem părintelui Mota, să ne-o scoată pe credit în vechea tipografie a „Libertății” dela Orăștie. Răspunsul ne-a sosit afirmativ. Părintele ne va scoate foaia, iar noi urmând s'o plătim din abonamente și vânzare.

La 1 August 1927, a apărut No. 1 din „*Pământul Strămosesc*”. În format de revistă, cu apariție bilunară, având pe copertă, la mijloc icoana Sfântului Arhanghel Mihail. În partea stânga a icoanei erau scrise următoarele cuvinte ce se află pe icoana Sfântului Arhanghel Mihail din Biserica Încoronării dela Alba-Iulia:

„Spre inimile cele necurate care vin întru
preacurata casă a lui Dumnezeu; fără milă întind sabia
mea.

Iar partea dreaptă, o strofă din poezia lui Cosbuc: „Decebal
către Popor”:

„Din Zei de-am fi scoborâtori,
„C'o moarte tot suntem datori,
„Tot una e dac' ai murit
„Flăcău sau mos îngârbovit.
„Dar nu-i tot una Leu să mori
„Ori câne înlăntuit!

Dedesubt, harta pământului românesc în care se arată, prin
puncte înnegrite, măsura invaziei jidănești.

CONȚINUTUL PRIMULUI NUMĂR

Cel dintâiu articol intitulat „Pământul Strămosesc”, se ocupă de situația mișcării naționale după conflictul din Ligă și caută să justifice linia noastră. El se termină cu îndemnul: „Fata la dusman”. E iscălit de: Corneliu Z. Codreanu, Ion Mota, Ilie Gârneată, Corneliu Georgescu și Radu Mironovici.

Al doilea articol e iscălit de mine. Are titlul: „E ceasul vostru, veniți”. E o continuare a gândurilor din primul articol. Al treilea, e iscălit de Ion Sava, un tânăr luptător de talent, fost în multe lupte din mișcarea studențească, alături grupului nostru fără a fi devenit legionar. Titlul: „Rezultatul alegerilor”.

Urmează apoi câteva cuvinte pline de durere pentru Regele Ferdinand care se stinsese în acele zile. Deasupra fotografiei cernite e titlul: „*A murit Regele nostru*”.

Urmează articolul lui Mota:

LA ICOANĂ

„Dela Icoană si Altar am pornit, apoi am rătăcit o bucată de vreme purtati de valurile omenesti si n'am ajuns la nici un mal, cu toată curătenia impulsurilor noastre. Acum cu sufletul greu, răzletiti, sfârtecati, ne strângem la adăpost, la singura căldură si alinare, tărie si reconfortare a noastră, readucătoare de puteri, la picioarele lui Iisus, în pragul orbitoarei străluciri a cerului, la Icoană. Noi nu facem si n'am făcut politică, o singură zi în viața noastră. Noi avem o religie, noi suntem robii unei credințe. În focul ei ne consumăm si în întregime stăpâniti de ea, o slujim până la ultima putere. Pentru noi nu există înfrângere si dezarmare, căci forța ale cărei unelte vrem noi să fim, e etern invincibilă.

„Nu putem discuta deocamdată în amănunte cauzele prăbusirii sistemului de până acum. Să fie spus doar atât, în aceste clipe de zămislire nouă, să fie clar si hotărât, spre a imprima caracterele noului sistem născând:

„*Lumină din lumină*” . . . . .

„. . . . .

Articolul urmează vorbind de organizarea nouă si termină cu manifestarea credinței în biruință.

* * *

Dintr'un articol al lui Corneliu Georgescu, din No. 2:

APRINDEȚI FĂCLIA CREDINȚEI!

„Se spune în istoriile vechi că odinioară Zeii au lovit cu o grea încercare antică Eladă, pentru păcatele ei. Dinspre pustiurile Asiei osti grele, însutit de tari s'au năpustit ca vijelia, pe plaiurile țării, pustiindu-i câmpiile, dărâmându-i orasele, stricându-i altarele si fărâșându-i ostirile viteze, dar prea mici la număr pentru ca să se poată opune cu succes. Ne mai având nici o împotrivire învingătorii Mezi, au pătruns până în inima Greciei, la Delfi, acolo unde era

templul cel mai vestit al lui Apolon. Tremurau preotii templului de teamă că în curând dusmanii vor ajunge să pângărească altarul sfânt. Singur preotul cel mare nu se temea și plin de încredere în puterea divină a spus către tovarășii săi: „Nu aveți teamă, zeul nu are nevoie de osti, ne apără singur!”

„Și s’a pornit preotul cel mare împreună cu toți ceilalți preoți pe rugă, și ruga lor a săvârșit minuni. Decum s’au apropiat încrezătoarele osti ale Persilor, de o asvârlitură de piatră de templu, muntele Parnasului s’a cutremurat și și-a rostogolit cu tunet grozav stâncile-i uruitoare spre dusmani, strivindu-i. Trăzneteile căzute din senin au venit să împlinească ruina și din falnica oaste de adineaori, abia au mai rămas câțiva vestitori ai minunii ceresti.

.....
„Luptători! Aprindeți din nou în suflete făclia credinței că biruința și izbânda va fi a noastră.

* * *

Apoi o scrisoare a lui *Radu Mironovici*, către un frate dela sat, pe care văzându-l descurajat îi spune:

„Să fim amărâți, îndurerati, avem dreptul, dar un singur drept n’avem, acela de a pierde curajul și de a lăsa arma jos.

Apoi îi explică desbinarea din Ligă și înființarea Legiunii, astfel:

„Casa noastră, pe care am zidit-o toți cu trudă și care ne era adăpost, a ars . . .

„Astăzi au mai rămas niste ziduri negre și afumate, ca o dureroasă amintire a căsutei bătrânești.

„Ce voiești tu să facem acum? Să ne răsculăm împotriva lui Dumnezeu? Asta nu se poate, căci „Domnul ne-a dat, Domnul ne-a luat, fie numele Domnului binecuvântat”.

„Să stăm cu mâinile în sân ca să pierim în mizerie, în frig, în ploii și vânt? Nu! Ci cu credința în Dumnezeu să pornim la lucru și încetul cu încetul, să ne clădim o *nouă casă*, care să fie de două ori mai frumoasă. Iată „Legiunea” la care am pus o întâie piatră de temelie.

* * *

Urmează articolul lui Gârneată:

NEÎNTELEGHERA DINTRE FRAȚI – BUCURIA DUȘMANULUI

„Cu inima plină de durere pun mâna pe condei, să împărtășesc cu alții chinul gândurilor de neliniste ce ne-a cuprins în fata frământărilor din ultimul timp . . .

„Cearta între frați, neînțelegerea între conducători, este astăzi într-o stare destul de accentuată ca s'o mai putem ascunde. Urmările ei vor fi de natură să descurajeze pe mulți, iar descurajarea celor ce-si puseseră cu o fărâmbă de suflet, atâtea nădejdi în această organizație, este desigur un pas înapoi, un pas spre înfrângere.

„Aceasta este așa de evident, deoarece nicăieri în istorie nu s'a văzut, ca desbinările să ducă la altceva decât la nenorocire, la dezastru.

.....
„Pe drumul pe care ni l-am ales de acum 7 ani, vom și să mergem tot așa de hotărâți. Ciolanele deprinse cu asprimea zilelor de închisoare și de mizerie, se vor simți foarte bine în transeele de luptă, pe poziție, contra dușmanului.

„Deci jidanii care se bucură azi, crezând că a sosit ceasul stăpânirii lor, să afle că în țara aceasta există un colț, unde, la orice ceas din zi și din noapte, *o gardă veghiază cu fata la dușman.*

Numărul se termină cu câteva informații și cu articolul inginerului Gheorghe Clime, fostul vice-presedinte al L. A. N. C. din Moldova: „VISURI, NĂDEJDI, REALITATE”, din care extrag partea finală:

„Ce ne trebuie spre atingerea acestui tel?

„Armată luptătoare, condusă de comandant priceput, înconjurat de ajutoare devotate. În această chestiune, în ce mă privește, deși cu mult mai în vârstă, urmez grupul de acțiune al tânărului Corneliu Z. Codreanu, Ion I. Mota...

„Desigur, trebuie contribuția multora, a tuturor ce astăzi stau răzlețiți în tabere demoralizate.

„În această privință, dacă există cineva, în vre'un colț al României, care să fi început înscrierea în vre'o listă de

subscriptie, autorizată sau nu, să mă înscrie și pe mine cu ceea ce pot da: viața.

„PĂMÂNTUL STRĂMOȘESC” No. 2

A apărut la 15 August. În primul articol, intitulat „Legiunea Arhanghelul Mihail”, încerc eu să formulez, prin câteva cuvinte cele dintâi *norme etice de viață legionară*, pe care noi să le respectăm cu severitate, să le afirmăm și în jurul cărora să se adune toți cei ce le pretuiesc. Oricine va veni și oricine va crește în mijlocul nostru va trebui să crească în respectarea lor.

Desprind din acest articol – statut ideile în ordinea în care le-am scris atunci.

Prima idee: Curățenia sufletească.

A doua: Desinteresarea în luptă.

A treia: Avântul.

A patra (într-o singură frază): Credință, muncă, ordine, ierarhie, disciplină.

În fraza următoare, a cincea idee: Legiunea va stimula energia și forța morală a neamului fără de care nu poate exista niciodată biruință.

A șasea: Dreptate (Legiunea, școală a dreptății și a energiei care s-o întroneze).

A șaptea: Faptă, nu vorbă. – Fă! Nu vorbi!

A opta: La capătul acestei școli stă o Românie nouă și învierea mult așteptată a acestui neam românesc, scopul tuturor eforturilor, durerilor și jertfelor pe care le facem.

Voiesc să mă opresc asupra unora dintre ele.

DESINTERESAREA ÎN LUPTĂ

Înfrângerea interesului personal. Aceasta este o altă virtute fundamentală a legionarului. Ea stă în opunere completă cu linia *politicianului*, al cărui singur motor de acțiune și luptă este numai: *interesul personal*, cu toate derivatele lui degenerate (pofte de îmbogățire, lux, desfrâu sau trufie).

De aceea, iubiti camarazi, de acum și până când va mai fi viață legionară, să știți că unde veți vedea apărând, fie în sufletul vreunui luptător, fie în propriul vostru suflet, rânjetul acestui *interes*

personal, acolo a încetat de a mai exista Legiunea. Acolo se termină legionarul și începe să-și arate colții *politicianul*.

Priviti în ochi pe cel ce vine și dacă în ochii lui veți simți că scânteiază *vreun mic interes personal* (fie material, fie ambție, fie patimă, trufie), să știți că acela nu poate deveni legionar.

Nici îmbrăcarea cămășii verzi și nici salutul nu sunt de ajuns ca cineva să devină legionar. Nici chiar înțelegerea „rațională” a mișcării legionare. Ci numai conformarea vieții cu normele de viață legionară. Pentru că Legiunea nu este numai un sistem logic, o înlănțuire de argumente, ci o „trăire”. După cum cineva nu este creștin dacă „cunoaște” și „înțelege” Evanghelia, ci numai dacă se conformează normelor de viață afirmate de ea, dacă o „trăiește”.

DISCIPLINA ȘI DRAGOSTEA

Toată istoria socială a omenirii e plină de lupte, având la bază cele două mari principii care caută să-și facă loc unul, în paguba celuilalt: *Principiul autorității* și *principiul libertății*.

Autoritatea a căutat să se extindă în dauna libertății. Iar aceasta, la rândul său, a căutat să limiteze cât mai mult puterea autorității. Aceste două, față în față, nu pot însemna decât conflict.

A orienta o mișcare după unul sau celălalt din aceste două principii, înseamnă a continua linia istorică de turburări și războaie socială. Înseamnă a continua pe de o parte, linia de tiranie, împilări și nedreptate, iar pe de alta, linia de răzvrătire sângeroasă și de permanent conflict.

De aceea doresc ca să atrag atențiunea tuturor legionarilor și în special celor mai noi, pentru ca ei dintr’o neînțelegere, să nu devieze dela linia mișcării. Am observat în multe cazuri că imediat ce un legionar a căpătat un grad, se pironeste cu toată ființa lui în „autoritate”, rupându-se de tot ceea ce îl lega de camarazi până atunci și simțindu-se obligat să se „impună”, făcând uz de autoritarism.

Miscarea legionară nu se întemeiază exclusiv nici pe *principiul autorității* și nici pe acela al *libertății*. Ea își are temeliile înfipte în *principiul dragostei*. În el își au rădăcinile, atât autoritatea, cât și libertatea.

Dragostea e împăcarea între cele două principii: autoritate și libertate. Dragostea se află la mijloc, între ele și deasupra lor,

cuprinzându-le pe amândouă în tot ce au ele mai bun și înlăturând conflictele dintre ele.

Dragostea nu poate aduce nici tiranie, nici împilare, nici nedreptate, nici răzvrătire sângeroasă, nici războire socială. Ea nu poate însemna niciodată conflict. Există și o concepție ipocrită a principiului dragostei practică de tirani și de jidani cari, neconștienți și sistematic fac apel la sentimentul dragostei altora, pentru ca la adăpostul acestuia să poată urî și împila nestingheriti.

Dragostea aplicată înseamnă pace în suflete, în societate și în lume.

Pacea nu mai apare ca o biată expresie a unui *echilibru mecanic* și *rece* între cele două principii; *autoritate și libertate*, condamnate la vesnică războire, adică la imposibilitate de echilibru.

Pacea nu ne va da-o justitie, ci numai bunătața și dragostea, pentru că justitia, e foarte greu să se realizeze integral și chiar dacă s'ar găsi un aparat de realizare perfectă a acesteia, este imperfect omul, care, neputând-o sesiza și aprecia, va fi un vesnic nemulțumit.

Dragostea este cheia păcii pe care Mântuitorul a aruncat-o tuturor neamurilor din lume. Până la sfârșit, ele se vor convinge, după ce vor fi rățacit, cercetat și încercat totul, că în afară de dragostea pe care Dumnezeu a sădit-o în sufletele oamenilor, ca o sinteză a tuturor însușirilor omenesti și trimițându-ni-o prin însuși Mântuitorul Iisus Hristos, care a pus-o deasupra tuturor virtutilor, nu există nimic care să ne poată da liniste și pace.

Toate celelalte își au rădăcina în dragoste: și credință și munca și ordinea și disciplina.

Ce minunat și ce înțelept vorbește Apostolul Pavel:

„Chiar dacă as vorbi în limbi omenesti și îngeresti și dragoste nu am, sunt o aramă sunătoare sau un chimval zăngănitor. Și chiar dacă as avea darul; prorocirei și as cunoaște toate tainele și toată știința, chiar dacă as avea toată credința așa încât să mut și muntii, dacă dragoste nu am, nimica nu sunt.

„Și chiar de as împărți toată averea pentru hrana săracilor, chiar dacă mi-as da trupul să fie ars și n'as avea dragoste, nu-mi folosește la nimic.

„Dragostea este îndelung răbdătoare, este plină de bunătațe, dragostea nu pizmuiește, dragostea nu se laudă, nu se umflă de mândrie.

„Nu se poartă necuviincios, *nu caută folosul său*, nu se mânie, nu se gândește la rău.

„Nu se bucură de nelegiuiri, ci se bucură de adevăr.
 „Acopere totul, crede totul, nădărduește totul, suferă
 totul.
 „Dragostea nu va pieri niciodată.
 „Prorociile se vor sfârși, limbile vor înceta, cunoștința
 va avea sfârșit. (Corintieni I, 13, 1-8.)

De aici porneste miscarea noastră. Nu știu cum să vă îndemn
 mai mult ca să cultivați dragostea și cei ce comandați și cei ce stați
 sub comandă. Ea vă va da posibilități nebanuite și nesfârșite de
 rezolvare a tuturor problemelor grele care vi se vor ivi. Acolo unde
 nu este dragoste, nu este viață legionară. Priviți un moment această
 viață legionară și înțelegeți ce ne leagă pe noi, pe toți, unul de altul,
 pe cei mari și pe cei mici, pe cei săraci și pe cei bogați, pe cei bătrâni
 și pe cei tineri.

Dragostea nu desființează însă *obligatia de a fi disciplinat*,
 după cum nu desființează *obligatia de a munci* sau pe aceea de *a fi*
ordonat.

Disciplina este o îngrădire a noastră, fie pentru a ne conforma
 unor norme etice de viață, fie pentru a ne conforma vointei unui sef.

În cazul întâiu o practicăm pentru a ne urca pe înălțimile vietii,
 în cazul al doilea, pentru a obține *succesul în luptă*: cu natura sau
 dușmanii.

Pot fi o sută de oameni cari se iubesc între ei ca frații. Dar în
 fața unei acțiuni, e posibil ca fiecare să aibă câte o părere. O sută de
 păreri nu vor birui niciodată. Dragostea singură nu-i va putea face
 biruitori. Este nevoie de disciplină. Pentru a birui trebuie să-și
 însușiască toți o singură părere, aceea a celui mai experimentat
 dintre ei, a sefului.

Disciplina este chezașia biruinții, pentru că ea asigură *unitatea*
efortului.

Sunt greutăți pe care numai un neam întreg *unit*, ascultând de o
 singură comandă, le poate birui. Cine este imbecilul, care într'un
 asemenea caz, să refuze de a se grupa cu toți ai lui la un loc,
 ascultând de aceeași comandă, pentru motivul că *disciplina i-ar*
stirbi din personalitate?

În asemenea cazuri când neamul îți este amenințat și când firea
 lucrurilor te îndeamnă să-ți schilodești trupul, să-ți pierzi viața, să-ți
 sfărmi familia, să-ți periclitezi viitorul copiilor, să renunți la tot ce ai
 pe acest pământ, pentru a ti-l salva, este cel puțin ridicol să vorbești
 despre „stirbirea personalității”.

Disciplina nu înjosește pentru că te face biruitor. Și dacă biruitorii nu se pot câștiga decât cu jertfă, disciplina este cea mai mică dintre toate jertfele pe care un om poate să le facă pentru victoria neamului său.

Dacă disciplina este o renunțare, o jertfă, ea nu înjosește pe nimeni. Pentru că orice jertfă înaltă, nu coboară. Neamul acesta al nostru având în calea sa uriașe greutăți de trecut, fiecare Român trebuie să primească educația disciplinei cu dragă inimă și cu conștiința că astfel contribuie la biruința de mâine.

Nu există biruință fără *unitate*. Și nu există unitate fără disciplină. De aceea neamul nostru va trebui să *condamne* și să considere ca acțiune vrăjmasă orice abatere de la *scoala disciplinei*, ca pe ceva care-i periclitează biruințele și viața,

LUPTA PENTRU MENȚINEREA REVISTEI

Lupta pentru *asigurarea revistei* este o a doua etapă în dezvoltarea mișcării legionare. Ne având bani, eforturile noastre au luat aspectul unei adevărate bătălii. „Bătălie” chiar i-am spus din primul moment.

Am întrebuințat două sisteme:

1. Concentrarea tuturor eforturilor aceluiași obiectiv,
2. Stimularea luptătorilor în timpul bătăliei, prin citarea lor și prin distincții acordate.

Acest sistem îl vei întâlni dealungul întregii vieți legionare.

El întrunește următoarele avantaje:

- a) *Realizarea rapidă a scopului urmărit.*
- b) *Educarea acțiunii unitare și a efortului disciplinat al tuturor luptătorilor.*

c) *Trezirea conștiinței puterilor proprii.* Încrederea în sine, încrederea în puterile sale. Amintirea înfrângerilor economice, în special a încercărilor nereușite, a aruncat poporul român în resemnare, lipsă de curaj, neîncredere. Va trebui să-i trezim încrederea în sine, prin înlocuirea amintirilor dureroase, cu o tradiție de biruință în încercările sale.

Și în sfârșit, prin *stimularea luptătorilor*, vom putea obține o selecționare a celor cu tragere de inimă, cu dor de muncă, o elită a luptătorilor.

* * *

Am făcut prin revistă apel la toti prietenii nostri, ca în timpul dela 1 Septembrie la 15 Octombrie, să pornească la ofensivă, pentru a face toti împreună un cât mai mare număr de abonamente.

În urma apelului lansat, a început o adevărată muncă de furnici. La ea au luat parte, deopotrivă: tineri, bătrâni, țărani si intelectuali. Unii au ajuns a face până la 45 abonamente (Constantin Ilinoiu).

În numărul dela 1 Noembrie 1927 s'a dat rezultatul acestei prime bătălii. Iată ce scriam atunci:

„La 15 Octombrie, ora 6 seara, numărul celor abonati a ajuns la 2.586. Legiunea multumeste tuturor celor cari s'au ostenit, lucrând pentru cea dintâi biruintă a ei.

În revistă au fost trecuti toti acei cari au luat parte la această luptă. În primul rând s'au adus multumiri părintelui Mota care ne-a făcut o frumoasă propagandă prin „Libertatea”.

Dau si aici numele tuturor asa cum au fost publicate în „Pământul Strămosesc”. Unii din ei n'au devenit legionari, iar altii nu mai sunt acum printre noi, murind în credinta legionară.

Le dau aici numele pentru că ei sunt credinciosii din primul moment. Sunt trecuti în ordinea în care s'au distins:

Maica Pamfilia Ciolac (Văratec), Octav Negut (Focsani), Arhimandrit Atanasie Popescu (Bălti), Ieromonah Isihie Antohi (Neamt), Mihail Tanasache, Victor Silaghi, Ion Bordeianu, Radu Mironovici, Căpitan V. Țuchel (Ivesti), Constantin Ilinoiu (Iasi), N. Grosu (Botosani), Ion Minodora (Husi), Grigorie Balaci (Movilita--Putna), Andrei C. Ionescu (Bârlad), Spiru Peceli (Galati), Inginer Mihai Ittu (Bucuresti), Inginer Gh. Clime (Iasi), Ion T. Banea (Sibiu), Ilie Gârneată (Iasi), Totu Nicolae (Iasi), Coman Alexandru (Găuri-Putna), Decebal Codreanu (Husi), Mihail Marinescu (Galati), Traian Lelescu (Piatra-Neamt), Sebastian Erhan (Câmpul-Lung-Bucovina), N. Tecău (America), Elena Petcu (Vaslui), Dr. Socrate Divitari (Tecuci), Ion Plesea (Orhei), P. I. Morariu (Suraia-Putna), Nanu Gavril Raileanu (Orhei), Cotigă Traian (Focsani), Maria Mitea (Severin), I. Ciobăniță (Belcesti), Cărăusu (Voinesti), Tinistei Neaga (Orhei), Zosim Bardas (Târnava Mare), Ion Blănaru (Focsani), Iuliu Stănescu (Mârsani-Dolj), Corneliu Georgescu (Poiana-Sibiului), Fănică Anastasescu (Bucuresti), D. Ifrim (Iasi), L. Durac (P. Neamt), Păcuraru Gh. (Bucuresti), Prof. Isac Mocanu (Turda), Marius Popp (Cluj), N. Voinea (Panciu), N. B. Munceleanu (Roman), Grigorie Berciu (Varna), Corneliu Cristescu Basa (Comănesti), Angela Plesoianu (Severin), Emil Ereimeiu (Năsăud).

* * *

Din 59 cari au luat parte la prima bătălie legionară, acum 8 ani, constatăm următoarele:

Patru ne-au părăsit, neputând să ne înțeleagă; ne-au și atacat. Opt, după un an sau doi, n'au mai dat niciun semn de viață.

Douăzeci și doi au câpătat cele mai înalte grade, devenind comandanți legionari, comandanți ajutori sau senatori.

Șapte au devenit legionari și oameni de credință, înfruntând toate prigoanele.

Optsprezece ne-au rămas prieteni, ajutându-ne până astăzi.

* * *

În urma acestei bătălii, „Pământul Strămosesc” a fost asigurat pentru un an de zile.

ALTE NUME CARE SE DESPRIND, CITIND PRIMELE NUMERE ALE REVISTEI

Vasile State, comerciant și C. Vasiliu, pensionar (Adjud), Gh. Oprea (Sân-Nicolaul Mare), Ion Șchiopu (Prundul Bârgăului), Avocat Budescu P. (Banat), Adolf Greiter, Misu Ștefănescu, Iosif Dumitru (cel dintâi abonat al „Pământului Strămosesc”), Ilie Berlinschi (Igesti-Bucovina), Dr. Elena Bratu, Mille Letter (Galati), Ion Demian (Turda), Dr. Popescu (Vaslui), Teodorescu Crăciun, Augustin Igna, Ivanovici, Adam Brânzei, Șofron Robotă (Dorna), Băcută Boghiceanu (Husi), frații Bălan (Soveja), C. Gheorghiu Contar, Căpitan Șiancu, Gh. Postolache, Gheorghe Despa (Dorna), Luchian Cozan (Dorna), Dr. Crisan, inginer Camil Grossu, Chiulescu Victor, Iordache Nicoară, Ion și Alexandru Butnaru, Adriana și Teodora Ieseanu, Vasile Stan, profesor Răzmeriță, Crăciunescu (Focsani), Ion Belgea, Gurită Ștefăniu, Ghită Antonescu, Pantelimon Statache, Octav Pavelescu (Focsani), Gheorghe Potolea (Beresti), I. Gh. Teodosiu, Margareta Marcu, Gheorghe Marcu (Galati), Dan Tarnovschi, Simion Tonea, inginer Stoicoiu, Colonel Paul Cambureanu, Amos Horatiu Pop (Ludos), Ștefan Nicolau, Ileana Constantinescu, Elvira Ionescu, Marioara Cidimdeleon, Gh. Amancei, Coca Tiron, Iulius Igna, Aristotel Gheorghiu (Rm.-Sărat), D. Bunduc, Valer Dănieleanu, Constantin Ursescu, Vasile Țâmpău, C. Mierlă, Octav Dănieleanu, Ștefan Mânzat, Colonel Blezu, Eu-

frosina Ciudin, Cuviosia Sa Maica Zenaida Rachis, Gh. Ligă, Ana Drăgoi (Galati), profesor Matei Coriolan.

* * *

Am dat aceste nume întâlnite mai des nu pentru a satisface curiozitatea cetitorilor, ci pentru că oamenii cari ne-au făcut bine si cu deosebire cei din ceasul întâiu, nu trebuiesc uitati niciodată.

Din acestia, unii au dispărut, iar altii s'au ridicat luptători, înfruntând toate prigoanele până în ziua de astăzi.

Despre unii din ei poate nu voi avea ocazia să vorbesc în cursul cărții si de aceea m'am grăbit să-i trec acum.

CUM ERA PRIMITĂ ACȚIUNEA NOASTRĂ

Ne-am bucurat din primul ceas de ura iudeo-masonică-politicianistă. Dar erau si oameni cari ne primeau în casa lor ca pe o rază de nădejde.

Iată câteva scrisori dela cetitori, publicate în primele numere „Pământul Strămosesc”:

„Nu voi căuta să-mi arăt în rânduri interminabile bucuria de aparitia revistei. O întâmpin însă cu vorba din bătrâni: „Doamne ajută-le”. Nici nu voi releva în aceste rânduri faptele din urmă, ci zic: La drum înainte, tot înainte, oamenii cei noi. Trăiască ceata Arhanghelului Mihail. Ceata celor răi prăbusească-se în întunericul lui Belzebut.

„Arhanghelul Mihail va trebui să lovească fără sovăire si fără crutare. Iată principiul actiunii anuntate prin revista „Pământul Strămosesc”.

„La glasul Arhanghelului nu poate alerga nici Satana si nici slujitorii ei. Dar nici să își închipue că pot însela prin aparentă. Pentru trădători mai mare pedeapsă decât pentru dusmani.

„Nici o îngăduintă, căci nimănui nu-i lipseste maturitatea de a judeca ceasul hotărâtor.

„Închei rândurile mele cu urarea de a vedea cu un ceas mai devreme izbânda. Izbânda cea mare.

Colonel *Blezu*

* * *

„Soarele strălucitor al svasticei n'a întârziat nici de această dată să ne scoată din haos. Din lumina lui binefăcătoare ne-a dat spre mântuire „Legiunea Arhanghelului Mihail”. De acum sufletul românesc e încălzit iarăși de credința că miscarea aceasta sfântă nu va pieri.

„Ideia națională ne va chema la datorie.

„Cei ce nu vor înțelege, vor cădea. Sunt alături de voi.

M. I. Lefter, avocat,

Presedintele L. A. N. C. din Galati.

* * *

„Sunteți speranța zilelor noastre de mâine. Viitorul nostru și al copiilor noștri, îl punem la picioarele D-voastră.

„Toti așteaptă cu nerăbdare o organizație puternică totuși suntem dornici de luptă.

„Și când vă spun aceasta nu vă spun numai ceea ce simt eu, dar ceea ce văd la alții destul de numeroși.

C. N. Păduraru

contabil la Sat, Ruptura-Roman.

* * *

„Văd și simt cum încep să renască din nou inimile românești. Izbânda acum, nu am speranță ci cred că va fi a noastră.

Ion Banea, student-Vurpăr Sibiu.

* * *

„Țin de a mea datorie de student creștin să vă aduc salutul meu și al prietenilor mei din Câmpia Jiului, pentru hotărârea și energia ce dovediti în lupta începută.

Iuliu Gh. Stănescu, student.

* * *

„Noi Românii din comuna Vulcani, cari suntem muncitori la Societatea Petrosani, purtăm și astăzi jugul în România Mare din partea funcționarilor Societății, pentru că totuși sunt străini.

„Eu, cu numele Augustin Igna, sufăr de tuberculoză, boală de plămâni, si meserie am avut de minier, dar acum cu boala nu mai pot ca să mai lucru sub pământ, că nu-mi suferă aerul greu din mine.

„Am făcut o cerere iscălită de medic ca să-mi deie ceva de lucru mai ușor, afară, nu în mină, căci înăuntru mă prăpădesc în câteva săptămâni. Nu mi-au primit-o. Mă plâng D-voastră, căci nu mai am cui.

Igna Augustin

* * *

„Opriti-mi revista de sub adresa: Axente Poenaru minier, Cârteju de sus.⁵⁾

„Fiindcă nu mai am atâția bani s'o abonez pe cel puțin trei luni, iar ca s'o trimit îndărăt îmi pare rău.

„Acum să vă explic puțin de ce nu am bani. E toamnă aici. Toată lumea se bucură de ea fiindcă vin produsele si recolta întregului an, dar noi amărății de minieri, nu ne bucurăm, că vine iarna si ne lipsesc îmbrăcămintele si încălțămintele; ne lipsesc si la bietii copilasi cari trebuie mânati la școală. Ce mai crutăm dela amara pâine trebuie să dăm pentru acestea.

Axente Poenar, minier

* * *

SCUMPI ȘI DRAGI COPII AI NEAMULUI NOSTRU,

„Deși eu merg spre apusul vieții, totuși îmi răsare în suflet o rază nouă de nădejde si reînviere a scumpei noastre țări, văzând miscarea sfântă si curată a D-vs. cu Legiunea Marelui Voevod Ceresc „Arhanghelul Mihail”. Mă întristează foarte că nu voi trăi să văd înflorind neamul nostru si să gust si eu roadele trudnice, udate cu sudori reci si sânge poate, al celor sortiti de Dumnezeu martiri, cari sunt si vor mai fi încă pentru împlinirea marelui plan ce se plămădeste cu atâtea amărăciuni. *E destul de târziu*: Molima se lăteste, mormântul ni se sapă, cioclii sunt gata să ne astupe pe vecie;

---

⁵ Dar noi nu i-am oprit-o.

iar noi Românii, mari si mici, ne codim, ne tocmim si ne sfădim pentru ambitii, măririi goale si averi trecătoare.

„Eu tac că sunt prost. Tu taci că esti siret. El tace că e înhămat în partid politic. Ei tac că sunt la cârmă, si asa mereu tăcem cu totii; întunerecul pierzării ne cuprinde clipă cu clipă si făclia neamului nostru se stinge.

„Sunt un biet tărăn plugar, dar mânuiesc condeiu ca si sapa ori coasa, voi da ajutorul meu cu banul, cu condeiu, cu vorba si fapta, rugându-vă a-mi da un locusor în revista noastră „Pământul Strămosesc”. Voi scrie sub titlu: „Noi, Românii, suntem pe pragul pieirii, sau nu? Și pentru ce?

„Și cine sunt vinovatii ?

„Care e cauza cauzelor?

„Ce se face si ce trebuie făcut?

„Ce trebuie să stie si să facă tot Românul?”

V. I. Onofrei, plugar
com. Tungujei (Vaslui)

DINCOLO DE FORME

De altfel, toată revista „Pământul Strămosesc” e plină de astfel de scrisori: contributie a Românilor la crearea Legiunii, care este mai mult decât o organizatie cu membri, registre si sefi. *Este o stare de spirit*. O unitate de simtire si trăire la care contribuim toti. Membri, sefi, număr, uniforme, program etc., constituiesc Legiunea care se vede. Cealaltă însă, cea mai importantă, este Legiunea care nu se vede. Legiunea care se vede, lipsită de Legiunea care nu se vede, adică de acea stare de spirit, de viață, nu înseamnă nimic. Sunt forme goale fără continut.

Noi nu ne-am instalat cu revista ca un profesor la catedră, înălțând barieră între noi, „sefi”, „învățătorii”, cari scriam la gazetă învățături si norme, si între multimea care nu are altceva de făcut decât să *învete* învățăturile noastre si să se conformeze lor. De o parte, noi, de altă parte, ea. Nu.

A face Legiunea, nu înseamnă a-i face uniformă, nasturi etc. Nu înseamnă a-i elabora sistemul de organizare. Nu înseamnă nici măcar a-i formula legislatia, normele de conducere, însirând logic textele pe hârtie. După cum a creea un om, nu înseamnă a-i face hainele, nici a-i fixa principiile de conduită si nici a-i stabili programul de actiune.

O miscare nu înseamnă nici statut, nici program, nici doctrină. Acestea pot fi legislatia miscării, pot defini scopul ei, sistemul de organizare, mijloacele de actiune etc., dar nu însăși miscarea.

Acestea sunt adevăruri pe care oamenii, chiar cei de știință, le confundă.

A creea numai „statut”, „program” etc., și a crede că ai făcut „miscare”, este ca și cum voind să faci un om, i-ai face numai hainele.

A creea o miscare înseamnă *în primul rând*, a creea, *a da naștere unei stări de spirit*, care nu-și are sediul în rațiune, ci în sufletul multitudini.

Aceasta constituie *esentialul* în miscarea legionară.

Această *stare de spirit* nu am creat-o eu. Ea s’a născut din întâlnirea *aportului nostru de simțire* cu al celorlalți Români. Revista „Pământul Strămosesc” a fost locul de *întâlnire, de înfrățire a simțirilor și mai târziu a gândurilor noastre*, cu simțirile și cu gândurile acelor Români cari simteau la fel ca noi și judecau la fel.

Asa dar, Legiunea în adâncul ei, *în acea stare de spirit*, nevăzută, dar simțită de noi, n’am creat-o eu.

Ea este rezultatul unei conlucrări.

Ea s’a născut din contopirea următoarelor elemente:

1. Aportul nostru de simțire.
2. Aportul de simțire al altor Români.
3. Prezența în conștiința tuturor a mortilor neamului.
4. Îndemnul pământului patriei și
5. Binecuvântarea lui Dumnezeu.

* * *

N’as vrea să se interpreteze vreodată gresit, spunându-se:

– Eu nu sunt legionar de acestia în uniformă, eu sunt legionar în spirit.

Aceasta nu se poate.

Pe acest fundament sufletesc se creează doctrină, program, statut, uniformă, actiune, toate deopotrivă, nu ca elemente accesorii, ci ca elemente cari *fixează* conținutul spiritual al miscării, dându-i o formă unitară, îl mențin în conștiința oamenilor și îl poartă spre înfăptuire și biruință.

Miscarea legionară înseamnă toate la un loc.

* * *

Uniformele apărute în toate mișcările contemporane: Fascism (cămasa neagră), National-Socialism (cămasa brună) etc. nu s'au născut din imaginația sefilor. Ele s'au născut dintr'o necesitate de exprimare a acestei *stări de spirit*. *Expresia unității de simțire*. Ele sunt fata văzută a unei realități nevăzute.

MIȘCĂRILE NAȚIONALE ȘI DICTATURA

De câte ori se vorbește despre o mișcare națională, sistematic i se pune în sarcină faptul conducerii spre un regim de dictatură.

Nu vreau să fac în acest capitol, critica dictaturii, ci voiesc să arăt că mișcările din Europa: „Fascismul”, „National-Socialismul” și „Mișcarea Legionară” etc. nu sunt nici dictaturi, după cum nu sunt nici democrații.

Cei cari ne combat, strigând: „Jos dictatura fascistă”! „Luptati împotriva dictaturii! Feriti-vă de dictatură”! nu lovesc în noi. Împuscă alături, sau cel mult pot lovi în faimoasa „dictatură a proletariatului”.

Dictatura presupune: vointa unui singur om, impusă cu forța vointei celorlalți oameni dintr'un stat. Deci două vointe: a dictatorului sau a unui grup, deoparte și a poporului, de alta.

Când această voință se impune prin silnicie și cruzime, atunci dictatura este tiranie. Când însă o națiune în entuziasm indescritibil și în majoritate de 98%, națiune de 60 milioane sau de 40 milioane suflete; aprobă, aplaudă în delir măsurile sefului, însemnează că între vointa sefului și vointa poporului este un desăvârșit acord. Mai mult, ele se suprapun așa de perfect, încât nici nu mai există două. Există una singură: a națiunii, a cărei expresie este seful.

Între vointa națiunii și vointa sefului nu există decât un singur raport: *raportul de exprimare*.

A sustine că unanimitatea obținută sub regimurile mișcărilor naționale se datorește „teroarei” și „sistemelor inchizitoriale” este cu totul nășeros. Pentru că popoarele în mijlocul cărora s'au ridicat asemenea mișcări sunt de o înaltă conștiință cetățenească. Ele s'au luptat, au sângerat, au lăsat mii de morți pentru libertate. Niciodată însă nu s'au plecat: nici în fața dusmanului dinafară și nici în fața tiranului dinăuntru.

Pentru ce nu s'ar lupta și n'ar sângera și azi în fața teroarei de acum? Și apoi cu forța, cu silnicia, cu teroarea, poți să scoti voturi și chiar majorități; vei scoate plânsete, vei scoate suspine, dar nu s'a

pomenit si nici nu se va pomeni, să poti scoate entuziasm si delir. Nici la natia cea mai imbecilă din lume.

Miscarea națională, neavând deci caracterul regimurilor dictatoriale, ne întrebăm: Ce este atunci?

Este democrație? Nu este nici democrație. Pentru că seful nu este ales de multime. Democrația are la bază sistemul eligibilității. Aici niciun sef nu este ales prin vot. *Șeful este consimțit.*

Dacă nu-i dictatură si nici democrație, atunci ce este?

Este o formă nouă de conducere a statelor. Neîntâlnită până acum. Nu stiu ce denumire va căpăta, dar este o formă nouă.

Cred că are la bază acea *stare de spirit*, acea stare de *înaltă conștiință națională*, care, mai devreme sau mai târziu, se întinde până la periferiile organismului național.

Este o stare de lumină interioară. Aceea ce odinioară era zăcământ instinctiv al neamului, în aceste momente se reflectează în conștiințe, creind o stare de unanimă iluminatie, întâlnită numai în marile experiențe religioase. Această stare pe drept s'ar putea numi: o stare de *ecumenicitate națională*.

Un popor în *întregime* lui ajunge la conștiința de sine, la conștiința rostului său si a destinului său în lume. În istorie n'am întâlnit la popoare, decât sclipiri de o secundă. Din acest punct de vedere, azi ne găsim în fata unor fenomene naționale permanente.

În acest caz, seful nu mai este un „stăpân”, un „dictator” care face „ce vrea”, care conduce după „bunul plac”.

El este expresia acestei *stări de spirit nevăzute*. Simbolul acestei stări de conștiință. El nu mai face „ce vrea”. El face „ce trebuie”. Și este condus: nu de interesele individuale, nici de cele colective, ci de *interesele națiunii eterne* la a căror conștiință au ajuns popoarele. În cadrul acestor interese si numai în cadrul lor își află maximum de satisfacție normală si interesele personale si cele colective.

PRIMELE ÎNCEPUTURI DE ORGANIZARE

O nouă etapă în dezvoltarea mișcării legionare o constituie organizarea.

Orice mișcare, dacă voim să nu rămână un haos, trebuie turnată în forme de organizare. Întreg sistemul de organizare legionar se bazează pe ideea de „cuib”. Adică, un grup, variind între 3-13 oameni, sub comanda unui sef. La noi nu există „membrii”, indivizi

separati. Există numai cuib. Individul este încadrat în cuib. Organizatia legionară nu este formată dintr'un număr de membri, ci dintr'un număr de cuiburi. Sistemul n'a variat prea mult, în esenta lui, dela început si până astăzi. Totusi a avut si completări necesare, pentrucă o organizatie trebuie să tină seamă de realități. Ea este ca un copil care se desvoltă neconținut. Și trebuie neconținut să i se ajusteze haina, în măsura desvoltării.

Gresit procedează acei cari, imaginându-si cum va trebui să fie organizatia în faza ei ultimă de desvoltare, îi croiesc dela început o haină, pe care ea nu o va putea bine întrebuinta decât într'un anumit stadiu de desvoltare. După cum gresit procedează acei cari fac o haină mică la început, si ne mai tinând seamă de desvoltarea miscării, o fortează să se chinuiască în forme cari nu-i mai corespund.

Nu voiu insista prea mult aici asupra „cuibului”, deoarece am tratat pe larg problema în „Cărticica Șefului de Cuib”.

Ce m'a condus însă să aleg acest sistem?

În primul rând, nevoia.

E o mare deosebire între momentul înființării Ligii, când am întrebuinat un sistem si între acela al înființării Legiunii, când am întrebuinat alt sistem.

În momentul înființării Ligii exista un curent popular. El trebuia să fie de urgentă captat. În momentul înființării Legiunii, nu exista niciun curent popular pentru noi. Ci numai oameni răzleti, izolati, răspânditi prin sate si orase.

Eu nu puteam să încep cu înființare de comitete judetene. Pentrucă n'aveam oameni. Nici nu puteam lua un om să-l pun seful unui judet. Dacă el nu are decât puterea de a fi seful numai al unui sătisor, va fi incapabil să organizeze un judet.

Șeful unei miscări trebuie să tină seama, cu cea mai mare strictete, de realitate. Ori, singura mea realitate era „omul singur”. Un biet țaran sărac care plânge într'un sat, un nenorocit muncitor bolnav, un intelectual desrădăcinat.

Și atunci fiecăruia dintre acestia i-am dat posibilitatea de a aduna în jurul lui un grup, după puteri, al cărui sef devenea. Cuibul cu seful lui.

Nu-l numeam eu sef de cuib. Puterile lui îl numeau, îl ridicau; nu devenea sef, dacă „voiam” eu, ci dacă el putea aduna, convinge si conduce un grup. Cu timpul am ajuns, spre deosebire de toate celelalte organizatii, (unde adesea se fac sefi pe baza cadourilor), să am un sir de *mici comandanti*, nu „făcuti”, ci „născuti”, zăcând în ei calități de conducător. De aceea un sef de cuib legionar este o

realitate pe care te poti sprijini. Reteaua acestor sefi de cuib formează scheletul întregii miscări legionare. Stâlpul organizatiei legionare este *seful de cuib*. Când se înmultesc, aceste cuiburi, se grupează sub comandă: pe comuni, plase, judete, provincii.

Cum mi-am făcut pe ceilalti sefi? Nu am numit: seful satului, plasei, judetului. Le-am spus: – Cuceriti, organizati. Și cât veti putea organiza, peste atât se va întinde sefia voastră.

Eu îi consfinteam în situatiile în care puterea, calitățile si aptitudinile lor îi ridicau.

Am pornit dela seful de cuib si încet am ajuns la seful de sat, plasă, oras, judet si abia la 1934, adică după 7 ani, la seful de regiune.

Sistemul cuibului mai prezintă următoarele avantagii:

a) *Face să activeze; pune în functiune întreg organismul unei miscări*. La celelalte organizatii, unde există comitete si membri, pe comune sau judete, lucrează numai câtiva din comitet. Restul: 1.000, 2.000, 10.000 stau.

În sistemul cuibului, prin marea *initiativă* pe care o au sefi de cuiburi, în cadrul normelor prescrise, si prin obligatia fiecărui cuib de a-si înscrie în trecutul său o cât mai glorioasă pagină, si cum nu există nimeni în afară de cuib, toată lumea, absolut toată lumea, munceste.

b) *Rezolvă toate problemele*. Sunt o serie nesfârșită de lucruri pe cari un om e prea puțin a le putea face, iar o întreagă organizatie e prea mare pentru a se putea ocupa de ele. Exemplul; facerea unei mici fântâni într'un sat, repararea unui podet etc. Un om nu poate singur; o organizatie nu se poate ocupa de ele; cuibul însă, din 6-8 sau 10 oameni, este unitatea cea mai potrivită pentru a le executa.

c) *Este usor transformabil*. Dintr'o unitate de luptă într'o unitate de muncă, sau dintr'una de muncă într'una de luptă.

d) *Creează un mare număr de cadre*. Oameni specializati în arta conducerii.

e) *Localizează efectul unei defectiuni sau trădări*.

f) *În sfârșit, este cel mai bun loc unde se poate face educatia*.

Pentru că în cuib sunt oameni de aceeași vârstă, de același sex, de aceeași putere de înțelegere, de aceeași constitutie sufletească. Aici sunt toti prieteni. Omul care n'ar putea să-si destăinuiască necazurile, sufletul, în fata unui copil, (fie din jenă, fie pentru a nu-l face pârtaș prea de timpuriu al greutăților si grijilor vietii) aici în cuib, între prieteni, poate. După cum poate primi o observatie sau chiar o pedeapsă.

Cuibul este o mică familie legionară având la bază dragostea. În „Cărticica Șefului de Cuib”, i-am fixat acestei familii: 6 legi, după care trebuie să se conducă: (pag. 4, punctul 3). (Nu se conduce deci după vointa, bunul plac al sefului; aceasta ar fi dictatură. Ci după legi).

1. LEGEA DISCIPLINEI: Fii disciplinat, legionar, căci numai așa vei învinge. Urmează-i seful și la bine și la greu.

2. LEGEA MUNCII: Muncește, muncește în fiecare zi. Muncește cu drag. Răsplata muncii să-ți fie, nu câștigul, ci mulțumirea că ai pus o cărămidă la înălțarea Legiunii și la înflorirea României.

3. LEGEA TĂCERII: Vorbeste puțin. Vorbeste ce trebuie. Vorbeste când trebuie. Oratoria ta este oratoria faptei. Tu făptuieste: Lasă-i pe alții să vorbească.

4. LEGEA EDUCAȚIEI: Trebuie să devii altul. Un erou. În cuib, fă-ți toată școala. Cunoaște bine Legiunea.

5. LEGEA AJUTORULUI RECIPROC: Ajută-ți fratele căzut în nenorocire. Nu-l lăsa.

6. LEGEA ONOAREI: Mergi numai pe căile indicate de onoare. Luptă și nu fi niciodată misel. Lasă pentru alții căile infamiei. Decât să învingi printr' o infamie, mai bine să cazi luptând pe drumul onoarei.

* * *

Dar accentuez încă odată, iubiti legionari, și vă atrag luarea aminte asupra unui lucru esențial; ședința unui cuib este incompletă dacă veți proceda rece: „Ce ați mai executat”? „Ce mai avem de executat”? „Să facem cutare lucru”. „La revedere”.

Lăsați loc liber sufletului. Lăsați-i un loc în cadrul ședinței. Procedați cu căldură. Dați posibilitatea să-și descarce fiecare sufletul, greutățile, supărările, necazurile, pe care, viața i le-a pus în spate. Să-și împărtășească bucuriile. Să fie cuibul vostru un loc de mângâiere și de împărtășire de bucurii. O ședință atunci fost bună, când omul se întoarce descărcat de poverile sufletului și încărcat de credință în neamul său. Dacă în „Cărticica Șefului de Cuib” n'am atras suficient atenția asupra acestui lucru, completez acum.

* * *

Tot în legătură cu activitatea de educație din cadrul cuibului, extrag din „Cărticica Șefului de Cuib”, punctul 53: *Rugăciunea ca element decisiv al victoriei. Apelul la strămoși:*

„Legionarul crede în Dumnezeu și se roagă pentru biruința Legiunii.

„Să nu se uite că noi, poporul român, stăm aici pe acest pământ prin voia lui Dumnezeu și binecuvântarea Bisericii Crestine. În jurul altarelor bisericilor s'a aflat adunată de mii de ori, în vremuri de băjenie și restriste, întreaga suflare românească de pe acest pământ, cu femei, copii și bătrâni, cu conștiința limpede a ultimului refugiu posibil. Și astăzi stăm gata să ne adunăm – poporul român – în jurul altarelor ca în vremurile de mari primejdii, pentru ca îngenunchiați să căpătăm binecuvântarea lui Dumnezeu.

„Războaiele se câștigă de acei cari au știut să atragă din văzduh, din ceruri, forțele misterioase ale lumii nevăzute, și să-si asigure concursul acestor forte. Forțele acestea misterioase sunt sufletele mortilor, sufletele strămosilor noștri, cari au fost și ei odată legați de glia, de brazdele noastre, cari au murit pentru apărarea acestui pământ și cari sunt și azi legați de el prin amintirea traiului lor de aici și prin noi, copiii, nepotii și strănepotii lor. Dar mai presus de sufletul mortilor stă *Dumnezeu*.

„Odată aceste forte atrase, ele vin în balanța ta, te apără, îți dau curaj, voință și toate elementele necesare victoriei și te fac să învingi. Introduc panică și groază în dușmani, le paralizază activitatea. În ultima analiză, biruințele nu depind de pregătirea materială, de forțele materiale ale beligeranților, ci de puterea lor de a-si asigura concursul puterilor spirituale. Astfel se explică – din istoria noastră – biruințele miraculoase ale unor puteri materialicești cu desăvârșire inferioare.

„*Cum se poate asigura concursul acestor forte?*

„1. *Prin dreptatea și moralitatea acțiunii tale, și*

„2. *Prin apelul fervent, insistent la ele.* Cheamă-le, atrage-le cu puterea sufletului tău și ele vor veni. Puterea de atracție este cu atât mai mare, cu cât apelul, rugăciunea se face în comun de cât mai mulți.

„De aceea în sedințele cuibului, cari se țin în toată țara, Sâmbătă seara, se vor face rugăciuni și se vor îndemna toți legionarii, ca a doua zi, Duminică, să meargă la biserică.

„Patronul nostru este Sfântul Arhanghel Mihail. Icoana lui trebuie să o avem în casele noastre și în vremuri grele să cerem ajutorul lui și el nu ne va lăsa niciodată.

Aceste cuiburi sunt grupate apoi în *unități*, fie după criteriul vârstei și sexului (frății de cruce, tineri până la 19 ani și frățiori de cruce, până la 14 ani, cetățui, fete și doamne, viitori legionari, *legionari*), fie după criterii administrative (sat, oras, județ) cu sefii respectivi cari îndrumază activitatea, asigurându-i unitatea. Toate acestea sunt tratate în „Cărticica Șefului de Cuib”.

Acest sistem de cuib ar putea avea un desavantaj. S’ar părea că sfarmă, macină *unitatea*. Aceasta se înlătură însă, prin dragoste și prin doza de mare disciplină care se toarnă în educația legionară.

LEGĂMÂNTUL PRIMILOR LEGIONARI

Se apropia ziua de 8 Noembrie 1927, Sfântul Arhanghel Mihail și Gavril. Acum urma să depunem primul legământ. Am căutat și am găsit o formă care să poată fi expresia fidelă a caracterului mișcării noastre, a legăturii noastre cu pământul, cu cerul și cu mortii. Am adunat câte o cantitate mică de țărână din toate locurile glorioase, începând de acum 2.000 ani, ale pământului românesc, am amestecat-o și am umplut apoi cu ea niste mici pungulite făcute din piele și legate cu snur, pe care legionarii le vor primi cu ocazia legământului și le vor purta la piept.

Iată descrierea acestei solemnități, extrasă din numărul 8 Noembrie 1927 al revistei „Pământul Strămosesc”:

„În dimineata zilei de 8 Noembrie 1927, ne-am adunat la sediul nostru toți legionarii din Iasi și câțiva cari s’au ostenit a veni din alte părți.

„Nu multi la număr, dar puternici prin credința noastră neclintită în Dumnezeu și în sprijinul Său, puternici prin hotărârea și încăpătânarea noastră de a sta neclintiti în mijlocul oricărei vijelii, puternici prin deslegarea noastră complectă de tot ce este pământesc, fapt ce se manifestă prin dorința, plăcerea de a rupe în chip vitejesc cu pământul, servind cauza neamului românesc și cauza crucei.

„Aceasta era starea sufletească a celor cari asteptau cu nerăbdare ceasul legământului; pentru ca să formeze voioși cel dintâi val de asalt al Legiunii și oricine își poate închipui că nu putea fi altă stare, atunci când în mijlocul nostru,

îmbrăcați în haine albe ca în ceasurile de urgie, se adunaseră uniți: *Ion I. Mota, Ilie Gârneată, Radu Mironovici și Corneliu Georgescu*. Cei cari, străbătând seria închisorilor, au purtat pe umerii lor toată greutatea miscării naționale de cinci în încoace.

„Rugăciunea.

„La ora 10 am plecat totți în costum național, cu căciulă, cu svastică mare în dreptul inimii, în coloană de mars, în direcția Bisericii Sf. Spiridon. Acolo s'a oficiat o rugăciune pentru pomenirea sufletelor lui Ștefan Voevod, Domnul Moldovei, Mihai Viteazul, Mircea, Ion Vodă, Horia, Closca și Crisan, Avram Iancu, Domnul Tudor, Regele Ferdinand și pentru pomenirea tuturor voievozilor și ostașilor cari au căzut pe câmpul bătăliei contra năvălirilor vrăjmase.

„Solemnitatea depunerii legământului.

„În mars, cântând Imnul Legiunii, ne-am întors la cămin. Acolo a avut loc pioasa solemnitate a legământului celor dintâi legionari.

„Pământul strămosesc.

„Această solemnitate a început prin amestecul țărânei adusă de pe mormântul lui Mihai Viteazul dela Turda, cu țărâna din Moldova, dela Războeni, unde Ștefan cel Mare a avut cea mai grea bătălie a sa și din toate locurile unde sângele strămoșilor s'a amestecat în crunte bătălii cu țărâna, sfântind-o. Când se desfăcea pachetul cu țărână, înainte de a se turna pe masă, se citea scrisoarea din partea celui care a adus-o sau trimis-o.

Au depus legământul următorii :

Corneliu Zelea-Codreanu, Ion I. Mota, Ilie Gârneată, Corneliu Georgescu, Radu Mironovici, Hristache Solomon, care a presădat această solemnitate, G. Clime, Mille Lefter, Ion Banea, Victor Silaghi, Nicolae Totu, Alexandru Ventonic, Dumitru Ifrim, Pantelimon Statache, Ghită Antonescu, Emil Eremeiu, Ion Bordeianu, M. Ciobanu, Marius Pop, Misu Crisan, Popa, Butnaru,

Budeiu, I. Tănăsache, Ștefan Budeci, Traian Cotigă și Mihail Steltescu, elev de liceu.

O NOUĂ BĂTĂLIE

În numărul dela 1 Decembrie 1927, am deschis o nouă luptă pentru a ne cumpăra o camionetă cu care să ne putem deplasa. Am întrebuințat același sistem al încordării generale. Legionarii au început a face serbări, a organiza conferințe, coruri de Crăciun, a contribui cu puținul lor.

S'a distins „Frăția de Cruce Vrancea” din Focsani care a adunat cu ocazia unei serbări date sub patronatul d-lui General Macridescu, suma de 50.000 lei. Atunci i-am schimbat numele din „Vrancea” în „Victoria”, așa cum se numește și azi.

La 19 Februarie 1928, adică în două luni și jumătate, bătălia a fost câștigată. Am cumpărat din București o *camionetă nouă* cu suma de Lei 240.000, din cari am achitat 100.000 lei, iar restul de 140.000 lei, urmând a-l achita în 12 rate lunare.

Am plecat cu „Căprioară”, cum o botezaseră băieții, din București spre Iași, cu Ștefan Nicolau, care o conducea, Banea, Bordeianu și Mironovici. La Iași a fost o adevărată bucurie. Legionarii și prietenii ne-au așteptat la intrarea în oraș.

Pentru achitarea ratelor am format un *comitet de 100*, ai cărui membri să contribuie cu câte 100 lei lunar, timp de un an. În timp de două luni acest comitet a ajuns până la 50 membri solvabili, majoritatea oameni săraci, mici funcționari, muncitori, sau țărani, cari rupând din punga lor, lunar, 100 lei, făceau un adevărat sacrificiu.

Fetele din Cetățuia dela Iași și cu deosebire „Cetățuia Iulia Hajdeu” din Galați încep să lucreze lucruri de mână și să le vândă pentru a strânge bani.

PROBLEME DE ORDIN MATERIAL

Miscarea, pentru micile ei nevoi, mergea bine din punct de vedere material. Din munca și contribuția oamenilor săraci se strângea aproape cât trebuia ca să putem trăi și acționa.

Absolut toate sumele încasate sunt trecute în revista „Pământul Strămosesc”.

Revista e plină de cei ce dădeau câte 10 lei, 5 lei. Sunt rari acei cari dădeau câte 50-60 lei. Iar bancherii nostri erau acei cari puteau contribui cu câte 100 lei lunar, membrii comitetului de 100.

Iată să luăm la întâmplare din acest comitet.:

No. 16. Nicolae Voinea din Panciu. (O familie de cinci copii, cari se hrănesc dintr'un hectar de vie.)

No. 17. D. Popescu (Sublocotenent pensionar).

No. 18. Ion Blănaru (fost student până eri, acum inginer cu 4.000 lei lunar).

No. 19. Ion Butnaru (functionar c. f. r.).

No. 20. Nistor M. Tilinca (vânzător la o cooperativă).

No. 21. Corneliu Georgescu (ajutor dela părinti).

No. 22. Radu Mironovici (ajutor dela părinti).

No. 23. Ionescu M. Traian (inginer silvic).

Din îngrădirile pe cari si le puneau în cheltuelile pentru masă si haine, se strângea atât cât organizatia, întrebuinând cu chibzuintă, să poată trăi si să se desvolte normal.

Presa jidănească însă striga: Din ce bani își cumpără acești domni camioane? (Jidanul totdeauna de rea credință, făcuse din una mai multe). Cine finanțează această miscare? O, Domnilor! N'a finanțat-o nimeni. Ci numai credința fără margini a Românilor, în majoritate săraci lipiti pământului.

Nu numai că nu eram finanțati de capitalisti, dar sfătuiesc pe oricine conduce o miscare bazată pe sănătate, să refuze orice tentativă de finanțare, dacă voieste să nu-si omoare miscarea.

Pentru că o miscare este astfel constituită în cât poate să *producă* singură din credința si jertfa membrilor ei, exact atât cât îi trebuie pentru ca să poată trăi si desvolta.

Pentru o normală si sănătoasă dezvoltare, o miscare nu are drept să consume decât atât cât poate produce ea si nu poate produce decât în măsura capacității de credință si deci de jertfă a membrilor ei. Nu produce suficient? Nu vă stă deschisă calea finanțării, ci aceea a intensificării credinței. E chiar un indiciu, a nu produce suficient, este o dovadă a puținătății credinței. Nu produce nimic? Organizatia e moartă sau se va prăbusi în curând. Lipsită de credință, ea va fi învinsă de cei ce o au.

Un sef care admite finanțarea miscării sale din afara organizatiei, este ca si omul care-si învătă organismul să trăiască din medicamente. În măsura în care administrezi unui organism medicamente, în aceeasi măsură îl condamni să nu mai reactioneze singur.

Și mai mult, în momentul în care i-ai ridicat medicamentele, moare. E la discreția farmacistului! Tot astfel o mișcare este la discreția celor cari o finanțează. Acestia ar putea, la un moment dat să înceteze finanțarea și mișcarea neînvătată a trăi prin sine, moare.

O mișcare ca și un om, de altfel, poate avea nevoie, uneori, de o cantitate mai mare de bani. Se poate împrumuta, pentru ca să plătească cu timpul.

Deci, Domnilor Șefi de mișcări, (vorbesc pentru cei ce vor veni după noi), să respingeți pe binevoitorii cari se vor oferi să vă finanțeze mișcarea, bineînțeles, dacă vor mai fi în viitor de acestia. În România cred că nu. Nici astăzi aproape nu mai sunt. Toti acei ce au posibilități de finanțare și finanțează, sunt bancherii jidani, marii bogătași jidani, marii cerealiști jidani, marii industriasi jidani, marii comercianți jidani. Ei finanțează partidele politice pentru a extermina pe Români în țara lor.

Să finanțeze (acest cuvânt sună a bancher, a pradă, a nedreptate, a necuviință) nu va mai fi nimeni. Nici Românii, și cu atât mai puțin, jidanii. Pentru că această castă a bancherilor și a oamenilor de afaceri, a îmbogățitilor din lovituri, aceste păsări de pradă; care pândesc deasupra societății omenesti, vor fi nimicite. Oameni cu dare de mână, oameni bogați, până la limita bunei cuviințe, vor fi. Ei nu vor avea posibilități de finanțare, ci vor putea numai să ajute, din prisosul lor, o mișcare. Această obligație de a ajuta, de a-și ajuta neamul în grele momente, o au totii Românii și vor avea-o în veacul veacurilor. Ajutorul lor este și va fi bine primit totdeauna.

* * *

Situația mea, însă, materială și a camarazilor mei, era din ce în ce mai grea, mai apăsătoare.

Eu căzusem pe capul bietului meu socru, care și așa, abia putea întreține, din mica sa leafă, pe cei cinci copii ai lui. Locuiam într-o cameră, iar în celelalte două, 7 suflete. Înțelegând însă situația în care mă găsisem, datorită marelui iubiri pentru mine și pentru cauza românească, nu mi-a spus niciodată nimic, deși vedeam că pe zi ce merge, se încovoia tot mai mult sub povara greutăților.

Atunci ne-am sfătuit ca eu să rămân a mă ocupa de mișcare, iar Mota și ceilalți trei camarazi, văcărești, să facă avocatură, pentru a se putea întreține pe ei și a mă ajuta și pe mine.

În scurt timp vor începe, dar se vor izbi de greutăți imense. Priveam în urmă. Intrati acum 10 ani la Universitate, luptasem rând, pe rând, alături de toate seriile de studenți. Și rând, pe rând, totii se

aranjaseră, își creiaseră câte o mică situație din care puteau trăi, numai noi rămăseserăm singuri, ca niste nebuni rătăciti în mijlocul valurilor lumii.

Deși elemente de valoare, ei abia își vor câștiga o biată pâine. Avocați la Calea Ferată, la Primărie sau Stat; ei nu vor putea intra. Acolo sunt locuri numai pentru cei ce își părăsesc linia de luptă și trec în linia partidelor politice. Încurajare pentru lipsa de caracter. Dela jidani, procese nu vor lua, pentru că așa le va dicta onoarea lor. Românii îi vor ocoli. Nu vor intra în birourile lor, decât cei săraci.

Era greu drumul. Ostracizați în țara noastră și puși aproape în imposibilitate de a trăi.

VARA LUI 1928

Am continuat tot timpul iernii cu organizarea de cuiburi. În primăvară am început iar cărămidăria, dela Ungheni și grădiniaria dela D-na Ghica. În aceste două locuri munceam, făcând cărămizi sau grădinărit. Vroiam să ne facem un alt cămin, pentru că în acesta nu eram siguri că vom mai putea rămâne, deoarece se intentase proces contra noastră, ca să fim dați afară.

În această muncă grea ne înfrățeam tot mai mult, ne simțeam mai aproape de toți cei ce muncesc, din ce în ce mai departe de toți acei cari trăiesc din munca altora.

Munca ne completa educația noastră mai mult decât prelegerile unui profesor universitar. Acolo ne învățam să învingem greutățile. Ne oțeliam voința. Ne întăream trupurile și ne deprindeam cu viața aspră și severă, în care nicio plăcere nu-și mai avea loc, înafară de aceea a mulțumirii sufletești. Acolo a venit „Frăția de Cruce” dela Galați cu Țocu, Savin, Costea și celelalte frați.

Radu Mironovici a învățat să conducă bine camioneta și, ajutat de Ereimeu, făcea curse ducând pasageri dela Iași la Mănăstirea Vărațic, Agapia și Neamț. Totuși, din cauza verii, care totdeauna e mai săracă, am fost nevoit să mă împrumut dela Banca „Albina” din Husi, ipotecând casa tatălui meu, cu suma de Lei 110.000, pe care am împărțit-o, o parte la cărămidărie, o parte la plata ratelor camionetei și o parte la publicații legionare. Neputând-o achita nici până astăzi, ea s'a ridicat la suma de 300.000 lei.

Tot în acea vară, ne-am apucat și de comerț, ca să putem câștiga un ban pentru Legiune.

Jidanii detin comerțul cu zarzavaturi aproape pe toate pietile târgurilor din Moldova.

Trei echipe de legionari (studenți) au fost însărcinate cu comerțul de zarzavat. Aceste echipe cumpărau marfă de pe piața Iasului, încărcând 300-400 kg. în camionetă și cădeau ca o pacoste asupra jidanilor, scăzând preturile la jumătate.

* * *

La 1 August 1928 se împlinea un an dela apariția revistei noastre. Iată ce scriam atunci pe pagina I-a:

„La 1 August „Pământul Strămosesc” împlineste un an de apariție regulată.

„Nu-i mult. Câteva zile în urmă, între 13-30 Iulie, orasul Carcassonne (cetate) din Franța și-a sărbătorit 2.000 ani de existență. Vom fi având și noi vreo 2.000 de ani în față! Dar timpul cel mai greu este anul I, atunci când trebuie să destelenesti, să tragi întâia brazdă. În aceste zile de început, multe greutăți au venit peste noi, dar revista noastră – uneori mai *bogată*, alteori mai *săracă*, – totdeauna însă mare – a rezistat pe poziții, învingându-le.

„Când, acum un an, plecând fără niciun ban, în cel mai critic moment al mișcării naționale, am pus pe copertă icoana Sfântului Arhangel Mihail, am știut că revista noastră va birui.

ÎN LUPTĂ CU MIZERIA

Spre toamnă, greutățile materiale personale au început să mă încovoie. Nu mai aveam ghete, nu aveam haine, nici eu nici soția mea, care le purta pe cele dela 1924. Dela tatăl meu nu mai puteam aștepta nimic, deoarece mai avea în afară de mine încă șase copii, toți în școli, iar luptele pe care le dusesese îl lăsase încărcat de datorii. Din leafă sa nu-i mai rămânea decât câteva mii de lei, din cari cu greu își putea duce o familie numeroasă.

Atunci mi-am încordat puterile și m'am hotărât să mă apuc și eu de avocatură, cu gândul de a mă ocupa totodată și de mișcare. Mi-am deschis birou de avocatură la Ungheni, unde am lucrat cu secretarul meu, Ernest Comănescu. De acolo am parvenit să-mi

realizez un mic, un foarte mic câștig, cu care să-mi pot acoperi lipsurile și putinele pretenții ale vieții mele și ale soției. Trecuseră acum 6 ani de când îmi limitasem viața la un strict necesar pentru existență.

De 6 ani nu mai intrasem la teatru, la cinematografe, la berării, la baluri, la petreceri. Iar acum când scriu sunt 14 ani de când nu am mai fost la vreuna din ele. Nu-mi pare rău. Dar îmi pare rău, că după o asemenea viață de restricții, s'au găsit suflete cari să mă atace pe temeiul că as fi dus și duc încă, o viață largă.

În această sărăcie de ani de zile, ca și în grelele încercări prin care m'a dus soarta, am avut un sprijin permanent în soția mea, care m'a îngrijit cu credință, s'a împărtășit cu suferințe nenumărate, a dus lipsuri și a îndurat uneori chiar foamea, pentru a mă ajuta să lupt mai departe. Îi voi purta totdeauna recunoștință.

PROFESORUL GĂVĂNESCU PRIMEȘTE SĂCUȘORUL CU ȚĂRÂNĂ

Este un suflet care ne urmărește de aproape. Pas, cu pas. Se interesează de noi. Poate ne studiază. Este vorba de impunătoarea figură, a bătrânului profesor de Pedagogie dela Universitatea din Iași: Ion Găvănescul. Profesor universitar din anul 1880. Odată ne-a spus: Tare as dori să am și eu un săcusor cu țărână!

La 10 Decembrie 1928, l-am invitat acasă la noi și acolo, în mijlocul grupului de legionari, i-am predat săcusorul cu țărână ca dar din partea noastră.

Bătrânul cu părul și sprâncenele albe a făcut ochii mari ca într'un moment de mare gravitate.

Și după o clipă de tăcere:

– Domnilor, nu sunt vrednic să primesc acest sfânt talisman, decât în genunchi.

Îl ia. Se așază încet în genunchi și se roagă. După el înngenunchiem și noi în jurul lui.

* * *

În această toamnă a anului 1928, după asalturile îndârjite ale *national-tărănistilor*, cari amenintau cu „violentă” și „revoluție”, Partidul liberal s'a prăbusit.

National-tărănistii, după 8 ani de lupte, învingeau. Dar în curând vor fi o decepție pentru toată țara. Vor începe să fure, la fel ca și liberalii. Vor începe să facă „afaceri scandaloase”, la fel ca și liberalii. Vor începe a „teroriza” cu jandarmii și chiar împusca pe adversari, sau pe cei ce-și vor manifesta nemulțumirile, la fel ca și liberalii, își vor crea banchierii lor, la fel ca și liberalii.

Dar mai ales vor fi sub sugestia neconținută a finanței internaționale căreia vor începe să-i cedeze, rînd, pe rînd, contra unor împrumuturi, pe ani, pe zeci de ani, bogăție după bogăție românească.

3-4 IANUARIE 1929

Pentru aceste zile convocasem la Iași o adunare. Prima adunare a sefilor de cuib. Au venit între 40-50. Ședințele s’au ținut în casele Generalului Ion Tarnoschi, care, acum, într’o emoționantă sedință, plângînd, a primit săcusorul cu țărăniță în care era și sîngele soldaților și ofițerilor săi.

– Tare as vrea să-mi dea Dumnezeu zile ca să văd și eu ceasul mîntuirii românești. Dar nu cred să pot ajunge până atunci, ne spunea el.

Au mai depus, cu acest prilej, legămîntul o serie de legionari, în frunte cu Spiru Peceli, invalid de război, Gheorghe Potolea, invalid în sarja dela Prunaru, Nicolae Voinea și alții.

* * *

Din discuțiile pe care le-am avut și din rapoartele pe care le făcea fiecare din cei prezenți, reprezentînd toate tinuturile, ne-am putut convinge că sistemul „cuibului”, neîntrebuțat la noi până atunci poate prinde foarte bine. Desigur, că sunt greutăți și neîndemînări inerente oricărui început. Dar mi-a fost suficient să aflu, că într’un an, fără altă școală, ci numai prin îndemnurile și lămuririle date prin revistă, în toate regiunile ca și în toate straturile sociale, s’au înființat cuiburi răslete cari funcționează. Mi-am zis: – „Sistemul” a reușit la examen. El este rodnic.

Pentru mine, sedința dela 3-4 Ianuarie a fost o verificare a propriilor mele măsuri de organizare. Nu ne rămînea decît să mergem cu statornicie pe această cale.

Am constatat cu acel prilej, că miscarea prinde cu deosebire în rândurile tinereții. Că sistemul de educație dinamic, educație odată cu acțiunea, este mult superior celui static.

Vom continua deci, ca și până acum, acest sistem, încă un an, fără a încerca să luăm contact cu masele. Fără a ne gândi la vreo acțiune electorală.

Tot atunci s'a constituit *Senatul Legiunii*. Un for compus din bătrâni de peste 50 de ani, intelectuali, țărani sau muncitori, cari au trăit o viață de mare corectitudine, au dat dovadă de credință în viitorul legionar și de înțelepciune. Ei vor fi convocați în momente grele, ori de câte ori se va simți nevoie de sfatul lor. Nu sunt aleși. Sunt indicați de seful Legiunii și cooptați de Senat. Este cea mai înaltă treaptă de onoare la care poate aspira un legionar.

Au format Senatul: Hristache Solomon, General Doctor Macridesco, General Ion Tarnoschi, Spiru Peceli, Colonel Paul Cambureanu, Ion Butnaru. Tot aici în acest senat își va avea locul său, peste câteva luni, ilustrul profesor universitar Traian Brăileanu, acela care mai târziu, peste 5 ani, în revista sa „Însemnări Sociologice”, va explica în cea mai înaltă formă științifică fenomenul legionar.

SPRE MASSELE POPULARE

LA MOTI

Motii trăiesc încă în muntii din mijlocul Ardealului. Vechi ca și muntii, ei își duc viața de-a-lungul secolelor având întreaga lor istorie străbătută de două fire de foc: *sărăcia*, – sunt singurii Români și poate singurii oameni de pe pământ cari n’au cunoscut, în toată istoria lor, o zi de bine și de belsug – și *lupta pentru libertate*. Toată viața lor a fost o luptă pentru libertate. Ei ne-au dat pe Horia, Closca și Crisan și au susținut revoluția dela 1784; ei ne-au dat pe Avram Iancu și au luptat la 1848. În muntii lor, istoria cunoaște peste 40 răscoale contra stăpânirii ungurești; toate înecate până la sfârșit în sângele lor. Dar dârzenia nu le-a fost înduplecată niciodată.

În ultimul timp glasul de tribun al lui Amos Frâncu și acela al Căpitanului Emil Șiancu – ei însisi Moti – răsună în pustiu ca un strigăt de alarmă.

În munti sunt mine de aur. Rând, pe rând, s’au îmbogățit și se îmbogățesc exploatareii, dar ei au rămas mereu fără haine și fără pâine:

„Muntii nostri aur poartă,
„Noi cersim din poartă n poartă.

Stânca sură e goală. Pe ea nu crește nimic. Nici grâu, nici porumb. Singura avuție e aurul din mâna exploatareilor și singura posibilitate de trai stă în lemnul din pădure.

O mie de ani a ținut calvarul stăpânirii străine. O mie de ani de răbdare cu gândul că va veni odată România Mare, care-i va scăpa, care se va ocupa, în sfârșit, de soarta lor și de soarta copiilor lor. Care va repara lunga și omorâtoarea nedreptate, care va veni să le răsplătească răbdarea milenară și suferința și luptele.

Numai cei ce n’au mamă nu știu ce-i mângâierea. Numai cei ce n’au Patrie nu cunosc nici mângâierea, nici răsplata. Patria răsplătește totdeauna pe copiii ei, pe cei ce au așteptat. Dreptatea ei și au crezut în ea, pe cei ce au luptat și suferit pentru dânsa. Cum nu-i va răsplăti și pe Moti pentru nemăsurata lor răbdare, suferință și vitejie?

Dar după războiu fiecare om și mai ales fiecare om politic s’a ocupat de „el”, de persoana lui. De situația lui materială, electorală, politică. Așa că pe Moti i-a uitat. Cine se ocupă numai de „el”, nu se

mai poate ocupa de „altii”. Și pe cine îl împresoară grijile prezentului, nu se mai poate situa cu gândul Și simțirea în istorie, pentru ca, lucrând în numele Patriei, să aibă grije de a înfăptui marile reparatii și răsplăți istorice pe care aceasta le datorează vitejilor ei.

Și nu numai că au fost uitați, dar au fost lăsați pradă tuturor samsarilor jidani cari, în fugă după câștig, s’au infiltrat în muntii lor, unde niciodată piciorul străinului n’a putut să-i încalce, și le-au luat singura lor posibilitate de viață. Și-au ridicat ferăstrăele până în creerii muntilor, doborându-le pădurea și lăsând numai stânca goală.

„O Iancule, de ce nu’nvii

„Să-i vezi tu muntii tăi pustii!

Îl cheamă în cântecul lor de jale pe Iancu, eroul lor, să-si vadă muntii goi și „codrii rasi” de cetele de „jidănasi”. Sub stăpânirea României Mari, în zilele mult așteptate izbânzi a neamului.

În adevăr, ce tragedie înfiorătoare să rezisti 10 veacuri contra tuturor împilărilor și să mori de foame și de mizerie în România Mare, pe care tu ai așteptat-o timp de un mileniu!

Pe ea ai așteptat-o. Ea ti-a fost singurul sprijin moral ce te-a menținut. Acum cade și această speranță. N’a avut pâine, dar a trăit în nădejde. România Mare, pentru această populație, nu a fost o înviore și un triumf, o încoronare, după o mie de ani de suferință, cu mari răsplăți din partea neamului întreg. Pentru aceasta era nevoie de sufletul lui Ștefan cel Mare, nu de sufletul de pigmeu al politicianului român. Pentru ei, România Mare a fost o prăbusire în desnădej-dea mortii.

Acești politicieni pătează obrazul nației noastre. Căci un neam, pe deasupra oricăror interese, își are obligații morale de îndeplinit. Dacă nu și le îndeplinește, rămâne pătat.

* * *

Înduioșat de scrisoarea unui învățător din Bistra, de lângă Câmpeni, m’am suit în tren să merg la fata locului. Să văd și eu ce e acolo.

Purtat de un tren mic, urcam cu inima strânsă pe văile glorioase ale Munților Apuseni, pe unde jucase moartea în zeci de lupte și pe unde umblă duhurile lui Horia și a lui Iancu.

Într’o gară mă apropiu de un țăran. Un mot. Pe hainele lui erau cel puțin 20 de petice cusute. Expresie a unei sărăcii neasemuite. Avea de vânzare cercuri de lemn pentru vase, făcute de el. Le vindea pentru un pret de nimic. Cu ochii afundați în cap și cu obrajii supti. O figură blajină. Privirea îi era sfioasă și nefixată în vreun gând.

Pentru cine cunoaste, citeste în acesti ochi durerea, si descopere pe omul flămând. Omul chinuit de foame.

În acesti ochi blânzi, cari inspirau milă, nu era nicio preocupare. Niciun interes pentru viață.

– Cum o duceti pe aici? îl întreb eu.

– Bine! Bine, multumesc.

– Dar se face porumb, cartofi?

– Da, se face.

– Aveți de toate, hrană... ?

– Da, avem... avem...

– Va să zică, n'o duceti rău?

– Nu!... Nu!...

M'a măsurat de câteva ori cu ochii, s'a arătat foarte puțin dispus la vorbă, căci cine stie pe ce meleaguri de desnădejde îi sbura mintea si în nobletea mostenită a rasei, nu voia să se plângă în fata unui om străin.

* * *

În sfârșit, am ajuns la Bistra. M'am dus la învățătorul din sat, care-mi scrisese. Am stat o zi. Am intrat prin casele sărace ale Motilor. O spuză de copii asteptau sgribuliti câte două-trei săptămâni, câte o lună si mai bine, pe părintii lor plecati cu calul si căruța să le aducă câte un sac de mălai, în schimbul cercurilor de lemn si ciuberelor pe cari le lucrează, si pe care apoi le vând la sute de kilometri, în regiunile unde Dumnezeu a fost mai darnic.

Într'un an, Motul, câteva luni stă acasă si restul timpului după mălai pentru copiii săi.

Îmi spune învățătorul:

– Nici în timpul stăpânirii unguresti nu s'au putut aseza străini aici. Acum însă, iată s'a stabilit o chereștea a unei societăți jidănești din Oradea, care a pus mâna pe păduri si le taie. Toată viața săracă si-o întretineau Motii, din munca lemnului, făcând cercuri si ciubere. De acum, nici de acestea nu vor mai avea parte. Sunt condamnati la moarte.

De foame si de nevoi se duc si muncesc la jidani, tăindu-si ei singur copacii din pădure, pentru 20 lei pe zi. Atât îi rămâne – Motului din toată bogăția care se scurge la vale în trenuri lungi. Și când se va termina lemnul din pădure, se termină si cu noi. Dar este ceva si mai trist. Noi am trăit sute de ani viață de virtute. Jidanii ni-au adus cu ei păcatele desfrâului. Sunt peste 30 jidani la această fabrică. Și Sâmbătă seara, când fac plățile, opresc pe fetele si femeile

Motilor, își bat joc de ele și fac orgii până dimineata. Boli morale și fizice ne macină satele alături de sărăcie și mizerie.

Și nu poți zice nimic. Nu poți încerca nicio acțiune, deoarece acești jidani sunt în raporturi de așa strânsă prietenie cu toți politicienii, încât sunt stăpâni atotputernici. Autoritățile sunt la discreția lor, dela jandarmi și până sus.

Iar dacă încerci să spui ceva, ești acuzat imediat, „că îndemni la ură”, pe o parte din cetățeni, în contra celorlalți cetățeni, „că turburi armonia socială” și „buna înfrățire” în care totdeauna au trăit Românii cu „populația pasnică evreiască”. Că nu suntem „crestini”, căci Iisus Hristos a zis: „Să iubești pe aproapele tău” și chiar pe cel care face rău, etc.

O vorbă dacă spui, ești arestat ca „*dusman al Sigurantei Statului*” și ca atâtor la „*războiul civil*”. Ești insultat și chiar bătut. Sunt stăpâni pe autorități și trebuie să taci și să privești la tot dezastrul neamului tău. Mai bine ne-ar lua Dumnezeu vederile, ca să nu mai vedem cu ochii noștri și să nu mai stim nimic.

* * *

Mie mi se urca sângele în cap și iar îmi trecea prin minte să pun mâna pe armă, să mă ridic în munti și să trag cu nemiluita în cetele de dusmani și de vânduti, dacă autorități românești și legi în România Mare, pot patrona asemenea crime în contra națiunii române, a onoarei și a viitorului ei și dacă aceste, legi și autorități vândute i-au închis orice speranță de dreptate și de mântuire românească.

M'am întors la Iasi cu sufletul chinuit, încărcat de povara pe care tot neamul acesta o poartă asupra lui.

Ce grozavă este înstrăinarea clasei conducătoare popor, a clasei lui politice și culturale.

Literatii și scriitorii își găsesc subiect de tratat în toate nimicurile. Cărți peste cărți apar. Sunt pline vitrinele librăriilor de ele. Ce va zice viitorul despre acestia, dacă pentru o tragedie istorică ca aceea a Motilor, petrecută sub ochii lor, ei n'au găsit niciun singur cuvânt care să fie în același timp și un semnal de alarmă pentru poporul ametit de toată literatura scandaluoasă care-l adoarme și-i întunecă drumul viitorului și al viietii?

Cum va trebui să privească neamul pe acești scriitori și literati, a căror misiune, cea mai sfântă, este tocmai aceea de a-i denunța primejdiile care-i amenință ființa fizică sau morală și de a-i lumina căile viitorului? Și cum va trebui să fie privită această clasă

conducătoare politică de „oratori” în parlament și pe la toate răspântiile drumurilor, dezertoare dela obligațiile ei elementare, de a veghea asupra vietii și onoarei neamului?

* * *

Coborând cu micul tren dela Bistra spre Turda, în aceeași încăpere a vagonului s'a urcat și directorul fabricii din Bistra. Un jidan gras pe care de abia îl mai ținea hainele și care dădea impresia unei vieti trăite în abundență. Nu cred că unul ca acesta, măcar o singură dată în viața lui, să fi cunoscut ce este foamea.

În stația următoare s'a mai urcat un tânăr cam de seama mea. Din primele momente am înțeles că sunt cunoscuti și prieteni și se află în foarte bune raporturi, și că acest tânăr e român.

Jidanul și-a turnat cafea cu lapte dintr-un termos și a scos niste bucăți de cozonac dintr'un pachet. A început să mănânce. Observam la el o poftă de lup. S'a repezit la mâncare înainte de a-l invita pe cunoscutul său. Imediat însă, l-a invitat. Acesta a primit o felie de cozonac și o cească de lapte și a început a mânca puțin cam sfios, arătându-se recunoscător și respectuos față de bogătaşul jidan pentru „atenția” pe care i-o arătase.

Era pe la cinci dimineata. Însă nu se luminase bine. Vineri înainte de Pasti: Vinerea Patimilor. Mă întrebam îndurerat: Oare cine va fi fiind canalia aceasta de tânăr român, care în această zi, când toată lumea creștină ține post negru, mănâncă alături de jidan, alături de *călăul* Românilor, cozonac?

Din discuțiile între ei aflu că acesta era un inginer silvic. Jidanul avea o poftă de vorbă nemăsurată. Tot timpul vorbea și glumea.

La un moment dat, scoate un patefon, așezând rând, pe rând, plăcile și-l pune să cânte. Tot ce-si poate imagina mintea mai necuviincios. Eu stau într'un colț de vagon. Ascult fără a spune un cuvânt. Mă uit pe geam. Începe să se lumineze. Pe soseaua de alături coboară, tăcuți și tristi, Motii, mergând fiecare pe lângă capul calului său. Se duc la târg, la Turda, cu câte un sac de mangal în cărută, la 60 de kilometri să-l vândă și să cumpere, nu haine noi, nu jucării, ci câteva kilogram de mălai, pentru ca să ducă de Pasti copiilor. Aceasta e toată bucuria pe care le-o pot face.

* * *

Geme inima în mine de durere și de îngrijorare. Nu e de-ajuns că acești jefuitori le iau pâinea. Le pângăresc, le pălmuiesc, în

această Vineri a Patimilor, sărăcia și credința. Trec cântând și batjocorind pe drumurile acestea de pătimire milenară, pe care din respect pentru suferință și durere omenească, niciun om din lume nu poate păși decât în cea mai adâncă tăcere și bună cuviință, descoperit în fața poporului flămând și rupt, care păsește rar, sub condamnarea soartei nemiloase.

Când s'a luminat de ziua, patru ochi și-au întâlnit privirile. Ai mei și ai tânărului. Am înțeles că mă cunoscuse. Încurcat nu-și mai găsea cumpătul. Îl recunoscusem și eu. Fusese student nationalist creștin pe la 1923. Îl văzusem în primele rânduri ale unui grup studentesc, manifestând și cântând:

„Și vom strivi jidanii sub călcâi

„Sau vom muri cu glorie etc.

Mi-am zis, plin de amărăciune:

Dacă toți tinerii cari luptă, vor ajunge mâine așa, atunci neamul acesta al nostru, trebuie să piară: prin cucerire jidănească, prin potop, prin cutremur, sau prin dinamită – nu interesează, dar trebuie să piară.

VARA LUI 1929

Am petrecut-o în două marsuri. Cu tinerii din frățiile de cruce din Galați și Focsani și cu legionarii.

Voiam să-i duc pe drumurile de atâtea ori bătătorite de mine, să trăiesc cât mai mult cu ei, să-i observ, să-i studiez, să vadă și ei frumusețile țării acesteia.

De data aceasta, ca și în toate marsurile pe cari le voiu face, voiu căuta să desvolt în tinerii legionari, în primul rând, *vointa*: Prin marsuri lungi, încărcati de poveri, executate prin ploaie, vânt, căldură tropicală sau noroaie și în cadentă și aliniere, cu ore întregi de interdicție a vorbirii. Prin *viață aspră*, dormind în pădure și mâncând simplu. Prin *obligatia de a fi severi cu ei însisi*, în toate privintele, începând dela ținută și gesturi. Prin crearea de obstacole pe care ei erau obligați a le învinge, escaladând stânci, trecând ape.

Urmăream să fac din ei *oameni de voință*, cari să privească drept și să se comporte cu bărbăție față de orice greutate. De aceea nu permiteam niciodată ocolirea unui obstacol, ci numai depășirea lui.

În locul omului slab și învins, care se apleacă mereu la toate bătăile de vânt, om care covârsește, ca număr, în politică, ca și în

celelalte ocupatii – trebuie să creem neamului acesta un *învingător*. Neaplecă și neînduplecat.

Prin instructia întrunită, voi căuta, în al doilea rând, să dezvolt conștiința de corp, de unitate. Un duh al unității. Am observat că instructia întrunită are o mare influență asupra intelectului și psihicului unui om, punându-i în ordine și în cadentă mintea desordonată și simțirea anarhică.

Prin aplicarea de pedepse, voi căuta să dezvolt, în sfârșit, simțul *responsabilității*. Curajul de a-și asuma fiecare răspunderea faptelor sale. Pentru că nimic nu e mai desgustător decât omul care minte și fuge de răspundere.

Am pedepsit regulat fără excepție, pentru orice abatere. La Vatra-Dornei am pedepsit pe un tânăr, pentru că a provocat un conflict în parc.

La Dorna-Cozănești s'a întâmplat ceva mai grav, nu ca efect ci ca desvăluire de construcție sufletească. Patru tineri s'au dus la o cârciumă jidănească, au cerut sardele, pâine, vin și după ce au mâncat bine, s'au sculat și, în loc de plată, unul din ei a scos revolverul, eroic și a amenințat pe jidan că îl împușcă dacă spune ceva, supt cuvânt că sunt din grupul lui Corneliu Codreanu.

L-am pedepsit. Tânărul, dacă-l voi lăsa așa, se va nenoroci el, nu jidanul căruia i-a furat o cutie de sardale. De altfel în lumea legionară pedeapsa nu poate da naștere la supărare. Pentru că totuși suntem supuși greselii. Pedeapsa înseamnă în concepția noastră, obligația pe care o are omul de onoare de a repara gresala sa. Odată aceasta ispășită, omul este liber de povara ei ca și cum nu s'ar fi întâmplat nimic.

Această pedeapsă, în cele mai multe cazuri, este o muncă. Nu pentru că munca ar avea un caracter de osândă, ci pentru că dă o *posibilitate de a repara, printr'un bine, răul pe care l-ai făcut*.

De aceea totdeauna legionarul va primi și va executa ca seninătate o pedeapsă.

HOTĂRÂREA DE A PĂȘI ÎN MASSE

8 NOEMBRIE 1929

Trecuseră mai bine de doi ani, de când Legiunea luase ființă. Cuiburile se înmulțiseră pe toată întinderea țării. Se simtea acum

nevoia de a accentua, prin întrebuintarea si stimularea acestor mici forte, miscarea începută. Singura cale legală care putea să ne ducă la măsuri de Stat pentru rezolvarea problemei jidănesti, era calea politică. Ea presupune contactul cu masele populare. Bun sau rău, acesta era drumul pe care legea ni-l punea la dispozitie si pe care, mai de vreme sau mai târziu, trebuia să păsim. Cu Lefter si cu Potolea am fixat prima întrunire publică legionară în Tg. Beresti din Nordul judetului Covurlui, pentru data de 15 Decembrie. Hotărârea am luat-o încă dela 8 Noembrie, când o nouă serie de legionari, veniti din diferite părți ale țării cu, ocazia sărbătoririi patronului Legiunii, își depuneau legământul.

În acelasi timp l-am trimis pe Totu în judetul Turda, pentru ca, împreună cu Amos Horatiu Pop, să intensifice si acolo propaganda legionară, pregătind si o întrunire.

15 DECEMBRIE 1929

La 14 Decembrie seara, eram în Beresti. La gară m'au asteptat Lefter, Potolea, Tănase Antohi si altii. Târgul e un adevărat viespar de jidănime: casă îngrămădită lângă casă, dugheană lângă dugheană. Singura stradă trece prin mijlocul târgusorului. Noroiul până la glesne. Pe margini, niste trotuare de scândură. Am fost găzduiti la Potolea.

A doua zi dimineata, mă întâmpină la usă maiorul de jandarmi si procurorul, veniti dela Galati, să-mi pună în vedere că nu am voie să tin întrunirea.

Le-am spus:

– Ceea ce pretindeti dvs. nu e nici drept si nici legal. În tara aceasta toată lumea are dreptul să tină întruniri: Nemți, Unguri, Turci, Tătari, Bulgari, Jidani. Numai eu să nu am acest drept? Măsura Dvs. este samavolnică. Este înafara legii si nu mă voiu supune. Voiu tine întrunirea cu orice pret.

În sfârșit, după mai multă discutie, mi s'a aprobat să tin întrunirea, dar să nu fac desordini.

Ce era să fac? Ce desordine? Să sparg casele la oameni? Era prima mea întrunire publică. Nu aveam tot interesul ca ea să decurgă în cea mai perfectă ordine, pentru a nu-mi pierde dreptul de a tine pe celelalte?

La ora fixată pentru întrunire, s'a adunat un număr foarte mic de oameni. Abia vreo sută. Dela ei am aflat că lumea ar fi voit să vină multă, dar a fost oprită de jandarmi prin sate.

Toată întrunirea a durat cinci minute. Un minut a vorbit Lefter, unul Potolea și restul eu. Am spus: – Am venit să tin o întrunire. Dar autoritățile îmi opresc oamenii cu forta. În contra tuturor ordinelor voiu tine 10 întruniri! Să mi se aducă un cal și voiu merge călare din sat în sat, prin toată plasa Horincii!

Calul era de altfel singura posibilitate de locomotiune prin noroaiele acelea. Peste două ore, mi s'a adus un cal, și am plecat. După mine, pe jos, venea Lefter cu încă vreo patru legionari. Am ajuns în primul sat, la Meria. Acolo, în curtea bisericii, în câteva minute, lumea s'a adunat toată: bărbați, femei și copii. Le-am vorbit puține cuvinte și nu am desfășurat niciun program politic:

– Să ne unim cu totii, bărbați și femei, să ne croim nouă și neamului nostru altă soartă. Se apropie ceasul de înviere și mântuire românească. Cel ce va crede, cel ce va lupta și suferi, va fi răsplătit și binecuvântat de neamul acesta. Vremuri noi bat la portile noastre! O lume, cu sufletul sterp și uscat, moare, și alta se naste: a acelora cu sufletul plin de credință.

În lumea aceasta, nouă, fiecare își va avea locul său, nu după școala, nu după inteligenta, nu după știința, ci în primul rând după credința sa și după caracterul său.

Am plecat mai departe. După vreo patru kilometri, am ajuns în sat, la Slivna. Se înserase. Oamenii m'au așteptat însă, în drum cu lumânările aprinse. În capul satului mi-a ieșit înaintea un cuib de legionari în frunte cu Teodosiu. Am vorbit și aci. Pe urmă am plecat mai departe, spre satul Comănești, condus de cuibul de legionari din Slivna. Pe drumuri pe cari nu mai fusesem niciodată.

Și aici, deasemenea, oamenii m'au așteptat cu felinare și lumânări, iar flăcări, cântând.

Oamenii mă primeau cu bucurie, fără deosebire de partide politice. Nu ne cunoscusem, dar parcă eram prieteni de când lumea. Dusmăniile se topiseră. Eram o singură apă, un singur suflet, un singur neam.

A doua zi dimineata, am plecat mai departe. De astă dată, nu mai eram singur. Trei călăreți mă întrebaseră dacă mă pot însoti, și am pornit împreună. În marginea satului vecin, Gănești, ne-am oprit la Dumitru Cristian. Om de vreo 40 ani, cu o figură de haiduc uitătura pe sub sprâncene. Nationalist și luptător din timpul mișcărilor studentesti, el și-a deshămat caii dela cărută, și-a pus

seaua pe unul si a pornit cu noi. În curând numărul nostru s'a mai mărit cu Dumitru si Vasile Popa, cu Hasan si Chiculilă.

Tot mergând din sat în sat, numărul călăretilor a ajuns la douăzeci. Eram toti tineri între 25 si 30 ani. Numai câtiva aveau între 35 si 90 ani, iar cel mai bătrân era mos Chiculită din Cavadinesti, de vreo 45 ani. Când ne-am făcut mai multi, am simtit nevoia de un semn distinctiv, o uniformă. Dar pentru că nu aveam posibilități, ne-am pus cu totii, la căciuli, pene de curcan, Și asa intram prin sate cântând. Trecând în cântec si la trapul cailor, pe coamele dealurilor de lângă Prut, pe unde de atâtea ori trecuseră si luptaseră strămosii nostri, se părea că eram umbrele acelora cari apăraseră pe vremuri pământul Moldovei: Vii de acum si mortii de atunci, eram acelasi suflet, aceeasi mare unitate, purtată de vânturi pe creste de dealuri a românismului. Vestea că sosesc s-a întins, din om în om, prin toate satele. Lumea ne astepta pretutindeni. Pe cine întâlneam pe drum, ne întâmpina cu întrebarea:

– Domnisorule, când veniti si pe la noi prin sat? Eri v'a asteptat lumea până noaptea târziu.

În sate, când cântam sau vorbeam oamenilor, simteam că pătrund în acele adâncuri sufletesti nedefinite, acolo unde politicienii, cu programele lor de împrumut, nu putuseră să pogoare. Aici, în aceste adâncuri, am înfipt rădăcinile miscării legionare. Ele nu vor mai putea fi scoase de nimeni.

Joi, era zi de târg la Beresti. La 10 dimineata, am apărut pe creasta de deasupra târgului, 50 de călăreti. De acolo, în coloană de mars, cântând, am coborât în târg.

Lumea ne-a primit cu mare însufletire. Din casele crestinilor iesiau Românii si ne turnau căldări cu apă în cale, după vechiul obicei, ca să ne meargă în plin pe drumul nostru. Ne-am dus din nou în curtea lui Nicu Bălan, unde ar fi trebuit să aibă loc prima întrunire. Acum eram peste trei mii de oameni. N'am tinut întrunire. Am dat călăretilor, unora dintre ei, câte o amintire dela mine.

Lui Nicu Bogatu i-am dat tabacherea mea, făcută în închisoarea dela Văcăresti; lui mos Chiculită i-am dat o svastică. Pe Lefter si Potolea i-am numit în Consiliul suprem al Legiunii, iar, pe Nicu Bălan, în statul major al Covurluiului. Pe Dumitru Cristian, seful legionarilor de pe valea Horincii.

Valea aceasta a Horincii, cu locurile si cu oamenii ei, mi-a rămas dragă. După Focsani, aici va fi al doilea stâlp al miscării legionare.

ÎN ARDEAL, LA LUDOȘUL-DE-MUREȘ

Vineri, înainte de Crăciun, seara la ora 5, am plecat cu camioneta spre Ludos. Eram patru: Radu Mironovici, care conducea, Emil Eremeiu, un alt cunoscut și eu. Un ger grozav oprise trenurile pe drum. În noaptea aceea, am îndurat un frig îngrozitor. Desi umpluserăm camioneta cu paie și intraserăm până la brâu în ele. Am făcut drumul Iasi – Piatra-Neamt – Valea Bistritei. La ora 4 dimineata, eram pe crestele muntilor Carpati.

La 11 seara, în ajunul Crăciunului, după mai mult de 24 ore de mers, am ajuns la Ludosul-de-Mures. Aici ne-am odihnit bine la Amos. A doua zi, ne-am dus la biserică, apoi am vizitat orașelul. E mai mare decât Tg.-Beresti și situat la vreo 40 km. Nord de Turda, capitala județului. Și acesta e plin de jidănimе, fără însă a ajunge procentul dela Beresti. Și aici Juda, asezat la târg, și-a întins pânza ca un păianjen peste întreg tinutul românesc. În această plasă vor fi prinși bietii țărani, vor fi învățiti și ametiti și apoi supti de tot avutul lor.

În dimineata zilei a doua de Crăciun, am pornit. Întâi camioneta cu 10 legionari, iar după ea, eu cu vreo 20 de călăreți: Amos, Nichita, Colceriu, profesorul matei și alții, toți cu pene de curcan la căciuli.

Pe sosea ne întâlnea lumea și neștiind despre ce este vorba, ne privea cu nedumerire. Dar noi mergeam parcă învestiti cu cea mai puternică autoritate, căci simteam că venim în numele neamului românesc, din porunca lui și pentru dânsul.

În Gheța, Gligorești, în Gura-Ariesului, oamenii s’au adunat tot așa de multi ca și pe Valea Horincei. Nici lor nu le-am dus niciun program politic. Le-am spus numai, că venim din Moldova ca să chemăm la înviere sufletul necăjit al Românilor, căci o mie de ani de robie, de nedreptate și de mormânt ne-au fost de ajuns. România Mare s’a făcut cu multă jertfă, dar parcă stăpânirea străină și vechea nedreptate se prelungesc încă și dincoace de înfăptuirea acestei Românii. Zece ani de guvernări românești n’au reușit să ne vindece rănilor care ne dor și nici n’au reparat nedreptățile seculare. Ele ne-au dat o unitate de formă dar sufletul românesc ni l-au frânt în atâtea bucăți, câte partide sunt.

Învierea neamului acestuia clocoteste sub pământ și va izbucni în curând, luminând cu lumina ei întreg viitorul și întreg trecutul nostru întunecat. Cel ce va crede, va fi biruitor!

Din nou simteam cum mă cobor în adâncuri.

Desi la sute de kilometri distantă, desi în regiuni despărțite de secole prin granite, si acolo am găsit acelasi suflet, exact acelasi, ca si pe Valea Horincei, de lângă Prut. Acelasi *suflet al neamului*, peste care am înțeles că n'a putut fi trasă niciodată vreun fel de frontieră. El a curs dela un capăt la altul al neamului, dela Nistru până la Tisa, fără ca să-i pese de frontierele asezate de mâna omenească, ca si apa care în adâncuri curge pe sub pământ, fără ca să tină seama de gardurile pe cari oamenii le-au făcut la suprafață. Acolo, în adânc, nu am găsit partide, nici vrajbă, nici ciocniri de interese, nici „oarba neunire”, nici luptele între frati, ci *unitate si armonie*.

A treia zi de Crăciun, am plecat din nou. Ne-am oprit la o biserică si am făcut o rugăciune pentru Mihai Viteazul, pentru Horia si ai lui si pentru Iancu, ca să stie si ei că noi păsim astăzi pe pământul pe care trupurile lor au fost chinuite si sfărțecate pentru neam. Era ziua Sfântului Ștefan. Am aprins o lumânare pentru sufletul lui Ștefan cel Mare, prin care neamul nostru s'a ridicat la cea mai mare înălțime a lui si pe care eu îl socot la înălțimea lui Napoleon, a lui Cezar si Alexandru Machedon. Pe oriunde vor merge pasii mei, prin orice lupte voi intra, dacă deasupra mea voi simți umbra Sfântului Arhanghel Mihail si dedesubt umbrele celor 20 de morti dragi ai familiei si miscării legionare, în dreapta simt sufletul lui Ștefan cel Mare si spada sa.

ÎN BASARABIA

La 20 Ianuarie, am trimis pe Totu, Crânganu, Eremeiu, însoțiti de o echipă cu camioneta, în jud. Tecuci; iar eu, la 25 Ianuarie 1930, eram din nou pe Valea Horincei, în mijlocul călăretilor. La 26 seara, după ce am trecut prin Rogojeni, intrăm în Oancea. În ambele sate, suntem primiti cu dragoste si cu nădejdi, de multimea adunată. Suntem găzduiti în Oancea, la familia Antachi. A doua zi, Luni: târg la Cahul.

Să trecem în Basarabia. Aici jidanii sunt multi si mai provocatori. Aici ca si în celelalte târguri basarabene, jidănimea e comunistă, dar nu pentru „iubirea de oameni”, ci numai din ură, pentru Statul român, pe care numai prin triumful comunismului, l-ar putea vedea doborât la pământ si pus sub călcâiul totalei stăpâniri jidănesti. Triumful comunismului coincide cu visul iudaismului de a

stăpâni și exploata popoarele creștine în virtutea teoriei „poporului ales”, care stă la baza religiei jidănești.

Seara, am făcut niste cruci albe din pânză, de 20 cm. pe cari le-am pus pe pieptul călăretilor. Mi s'a dat o cruce de lemn pe care o voi purta în mână.

A doua zi, la ora 10 dimineata, în fruntea a 30 de călăreți, trec Prutul, mergând cu crucea în mână în contra puterii păgâne care sugruma Basarabia creștină. După patru kilometri intrăm în oras. Creștinii ies din case și vin după noi. Nu ne cunosc, dar ne văd cu cruci albe pe piept și cu pene la căciulă. Trecem pe străzi cântând: „Scoală, școală, măi Române”.

Ne oprim în piață. Într'o clipă se adună în jurul nostru peste 7000 de țărani. Nimeni dintre ei nu știe cine suntem și ce voim. Dar toți presimt că venim spre mântuirea lor.

Încep să le vorbesc în aceeași limbă, ca pe Valea Horincei și în Turda. Dar după două minute politaiul Popov și autoritățile străbat până la mine și mă opresc:

– N'ai voie să îți intruni în piață publică...

– Poporul român are voie oriunde în casa lui. Autoritățile strigau să nu vorbesc; oamenii, să vorbesc.

– Oameni buni – le spun eu – așa este: legile ne opresc să ținem adunări în piața publică. Să mergem la marginea orasului sau într'o curte a cuiva.

Fac semn călăretilor și pornim spre marginea orasului. Un cordon de sergenti opreste multimea. Peste câteva minute îmi apare în față un detașament de soldați cu baioneta la armă. În frunte un colonel, Colonelul Cornea scoate revolverul și mi-l pune în față:

– Stai, că te 'mpusc.

Mă opresc.

– Domnule Colonel, de ce să mă împuști, căci nu am făcut niciun rău. Am și eu revolver, dar n'am venit să mă bat cu nimeni și mai cu seamă cu armata română. Toate argumentările mele au fost zadarnice. Am stat acolo timp de aproape o oră, suportând toate insultele și batjocurile posibile. As fi putut să răspund la fel și să mă lupt. Mi-a trebuit însă o răbdare de fier ca să nu cad într'o situație și mai tristă, aceea de a mă lupta eu, nationalist român, cu armata țării mele, în fața jidanilor comunisti.

Colonelul a început să tragă cu sabia în noi și în cai, iar soldatii să ne împungă cu baionetele. A venit prefectul. Am descălecat și am plecat cu el la Prefectură. A fost un om civilizat. A venit și colonelul.

I-am spus:

– Eu am respect pentru gradul Dvs., de aceea nu v’am răspuns. Dar nu-i nimic. Lunea viitoare ne întâlnim din nou în același loc.

Am plecat. Un sergent mi-a dat calul, Cristian și Chiculită mă asteptau, fără cai, la poartă. Și-au adus și ei caii, am încălecat și am pornit înapoi pe unde venisem, alungați din urmă de politisti întovărășiți de privirile batjocoritoare ale jidanilor. La marginea orașului, am găsit și pe ceilalți călăreți amărâți și deprimati de înfrângerea avută. Mai departe, câțiva țărani s’au furisat din oras, să ne întrebe, cine suntem.

– Mergeți și spuneți oamenilor că Lunea viitoare venim din nou. Toată creștinătatea din județ să vină la Cahul.

Suferisem o înfrângere. Acum nu mai puteam cânta, ne întorceam fără să mai vorbim unul cu altul. Ajunși la Oancea, am făcut 10 afise de mână prin cari anunțăm, că Luni, 10 Februarie, vom veni din nou la Cahul. Acestea le-am trimis prin călăreți în mai multe puncte ale județului. Ne-am întors la Gănești, acasă la Cristian, unde am ajuns pe la ora 12 noaptea, după un drum greu, prin întunec de nu vedeam la doi pași înainte, bătuti în fată de lapovită, iar în spate de amintirea înfrângerii. Am dormit la Cristian. A doua zi dimineata, am plecat la Beresti. Acolo am scris un ordin către legionarii din Valea Horincei, Galati, Iasi, Bucuresti, Focsani și Turda, prin care le spuneam că am fost înfrânte la Cahul și că este, pentru noi toti, o problemă de onoare de a ne reîntoarce acolo și de a învinge. Că sunt chemați în număr cât mai mare. Locul de adunare, la Oancea, unde trebuie să fie prezenti cel târziu Duminecă seara, 2 Februarie. În același timp, am anunțat și echipa Totu, Crânganu, Ereimeu, care se afla în județul Tecuci. Am scris de asemenea o scrisoare tatălui meu prin care-l rugam să vină să ne ajute. Legionarii mi-au strâns și a bani și am plecat la Bucuresti. Acolo m’am prezentat d-lui Ioan niteșcu, subsecretar de stat la Interne.

I-am povestit cele întâmplate la Cahul și i-am cerut permisiunea de a tine o nouă întrunire – cerere legală – luându-mi angajamentul desfășurării în cea mai perfectă ordine a acestei întruniri. Cu condiția de a nu fi provocat de autorități. După mai multe lămuriri pe care mi le-a cerut, ni s’a aprobat întrunirea. Nu aveam nevoie de aprobare. Nu cere legea acest lucru. Dar eu am vrut să mă pun la adăpost de orice interpretare tendentioasă.

Duminecă dimineata, am fost din nou la Oancea. Lefter s’a dus la Cahul, pentru a fixa cu autoritățile locul de adunare.

În oras era o mare fierbere. Autoritățile primeau vesti ca țăranii se îndreaptă cu miile din toate părțile județului, pentru a veni la adunarea din Cahul.

În cursul zilei, au sosit două camioane din Focsani, cu Hristache Solomon si Blănaru. Au sosit dela Turda: Moga si Nichita, dela Iasi: grupul de legionari cu Banea, Ifrim si părintele Isihie, din Galati: Stelescu cu frăția, un delegat al studentilor legionari din Bucuresti si Pralea cu cuiburile din Foltesti. Apoi pe jos, cu căruțe si călări, Berestenii si legionarii din Valea Horincei.

A sosit si tatăl meu. Seara eram peste 300 de legionari cari au fost încartiruiti în Oancea. Și încă mai soseau.

Fiindu-mi teamă ca nu cumva să ni se desfacă podul de pontoane de peste Prut, făcându-ne astfel imposibilă trecerea, am dispus ca în timpul nopții, un grup de 30 de legionari să ocupe ambele capete ale podului.

Luni dimineata, la ora 8, am trimis înainte un grup de 50 legionari sub comanda lui Potolea ca să intre în oras pentru a face politia adunării. Între timp s'au făcut interventii pentru a ne opri întrunirea. Era o imposibilitate. La ora 10 ne-am încolonat si am pornit.

În linia I-a, călăreții în număr de 100, cu drapel, toti cu pene la căciulă. Multi în cămăși verzi. Fiecare avea pe piept o cruce albă făcută din pânză. Aveam înfățișarea unor cruciati, cari mergeau în numele Crucii, în contra unei puteri păgâne, să scape pe Români.

În linia II-a, veneau pedestrii în coloană de mars, cu drapelul lor, peste 100 la număr.

În linia III-a, urmau vreo 80 de căruțe, încărcate cu câte 4-5 si 6 oameni, în majoritate locuitori din Oancea, de asemenea cu drapelul lor.

Totul avea aspect de început de bătălie.

Când am ajuns în marginea orasului, o mare de capete descoperite ne-au primit fără urale si fără muzici, într'o impresionantă tăcere de biserică.

Am trecut călări prin mijlocul acestei tărâni. O parte plângea.

* * *

Tărâtimea aceasta din întreaga Basarabie, nici ea nu a simtit nimic în bine după Unire. Căci iesind de sub stăpânirea rusească, a intrat sub stăpânirea jidanilor. A fost lăsată pur si simplu pradă jidanilor.

De 12 ani este exploatată si suptă de către *comunistii* jidani, cum nici cel mai tiranic regim cunoscut în istorie, n'a exploatat vreo societate omenească.

Orasele si târgurile sunt adevărate *colonii de lipitori* înfipte în trupul istovit al tărânimii.

Și culme a nerusînării, tocmai aceste lipitori s’au transformat în luptători *împotriva exploatării poporului*, în contra teroarei care apasă poporul. Acestia sunt comunistii din Basarabia si din România.

Și mai mult: aceste lipitori pline de sângele supt al Românilor, întrejin, în presa lor în frunte cu „Adevărul” si „Dimineata”, următorul limbaj:

– Noi am trăit si trăim (lipitorile!) în cea mai bună *frătie* si *armonie* cu poporul român.

– Numai niste *dusmani ai poporului, dusmani ai țării, niste extremisti de dreapta*, vor să strice *această armonie*.

* * *

Erau pe locul întrunirii peste 20.000 țărani. Desigur, cea mai mare adunare de oameni pe care o văzuse dela începutul ființei sale, acest oras. Fără, manifeste, fără ziare si fără propagandă. Întrunirea s’a tinut într’o mare solemnitate. De o parte, erau asezati, în linie, călăreții; de altă parte, coloana legionarilor pedestri.

Țărănimea a ascultat, descoperită. Niciun cuvânt, niciun gest n’a turburat această solemnitate. De astă dată colonelul Cornea n’a mai apărut la întâlnirea dată.

Am spus acestei tărânimi basarabene, pe care o vedeam că asteaptă un cuvânt de mângâiere si pe care n’o adusesem eu aici, în numărul acesta covârsitor, ci marile ei dureri:

– Că noi nu vom lăsa-o uitată în robia jidănească, în care zace astăzi. Că ea va deveni liberă, stăpână pe rodul muncii ei, stăpână pe pământul ei, stăpână pe tara ei. Că zorile zilei celei noi a neamului se arată. Că în lupta începută, ea să dea numai *credință* – credință până la moarte – si va primi, în schimb *dreptate* si *mărire*.

Au vorbit apoi: Lefter, Potolea, Banea, Ifrim, preotul Isihie, Victor Moga, Târziu, Hristache Solomon. La urmă a vorbit timp de două ore, tatăl meu, desăvârșit ca limbă populară, stil si adâncime.

Apoi am sfătuit tărănimea să se împrăstie prin sate, în cea mai perfectă liniste si ordine, atrăgând atentia că noi am face cel mai mare serviciu jidanilor, dacă această impunătoare adunare s’ar sfârși prin o cât de mică desordine. Lumea voia să ne ducă cu ea. Din toate colturile ni se striga:

– Dumnezeu să vă ajute!

Urmăriti de dragostea acelor țărani, am plecat la Oancea, de unde ne-am despărțit. Din acest moment al adunării dela Cahul, tatăl meu a intrat în miscarea legionară. Lumea s'a împrăștiat în perfectă ordine. Triumful nostru era mare, mai ales prin linistea și ordinea în care se desfășurase și se terminase totul. Jidanii din Cahul aveau însă nevoie cu *orice pret* de scandal, de turburare, dedesordine. Pentru ca să compromită acțiunea și să poată determina măsuri în contra ei din partea Guvernului.

Văzând însă, că oamenii se îndreaptă liniștiți către casă, doi jidani, desigur puși de rabin, au spart geamurile unui magazin, propriul lor magazin. Ar fi ieseți de aici, în presa din Sărindar, „Dimineata” și „Adevărul”: „Mari devastări la Cahul”, „Cât pierde țara în fața străinătății!” etc., dacă autoritățile și oamenii noștri nu i-ar fi surprins asupra faptului și n'ar fi fost duși la poliție.

Am dat acest caz de mică importanță, în sine, dar de o imensă importanță pentru cei cari vor să înțeleagă și să cunoască sistemele de luptă diavolești ale jidanilor. Ei sunt în stare să dea foc la un oras întreg, pentru ca, aruncând propria lor faptă în spatele adversarului, să compromită o acțiune, care altfel ar duce la rezolvarea completă a problemei jidănești.

Atrag, deci, atenția legionarilor, ca să nu se lase provocați, căci noi, numai prin cea mai perfectă ordine, vom triumfa. Desordinea nu însemnează conflictul nostru cu *jidanii*, ci însemnează conflictul nostru cu *statul*. Ori, jidanii aici vor să ne împingă: *în permanent conflict cu statul*. Deoarece statul fiind mai puternic, noi, atrași sau împinși în luptă cu statul, vom fi măcinați, iar ei vor rămâne mai departe ca niște privitori *impartiali*.

* * *

La Iasi, mă aștepta în poartă câinele meu Fragu, pe care-l aveam dela 1924, martor la toate încercările și luptele prin care trecusem de atunci încolo.

Aici mi-am rezolvat chestiunile curente de organizare, corespondență cu cuiburile, pe care mi le prezenta în regulă, Banea, seful corespondentei legionare. Banea începuse a prinde bine felul meu de a vedea, în timp de doi ani de corespondență, încât putea rezolva foarte multe chestiuni singur, în această perioadă în care veneam rar la Iasi.

DIN NOU ÎN BASARABIA

N'am putut rămâne acasă decât o săptămână, deoarece tărani din Basarabia au trimis delegati, scrisori si telegrame după mine. Ei s'au legat cu atâta nădejde de miscarea aceasta, cu atâta sfintenție, cum nu-si poate cineva imagina.

În două săptămâni, dela prima intrare în Cahul, vestea despre legionari s'a dus ca fulgerul prin toată masa creștină a Basarabiei de jos. Din sat în sat, până la malul Nistrului. Vestea unui început de mântuire din sclavia jidănească a aprins inimile bietilor țărani.

Îsi legaseră până atunci nădejdea de Partidul Țărănesc, crezând că ei, țărani, când va veni la putere acest partid al lor, vor căpăta dreptate. Dar după 8 ani de chinuri, de lupte, de nădejdi în acest partid, au descoperit ceva *îngrozitor* pentru sufletul lor: că ei au fost *trădati, înșelați*, că în dosul numelui de partid țărănesc se ascund interesele jidănimii. Partidul „La țaranul român cu perciunii de jupân”. Asa îl botezase profesorul Cuza.

Te cuprindea jalea să fi văzut această strivire de credință în inimile țărănimii, în momentul în care, după 8 ani, a înțeles că buna ei credință fusese înșelată.

Iată-ne deci din nou la Beresti si apoi cu masina pe malul Prutului, la Rogojeni, unde mă așteptau peste două sute călăreți, sub conducerea lui Ștefan Moraru si a lui Mos Cosa. Adunati de prin toate satele din jur.

– Să mergem până la Nistru, spune unul.

– Da! Vom merge, îi răspund.

Acum îmi încolteste pentru prima oară gândul să fac o expediție în stil mare cuprinzând toată Basarabia de Sud, dela Tighina la Cetatea-Albă.

Întors la Iasi, mă muncește mereu acest gând: Cum as putea face să străbat Basarabia până la Nistru?

O singură problemă e grea: Cum asi putea proceda ca să nu se opună autoritățile, să nu ne batem cu statul, cu armata?

Atunci mă gândesc să lansez o nouă organizatie națională, pentru combaterea comunismului jidănesc, în care să intre si „Legiunea Arhanghelul Mihail” si oricari alte organizatii de tineri, peste deosebirile de partide. În modul acesta socoteam că ne vom putea strecura în Basarabia.

Ce nume să-i dăm noiei organizatii? Discut cu legionarii în sala căminului. Unii spun: „Falanga anticomunistă”, alții, alte denumiri. Crânganu spune: „GARDA DE FIER”.

– Acesta să fie !

Acum pregăteam această acțiune anticomunistă, nu antimuncitorească. Pentru că, eu când zic comunisti, înțeleg jidani.

Pentru a obține autorizarea intrării în Basarabia, înlăturând astfel conflictele cu autoritățile, peste câteva zile, m'am prezentat în audiență la Dl Vaida-Voevod, pe atunci Ministru de Interne. Dela Ionel Brătianu, era al doilea om politic de talie mare pe care-l vedeam.

M'a retinut trei ore. Am înțeles ca era greșit informat și asupra noastră și asupra problemei jidănești, pe care nu o cunoștea în adevărata ei lumină.

Pe noi ne credea niste tineri svăpăiați, cari vrem să rezolvăm problema jidănească prin spargeri de geamuri. I-am explicat atunci, cum vedem noi problema jidănească. Cum ea este o problemă de viață și de moarte pentru Români. Cum numărul lor e copleșitor și inadmisibil, cum au desființat clasa de mijloc, orasele românești. I-am spus proporția dintre creștini și jidani la Bălți, Chisinau, Cernăuți, Iași, pericolul pe care-l reprezintă în școli, amenințând cu înstrăinarea clasei conducătoare românești și cu falsificarea culturii noastre.

I-am explicat și modul cum vedem noi rezolvarea. A înțeles din primul moment despre ce este vorba. Dar, deși unui om de valoare să nu-i treacă mult să înțeleagă esența lucrurilor, totuși, eu cred, că el nu ne va putea înțelege niciodată complet, pentru că așa e în firea lucrurilor: ochii dela 1890 nu mai văd la fel cu cei dela 1930. Sunt chemări, sunt îndemnuri, sunt porunci mute, pe care numai tineretul le aude și le înțelege pentru că numai lui i se adresează. Fiecare generație cu misiunea ei în lume. De aceea, poate, nu avea suficientă încredere în noi.

Am obținut aprobarea marsului în Basarabia, după ce bine-înțeles, mi-am luat angajamentul că se va păstra cea mai perfectă ordine.

Peste câteva zile am făcut un manifest către tot tineretul Țării.

FRĂMÂNTĂRI ÎN MARAMUREȘ

Între timp încep mari frământări în Maramureș.

Un alt colț de țară românească, peste care moartea își întinsese aripa. Acolo, jidănimea a cuprins satele. A pus stăpânire pe pământuri, pe munti, pe stâniile din munti. Românii, ajunși în stare de sclavie, se retrag tot mai mult în fața năvălirii iudaice și se sting

încet, încet, lăsând mosiile lor mostenite dela Dragos Vodă în mâinile năvălitorilor. Niciun guvern nu se mai interesează de ei, nicio lege nu-i mai apăra.

* * *

La începutul lui Iunie 1930, la poarta casei mele dela Iasi, se opreste o cărută cu doi cai. Din ea se coboară doi preoti, un tânăr și un tânăr.

Îi primesc înăuntru. Se recomandă preot ortodox Ion Dumitrescu, preot unit Andrei Berinde și tânărul Nicoară.

– Venim cu căruta din Maramures. De două săptămâni suntem pe drum; suntem amândoi preoti în Borsa, unul unit și altul ortodox. Nu mai putem de mila nenorocitorilor de Români din Maramures. Am făcut memorii peste memorii. Le-am adresat pe unde ne-a tăiat capul: Parlament, Guvern, Ministri, Regentă.

De nicăeri, niciun răspuns. Nu stim ce să mai facem. Am venit cu căruta până aici, la Iasi, să rugăm studentimea română să nu ne lase. Vorbim în numele a mii de țărani din Maramures, cari au ajuns la desperare. Suntem preotii lor. Nu putem închide ochii la ceea ce vedem. Ne moare neamul. Și ni se frânge inima de milă.

I-am găzduit câteva zile și le-am spus:

– Singura soluție pe care o văd este să-i organizăm și să încercăm a le ridica moralul. Ei să stie că nu duc singuri lupta; că noi îi sprijinim; că luptăm pentru ei și că soarta lor depinde de biruinta noastră.

În urmă le-am trimis pentru organizare, pe Totu și Eremeiu. Iar mai târziu, pe Savin și Dumitrescu-Zăpadă. Mii de țărani din Borsa și din toate văile se înrolau în organizatie.

Jidanii și-au dat seama de primejdia unei renasteri românești și au început a provoca. Văzând că sistemul nu le reusește, atunci au recurs la un mijloc infernal. Au dat foc Borsei, aruncând vina asupra Românilor. Ziarele jidănești au început, imediat să tipe. Să ceară măsuri energice contra Românilor, cari vor să facă progromuri.

Preotii amândoi au fost atacati de jidani, batjocoriti, loviti și apoi alungati mai multi kilometri și bătuti cu pietre. La urmă au fost arestati ca agitatori și închisi amândoi în temnita din Sighetul Marmatiei. De asemenea au fost arestati: Savin și Dumitrescu Zăpadă și câteva zeci de țărani fruntasi. Totu și Eremeiu au fost și ei arestati la Dorna și închisi în arestul dela Câmpu-Lung. „Adevărul” și „Dimineata” încep o adevărată canonadă de minciuni și de infamii puse în sarcina preotilor și a arestatilor.

Toate protestele noastre: telegramele, memoriile etc., n'au nici un rezultat, din cauza tipetelor, larmei si presiunilor jidănesti.

MARȘUL ÎN BASARABIA 20 IULIE 1930

În vederea marsului pe care urma să-l facem, dau un „ordin de mars” pe care-l public în „Pământul Strămosesc”.

Extrag din el:

CAMARAZI,

„1. Mergem să trecem Prutul în sunetul vechiului imn al unirii românești „Hai să dăm mână cu mână, cei cu inimă română”.

Mergem să facem o vizită satelor între Prut și Nistru, să le ducem cântecele noastre și să legăm frăție de legionari cu urmașii lui Ștefan cel Mare și Sfânt.

2. Durata marsului, o lună.

3. Formație pe 7 coloane puternice, la interval de 20 km.

4. Trecerea Prutului prin 7 puncte. Coloana din dreapta cu direcția și obiectivul de atins: Cetatea-Albă, coloana din stânga, direcția și obiectivul: Tighina.

5. Modul de înaintare, marsul pe jos de la Prut până la Nistru.

6. Data plecării, 20 Iulie, dimineața. Trecerea Prutului, la ora ce se va anunța”.

.....
În momentul în care jidănia a luat cunoștință de faptul că noi voim să intrăm în Basarabia pentru a trezi conștiința Românilor, presa jidănească a pornit în contra noastră un uragan de atacuri. Calomnii, minciuni, atături s'au abătut fără încetare timp de o lună peste noi.

Aceste atacuri s'au îndreptat deopotrivă și în contra d-lui Vaida. Jidanii cereau ca dl. Vaida să fie imediat debarcat de la Ministerul de Interne, mai mult „dat peste bord”, pentru îndrăzneala de a fi aprobat ca noi, tinerii români, să intrăm în Basarabia pentru a duce un cuvânt românesc de bine, de mângâiere, de nădejde, părinților și fraților noștri de peste Prut.

Basarabia e dată economic și politic în stăpânirea absolută a jidanilor. Orice încercare de desrobire românească, orice atingere a acestei negre stăpâniri, este considerată ca o crimă. Sub presiunea atacurilor și uneltirilor presei jidănesti, marsul în

Basarabia a fost interzis, tocmai în ziua în care legionarii porniseră din toate părțile spre Prut.

Am făcut atunci următorul protest pe care l-am lansat în Capitală:

LEGIUNEA ARHANGHELUL MIHAIL
„GARDA DE FIER”
UN APEL ȘI UN AVERTISMENT

ROMÂNI DIN CAPITALĂ,

„Marsul „Gărzii de Fier”, care trebuia să aibă loc în *Basarabia* a fost oprit. Inamicii unei Români sănătoase și puternice a triumfat. Jidănasii din Sărindar, dela „Lupta”, „Adevărul”, „Dimineata”, acești otrăvitori ai sufletului românesc, de o lună de zile *amenintă*, de o lună de zile *insultă*, de o lună de zile *ne pălmuiesc* sufletele, aici la noi acasă.

Din căpuși înfipte în sânul acestei nații, s’au transformat în monopolizatorii înțelegerii intereselor superioare ale Patriei și cenzuratorii nepoștiti ai tuturor actelor de guvernământ.

La Turda, au cerut guvernului să ne oprească demonstrația, sub motiv că se aprinde Ardealul; *la Cahul*, că se începe revoluția în *Basarabia*; *la Galati*, că se vor năste măceluri și pogromuri.

Pretutindeni au rămas niste provocatori ordinari, Legiunea păstrând o ordine și o disciplină desăvârșită.

Astăzi ne îndreptăm spre Nistru, pentru ca *să întoarcem Basarabia cu fata spre București*.

Dar, acestor mercenari ai comunismului nu le convine aceasta *Basarabia* trebuie să rămână pradă bolșevismului și să privească spre Moscova, pentru ca ei să continue a teroriza cu provincia dintre Prut și Nistru întreaga politică a României.

ROMÂNI,

Politicianismul venal și pervers, acest putregai care ne infectează viața, îi secundează, din calcul meschin de interes electoral și dintr’un înjositor spirit de servilism, în opera lor, de desmembrare a țării și înstrăinare a pământului nostru strămosesc. Spirit și calcul care au dat România, de 60 ani încoace, pe mâna veneticilor de peste hotare.

Priviti!... se mescă astăzi mucenicii din Maramures și Bucovina! Își plâng pe drumuri amarul de robire în care i-a aruncat ticălosia tuturor conducătorilor de țară; nu pentru că i-ar fi uitat, ci pentru că i-au vândut.

Nu vi se pare cel puțin straniu, că nu s'a găsit un singur glas în această țară, care să vină cu un cuvânt de mângâiere pentru ei? Și nu vi se pare cei puțin o nerusinare, a reduce toată chestiunea din Maramures la „instigatorii” Nicolae Totu și Eremeiu? Ei sunt vinovații? Dar politicianismul care a înșelat în fiecare zi de 12 ani, nu este vinovat? Dar sute de mii de venetici, Jidani, cari au venit peste capul lor ca lăcustele, să le ia pământul rămas dela strămosi și să-i robească, acestia nu sunt instigatori și provocatori? Dar domnii din Sărindar care necinstesc mândria noastră de stăpânitor în țara aceasta, acestia nu sunt provocatori?

ROMÂNII,

Iată un exemplu tipic din care se poate vedea, adevărata cauză a „desordinilor” din Bucovina și Maramures.

„Universul” din 17 Iulie 1930 publică următoarea statistică: *La Cernăuți*: copii în vârstă de școală, curs primar: 12.277 din care Români (băieți și fete) 3.378, iar restul de 8825 străini. Ce dovadă de coplesire a elementului românesc din nordul țării mai doriți? Unde voiti să fugă din fața acestei năvale uriașe și ucigătoare, sufletul neamului românesc? Îl bârfiți și îl loviți și-l ofensati, că s'ar ridica pentru pâine și „situație economică proastă”, când în realitate el se înalță cutezător, să apere ființa românismului la granița de Nord. Pentru ce nu s'a găsit niciun bărbat politic să-i spuie Majestății Sale adevărul:

MĂRIA TA,

Nenorocirii acestia nu cer pâine. Cer dreptate! Cer eliberarea sufletului românesc care trage să moară, înăbusit în Maramures și Bucovina. Cer măsuri în contra sutelor de mii de jidani, ghiftuiti, rotunzi și albi ca viermii, cari-i sfidează în fiecare zi în sărăcia lor, sub protecția tuturor autorităților românești.

Desigur, știu ei bine, domnilor ziaristi, că nu prin manifestări violente vor putea rezolva o asemenea problemă; dar, ajunși la limita de pe urmă a răbdării, ei vor să impună o *conducere românească României*, să forteze legiferarea românească: legi de protecție a elementului românesc în România.

DOMNILOR DIN SĂRINDAR,

Poate voiti ca prin insultele neîncetate cu care răniți sufletele românești, să mă vedeti într'o bună zi în fruntea sfintilor răsculați din Maramures? Să stiti că clipa aceea v'a sunat ceasul si v'a sunat si scândura!

În orice caz, dacă legile vi se par insuficiente, ca să vă poată domoli, eu vă declar că am destulă putere pentru ca să vă pun la locul vostru si să vă fac să înțelegeți în ce țară trăiti.

Dacă nu vă liniștiți, voi chema în contra voastră, tot ce este viu în țara asta, hotărât să lupt prin toate armele pe care mi le va pune la dispoziție mintea.

ROMÂNII,

O *Românie Nouă* nu poate iesi din culisele partidelor, după cum *România Mare* n'a iesit din calculele politicianilor, ci de pe câmpiile dela Măreșesti si din fundul văilor bătute de grindina de otel.

O *Românie Nouă* nu poate iesi decât din luptă. Din jertfa fiilor săi.

De aceea, nu *politicianismului* mă adresez astăzi. Ci tie, *Soldat. Înaltă-te! Istoria te cheamă din nou! Asa cum esti. Cu mâna ruptă. Cu piciorul frânt. Cu pieptul ciuruit.* Lăsați-i pe neputinciosi si pe imbecili să tremure.

Voi, dati lupta cu bărbăție.

În curând, „Garda de Fier”, vă va chema la o mare întrunire în *București* întru apărarea *Maramuresenilor*, copiii lui Dragos-Vodă si a *Bucovinenilor*, fiii lui Ștefan cel Mare si Sfânt.

Scrieti pe steagurile voastre: *Străinii ne-au copleșit. Presa înstrăinată ne otrăveste. Politicianismul ne omoară.*

Sunati din trâmbite alarma. Sunati din toate puterile.

În clipa când dusmanii ne copleșesc si politicianii ne vând. Români, strigati cu înfrigurare ca pe potecile muntilor în ceasurile de furtună:

PATRIA ! PARIA ! PATRIA !

Corneliu Zelea-Codreanu
Șeful Legiunii

ATENTATUL CONTRA MINISTRULUI ANGHELESCU
IULIE 1930

În seara zilei, în care afisase manifestul, mă găseam la Centrul studentesc. Stăteam de vorbă cu câțiva studenți. Își face apariția și tânărul Beza. La un moment dat, își scoate insigna organizației „Vlad Țepes” și o aruncă: – De astăzi înainte, nu mai am nimic cu „Vlad Țepes”, îmi dau demisia.

Pe mine, gestul nu m’a impresionat. Întâiu, pentru că Liga „Vlad Țepes” mi s’a părut ceva năserios și cu atât mai mult tineretul „Vlad Țepes”, despre a cărui existență m’am îndoit chiar din primul moment. O demisie din acest tineret mă lăsa complet rece.

După mai multe minute, tânărul intervine din nou în discuție, spunând că ar voi să devină legionar, dacă eu n’as avea vreo obiecțiune. I-am dat un răspuns vag, care să ocolească un refuz. Dogma legionară îmi impune rezervă la orice nouă cerere de intrare în Legiune, și cu atât mai mult în cazul de față.

Cu câteva săptămâni înainte, îl mai văzusem pe Beza la un mic restaurant, unde mă întreba, dacă n’ar fi bine să-l împuste pe Stere. Nu l-am luat în serios nici atunci.

La plecare m’a invitat să dorm la el. Am refuzat. M’am culcat la medicinisti. A doua zi pe la 12, aud strigând pe vânzătorii de gazete: „Atentatul contra Ministrului Anghelescu”. Cine? Beza. Cum? A tras câteva focuri fără să-și atingă victima decât superficial.

De ce? Nu stiam. Mă interesez. Aud: conflict între Macedoneni și Anghelescu pe tema „Legii Dobrogei noi”, prin care se calcă interesele Românilor din Dobrogea. Pe Anghelescu nu l-am cunoscut niciodată, după cum nu-l cunosc și nu l-am văzut nici până în ziua de astăzi. Peste două zile sunt chemat la instrucție. În buzunarul lui Beza s’au găsit manifeste de ale „Gărzii de Fier”. Explic judecătorului de instrucție și dau o declarație. Nu am nicio cunoștință și nicio legătură. Nu cunosc nici măcar mobilul care l-a îndemnat. Mi se dă drumul. Mă gândesc: cum poate cădea năpasta pe om. Dacă as fi primit invitația lui Beza de a dormi la el? Deveneam autorul moral. Orice argument expus de mine întru apărare ar fi fost de necrezut. Mai ales că faptul coincidea cu oprirea marsului în Basarabia.

A doua zi, spre marea mea surprindere, citesc în „Dimineața” cu titlul pe jumătate de pagină: *Corneliu Codreanu înfieră fapta lui Beza*. Rămân uluit. Mă duc la judecătorul de instrucție și-i spun:

– Domnule Judecător, sunt foarte mirat că a putut ieși, de aici, dela Dvs., dintr’o instrucție secretă, o informație inexactă. Eu nu am înfierat fapta lui Beza. Nu am eu chemarea de a înfiera fapta lui Beza!

– N’am dat nicio informatie. Sunt inventii de ale presei. Dar pot să fiu eu călcat în picioare de presa jidănească? Chiar dacă am cunoscut pe cineva numai câteva minute, chiar dacă nu am avut niciun fel de legătură cu el, nimeni nu mă poate forta ca să mă reped ca o canalie asupra lui, într’un asemenea caz si să-l înfierez. Nu vreau. Poate s’o facă toată lumea, afară de mine, pentru că nici nu stiu despre ce este vorba si pentru că trecutul meu, în care am fost pus în aceeași situație de a trage, mi-a luat dreptul de a înfiera pe alții. Voiu face un nou avertisment.

În aceeași zi am tipărit un manifest pe care l-am împrăștiat în Capitală:

AL 2-LEA AVERTISMENT

„De oarece presa a îndrăsnit din nou să mistifice adevărul, susținând că eu asi fi „înfierat” gestul lui Beza, tin să dau următoarele lămuriri:

Dacă Dl. Ministru Anghelescu o fi având motive de a fi apărat, cred că cel puțin tot atâtea motive are si tânărul Beza, atât în fata Justiției cât si în fata sufletului românesc.

Declar, că nu înțeleg să iau apărarea celui dintâiu, înfierând pe cel de al doilea, ci că voi apăra pe tânărul Beza si cauza lui cu toată căldura sufletului meu si cu toată puterea.

Iar voi, din Sărindar, înscrieti pe răbojul răfuelilor apropiate al doilea avertisment”.

Corneliu Zelea-Codreanu

În urma acestor două avertismente raporturile mele cu Dl. Vaida s’au rupt. Dl. Vaida s’a supărat pe mine. Eu nu puteam însă proceda decât așa cum îmi dicta conștiința.

Chemat din nou la instrucție, am fost arestat. Iată-mă, așa dar, din nou în dubă spre Văcărești. În aceeași dubă mai erau încă șapte tineri cu cari fac cunostință: Papanace, Caranica, Pihu, Mamali, Anton Ciumeti, Ficata si Ghetea. Făcuseră un manifest de solidarizare cu Beza. Am pășit din nou pe sub aceleași porți, ca si acum 7 ani în urmă, cu ceilalți camarazi si printr’o întâmplare am fost dus în aceeași celulă în care stătusem atunci. A doua zi, am intrat în biserică si ati vizitat icoana Sfântului Arhanghel Mihail, dela care am pornit acum 7 ani, când eram copii.

* * *

Aici, în închisoare, am cunoscut bine pe acești tineri aromâni, plecați din muntii Pindului. Cultură aleasă, o înaltă sănătate morală, buni patrioti. Construcție de luptători și de viteji. Oameni de jertfă.

Aici am cunoscut în de aproape marea tragedie a Macedo-Românilor, această ramură românească, ce de mii de ani, singură, izolată în muntii ei, își apără, cu arma în mână, limba, naționalitatea și libertatea.

Atunci l-am cunoscut pe Sterie Ciumeti, pe care Dumnezeu l-a ales, pentru sufletul său bun și curat ca roua, să fie, prin tragica sa moarte și chinuire, cel mai mare martir al mișcării legionare, al României legionare.

Acolo gândurile și inimile noastre s'au înfrățit pentru totdeauna. Vom lupta împreună pentru neamul nostru întreg din Pind și până dincolo de Nistru. Nici plângeri, nici petiții, nici intervenții pe la toate guvernele, surde pentru Românii de peste hotare sau de aici, ci numai o nație românească puternică și stăpână va putea rezolva toate problemele românești de pretutindeni. Atunci, acești Români, răscălați în lumea largă, vor fi aduși în țară. Căci este nevoie de sângele lor al tuturor aici, unde Românimea se luptă cu moartea. Și e bine să se știe, că în această luptă, au putut exista guverne cari au deschis portile țării pentru miile de jidani și cari în același timp, au interzis intrarea în țară a Românilor de peste hotare.

* * *

Toate forțele oculte erau în joc, pentru ca, presărând asupra Justiției, să obțină condamnarea mea.

Noua mea arestare și încarcerare la Văcărești a creat o stare de mare satisfacție în rândurile jidănimii. Sunt atacat și insultat în toate foile de orice jidănaș obraznic. Mă atacă și foile românești din slujba partidelor, pentru ca să complacă jidanilor.

*

Mi se fixează termenul de judecată. Încep aceleași pregătiri. Aștept ca Nelu Ionescu, care mă apără în toate procesele, începând de la 1920, să vină de la Iași. La rugămintile studenților s'a mai înscris în apărarea mea și dl. Mihail Mora.

Procesul meu este, ca totdeauna, un asalt iudaic pentru a se obține o condamnare. O cât de mică condamnare, cer jidanii de la „Adevărul”. Numai ca să poată spune că mișcarea condusă de mine este anarhică, uzând de mijloace ilegale de acțiune.

Misună jidanii pe sălile Ministerului de Justiție cu tot felul de intervenții. În fața lor magistratura română stă dreaptă și neînduplecată. Sunt achitați.

Procurorul face însă apel. Sunt reținuți mai departe la Văcărești.

Presiunile și intervențiile puterii iudaice se măresc. Sunt dus din nou la judecată. Procurorul Praporgescu, la judecarea apelului, pentru a face pe placul acestei puteri, m'a așezat în boxă cu escrocii, hoții de cai și pungari de buzunare. Trei ore i-a judecat pe aceștia, în care timp am fost obiectul privirilor ironice și sfidătoare a zeci de jidani. La urmă abia s'a luat procesul meu. Am fost din nou apărât de d-nii Mihail Mora și Nelu Ionescu. Procesul s'a terminat cu o nouă achitare. După aproape o lună și jumătate de închisoare, am fost eliberat. Am plecat acasă.

* * *

După acestea, cu Nelu Ionescu, Gârneată, Mota și Ibrăileanu, am pornit cu camioneta la Sighetul Marmatiei să ne interesăm de soarta celor doi preoți cari se aflau închisi într'o mizerie înspăimântătoare. Nu venia nimeni să-i vadă, să le aducă demnitate. Preotul Dumitrescu avea sotia bolnavă și doi copii mici. O casă, fără pâine, fără bani, fără medicamente, din mila oamenilor. Soartă de preoți creștini, ridicați întru apărarea crucii, a bisericii și a neamului lor! La fel de tristă era și soarta celorlalți 10 țărani fruntași, arestați.

Afară, jidănimea triumfa. Se strâneau bani în țară și străinătate. Guvernul dădea bani pentru „nenorocirii de jidani”, dela Borsă, pentru ca să-și facă case noi din piatră, cu etaj, în timp ce bietii țărani români mănâncă pâine din făină de lemn amestecată cu rumegătură de ovăz.

Eu, care am văzut atunci acest Maramureș românesc, gemând și sbătându-se în ghiarele morții, nu pot decât să îndemn pe toți oamenii politici, pe toți membri învățământului, pe toți preoții, pe studenți, ca și pe elevii de școală, ca și pe toți procurorii umanității, cari vin să ne cenzureze viața politică: – Mergeți cu toții și vizitați Maramureșul. Puneți arbitru pe orice om din lumea întreagă, să răspundă dacă e admisibil ca în Țara Românească, să se petreacă cu Românii ceea ce se petrece în Maramureș.

După patru luni de zile, preoții au fost transportați în închisoarea din Satul Mare. Acolo s'a judecat procesul lor, în care mai erau implicați 50 țărani și țărance cu copii în brate, și 20 de jidani.

Au pledat în procesul acestora profesorul Cătuneanu, Ion Mota, un avocat din localitate și eu, pentru Români, și patru avocați jidani

pentru cei 20 de acuzati ai lor. După opt zile, cu totii au fost achitati, deoarece tot ce li se pusese în sarcină nu era adevărat.

DIZOLVAREA LEGIUNII ARHANGHELULUI MIHAIL ȘI A GĂRZII DE FIER 11 IANUARIE 1931

Între timp, dl. Vaida, sub presiunea atacurilor jidănesti, a fost scos dela Ministerul de Interne, si tot prin aceeași presiune, înlocuit cu dl. Mihalache, care prin manifestările din ultimul timp *lăsa să se întrevadă că nu se va sfi să întrebuinteze, față de noi, metode de „mână tare”*. Acest moment sosise.

Tânărul Dumitrescu-Zăpadă, care fusese arestat la Sighet, exasperat de minciunile, atacurile, injuriile, presei jidănesti, fără să întrebe pe nimeni, fără să spună un singur cuvânt cuiva, ia un revolver pe care-l găsește la întâmplare, pleacă la București, intră în cabinet la Socor si trage un foc de revolver în acesta. Revolverul însă era stricat. La al doilea glonte s'a defectat.

Era în timpul sărbătorilor Crăciunului, după un an de zile, în care timp, nu stătusem acasă nicio lună. Vroiam să fac sărbătorile în familie. Eram la Focsani, pregătindu-mă să plec spre casă, când citesc în ziare cele întâmplate la București. Am fost imediat chemat la judecătorul de instructie, Papadopol. S'a dovedit că nu aveam niciun amestec în cele întâmplate. Mi s'a dat drumul. Am plecat din nou la Focsani, unde din ordinul d-lui Mihalache si fără niciun motiv, am fost înconjurat de politie, în casă la Hristache Solomon si timp de 8 zile n'am putut iesi afară.

Domnul Mihalache disolvase Garda de Fier si Legiunea, printr'un jurnal al Consiliului de Miniștri. S'au făcut percheziții la toate organizatiile, s'au ridicat toate scriptele, s'au sigilat sediile. Acasă la Iasi precum si la Husi, mi s'au răscolit până si pernele si saltelele. Pentru a cincea oră mi se răvăsea casa, luându-mi-se tot ce era în legătură cu miscarea, până la cele mai mici însemnări pe care le aveam. Saci întregi, plini de acte, scrisori, hârtii, au fost ridicate din casele noastre si duse la București. Dar ce puteau să găsească la noi ilegal sau compromițător ? Noi lucram la lumina zilei si tot ce aveam de spus, spuneam în gura mare. Credinta noastră ne-o mărturiseam tare în fata lumii întregi.

Dela Focsani, la 9 Ianuarie, am fost dus de agenti la București, si acolo, după un interogator de 12 ore, arestat si trimis iar la

Văcărești. Au mai fost aduși a doua zi legionarii din județele în care lucrasem mai mult: Lefter, dela Cahul; Banea, de la Iași; Stelescu, dela Galați; Amos Pop, din Turda; Totu și Dănilă.

O nouă lovitură aspră dată în moalele capului, unei organizații românești, care nu făcuse nimic ilegal, ci numai *încercase* să-și ridice fruntea în contra hidre iudaice. O nouă încercare a neamului acestuia de a se ridica, prin tineretul său, din robie, se prăbusea sub loviturile unui Român, Ministru de Interne, în aplauzele unanime ale jidănimii din țară și din străinătate.

Și de această dată, furia pentru nimicirea noastră s'a pornit necrutătoare. Niciun mijloc n'a fost crutat pentru a ne distruge. Nicio infamie. Și nu eram vinovați cu nimic. Pătrundeau până la noi foile jidănești care ne atacau cu violență, bătându-și joc de noi și de adevăr; iar noi nu puteam face nimic. Nu puteam răspunde nimic.

Cu bratele încrucișate între patru pereti de închisoare, priveam cum merg asupra noastră insulte și acuzații peste acuzații, care de care mai grozave.

*

Pentru a arăta măsura infamiei presei jidovesti din acea vreme este suficient, ca din multiplele încercări făcute cu intenția de a ridica în contra-ne opinia publică și de a forța condamnarea noastră, să redau următorul fals ordinar săvârșit de ziarul „Dimineata” și apoi reproduș și comentat de celelalte.

Atrag atențiunea că niciodată n'am conceput, scris și iscălit un asemenea ordin. Nu-mi aparține niciun cuvânt. El este pe de-a-întregul născocit de jidănimie.

Îl reproduc în întregime astfel cum a apărut cu comentariile ziarului „Dimineata”:

UN DOCUMENT EDIFICATOR

„În legătură cu scopurile și mijloacele uzitate de organizația „Arhanghelul Mihail”, suntem în măsură să publicăm un document senzational emanat dela legiunea din Iași.

„Este vorba de o circulară trimisă la Câmpu Lung și Ludosul Mare de către legiunea „Arhanghelul „Mihail” din capitala Moldovei:

Legiunea „Arhanghelul Mihail”
Sediul Iași (Râpa galbenă)
Căminul Cultural Creștin

245/930 ad circulandum

Copie

Pentru răspunsuri adresati

Corneliu Zelea Codreanu

Str. Florilor 20, Iasi

– prin cifru Către –

Batalionul II. Câmpu-Lung

Batalionul III. Ludosul de Mures

„Avem onoare a vă aduce la cunostintă următoarele:

„Luând în considerare că autoritățile civile cât și cele militare au slăbit în vigilența lor prin faptul că noi am intervenit pe lângă unele personaje suspuse – atât din Ministerul Internelelor, cât și din (e vorba de o altă autoritate înaltă N. R.) – trebuie ca să dublăm foarte mari de propagandă și instigații abuzând de această ocazie, care nu suntem siguri că într-o bună zi din nou se va întoarce contra noastră. Prin urmare fără nici o ezitare și pierdere de timp, veți face următoarele:

1. „Veti întocmi tablouri de companii și plutoane de totii legionarii cari au depus jurământul. Aceste tablouri le veti înainta Legiunii până la 1 Noembrie celor cari se vor centraliza apoi pe Regiuni.

2. „Batalionul II va convoca la Câmpulung pe principalii conducători: Robota, Popescu, Șerban, Despa, iar absolut în secret pe comisarul Nubert, Vatra Dornei și pe seful postului Poiana Stampii, Păduraru Gheorghe. Le veti comunica că legiunea a luat dispozițiuni în schimbarea planului de lucru. De acum se va lucra prin conspirații absolut în secret, nu veti mai tine întruniri publice și nici propagandă, veti lua contact mutual cu totii legionarii sefi de cuiburi, punându-le în vedere să mentie aceeaș stare de revoltă între țărănime.

„Lovitura Decisivă se va da în Toamna aceasta cu ocazia schimbării guvernului Mironescu.

3. „Bat. III, veti convoca pe dl. Profesor Matei, Moga Victor, Moga Tănase și comandantul Plutonului din Grindeni – din Urca, veti chema doar pe comerciantul Moldovan. În secret se va chema serg. instr. Jandarm Constantin, de la postul Ludos – comunicându-le (ca la Bat. II).

4. „De 2 ori pe săptămână veti scoate tineretul legionar la exercitii pe teren – (islaz) sau alte locuri, – pregătindu-l si explicându-i măretul nostru scop, îmbărbătându-l.

5. „Şeful marelui Stat major pe lângă Bat. III, va termina cât mai repede posibil cu lucrările ce a fost însărcinat verbal si cu ord. secr. No. 7 / 1930 în cazul că Ecrazitul nu a fost îndeajuns veti cere din nou persoanei cunoscute.

6. „Prin corespondentă veti încunostiinta si pe d. dr. Iosif Ghizdaru dela Sighisoara, despre cele de mai sus, trimitându-i si un raport detăilat asupra activităţii din Ludos – la Sighisoara va lua fiintă Bat. IV, sub conducerea d-lui dr. Ghizdaru.

„Acest ordin îl veti arde imediat după primire.

„Fiti prudenti, o armată de spioni jidani s’au pus în urmărirea actiunei noastre – nu stati de vorbă si nu primiti pe nimenea care nu are semnătura mea.

„Sus inimile, Trăiască Legiunea si cu Dumnezeu înainte!

„Iasi, 7 octombrie 1930.

Comand. Leg.

(ss.) Corneliu Zelea-Codreanu

Şeful stat Major si secretar

(ss.) Gârneată.

*

„Reese clar din această circulară că legiunea „Arhanghelul Mihail” a pregătit actiuni criminale apropiindu-si pentru aceasta pe unii dintre functionarii publici.

„Desi tardiv, autorităţile sunt deci datoare să identifice pe absolut toti functionarii publici cari s’au pus în serviciul criminalei actiuni a legiunii „Arhanghelul Mihail” si să aplice sanctiunile cele mai severe.

* *

Îmi dădeam seama că situatia era grea. Organizatia disolvată, sediile sigilate, perchezitii prin toate părţile.

Opinia publică zăpăcită complet în fata tipetelor jidanilor si înmărmurită de acuzatiile pe care acestia ni le asvârleau, înclina să creadă de adevărate toate aceste odioase înscenări.

Pe deasupra, în închisoare, mizerie, frig, umezeală, lipsă de aer și de lumină, lipsă de asternut. Trebuia o mare intervenție ca să putem căpăta niste paie pentru a pune în saltele și niste rogojini pentru a acoperi igrasia de pe pereti.

1931 începuse în închisoare sub ploaie de minciuni, de insulte și de lovituri ale jidanilor.

I-am dus, și de rândul acesta, pe noii camarazi cari mă întovărășeau în noua mea încercare, să vadă icoana și toate locurile pline de amintiri pentru mine.

Era greu desigur, și pentru ei. Dar, răspunderea lor nu era decât pentru ei și cu mult mai mică. Ținta care trebuia sfârșită și nimicită, eram eu.

Simteam, cum din nou se adună nori negri deasupra noastră, cum din nou și cu mai multă îndârjire se prăvălește asupra noastră o lume dusmană, care vrea să ne piardă.

Singurul sprijin, în mijlocul acestor infernale uneltiri și uriașe asalturi, l-am găsit numai în Dumnezeu. Începem să postim post negru, toate Vinerile. Iar în fiecare noapte la ora 12, să citim Acatistul Maicii Domnului.

Afară, legionarii din Capitală în frunte cu Andrei Ionescu, Ion Belgea, Iordache, Doru Belimace, Victor Chiruleseu, Cotigă, Horia Sima, Nicolae Petrascu, Iancu Caranica, Virgil Rădulescu, Sandu Valeriu, fac eforturi uriașe pentru a lumina opinia publică derutată de presa Sărindarului.

Și în același timp devotatul și neclintitul Fănică Anastasescu – nelipsit dela toate încercările prin care am trecut – caută să ne îmbunătățească starea materială din închisoare.

Iată vina ce mi se pune în sarcină, prin:

MANDATUL DE ARESTARE No. 194

„Având în vedere actele de procedură penală adresate contra lui Corneliu Zelea Codreanu, avocat din Iasi, în etate de 31 ani, prevenit că a comis faptul că *a încercat a întreprinde o acțiune împotriva formei de guvernământ statornicită prin Constituție și a încercat a face agitațiuni din cari putea rezulta un pericol pentru siguranța publică* prin organizarea unei asociațiuni „*Legiunea Arhanghelul Mihail – Garda de Fier*”, având ca scop întronarea unui *regim dictatorial*, ce urma să fie impus la un moment voit de el, prin *mijloace violente*, în care sens partizanii erau pregătiți

si îndemnati, prin instructie quasi-militară, ordine, directive si cuvântări, precum si prin publicatiuni, afise, embleme, discursuri în întrunirile organizate sau întrunirile publice.

„Având în vedere că acest fapt e prevăzut de art. 11 aliniatul II, din legea pentru reprimarea unor noi infractiuni în contra linistei publice, cu închisoare dela 6 luni, până la 5 ani si cu amendă dela 10.000 la 100.000 lei si cu interdictiunea corectională.

„Considerând că din cercetările făcute rezultă sarcini si indicii grave de culpabilitate, contra lui Corneliu Zelea Codreanu, si că pentru a împiedeca pe numitul să nu comunice cu informatorii si martorii ce urmează a fi audiat cum si cum si în interesul *sigurantei publice*, este în interesul instructiunii, ca numitul inculpat, până la noi dispozitiuni să fie detinut în casa de opreală.

„Ascultând si concluziunile D-lui Procuror Al. Procop. Dumitrescu si dispozitiunile art. 93 procedura penală.

„Pentru aceste motive:

„Mandăm tuturor agentilor fortei publice ca conformându-se legii să aresteze si să conducă la casa de arest dela Văcăresti, pe Corneliu Zelea Codreanu...

„Dată în cabinetul nostru astăzi 30 Ianuarie 1931.

„Judecător de instructie *Ștefan Mihăescu*
(Dosar No. 10–1931)

PROCESUL

VINERI, 27 FEBRUARIE 1931

Ploaia aceasta de acuzatii a durat neîncetat 57 de zile, răspândindu-se zilnic, în milioane de foi, în sate si orase. Nicio posibilitate de răspuns. De nicăeri, nici o rază de nădejde. Nimeni n'are putintă să ne ia apărarea si să denunte complotul jidănesc pentru condamnarea si îngroparea noastră si a miscării. Privim cum autoritățile, procurorii, siguranta si acest domn Mihalache, Ministru de Interne, cari desi cu totii stiau din cercetările pe care le făcuseră, că nu suntem vinovati cu nimic, că nu s-a găsit niciun depozit de munitii, arme, dinamite, etc., cu toate acestea se complăceau în această situatie de infamie, lăsând pradă insultei si batjocoririi jidănesti, niste oameni arestati, cari nu se puteau apăra.

Fiind în joc Siguranta Statului, ar fi avut elementara datorie să linistească opinia publică, dând un comunicat, prin care să fi spus că

nu este adevărat, că Siguranta Statului ar fi descoperit depozite de munitii etc. si că tara ar fi fost în ajunul unui războiu civil.

În mijlocul acestei situatii, ni se fixează procesul pentru Vineri, 27 Februarie.

O parte din avocati sunt de părere să se amâne procesul, din cauza atmosferei încărcate si să punem martori, cel puțin din lumea organelor de siguranță, cari să fie fortate, sub jurământ să declare adevărul.

Refuzăm propunerea. Ne judecăm fără niciun martor. Presidează dl. Consilier Bucliu, ajutat de d-nii judecători G. Solomonescu si I. Costin, Procuror, dl. Procop Dumitrescu.

Ne apără profesorul Nolică Antonescu, d-nii Mihai Mora, Nelu Ionescu, Vasiliu-Cluj, Mota, Gârneată, Corneliu Georgescu, Ibrăileanu.

Lumea si magistratii asteaptă să vadă apărând dovezile în contra noastră, bombele si depozitele de munitii, dinamite, ecrazite si arme. Nimic, absolut nimic. Într'o jumătate de oră după interogatorul nostru, toată această farsă infamă s'a prăbusit. În sfârșit, am putut să vorbim, înneceți de indignare, care 2 luni, ceas cu ceas, se concentrase în noi. Tot barajul acela de minciuni se frângea în fata adevărului. Toate lanturile cu cari ne legaseră, cădeau. Am fost apărați în mod strălucit de avocatii nostri. Procesul a continuat si a doua zi. Pronuntarea s'a amânat câteva zile.

La termenul fixat, am fost dusi din nou la Tribunal, unde ni s'a cetit sentinta de achitare cu unanimitate. (Sentinta penală No. 800).

* * *

Iată în ce termeni a caracterizat sentinta de acuzare actiunea pentru care „Legiunea Arhanghelul Mihail” fusese tradusă în fata judecătii, după ce mai înainte fusese disolvată:

„Având în vedere că din cele arătate de Dl. prim-procuror se constată în fapt din dosar, că în adevăr se recrutau aderenti numai dintre oameni hotărâți, bărbați, femei si copii, printre plugari, elevi; că se vorbește de cuiburi de legionari sau „vulturi albi” de pildă; că e vorba de un stagi, jurământ sau legământ, de 5 legi fundamentale, dintre care una a secretului; că legiunea este organizată militarmente cu o uniformă, cu un centiron, cu o esarfă, cu programe de educatie fizică si instructie militară, exercitii de semnalizare si cunoastere a alfabetului Morse etc.

„Nu se constată însă că cei ce recrutau și cei recrutați au întreprins vreo acțiune împotriva actualei forme de guvernământ statornicită prin Constituție și nici nu au întreprins vreo acțiune din care să rezulte vreun pericol pentru Siguranța Statului. Că simplul fapt al constituirii într-o asemenea organizație nu poate constitui o infracțiune, chiar dacă în concepția unora ea ar prezenta un pericol, când, atâta vreme, cât organizarea n'a fost ocultă, autoritatea administrativă ar fi putut interveni, fie, oprind-o, fie, disolvând-o. Că chiar în ipoteza în care s'ar stabili că organizația a copiat modelul fascist ca formă de alcătuire, încă prin asta membrii ei nu pot fi considerați pasibili de pedeapsă pe care o prevede textul pentru cari sunt trimisi în judecată fiindcă, în starea statică, o organizație, oricare ar fi forma ei, nu prezintă nici un pericol pentru Siguranța Statului, ea putând face obiectul preocupărilor unor măsuri preventive a autorităților administrative, nu însă a unor măsuri represive care au a interveni numai atunci când se trece la acțiune, (afară de cazul când legea nu prohibă direct forma de organizare).

„Ori nu se poate spune că, din împrejurarea că câțiva legionari au mers prin comune pentru a căpăta aderenti, îndrumând poporul să se organizeze, să aibă încredere în miscarea legiunei, etc., se poate scoate un indiciu că ei intentionau să periclitizeze Siguranța Statului, propaganda fiind un mijloc de formarea și înprospătarea cadrelor unei organizații politice cum era aceasta și nici că înjgheburile de așa zise cuiburi, de către elevi de liceu – formațiuni care nu făceau parte din organizația propriu-zisă – nu dă nota pericolului pentru Siguranța Statului dacă se are în vedere că în programul organizației era trezirea conștiinței naționale cu percepțe de educație fizică și morală cari cadrează cu un program școlar, atât timp cât lipsesc agitațiunile.

„Considerând că nu se poate imputa inculpaților că urmăreau prin acțiunea lor schimbarea actualei forme de guvernământ, pentru că din dosar și e netăgăduit și de reprezentantul Ministerului public, că atât inculpatul Corneliu Z. Codreanu cât și ceilalți precum și toți componentii organizației propovăduiau un brat tare, în locul partidelor parazite, dar recunosteau autoritatea regelui, de care se vorbește cu tot respectul cuvenit și ai căror

colaboratori, spun foarte des în manifestările lor, voiau să ajungă.

„Ori atâta vreme cât e vorba de o colaborare cu capul statului, nu putea fi vorba de o răsturnare a formei de guvernământ la care suveranul n’ar fi consimtit.

.....
 „Având în vedere că pentru aceste considerațiuni acțiunea subversivă (care de altfel nu se dovedeste de nicăieri a fi o acțiune subversivă) de care sunt acuzați inculpații nu poate fi încadrată în dispoz. art. 11.

.....
 „Considerând că marsul în Basarabia pus la cale de organizație n’a avut loc, că nici n’ar fi avut loc, dacă autoritățile n’ar fi consimțit; consimțământ pe care de altfel inculpații pretind ca l-au avut dar că le-a fost retras mai târziu.

„Că în asemenea împrejurări e de prisos să se mai rețină susținerile inculpaților că ei aveau de scop, în prim rând o punere la încercare a rezistenței legionarilor și în al doilea rând trezirea conștiinței naționale la populația impregnată de elemente străine.

„Având în vedere că s’a mai susținut că toate actele inculpaților au a fi privite la lumina antecedentelor lor.

.....
 „Având în vedere că nici ca date pentru dozarea punibilității unor infractori nu pot fi citate, actele inculpaților Corneliu Zelea Codreanu, Dănilă etc. cât timp nu se stabilește existența faptului pentru care sunt dați în judecată, fiindcă, antecedentele interesează pentru proporționarea pedepsei, nu pentru intervenirea ei.

„Că astfel fiind, inculpații nu sunt vinovați de faptele ce li se impută și prin urmare urmează a fi achitați.

.....
 * *

Ne reîntorcem, bucuroși, la închisoare. Acolo ne facem bagajele și așteptăm să plecăm. Să ne vină ordinul de punere în libertate. Așteptăm 8 seara, 9, 10, 11, tresărim la fiecare pas care se aude prin curte. Adormim cu bagajele făcute.

A doua zi așteptăm iar. Abia a treia zi auzim că procurorul a făcut apel și că, până la noua judecată, vom rămâne arestați.

În sfârșit, iar încep să treacă zilele greu.

*

Pentru Vineri, 27 Martie 1931, ni se fixează noul termen la Curtea de Apel. Zilele trec din ce în ce mai greu. În sfârșit, iată-ne din nou în dubă spre Palatul de Justiție. Ne judecăm. Suntem la Curtea de Apel, Secția II-a. Presidează dl. Ernest Ceaur Aslan. Aceiași apărători își fac datoria, combătând cu același succes teza procurorului Gică Ionescu, care depășește rechizitoriul său, prin iesiri insultătoare și pline de ură.

Pronunțarea se amână câteva zile. Înapoi, la Văcărești. Așteptăm. Rechemati, ni se comunică o nouă achitare, cu unanimitate. Suntem eliberați după 87 zile de închisoare. Suntem găsiți nevinovați. Oare cine va pedepsi pe insultătorii noștri? Oare cine ne va răzbuna toate nedreptățile, loviturile și toate suferințele îndurate?

Dar procurorul face recurs. Mai târziu se judecă și acesta la Casație. Suntem din nou achitați, cu unanimitate.

* * *

Iată-ne cu două hotărâri: una a d-lui Mihalache, prin care „Legiunea Arhanghelul Mihail” și „Garda de Fier” sunt disolvate ca organizații subversive și periculoase pentru existența Statului român, alta a întregii justiții românești: Tribunal, Curte de Apel și Casație, în unanimitate, după care, tinerii acestia n’au nicio vină. Legiunea și Garda nu sunt periculoase întru nimic, nici ordinei publice, nici Siguranței Statului. Cu toate acestea, sediile noastre rămân sigilate pe mai departe.

Jidănimea, care a fost din nou înfrântă, tace și pregătește din umbră alte minciuni, alte atacuri, alte infamii.

Doamne! Doamne! Cum nu vede neamul acesta, că noi, copiii lui, suntem lăsați pradă loviturilor dușmane care curg asupra noastră, una după alta!

Doamne! Doamne! Oare când se va trezi el și va înțelege toată urgisirea și cabala îndreptată contra lui, cu vrăjmășie, pentru a-l adormi și răpune!

MIȘCAREA LEGIONARĂ ÎN PRIMELE ALEGERI
IUNIE 1931

În Aprilie cade guvernul national-tărănesc. Vine guvernul Iorga-Argetoianu.

Legiunea fiind disolvată, îmi înscriu miscarea, la comisia centrală electorală, sub o nouă denumire: „Gruparea Corneliu Zelea Codreanu”, alegându-mi semn electoral:

Noua denumire, se înțelege, nu prinde în masse. Popor, presă, dusmani, guvern, tot „Garda de Fier” continuă a-i zice. Să luăm parte la alegeri. Să nu ni se mai spună că de ce nu ne punem în rând cu lumea, de ce nu uzăm de căile legale.

La 1 Iunie sunt alegerile. Cu mari sfortări materiale, cu împrumuturi, reusim să ne punem candidaturi în judete.

Începe propaganda. Cea mai legală, si cea mai delicată. În judetele în cari candidează Ministrul de Războiu si Primul Ministru al țării, noi nu candidăm. Pentru acest motiv, din puținul cât avem, rupem: Focsanii si Rădăutii.

În schimb asupra noastră se reped: guvern, autorități, bătausi. Ni se opreste propaganda. La urmă ni se mai fură si din voturi. Totusi obtinem, după o luptă grea, 34.000 voturi. Se prezintă pe linia întâia Cahulul cu aproape 5.000 de voturi, Turda cu 4.000, Covurluiul cu cele trei sectii: Beresti, Gănesti, Oancea aproape 4.000, Ismail cu 6.000 etc.

Dela 15 Decembrie 1929, de când am plecat la prima întrunire la Beresti si până acum, în Iunie 1931, am dus-o într'o luptă si închisoare continuă. Pe acasă nu stiu dacă, adunând zi cu zi, am stat două luni.

LUPTA DELA NEAMȚ 31 AUGUST 1931

După 20 zile, aflu că s'a declarat vacant un loc de parlamentar în jud. Neamt, si că în curând vor fi alegeri.

Studiez situatia si iau hotărârea de a intra în luptă.

Avusesem în acest judet, la alegerile trecute, 1200 voturi. Acum se prezentau în alegeri liberalii, national-tărănistii în cartel cu averescanii, georgistii etc.

Presa voia să dea o semnificație deosebită acestor alegeri, pentru că lupta va fi încordată și rezultatul ei va indica succesiunea la guvern.

Se observă concentrări de forte. Lumea începe a face chiar pronosticuri. Unii dau victoria liberalilor, alții național-tărănistilor. În toiul luptei, unii vor face pariuri. Se înțelege dela sine, că de noi nici nu se vorbea. Pe capul nostru nu se gândea nimeni să pună pariuri.

La 25 Iulie, dau și eu ordin de concentrare. Dar noi suntem sleiți. Nu avem nici cu ce plăti lista. Ne ajută familia Iesanu pentru plata listei și tipăririi de manifeste.

Pe la 30 Iulie, sunt în Piatra-Neamț și aștept sosirea echipelor. Vine fiecare cum poate. Pe jos, cu trenul, cu căruța. Acum încep să intre mai serios în luptă elementele crescute în frății, cari formează echipe sub comanda legionarilor mai vechi.

După hartă, dau fiecărei echipe câte un sector. Numărul luptătorilor noștri se ridică la un total de 100. Ei pleacă pe jos, cu o credință nesfârșită, desi nu cunosc pe nimeni și nu știu nici ce vor mânca, nici unde vor dormi. Dumnezeu le va purta de grije, iar nevoia îi va învăța. La Brosteni pleacă echipa Bănică, profesor Matei, Cosma, la care se vor adăuga Câmpu-Lungeni; la Răpciuni, echipa Țocu; la Bicaz, echipa Crânganu; la Tg. Neamț, Victor Silaghi, Jorjoaia, Stelescu; la Băltătești, Banea Ventonic, Ifrim, Mihail David; la Roznov, Popovici; la Buhusi, Păduraru cu Romascanii, Hristache Solomon și inginerul Blănaru; la Crăcăoani, Doru Belimace și Răloiu; la Războeni, Valeriu Ștefănescu; familia Mihai Crăciun și Stelian Teodorescu. Alături de aceștia, prof. Ion Z. Codreanu ținea întruniri în diverse puncte ale județului.

Pe alocurea erau și cuiburi de legionari sub conducerea următorilor: Herghelegiu, Târâta, Platon, Loghin, David, Nută, Mihai Bicleanu, Ungureanu, Olaru V. Ambrozie, Macovei etc.

Echipele au început să muncească pe la oameni cu ziua pentru a câpăta de mâncare. În scurt timp ele au început să fie iubite de țărani.

Național-tărănistii au venit cu mașini multe. Numai din partea lor sosesc în județ și pleacă în propagandă șapte foști miniștri. De asemenea, dela liberali.

Din toate categoriile sociale, preotii se poartă cel mai slab. În județele unde se strâmbă crucile de pe biserici, în fața stăpânirii politicianiste, atee și jidănite, într-o luptă în cari eram singurii cari veneam în numele crucii, cu pieptul deschis în fața monstrului

păgân, preotii din judet cu o exceptie de vreo 3-4, au fost în contra noastră.

În ultima săptămână, trebuia să-mi organizez fortele în vederea bătăliei finale. Avem acum 6 sectii puternice si 10 slabe.

În discutia pe care am avut-o cu sefii de echipe, acestia sustineau că odată ce avem 6 sectii puternice, putem să ne ridicăm echipele de acolo si să le întărim pe cele slabe. Era o părere gresită care ne putea duce la pierderea bătăliei.

Am procedat exact contrar, concentrând forte în punctele mele puternice, iar la celelalte lăsând numai mici echipe de hărțuială. Adversarii, toti s'au grupat gresit. Ei s'au concentrat în punctele tari ale mele. Încât, noi am dat bătălia în punctele noastre cele mai tari, iar ei în punctele lor cele mai slabe.

Au fost nimiciti. Eu am luat în aceste 6 puncte, câte 1.000 de voturi de sectie, iar ei câte 200, maximum 300. În acelasi timp, sectiile lor tari, rămânând fără bună apărare, au fost înjumătățite de echipele noastre.

În ziua de votare, începând de dimineată, am străbătut cu o masină puternică, însoțit de Totu, 15 sectii de votare din 16. Noaptea, la ora 12, s'a aflat rezultatul, într'un mare entuziasm al masselor țărănesti si al echipelor de legionari si într'o nemaipomenită deprimare a politicianilor si jidanilor. Garda: 11.300 voturi; liberalii: 7.000; national-țărănistii cu averescanii: 6.000; ceilalti, mult mai puțin.

Și astfel, în prima luptă, la câmp deschis cu fortele coalizate ale politicianilor, legionarii, desi într'un număr redus si dispunând de mijloace incomparabil mai mici, izbutesc să câștige victoria, împrăștiind panică în toti adversarii.

DEMOCRAȚIA ÎMPOTRIVA
NEAMULUI

ÎN PARLAMENT

În urma acestei alegeri, am intrat în Parlament. Singur, în mijlocul unei lumi duse la război. Fără experiența acestei vieți parlamentare, fără talentul oratoriei democratice, care cuprinde multă frază goală, dar pompoasă, strălucitoare, gesturi pregătite în oglindă și o bună doză de obraznicie. Însusiri cu care poți străbate, poți ridica, dar pe cari Dumnezeu n'a voit să mi le dea și mie. Probabil, pentru a-mi tăia orice tentativă care m'ar fi îndemnat să mă înalț prin ele.

Nu am depășit niciodată, tot timpul cât am stat în Parlament, legile bunei cuviințe și a respectului pentru cei mai bătrâni, fie chiar cei mai mari adversari ai mei. N'am batjocorit, n'am luat parte la înjurături, n'am râs de nimeni și n'am ofensat pe cineva. Așa că nu m'am putut integra vieții de acolo. Am rămas un izolat, nu numai datorită faptului că eram singur față de ceilalți, ci un izolat față de viața aceea.

Într-o seară târziu, când ședința era pe sfârșite și băncile erau aproape goale, mi s'a dat cuvântul.

Am căutat să arăt că țara aceasta este cotropită de jidănimă. Că acolo unde este cotropirea cea mai mare, acolo este cea mai înspăimântătoare mizerie omenească: Maramureșul. Că începutul existenței jidanilor pe pământul nostru coincide cu începutul morții Românilor. Că în măsura în care numărul lor va crește, noi vom muri. Că, în sfârșit, conducătorii nației românești, oamenii veacului democrației și ai partidelor, în această luptă, și-au trădat neamul lor, punându-se în slujba marelui finanțator național sau internațional jidănesc.

Arăt că în portofoliul Băncii Marmorosch Blank, acest cuib iudaic de uneltire și de corupere, sunt trecuți o bună parte din oamenii politici, oameni pe care această bancă îi „împrumutase” cu bani: dl. Brandsch, subsecretar de stat 111.000 lei; Banca Țărănească a d-lui Davilla 4.677.000 lei; dl. Iunian, 407.000 lei; dl. Madgearu 401.000 lei; dl. Filipescu 1.265.000 lei; dl. Răducanu 3.450.000 lei; Banca Răducanu 10.000.000 lei; dl. Pangal (șeful masoneriei de rit scoțian) 3.800.000 lei; dl. Titulescu 19.000.000 lei. Toți fruntași ai vieții publice românești.

În afară de aceștia mai sunt și alții. Sunt mulți. *Sunt totți*, dar n'am putut pune mâna pe listă.

Fiind intrerupt de unul din ei :

– Sunt bani împrumutati. O să plătească.

Răspund: – Or plăti sau nu, nu stiu, dar eu vă spun un singur lucru: există obligatia pe care o are cineva când împrumută bani dela o asemenea finanță, de a o satisface când este la guvern, de a o sprijini în opozitie, si, în orice caz, de a nu lovi în ea, când trebuie să fie lovită.

Citesc apoi o listă din care arăt, fără posibilitate de replică, cum dela războiu si până acum Statul român a fost defraudat cu cca. 50 miliarde lei, sub conducerea democratiei, a prea cinstitei si prea perfecte forme de guvernare a „poporului” prin el însusi. Conducerea „democratiei” având la bază ideea „controlului” permanent al poporului în care *poporul*, marele controlor, este *prădat*, în timp de 15 ani de guvernare, cu fabuloasa sumă de 50 miliarde lei.

Fac apoi observatiuni critice asupra democratiei.

La urmă formulez 7 cereri:

1. *Cer introducerea pedepsei cu moartea pentru manipulatorii fraudulosi ai banului public.*

Mă întrerupe dl. Ispir, profesor la Facultatea de Teologie:

– D-le Codreanu, d-ta te intitulezi crestin si purtător al ideii crestine. Îti aduc aminte că sustinerea acestei idei este anticrestină.

Răspund:

– Domnule Profesor, când este chestiunea să aleg între moartea țării mele si aceea a tâlharului, eu prefer moartea tâlharului. Cred că sunt mai bun crestin dacă nu voi permite tâlharului să-mi ducă tara la pieire.

2. *Cerem revizuirea si confiscarea averilor celor cari si-au furat tara.*

3. *Cerem tragerea la răspundere penală a tuturor oamenilor politici cari se vor dovedi că au lucrat în contra țării, fie sprijinind afaceri incorecte, fie în alt mod.*

4. *Cerem împiedecarea pe viitor a oamenilor politici de a mai face parte din consiliile de administratie ale diferitelor bănci sau întreprinderi.*

5. *Cerem alungarea cetelor de exploatatori nemilosii cari au venit pe pământul acesta să exploateze bogătiile solului si munca bratelor noastre.*

6. *Cerem declararea teritoriului României ca proprietate inalienabilă si imprescriptibilă a neamului românesc.*

7. *Cerem trimiterea la muncă a tuturor agentilor electorali si stabilirea unui comandament unic, căruia să i se supună, într'un singur gând, toată suflarea românească.*

* * *

Acestea sunt cele dintâi încercări de formulare publică a câtorva măsuri politice pe cari le socoteam mai urgente.

Ele nu sunt rodul unei cugetări îndelungate, a unei frământări ideologice, ci rezultatul unei gândiri momentane asupra a ceea ce are nevoie neamul românesc, acum, imediat.

Peste 6 luni au apărut câteva mișcări destul de populare, având în program numai cele trei puncte initiale: 1. Pedepsa cu moartea, 2. Revizuirea averilor, 3. Oprirea oamenilor politici de a intra în consilii – ceea ce înseamnă că le-au mai observat și alții ca necesare.

CÂTEVA OBSERVAȚIUNI ASUPRA DEMOCRAȚIEI

Voiesc ca în paginile ce urmează să fac câteva însemnări trase din experiența zilnică în așa fel încât să poată fi înțelese de orice legionar tânăr sau muncitor.

Trăim în hainele, în formele democrației. Sunt oare bune? Încă nu stim. Un lucru însă îl vedem. Îl stim precis. Că o parte din națiunile cele mai mari și mai civilizate din Europa au aruncat aceste haine și s'au îmbrăcat în altele noi. Oare să le fi aruncat de bune? Alte națiuni fac toate eforturile să le arunce și să le schimbe și ele. De ce? Să fi înnebunit oare toate națiunile. Și să fi rămas numai *politicianii români* cei mai înțelepți oameni din lume? Pare că nu-mi vine să cred.

Cei ce le-au schimbat, sau cei ce vor să le schimbe, desigur că vor fi având fiecare motivele lor.

Dar de ce să ne ocupăm noi de motivele altora? Să ne ocupăm mai bine de motivele cari ne-ar face pe noi, Românii, să ne schimbăm aceste haine ale democrației.

Dacă nu avem motive, dacă pentru noi sunt bune, atunci noi le păstrăm, chiar dacă toată Europa le-ar arunca.

Iată însă că nici pentru noi nu sunt bune, pentru că:

1. *Democratia sfarmă unitatea* neamului românesc, împărțindu-l în partide, învrăjbindu-l și expunându-l desbinat în fața blocului unit al puterii iudaice, într'un greu moment al istoriei sale.

Numai acest argument este atât de grav pentru existența noastră, în cât ar fi un suficient motiv ca această democrație să fie schimbată, cu orice ne-ar putea garanta unitatea: deci Viata. Căci desunirea noastră înseamnă moartea.

2. *Democrația transformă milioanele de jidani în cetățeni români.*

Făcându-i egali cu Românii. Dându-le aceleași drepturi în stat. Egalitate? Pe ce bază? Noi suntem aici de mii de ani. Cu plugul și cu arma. Cu munca și cu sângele nostru. De unde egalitate cu cei de abia de 100, de 10 sau de 5 ani, aici? Privind trecutul: Noi am creat statul acesta. Privind viitorul: Noi, Românii, avem răspunderea istorică întreagă a existenței României Mari. Ei n'au niciuna. Ce răspundere pot avea jidanii în fața istoriei pentru dispariția Statului român?

Prin urmare: nici egalitate în muncă, jertfă și luptă la creierea statului și nici egalitate de răspundere pentru viitorul lui. Egalitate? După o veche maximă: egalitate înseamnă a trata inegal, lucrurile inegale. Pe ce bază cer jidanii tratament egal, drepturi politice egale cu ale românilor?

3. *Democrația este incapabilă de continuitate în efort.* Pentru că împărțită în partide care guvernează, câte un an, doi sau trei, este incapabilă de a concepe și a realiza un plan de lungă durată. Un partid anulează planurile și eforturile celui alt. Ce s-a conceput și construit de unul astăzi, se dăruie în ziua următoare de altul.

Într-o țară, în care este nevoie de construcție, al cărei moment istoric este însăși construcția, acest desavantaj al democrației este o primejdie. Ca într-o gospodărie în care s'ar schimba în fiecare an stăpânii, venind fiecare cu alte planuri, stricând ce au făcut unii și apucându-se de alte lucruri cari și ele să fie stricate de cei ce vor veni mâine.

4. *Democrația pune în imposibilitate pe omul politic de a-și face datoria către neam.*

Omul politic de cea mai mare bunăvoință devine în democrație, *sclavul partizanilor săi*, întrucât, ori le satisface poftele personale, ori acestia îi distrug gruparea. Omul politic trăiește sub tirania și permanenta amenințare a agentului electoral.

El e pus în situația de a alege: ori desființarea muncii sale de o viață, ori satisfacerea partizanilor. Și atunci omul politic le satisface poftele. Dar nu din buzunarul său, ci din buzunarul țării. Creiază posturi, funcții, misiuni, comisiuni, sinecure, toate puse în sarcina bugetului țării, care apasă tot mai mult pe spinarea, din ce în ce mai istovită, a poporului.

5. *Democratia este incapabilă de autoritate.* Pentru că lipsește puterea sancțiunii. Un partid nu ia măsuri în contra partizanilor lui, trăind din afaceri *scandaloase* de milioane, din hotie și pradă, de frică să nu-i piardă. Nici împotriva adversarilor, de frica acestora să nu-i demaste propriile afaceri și incorectitudini.

6. *Democratia este în slujba marelui finanțat.* Din cauza sistemului costisitor și a concurenței dintre diferitele grupări, democrația cere să fie alimentată cu bani mulți. Ca o consecință firească ajunge sluga marelui finanțat internațional jidănesc care o subjugă, plătind-o.

În modul acesta soarta unui neam este dată pe mâna unei caste de bancheri.

ELECȚIUNE, SELECȚIUNE ȘI EREDITATE

Poporul nu se conduce după *vointa* lui: Democratia. Nici după *vointa* unei persoane: Dictatura. Ci după *legi*. Nu e vorba de legile făcute de oameni.

Sunt norme, legi naturale de *viață* și norme, legi naturale de *moarte*. *Legile vieții și legile morții*. O națiune merge la viață sau la moarte după cum respectă pe unele sau pe altele din aceste legi.

*

Rămâne un lucru de stabilit: Cine, din mijlocul unei națiuni poate înțelege sau intuit aceste norme? Poporul? Multimea? Cred că i se cere prea mult. Multimea nu înțelege nici alte legi mai mărunte. Nu numai că nu le poate prinde ca din văzduh, dar trebuie să i se explice multă vreme, să i se repete în mod insistent, să fie chiar pedepsită, pentru a le putea înțelege.

Iată câteva legi imediat *necesare* vieții ei, pe care le înțelege cu greu: că în caz de boală infecțioasă, trebuie izolarea bolnavului și dezinfectie generală; că în casă e nevoie să între soarele, deci trebuie ferestre mari; că vitele, dacă sunt îngrijite și hrănite mai bine, dau mai mult, pentru hrana omului etc.

Dacă multimea nu poate înțelege sau înțelege cu greu câteva legi imediat *necesare* vieții ei, cum își poate cineva imagina că multimea, care în democrație trebuie să se conducă pe ea, va putea înțelege cele mai dificile legi naturale, va putea intuit cele mai fine și mai imperceptibile norme de conducere omenească, norme care o depășesc pe ea, viața ei, necesitățile vieții ei, cari nu i se aplică direct ei, ci cari se aplică unei entități superioare ei: *națiunea*?

Dacă pentru a face ceva pâine trebuie să fie ceva specializat, dacă pentru a face ghete, pluguri, pentru a face agricultură, pentru a conduce un tramvai, trebuie specializare; pentru cea mai grea conducere, aceea a unei națiuni, nu trebuie specializare? Nu trebuiesc anumite însusiri ?

Concluzia: Un popor nu se conduce prin el însuși, ci prin elita lui. Adică prin acea categorie de oameni născuți din sânul său cu anumite aptitudini și specialități.

După cum albinele își cresc regina, tot astfel un popor trebuie să-și crească *elita* lui.

La fel multimea, în nevoile ei, apelează la elita ei la înțelepții statului.

* * *

Cine alege această elită? Multimea?

Pentru orice „idei” sau pentru orice candidat la guvernare, se pot capta oameni. Se pot câștiga voturi. Dar aceasta, nu depinde de înțelegerea de către popor a acelor „idei”, „legi” sau oameni, ci cu totul de altceva: de *măestria* oamenilor în a capta bunăvointa multimii.

Multimea e cea mai capricioasă și cea mai nestabilă în păreri. Dela război încoace aceeași multime a fost pe rând: averescană, liberală, naționalistă, național-tărănistă, iorghistă etc. Ridicând în slavă pe fiecare, ca după un an să-l scuie, recunoscându-și prin aceasta propria gresală, rătăcire și incapacitate. Criteriul ei de alegere este: „Să mai încercăm și pe alții”. Deci alegerea se face, nu după studiere și cunoaștere, ci la noroc și la întâmplare.

Două idei contrarii. Una cuprinde adevărul și cealaltă minciuna. Se caută adevărul. Adevărul nu poate fi decât unul. Se pune la vot. Una întrunește 10.000 voturi, alta 10.050. Este oare posibil ca 50 voturi în plus sau în minus, să determine adevărul sau să-l nege ? Adevărul nu depinde nici de majoritate, nici de minoritate, el își are legile sale și triumfă, după cum s’a văzut, împotriva tuturor majorităților, chiar zdrobitoare.

Găsirea adevărului nu poate fi încredințată majorităților, după cum în geometrie teoria lui Pythagora nu are a fi pusă la votul multimii, pentru că aceasta să-i hotărască adevărul sau să-l nege. Și după cum chimistul, care vrea să obțină amoniac, nu are a se adresa multimii pentru a decide prin votul ei cantitățile necesare de azot și de hidrogen. Și după cum un agronom, care a studiat ani de zile agricultura și legile ei, nu are a se prezenta după aceea la vot în

fata unei multimi spre a se convinge, prin rezultatul votului, de valoarea lor.

*

Poate poporul să-si aleagă elita?

De ce nu-si aleg atunci soldatii pe cel mai bun general? Pentru ca să poată alege, acest juriu colectiv, ar trebui să cunoască bine:

a) Legile strategiei, tacticei, organizării etc.

b) Întrucât persoana X se conformează prin aptitudini si stiintă acestor legi.

Fără aceste cunostinte nu poate nimeni să aleagă. Multimea, dacă voieste să-si aleagă elita, este neapărat necesar să cunoască legile de conducere ale organismului national si întru cât candidatii se conformează prin aptitudini si stiintă acestor legi.

Multimea însă, nu poate cunoaste nici aceste legi si nici oamenii. Iată de ce credem că o elită nu poate fi aleasă de multime.

A încerca alegerea acestei elite, este ca si cum am avea pretentia de a determina, prin vot si majorități, poetii din sânul unei natii, scriitorii, mecanicii, aviatorii sau atletii.

Democratia, asa dar, bazată pe principiul electiunii, alegându-si ea elita, săvârsește o fundamentală eroare din care decurge *întreaga stare de nenorocire, turburare si mizerie a satelor*. Ne găsim la un punct capital. Deoarece dela această eroare de conceptie democratică pleacă, am putea spune, toate celelalte erori.

Multimile fiind chemate *să-si aleagă elita*, acestea nu numai că nu sunt în stare să-si descopere si să-si aleagă elita, dar mai mult, *aleg, afară de mici exceptii, tot ce este mai rău în sânul unei natiuni*.

Deci nu numai că democratia înlătură *elita natională*, dar o înlocuieste cu ce este mai rău în mijlocul natiei. Democratia va alege: Pe oameni fără niciun fel de scrupul, deci fără morală. Pe cei cari vor plăti mai bine, deci pe cei cu mai multă putere de corupție. Pe scamatori, sarlatani, demagogi, cari vor iesi mai bine la concursul de scamatorie, sarlatanie, demagogie, din timpul perioadei electorale. Printre ei se vor strecura si câtiva oameni de treabă, oameni politici chiar, de bună credință. Vor fi sclavii celor dintâi.

Adevărata elită a unei natii va fi înfrântă, înlăturată, pentru că ea va refuza să concureze pe aceste teme. Ea se va retrage si va sta ascunsă.

De-aici, consecinte funeste pentru stat.

Când un stat este condus de o asa zisă „elită”, formată din tot ce are el mai rău, mai nesănătos, mai stricat, este oare admisibil ca

cineva să se mai întrebe de ce statul se ruinează? Iată cauza tuturor celorlalte rele: imoralitate, corupție, desfrâu, în toată țara, jaf și pradă în averea statului, exploatare până la sânge a poporului, sărăcie și mizerie în casele acestuia” lipsa simțului de împlinire a datoriilor în toate funcțiile, desordine și desorganizare în stat, năvala străinilor cu bani din toate părțile, ca la magazinele căzute în faliment, care-si desfăcă mărfurile pe nimic. Țara se vinde la licitație: „Care dă mai mult” ? Până în cele din urmă, aici ne va duce democrația.

În România, dela războiu încoace în special, democrația ne-a creiat, prin acest sistem de alegeri, o „elită națională” de Româno-jidani, având la bază nu vitejie, nici iubire de țară, nici jertfă, ci vânzarea de țară, satisfacerea interesului personal, mita, traficul de influență, îmbogățirea prin exploatare și furt, hotia, lasitatea, adică doborârea adversarului prin intrigă.

Această „elită națională” dacă va continua să ne conducă *va duce la desfiintare statul român.*

Deci, în ultimă analiză, problema care se pune azi poporului român și de care depind toate celelalte. este înlocuirea acestei elite, cu o elită națională, având la bază: virtutea, iubirea și jertfa pentru țară, dreptatea și dragostea pentru popor, cinstea, munca, ordinea, disciplina, mijloacele loiale și onoarea .

* *

Cine să facă această înlocuire? Cine să fixeze noua elită la locul ei. Răspund: *oricine* înafară de multime. Admit oricare. alt sistem înafara „democrației”, care văd că mă omoară sigur pe mine, poporul român.

Noua elită românească și orice elită din lume trebuie să aibă la bază *principiul selectiunii sociale*. Adică în mod natural, se selectionează din corpul națiunii, adică din marea masă sănătoasă a țărănimii și muncitorimii, permanent legată de pământ și de țară, o categorie de oameni cu anumite însusiri, pe care apoi și le cultivă. Ea devine elita națională: Aceasta trebuie să conducă o națiune.

*

Când poate fi sau când trebuie consultată o multime? În fata marilor hotărâri cari o angajează. Pentru a-si spune cuvântul, dacă poate, dacă nu poate, dacă e pregătită sufletește sau nu. I se arată cărarea și i se cere să răspundă dacă se simte în stare să meargă pe

ea. Este consultată asupra soartei sale. Aceasta înseamnă consultarea poporului. Nu înseamnă alegerea elitei de către popor.

*

Dar repet întrebarea: Cine fixează pe fiecare la locul său, în cadrul elitei și cine cântărește pe fiecare? Cine *constată selectiunea și dă consacrare membrilor elitei noi*? Răspund: *elita precedentă*.

Aceasta nu alege, nu numește ci *consacră* pe fiecare la locul pe care s'a ridicat singur prin capacitatea și valoarea lui morală. Consacrarea o face seful elitei, consultându-si elita.

Deci o *elită națională*, trebuie să sîibă grija de a-si lăsa o *elită mostenitoare*. O elită înlocuitoare. Dar nu bazată pe principiul eredității, ci numai pe principiul selecțiunii sociale aplicat cu cea mai mare strictetă.

Principiul eredității nu este suficient în sine.

După *principiul selecțiunii sociale*, primenită neconținut cu elementele din adâncurile nației, o elită se păstrează totdeauna.

Greseala istorică a fost în aceea că acolo unde s'a creiat o elită bazată pe principiul selecțiunii, aceasta a părăsit de a doua zi principiul care i-a dat naștere, înlocuindu-l cu *principiul eredității* și consacrand sistemul nedrept și condamnat al privilegiilor din naștere.

Ca o protestare împotriva acestei greseli, pentru înlăturarea unei elite degenerată și pentru abolirea privilegiilor din naștere, s'a născut democrația.

Părăsirea principiului selecțiunii a dus la o elită falsă și degenerată și aceasta a dus la rătăcirea democrației.

* * *

Principiul selecțiunii înlătură deopotrivă și principiul electiunii și principiul eredității. Ele nu pot sta împreună. Între ele este un conflict, pentru că din două una: Ori există un anumit principiu al selecțiunii și atunci nu are ce căuta părerea și votul multimei, ori alegem noi oamenii și atunci nu mai funcționează selecțiunea.

De asemenea dacă ne servim de selecțiunea socială, nu are ce căuta ereditatea. Aceste două principii nu pot merge împreună decât dacă mostenitorul corespunde legilor selecțiunii.

*

Dar dacă o națiune nu are o adevărată elită, prima care s'o poată fixa pe a doua? Răspund printr-o singură frază care cuprinde un adevăr indiscutabil:

În cazul acesta elită se naste din războiu cu elita degenerată și falsă. Tot pe principiul selectiunii.

* * *

Asa dar, în rezumat, rolul unei elite este:

- a) De a conduce o națiune după legile vietii unui neam.
- b) De a-si lăsa o elită mostenitoare bazată nu pe principiul eredității, ci pe acela al selectiunii, căci ea cunoaste legile vietii și poate judeca întrucât persoanele se conformează prin aptitudini și știință acestor legi.

Ca și un grădinar care își va conduce grădina sa și va avea grije ca înainte de a muri să-si lase mostenitor, înlocuitor. Căci el este singurul care poate să spună cine dintre toți cei care a lucrat este mai bun pentru a-i lua locul și continua opera sa.

Pe ce trebuie să se întemeieze o elită: a) Curătenia sufletească. b) Capacitatea de muncă și de creație. c) Vitejia. d) Viată aspră și războire permanentă cu greutățile asezate în calea neamului. e) Sărăcie, adică renunțarea voluntară la a acumula averi. f) Credința în Dumnezeu. g) Dragostea.

* * *

Am fost întrebat dacă activitatea noastră de până acum se află pe linia Bisericii Crestine. Răspund:

Facem o mare deosebire între linia pe care mergem noi și linia Bisericii Crestine. Linia Bisericii este cu mii de metri deasupra noastră. Ea atinge perfecția și sublimul. Nu putem coborî această linie pentru a explica faptele noastre.

Noi, prin acțiunea noastră, prin toate faptele și gândurile noastre, *tindem* către această linie, ne ridicăm spre ea, atât cât ne permite greutatea păcatelor cărnii și condamnarea la care am fost sortiti prin păcatul originar. Rămâne de văzut cât am putut, prin eforturile noastre pămânesti, a ne înalta către această linie.

INDIVID, COLECTIVITATE NAȚIONALĂ, NAȚIUNE

„Drepturile omului” nu sunt mărginite numai de drepturile altui om, ci și de alte drepturi. Pentru că, există trei entități distincte:

1. Individul.
2. Colectivitatea națională actuală, adică totalitatea indivizilor din aceeași nație, trăind într'un stat, la un moment dat.
3. Națiunea, acea entitate istorică trăind peste veacuri cu rădăcinile înfipte în negura vremii și cu un viitor infinit.

O nouă mare eroare a democrației bazată pe „drepturile omului” este aceea de a nu recunoaște și a nu se interesa decât de una din aceste trei entități: *individul*. Pe a doua o neglijează sau își bate joc de ea, iar pe a treia o neagă.

Toate trei își au drepturile și datoriile lor. Dreptul de a trăi. Și datoria de a nu periclita dreptul la viață al celorlalte două.

Democrația nu se ocupă decât de asigurarea dreptului individului. De aceea asistăm în democrație la o răsturnare formidabilă. Individul crede că poate să împietzeze cu drepturile sale nelimitate asupra drepturilor *colectivității întregi*, pe care poate să o încalce și să o jupoaie. De aceea asistăm, în democrație, la acest tablou sfâșietor, la această anarhie, în care individul nu vrea să recunoască nimic deasupra interesului său personal.

La rândul ei, colectivitatea națională, are o tendință permanentă de a sacrifica viitorul – drepturile națiunii – pentru interesele ei prezente.

De aceea asistăm la nemiloasa exploatare sau chiar înstrăinare a pădurilor, a minelor, a petrolului, uitând că în urma noastră sunt sute de generații românești, copiii copiilor noștri, cari asteaptă să trăiască și ei, ducând mai departe viața neamului.

Această răsturnare, această rupere de raporturi, căreia democrația i-a dat naștere, constituie o adevărată anarhie, o desființare a ordinii naturale și este una din cauzele principale a stării de turburare a societății de astăzi.

Armonia nu se poate restabili, decât prin reîntronarea ordinii naturale. Individul trebuie subordonat entității superioare, colectivitatea națională, iar aceasta trebuie subordonată națiunii. „Drepturile omului” nu mai sunt nemărginite, ele sunt mărginite de drepturile colectivității naționale, iar drepturile acesteia sunt mărginite de drepturile națiunii.

* * *

În sfârșit, s'ar părea că în democrație cel puțin individul, încărcat de atâtea drepturi, trăiește minunat. În realitate însă și aici stă tragedia finală a democrației, – individul n'are niciun drept, căci ne întrebăm: unde este libertatea întrunirilor, unde este libertatea

scrisului, unde este libertatea conștiinței. El trăiește sub teroare, stare de asediu, cenzură, cu mii de arestați și cu oameni uciși pentru credința lor, ca pe vremea celor mai tirani conducători de popoare.

Unde este „dreptul multimei suverane” de a decide de soarta sa, când întrunirile sunt interzise, iar dela vot, zeci de mii de oameni sunt opriți, maltratați, amenințați cu moartea, omorâți.

Veti zice: Da, dar acestia vor să schimbe constitutia, să restrângă libertățile, să întroneze altă formă de stat!

Întreb: Poate sustine democrația că un popor nu e liber și nu-si poate decide singur de soarta sa, de a-si schimba constitutia, de a-si schimba forma statului, cum vrea el, de a trăi în libertățile mari sau mici, pe care le vrea el?

Aici e tragedia finală.

În realitate, în democrație omul nu are niciun drept. El însă nu și le-a pierdut nici în folosul colectivității naționale, nici în acela al națiunii, ci în folosul unei *caste politico-financiare* de bancheri și agenți electorali.

În sfârșit, ultima binefacere pentru individ, Democrația masonică printr’o perfidie neasemuită se transformă în apostol al păcii pe pământ. Dar în același timp proclamă războiul dintre oameni și Dumnezeu.

„Pace între oameni” și războire contra lui Dumnezeu.

Perfidia stă în aceea că întrebuintează cuvintele Mântuitorului: „Pace între oameni”, transformându-se în apostol al „păcii”, iar pe El condamnându-L și arătându-L ca vrăjmas al omenirii. Și în fine perfidia stă în aceea că prefăcându-se a voi să apere viața oamenilor, în realitate nu-i duc decât la pierderea vieții. Prefăcându-se că vor să-i apere de moartea prin războiu, nu fac altceva decât ating diavolescul scop, acela de a-i condamna la moarte vesnică.

NEAMUL

Când zicem neamul românesc, înțelegem nu numai pe toți Românii trăind pe același teritoriu, având același trecut și același viitor, același port, aceeași limbă, aceleași interese prezente.

Când zicem neamul românesc, înțelegem toți Românii vii și morți, cari au trăit dela începutul istoriei pe acest pământ și cari vor mai trăi și în viitor.

Neamul cuprinde:

1. Toti Românii aflați, în prezent, în viață.

2. Toate sufletele mortilor si mormintele strămosilor.

3. Toti cei ce se vor naste Români.

Un popor ajunge la constiinta de sine, când ajunge la constiinta acestui *întreg*, nu numai la aceea a intereselor sale.

Neamul are:

1. *Un patrimoniu fizic, biologic*: carnea si sângele.

2. *Un patrimoniu material*: pământul țării si bogățiile.

3. *Un patrimoniu spiritual* care cuprinde:

a) *Conceptia lui despre Dumnezeu*, lume si viață. Această concepție formează un domeniu, o proprietate spirituală. Frontierele acestui domeniu sunt fixate de marginile strălucirii concepției lui. Există o țară a spiritului national. Țara viziunilor lui, obtinute prin revelatie si prin proprie sfortare.

b) *Onoarea lui* ce strălucește în măsura în care neamul s'a putut conforma, în existenta sa istorică, normelor izvorâte din conceptia lui despre Dumnezeu, lume si viață.

c) *Cultura lui*: rodul vietii lui, născut din propriile sfortări în domeniul gândirii si artei. Această cultură nu este internatională. Ea este expresia geniului national, a sângelui. Cultura este internatională ca strălucire, dar natională ca origine. Făcea cineva o frumoasă comparatie: Și pâinea, si grâul, pot fi internationale ca articole de consumatie, dar vor purta pretutindeni pecetea pământului în care s'au născut.

Toate aceste trei patrimonii își au importanta lor. Pe toate un neam trebuie să si le apere. Dar cea mai mare însemnătate o are patrimoniul său spiritual, pentru că numai el poartă pecetea eternității, numai el străbate peste toate veacurile.

Grecii antici nu trăiesc prin fizicul lor, oricât de athletic, – din el n'a mai rămas decât cenusă – si nici prin bogățiile materiale, dacă le-ar fi avut, ci prin cultura lor.

Un neam trăiește în vesnicie prin conceptia, onoarea si cultura lui. De aceea conducătorii natiilor trebuie să judece si să actioneze nu numai după interesele fizice sau materiale, ale neamului, ci tinând seamă de linia lui de onoare istorică, de interesele eterne. Prin urmare, nu pâine cu orice pret, ci onoare cu orice pret.

ȚELUL FINAL AL NEAMULUI

Este viata?

Dacă este viața, atunci nu interesează mijloacele pe care neamurile le întrebuințează spre a i-o asigura. Toate sunt bune, chiar și cele mai rele.

Se pune deci problema: După ce se conduc națiunile în raport cu alte națiuni? După animalul din ele? După tigrul din ele? După legea pestilor din mare sau a fiarelor din pădure?

Țelul final nu este viața. Ci *Învierea*. Învierea neamurilor în numele Mântuitorului Iisus Hristos. Creatia, cultura, nu-i decât un mijloc, nu un scop, cum s'a crezut pentru a obtine această înviere. Este rodul talentului, pe care Dumnezeu l-a sădit în neamul nostru, de care trebuie să răspundem. Va veni o vreme când toate neamurile pământului vor învia, cu totii mortii și cu totii regii și împărații lor. Având fiecare neam locul său înaintea tronului lui Dumnezeu. Acest *moment final*, „învierea din morți”, este țelul cel mai înalt și mai sublim către care se poate înălța un neam.

Neamul este deci o entitate care își prelungește viața și dincolo de pământ. Neamurile sunt realități și în lumea cealaltă, nu numai pe lumea aceasta.

Sfântul Ioan, povestind ceea ce vede dincolo de pământuri, spune:

„Cetatea n'are trebuință nici de soare, nici de lună ca s'o lumineze căci o luminează slava lui Dumnezeu și luminătorul îi este Mielul”.

„Neamurile vor umbla în lumina ei și împărații pământului își vor aduce slava și cinstea lor în ea” (Apocalips 21, 23-24).

Și în altă parte:

„Cine nu se va teme, Doamne, și cine nu va slăvi numele Tău? căci numai Tu esti sfânt și toate neamurile vor veni și se vor închina înaintea Ta, pentru că judecățile Tale au fost arătate”. (Apocalips 15, 4).

* * *

Nouă, Românilor, neamului nostru, ca oricărui neam din lume, Dumnezeu ne-a sădit o misiune, Dumnezeu ne-a hotărât un destin istoric.

Cea dintâi lege pe care un neam trebuie s'o urmeze este aceea de a merge pe linia acestui destin, împlinindu-și misiunea încredințată.

Neamul nostru n'a desarmat si n'a dezertat dela misiune ori cât de grea si de lungă i-a fost calea Golgotei lui.

Și acum, ni se ridică în față obstacole înalte ca muntii.

Fi-vom noi, oare, generatia debilă si lasă, care să lăsăm din mâinile noastre, sub presiunea amenințărilor, linia destinului românesc si să părăsim misiunea noastră ca neam în lume ?

MONARHIA ȘI LEGEA MONARHIEI

În fruntea neamurilor, deasupra elitei, se află monarhia. Resping republica.

În istorie s'au văzut monarhi buni, foarte buni, slabi sau răi. Unii s'au bucurat de onoruri si dragostea popoarelor până la sfârșitul vietii, altora li s'a tăiat capul. N'au fost, deci, toti monarhii buni. Monarhia însă, a fost *totdeauna bună*. Nu trebuie să se confunde omul cu institutia, trăgându-se concluzii false.

Pot fi preoti răi, dar pentru aceasta, nu putem trage concluzia, că trebuie să desfiintăm Biserica si să ucidem pe Dumnezeu cu pietri.

Sunt, desigur, si monarhi slabi sau răi, dar nu putem renunta la monarhie.

În agricultură, avem un an bun si un an rău, sau unul bun si doi ani răi; cu toate acestea, lumii nu i-a trecut încă prin gând să se lase de agricultură.

* * *

Un monarh face ce vrea? Atunci, când e mare si când e mic? Când e bun si când e rău?

Un monarh nu face ce vrea. Un monarh e mic atunci când face ce vrea si e mare atunci când face ce trebuie.

Există o linie a vietii neamului. Un monarh e mare si bun, atunci când se mentine pe această linie. E mic sau rău, în măsura în care se îndepărtează de această linie a vietii neamului sau i se opune. Iată legea monarhiei. Sunt si alte linii care pot ispiti un monarh: linia intereselor personale, linia intereselor unei clase, linia intereselor unui grup, linia intereselor străine (dinăuntru sau dinafara hotarelor).

El trebuie să le înlătore pe toate si să urmeze linia neamului.

Ștefan cel Mare, de o jumătate de mie de ani, strălucește în istorie si Românii nu-l mai uită, pentru că s'a confundat perfect cu linia de viață a neamului.

Regele Ferdinand, împotriva oricăror legături și interese, s'a plasat pe linia neamului, a îndurat cu el, a făcut jertfă alături de el, a izbândit cu el. Prin *aceasta* el este mare și nemuritor.

LUPTA DELA TUTOVA

17 APRILIE 1932

După alegerile dela Neamt, nu trecuseră decât patru luni și tânăra oaste legionară a intrat într-o nouă luptă. La începutul lui Ianuarie 1932, s'a declarat vacant un loc de deputat la Tutova. Am studiat situația. Aici, la alegerile generale, avusesem numai 50 de voturi. Județul era slab, dar era bine încadrat de Covurlui, Cahul și Tecuci, încât puteam să fac ușor deplasări de legionari.

Mi s'a părut că am putea obține victoria. M'am gândit la importanța și răsunetul pe care le-ar avea o nouă biruință. Două victorii consecutive a celei mai tinere organizații împotriva tuturor partidelor politice i-ar fi mărit considerabil prestigiul în ochii țării. Am luat hotărârea să candidez tatăl meu, fiindu-mi cel mai necesar în mișcare, atât în Parlament, cât și în afară, pentru organizare și propagandă. Alegerile s'au fixat pentru 17 Martie.

La 9 Ianuarie am lansat un manifest în întreg județul. La 10 Ianuarie a sosit tatăl meu cu o primă echipă. Au venit apoi echipele din Iasi, Tecuci, Beresti și Cahul.

În primele trei săptămâni, rapiditatea și eroismul micilor forte legionare au determinat un curent de simpatie pentru noi în întreg județul. Pe o iarnă grea cu zăpezi mari, cu ger, partidele nu se puteau deplasa. Ele așteptau o vreme mai bună. În acest timp însă, peste dealuri, prin zăpadă până la brâu, prin viscol, legionarii străbăteau din sat în sat.

Pe la începutul lui Februarie, lupta a început să devină grea: În fața noastră se ridica coaliția liberală-tărănistă-lupistă-cuzistă cu o înversunare pe care noi nu o mai cunoscusem până atunci. Guvernul a trecut la măsuri de adevărată teroare. Presa jidovească ne atacă cu vehemență.

Simteam nevoia de a mai întări forțele. Am trimis ultimele rezerve dela Iasi sub comanda lui Totu. Altele nu mai aveam decât la București. Cu acestea însă, se puneă o grea problemă pentru noi, aceea a transportului. N'aveam bani. Am chemat atunci legionarii și

le-am propus o măsură eroică: să pornească, pe jos, dela Bucuresti la Bîrlad, o distanță de aproape 300 km., explicându-le că acest mars va însemna pentru victorie mai mult decât 100.000 de manifeste. El va constitui, singur, un mare discurs eroic, adresat de legionari, românilor din Tutova.

Legionarii au primit propunerea cu entuziasm. Peste o săptămână o echipă de circa douăzeci si cinci, sub comanda lui Stelescu, ajutat de Caratanase si Doru Belimace, a plecat pe jos, dela Bucuresti la Tutova. După un mars greu de 10 zile, prin viscol, au ajuns la Bârlad, primiti cu însufletire de întreaga populație. Dar prigoana s'a întetit până la ultima încordare posibilă. A fost adus în judet colonelul de jandarmi Ignat, cu forte mari, având ordinul, din partea ministrului de interne dl. Argetoianu, ca legionarii să fie scosi pe targă din întreg judetul. Mici echipe era imposibil să mai poată înainta. Am făcut atunci două echipe puternice, sub comanda lui Victor Silaghi si Stelescu, care, sustinându-se una pe alta, să poată înainta pe linia Puesti-Dragomiresti, însoțind pe tatăl meu. O altă echipă mai mică am trimis-o în directia Băcani. Aceste două directii mai rămăseseră nebătute. Ele constituiau jumătatea de Nord-Est a judetului. Sudul, cealaltă jumătate, fusese bine lucrată de tatăl meu, de dl. D. Popescu, seful judetean, de Victor Silaghi, de Teodor Țilea si Ion Antoniu, cu primele echipe.

Cele două echipe din Nord au înaintat, luptând pe un mare viscol, peste 40 km., având si câțiva răniti, pe Țocu si altii. În Nordul judetului ele au fost întâmpinate de mari forte de jandarmi. Echipele s'au baricadat atunci în podul unei case pustii, unde au rezistat fără foc, hrană si apă, timp de 48 de ore. În cele din urmă s'au putut retrage, după un mars greu, de o noapte, pe care l-au executat în conditiuni cu adevărat eroice si numai datorită încăpățânării lui. Victor Silaghi, care a îmbărbătat legionarii zdrobiti de oboseală, de frig si de foame, îndemnându-i să meargă până la ultima rezistentă posibil. Acest copil orfan fiul preotului român Silaghi din Careii Mari, ucis de unguri la 1918, în conditiuni tragice, a luptat cu adevărată vitejie.

La sfârșit, echipele acestea au fost înconjurate de forte mari aduse în Bârlad. Tatăl meu a fost arestat si închis în arestul unui regiment.

Echipa a treia a fost decimată complet în lupta dela Băcani. Aici, înainte de a intra în sat, într'o vale, pe înserate, a fost atacată de un mare număr de jandarmi. Șeful echipei, legionarul Popescu Lascăr, lovit în cap cu arma, a căzut primul în nesimțire într'un lac de sânge. Ceilalti legionari au refuzat să se retragă. Au atacat cu

piepturile goale, fără nimic în mână, încercând să intre în sat. Rând pe rând, au căzut totuși în nesimțire. Ultimul, a atacat singur. A căzut în genunchi sub lovituri, s'a înălțat, a atacat din nou. S'a prăbusit alături de camarazii lui. Întreaga echipă a căzut în nesimțire într'un lac de sânge. De acolo au fost târați prin zăpadă de jandarmi, distantă de doi kilometri, până la postul din sat. La ora 1 noaptea, un călăret a adus vestea în Bârlad a celor întâmplare seara la Băcani. Echipa de Ieseni sub conducerea lui Totu, care sosise la 12 noaptea la Bârlad, a pornit imediat, pe jos, în ajutorul camarazilor răniți. După o luptă, dela ora 3 jumătate la 5 dimineata, în care timp jandarmii au tras toate cartusele pe cari le aveau, legionarii au ocupat postul de jandarmi, găsind înăuntru încă în nesimțire, trântiti la pământ, pe legionarii căzuți în lupta dela Băcani. Ei i-au ridicat și transportat la spitalul din Bârlad.

* * *

Lucrurile n'au rămas însă aici. Jidănimea a pornit o uriasă campanie de presă, atacându-ne cu un cinism și o nedreptate revoltătoare. Un val de minciuni, insulte, calomnii s'a abătut asupra noastră. Toate grupările politice se coalizaseră spre a ne scoate din luptă.

A DOUA DISOLVARE A GĂRZII MARTIE 1932

Izbiti de jandarmi, atacati de presa jidovească, peste capul nostru cade o nouă disolvare a Gărzii, hotărâre dată printr'o simplă decizie ministerială.

Deși ne găseam în cadrul celei mai perfecte legalități, guvernul Iorga-Argetoianu, călcând Constitutia și legile, ne disolvă în mod arbitrar. Sediile din nou au fost ocupate și sigilate. Tipografia dela Iasi închisă. Atacati de presă, suntem pusi în imposibilitate de a ne apăra, toate publicatiile noastre fiind suspendate. În Parlament încerc să vorbesc, dar sunt împiedecat de sgomotele majorității, care nu-mi permite să mă apăr.

Candidatura totuși n'au putut-o opri.

Echipa dela Bucuresti a fost evacuată, Rând pe rând, și celelalte. Echipa Iesenilor, în număr de 30, sub conducerea lui Totu, fiind dusă în gară pentru aceeași operatie de evacuare, rupe cordoanele și ocupă sala de așteptare, unde se baricadează și rezistă

24 de ore, până când este atacată cu gaze. Până la sfârșit însă, este suită în tren și evacuată.

În oras nu mai rămân decât Ibrăileanu, Nutu Esanu și tatăl meu, arestat. Prigoana începe asupra satelor. Țărani, învățători și preoți, sunt arestați și bătuti, casele lor călcate. Alegerile se amână cu o lună, pentru 17 Aprilie.

Tatăl meu este eliberat. Intervin în luptă, prezentându-se în oras, bătrânii, în frunte cu Hristache Solomon, Colonel Cambureanu, Ventonic, Ifrim, Pr. Isihie, Peceli, Potolea etc. Îi împart pe la diferite secțiuni. Se strecoară, noaptea, fiecare la postul său. Echipetele din județele vecine pătrund din nou în Tutova prin diferite puncte: Echipa Gh. Costea trece Bârladul, prin apă până la gât, toate intrările fiind păzite. Ea se prezintă udă la secția de votare.

În dimineața de 17 Aprilie începe votarea. Continuă ziua și noaptea. La 18 Aprilie, ora 5 dimineața, se anunță victoria legionară: 5.600 voturi; liberalii: 5.200; țărănistii: 4.000; celelalte grupări: sub 2.000; cuzistii: 500 voturi.

Această a doua biruință legionară, în contra coaliției tuturor politicianilor români, obținută prin îndârjirea și voința de fier a legionarilor, prin eroismul și sângele lor, înfruntând obstacole, insulte, lovituri și prigoniri, a stârnit un entuziasm de nedescris în toată țara.

NOUI ALEGERI GENERALE

IULIE 1932

Tatăl meu a fost validat în ultima zi a sesiunii parlamentare. Odihna noastră n'a durat decât o săptămână, deoarece guvernul Iorga a căzut. S'a constituit un guvern național-țărănist în frunte cu dl. Vaida.

Intrăm într-o nouă luptă, sleiti de puteri și fizice și materialice. Suntem în Iunie 1932. De la 15 Decembrie 1929 suntem într-o luptă permanentă: Decembrie 1929-Aprilie 1930 campaniile din Covurlui, Cahul, Turda, Tecuci. Vara lui 1930, pregătirea și interzicerea marsului în Basarabia. Sunt închis până toamna. În Octombrie și Noiembrie suntem în Maramureș. Iarna lui 1931 ne găsește în închisoare. Primăvara lui 1931, luptă în alegerile generale. Vara lui 1931, alegerile de la Neamț. Iarna lui 1932, alegerile de la Tutova. Iar acum intrăm din nou în alegeri generale.

Cu toate aceste lupte, am continuat organizarea si în restul țării. Anul trecut avusesem liste în 17 judete, acum aveam în 36.

Toate partidele încep aceleasi certuri pline de intrigi pentru fixarea candidaturilor. Ele au tinut o săptămână. Eu fixeaz, singur, într'o singură noapte, toate candidaturile în 36 de judete. Între legionari, nimeni nu se bate pe locuri. Ei cer să fie pusi ultimii pe listă.

Problema grea însă este problema materială. O mare parte din judete își sustin singure cheltuelile, din contributia legionarilor. Altele însă nu pot. Îmi trebuiesc 50.000 lei numai pentru taxe. Umblu năucit până în ultima zi. Încerc la unul, la altul, – nimic.

Mă duc la dl. Nichifor Crainic, directorul „Calendarului”, crezând că poate are el. Nici el nu avea. Cu foaia sa, apărută de cinci luni, ne sustine lupta, urmărind, pas cu pas, vitejia echipelor legionare, dar sprijin material nu ne poate da. În sfârșit, mă împrumut prin Pihu si Caranica, cari, alergând pe la toti Macedoneni, găsesc suma necesară. Câteva judete le sustin Focsanii cu Hristache Solomon.

Campania începe. O nouă prigoană se abate asupra noastră. Răspânditi pe un front mare, suntem putini si atacati pretutindeni cu violență. La Tighina sunt răniti legionarii Savin si Popescu. La Bârlad, zeci de învățători si de preoti sunt târâti în beciuri si maltratati din ordinul D-lui Georgescu-Bârlad. La Vaslui, micile echipe sunt rănite. La Podul-Iloaiei si în întreg judetul Iasi, la fel.

La Focsani, bătrânul Hristache Solomon, cu inginerul Blănaru si alti zece sunt atacati din ordinul avocatului Neagu, de bandele înarmate ale national-tărănistilor, în comuna Vulturul. Cad legionarii la pământ, răniti de ciomage si de cutite. Rămâne în picioare singur, ca un munte, Hristache Solomon, de obrazul căruia nu se atinsese nimeni până atunci. Se apără cu îndârjire, dar până la urmă, cade în mijlocul drumului, răpus de lovituri. Acolo jos, este bătut cu ciomegele în cap de fiarele acestea care făceau neconținut caz, pe atunci ca si acum, de *legalitate, mijloace civilizate, libertate* etc.

Garda obtine 70.000 de voturi, dublându-si numărul față de anul trecut. Se prezintă cele mai bine judetele Cahul si Neamt, Covurlui si Tutova unde candidase tatăl meu. Apoi vin: Câmpu-Lung cu Mota, Turda, Focsani, Ismail, Tighina. Avem dreptul la cinci locuri. Urmează optările. Eu rămân la Cahul, pentru a intra în Parlament Nutu Esanu. Hotărâsc ca tatăl meu să rămână la Bârlad, pentru a lăsa să intre în Parlament, Stelescu, care are numai 25 ani si e student. Voiam să dau tineretului o încurajare si un imbold.

Încrederea si dragostea pe care i le-am arătat, nu mi-au fost însă răsplătite.

PENTRU A DOUA OARĂ ÎN PARLAMENT

Tot timpul, în Parlament, am luptat contra guvernului si a măsurilor sale pe care eu le-am socotit contrare intereselor neamului românesc, cum am luptat dealtfel si împotriva celorlalte guverne, care s'au perindat la cârma statului. Dela toate aceste guverne, tara aceasta nu avea nimic de asteptat, Nimic din viitorul sănătos al acestui neam nu se făurea acolo. Toate măsurile si legile nu erau decât niste paleative, care să lungească de azi pe mâine existenta amară si tristă a țării.

Când la Grivita au fost împuscati muncitorii români, din ordinul Ministerului de Interne, scârbit până în adâncul inimii de atitudinea comunizantilor din Partidul national-tărănesc, care aplaudau măsura guvernului, m'am ridicat la tribună si am simtit de a mea datorie să vorbesc după cum urmează:

„E rău că nenorociti de muncitori au ieseit în stradă, dar e mai rău si de ei si de neamul nostru, dacă în fata nedreptății strigătoare la cer, n'ar iesi, ci si-ar pleca capul resemnati în jug, lăsând tara pe mâna unor politiciani exploataatori.

.....

„Dl. Corneliu I. Zelea-Codreanu: D-le presedinte, d-lor deputati, în numele grupării din care fac parte, cer ca, alături de ancheta pe care este normal să o facă autoritățile în drept, să se facă si o anchetă parlamentară, compusă din reprezentanti ai diferitelor grupări politice din acest Parlament. Cer acest lucru, pentru că mă îndoiesc de exactitatea afirmatiuni-lor făcute de d-l Ministru de Interne; mă îndoiesc pentru un motiv bine determinat. La 24 Ianuarie, atunci când studentimea română, nationalistă si crestină, mergea să depună o cruce la mormântul eroului necunoscut, Siguranta Statului a dat informatia, într'o foaie din Capitală, că acea actiune a fost pusă la cale si subventionată de Moscova.

„Dacă tot asa de verosimilă este si informatia pe care d-voastră o aveti si în afacerea dela Grivita, atunci înțeleg foarte bine câtă dreptate aveti ca să luati măsuri de

asemenea natură, ca cele pe care le-ati luat ieri si azi. (Aplauze pe băncile „Gărzii de Fier” si ale Partidului Țărănesc Dr. Lupu).

„În al doilea rând, tin să afirm că mie, ca si tuturor oamenilor de bun simt din această țară, nu ne este frică de comunism sau de bolsevism, Nouă ne este frică de altceva, de faptul că oamenii dela acele ateliere nu au ce mânca; le este foame. (Aplauze pe băncile „Gărzii de Fier” si ale Partidului Țărănesc Dr. Lupu).

„Unii din acei muncitori, au 1100 lei pe lună si au 5, 6, 7 copii.

„DI Dr. N. Lupu: Asa este.

„DI Corneliu I. Zelea-Codreanu: Având cinci sase, sapte copii, acea leafă nu le ajunge nici măcar pentru pâinea de toate zilele.

„Mie, în al doilea rând, mi-e frică si de altceva: de setea de dreptate.

„DI Dr. N. Lupu: Foarte bine.

„DI Corneliu I. Zelea-Codreanu: Atunci, d-voastră veti trebui să satisfaceti aceste două: foamea si setea de dreptate. (Aplauze pe băncile „Gărzii de Fier” si ale Partidului Țărănesc Dr. Lupu), si va fi ordine deplină în această țară.

(Ședința de joi, 16 Februarie 1933. M. O. 41 din 23 Februarie 1933).

Una din greutățile care apasă activitatea parlamentarului este aceea a miilor de cereri de interventie pe la ministere. Era o adevărată condamnare a noastră de către multimea alegătorilor. Pentru că, pe de o parte, ne pierdeam întregul nostru timp, umblând toată ziua pentru rezolvarea acestor petitii. Este periculos pentru viața unei organizatii acest sistem, pentru că îi paralizează întreaga activitate. Pierzi lupta întreagă, trebuie să renunti la soarta unei natii pentru ca să-i servești partizanii. Dela un timp, am observat că printre cei ce veneau cu astfel de cereri nu era însă niciun legionar. Toti erau, fie milogi de meserie, fie adversari trimisi anume pentru a ne paraliza. Pe de altă parte, acest sistem ne pune în situatia penibilă de a merge si a ne ruga la oamenii, în contra cărora luptam. De aceea, personal am refuzat să fac acest serviciu de interventie. Tot timpul cât am stat în Parlament, n'am cerut niciunui ministru nimic.

O altă categorie o formau aceia, care veneau să ne ceară bani. Din sutele, cari se perindau, în fiecare zi, niciunul nu era legionar.

Unii erau în adevăr bolnavi sau căzuți în vreo nenorocire, alții însă își făcuseră din acest sistem o adevărată meserie.

În sfârșit, gruparea noastră era o mică organizație în devenire, în mars, în luptă permanentă. Aceasta ne cerea, în special mie, neconținută atenție asupra tuturor mișcărilor adverse; pretindea descoperirea și pararea planurilor dușmane, cucerirea și organizarea de noi poziții, cu alte cuvinte, o supraveghere permanentă, de zi și noapte, a câmpului de luptă din întreaga țară. Înainte de toate venea însă supravegherea educației legionare pentru a nu ne vedea transformați pe nesimțite într-o categorie politică de infecție morală, din care să nu mai putem ieși, și în care spiritul legionar să moară.

Parlamentul îmi răpea timpul necesar conducerii.

CUM SE PREZENTA ORGANIZAȚIA LEGIONARĂ ÎN 1932-1933

În toamna lui 1932 și iarna lui 1933, legionarii au fost lăsați în refacere. Trei ani și jumătate de lupte trecuseră. Acești tineri își meritau acum odihna.

De aproape doi ani mă stabilisem la București. La Iași rămăsese, în locul meu, Banea, ajutat de Totu, Crânganu, Tască, Stelian Teodorescu, pentru chestiunile studentesti, tipografie, cămin, etc. Grupul studentesc legionar se mărise. Cuprindea acum mai mult de jumătate din numărul studenților luptători. La Cluj, era un început sănătos de organizare cu Bănică Dobre, la Cernăuți de asemenea, cu Lauric, se desvolta bine un început de viață legionară, sub îndrumarea spirituală a profesorului Traian Brăileanu, în jurul căruia se strâng prof. Toppa și alții. În întreaga Bucovină, curentul și organizația legionară creșteau sub buna și pricepută comandă a vechiului și distinsului nationalist Vasile Iasinschi. La Chisinau lucrau Tudorache și Serghie Florescu; la Oradea Mare, Iosif Bozântan.

Tinerii crescuți în Frățiile de Cruce se ridicau la Universitate, gata formați.

La București, apăruse un ziar nationalist de mare curaj și de linie superioară, „Calendarul”, sub direcția d-lui Nichifor Crainic și cu colaborarea unui mănunchiu de intelectuali, în frunte cu profesorul Dragos Protopopescu. Această foaie tăia, cu bărbăție, drum nou și larg în lumea intelectualității românești, pe linia creștină

si nationalistă. În special articolele D-lui Crainic erau adevărate lovituri de tun cari făceau ravagii în lumea antiromânească.

În miscarea studentească a Capitalei, legionarii aveau primul loc. La Presidencia Centrului era Traian Cotigă cu un comitet legionar.

În mijlocul tinerilor intelectuali din Capitală se simte un reviriment. În conștiinta lor încep să se pună marile probleme de viață ale acestui neam. Un grup talentat, strâns în jurul tinerei reviste „Axa”, având în frunte pe Polihroniade, Vojen, Constant, intră în rândurile legionare. Și alti tineri eminenti ca prof. Vasile Cristescu, Vasile Marin, prof. Vladimir Dumitrescu, ing. Virgil Ionescu, prof. Radu Gyr, avocatul Popov, pictorii Basarab si Zlotescu, toti de mare talent si plini de suflet, lucrează pe linia ideologică legionară.

Macedonenii se aproprie tot mai mult de noi printr'un tineret sănătos, curat ca lacrima si viteaz. Ne gândim totusi, că nu e bine ca massa Macedonenilor din Cadrilater să fie încadrată în Gardă, deoarece, abia venită de peste hotare, am expune-o la prea multe asupriri. Tineretul universitar însă se înrolează în întregime.

În fruntea tineretului macedonean se găseau trei elemente de o aleasă cultură: Papanace, Caranica si Sterie Ciumeti.

Cu cei doi dintâi mă sfătuiaam deseori, având amândoi o admirabilă judecată, pusă în valoare de o curătenie si sinceritate ireprosabilă, de o mare dragoste si de vitejie.

Nu cred, că dela 1931, să fi fost o singură zi în care să nu mă fi întâlnit cu ei. În acest timp de prigonire, ceasuri întregi discutam împreună: lovitură după lovitură, nedreptate după nedreptate, miselie după miselie. Fiecare veste despre o nouă schingiuire legionară era un cutit împlântat în inimile noastre. Durerea pentru toti legionarii maltratati ne chinuia sufletele si mai ales, imposibilitatea de a întrezări un mijloc de a căpăta dreptate.

Sterie Ciumeti trăeste zi si noapte cu mine. E un tânăr de mare corectitudine si de o credință de câine. El devine casierul central al Gărzii. Toate zilele – câte le va mai avea – nu se va gândi decât la Gardă, nu se va frământa si nu va actiona decât pentru Gardă, nu va trăi viața a lui decât pentru ea.

În diferite puncte ale țării apar elemente de valoare: Dr. Pantelimon, Părintele Ionescu Duminică, Dr. Augustin Bidian la Sibiu, Preotul Georgescu-Edineti, duhovnicul studentimii, vechiu luptător, Căpitanul Ciulei la Bacău, Aristotel Gheorghiu de asemenea vechiu, cu comanda la Râmnicu-Sărat; la Brăila, Ion Iliescu; Șeitan la Constanta; Preotul Doară si Victor Bărbulescu la Vâlcea; profesorii Vintan, Ghenadie si Duna la Timisoara. Și vechii le-

gionari: profesorii Nicolae Petrascu, Horia Sima, avocatul Iosif Costea, Colhon si altii, cari au acum posturi de comandă în diferite părți ale țării.

Bucurestii se împart în sectoare si începe organizarea. La Verde si Albastru sunt două elemente de valoare: Nicolae Constantinescu si Doru Belimace. Două caractere tari, două minti. Doru Belimace, unul dintre cei mai distinsi studenti ai Facultății de Litere. Nicolae Constantinescu cu o aleasă cultură economică, student al Academiei Comerciale. Ambii în curând se vor dovedi a avea impunătoare calități de credință si vitejie legionară.

Tot acum se înființează *cel dintâiu grad legionar*, prin următorul ordin de zi din 10 Decembrie 1932:

„A) Se înființează cel dintâi grad superior în ierarhia legionară purtând denumirea de Comandant legionar.

Având în vedere jertfa, munca, eroismul, credinta, capacitatea si vechimea se înaintează în grad următorii legionari în ordinea alfabetului:

Banea Ion, doctorand în Medicină; Belgea Ion; Blănaru Ion, inginer; Dumitrescu Ion, preot; Ionescu Andrei; Silaghi Victor, avocat; Stelescu Mihail, deputat; Totu Nicolae, student; Traian Cotigă, student; Tănase Antohi, meserias.

B) Toti legionarii, seria 1927 si 1928, cu legământul depus, rămasi în cadrele active ale Legiunii, se înaintează în gradul de Comandant legionar ajutor. Semnat: Corneliu Zelea-Codreanu”.

Ceilalti mai în vârstă au fost înaintati în Senatul Legiunii si în Consiliul superior legionar.

OFENSIVA CALOMNIILOR

„MIȘCARE ANARHICĂ ȘI TERORISTĂ”

Miscarea legionară crește văzând cu ochii în special în rândul tineretului din școli și universități și în rândurile țăranilor din toate provinciile românești. Se dezvoltă mai greu la orase, unde elementul românesc este sau funcționar la stat, în imposibilitate de a se manifesta, sau rob economic de jidani.

Aceeași prigoană surdă, pe care am cunoscut-o de când am deschis lupta în 1922, ne urmărește crescând, pe noi, toți luptătorii și familiile noastre. Dacă ești tânăr cu studii, nu vei căpăta niciodată funcțiune la stat decât cu pretul vânzării conștiinței și credinței tale. Sute de tineri caută să fie ademeniți cu bani, promisiuni, onoruri, funcțiuni. Statul a ajuns o școală a trădării, sunt uciși oamenii de caracter, iar trădarea este răsplătită din belșug. Dacă ești comerciant român, singur în mijlocul jidovimii și crezi în Legiune, începând de la sergentul de stradă și până la primar și prefect, toți îți sunt dușmani. Te urmăresc zi și noapte. Îți pun impozite mai mari ca jidovilor; contravențiile vor curge una după alta, lovitură după lovitură, până te vor nimici.

Dacă ești țăran, te vor duce, cu mâinile legate, din post în post, pe jos, zeci de kilometri, bătându-te în fiecare zi, la fiecare secție de jandarmi. Te vor ține nemâncat câte 4-5 zile, se vor uita pretutindeni ca niște fiare la tine și fiecare îți va trage peste obraji câte o palmă. Dacă ești muncitor, te vor da afară ca pe o cârpă, din orice fabrică, din orice întreprindere.

Pentru că, în țara aceasta, un om cu credințele noastre, trebuie să moară de foame, el și toți copiii lui. Suntem cu toții considerați ca niște dușmani ai neamului și ai țării.

Noi ne-am încadrat însă în cea mai perfectă ordine și legalitate. Pentru că să nu ni se poată spune nimic. Dar aceasta nu va avea nicio valoare. Lozinca guvernelor va fi: „Nu vă putem distruge pentru că ați călcat legile? Nu-i nimic, le călcăm noi și vă distrugem”. „Nu vreți să fiți „ilegali”, suntem noi „ilegali”. Încât în modul acesta, am intrat într’un sistem cu adevărat talmudic: pe de o parte, acuzați prin presă și prin toate oficiile politice, de „ilegalitate”, iar pe de altă parte, stând în cadrul perfect al legii, suntem măcinați prin cele mai

odioase si ilegale sisteme, de către toti reprezentantii guvernelor si ai statului, aflati în cea mai flagrantă ilegalitate.

Târâti în fata tribunalelor, hotărâri după hotărâri judecătoresti în toată tara confirmă linia de legalitate si ordine a miscării. Nicio hotărâre în contra noastră. Totusi argumentul lor de bază, al politicianilor si al presei jidovesti, rămâne invariabil: „Miscare de desordine”, de „anarhie”, de „încălcarea legilor”, „teroristă”.

Presa jidovească atâta mereu pe politiciani în contra noastră, pentru ca acestia să se repeadă să ne sfârțice, să ne desființeze.

ÎN SLUJBA STRĂINILOR

De un timp, ne mai știind ce să ne pună în sarcină, presa jidănească ne acuză că luăm bani dela Mussolini. Că facem pe nationalistii, dar că în realitate scopul nostru este de a stoarce de bani pe oricine întâlnim în cale. Acum l-am găsit pe Mussolini să îl storcem pe el.

Rând pe rând, aflăm, uimiti, că:

„Suntem în slujba „Ungurilor care se desteaptă”.

„Suntem în slujba Moscovei”.

„Primim bani dela jidani”.

Până si această acuzare ridicolă nu ne-a fost crutată. Iată din ziarul jidănesc „Politica”, din 10 August 1934, un pasagiu semnificativ dintr'un articol intitulat: „Max Auschnit si Garda de Fier”:

„Și la noi deci, fenomenul s'a verificat întocmai si este lucru stiut de toată lumea, că cea mai însemnată miscare a fascismului românesc, Garda de fier, a fost creată si susținută de marii capitalisti. Și aici vine senzatia deloc senzatională: jidanul Max Auschnit a sprijinit si finanțat direct Garda de fier. Lucrul acesta l-au afirmat doi oameni destul de seriosi si cu răspundere, dl. ministru Victor Iamandi si cunoscutul publicist Scarlat Calimachi.

„După explicatiile de mai sus, faptul apare ca foarte normal.

„Cine nu stie, că si Hitler a fost finantat de marii capitalisti evrei din Germania?

„SUNTEM ÎN SOLDA HITLERIȘTILOR”

În ultima vreme, în Germania, a învins Adolf Hitler, în luptă cu hidra iudeo-masonică din toată lumea. Poporul german, cu o extraordinară hotărâre și unitate, se luptă și pune la pământ puterea iudaică.

Minciună după minciună, întrebuințează jidovii în presa lor, căutând să zăpăcească mintile oamenilor:

1. Adolf Hitler e un zugrav, un prost, un incapabil. Cine se ia după el într-o țară civilizată ca Germania!?

Dar Adolf Hitler păsește înainte.

2. Adolf Hitler nu va învinge pentru că se vor opune comunistii germani.

Dar Adolf Hitler se apropie de putere.

3. Hitlerismul s'a rupt în două, în trei. Mari nemulțumiri în rândul partidului etc.

Dar lui Adolf Hitler nu-i pasă.

4. Adolf Hitler a înnebunit. A plecat în munti etc.

Dar Adolf Hitler e sănătos și se apropie tot mai mult de biruință.

5. Dacă va învinge, de a doua zi, e revoluție în Germania. Comunismul va izbucni în revoltă generală și Hitler va cădea.

Dar Hitler vine la putere și revoluția visată de jidani nu are loc. El merge din majorități în unanimități neîntâlnite în istorie.

6. Toate țările vor boicota economic Germania și Hitlerismul va cădea.

Dar Adolf Hitler păsește biruitor înainte.

7. „Dictatură”, „teroare hitleristă” în toată Germania. Votul e smuls prin teroare.

Dar poporul german merge din entuziasm în entuziasm.

8. Hitler vrea să ne ia Ardealul. Iar noi, toți nationalistii români, cari vrem să scăpăm de pacostea jidănească, suntem, nici mai mult nici mai puțin, „hitleristi”, adică vrem să dăm Ardealul, Nemților.

Noi însă răspundem:

Presupunem că Hitler vrea să ne facă războiu și să ne ia Ardealul. Noi, Românii, tocmai pentru ca să ne putem apăra

Ardealul contra Nemtilor, trebuie să ne scăpăm de jidani. Să rezolvăm și noi problema jidovească. Să ne întărim poziția neamului nostru stors de jidovime, supt de vlagă și pus în imposibilitate de a se apăra. Cu jidovimea care ne otrăvește sufletele și ne suge sângele, nu vom avea nici arme, nici suflet, nici carne pe noi.

9. În sfârșit, noi „primim bani”, suntem stipendiați, suntem „în solda” hitleristilor.

Răspundem: A. C. Cuza luptă împotriva jidanilor de la 1890 iar noi dela 1919, 1920, 1921, 1922 când nici nu auzisem Adolf Hitler. Șerpi veninosi!

FABRICA DE BANCNOTE FALSE DELA RĂȘINARI

N'a trecut mult și o nouă campanie jidano-politicianistă, se porneste împotriva noastră.

Nevoindu-ne multumiti cu banii dela Mussolini și Hitler, dela Moscova și dela Max Auschnit, adversarii nostri, ne-au găsit o nouă sursă financiară în fabrica de Bancnote false dela Rășinari. Senzationala descoperire a umplut coloanele ziarelor politicianiste și jidănești.

Dăm mai jos, din presa vremii, câteva pasagii menite să illustreze sistemul de perfidii prin care se încerca anularea noastră din conștiința nației.

Ziarul „Patria” din 22 Iulie publică:

GARDA DE FIER ȘI FABRICA DE FALSIFICAT BANI DELA RĂȘINARI

– SURSA FONDURILOR DE PROPAGANDĂ –

„Cluj 21. – La Rășinari, comună situată în apropierea Sibiului s'a făcut o senzatională descoperire, de natură a prezenta o întreagă organizație politică în cea mai urâtă lumină împotriva căreia, guvernul, care are acum în mână cele mai sdrobitoare dovezi, va trebui să procedeze cu toată strășnicia.

O fabrică de bani falsi a Gărzii de Fier.

„Aname în comuna Rășinari s'a descoperit una din multele fabrici de falsificat monede. Din cercetările întreprinse s'a constatat însă, spre stupoarea tuturor că de

astădată nu e vorba de o simplă bandă de tigani sau de descreerati, cari înfruntă rigorile legii în nădejdea unei grabnice îmbogățiri, ci de însăși Garda de Fier, organizatia politică a D-lui Zelea Codreanu care, în ultimul timp, s'a dat la cea mai desântată campanie împotriva guvernului si în general a tuturor partidelor politice din România.

Garda de Fier si propaganda la sate.

„Pentru cei cari cunosc însă activitatea mai de aproape a Gărzii de Fier, cu cetele de gardisti care cutreerau tara dela un capăt la altul, lucrul pare foarte natural. Căci în asemenea împrejurări trebuesc în primul rând bani. Ori se stie că propagandistii Gărzii de Fier dispuneau în ultimul timp de numeroase fonduri, care le permiteau deplasarea lor la sate precum si scoaterea de ziare si înarmarea membrilor devotati cu toate cele necesare pentru copierea sistemului „a la Hitler”.

Cum s'a descoperit falsificarea

„Ministrul de Interne era de mult informat că unii din fruntasii ardeleni al Gărzii de Fier si în special cei din Brasov si Sibiu, dispun de mari fonduri pe cari le repartizau apoi organizatiilor din întreaga țară. Exista la început bănuiala că banii sunt furnizati de cine stie ce organizatii similare din străinătate însă în urma supravegherilor s'a constatat că aceasta e o bănuială neîntemeiată. Descoperirea fabricii de bani la Răsinari a pus însă organele politienesti pe o nouă cale, iar rezultatul cercetărilor a fost dintre cele mai surprinzătoare.

Sibiul subventionează întreaga organizatie.

„Imediat autoritățile din Capitală au delegat pe D. judecător de instructie I. Stănescu din Capitală să facă cuvenitele cercetări. D-sa însoțit de D. Prim Procuror Radu Pascu si procuror Mardarie au plecat la Sibiu, făcând o primă descindere la locuinta d-lui avocat Bidianu, seful organizatiei gardiste, unde au descoperit un senzational material compromitător din care reese că fabrica de fabricat bani dela Răsinari servea exclusiv scopurile politice si subversive ale Gărzii de Fier. Printre corespondenta confiscată s'au descoperit scrisori ale diferitelor organizatii si în special ale organizatiei dela Iasi în care Domnul Banea cerea o sumă mai

mare de bani, pentru a cumpăra o camionetă și a intensifica propaganda în Moldova.

„Organele politienesti au operat o serie de arestări și au ridicat întreg materialul compromițător dimpreună cu aparatele care serveau la falsificarea banilor.

„Cercetările continuă cu multă asiduitate și se caută a se stabili ce legătură era între fabrică și organizatiile gardiste și mai ales cantitatea de fonduri repartizată acestora.

Valoarea morală a Gărzii de Fier.

„Faptul că organizația Gărzii de Fier care reusise să-și creeze nuclee în întreaga țară a fost atât de rusinos prinsă cu mâta în sac a făcut o impresie profundă în întreaga țară și o adevărată consternare în fața partizanilor politici. Se știe că agitația la țară se făcea în numele dreptății, a cinstei, a omeniei, respectul față de legile țării, etc., tot atâtea lucruri cari se dovedesc că la Garda de Fier, erau numai vorbe goale și că de fapt ea urmărea doar puterea, fără să fie cu nici un scrupul față de mijloacele întrebuintate în luptă.

„Fată de aceste descoperiri guvernul pare dispus să procedeze cu toată strășnicia. Astfel Domnul subsecretar de stat V. V. Tilea a declarat, într'un cerc intim, că *fată de gravitatea faptelor comise de unii membrii, Gărzile de Fier vor trebui să fie neapărat desfiintate.*

În „Chemarea Românilor”, din 6 August 1933:

DRAGOSTEA DE BANI ȘI FALSIFICAREA DE BANI

„Gazetele au vestit în zilele trecute cum că trepădusi ai Gărzii de Fier, au fost prinși de autorități falsificând bani. Știm că acest soi de oameni au început în vremea din urmă să umble prin toate satele noastre făgăduind tot felul de lucruri poporului și ce rând pedeapsa cu moartea pentru răufăcători. Suntem tineri cari am așteptat o bună bucată de vreme să ne putem lămuri asupra rosturilor și scopurilor pe care le urmăresc. Propovăduind cu aprindere, dragoste de țară, bună orânduire a ei și stăpînire a străinilor, am crezut un timp că ei sunt de bună credință. Când auzim din gazete că s'au apucat să lucreze în paguba țării, falsificând bani, nu putem să vedem decât că ne-am înșelat și am ajuns să-i

cunoastem. Ei fac parte din ceata jefuitorilor de meserie a țării si pentru greaua încălcare a legii care au făcut-o, *noi n'am sfătui guvernul decât să-i judece după felul cum cer ei judecarea unor astfel de fapte: pedepsirea cu moartea. La furci cu falsificatorii de bani!*

În „Dreptatea”, din 22 Iulie 1933, oficiosul Partidului național-tărănesc:

GARDA DE FALȘIFICATORI

„Dacă trebuia o probă definitivă pentru clasarea indivizilor cari alcătuiesc așa zisă aripă naționalistă de dreapta a politicii noastre, iată o avem în răsunătorul caz al falsificatorilor de bani dela Răsinari.

„În tot locul si totdeauna partidele extremei drepte, extremă dreaptă care în fond se compune din bande de huligani si bătausi, au uzat de cele mai abominabile, mai înjositoare, mai incalificabile procedee în opera propagandistică a multilor naive. Pentru că în concepția (sic) si „doctrina” (sic) drepte, scopul, care se reduce la înșfăcarea puterii, scuză murdăria mijloacelor.

„Nu poate exista noblete în procedee, în tactică, în metodă si în comportare, acolo unde nu există noblete în ideal, în scop, în obiectivele urmărite. Cine-ar putea afirma că ascunde o fărâmbă de noblete în, hai să zicem, idealul extremismului de dreapta? Cultul fortei brutale în disprețul birjeresc al elementarelor drepturi, nu va constitui niciodată un ideal si o superioritate! Altul este idealul ale cărui raze încălzesc sufletul omenirii: un ideal de justiție, de pace si muncă constructivă, pentru ridicarea tot mai sus pe scara intelectuală a colectivităților naționale, si prin acestea a omenirii întregi.

„Nu acesta este idealul extremismului de dreapta, îmbrățisat de cele mai inferioare exemplare omenesti cu înfumurate gânduri de puteri dictatoriale. Extremismul de dreapta înlocuiește inteligenta, cu forța pumnului (care nu distinge pe un intelectual de-un borfas de rând), dreptatea, cu arbitrarul, nobilul ideal al păcii si conlucrării dintre state si popoare, cu dogma obtuză a urii dintre națiuni.

„Extremismul de dreapta nu poate fi aprobat de nici un intelectual.

„Dacă a reusit să prindă câțiva oameni, apoi aceasta a făcut-o în numele unei credințe odios exploatare: credința nationalistă.

„Așa a procedat asociația de conspiratori zisă „Garda de fier”. Ea pretinde că activează în numele nationalismului.

În numele nationalismului? Această ipocrizie trebuie demascată în fața opiniei publice. Nationalismul pentru a fi servit n’are nevoie de organizații oculte, de asociații secrete, și mai ales n’are nevoie de metode ca cele practicate de „Garda de fier”. Nationalismul este o credință care se apără la lumina zilei, deschis, cinstit, sincer.

„În nici un caz nu servești nationalismul prin ordine secrete către ... „cuiburi” (? ! ?), către „batalioane” invizibile și „celule” oculte. Și mai ales prin falsificarea de bani, ca niște infractori de rând.

„Garda de fier”, nu este decât o mână de aventurieri, grupată clandestin pentru cucerirea violentă a puterii de stat prin cea mai desăntătită și mincinoasă demagogie. Asta, în numele ideii nationaliste.

„În numele ideii nationaliste? Crezul acesta care e al tuturor fiilor acestui pământ nu admite asemenea mijloace ca cele uzate de „Garda de fier”. Nu admite falsificarea de bani.

„Descoperirea bandei dela Răsinari pune în adevărata ei lumina „Garda de fier”.

„Lumea se întreba: de unde au oamenii acești bani? Atâția bani pentru propagandă? Pentru organizare și pentru cumpărarea de conștiințe? Pentru călătorii, pentru întreținere, pentru mașini? De unde?

„Descoperirea dela Răsinari indică sursa: falsificarea de bani.

„Așa lucrează „Garda de fier”. Pionierii „Gărzii de fier” sunt indivizi care cad sub legile codului penal. Vor să facă partid politic prin falsificare de bani.

„Ce autoritate morală mai au pentru a cere aprobarea masselor? Și încă în numele ideii nationaliste!

„Garda de fier” este o gardă de falsificatori. Și o gardă de falsificatori nu poate vorbi în numele nationalismului !

Și în sfârșit, pentru a nu prelungi peste măsură citarea dăm din „Patria”. Sâmbătă, 22 Iulie 1933:

GARDIȘTII ȘI FALSIFICATORII

„Descoperirile dela Răsinari au avut o latură cu adevărat senzatională. Ea trece peste faptul divers, bagatelizat si cotidian, punând într’o amplexare si o cruditate sângeroasă toată descompunerea, disolutia si elasticitatea morală a celor cari pretind să regenereze masele prea credule, în căutare de un nou crez. Și spunem: cu adevărat senzatională pentru că dacă ziarile ne-au obicinuit, ultimul timp, să aflăm că în diversele colturi ale țării apar mici monetării clandestine, niciodată patronii ingeniosi si puțin cavaleri ai acestei institutii inflationiste certate cu codul, nu s’au dovedit a fi încadrați într’o mai rășărită situație socială. La Răsinari eroii nu mai sunt țigani în goană după coteărie, nici simpli certati ai justitiei porniti după usoară si meschină lovitură, nici unul din acei eroi care înțeleg estetic gustul unei aventuri fructuoase în riscuri grele. *Ci este vorba de seful – notati bine – Șeful Gărzii de Fier din Sibiu.* Cităm după un ziar obiectiv si care nu de putine ori a luat sub dezinteresata-i protecție miscarea prozelitilor codrenisti:

„Autoritățile din Sibiu perchezitionând casa d-lui avocat Bidian, seful organizatiei Gărzii de Fier din oras, au descoperit un material senzational din care reiese că fabrica de monede false dela Răsinari era creiată pentru a sustine Gărzile de Fier. Între alte documente s’a găsit si o scrisoare a presedintelui organizatiei din Sibiu, dl. Banea, care dela Iasi, cerea bani pentru o camionetă si pentru a intensifica propaganda pentru Gărzile de Fier.

„Este clar, nu? O monetărie pentru sustinerea unui partid ce se proclamă regenerator al politicii si al moravurilor! După cunoscutele ipostaze de agitatori fără scrupule, de scandalagii si bătausi, încă una tot atât de puțin onorabilă, dar poate si mai culpabilă: de falsificatori. Cineva ar putea pretinde că este aici un semn curios si grav al vremii; iar un iubitor de jocuri de cuvinte, ar găsi că pentru

un gardist – fie el chiar și de fier – este exagerat să se facă falsificator. Ori cum ar fi cazul dela Răsinari, este extrem de grav. El aruncă și o vie lumină asupra resurselor cu cari acești aventurieri se pozează când în bătași, când în martiri, își întretin o agitată și ambulatorie existentă. Chiar în aceste coloane, întrebam uimiți și curioși de unde au domniile acestia bani? Să o mărturisim sincer, nu așteptam ca răspunsul să ne vie atât de prompt, atât de înfiorător, și tocmai dela... Răsinari!

Dr.

Trei săptămâni a durat această odioasă campanie.

În zadar au umblat disperati pe la ziare, ca să obțină vreo desmintire, cei trei legionari de elită: Caranica, Sterie Ciumeti și Papanace, cari dela 1931, datorită calităților lor de clară judecată și de mare sinceritate, trăiau zilnic cu mine, împărtășindu-se de aceleași chinuitoare griji și ajutându-mi, pas cu pas, la greaua sarcină a conducerii unei organizații, pe câmpul de luptă.

Zadarnice eforturi, pentru că toate aceste infamii care aruncau contra noastră erau comandate. Ele nu vor avea decât un singur efect: de a acumula în suflete nedreptate peste nedreptate, calomnie peste calomnie, lovitură peste lovitură, durere peste durere.

Tineretul acesta le-a răbdut toate, a înăbușit toate în sufletul său. Acum însă după atâția ani, dacă as voi să dau un sfat lumii, as striga: Feriți-vă de cei ce rabdă!

ECHIPA MORȚII

Dar în fata obstacolelor loviturilor, insultelor, uneltirilor, prigoanelor, care ne asaltau de pretutindeni, noi, având sentimentul acesta grozav al singurătății, al niciunui ajutor la care să putem alerge, opuneam: *hotărârea morții*.

„*Echipa morții*” este expresia acestor stări de suflet ale tineretului legionar din întreaga țară. Ea însemnează hotărârea acestui tineret *de a primi moartea*. Hotărârea lui de a merge înainte, trecând prin moarte.

* * *

La începutul lui Mai 1933, se formează o echipă din: preotul Ion Dumitrescu, Nicolae Constantinescu, Sterie Ciumeti, Petru Țocu, Constantin Savin, Bulha, Constantin Popescu, Rusu Cristofor, Adochitei, Iovin, Traian Clime, Iosif Bozătan, Gogu Serafim, Isac Mihai, profesor Papuc, Rădoi...

Înainte de a pleca să străbată o jumătate din țară, ei își dau denumirea de „Echipa mortii”. Dela Iasi, a sosit Căprioara. Vor merge cu ea. Au de parcurs: Bucuresti – Pitesti – Râmnicul Vâlcea – Târgul Jiu – Turnul – Severin – Oravita – Resita.

Până aici vor fi însoțiti și de preotul Duminică Ionescu. Apoi Timisoara – Arad și înapoi la Bucuresti. În fața lor stă cea mai mare expediție legionară. Pleacă cu 3.000 de lei în buzunar, pentru benzină și încolo cu ce le va mai da Dumnezeu și oamenii din cale. Merg cu legile țării în mână. Vor păstra legalitatea, dar se vor apăra în contra măsurilor ilegale.

La Tg. Jiu, la Turnul-Severin, la Bazovici sunt urmăriti și atacați de poliție și jandarmi. Ei se așază în genunchi în fața revolverelor, cu piepturile deschise, acoperind roțile mașinei.

La Oravita sunt așteptați cu mitraliere la marginea orașului și arestați. După o zi, procurorul Popovici le dă drumul, negăsindu-le nicio vină. Pentru că ei, nu fac nimic, nu vorbesc nimic, nu tin întruniri. Merg și cântă. Atât.

Lumea însă înțelege. Îi primește cu flori. Le dă mâncare și benzină pentru mașină. Pe unde trec ei, rămâne o dâră de entuziasm.

La Resita, le iese eu înainte.

Aici trebuia să tinem întrunire publică. Eram în drepturile noastre. Parlamentar, care avusesem listă în județul Caras, unde obtinusem 2.000 de voturi, veneam și luam contact cu alegătorii noștri, pentru a le face dare de seamă asupra activității noastre în Parlament. E legal. E perfect legal. Dar față de noi, legile nu mai există.

Nici în vreme de războiu, Resita n’a văzut atâta armată. Ea este adusă din orasele vecine, ocupă orașelul și-l înconjoară de jur-împrejur.

Îmi dau seama că guvernul îmi întindea o cursă.

El ar fi voit ca eu să încerc o ieseire necugetată să-mi pierd calmul pentru a prilejui un motiv de reprimare:

– Iată pentru ce oprim pe acești domni. Iată pentru ce trebuie desființati. Pe unde trec, răscoală populația în contra măsurilor noastre de ordine, în contra armatei, a autorităților. Vor să facă revoluție.

O asemenea gresală din partea noastră ar fi fost exploatată și de guvern și de presa jidănească. De aceea nu le-am dat acest prilej. Și înneacănd în mine toată revolta, am ocolit orice ciocnire. Izbânda lor ar fi fost tocmai în această ciocnire. Am preferat să renunț la întrunire.

* * *

Echipa a plecat mai departe, a trecut prin Timiș – Torontal și a intrat în județul Arad. Aici, în satul Chier, jandarmii, împreună cu jidanii au răsculat pe țărani strigând că au trecut bandele roșii din Ungaria.

Țăranii înarmați cu furci, cu topoare și ciomege s’au năpustit asupra legionarilor. Aceștia n’au mai avut timp să explice cine sunt. Loviturile i-au umplut de sânge. Lui Ciumeti i s’a rupt mâna dreaptă, căzând în marginea drumului în nesimțire. Alături de el zăcea Adochitei. Toți au fost răniți. Apoi au fost arestați, transportați la Arad și introduși, în celule separate, în arestul din acest oraș.

Dati în judecată pentru rebeliune, procesul a avut loc peste zile.

Au pledat avocații din Arad, Mota, Vasile Marin, eu. Au fost achitați cu toții.

Populația românească a Aradului le-a făcut o caldă manifestatie de simpatie.

În urma acestui fapt, am luat hotărârea să-i însoțesc. O parte au plecat cu mașina, iar eu, însoțit de patru dintre ei și de țăranul Frățilă, am plecat pe jos, străbătând toate satele până în munți, la mormântul lui Avram Iancu, o distanță de 140 km. Țăranii m’au primit pretutindeni cu bucurie.

Dela Tebea, ne-am despărțit. Ei și-au continuat Hunedoara, iar eu am plecat la Teiuș.

LA TEIUȘ

Aici, tatăl meu urma să țină o conferință.

Am ajuns seara si l-am găsit plin de sânge în casa unui țăran. Un mare număr de jandarmi se introdusesse în sală, lovind lumea cu paturile de armă. Pe tatăl meu l-au lovit în cap.

Legalitate! O, legalitate!

Un parlamentar român, cu imunități si drepturi garantate, merge să țină o *conferință* si reprezentantii fortei publice pătrund în sală si-i sfarmă capul cu paturile de armă. Țărani, învățători si preoti sunt cu totii indignati. Am hotărât atunci, ca în acelasi loc, peste două săptămâni, să ținem o adunare de protestare.

Aici, au sosit în ajunul întrunirii „Echipa mortii” cu camioneta, legionari din Cluj si din Bucuresti, dar întrunirea nu putut tine.

Un regiment de infanterie si un batalion de jandarmi a înconjurat Teiusul, oprind intrarea țăranilor.

Acelasi lucru ca si la Resita. Am căutat să ocolesc conflictul, dispunând ca tatăl meu si legionarii prezenti să părăsească localitatea, unde am rămas singur. Căci prezenta unui număr oricât de mic, putea da nastere la conflict, pe când prezenta unui singur om, în fata atâtor forte, nu putea fi un prilej de răscoală. Și nicio glorie pentru cei multi, dacă s’ar fi năpustit asupra lui.

Totusi țăranii din Mihalt si jur au încercat să treacă cu forta podul ocupat de armată.

– Podul acesta, noi, țăranii din Mihalt l-a cucerit în lupte grele, din mâna Ungurilor care-l ocupaseră. Astăzi nu admitem ca jandarmii români să ne oprească trecerea pe el, spuneau acesti viteji si îndărătnici țărani din Mihalt.

S’a încins o luptă care a durat peste două ore. S’au tras salve de focuri. Un țăran a fost ucis, iar din „Echipa mortii”, Țocu, Constantinescu si Adochitei au fost pentru a doua oară grav răniti.

În cursul zilei au fost adusi în Teius, întreaga „Echipă mortii” si alti studenti, într’un număr total de 50. Li s’a spus că vor fi evacuatii, dar că neavând bilete de tren, trebuie să meargă la Alba-Iulia pentru a le lua de acolo.

Aici însă, în loc de bilete, s’au trezit cu totii, fără mandate de arestare, introdusi în vestita temniță a lui Horia si încarcerati.

Toate protestele lor au fost inutile. În zadar au demonstrat că detinerea lor este înafără de orice lege; că niciun detinut nu poate fi introdus în închisoare fără mandat de arestare; că autoritatea care i-a introdus acolo, calcă legile în picioare. La ora 2 noaptea, au spart poarta închisorii, s’au încolonat si au plecat toti acasă la procuror.

I-au raportat cele petrecute. Acolo au rămas până dimineata, când, împreună cu procurorul reîntors la arest. De astă dată li s'au lansat mandate de arestare, „pentru că au forțat poarta închisorii”.

A urmat procesul în care au fost achitați, deoarece, fără mandat de arestare ei se aflau detinuți prin călcarea legii.

Ei s'au conformat dispozițiilor legale anunțând procurorul.

Încă odată s'a dovedit în fața justiției, că provocatorii la desordine nu sunt legionarii, ci însesi autoritățile; care, în loc să apere legile, le calcă cu un suveran dispret.

„Echipa mortii”, după două luni de zile, s'a reîntors la București. Luptele ei, suferința la care a fost supusă, nedreptățile, procesele, rănilor ei, au răscolit sufletul întregului Ardeal.

Acum, în acest moment, putem spune că mișcarea legionară s'a întins în toată țara, cu toată opunerea autorităților, cu toată prigonirea.

De acum ne vom opri. Vom începe să adâncim educația legionară, prin viața în tabere de muncă. Pe cine va putea suporta această tăcută activitate, mai ales că ea depășea cadrul politic?

DIGUL DE LA VIȘANI

10 IULIE 1933

Încă din timpul iernii, farmacistul Aristotel Gheorghiu, seful legionar al Râmnicului-Sărat, mi-a înaintat un raport prin care îmi descria situația din satul Vișani, unde Buzăul se revărsă în fiecare an, nimicind ogoarele bietilor oameni pe o întindere de câteva mii de hectare. Și îmi spunea că ei se roagă, satul întreg, să-i ajutăm. Să ridicăm un dig de apărare. Am aprobat. Am luat toate măsurile necesare. Am trimis ingineri specialiști. Ne-am făcut planuri. Am dat ordin ca legionarii din întreaga regiune să se prezinte pe ziua de 10 Iulie 1933, la Vișani, când urma să se deschidă tabăra de muncă. Iată ordinul pe care l-am dat cu acea ocazie:

CĂTRE TOȚI ȘEFII DE CUIBURI ȘI DE UNITĂȚI LEGIONARE DIN ȚARĂ

CAMARAZI,

Niciodată nu s'a pus problema luminii mai mult decât în clipa în care omul si-a pierdut vederea.

Tot astfel în lume *problema constructiei* se pune mai puternic în clipa în care omenirea are constiinta clară că totul în jurul ei se ruinează.

Când toate se îndreaptă încet către paragină, sufletul omenesc se îndreaptă în sens contrar, porneste la contra-atac, care, se manifestă prin setea formidabilă de *a clădi din temelie, de a înălta prin muncă, de a construi*.

În Europa nu s'a pus niciodată această problemă a constructiei ca astăzi când epoca războiului ne-a lăsat o ruină si când epoca de după războiu ne lasă mai multe ruine, în fiecare zi câte o ruină.

La noi în țară, după 15 ani de discursuri pe la răspântii, discursuri umflate dar sterile, de pe urma cărora n'au rămas decât ruine, sufletul nostru fuge de vorbe, si caută directia *faptei*.

Voim si noi să construim: dela un pod rupt, până la o sosea si până la captarea unei căderi de apă si transformarea ei în fortă motrică, dela constructia unei gospodării țărănesti noi, până la aceea a unui *sat românesc nou, a unui oras, a unui stat românesc nou*.

Aceasta este chemarea istorică a generatiei noastre pe ruinele de astăzi să clădim o țară nouă, o țară mândră.

În țara de astăzi, poporul român nu-si poate împlini misiunea lui în lume: creator de cultură si civilizatie proprie în răsăritul Europei.

LEGIONARI,

Aceste adevăruri m'au îndemnat să vă chem în mijlocul țării, pe malul Buzăului, pentru a înălta cu propriile voastre brate, acel *dig urias* care să vă poarte urmele de-a-lungul deceniilor. V-am chemat pentru ca să spuneti Românilor că voi sunteți aceia – cari veti înălta România cea nouă.

România cea nouă nu poate iesi: nici dela jocul cărtilor din cluburi, nici din cafenele, nici în cabareture si nici din călcăiele roase pe străzile oraselor în plimbări si desfătări ale diversilor Don Juani.

Ea va iesi din eroismul muncii voastre.

LĂMURIRI ȘI INDICAȚII

1. Digul se va, înălta în apropierea satului Visani (Sudul județului Râmnicul-Sărat), la 6 km. Nord de statia Făurei linia Buzău – Brăila.

2. Locul întâlnirii: satul Visani. Toate echipele se opresc în acest sat unde vor intra sub comandă locală.

3. Data sosirii în satul Visani: 8 si 9 Iulie 1933.

4. Lucrarea se va face în două etape de câte 30 zile.

Prima etapă:

10 Iulie-10 August 1933.

A doua etapă:

10 August-10 Septembrie 1933.

Ambele echipe vor avea efectivul de câte 500.

Comanda generală o va avea Comandantul legionar din. județul Râmnicul-Sărat, Aristotel Gheorghiu, care se va ocupa cu:

- aprovizionarea,
- încartiruirea,
- uneltele de lucru,
- si cu toate chestiunile cari privesc lucrarea în mare.

Sub comanda lui vor fi: 1. *Șeful santierului*, legionar pe care-l voi fixa personal la începerea lucrului 2. *Șeful cartiruirii si aprovizionării*; si 3. *Comandantul legionar al echipei*.

Împreună vor stabili toate serviciile (aprovizionare, etc.) de care se va simti nevoie.

Prima echipă va fi formată din: *Brăila, Buzău, Râmnicul Sărat, Focsani, Tecuci. Capitală, Ploesti, Ialomita, Dâmbovita, Muscel, Arges, Vlasca, Oltenia.*

Basarabia se va prezenta în ziua de 15 Iulie, adică cu 5 zile întârziere. Basarabenii vor pleca pe jos din Chisinău, străbătând Grădiste, Comrat, Congaz, Cahul, Colibasi, Reni, Galati. La acest grup se vor afilia legionarii din Cahul, Tighina, Ismail si Cetatea-Albă.

F. d. C. din toată tara vor sosi cu prima echipă.

A doua echipă: restul țării.

Legionarii vor căuta să aibă asupra lor: haine de lucru, schimburi de rezervă, un hârlet, o pătură.

Marsul celorlalte echipe se va face pe jos sau cu beneficiind de 75% reducere, ca excursionisti în grup.

Cinci legionari brăileni, de ispravă vor sosi cu 5 zile înainte, adică în ziua de 5 Iulie, pentru aranjarea situatiei si a primirii

legionarilor. Ei vor fi numiti de către Comand. leg. brăilean, Ion Iliescu si vor lua contact imediat cu Comand. leg. din Râmnicul Sărat – Aristotel Gheorghiu.

Cartierul General unde urmează a se anunța plecările si sosirile: *Aristotel Gheorghiu, farmacist, Râmnicul-Sărat.*

RECOMAND:

a) Ordine deplină pe tot parcursul drumului. Dacă, veti fi provocati vă este interzis a răspunde. Trebuie scopul atins ajungerea la destinatie.

Doresc ca toate localitățile prin care veti trece, sate sau orase, să rămână impresionate de *disciplina, corectitudinea, atitudinea plină de demnitate si bună cuviință, în toate ocaziile*, a legionarilor.

Comandantii echipelor au întreaga răspundere.

b) În satul Visani si jur, vă atrag atentiunea că va trebui să aveti o purtare exemplară din toate punctele de vedere: prietenoasă cu oamenii, si mai ales eroică în directia răbdării si a muncii

c) În cazul când elemente dubioase se vor strecura printre legionari, la prima încercare de a iesi din fâgasul cel drept, vor fi trimisi acasă si mi se va raporta mie personal.

De altfel fiecare sef este răspunzător de oamenii lui.

d) Eu voi sosi după întrunirea dela Suceava, Luni dimineata în ziua de 10 Iulie.

În zorii zilei, înainte de începerea lucrului, veti face slujba religioasă cu toti preotii din jur.

CAMARAZI,

Sunteti în ajun de a înscrie o nouă pagină în istoria bătăliilor legionare.

Țara vă va privi din nou ca pe niste eroi, asa cum v'a mai privit de atâtea ori.

Îndreptati-vă, deci, cu inima plină de avânt spre câmpul unde vă asteaptă o muncă grea, dar prin care voi veti face o nouă jertfă, deci un nou pas către victoria noastră, către România legionară.

Vă astept, deci, pe toti pe noul nostru câmp de luptă”.

Bucuresti, 23. VI. 1933.

Corneliu Zelea-Codreanu
Șeful Legiunii

La 10 Iulie, peste 200 de tineri legionari s'au adunat la Visani, venind pe jos dela Galati, Focsani, Bucuresti, Buzău, Tecuci, Iasi, Brăila, sub comanda lui Stelian Teodorescu, Nicolae Constantinescu, Păvălută, Doru Belimace, Stoenescu si Brumă.

Dar, în loc de a fi primiti cu bucurie, în loc de a li se da ceva de mâncare si un loc de odihnă, asa obositi si flămânzi cum au sosit au fost înconjurați de mai multe companii de jandarmi, atacati cu o brutalitate de fiară sălbatică si culcati la pământ sub lovituri.

Jandarmii erau în asa fel instruiti de ofiteri, din ordinul Ministerului de Interne, unde Domnul Armand Călinescu, după propriile sale declaratii, avea un rol precumpănitor în măsurile de oprire si de schinguire a noastră, încât loveau în acesti copii cu ura cu care ar fi lovit în cei mai mari dusmani ai neamului românesc.

Printre cei răniti si umiliti până la ultima limită de umilire au fost legionarii: Stelian Teodorescu, Brumă, Doru Belimace, preot Ion Dumitrescu, Stoenescu, Păvălută, iar Nicolae Constantinescu a fost pentru a patra oară grav rănit în interval de două luni.

Vestea acestei ne mai pomenite cruzimi împotriva unor tineri cari mergeau să facă un bine, si a tuturor ofenselor la care fuseseră expusi, s'a întins ca un giulgiu negru peste inimile strivite si pline de îngrijorare ale tineretului întreg, care pentru credinta si dragostea lui de neam, se simtea vândut străinului dusman, de către politicienii țării sale. Am înțeles atunci că toate căile ne sunt închise si că de acum trebuie să ne pregătim de moarte.

O stare de apăsare generală în care simteam cum se rup toate resorturile răbdării si stăpânirii de sine. Mi-am dat seama că totul crapă în jurul meu Și că dacă, pe deasupra acestora, ar mai veni o singură palmă, ea ar duce la nenorociri ireparabile Îmi venea să strig din adâncul sufletului: *Nu mai putem răbda!*

În această atmosferă apăsătoare m'am adresat Primului Ministru cu următoarea scrisoare, publicată în ziarul „Calendarul” din 20 Iulie 1933.

PRIGOANA ÎMPOTRIVA „GĂRZII DE FIER”
SCRISOAREA D-LUI DEPUTAT CORNELIU Z.
CODREANU CĂTRE D. PRIM-MINISTRU AL. VAIDA

„D. Corneliu Zelea-Codreanu a trimis d-lui Al. Vaida, următoarea scrisoare:

„*Domnule Prim-Ministru,*

„În urma incidentelor dela Visani, de o gravitate morală care-mi sângerează inima, m'am hotărât să vă scriu rândurile ce urmează.

„Nu mă determină la aceasta nici impulsivitatea momentană si nici dorinta de a-mi vedea publicată scrisoarea prin ziare, pentru ca să aplaude prietenii sau pentru ca să-mi îndeplinesc ușor, după cum se obisnueste, obligatiunea formală de „*protest*” împotriva infamiei petrecute la Râmnicul-Sărat.

„Mă îndeamnă, să vă adresez scrisoarea, *constiinta frământată*, că această cale pe care ne-ati introdus cu atâta ușurință, pentru *orice om de onoare*, este calea nenorocirilor fatale, nenorociri care nu mai pot fi evitate astăzi.

„*Domnule Prim-Ministru,*

„Martirajul nostru de 10 ani trecuti, în propria noastră țară, pentru credintele noastre românești si creștine, nu vi-l voi putea descrie aici în câteva rânduri.

„Vă voi spune numai că de 10 ani, au obosit guvernele României Mari, lovindu-ne. A fost guvernarea liberală si ne-a strivit sub lovituri. A venit d. Goga si ne-a strivit si el la 1926. A venit d. Mihalache si si-a făcut si el o glorie, pe lângă stăpânii străini, de a ne lovi barbar, de a ne extermina. A venit guvernul Iorga-Argetoianu care din nou a lovit în noi până când a obosit. În sfârșit, ati venit D-voastră, continuând cu loviturile.

„Dintre toti acestia, nimenia nu s'a întrebat, Domnule Prim-Ministru, dacă mai putem suporta nesfârșitele chinuri fizice si morale care de multe ori tindeau să depășească puterile noastre de rezistență.

„În tot acest, timp le-am suportat pe toate cu multă tărie. Suntem plini de răni dar niciodată nu ne-am plecat capul.

„Le-am suportat, pentru că oricât de grele ne-ar fi fost chinurile, ni se respecta sentimentul demnității omenesti din noi si onoarea noastră. În ultimul timp însă, sub guvernarea

D-Voastră, persecutiile si chinurile noastre am intrat în faza cea mai grea.

„Cele ce s’au întâmplat la Teius, când tatăl meu a fost lovit si umplut de sânge si cele ce s’au întâmplat mai ales la Visani, sunt incomparabil mai grave decât toate suferintele noastre de până azi. Ele atacă însăși onoarea noastră.

„Nu vă voi face un expozeu prea larg.

„Domnia Voastră vă reamintiti, desigur, că, acum două luni, când am venit să vă întreb cu ce am gresit noi, pentru ca să merităm prigoana care abia începea, mi-ati spus:

„– Pentru ce nu începeti ceva constructiv?

„– Domnule Prim-Ministru – V’am răspuns – am luat hotărârea ca să fac un dig pe malul Buzăului. Aveți ceva de obiectat?

„– Nu. Foarte bine. Foarte frumos.

„Am introdus petiție cu o lună de zile înainte la Ministerul Lucrărilor Publice; am vorbit cu cei mai distinsi ingineri cunoscători în materie si la 10 Iulie; trebuia să înceapă lucrul.

„Nu era numai o recreatie tinerească, era chemarea tineretii noastre în slujba marilor nevoi de faptă sănătoasă. Era o educatie a 1.000 de tineri în directia constructivă.

„Era un îndemn pentru alte zeci de mii de tineri. Era o scoală pentru marile masse populare care stau ani întregi cu podurile rupte, cu drumurile stricate, asteptând să vie statul ca să le facă; atunci când numai într’o singură zi, munca lor comună le-ar putea repara.

„Era un îndemn pentru toată tara si un îndreptar pentru acei cari își pot imagina că o Românie puternică ar putea iesi din mila altora, si nu din munca noastră a tuturor.

„În vederea lucrului am trimis, înainte cu câteva zile, 3 tineri distinsi, la Visani, ca să se ocupe de încartiruire si aprovizionare. Dar ei au fost ridicati în ziua de 8 Iulie, transportati la Râmnicul-Sărat, iar apoi legati cu lanturi de mâni, unul de altul, si trimisi acasă ca cei din urmă borfasi, în această situatie de batjocorire provocatoare a demnității lor de oameni.

„Alți doi tineri studenti dela Universitatea din Bucuresti, găsiți în orasul R. Sărat, unde veniseră cu atâta

dor de muncă, au fost prinsi, dusi la politie, insultati în mod trivial, pălmuiti de politaiul orasului si de doi comisari – fratii Ionescu – apoi legati cu mâinile la spate si condusi în această situatie la gară, în mijlocul orasului si apoi, cu trenul, acasă.

„În sfârșit, în ziua de Luni, 10 Iulie, au sosit Visani 200 de tineri – studenti în majoritate.

„Acolo, în loc de bratele deschise pentru bunele lor intentii, s’au pomenit cu prefectul judetului, procurorul, Colonelul de jandarmi Ignat, Generalul Cepleanu, Locotenent de jandarmi Fotea, mai multe sute de jandarmi cu armele întinse, o companie de infanterie cu mitralierele aranjate pentru tragere si cu somatiunea de a părăsi imediat localitatea, pe un ton de insultătoare agresivitate, cu nimic justificată.

„În fata acestei situatii si a tuturor amenințărilor, cei 200 de tineri s’au culcat la pământ, în noroiul care era de două palme, în cea mai umilă pozitie si au început să cânte „*Cu noi este Dumnezeu*”.

„La un moment dat, jandarmii au primit ordin să sară asupra lor. Au sărit mai multe sute si i-au călcat în picioare, strivindu-le piepturile si capetele cu bocancii, tinerii îndurând, într’o tăcere de martiri, tot acest calvar, fără nicio împotrivire.

„În fruntea celor cari loveau era procurorul Rachieru, Colonelul Ignat, care, cu mâna lui, a smuls părul din capul studentului Brumă si Locotenentul Fotea care a lovit cu pumnii în obraji nevinovati ai bietilor copii.

„La urmă, s’au adus frânghii si toti cei 200 au fost legati cu mâinile la spate în mod barbar si tinuti în această situatie, în ploaie, o jumătate de zi.

„Între timp a sosit preotul Dumitrescu pe care procurorul l-a întâmpinat cu vorbele: *Ce-i cu tine, mă?*

„– Sunt preot. Am venit să fac slujbă de începerea lucrului.

„– Nu esti preot, esti măgar – îi răspunde procurorul. Legati-i imediat cu mâinile la spate. – Preotul a fost si el legat cu mâinile la spate si apoi, împreună cu toti ceilalti, în această situatie de umilintă au fost transportati la R. Sărat si

închisi la Legiunea de jandarmi, unde au fost din nou insultati si chinuiti oribil de procuror, jandarmi si politisti.

„Unii au fost scosi lesinati din camerele acelea de chin sau din pivnitele în care erau aruncati si apoi bătuti cu rânile.

„După patru zile de chinuri au fost pusi în libertate, negăsindu-li-se nicio vină.

„Altii, prinsi pe drum înspre Visani, au fost închisi la Buzău si Brăila, de unde au fost trimisi de asemenea cu mâinile legate, acasă. Mai sunt 15 cari până astăzi, Sâmbătă, n-au sosit încă. Vin pe jos dela Buzău la Bucuresti, din post în post, de 4 zile, nemâncati, insultati si pălmuiti.

„*Domnule Prim-Ministru,*

„Aceasta nu este o întâmplare izolată, ci ordinul guvernului s'a întins în toate părțile.

„De două săptămâni, fără nicio vină – si dovadă neclintită de aceasta sunt toate hotărârile justitiei –, suntem loviti si insultati la fiecare pas: la Bucuresti, la Arad, la Teius, la Piatra-Neamt si la Suceava.

„*Domnule Prim-Ministru.*

„V'atrag atentiunea, în modul cel mai cuviincios, că noi, cari cunoastem istoria si cari stim jertfele făcute de fiecare popor atunci când dorea să-si răscumpere o soartă mai bună, noi tineretul de azi al României, nu refuzăm această jertfă.

„Nu suntem lasii cari să fugim de jertfa cuvenită unei alte României.

„*Dar, iarăsi vă atrag atentiunea, că eu am făcut acestor tineri scoala sentimentului demnității omenesti, scoala onoarei.*

„Noi stim să murim, după cum vă vom dovedi. Putem fi închisi. Ne pot putrezi oasele în fundul închisorilor. Putem fi împuscati, dar nu putem fi pălmuiti, nu putem fi înjurati si nu putem fi legati cu mâinile la spate.

„Noi nu ne aducem aminte ca neamul nostru – în trista dar mândra noastră istorie românească – să fi primit vreodată a fi desonorat.

„Sunt pline câmpurile noastre de morti, dar nu de lasi.

„Azi suntem oameni liberi, cu constiinta clară a drepturilor noastre. Sclavi nu suntem si nici n'am fost.

„Moartea o primim, dar umilinta nu.

„Fiti sigur, Domnule Prim-Ministru, că aceste zile pline de umilintă si de nedemnitate nu le putem trăi.

„După zece ani de chinuri, fiti, Vă rog, încredintat că avem suficientă forță morală, să găsim o iesire onorabilă din viata pe care nu o putem suporta fără onoare si fără demnitate.

„Primiti, Vă rog, sentimentele mele”.

Corneliu Zelea-Codreanu

Totusi chinurile acestui tineret nu se vor sfârși. Ni se întunecă zările înaintea ochilor. Alte chinuri, mai mari, ni se pregătesc. Încă nu se terminase bine schingiuirea dela Visani, când am auzit că I.G. Duca, seful Partidul Liberal, a plecat la Paris. Citim cutremurati, în ziarele pariziene declaratiile făcute de acesta: „Garda de Fier este în solda hitleristilor, guvernul Vaida e slab pentru că nu ne distruge, si că el, I. G. Duca si cu partidul său își iau angajamentul de a ne pregăti moartea, de a ne extermina. În tară, „Viitorul”, oficiosul partidului, se va năpusti asupra noastră pe baza acelorasi argumente: „miscare anarhică”, „miscare subversivă”, „miscare în solda hitleristilor”, si în contra guvernului Vaida, pe care îl va acuza de „slăbiciune”, de „tolerantă” față de miscarea noastră, de „cochetărie” cu miscarea noastră: „anarhică” si „vândută hitleristilor”.

Zilele acestea vom coborî ca neam pe scara celei mai mari umiliri românești. Doi bărbați de stat români, I. G. Duca si N. Titulescu, vor aranja cu fata politică a trustului bancherilor jidani dela Paris, interesati pe de o parte la exploatarea nemiloasă a bogătiilor țării si pe de altă parte, în a asigura o cât mai fericită situatie coreligionarilor lor din România, venirea la putere a Partidului liberal.

Aceasta cu conditia formală, cu angajamentul de exterminare, prin orice mijloace, a miscării legionare. Bancherilor străini, nu le convine o natie românească legionară, tânără, puternică, mândră si care să-i scuiepe afară din tară, cu toate capitalurile lor de pradă.

Și astfel, ca o împlinire a suferintelor de peste zece ani, se pregăteste, fără a fi cu nimic vinovati, *cununa mortii*.

Să-mi fie permis, ca la capătul acestui sir de lupte, să-mi îndrept gândul către mama mea, al cărei suflet m'a urmărit an cu an si ceas cu ceas, tremurând la fiecare lovitură pe care o primeam si tresărind la fiecare primejdie în care soartă mă arunca.

Perchezitii peste perchezitii, cu procurori si comisari brutali si necuviinciosi, i-au tulburat în fiecare an linistea casei, de pe deasupra căreia a dispărut de mult orice rază de bucurie si de liniste. Răsplată din partea unui neam, înjosit de politicianii săi, pentru o mamă care în cea mai amară privatiune, si-a crescut sapte copii în dragostea de țară.

Fie aceste câteva cuvinte un omagiu pentru toate mamele ai căror copii au luptat, au suferit sau au căzut pentru neamul românesc.

CAMARAZI,

Cu aceste ultime povestiri, care încheie volumul de fată, tinerețea mea și a multora dintre voi s'a terminat. Pe cărările ei, de acum, nu vom mai trece niciodată.

Dacă acești 14 ani ai tinereții noastre n'au fost prea plini de petreceri și bucurii, o mare mulțumire îmi luminează acum conștiința: o Românie legionară și-a înfipt ca un pom, rădăcinile în carnea inimii noastre. Ea crește din dureri și din jertfă, ochii noștri plini de nesat, o privesc înflorind, luminând zărilor și veacurile cu strălucirea și măreția ei. Această măreție răsplătește din belsug, nu numai micile noastre jertfe, dar orice chin omenesc fie el, cât de îngrozitor.

DRAGI CAMARAZI,

Vouă celor ce-ati fost loviți, huliti sau martirizați, va pot aduce vestea, care doresc să treacă dincolo de valoarea subredă a unei fraze oratorice ocazionale: în curând vom birui.

În fața coloanelor voastre vor cădea toți asupritorii noștri. Să iertati pe cei ce v'au lovit din porniri personale. Pe cei ce v'au chinuit pentru credința voastră în neamul românesc, nu-i veti ierta. Să nu confundati dreptul și datoria creștină de a ierta pe cei ce v'au făcut vouă rău, cu dreptul și datoria neamului de a pedepsi pe cei ce l-au trădat și pe cei ce și-au asumat răspunderea de a i se împotrivi. Să nu uitați că săbiile pe care le-ati încins sunt ale neamului. În numele lui le purtați. În numele lui, deci, veti pedepsi cu ele: neiertători, și necrutători.

Astfel și numai astfel veti pregăti un viitor sănătos acestei nații.

Carmen Sylva, 5 Aprilie 1936.

Din cauza greutății de a tipări o lucrare ca aceasta s'au strecurat câteva greseli de tipar; cetitorul e rugat să le rectifice singur.

* * *

Al doilea volum va cuprinde: continuarea istoricului mișcării legionare, prigoana, procesul, trădarea – precum și considerațiuni asupra problemelor sociale și statale în România, și asupra omului nou: legionarul.

CUPRINSUL

<i>Legionari, ...</i>	7
-------------------------	---

PĂȘIND ÎN VIAȚĂ

<i>În pădurea Dobrina .....</i>	11
<i>La Universitatea din Iasi .....</i>	14
<i>Se pregătea revolutia .....</i>	17
<i>Garda Constiintei Nationale .....</i>	18
Constantin Pancu	19
Ocuparea Regiei Monopolurilor Statului de către Garda Constiintei Nationale	20
Steagul tricolor deasupra atelierelor dela Nicolina	21
Socialismul national-crestin, syndicatele nationale	22
Crezul socialismului national-crestin	23
Un tablou fidel al situatiei dela 1919	25
Conducătorii muncitorilor români	27
<i>Atitudinea presei jidănesti .....</i>	28
<i>Primul congres studentesc după războiu .....</i>	34
<i>Deschiderea Universității din Iasi în toamna anului 1920 ....</i>	35
<i>Anul universitar 1920- 1921.....</i>	37
Eliminat pentru totdeauna din Universitatea Iesăna	39
Consiliul Facultății de Drept	39
<i>Anul universitar 1921-1922 .....</i>	40
Presedinte la Societatea Studentilor în Drept	41
Vizita la Universitatea din Cernăuți	43
Revista „Apărarea Națională”	43
Înființarea Asociației Studentilor Crestini	51
Angajament de onoare	52
La sfârșitul studiilor universitare	54
Vara anului 1922	56

În Germania	57
-------------------	----

MIȘCAREA STUDENȚEASCĂ

<i>10 Decembrie 1922</i>	63
<i>Numerus clausus</i>	66

PROBLEMA JIDĂNEASCĂ

Numărul Jidanilor	69
Problema pământului românesc	73
Noi și pământul nostru	74
Problema oraselor	75
Problema scolii românești	78
Problema păturii conducătoare românești	81
Problema culturii naționale	83
<i>Reîntoarcerea în țară</i>	85
La Iași	87
La București	87
La Cluj	90
<i>Adunarea dela Iași din 4 Martie 1923. Înființarea Ligii Apărării</i> <i>Nationale Crestine</i>	90
4 Martie 1923	92
<i>Alte organizații antisemite sau naționaliste</i>	94
Fascia Națională Română și Acțiunea Românească	96
<i>Modificarea art. 7 din Constituție</i>	98
Prima mea arestare	100
<i>Vasile Conta, Vasile Alecsandri. Mihail Kogălniceanu. Mihail</i> <i>Eminescu, Ion Heliade Rădulescu, Bogdan Petriceicu Hâjdeu,</i> <i>Costache Negri, A. D. Xenopol</i>	103
Vasile Conta	104
Vasile Alecsandri	106
Mihail Kogălniceanu	108
Mihail Eminescu	110
Ion Heliade Rădulescu	110
Bogdan Petriceicu Hâjdeu	112

Costache Negri	112
A. D. Xenopol	112
<i>Greva generală a studentimii continuă</i>	113
Iunie 1923	114
<i>Planurile iudaismului</i>	115
Planurile mari ale iudaismului față de pământul și neamul românesc	118
Planurile iudaismului față de mișcarea studențească	120
Argumente și atitudini jidănești	120
<i>Congresul conducătorilor mișcării studentești</i>	122
Congresul dela Câmpu-Lung al L. A. N. C.	126
<i>Complotul studentesc din Octombrie 1923</i>	129
Afară	140
Obolul Motilor	142
Gânduri de viață nouă	143
Izolarea politicianismului	145
Pedepsirea trădării și procesul	147
<i>La Iasi</i>	149

UN AN DE MARI ÎNCERCĂRI MAI 1924 - MAI 1925

<i>Căminul Cultural Crestin</i>	155
Prima tabără de muncă	156
O nouă lovire	157
Copleșit de lovituri	158
Sus, în cabinetul prefectului	160
Încercarea de sfărâmare a blocului nostru	164
Logodna	165
<i>Procesul Mota-Vlad</i>	165
<i>În jurul celor petrecute la grădină</i>	166
Întrunirile de protestare contra lui Manciu	170
Se ordonă anchetă administrativă. Memoriul D-lui Maior Ambrosie	172
<i>Ziua fatală, 25 Octombrie 1924</i>	175
Două articole în jurul cazului Manciu	177
Greva foamei	183
Singur la Galata	185

Mutarea procesului la Focsani	186
La Turnul-Severin	188
<i>Procesul</i>	191
Spre Iasi	194

IUNIE 1925 - IUNIE 1927

Nunta	199
Botezul dela Ciorăști	200
<i>După un an reîncepe munca</i>	200
Primejdii cari pândesc o miscare politică	201
Critica conducătorului	202
Un proces de constiință	205
<i>În Franta, la carte</i>	206
La Grenoble	209
Alegeri generale în țară	210
În Muntii Alpi	213
<i>La Bucuresti, Liga Apărării Nationale Crestine s'a rupt în două</i>	219
Ce se întâmplase?	220
Cum am procedat în fata acestei situatii	225

LEGIUNEA
ARHANGHELUL MIHAIL

<i>Legiunea Arhanghelul Mihail</i>	229
Materia	231
Ratiunea	232
În contra miseliei	232
Primele începuturi de viață legionară	234
Programul nostru	237
Privelisti din viata publică românească	240
Gânduri în fata acestei lumi	242
<i>Etapele de desvoltare ale Legiunii</i>	244
Continutul primului număr („Pământul Strămosesc”)	245
„Pământul Strămosesc” No. 2	248
Desinteresarea în luptă	249
Disciplina si dragostea	250
Lupta pentru mentinerea revistei	253
Alte nume	255

Cum era privită acțiunea noastră	256
Dincolo de forme	259
Miscările naționale și dictatura	260
Primele încercări de organizare	262
Legământul primilor legionari	267
O nouă bătălie	268
Probleme de ordin material	269
Vara lui 1928	272
În luptă cu mizeria	273
Profesorul Găvănescul primește sacul cu țărână	274
3-4 Ianuarie 1929	274

SPRE MASSELE POPULARE

La Moti	279
Vara lui 1929	284
<i>Hotărârea de a păși în masse</i>	285
15 Decembrie 1929	286
În Ardeal, la Ludosul de Mureș	288
În Basarabia	290
Din nou în Basarabia	295
Frământări în Maramureș	297
Marsul în Basarabia	298
Atentatul contra Ministrului Anghel	302
<i>Disolvarea Legiunii Arhanghelul Mihail și a Gărzii de Fier</i>	306
Procesul	312
<i>Miscarea legionară în primele alegeri</i>	316
Lupta dela Neamț	317

DEMOCRAȚIA ÎMPOTRIVA NEAMULUI

<i>În Parlament</i>	323
Câteva observații asupra democrației	325
Electiune, selecție și ereditate	327
Individ, colectivitate națională, națiune	332
<i>Neamul</i>	334
Țelul final al neamului	335
Monarhia și legea monarhiei	337
<i>Lupta dela Tutova</i>	338

<i>A doua disolvare a Gărzii</i>	340
<i>Noui alegeri generale</i>	341
Pentru a doua oară în Parlament	342
<i>Cum se prezenta organizatia legionară în 1932-1933</i>	345

OFENSIVA CALOMNIILOR

<i>„Miscare anarhică si teroristă”</i>	351
„În slujba străinilor”	352
„Suntem în solda hitleristilor”	353
Fabrica de bancnote false dela Răsinari	354
<i>Echipa mortii</i>	360
La Teius	362
<i>Digul dela Visani</i>	364
<i>Camarazi</i>	375

Ediții ale cărții *PENTRU LEGIONARI*:

În limba română:

Editia întâia (princeps): Editura „Totul pentru Țară”, Sibiu, 1936, (sub îngrijirea Prof. Nicolae Petrescu, printr’o genială strategie a Căpitanului, care a derutat guvernul, ce voia să pună mâna pe manuscris. Căpitanul i-a răsplătit strădania cu gradul de comandant legionar).

Editia a doua: Editura „Totul pentru Țară”, București, 1937.

Editia a treia: Editura „Totul pentru Țară”, București, 1940.

Editia a patra: Colecția „Omul Nou”, Salzburg, Austria, 1952. (mimeografiată de echipa „Omul Nou”).

Editia a cincea: Colecția „Omul Nou”, München 1968

Editia a șasea: Colecția „Omul Nou”, Miami Beach, Fla. USA 1985

Editia a șaptea: Colecția „Omul Nou”, Miami Beach, Fla. USA 1990

Editia a opta: Colecția „Documente istorice sechestrate”, Timisoara, 1993

În limba engleză:

For My Legionaries (The Iron Guard), Editura „Libertatea”, Madrid & Liberty Bell Publications, USA, 1976

În limba franceză:

La Garde de Fer (Pour les Légionnaires), Ed. Prométhée, Paris, 1938; editia a II-a: Grenoble, 1972

În limba germană:

Eiserne Garde (An meine Legionäre), Colecția „Europa”, München, 1987

În limba italiană:

Guardia di Ferro (Per i Legionari), Edizioni di Ar, Padova, 1984

În limba spaniolă:

Guardia de Hierro (Para los Legionarios), Ediciones Huguin,
Barcelona, 1983